

EØS-tillegget

til Den europeiske unions tidende

ISSN 1022-9310

Nr. 29

11. årgang

10.6.2004

I EØS-ORGANER

1. EØS-rådet

2. EØS-komiteen

2004/EØS/29/01	Kommisjonsvedtak 2000/714/EØF av 7. november 2000 om endring av vedtak 97/778/EØF og om ajourføring av lista over dei grensekontrollstasjonane som er godkjende til å føre veterinærkontroll	1
2004/EØS/29/02	Kommisjonsvedtak 2001/881/EØF av 7. desember 2001 om utarbeiding av ei liste over dei grensekontrollstasjonane som er godkjende til å føre veterinærkontroll med levande dyr og animalske produkt frå tredjestatar, og om ajourføring av dei nærmare reglane for kontrollen som veterinærskyndige frå Kommisjonen skal føre	14
2004/EØS/29/03	Rådsdirektiv 98/95/EØF av 14. desember 1998 om endring med hensyn til konsolidering av det indre marked, genmodifiserte plantesorter og plantegenetiske ressurser, av direktiv 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 66/403/EØF, 69/208/EØF, 70/457/EØF og 70/458/EØF om markedsføring av betefrø, frø fra fôrvekster, såkorn, settepoteter, frø fra oljevekster og fibervekster og grønnsakfrø og om den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål	33
2004/EØS/29/04	Rådsdirektiv 98/96/EØF av 14. desember 1998 om endring blant annet med hensyn til feltinspeksjoner som ikke er offentlige, i henhold til direktiv 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 66/403/EØF, 69/208/EØF, 70/457/EØF og 70/458/EØF om markedsføring av betefrø, frø fra fôrvekster, såkorn, settepoteter, frø fra oljevekster og fibervekster og grønnsakfrø og om den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål	59
2004/EØS/29/05	Kommisjonsforordning (EF) nr. 930/2000 av 4. mai 2000 om fastsettjing av gjennomføringsreglar med omsyn til kor eigna sortsnamna til planteartar til jordbruksfremål og grønsakartar er	66
2004/EØS/29/06	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/24/EØF av 18. mars 2002 om typegodkjenning av motorvogner med to eller tre hjul, og om oppheving av rådsdirektiv 92/61/EØF	70
2004/EØS/29/07	Kommisjonsvedtak 2002/75/EØF av 1. februar 2002 om fastsettelse av særlige vilkår for import av stjerneanis fra tredjestater	114
2004/EØS/29/08	Kommisjonsvedtak 2002/79/EØF av 4. februar 2002 om innføring av særlige vilkår for import av jordnøtter og visse produkter framstilt av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina	118

2004/EØS/29/09	Kommisjonsvedtak 2002/80/EF av 4. februar 2002 om innføring av særlige vilkår for import av fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og visse produkter framstilt av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia	123
2004/EØS/29/10	Kommisjonsvedtak 2002/233/EF av 20. mars 2002 om endring og retting av vedtak 2002/79/EF om innføring av særlige vilkår for import av jordnøtter og visse produkter framstilt av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina og vedtak 2002/80/EF om innføring av særlige vilkår for import av fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og visse produkter framstilt av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia.....	128
2004/EØS/29/11	Kommisjonsforordning (EF) nr. 472/2002 av 12. mars 2002 om endring av forordning (EF) nr. 466/2001 om fastsettelse av grenseverdier for visse foreurende stoffer i næringsmidler	134
2004/EØS/29/12	Kommisjonsforordning (EF) nr. 473/2002 av 15. mars 2002 om endring av vedlegg I, II og VI til rådsforordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produksjonsmetode for landbruksprodukter og slik angivelse på landbruksprodukter og næringsmidler, og om nærmere regler for overføring av opplysninger om bruk av kobberforbindelser....	137
2004/EØS/29/13	Kommisjonsforordning (EF) nr. 563/2002 av 2. april 2002 om endring av forordning (EF) nr. 466/2001 om fastsettelse av grenseverdier for visse foreurende stoffer i næringsmidler	141
2004/EØS/29/14	Kommisjonsforordning (EF) nr. 622/2002 av 11. april 2002 om fastsettjing av fristar for framlegging av opplysninger om kjemisk definerte aromastoff som vert nytta i eller på næringsmiddel.....	143
2004/EØS/29/15	Kommisjonsdirektiv 2002/26/EF av 13. mars 2002 om fastsettjing av prøvetakings- og analysemetodar for offentleg kontroll av innhaldet av okratoksin A i næringsmiddel	145
2004/EØS/29/16	Kommisjonsdirektiv 2002/27/EF av 13. mars 2002 om endring av direktiv 98/53/EF om fastsettelse av prøvetakings- og analysemetoder til offentlig kontroll av innholdet av visse foreurende stoffer i næringsmidler	151
2004/EØS/29/17	Kommisjonsforordning (EF) nr. 1181/2002 av 1. juli 2002 om endring av vedlegg I til rådsforordning (EØF) nr. 2377/90 om en framgangsmåte i Fellesskapet for fastsettelse av maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse	153
2004/EØS/29/18	Tjuesjette kommisjonsdirektiv 2002/34/EF av 15. april 2002 om tilpasning til den tekniske utvikling av vedlegg II, III og VII til rådsdirektiv 76/768/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter	161
2004/EØS/29/19	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/13/EF av 5. mars 2002 om endring av rådsdirektiv 73/239/EØF med hensyn til solvensmarginkrav for foretak innen annen forsikring enn livsforsikring.....	174
2004/EØS/29/20	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/12/EF av 5. mars 2002 om endring av rådsdirektiv 79/267/EØF med hensyn til solvensmarginkrav for livsforsikringsforetak	180
2004/EØS/29/21	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/17/EF av 19. mars 2001 om sanering og avvikling av forsikringsforetak.....	186
2004/EØS/29/22	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/24/EF av 4. april 2001 om sanering og avvikling av kreditinstitusjoner	198

EØS-ORGANER

EØS-KOMITEEN

KOMMISJONSVEDTAK
av 7. november 2000

om endring av vedtak 97/778/EF og om ajourføring av lista over dei grensekontrollstasjonane som er godkjende til å føre veterinærkontroll(*)

[meldt under nummeret K(2000) 3255]

(2000/714/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA
HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 97/78/EF av 18. desember 1997 om fastsettelse av prinsippene for organisering av veterinærkontrollene av produkter som innføres til Fellesskapet fra tredjestater⁽¹⁾, særleg artikkel 6 nr. 2,

med tilvising til rådsdirektiv 91/496/EØF av 15. juli 1991 om fastsettelse av prinsippene for organisering av veterinærkontrollene av dyr som innføres til Fellesskapet fra tredjestater, og om endring av direktiv 89/662/EØF, 90/425/EØF og 90/675/EØF⁽²⁾, sist endra ved direktiv 96/43/EF⁽³⁾, særleg artikkel 6 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtane:

- 1) Ved kommisionsvedtak 97/778/EF⁽⁴⁾, sist endra ved vedtak 2000/501/EF⁽⁵⁾, vart det utarbeidd ei liste over dei grensekontrollstasjonane som er godkjende til å føre veterinærkontroll med produkt og dyr frå tredjestatar.
- 2) På oppmoding frå fleire medlemsstatar og etter at Næringsmiddel- og veterinærkontoret til

Kommisjonen har gjennomført inspeksjonar og gjeve tilrådingar er det gjort fleire endringar i opplysningane om ein del av dei grensekontrollstasjonane som er førde opp i lista.

- 3) Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste veterinærutvalet —

GJORT DETTE VEDTAKET:

Artikkkel 1

Vedlegget til vedtak 97/778/EF vert bytt ut med vedlegget til dette vedtaket.

Artikkkel 2

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 7. november 2000.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunnjort i EFT L 290 av 17.11.2000, s. 38, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 156/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9, 13.2.2003, s. 1.

(¹) TEF L 24 av 30.1.1998, s. 9.

(²) TEF L 268 av 24.9.1991, s. 56.

(³) TEF L 162 av 1.7.1996, s. 1.

(⁴) TEF L 315 av 19.11.1997, s. 15.

(⁵) TEF L 200 av 8.8.2000, s. 61.

ANEXO — BILAG — ANHANG — ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — ANNEX — ANNEXE — ALLEGATO — BIJLAGE — ANEXO — LIITE — BILAGA

LISTA DE PUESTOS DE INSPECCIÓN FRONTERIZOS AUTORIZADOS — LISTE OVER GODKENDTE GRÆNSEKONTROLSTEDER — VERZEICHNIS DER ZUGELASSENEN GRENZKONTROLLSTELLEN — KATA- ΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΩΝ ΜΕΘΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ — LIST OF AGREED BORDER INSPECTION POSTS — LISTE DES POSTES D'INSPECTION FRONTALIERS AGRÉÉS — ELENCO DEI POSTI DI ISPEZIONE FRONTALIERI RICONOSCIUTI — LIJST VAN DE ERKENDE INSPECTIEPOSTEN AAN DE GRENS — LISTA DOS POSTOS DE INSPECÇÃO APROVADOS — LUETTELO HYVÄKSYTYISTÄ RAJATARKASTUSASEMISTA — FÖRTECKNING ÖVER GODKÄNDA GRÄNSKONTROLLSTATIONER

- 1 = Nombre — Navn — Name — Ονομασία — Name — Nom — Nome — Naam — Nome — Nimi — Namn
- 2 = Código Animo — Animo-Kode — Animo-Code — Κωδικός Animo — Animo Code — Code Animo — Codice Animo — Animo-code — Código Animo — Animo-koodi — Animo-Kod
- 3 = Tipo — Type — Art — Φύση — Type — Type — Típo — Type — Typpi — Typ
- A = Aeropuerto — Lufthavn — Flughafen — Αεροδρόμιο — Airport — Aéroport — Aeroporto — Luchthaven — Aeroporto — Lentokenttä — Flygplats
- F = Ferrocarril — Jernbane — Schiene — Σιδηρόδρομος — Rail — Rail — Ferrovia — Spoorweg — Caminho-de-ferro — Rautatie — Järnväg
- P = Puerto — Havn — Hafen — Λιμένας — Port — Port — Porto — Zeehaven — Porto — Satama — Hamn
- R = Carretera — Landevej — Straße — Οδός — Road — Route — Strada — Weg — Estrada — Maantie — Väg
- 4= Productos — Produkter — Erzeugnisse — Προϊόντα — Products — Produits — Prodotti — Producten — Produtos — Tuotteet — Produkter
- HC = Todos los productos destinados al consumo humano — Alle produkter til konsum — Alle zum menschlichen Verzehr bestimmten Erzeugnisse — Όλα τα προϊόντα για ανθρώπινη κατανάλωση — All products for human consumption — Tous produits de consommation humaine — Prodotti per il consumo umano — Producten voor menselijke consumptie — Todos os produtos para consumo humano — Kaikki ihmislähteisiin tarkoitettu tuotteet — Produkter avsedda för konsumtion
- NHC = Otros productos — Andre produkter — Andere Erzeugnisse — Λοιπά προϊόντα — Other products — Autres produits — Altri prodotti — Andere producten — Outros produtos — Muut tuotteet — Andra produkter
- NT = Sin requisitos de temperatura — Ingen temperaturkrav — Ohne Temperaturanforderungen — Δεν απαιτείται χαμηλή θερμοκρασία — No temperature requirements — Sans conditions de température — Che non richiedono temperature specifiche — Geen temperaturen vereist — Sem exigências quanto à temperatura — Ei alhaisen lämpötilan vaatimuksia — Inga krav på låg temperatur
- T = Productos congelados/refrigerados — Frosne/kølede produkter — Gefrorene/gekühlte Erzeugnisse — Προϊόντα κατεψυγμένα/διατηρημένα με απλή ψύξη — Frozen/chilled products — Produits congelés/réfrigérés — Prodotti congelati/refrigerati — Bevroren/ gekoelde producten — Produtos congelados/refrigerados — Pakastetut/jäädytetyt tuotteet — Frysta/kylda produkter
- 5 = Animales vivos — Levende dyr — Lebende Tiere — Ζωντανά ζώα — Live animals — Animaux vivants — Animali vivi — Levende dieren — Animais vivos — Elävät eläimet — Levande djur
- U = Ungulados: bovinos, porcinos, ovinos, caprinos, solípedos domésticos y salvajes — Hovdyr: kvæg, svin, får, geder og husdyr eller vildtlevende dyr af hesteracen — Huftiere: Rinder, Schweine, Schafe, Ziegen, Wildpferde, Hauspferde — Οπληφόρα: βοοειδή, χοίροι, πρόβατα, αίγες, άγρια και κατοικιδία μόνοπλα — Ungulates: cattle, pigs, sheep, goats, wild and domestic solipeds — Ongulés: les bovins, porcins, ovins, caprins et solipèdes domestiques ou sauvages — Ungulati: bovini, suini, ovini, caprini e solipedi domestici o selvatici — Hoefdieren: runderen, varkens, schapen, geiten, wilde en gedomesticeerde eenhoevenigen — Ungulados: bovinos, suínos, ovinos, caprinos, solípedes domésticos ou selvagens — Sorkka- ja kavioeläimet: naudat, siat, lampaat, vuohet, luonnonvaraiset ja kotieläiminä pidettäväät kavioeläimet — Hovdjur: nötkreatur, svin, får, getter, vilda och tama hovdjur
- E = Équidos registrados definidos en la Directiva 90/426/CEE del Consejo — Registrerede heste som defineret i Rådets direktiv 90/426/EØF — Registrierte Equiden, wie in der Richtlinie 90/426/EWG des Rates bestimmt — Καταχωριμένα ιπποειδή όπως ορίζεται στην οδηγία 90/426/EOK του Συμβουλίου — Registered equidae as defined in Council Directive 90/426/EEC — Équidés enregistrés au sens de la directive 90/426/CEE du Conseil — Equidi registrati ai sensi della direttiva 90/426/CEE del Consiglio — Geregistreerde paardachtigen als omschreven in Richtlijn 90/426/EEG van de Raad — Equideos registrados conforme definido na Directiva 90/426/CEE do Conselho — Rekisteröity hevoseläimet kuten määritellään neuvoston direktiivissä 90/426/ETY — Registrerade hästdjur enligt definitionen i rådets direktiv 90/426/EEG
- O = Otros animales — Andre dyr — Andere Tiere — Λοιπά ζώα — Other animals — Autres animaux — Altri animali — Andere dieren — Outros animais — Muut eläimet — Övriga djur

- 4-5 = Menciones especiales — Særlige betingelser — Spezielle Bemerkungen — Ειδικές παρατηρήσεις — Special remarks — Mentions spéciales — Note particolari — Bijzondere opmerkingen — Menções especiais — Erityismainintoja — Anmärkningar
- 1) = De acuerdo con los requisitos de la Decisión 93/352/CEE de la Comisión, adoptada en aplicación del apartado del artículo 19.3 de la Directiva 97/78/CE del Consejo — Kontrol efter Kommissionens beslutning 93/352/EØF vedtaget i henhold til artikel 19, stk. 3, i Rådets direktiv 97/78/EU — Kontrolle erfolgt in Übereinstimmung mit den Anforderungen der Entscheidung 93/352/EWG der Kommission, die in Ausführung des Artikels 19 Absatz 3 der Richtlinie 97/78/EG des Rates angenommen wurde — Ελέγχεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της απόφασης 93/352/EOK της Επιτροπής που έχει ληφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 παράγραφος 3 της οδηγίας 97/78/EK του Συμβουλίου — Checking in line with the requirements of Commission Decision 93/352/EEC taken in execution of Article 19(3) of Council Directive 97/78/EB — Contrôles suivant les conditions de la décision 93/352/CEE de la Commission prise en application de l'article 19, paragraphe 3, de la directive 97/78/CE du Conseil — Controllo secondo le disposizioni della decisione 93/352/CEE della Commissione in applicazione dell'articolo 19, paragrafo 3, della direttiva 97/78/CE del Consiglio — Controle overeenkomstig Beschikking 93/352/EEG van de Commissie, vastgesteld ter uitvoering van artikel 19, lid 3, van Richtlijn 97/78/EG — Controlos nas condições da Decisão 93/352/CEE da Comissão, em aplicação do n.º 3 do artigo 19.º da Diretiva 97/78/CE do Conselho — Tarkastus suoritetaan komission päättöksen 93/352/ETY, jolla pannaan täytäntöön neuvoston direktiiviin 97/78/EY 19 artiklan 3 kohta, vaatimusten mukaisesti — Kontroll i enlighet med kraven i kommissionens beslut 93/352/EEG, som antagits för tillämpning av artikel 19.3 i rådets direktiv 97/78/EG
- 2) = Únicamente productos embalados — Kun emballerede produkter — Nur umhüllte Erzeugnisse — Συσκευασμένα προϊόντα μόνο — Packed products only — Produits emballés uniquement — Prodotti imballati unicamente — Uitsluitend verpakte producten — Apenas produtos embalados — Ainoastaan pakatut tuotteet — Endast förpackade produkter
- 3) = Únicamente productos pesqueros — Kun fiskeprodukter — Ausschließlich Fischereiprodukte — Αλιεύματα μόνο — Fishery products only — Produits de la pêche uniquement — Prodotti della pesca unicamente — Uitsluitend visserijproducten — Apenas produtos da pesca — Ainoastaan kalastustuotteet — Endast fiskeriprodukter
- 4) = Únicamente proteínas animales — Kun animalske proteiner — Nur tierisches Eiweiß — Ζωικές πρωτεΐνες μόνο — Animal proteins only — Uniquement protéines animales — Unicamente proteine animali — Uitsluitend dierlijke eiwitten — Apenas proteínas animais — Ainoastaan eläinproteiinit — Endast djurprotein
- 5) = Únicamente lana, cueros y pieles — Kun uld, skind og huder — Nur Wolle, Häute und Felle — Έριο και δέρματα μόνο — Wool hides and skins only — Laine et peaux uniquement — Lana e pelli unicamente — Uitsluitend wol, huiden en vellen — Apenas lã e peles — Ainoastaan villavuodat ja nahat — Endast ull, hudar och skinn
- 6) = Únicamente paja y heno — Kun halm og hø — Nur Stroh und Heu — Μόνο στάχυ και όχυρο — Straw and hay only — Paille et foin uniquement — Paglia e fieno unicamente — Uitsluitend stro en hooi — Apenas palha e feno — Ainoastaan oljet ja heinät — Endast halm och hø
- 8) = Únicamente esperma y embriones — Kun sæd og embryoner — Nur Sperma und Embryos — Σπέρμα και έμβρυα μόνο — Semen and embryos only — Sperme et embryons uniquement — Unicamente sperma ed embrioni — Uitsluitend sperma en embryo's — Apenas sémen e embriões — Ainoastaan siemenneste ja alkiot — Endast sperma och embryo
- 9) = Únicamente lana — Kun uld — Nur Wolle — Έριο μόνο — Wool only — Laine uniquement — Lana unicamente — Uitsluitend wol — Apenas lã — Ainoastaan villa — Endast ull
- 10) = Poneys de Islandia (únicamente desde abril hasta octubre) — Islandske ponyer (kun fra april til oktober) — Islandponys (nur von April bis Oktober) — Μικρόσωμα άλογα (πόνυν) (από τον Απρίλιο έως τον Οκτώβριο μόνο) — Icelandic ponies (from April to October only) — Poneys d'Islande (d'avril à octobre uniquement) — Poneys islandesi (solo da aprile ad ottobre) — IJslandse pony's (enkel van april tot oktober) — Póneis da Islândia (apenas de Abril a Outubro) — Islanninponit (ainoastaan huhtikuusta lokakuuhun) — Islandshästar (endast från april till oktober)
- 11) = Únicamente cerdos procedentes de Chipre — Kun svin fra Cypern — Nur Schweine aus Zypern — Χοιροειδή από την Κύπρο μόνο — Pigs from Cyprus only — Porcs en provenance de Chypre uniquement — Suini provenienti da Cipro unicamente — Uitsluitend varkens uit Cyprus — Apenas suíños de Chipre — Ainoastaan Kyproksetta tuotavat siat — Endast grisar från Cypern
- 12) = Únicamente desde Malta — Kun fra Malta — Nur von Malta — Μόνο από τη Μάλτα — From Malta only — En provenance de Malte uniquement — Soltanto in provenienza da Malta — Uitsluitend uit Malta — Apenas de Malta — Ainoastaan Malta — Endast från Malta
- 13) = Equinos únicamente — Kun enhovede dyr — Nur Einhufer — Μόνο ιπποειδή — Equidae only — Équidés uniquement — Unicamente equidi — Uitsluitend paardachtigen — Apenas equídeos — Ainoastaan hevoset — Endast hästdjur
- 14) = Únicamente peces tropicales — Kun tropiske fisk — Nur tropische Fische — Τροπικά ψάρια μόνο — Tropical fish only — Poissons tropicaux uniquement — Unicamente pesci tropicali — Uitsluitend tropische vissen — Apenas peixes tropicais — Ainoastaan trooppiset kalat — Endast tropiska fiskar
- 15) = Únicamente gatos, perros, roedores, lagomorfos, peces vivos, reptiles y aves, excepto las rátidas — Kun katte, hunde, gnavere, harer, levende fisk, krybdyr og andre fugle end strudsefugle — Nur Katzen, Hunde, Nagetiere, Hasentiere, lebende Fische, Reptilien und andere Vögel als Laufvögel — Μόνο γάτες, σκύλοι, τρωκτικά, λαγόμορφα, ζωντανά ψάρια, ερπετά και πτηνά, εκτός από τα στρωθοειδή — Only cats, dogs, rodents, lagomorphs, live fish, reptiles and other birds than ratites — Uniquement chats, chiens, rongeurs, lagomorphes, poissons vivants, reptiles et autres oiseaux que les ratites — Unicamente cani, gatti, roditori, lagomorfi, pesci vivi, rettili ed uccelli diversi dai ratiti — Uitsluitend katten, honden, knaagdieren, haasachtigen, levende vis, reptielen en vogels (met uitzondering van loopvogels) — Apenas gatos, cães, roedores, lagomorfos, peixes vivos, répteis e aves excepto ratites — Ainoastaan kissat, koirat, jyrsijät, jäniseläimet, eläväät kalat, matelijat ja muut kuin sileälästaisiin kuuluvat linnut — Endast katter, hundar, hardjur, levande fiskar, reptiler och fåglar, andra än strutsar

- 16) = Únicamente animales de zoológico — Kun dyr i zoologiske haver — Nur Zootiere — Ζωολογικού κήπου μόνο — Zoological animals only — Animaux zoologiques uniquement — Animali da giardino zoologico unicamente — Uitsluitend dierentuindieren — Apenas animais de jardim zoológico — Ainoastaan eläintarhaan tarkoitetut eläimet — Endast djur i zoologisk trädgård
- 17) = Únicamente alimentos a granel para animales — Kun foderstoffer i los afladning — Nur Futtermittel als Schüttgut — Ζωοτροφές χύμα μόνο — Only feedstuffs in bulk — Aliments pour animaux en vrac uniquement — Alimenti per animali in massa unicamente — Uitsluitend onverpakte dervoeders — Apenas alimentos para animais a granel — Ainoastaan pakkaamatton rehu — Endast foder i lösvikt
- 18) = Únicamente desde Hungría — Kun fra Ungarn — Nur aus Ungarn — Μόνο από την Ουγγαρία — From Hungary only — En provenance de Hongrie uniquement — Soltanto dall'Ungheria — Uitsluitend uit Hongarije — Apenas da Hungria — Ainoastaan Unkarista — Endast från Ungern

País: BÉLGICA — **Land:** BELGIEN — **Land:** BELGIEN — **Xórpas:** ΒΕΛΓΙΟ — **Country:** BELGIUM — **Pays:** BELGIQUE — **Paese:** BELGIO — **Land:** BELGIË — **País:** BÉLGICA — **Maa:** BELGIA — **Land:** BELGIEN

1	2	3	4	5
Antwerpen	0502699	P	HC, NHC	
Brussel-Zaventem	0502899	A	HC, NHC	U, E, O
Charleroi	0503299	A	HC(2), NHC	
Gent	0502999	P	NHC-T	
Liège	0503099	A	HC	
Oostende	0503199	A	HC	E, O
Zeebrugge	0502799	P	HC, NHC	

País: DINAMARCA — **Land:** DANMARK — **Land:** DÄNEMARK — **Xórpas:** ΔΑΝΙΑ — **Country:** DENMARK — **Pays:** DANEMARK — **Paese:** DINAMARCA — **Land:** DENEMARKEN — **País:** DINAMARCA — **Maa:** TANSKA — **Land:** DANMARK

1	2	3	4	5
Ålborg	0902299	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Århus	0902199	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	E, (10)
Esbjerg	0902399	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Fredericia	0911099	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Hanstholm	0911399	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Hirtshals	0911599	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
Kolding-Billund	0901799	A	HC-T(1)	U, E, O
Kolding-Billund	0901899	P		U, E,
København	0911699	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
København	0921699	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
Køge	0931699	P	HC-T(1), NC-NT, NHC	
Neksø	0941699	P	HC-T(1)(3)	

País: ALEMANIA — **Land:** TYSKLAND — **Land:** DEUTSCHLAND — **Xórpas:** ΓΕΡΜΑΝΙΑ — **Country:** GERMANY — **Pays:** ALLEMAGNE — **Paese:** GERMANIA — **Land:** DUITSLAND — **País:** ALEMANHA — **Maa:** SAKSA — **Land:** TYSKLAND

1	2	3	4	5
Berlin-Tegel	0150299	A	HC, NHC	
Bietingen	0148999	R	HC-NT, NHC-NT	
Brake	0151599	P	NHC-NT(4)	
Bremen	0150699	P	HC, NHC	
Bremerhaven	0150799	P	HC, NHC	E, (10)
Cuxhaven	0151699	P	HC, NHC	
Dresden-Friedrichstadt	0153499	F	HC, NHC	
Düsseldorf	0151999	A	HC, NHC	
Forst	0150399	R	HC, NHC-NT	U, E, O

1	2	3	4	5
Frankfurt/Main	0151099	A	HC, NHC	U, E, O
Frankfurt/Oder	0150499	F	HC, NHC	
Frankfurt/Oder	0150499	R	HC, NHC	U, E, O
Furth im Wald-Bahnhof	0153399	F	HC-NT, NHC-NT	
Furth im Wald-Schafberg	0149399	R	HC, NHC	U, E, O
Hahn Airport	0155999	A	HC(2), NHC(2)	O
Hamburg Flughafen	0150999	A	HC, NHC	U, E, O
Hamburg Hafen	0150899	P	HC, NHC	E (10)
Hannover-Langenhagen	0151799	A	HC(2), NHC(2)	O
Kiel	0152699	P	HC, NHC	E
Köln	0152099	A	HC, NHC	O
Konstanz Straße	0153199	R	HC, NHC	U, E, O
Lübeck	0152799	P	HC, NHC	U, E
Ludwigsdorf Autobahn	0152399	R	HC, NHC	U, E, O
München	0149699	A	HC, NHC	O
Pomellen	0151299	R	HC, NHC	U, E, O
Rostock	0151399	P	HC, NHC	U, E, O
Rügen	0151199	P	HC, NHC	
Schirnding-Landstraße	0149799	R	HC, NHC	O
Schönefeld	0150599	A	HC, NHC	U, E, O
Stuttgart	0149099	A	HC, NHC	O
Waidhaus	0150099	R	HC, NHC	U, E, O
Weil/Rhein	0149199	R	HC, NHC	U, E, O
Weil/Rhein Mannheim	0153299	F	HC, NHC	
Zinnwald	0152599	R	HC, NHC	U, E, O

País: GRECIA — **Land:** GRÆKENLAND — **Land:** GRIECHENLAND — **Xέρια:** ΕΛΛΑΣ — **Country:** GREECE
— Pays: GRÈCE — **Paese:** GRECIA — **Land:** GRIEKENLAND — **País:** GRÉCIA — **Maa:** KREIKKA — **Land:** GREKLAND

1	2	3	4	5
Εύζωνοι/Evzoni	1006099	R	HC, NHC	U, E, O
Ελληνικόν-Αθήνα/Hellenikon-Athina	1005599	A	HC, NHC	U, E, O
Ιδομένη/Idomeni	1006299	F		U, E
Ηγουμενίτσα/Igoumenitsa	1005999	P	HC, NHC	U, E, O
Κακαβιά/Kakavia	1007099	R	HC, NHC	U, E, O
Νέος Καύκασος/Neos Kafkassos	1006399	F	HC, NHC	U, E, O
Νέος Καύκασος/Neos Kafkassos	1006399	R	HC, HNC	U, E, O
Ορμένιον/Ormenion	1006699	R	HC, NHC	U, E, O
Πέπλος/Peplos	1007299	R	HC, NHC	U, E, O
Πειραιάς/Pireas	1005499	P	HC, NHC	U(11)
Προμαχώνας/Promachonas	1006199	F		U, E, O
Προμαχώνας/Promachonas	1006199	R	HC, NHC	U, E, O
Θεσσαλονίκη/Thessaloniki	1005799	A	HC, NHC	O
Θεσσαλονίκη/Thessaloniki	1005699	P	HC, NHC	U, E, O

País: ESPAÑA — **Land:** SPANIEN — **Land:** SPANIEN — **Xóra:** ΙΣΠΑΝΙΑ — **Country:** SPAIN — **Pays:** ESPAGNE — **Paese:** SPAGNA — **Land:** SPANJE — **País:** ESPANHA — **Maa:** ESPANJA — **Land:** SPANIEN

1	2	3	4	5
Algeciras	1147599	P	HC, NHC	U, E, O
Alicante	1148299	A	HC, NHC	O
Alicante	1148299	P	HC, NHC	
Almería	1148399	A	HC, NHC	O
Almería	1148399	P	HC, NHC	
Barcelona	1147199	A	HC, NHC	O
Barcelona	1147199	P	HC, NHC	
Bilbao	1148499	A	HC, NHC	O
Bilbao	1148499	P	HC, NHC	
Cádiz	1147499	P	HC, NHC	
Cartagena	1148599	P	HC, NHC	
Gijón	1148699	A	HC	
Gijón	1148699	P	HC, NHC	
Huelva	1148799	P	HC, NHC-NT	
La Coruña-Santiago de Compostela	1148899	A	HC, NHC	
La Coruña-Santiago de Compostela	1148899	P	HC, NHC	
Las Palmas de Gran Canaria	1148199	A	HC, NHC	O
Las Palmas de Gran Canaria	1148199	P	HC, NHC	U, E, O
Madrid-Barajas	1147899	A	HC, NHC	U, E, O
Málaga	1147399	A	HC, NHC	O
Málaga	1147399	P	HC, NHC	U, E, O
Palma de Mallorca	1147999	A	HC, NHC	O
Pasajes-Irún	1147799	A	HC, NHC	
Pasajes-Irún	1147799	P	HC, NHC	U, E, O
Santa Cruz de Tenerife	1148099	A	HC, NHC	U, E, O
Santa Cruz de Tenerife	1148099	P	HC, NHC	U, E, O
Santander	1148999	A	HC, NHC	
Santander	1148999	P	HC, NHC	
Sevilla	1149099	A	HC, NHC	O
Sevilla	1149099	P	HC, NHC	
Tarragona	1149199	P	HC, NHC	
Valencia	1147299	A	HC, NHC	O
Valencia	1147299	P	HC, NHC	
Vigo-Villagarcía-Marín	1147699	A	HC, NHC	
Vigo-Villagarcía-Marín	1147699	P	HC, NHC	
Vitoria-Gasteiz	1149299	A	HC, NHC	U, E, O
Zaragoza	1149399	A	HC	

País: FRANCIA — **Land:** FRANKRIG — **Land:** FRANKREICH — **Xύρια:** ΓΑΛΛΙΑ — **Country:** FRANCE —
Pays: FRANCE — **Paese:** FRANCIA — **Land:** FRANKRIJK — **País:** FRANÇA — **Maa:** RANSKA — **Land:**
FRANKRIKE

1	2	3	4	5
Beauvais	0216099	A		E
Bordeaux	0213399	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Bordeaux	0223399	P	HC	
Boulogne	0216299	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Brest	0212999	A	HC-T(1), HC-NT	
Brest	0212999	P	HC	
Caen	0221499	P	HC-T(1), HC-NT	
Concarneau-Douarnenez	0222999	P	HC-T(1)(3)	
Deauville	0211499	A		E
Divonne	0210199	R		U(13), E
Dunkerque	0215999	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Ferney-Voltaire (Genève)	0220199	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	O
La Rochelle-Rochefort	0211799	P	HC-T(1)(3), HC-NT(3)	
Le Havre	0217699	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Lorient	0215699	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Lyon-Satolas	0216999	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Marseille	0211399	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
Marseille	0221399	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Nantes-Saint-Nazaire	0214499	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Nantes-Saint-Nazaire	0214499	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Nice	0210699	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Orly	0229499	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Port-la-Nouvelle	0211199	P	NHC-NT(5)	
Roissy-Charles-de-Gaulle	0219399	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
Rouen	0227699	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Saint-Louis-Bâle	0216899	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Saint-Louis-Bâle	0216899	F	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Saint-Louis-Bâle	0216899	R	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Saint-Malo	0213599	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Saint-Julien-Bardonnex	0217499	R	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
Sète	0213499	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Toulouse-Blagnac	0213199	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Vatry	0215199	A	HC-T(2)	

País: IRLANDA — **Land:** IRLAND — **Land:** IRLAND — **Xóρο:** ΙΡΛΑΝΔΙΑ — **Country:** IRELAND — **Pays:** IRLANDE — **Paese:** IRLANDA — **Land:** IERLAND — **País:** IRLANDA — **Maa:** IRLANTI — **Land:** IRLAND

1	2	3	4	5
Cork	0802699	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E
Dublin Airport	0802999	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
Dublin Port	0802899	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Killybegs	0802799	P	HC-T(1)(3)	
Shannon	0803199	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O

País: ITALIA — **Land:** ITALIEN — **Land:** ITALIEN — **Xóρο:** ΙΤΑΛΙΑ — **Country:** ITALY — **Pays:** ITALIE — **Paese:** ITALIA — **Land:** ITALIË — **País:** ITÁLIA — **Maa:** ITALIA — **Land:** ITALIEN

1	2	3	4	5
Ancona	0300199	A	HC, NHC	
Ancona	0300199	P	HC	
Bari	0300299	P	HC, NHC	
Bergamo	0303999	A	HC, NHC	
Bologna-Borgo Panigale	0300499	A	HC, NHC	O
Campocologno	0303199	F		U
Catania	0300799	A	HC, NHC	
Catania	0300799	P		O(12)
Chiasso	0300599	F	HC, NHC	U, E, O
Chiasso	0300599	R	HC, NHC	U, E, O
Gaeta	0303299	P	HC-T(3)	
Genova	0301099	A	HC, NHC	O
Genova	0301099	P	HC, NHC-NT	
Gioia Tauro	0304099	P	HC, NHC	
Gorizia	0301199	R	HC, NHC	U, E, O
Gran San Bernardo-Pollein	0302099	R	HC, NHC	U, E, O
La Spezia	0303399	P	HC, NHC	U, E
Livorno-Pisa	0301399	A	HC, NHC	
Livorno-Pisa	0301399	P	HC, NHC	
Milano-Linate	0301299	A	HC, NHC	O
Milano-Malpensa	0301599	A	HC, NHC	U, E, O
Napoli	0301899	A	HC, NHC-NT	
Napoli	0301899	P	HC, NHC	
Olbia	0302299	P	HC-T(3)	
Palermo	0301999	A	HC, NHC	
Palermo	0301999	P	HC, NHC	
Prosecco-Fernetti	0302399	F	HC, NHC	
Prosecco-Fernetti	0302399	R	HC, NHC	U, E, O

1	2	3	4	5
Ravenna	0303499	P	HC, NHC	
Reggio Calabria	0301799	A	HC, NHC	
Reggio Calabria	0301799	P	HC, NHC	O
Roma-Fiumicino	0300899	A	HC, NHC	E, O
Salerno	0303599	P	HC, NHC	
Taranto	0303699	P	HC, NHC	
Torino-Caselle	0302599	A	HC, NHC	O
Trapani	0303799	P	HC	
Trieste	0302699	P	HC, NHC	U, E
Venezia	0302799	A	HC, NHC	
Venezia	0302799	P	HC, NHC	

País: LUXEMBURGO — **Land:** LUXEMBOURG — **Land:** LUXEMBURG — **Xóρο:** ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ —
Country: LUXEMBOURG — **Pays:** LUXEMBOURG — **Paese:** LUSSEMBURGO — **Land:** LUXEMBURG —
País: LUXEMBURGO — **Maa:** LUXEMBURG — **Land:** LUXEMBURG

1	2	3	4	5
Luxembourg	0600199	A	HC, NHC	U, E, O

País: PAÍSES BAJOS — **Land:** NEDERLANDENE — **Land:** NIEDERLANDE — **Xóρο:** ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ —
Country: NETHERLANDS — **Pays:** PAYS-BAS — **Paese:** PAESI BASSI — **Land:** NEDERLAND — **País:**
PAÍSES BAIXOS — **Maa:** ALANKOMAAT — **Land:** NEDERLÄNDERNA

1	2	3	4	5
Amsterdam	0401399	A	HC(2), NHC	
Amsterdam	0401799	P	HC-T	U, E, O
Eemshaven	0401899	P	HC-T(2), NHC-T(2)	
Harlingen	0402099	P	HC-T	
Maastricht	0401599	A	HC, NHC	U, E, O
Moerdijk	0402699	P	HC-NT	
Rotterdam	0401699	P	HC, NHC	
Vlissingen	0402199	P	HC(2), NHC	

País: AUSTRIA — **Land:** ØSTRIG — **Land:** ÖSTERREICH — **Xóρο:** ΑΥΣΤΡΙΑ — **Country:** AUSTRIA —
Pays: AUTRICHE — **Paese:** AUSTRIA — **Land:** OOSTENRIJK — **País:** ÁUSTRIA — **Maa:** ITÄVALTA —
Land: ÖSTERRIKE

1	2	3	4	5
Berg	1300199	R	HC, NHC	U, E, O
Deutschkreutz	1300399	R	HC(2), NHC-NT	E, O, U(13)
Drasenhofen	1300499	R	HC, NHC	U, E, O
Feldkirch-Buchs	1301399	F	HC-NT(2), NHC-NT	

1	2	3	4	5
Feldkirch-Tisis	1301399	R	HC(2), NHC-NT	E
Heiligenkreuz	1300299	R	HC(2), NHC, (18)	
Höchst	1300699	R	HC, NHC-NT	U, E, O
Hohenau	1300799	F		U
Karawankentunnel	1300899	R	HC(2), NHC-NT	E, O, U(13)
Linz	1300999	A	HC, NHC	O
Nickelsdorf	1301099	R	HC, NHC	U, E, O
Sopron	1301199	F	HC(2), NHC-NT	
Spielfeld	1301299	R	HC, NHC	U, E, O
Villach-Süd	1301499	F	HC-NT, NHC-NT	
Wien-Schwechat	1301599	A	HC, NHC	E, O, U(13)
Wien-ZB-Kledering	1300599	F	HC(2), NHC-NT	
Wullowitz	1301699	F	NHC-NT(6)	
Wullowitz	1301699	R	HC, NHC-NT	E, O, U(13)

País: PORTUGAL — **Land:** PORTUGAL — **Land:** PORTUGAL — **Χώρα:** ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ — **Country:** PORTUGAL — **Pays:** PORTUGAL — **Paese:** PORTOGALLO — **Land:** PORTUGAL — **País:** PORTUGAL — **Maa:** PORTUGALI — **Land:** PORTUGAL

1	2	3	4	5
Aveiro	1204499	P	HC-T(3)	
Faro	1203599	A	HC(2)	O
Figueira da Foz	1204599	P	HC-T(3), (2)	
Funchal (Madeira)	1203699	A		O
Funchal (Madeira)	1203699	P	HC, NHC	
Horta (Açores)	1204299	P	HC-T(3)	
Lisboa	1203399	A	HC, NHC	U, E, O
Lisboa	1203999	P	HC, NHC	
Olhão	1204799	P	HC-T(3)	
Peniche	1204699	P	HC-T(3)	
Ponta Delgada (Açores)	1203799	A	HC, NHC	
Ponta Delgada (Açores)	1203799	P	HC, NHC	
Portimão	1204199	P	HC-T(3)	
Porto	1203499	A	HC, NHC	O
Porto	1204099	P	HC, NHC	
Praia da Vitória (Açores)	1203899	P	HC, NHC	U, E
Setúbal	1204899	P	HC(2), NHC	
Viana do Castelo	1204399	P	HC-T(3)	

País: FINLANDIA — **Land:** FINLAND — **Land:** FINNLAND — **Xóρα:** ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ — **Country:** FINLAND
— **Pays:** FINLANDE — **Paese:** FINLANDIA — **Land:** FINLAND — **País:** FINLÂNDIA — **Maa:** SUOMI —
Land: FINLAND

1	2	3	4	5
Hamina	1420599	P	HC(2), NHC(2)	
Helsinki	1410199	A	HC, NHC	U, E, O
Helsinki	1400199	P	HC, NHC	U, E, O
Ivalo	1411299	R	HC, NHC	
Kotka	1400599	P	HC, NHC	
Vaalimaa	1410599	R	HC, NHC	U, E, O

País: SUECIA — **Land:** SVERIGE — **Land:** SCHWEDEN — **Xóρα:** ΣΟΥΗΔΙΑ — **Country:** SWEDEN — **Pays:** SUÈDE — **Paese:** SVEZIA — **Land:** ZWEDEN — **País:** SUÉCIA — **Maa:** RUOTSI — **Land:** SVERIGE

1	2	3	4	5
Göteborg	1614299	P	HC(1), NHC	U, E, O
Göteborg-Landvetter	1614199	A	HC, NHC	U, E, O
Helsingborg	1612399	P	HC(1), NHC	
Karlskrona	1610199	P	HC(1), NHC	
Norrköping	1605199	A		U, E
Stockholm	1601199	P	HC(1)	
Stockholm-Arlanda	1601299	A	HC(1), NHC	U, E, O
Varberg	1613199	P	HC(2), NHC	E, (10)
Wallhamn	1614599	P	HC, NHC	
Ystad	1612199	P	HC(1), NHC	

País: REINO UNIDO — **Land:** DET FORENEDE KONGERIGE — **Land:** VEREINIGTES KÖNIGREICH — **Xóρα:** ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ — **Country:** UNITED KINGDOM — **Pays:** ROYAUME-UNI — **Paese:** REGNO UNITO — **Land:** VERENIGD KONINKRIJK — **País:** REINO UNIDO — **Maa:** YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA — **Land:** FÖRENADE KUNGARIKET

1	2	3	4	5
Aberdeen	0730399	P	HC-T(1), HC-NT	
Belfast	0740099	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Belfast	0740099	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Bristol	0711099	P	HC-T, NHC-NT	U
Dover	0711499	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
East Midlands	0712199	A	HC-T(1), NHC-NT	O(14)
Falmouth	0714299	P	HC-T(1)(3), HC-NT(1)(3)	
Felixstowe	0713099	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	

1	2	3	4	5
Gatwick	0713299	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Glasgow	0731099	A	HC-T(1), HC-NT, NHC-NT, NHC-T(8)	O
Glasson	0710399	P	NHC-NT	
Goole	0714099	P	NHC-NT(4)	
Grangemouth	0730899	P	NHC-NT(4)	
Great Yarmouth	0712599	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Grimsby — Immingham	0712299	P	HC-T(1), HC-NT, NHC-NT	
Grove Wharf Wharton	0711599	P	NHC-NT	
Harwich	0710699	P	HC-T(1), HC-NT	
Heathrow	0712499	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
Hull	0714199	P	HC-T(1), HC-NT	
Invergordon	0730299	P	NHC-NT(4)	
Ipswich	0713199	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Lerwick	0730099	P	NHC-NT(4)	
Liverpool	0712099	P	HC-T(1)(2), HC-NT, NHC	
Luton	0710099	A		U, E
Manchester	0713799	A	HC-T(1), HC-NT, NHC	O(15)
Milford Haven incorporating Pembroke	0720299	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Newhaven	0713399	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Portsmouth	0711299	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Prestwick	0731199	A		U, E
Rosyth	0730999	P	NHC-NT(4)	
Scrabster	0730199	P	HC-T(1)(3)	
Sheerness	0711799	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Shoreham	0713499	P	NHC-NT(9)	
Southampton	0711399	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Stansted	0714399	A	HC-NT(2), NHC-NT(2)	U, E
Sutton Bridge	0713599	P	NHC-NT(4)	
Teesport	0713899	P	NHC-NT	
Teignmouth	0713699	P	NHC-NT(4)	
Thamesport	0711899	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Tilbury	0710899	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Tyne — North Shields	0712999	P	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Wick	0731299	P	HC-T(1)(3)	

KOMMISJONSVEDTAK**2004/EØS/29/02****av 7. desember 2001**

om utarbeiding av ei liste over dei grensekontrollstasjonane som er godkjende til å føre veterinærkontroll med levande dyr og animalske produkt frå tredjestatar, og om ajourføring av dei nærmare reglane for kontrollen som veterinærskynnidige frå Kommisjonen skal føre(*)

[meldt under nummeret K(2001) 3941]

(Berre den engelske teksta er gyldig)

(2001/881/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA
HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 97/78/EF av 18. desember 1997 om fastsettelse av prinsippene for organisering av veterinærkontrollene av produkter som innføres til Fellesskapet fra tredjestater⁽¹⁾, særleg artikkel 6 nr. 2 og artikkel 33,

med tilvising til rådsdirektiv 91/496/EØF av 15. juli 1991 om fastsettelse av prinsippene for organisering av veterinærkontrollene av dyr som innføres til Fellesskapet fra tredjestater, og om endring av direktiv 89/662/EØF, 90/425/EØF og 90/675/EØF⁽²⁾, sist endra ved direktiv 96/43/EF⁽³⁾, særleg artikkel 6 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtanane:

- 1) Ved kommisionsvedtak 97/778/EF⁽⁴⁾, sist endra ved vedtak 2001/668/EF⁽⁵⁾, vart det utarbeidd ei liste over dei grensekontrollstasjonane som er godkjende til å føre veterinærkontroll med levande dyr og animalske produkt frå tredjestatar.
- 2) På oppmading frå fleire medlemsstatar og etter at Næringsmiddel- og veterinærkontoret til Kommisjonen har gjennomført inspeksjonar og kome med tilrådingar, er det gjort fleire endringar i opplysingane om ein del av dei grensekontrollstasjonane som er førde opp i lista, medrekna tilføyning av nærmare opplysningar om kontrollsenter innanfor grensekontrollstasjonane.
- 3) Det er òg gjort ein del endringar når det gjeld inndeling i kategoriar av dei typane produkt som alle grensekontrollstasjonar har lov til å handtere, og når det gjeld forkortingane som vert nytta for desse kategoriane.
- 4) Dei nærmare reglane som alt er fastlagde for kontroll på staden i medlemsstatane, som på veterinærrområdet vert gjennomførde av sakkunnige frå Kommisjonen og er fastsette ved kommisionsvedtak 98/139/EF⁽⁶⁾, bør òg gjennomførast når det gjeld inspeksjon av grensekontrollstasjonar.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kungjort i EFT L 326 av 11.12.2001, s. 44, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 157/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 2.

(¹) TEF L 24 av 30.1.1998, s. 9.

(²) TEF L 268 av 24.9.1991, s. 56.

(³) TEF L 162 av 1.7.1996, s. 1.

(⁴) TEF L 315 av 1.11.1997, s. 15.

(⁵) TEF L 234 av 1.9.2001, s. 62.

(⁶) TEF L 38 av 12.2.1998, s. 10.

5) Føresegne om å føre opp i og strype grensekontrollstasjonar frå lista er no fastsette i kommisionsvedtak 2001/812/EF⁽⁷⁾, som opphevar og kjem i staden for vedtak 92/525/EØF⁽⁸⁾.

6) Vedtak 97/778/EF bør difor opphevast og bytast ut med dette vedtaket.

7) Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste veterinærutvalet —

GJORT DETTE VEDTAKET:

Artikel 1

Veterinærkontollar av levande dyr og animalske produkt som vert førde inn i Fellesskapet frå tredjestatar, skal gjennomførast av dei rette styresmaktene berre ved dei godkjende grensekontrollstasjonane som er førde opp i vedlegget til dette vedtaket.

Artikel 2

1. Kvar einskild godkjend grensekontrollstasjon som er førd opp i vedlegget, skal kvart år inspisera av veterinærskunnige frå Kommisjonen i samarbeid med dei rette nasjonale styresmaktene. Denne inspeksjonen skal særleg omfatte kontroll av infrastrukturen, utstyret og arbeidsmåtanane ved grensekontrollstasjonen.

2. Som unntak frå nr. 1 kan Kommisjonen, etter samråd med den aktuelle medlemsstaten og utveksling av synspunkt i Det faste veterinærutvalet, redusere talet på kontrollar for visse godkjende grensekontrollstasjonar.

Desse grensekontrollstasjonane skal likevel vitjast minst kvart tredje år.

3. Kommisjonen skal kvart år sende over til medlemsstatane einkopiar av kontrollrapporten for alle dei grensekontrollstasjonane som er vitja gjennom dei siste tolv månadene, saman med ein rapport om utviklinga av den allmenne situasjonen ved dei godkjende grensekontrollstasjonane.

(⁷) TEF L 306 av 23.11.2001, s. 28.

(⁸) TEF L 331 av 17.11.1992, s. 16.

Artikkel 3

Kommisjonen skal gjennomføre dei inspeksjonane som er nemnde i artikkkel 2, i samsvar med kommisjonsvedtak 98/139/EF om fastsettelse av visse detaljerte regler for veterinarkontroll på stedet som foretas i medlemsstatene av Kommisjonens sakkynlige⁽¹⁾.

Artikkel 4

Vedtak 97/778/EF vert oppheva, og i medhald av artikkkel 33 i direktiv 97/78/EF skal føresegnene i dette vedtaket nyttast frå

20. dagen etter at det er kunngjort i *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.

Artikkel 5

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 7. desember 2001.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

⁽¹⁾ TEF L 38 av 12.2.1998, s. 10.

ANEXO — BILAG — ANHANG — ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ — ANNEX — ANNEXE — ALLEGATO — BIJLAGE — ANEXO — LIITE — BILAGA

LISTA DE PUESTOS DE INSPECCIÓN FRONTERIZOS AUTORIZADOS — LISTE OVER GODKENDTE GRÆNSEKONTROLSTEDER — VERZEICHNIS DER ZUGELASSENEN GRENZKONTROLLSTELLEN — ΚΑΤΑ-ΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΓΚΕΨΙΜΕΝΩΝ ΜΕΘΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΑΘΜΩΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ — LIST OF AGREED BORDER INSPECTION POSTS — LISTE DES POSTES D'INSPECTION FRONTALIERSAGRÉÉS — ELENCO DEI POSTI DI ISPEZIONE FRONTALIERI RICONOSCIUTI — LIJST VAN DE ERKENDE INSPECTIEPOSTEN AAN DE GRENS — LISTA DOS POSTOS DE INSPECÇÃO APROVADOS — LUETTELO HYVÄKSYTYISTÄ RAJATARKASTUSASEMISTA — FÖRTECKNING ÖVER GODKÄNDA GRÄNSKONTROLLSTATIONER

- 1 = Nombre — Navn — Name — Ονομασία — Name — Nom — Nome — Naam — Nome — Nimi — Namn
- 2 = Código Animo — Animo-Kode — Animo-Code — Κωδικός Animo — Animo code — Code ANIMO — Codice Animo — Animo-code — Código Animo — Animo-koodi — Animo-kod
- 3 = Tipo — Type — Art — Φύση — Type — Type — Típo — Type — Typpi — Typ
- A = Aeropuerto — Lufthavn — Flughafen — Αεροδρόμιο — Airport — Aéroport — Aeroporto — Luchthaven — Aeroporto — Lentokenttä — Flygplats
- F = Ferrocarril — Jernbane — Schiene — Σιδηρόδρομος — Rail — Rail — Ferrovia — Spoorweg — Caminho-de-ferro — Rautatie — Järnväg
- P = Puerto — Havn — Hafen — Λιμένας — Port — Port — Porto — Zeehaven — Porto — Satama — Hamn
- R = Carretera — Landevej — Straße — Οδός — Road — Route — Strada — Weg — Estrada — Maantie — Väg
- 4 = Centro de inspección — Inspekionscenter — Kontrollzentrum — Κέντρο ελέγχου — Inspection centre — Centre d'inspection — Centro d'ispezione — Inspectiecentrum — Centro de inspecção — Tarkastuskeskus — Kontrollcentrum
- 5 = Productos — Produkter — Erzeugnisse — Προϊόντα — Products — Produits — Prodotti — Producten — Produtos — Tuotteet — Produkter
- HC = Todos los productos destinados al consumo humano — Alle produkter til konsum — Alle zum menschlichen Verzehr bestimmten Erzeugnisse — Όλα τα προϊόντα για ανθρώπινη κατανάλωση — All products for human consumption — Tous produits de consommation humaine — Prodotti per il consumo umano — Producten voor menselijke consumptie — Todos os produtos para consumo humano — Kaikki ihmislajeille tarkoitettu tuotteen — Produkter avsedda för konsumtion
- NHC = Otros productos — Andre produkter — Andere Erzeugnisse — Λοιπά προϊόντα — Other products — Autres produits — Altri prodotti — Andere producten — Outros produtos — Muut tuotteet — Andra produkter
- NT = sin requisitos de temperatura — Ingen temperaturkrav — Ohne Temperaturanforderungen — Δεν απαιτείται χαμηλή θερμοκρασία — no temperature requirements — Sans conditions de température — che non richiedono temperature specifiche — Geen temperaturen vereist — sem exigências quanto à temperatura — ei alhainen lämpötilan vaatimukset — inga krav på låg temperatur
- T = Productos congelados/refrigerados — Frosne/kølede produkter — Gefrorene/gekühlte Erzeugnisse — Προϊόντα κατεψυγμένα/διατηρημένα με απλή ψύξη — Frozen/chilled products — Produits congelés/réfrigérés — Prodotti congelati/refrigerati — Bevroren/ gekoelde producten — Produtos congelados/refrigerados — Pakastetut/jäädytetyt tuotteet — Frysta/kylda produkter
- T(FR)= Productos congelados — Frosne produkter — Gefrorene Erzeugnisse — Προϊόντα κατεψυγμένα — Frozen products — Produits congelés — Prodotti congelati — Bevroren producten — Produtos congelados — Pakastetut tuotteet — Frysta produkter
- T(CH)=Productos refrigerados — Kølede produkter — Gekühlte Erzeugnisse — Διατηρημένα με απλή ψύξη — Chilled products — Produits réfrigérés — Prodotti refrigerati — Gekoelde producten — Produtos refrigerados — Jäädytetyt tuotteet — Kylda produkter
- 6 = Animales vivos — Levende dyr — Lebende Tiere — Ζωντανά ζώα — Live animals — Animaux vivants — Animali vivi — Levende dieren — Animais vivos — Elävät eläimet — Levande djur
- U = Ungulados: bovinos, porcinos, ovinos, caprinos, solípedos domésticos y salvajes — Hovdyr: kvæg, svin, får, geder og husdyr eller vildtlevende dyr af hesteracen — Huftiere: Rinder, Schweine, Schafe, Ziegen, Wildpferde, Hausspferde — Οπληφόρα: βοοειδή, χοιρί, πρόβατα, αίγες, άγρια και κατοικιδία μόνοτλα — Ungulates: cattle, pigs, sheep, goats, wild and domestic solipeds — Ongulés: les bovins, porcins, ovins, caprins et solipèdes domestiques ou sauvages — Ungulati: bovini, suini, ovini, caprini e solipedi domestici o selvatici — Hoedieren: runderen, varkens, schapen, geiten, wilde en gedomesticeerde eenhoevenigen — Ungulados: bovinos, suínos, ovinos, caprinos, solípedes domésticos ou selvagens — Sorkka- ja kavioeläimet: naudat, siat, lampaat, vuohet, luonnonvaraiset ja kotieläiminä pidettävät kavioeläimet — Hovdjur: nötkreatur, svin, får, getter, vilda och tama hovdjur
- E = Équidos registrados definidos en la Directiva 90/426/CEE del Consejo — Registrerede heste som defineret i Rådets direktiv 90/426/EØF — Registrierte Equiden, wie in der Richtlinie 90/426/EWG des Rates bestimmt — Καταχωρημένα ιπποειδή όπως ορίζεται στην οδηγία 90/426/EOK του Συμβουλίου — Registered equidae as defined in Council Directive 90/426/EEC — Équidés enregistrés au sens de la directive 90/426/CEE — Equidi registrati ai sensi della direttiva 90/426/CEE del Consiglio — Geregistreerde paardachtigen zoals omschreven in Richtlijn 90/426/EEG van de Raad — Equideos registrados conforme definido na Directiva 90/426/CEE do Conselho — Rekisteröityt hevoseläimet kuten määritellään neuvoston direktiivissä 90/426/ETY — Registrerade hästdjur enligt definitionen i rådets direktiv 90/426/EEG
- O = Otros animales — Andre dyr — Andere Tiere — Λοιπά ζώα — Other animals — Autres animaux — Altri animali — Andere dieren — Outros animais — Muut eläimet — Övriga djur

- 5-6 = Menciones especiales — Særlige betingelser — Spezielle Bemerkungen — Ειδικές παρατηρήσεις — Special remarks — Mentions spéciales — Note particolari — Bijzondere opmerkingen — Menções especiais — Erityismainintoja — Anmärkningar
- * = Autorización suspendida hasta nuevo aviso en virtud del artículo 6 de la Directiva 97/78/CE (columnas 1, 4, 5 y 6) — Ophævet indtil videre iht. artikel 6 i direktiv 97/78/EU som angivet i kolonne 1, 4, 5 og 6 — Bis auf weiteres nach Artikel 6 der Richtlinie 97/78/EG ausgesetzt, wie in den Spalten 1, 4, 5 und 6 vermerkt — Έχει ανασταλεί σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 97/78/EK μέχρι νεωτέρας όπως σημειώνεται στις στήλες 1, 4, 5 και 6 — Suspended on the basis of Article 6 of Directive 97/78/EC until further notice, as noted in columns 1, 4, 5 and 6 — Suspenu jusqu'à nouvel ordre sur la base de l'article 6 de la directive 97/78/CE, comme indiqué dans les colonnes 1, 4, 5 et 6 — Sospeso a norma dell'articolo 6 della direttiva 97/78/CE fino a ulteriore comunicazione, secondo quanto indicato nelle colonne 1, 4, 5 e 6 — Erkenning voorlopig opgeschort op grond van artikel 6 van Richtlijn 97/78/EG, zoals aangegeven in de kolommen 1, 4, 5 en 6 — Suspensas, com base no artigo 6º da Directiva 97/78/CE, até que haja novas disposições, tal como referido nas colunas 1, 4, 5 e 6 — Ei sovelleta direktiivin 97/78/EY 6 artiklan perusteella kunnes toisin ilmoitetaan, siten kuin 1, 4, 5 ja 6 sarakkeessa esitetään — Upphävd tills vidare på grundval av artikel 6 i direktiv 97/78/EG, vilket anges i kolumnerna 1, 4, 5 och 6
- 1) = De acuerdo con los requisitos de la Decisión 93/352/CEE de la Comisión, adoptada en aplicación del apartado 3 del artículo 19 de la Directiva 97/78/CE del Consejo — Kontrol efter Kommissionens beslutning 93/352/EØF vedtaget i henhold til artikel 19, stk. 3, i Rådets direktiv 97/78/EU — Kontrolle erfolgt in Übereinstimmung mit den Anforderungen der Entscheidung 93/352/EWG der Kommission, die in Ausführung des Artikels 19 Absatz 3 der Richtlinie 97/78/EG des Rates angenommen wurde — Ελέγχεται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της απόφασης 93/352/EOK της Επιτροπής που έχει ληφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 19 παράγραφος 3 της οδηγίας 97/78/EK του Συμβουλίου — Checking in line with the requirements of Commission Decision 93/352/EEC taken in execution of Article 19(3)of Council Directive 97/78/EC — Contrôles dans les conditions de la décision 93/352/CEE de la Commission prise en application de l'article 19, paragraphe 3, de la directive 97/78/CE du Conseil — Controllo secondo le disposizioni della decisione 93/352/CEE della Commissione in applicazione dell'articolo 19, paragrafo 3, della direttiva 97/78/CE del Consiglio — Controle overeenkomstig Beschikking 93/352/EEG van de Commissie, vastgesteld ter uitvoering van artikel 19, lid 3, van Richtlijn 97/78/EG — Controlos nas condições da Decisão 93/352/CEE da Comissão, em aplicação do n.º 3 do artigo 19º da Directiva 97/78/CE do Conselho — Tarkastus suoritetaan komission päätoimenpiteen 93/352/ETY, jolla pannaan täytäntöön neuveston direktiivin 97/78/EY 19 artiklan 3 kohta, vaatimusten mukaisesti — Kontroll i enlighet med kraven i kommissionens beslut 93/352/EEG, som antagits för tillämpning av artikel 19.3 i rådets direktiv 97/78/EG
- 2) = Únicamente productos embalados — Kun emballerede produkter — Nur umhüllte Erzeugnisse — Συσκευασμένα προϊόντα μόνο — Packed products only — Produits emballés uniquement — Prodotti imballati unicamente — Uitsluitend verpakte producten — Apenas produtos embalados — Ainoastaan pakatut tuotteet — Endast förpackade produkter
- 3) = Únicamente productos pesqueros — Kun fiskeprodukter — Ausschließlich Fischereiprodukte — Αλιεύματα μόνο — Fishery products only — Produits de la pêche uniquement — Prodotti della pesca unicamente — Uitsluitend visserijproducten — Apenas produtos da pesca — Ainoastaan kalastustuotteet — Endast fiskeriprodukter
- 4) = Únicamente proteínas animales — Kun animalske proteiner — Nur tierisches Eiweiß — Ζωικές πρωτεΐνες μόνο — Animal proteins only — Uniquement protéines animales — Unicamente proteína animali — Uitsluitend dierlijke eiwitten — Apenas proteínas animais — Ainoastaan eläinproteiinit — Endast djurprotein
- 5) = Únicamente lana, cueros y pieles — Kun uld, skind og huder — Nur Wolle, Häute und Felle — Έριο και δέρματα μόνο — Wool hides and skins only — Laine et peaux uniquement — Lana e pelli unicamente — Uitsluitend wol, huiden en vellen — Apenas lã e peles — Ainoastaan villa, vuodat ja nahat — Endast ull, hudar och skinn
- 6) = Únicamente paja y heno — Kun halm og hø — Nur Stroh und Heu — Μόνο στάχυ και όχυρο — Straw and hay only — Paille et foin uniquement — Paglia e fieno unicamente — Uitsluitend stro en hooi — Apenas palha e feno — Ainoastaan oljet ja heinät — Endast halm och hø
- 8) = Únicamente esperma y embriones — Kun sæd og embryoner — Nur Sperma und Embryos — Σπέρμα και έμβρυα μόνο — Semen and embryos only — Sperme et embryons uniquement — Unicamente sperma ed embrioni — Uitsluitend sperma en embryo's — Apenas sémen e embriões — Ainoastaan siemenneste ja alkiot — Endast sperma och embryon
- 9) = Únicamente lana — Kun uld — Nur Wolle — Έριο μόνο — Wool only — Laine uniquement — Lana unicamente — Uitsluitend wol — Apenas lã — Ainoastaan villa — Endast ull
- 10) = Poneys de Islandia (únicamente desde abril hasta octubre) — Islandske ponyer (kun fra april til oktober) — Islandponys (nur von April bis Oktober) — Μικρόσωμα άλογα (πόνυν) (από τον Απρίλιο έως τον Οκτώβριο μόνο) — Icelandic ponies (from April to October only) — Poneys d'Islande (d'avril à octobre uniquement) — Poneys islandesi (solo da aprile ad ottobre) — Ijslandse pony's (enkel van april tot oktober) — Póneis da Islândia (apenas de Abril a Outubro) — Islanninponit (ainoastaan huhtikuusta lokakuuhun) — Islandshästar (endast från april till oktober)
- 11) = Únicamente cerdos procedentes de Chipre — Kun svin fra Cypern — Nur Schweine aus Zypern — Χοιροειδή από την Κύπρο μόνο — Pigs from Cyprus only — Porcs en provenance de Chypre uniquement — Suini provenienti da Cipro unicamente — Uitsluitend varkens uit Cyprus — Apenas suinos de Chipre — Ainoastaan Kyprokselta tuotavat siat — Endast grisar från Cypern
- 12) = Únicamente desde Malta — Kun fra Malta — Nur von Malta — Μόνο από τη Μάλτα — From Malta only — En provenance de Malte uniquement — Soltanto in provenienza da Malta — Uitsluitend uit Malta — Apenas de Malta — Ainoastaan Malta — Endast från Malta
- 13) = Únicamente équidos — Kun enhovede dyr — Nur Einhufer — Μόνο ιπποειδή — Equidae only — Équidés uniquement — Unicamente equidi — Uitsluitend paardachtigen — Apenas equídeos — Ainoastaan hevoset — Endast hästdjur
- 14) = Únicamente peces tropicales — Kun tropiske fisk — Nur tropische Fische — Τροπικά ψάρια μόνο — Tropical fish only — Poissons tropicaux uniquement — Unicamente pesci tropicali — Uitsluitend tropische vissen — Apenas peixes tropicais — Ainoastaan trooppiset kalat — Endast tropiska fiskar

- 15) = Únicamente gatos, perros, roedores, lagomorfos, peces vivos, reptiles y aves, excepto las rátidas — Kun katte, hunde, gnavere, harer, levende fisk, krybdyr og andre fugle end strudsefugle — Nur Katzen, Hunde, Nagetiere, Hasentiere, lebende Fische, Reptilien und andere Vögel als Laufvögel — Μόνο γάτες, σκύλοι, τρωκτικά, λαγόμορφοι, ζωντανά ψάρια, ερπετά και πτηνά, εκτός από τα στρουθιοειδή — Only cats, dogs, rodents, lagomorphs, live fish, reptiles and other birds than ratites — Uniquement chats, chiens, rongeurs, lagomorphes, poissons vivants, reptiles et autres oiseaux que les ratites — Unicamente cani, gatti, roditori, lagomorfi, pesci vivi, rettili e uccelli diversi dai ratiti — Uitsluitend katten, honden, knaagdieren, haasachtigen, levende vis, reptielen en vogels (met uitzondering van loopvogels) — Apenas gatos, cães, roedores, lagomorfos, peixes vivos, répteis e aves excepto ratites — Ainoastaan kissat, koirat, jyrsijät, jäniseläimet, elävät kalat, matelijat ja muut kuin sileälästaisiin kuuluvat linnut — Endast katter, hundar, gnagare, hardjur, levande fiskar, reptiler och fåglar, andra än strutsar
- 16) = Únicamente animales de zoológico — Kun dyr i zoologiske haver — Nur Zootiere — Ζωολογικού κήπου μόνο — Zoological animals only — Animaux zoologiques uniquement — Animali da giardino zoologico unicamente — Uitsluitend dierentuindieren — Apenas animais de jardim zoológico — Ainoastaan eläintarhaan tarkoitettut eläimet — Endast zoologiska djur
- 17) = Únicamente alimentos a granel para animales — Kun foderstoffer i los afladning — Nur Futtermittel als Schüttgut — Ζωτροφές χύμα μόνο — Only feedingstuffs in bulk — Aliments pour animaux en vrac uniquement — Alimenti per animali in massa unicamente — Uitsluitend onverpakte diervoeders — Apenas alimentos para animais a granel — Ainoastaan pakkaamaton rehu — Endast foder i lösvikt
- 18) = Únicamente desde Hungría — Kun fra Ungarn — Nur von Ungarn — Μόνο από την Ουγγαρία — From Hungary only — En provenance de Hongrie uniquement — Soltanto dall'Ungheria — Uitsluitend uit Hongarije — Apenas de Hungria — Ainoastaan Unkarista — Endast från Ungern

País: BÉLGICA — **Land:** BELGIEN — **Land:** BELGIEN — **Xóρα:** ΒΕΛΓΙΟ — **Country:** BELGIUM — **Pays:** BELGIQUE — **Paese:** BELGIO — **Land:** BELGIË — **País:** BÉLGICA — **Maa:** BELGIÄ — **Land:** BELGIEN

1	2	3	4	5	6
Antwerpen	0502699	P		HC, NHC	
Brussel-Zaventem	0502899	A	Aviapartner	HC	
			Sabena 1	HC	
			Sabena 2	NHC	U, E, O
Charleroi	0503299	A		HC(2)	
Gent	0502999	P		NHC-NT	
Liège	0503099	A		HC	
Oostende	0503199	A	Centre 1	HC(2)	
			Centre 2		E, O
Zeebrugge	0502799	P	OHCZ	HC, NHC	
			FCT	HC	

País: DINAMARCA — **Land:** DANMARK — **Land:** DÄNEMARK — **Xóρα:** ΔΑΝΙΑ — **Country:** DENMARK — **Pays:** DANEMARK — **Paese:** DANIMARCA — **Land:** DENEMARKEN — **País:** DINAMARCA — **Maa:** TANSKA — **Land:** DANMARK

1	2	3	4	5	6
Ålborg	0902299	P	Centre 1	HC-T(FR)(1)(2)	
			Centre 2	NHC-T(FR)(2), NHC-NT(2)	
Århus	0902199	P		HC(1)(2), NHC(2)(17)	E(10)
Esbjerg	0902399	P		HC-T(FR)(1)(2), NHC-T(FR)(2)	
Fredericia	0911099	P		HC(1)(2), NHC(2)	
Hanstholm	0911399	P		HC-T(FR)(1)(3)	

1	2	3	4	5	6
Hirtshals	0911599	P		HC-T(FR)(1)	
Billund	0901799	A		HC-T(1)(2), NHC(2)	U, E, O
København	0911699	A	Centre 1	HC(1)(2), NHC(2)	
			Centre 2	HC(1)(2), NHC(2)	
			Centre 3		U, E, O
København	0921699	P		HC(1), NHC	
Køge	0931699	P		HC(1)(2), NHC(2)(17)	
Rønne	0941699	P	Centre 1	HC-T(FR)(1)(3)	
			Centre 2	HC-T(CH)(1)(3)	
			Centre 3	HC-T(CH)(1)(3)	

País: ALEMANIA — **Land:** TYSKLAND — **Land:** DEUTSCHLAND — **Xóρο:** ΓΕΡΜΑΝΙΑ — **Country:** GERMANY — **Pays:** ALLEMAGNE — **Paese:** GERMANIA — **Land:** DUITSLAND — **País:** ALEMANHA — **Maa:** SAKSA — **Land:** TYSKLAND

1	2	3	4	5	6
Berlin-Tegel	0150299	A		HC, NHC	U(16), O
Bietingen	0148999	R		HC-NT, NHC-NT	
Brake	0151599	P		NHC-NT(4)	
Bremen	0150699	P		HC, NHC	
Bremerhaven	0150799	P		HC, NHC	
Cuxhaven	0151699	P		HC, NHC	
Dresden Friedrichstadt	0153499	F		HC, NHC	
Düsseldorf	0151999	A		HC, NHC	
Forst	0150399	R		HC, NHC-NT	U, E, O
Frankfurt/Main	0151099	A		HC, NHC	U, E, O
Frankfurt/Oder	0150499	F		HC, NHC	
Frankfurt/Oder	0150499	R		HC, NHC	U, E, O
Furth im Wald-Bahnhof	0153399	F		HC-NT(2), NHC-NT(2)	
Furth im Wald-Schafberg	0149399	R		HC, NHC	U, E, O
Hahn Airport	0155999	A		HC(2), NHC(2)	O
Hamburg Flughafen	0150999	A		HC, NHC	U, E, O
Hamburg Hafen*	0150899	P		HC, NHC	*E (10)
Hannover-Langenhagen	0151799	A		HC(2), NHC(2)	O
Kiel	0152699	P		HC, NHC	E

1	2	3	4	5	6
Köln	0152099	A		HC, NHC	O
Konstanz Straße	0153199	R		HC, NHC	U, E, O
Lübeck	0152799	P		HC, NHC	U, E
Ludwigsdorf Autobahn	0152399	R		HC, NHC	U, E, O
München	0149699	A		HC(2), NHC(2)	O
Pomellen	0151299	R		HC, NHC	U, E, O
Rostock	0151399	P		HC, NHC	U, E, O
Rügen	0151199	P		HC, NHC	
Schirnding-Landstraße	0149799	R		HC, NHC	O
Schönefeld	0150599	A		HC, NHC	U, E, O
Stuttgart	0149099	A		HC, NHC	O
Waidhaus	0150099	R		HC, NHC	U, E, O
Weil/Rhein	0149199	R		HC, NHC	U, E, O
Weil/Rhein Mannheim	0153299	F		HC, NHC	
Zinnwald	0152599	R		HC, NHC	U, E, O

País: GRECIA — **Land:** GRÆKENLAND — **Land:** GRIECHENLAND — **Xύρια:** ΕΛΛΑΣ — **Country:** GREECE
— **Pay:** GRÈCE — **Paese:** GRECIA — **Land:** GRIEKENLAND — **País:** GRÉCIA — **Maa:** KREIKKA — **Land:** GREKLAND

1	2	3	4	5	6
Evzoni	1006099	R		HC, NHC	U, E, O
Athens International Airport	1005599	A		HC(2), NHC-NT(2)	U, E, O
Idomeni	1006299	F			U, E
Igoumenitsa*	1005999	P	*	*HC, *NHC	*U, *E, *O
Kakavia	1007099	R		HC(2), NHC-NT	
Neos Kafkassos	1006399	F		HC(2), NHC-NT	U, E, O
Neos Kafkassos	1006399	R		HC, NHC-NT	U, E, O
Ormenion*	1006699	R		HC(2), NHC-NT	*U, *O, *E
Peplos*	1007299	R		HC(2), NHC-NT	*U, *O, E
Pireas	1005499	P		HC, NHC	U(11)
Promachonas	1006199	F			U, E, O
Promachonas	1006199	R		HC, NHC	U, E, O
Thessaloniki	1005799	A		HC(2), NHC-T(8), NHT-NT(2)	O
Thessaloniki	1005699	P		HC(2), NHC	U, E, O

País: ESPAÑA — **Land:** SPANIEN — **Land:** SPANIEN — **Xóra:** ΙΣΠΑΝΙΑ — **Country:** SPAIN — **Pays:** ESPAGNE — **Paese:** SPAGNA — **Land:** SPANJE — **País:** ESPANHA — **Maa:** ESPANJA — **Land:** SPANIEN

1	2	3	4	5	6
A Coruña-Laxe	1148899	P	A Coruña	HC, NHC	
			Laxe	HC	
Algeciras	1147599	P	Productos	HC, NHC	
			Animales		U, E, O
Alicante	1148299	A		HC, NHC	O
Alicante	1148299	P		HC, NHC	
Almería	1148399	A		HC, NHC	O
Almería	1148399	P		HC, NHC	
Asturias	1148699	A		HC	
Barcelona	1147199	A	Iberia	HC, NHC	O
			Aviance	HC, NHC	O
Barcelona	1147199	P		HC, NHC	
Bilbao	1148499	A		HC, NHC	O
Bilbao	1148499	P		HC, NHC	
Cádiz	1147499	P		HC, NHC	
Cartagena	1148599	P		HC, NHC	
Gijón	1148699	P		HC, NHC	
Gran Canaria	1148199	A		HC(2), NHC(2)	O
Huelva	1148799	P	Puerto interior	HC	
			Puerto exterior	NHC-NT	
Las Palmas de Gran Canaria	1148199	P	Productos	HC, NHC	
			Animales		U, E, O
Madrid	1147899	A	Iberia	HC(2), NHC(2)	U, E, O
			Aviance	HC(2), NHC(2)	U, E, O
			PER4	HC-T(CH)(2)	
			SFS	HC(2), NHC(2)	O
Málaga	1147399	A	Iberia	HC, NHC	O
			DHL	HC, NHC	
Málaga	1147399	P		HC, NHC	U, E, O
Marín	1147699	P		HC, NHC	

1	2	3	4	5	6
Palma de Mallorca	1147999	A		HC, NHC	O
Pasajes	1147799	P		HC, NHC	U, E, O
Santa Cruz de Tenerife	1148099	P	Dársena	HC	
			Dique	NHC	U, E, O
Santander	1148999	A		HC, NHC	
Santander	1148999	P		HC, NHC	
Santiago de Compostela	1148899	A		HC, NHC	
San Sebastián	1147799	A		HC, NHC	
Sevilla	1149099	A		HC(2), NHC(2)	O
Sevilla	1149099	P		HC, NHC	
Tarragona	1149199	P		HC, NHC	
Tenerife Norte	1148099	A		HC(2)	
Tenerife Sur	1148099	A	Productos	HC(2), NHC(2)	
			Animales		U, E, O
Valencia	1147299	A		HC, NHC	O
Valencia	1147299	P		HC, NHC	
Vigo	1147699	A		HC, NHC	
Vigo	1147699	P	T.C. Guisart	HC, NHC	
			Pantalan 3	HC	
			Frioya	HC	
			Frigalsa	HC	
			Pescanova	HC	
			Vieirasa	HC	
			Fandicosta	HC	
Villagarcía-Ribeira-Caraminal	1148899	P	Frig. Morrazo	HC	
			Villagarcía	HC, NHC	
			Ribeira	HC	
Vitoria	1149299	A	Caraminal	HC	
			Productos	HC(2), NHC(2)	
			Animales		U, E, O
Zaragoza	1149399	A		HC	

País: FRANCIA — **Land:** FRANKRIG — **Land:** FRANKREICH — **Χώρα:** ΓΑΛΛΙΑ — **Country:** FRANCE —
Pays: FRANCE — **Paese:** FRANCIA — **Land:** FRANKRIJK — **País:** FRANÇA — **Maa:** RANSKA — **Land:**
 FRANKRIKE

1	2	3	4	5	6
Beauvais	0216099	A			E
Bordeaux	0213399	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Bordeaux	0223399	P		HC	
Boulogne	0216299	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Brest	0212999	A		HC-T(1), HC-NT	
Brest	0212999	P		HC, NHC	
Caen	0221499	P		HC-T(1), HC-NT	
Concarneau-Douarnenez	0222999	P	Centre 1	HC-T(1)(3)	
			Centre 2	HC-T(1)(3)	
Deauville	0211499	A			E
Divonne	0210199	R			U(13), E
Dunkerque	0215999	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Ferney-Voltaire (Genève)	0220199	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	O
La Rochelle-Rochefort	0211799	P	Chef de baie	HC-T(1)(3), HC-NT(3), NHC-NT(3)	
			Rochefort	HC-T(1)(3), HC-NT(3)	
			Tonnay	HC-T(1)(3), HC-NT(3)	
Le Havre	0217699	P	Hangar 56	HC-T(1), HC-NT, NHC	
			Dugrand	HC-T(1)	
			EFBS	HC-T(1)	
			Frigoscandia	HC-T(1)	
			Multivrac	NHC	
Lorient	0215699	P	Entrepôt Kergroise	HC-T(1), HC-NT	
			Lorient	NHC	
Lyon-Saint-Exupéry	0216999	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Marseille-Port	0211399	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O
Marseille-Fos-sur-Mer	0231399	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	

1	2	3	4	5	6
Marseille aéroport	0221399	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Nantes-Saint-Nazaire	0214499	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Nantes-Saint-Nazaire	0214499	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Nice	0210699	A		HC-T(1)(2), HC-NT(2), NHC(2)	O
Orly	0229499	A	SFS	HC-T(1), HC-NT, NHC	
			Air France	HC-T(1), HC-NT, NHC	
			France Handling	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Réunion Port-Réunion	0229999	P		HC, NHC	
Réunion Roland-Garros	0219999	A		HC, NHC	O
Roissy-Charles-de-Gaulle	0219399	A	Zone frêt 1	HC-T(1), HC-NT, NHC	
			Centre FRH	HC-T(1), HC-NT, NHC	
			Centre SFS	HC-T(1), HC-NT	
			Station animalière		U, E, O
Rouen	0227699	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Saint-Louis-Bâle	0216899	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Saint-Louis-Bâle	0216899	R		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Saint-Malo	0213599	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Saint-Julien-Bardonnex	0217499	R		HC-T(1), HC-NT, NHC	U, O
Sète	0213499	P	Sète	NHC	
			Frontignan	HC-T(1), HC-NT, NHC	
Toulouse-Blagnac	0213199	A		HC-T(1)(2), HC-NT(2), NHC	O
Vatry	0215199	A		HC-T(CH)(2)	

País: IRLANDA — **Land:** IRLAND — **Land:** IRLAND — **Xóρα:** ΙΡΛΑΝΔΙΑ — **Country:** IRELAND — **Pays:** IRLANDE — **Paese:** IRLANDA — **Land:** IERLAND — **País:** IRLANDA — **Maa:** IRLANTI — **Land:** IRLAND

1	2	3	4	5	6
Cork	0802699	P	Centre 1	HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E
			Nordic Cold Store	HC-T	
Dublin Airport	0802999	A	Centre 1	HC-T(1), HC-NT, NHC	
			Centre 2		U, E, O
Dublin Port	0802899	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Killybegs	0802799	P		HC-T(1)(3)	
Shannon	0803199	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	U, E, O

País: ITALIA — **Land:** ITALIEN — **Land:** ITALIEN — **Xóρα:** ΙΤΑΛΙΑ — **Country:** ITALY — **Pays:** ITALIE — **Paese:** ITALIA — **Land:** ITALIË — **País:** ITÁLIA — **Maa:** ITALIA — **Land:** ITALIEN

1	2	3	4	5	6
Ancona	0300199	A		HC, NHC	
Ancona	0300199	P		HC	
Bari	0300299	P		HC, NHC	
Bergamo	0303999	A		HC, NHC	
Bologna — Borgo Panigale	0300499	A		HC, NHC	O
Campocologno	0303199	F			U
Catania*	0300799	P			*O(12)
Catania	0300799	A		HC, NHC	
Chiasso	0300599	F		HC, NHC	U, E, O
Chiasso	0300599	R		HC, NHC	U, E, O
Gaeta	0303299	P		HC-T(3)	

1	2	3	4	5	6
Genova	0301099	P	Calata Sanità (Terminal Sech)	HC, NHC-NT	
			Calata Bettolo (Terminal Grimaldi)	HC	
			Ponte Eritrea (Genoa Terminal)	HC	
			Nino Ronco (Terminal Messina)	NHC-NT	
			Deposito Franco	HC	
			Porto di Voltri (Voltri)	HC, NHC-NT	
			Porto di Vado (Vado Ligure — Savona)	HC, NHC-NT	
Genova	0301099	A		HC, NHC	O
Gioia Tauro	0304099	P		HC, NHC	
Gorizia	0301199	R		HC, NHC	U, E, O
Gran San Bernardo — Pollein	0302099	R		HC, NHC	U, E, O
La Spezia	0303399	P		HC, NHC	U, E
Livorno — Pisa	0301399	P	Porto commerciale	HC, NHC	
			Sintermar	HC, NHC	
			Lorenzini	HC, NHC-NT	
			Terminal Darsena Toscana	HC, NHC	
Livorno — Pisa	0301399	A		HC, NHC	
Milano — Linate	0301299	A		HC, NHC	O
Milano — Malpensa	0301599	A	Magazzini aeroportuali	HC, NHC	U, E, O
Napoli	0301899	P	Molo Bausan	HC, NHC	
			Magazzini Tirreni — (Molo Pisacane — Calata di Levante)	NHC-NT	
Napoli	0301899	A		HC, NHC-NT	
Olbia	0302299	P		HC-T(3)	
Palermo	0301999	A		HC, NHC	
Palermo	0301999	P		HC, NHC	

1	2	3	4	5	6
Prosecco — Fernetti	0302399	R	Prodotti HC	HC	
			Prodotti NHC	NHC	
			Altri animali		O
			Tomaso Prioglio SpA		U, E
			F.Ili Prioglio SpA		U, E
			Italsempione SpA		U, E
Ravenna	0303499	P	BOX 1 — Frigoterminal	HC	
			BOX 2 — Sapir 1	NHC	
			BOX 3 — Sapir 2	HC	
			BOX 4 — Setramar	NHC	
			BOX 6 — Docks Cereali	NHC	
			BOX 7 — Lloyd	NHC	
Reggio Calabria	0301799	P		HC, NHC	O
Reggio Calabria	0301799	A		HC, NHC	
Roma — Fiumicino	0300899	A	Alitalia	HC, NHC	O
			Aeroporti di Roma	HC, NHC	E, O
Salerno	0303599	P		HC, NHC	
Taranto	0303699	P		HC, NHC	
Torino — Caselle	0302599	A		HC, NHC	O
Trapani	0303799	P		HC	
Trieste	0302699	P	Hangar 69	HC, NHC	
			Molo «O»		U, E
			Mag. Frigomar	HC-T	
Venezia	0302799	A		HC, NHC	
Venezia	0302799	P		HC, NHC	

País: LUXEMBURGO — **Land:** LUXEMBOURG — **Land:** LUXEMBURG — **Χώρα:** ΑΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ —
Country: LUXEMBOURG — **Pays:** LUXEMBOURG — **Paese:** LUSSEMBURGO — **Land:** LUXEMBURG —
País: LUXEMBURGO — **Maa:** LUXEMBURG — **Land:** LUXEMBURG

1	2	3	4	5	6
Luxembourg	0600199	A	Centre 1	HC	
			Centre 2	NHC-NT	
			Centre 3		U, E, O

País: PAÍSES BAJOS — **Land:** NEDERLANDENE — **Land:** NIEDERLANDE — **Xórpas:** ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ —
Country: NETHERLANDS — **Pays:** PAYS-BAS — **Paese:** PAESI BASSI — **Land:** NEDERLAND — **País:**
PAÍSES BAIXOS — **Maa:** ALANKOMAAT — **Land:** NEDERLÄNDERNA

1	2	3	4	5	6
Amsterdam	0401399	A	KLM	HC(2), NHC	U, E, O
			Aero Ground Services	HC(2), NHC	
Amsterdam	0401799	P	Daalimpex, Velsen	HC-T	
			Kloosterboer IJmuiden	HC-T	
Eemshaven	0401899	P		HC-T(2), NHC-T(FR)(2)	
Harlingen	0402099	P	Daalimpex	HC-T	
Maastricht	0401599	A		HC, NHC	U, E, O
Moerdijk	0402699	P		HC-NT	
Rotterdam	0401699	P	EBS	NHC-NT	
			Eurofrigo, Karimatastraat	NHC-T, NHC-NT	
			Eurofrigo, Abel Tasmanstraat	HC-T, HC-NT	
			Kloosterboer	HC-T, HC-NT	
			ECT	NHC-T, NHC-NT	
			Wibaco	HC-T, HC-NT	
Vlissingen	0402199	P	Van Bon	HC(2), NHC	
			Kloosterboer	HC-T(2), HC-NT	

País: AUSTRIA — **Land:** ØSTRIG — **Land:** ÖSTERREICH — **Xórpas:** ΑΥΣΤΡΙΑ — **Country:** AUSTRIA —
Pays: AUTRICHE — **Paese:** AUSTRIA — **Land:** OOSTENRIJK — **País:** ÁUSTRIA — **Maa:** ITÄVALTA —
Land: ÖSTERRIKE

1	2	3	4	5	6
Berg	1300199	R		HC, NHC	U, E, O
Deutschkreutz	1300399	R		HC(2), NHC-NT	E, O, U(13)
Drasenhofen	1300499	R		HC, NHC	U, E, O
Feldkirch-Buchs	1301399	F		HC-NT(2), NHC-NT	
Feldkirch-Tisis	1301399	R		HC(2), NHC-NT	E
Heiligenkreuz	1300299	R		HC(2), NHC, (18)	
Höchst	1300699	R		HC, NHC-NT	U, E, O

1	2	3	4	5	6
Hohenau	1300799	F			U
Karawankentunnel	1300899	R		HC(2), NHC-NT	E, O, U(13)
Linz	1300999	A		HC(2), NHC(2)	O, E, U(13)
Nickelsdorf	1301099	R		HC, NHC	U, E, O
Sopron	1301199	F		HC(2), NHC-NT	
Spielfeld	1301299	R		HC, NHC	U, E, O
Villach-Süd	1301499	F		HC-NT, NHC-NT	
Wien-Schwechat	1301599	A		HC(2), NHC(2)	E, O, U(13)
Wien-ZB-Kledering	1300599	F		HC(2), NHC-NT	
Wullowitz	1301699	F		NHC-NT(6)	
Wullowitz	1301699	R		HC, NHC-NT	E, O, U(13)

País: PORTUGAL — **Land:** PORTUGAL — **Land:** PORTUGAL — **Χώρα:** ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ — **Country:**
 PORTUGAL — **Pays:** PORTUGAL — **Paese:** PORTOGALLO — **Land:** PORTUGAL — **País:** PORTUGAL —
Maa: PORTUGALI — **Land:** PORTUGAL

1	2	3	4	5	6
Aveiro	1204499	P		HC-T(3)	
Faro	1203599	A		HC(2)	O
Figueira da Foz	1204599	P		HC-T(3), (2)	
Funchal (Madeira)	1203699	A			O
Funchal (Madeira)	1203699	P		HC, NHC	
Horta (Açores)	1204299	P		HC-T(3)	
Lisboa	1203399	A	Centro 1	HC, NHC	O
			Centro 2		U, E
Lisboa	1203999	P	Liscont	HC, NHC	
			Xabregas	HC, NHC	
			Docapesca	HC	
			SDF (Alverca)	HC	
			Barreiro	HC	
Olhão	1204799	P		HC-T(3)	
Peniche	1204699	P		HC-T(3)	
Ponta Delgada (Açores)	1203799	A		HC, NHC	
Ponta Delgada (Açores)	1203799	P		HC, NHC	

1	2	3	4	5	6
Portimão	1204199	P		HC-T(3)	
Porto	1203499	A		HC, NHC	O
Porto	1204099	P		HC, NHC	
Praia da Vitória (Açores)	1203899	P		HC, NHC	U, E
Setúbal	1204899	P		HC(2), NHC	
Viana do Castelo	1204399	P		HC-T(3)	

País: FINLANDIA — Land: FINLAND — Land: FINNLAND — Χώρα: ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ — Country: FINLAND —
 Pays: FINLANDE — Paese: FINLANDIA — Land: FINLAND — País: FINLÂNDIA — Maa: SUOMI — Land:
 FINLAND

1	2	3	4	5	6
Hamina	1420599	P		HC(2), NHC(2)	
Helsinki	1410199	A		HC(2), NHC(2)	O
Helsinki	1400199	P		HC, NHC-NT	U, E, O
Ivalo	1411299	R		HC, NHC	
Kotka	1400599	P		HC(2), NHC(2)	
Vaalimaa	1410599	R		HC, NHC	U, E, O

País: SUECIA — Land: SVERIGE — Land: SCHWEDEN — Χώρα: ΣΟΥΗΔΙΑ — Country: SWEDEN — Pays:
 SUÈDE — Paese: SVEZIA — Land: ZWEDEN — País: SUÉCIA — Maa: RUOTSI — Land: SVERIGE

1	2	3	4	5	6
Göteborg	1614299	P		HC(1), NHC	U, E, O
Göteborg-Landvetter	1614199	A		HC, NHC	U, E, O
Helsingborg	1612399	P		HC(1), NHC	
Karlshamn	1610299	P		HC(1)(2)	
Karlskrona	1610199	P		HC(1), NHC	
Norrköping	1605199	A			U, E
Stockholm	1601199	P		HC(1)	
Stockholm-Arlanda	1601299	A		HC(1), NHC	U, E, O
Varberg	1613199	P		HC(2), NHC	E, (10)
Wallhamn	1614599	P		HC, NHC	
Ystad	1612199	P		HC(1), NHC	

País: REINO UNIDO — **Land:** DET FORENEDE KONGERIGE — **Land:** VEREINIGTES KÖNIGREICH —
Xύρια: ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ — **Country:** UNITED KINGDOM — **Pays:** ROYAUME-UNI — **Paese:** REGNO
 UNITO — **Land:** VERENIGD KONINKRIJK — **País:** REINO UNIDO — **Maa:** YHDISTYNYT
 KUNINGASKUNTA — **Land:** FÖRENADE KUNGARIKET

1	2	3	4	5	6
Aberdeen	0730399	P		HC-T(1), HC-NT	
Belfast	0740099	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Belfast	0740099	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Bristol	0711099	P		HC-T(1), NHC-NT	U
Dover	0711499	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
East Midlands	0712199	A		HC-T(1), HC-NT, NHC-T(FR), NHC-NT	
Falmouth	0714299	P		HC-T(1), HC-NT(1)	
Felixstowe	0713099	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Gatwick	0713299	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	O
Glasgow	0731099	A		HC-T(1), HC-NT, NHC-NT, NHC-T(8)	O
Glasson	0710399	P		NHC-NT	
Goole	0714099	P		NHC-NT(4)	
Grangemouth	0730899	P		NHC-NT(4)	
Great Yarmouth	0712599	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Grimsby — Immingham	0712299	P		HC-T(1), HC-NT, NHC-NT	
Grove Wharf Wharton	0711599	P		NHC-NT	
Harwich	0710699	P		HC-T(1), HC-NT	
Heathrow	0712499	A	Centre 1	HC-T(1), HC-NT, NHC	
			Centre 2	HC-T(1), HC-NT	
			Animal Reception Centre		U, E, O
Hull	0714199	P		HC-T(1), NHC-NT	HC-NT,
Invergordon	0730299	P		NHC-NT(4)	
Ipswich	0713199	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	

1	2	3	4	5	6
Lerwick	0730099	P		NHC-NT(4)	
Liverpool	0712099	P		HC-T(1)(2), HC-NT, NHC	
Luton	0710099	A			U, E
Manchester	0713799	A		HC-T(1), HC-NT, NHC	O(15)
Milford Haven incorporating Pembroke	0720299	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Newhaven	0713399	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Portsmouth	0711299	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Prestwick	0731199	A			U, E
Rosyth	0730999	P		NHC-NT(4)	
Scrabster	0730199	P		HC-T(1)(3)	
Sheerness	0711799	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Shoreham	0713499	P		NHC-NT(9)	
Southampton	0711399	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Stansted	0714399	A		HC-NT(2), NHC-NT(2)	U, E
Sutton Bridge	0713599	P		NHC-NT(4)	
Teesport	0713899	P		NHC-NT	
Teignmouth	0713699	P		NHC-NT(4)	
Thamesport	0711899	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Tilbury	0710899	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Tyne — North Shields	0712999	P		HC-T(1), HC-NT, NHC	
Wick	0731299	P		HC-T(1)(3)	

RÅSDIREKTIV 98/95/EØF**2004/EØS/29/03****av 14. desember 1998**

om endring med hensyn til konsolidering av det indre marked, genmodifiserte plantesorter og plantegenetiske ressurser, av direktiv 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 66/403/EØF, 69/208/EØF, 70/457/EØF og 70/458/EØF om markedsføring av betefrø, frø fra fôrvekster, såkorn, settepoteter, frø fra oljevekster og fibervekster og grønnsakfrø og om den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål(*)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 43,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

1) Av årsakene nevnt nedenfor bør følgende direktiver om markedsføring av frø og formeringsmateriale endres:

- rådsdirektiv 66/400/EØF av 14. juni 1966 om markedsføring av betefrø⁽⁴⁾,
- rådsdirektiv 66/401/EØF av 14. juni 1966 om markedsføring av frø fra fôrvekster⁽⁵⁾,
- rådsdirektiv 66/402/EØF av 14. juni 1966 om markedsføring av såkorn⁽⁶⁾,

- rådsdirektiv 66/403/EØF av 14. juni 1966 om markedsføring av settepoteter⁽⁷⁾,
- rådsdirektiv 69/208/EØF av 30. juni 1969 om markedsføring av frø fra oljevekster og fibervekster⁽⁸⁾,
- rådsdirektiv 70/457/EØF av 29. september 1970 om den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål⁽⁹⁾,
- rådsdirektiv 70/458/EØF av 29. september 1970 om markedsføring av grønnsakfrø⁽¹⁰⁾.

- 2) I forbindelse med konsolideringen av det indre marked er det nødvendig å endre eller oppheve visse bestemmelser i de nevnte direktivene for å fjerne alle faktiske eller potensielle handelshindringer som kan hindre fri omsetning av frø innenfor Fellesskapet. For dette formål bør enhver mulighet for at medlemsstatene ensidig kan fravike bestemmelsene i nevnte direktiv, utelates.
- 3) Av samme årsaker bør de nevnte direktivenes virkeområde utvides slik at de også omfatter produksjon av frø med henblikk på markedsføring.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 25 av 1.2.1999, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 158/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 6.

(1) EFT C 29 av 31.1.1994, s. 1 og EFT C 53 av 20.12.1995, s. 8.

(2) EFT C 286 av 22.9.1997, s. 36.

(3) EFT C 195 av 18.7.1994, s. 36.

(4) EFT 125 av 11.7.1966, s. 2290/66. Direktivet sist endret ved direktiv 96/72/EF (EFT L 304 av 27.11.1996, s. 10).

(5) EFT 125 av 11.7.1966, s. 2298/66. Direktivet sist endret ved direktiv 96/72/EF.

(6) EFT 125 av 11.7.1966, s. 2309/66. Direktivet sist endret ved direktiv 96/72/EF.

(7) EFT 125 av 11.7.1966, s. 2320/66. Direktivet sist endret ved kommisjonsvedtak 98/111/EF (EFT L 28 av 4.2.1998, s. 42).

(8) EFT L 169 av 10.7.1969, s. 3. Direktivet sist endret ved direktiv 96/72/EF.

(9) EFT L 225 av 12.10.1970, s. 1. Direktivet sist endret ved tiltredelsesakten av 1994.

(10) EFT L 225 av 12.10.1970, s. 7. Direktivet sist endret ved direktiv 96/72/EF.

- 4) Det bør etter nærmere angitte vilkår være mulig å markedsføre foredlet frø fra generasjonene før basisfrø og urensset frø.
- 5) Medlemsstater som anvender unntaksbestemmelsene som fortsatt er tillatt i henhold til nevnte direktiver, bør bistå hverandre administrativt med hensyn til kontroll. Anvendelsen av slike unntaksbestemmelser skal ikke berøre bestemmelsene i traktatens artikkel 7A.
- 6) Vilkårene som skal gjelde for at medlemsstatene kan tillate markedsføring av små mengder frø til forsøk, vitenskapelige formål eller utvalgsarbeid, bør fastsettes av Den faste komité for frø og formeringsmateriale innen jordbruk, hagebruk og skogbruk.
- 7) I visse tilfeller bør Den faste komité for frø og formeringsmateriale innen jordbruk, hagebruk og skogbruk fastsette om pakninger med basisfrø eller sertifisert frø skal være forsynt med leverandørretikett.
- 8) For visse frøsorter som omfattes av direktiv 66/401/EØF bør det være tillatt å sertifisere frø av 1. og 2. generasjon.
- 9) For visse frøsorter som omfattes av direktiv 66/402/EØF bør medlemsstatene tillates å begrense sertifisering av frø til frø av 1. generasjon.
- 10) Minimumsstørrelsen på settepoteter som kan markedsføres i henhold til direktiv 66/403/EØF bør endres, og det bør skapes rettslig grunnlag for en framtidig endring av minimumsstørrelsen på kvadratmasken som brukes til å måle størrelsen på settepoteter. Det bør innføres en bestemmelse om at settepoteter av plantehelsemessige årsaker skal holdes atskilt fra andre poteter.
- 11) Frø som omfattes av direktiv 70/457/EØF bør kunne markedsføres fritt innenfor Fellesskapet to måneder etter offentliggjøringen av den felles sortsliste.
- 12) Vilkårene for markedsføring av visse sorter som omfattes av direktiv 70/458/EØF bør fastsettes etter framgangsmåten i Den faste komité for frø og formeringsmateriale innen jordbruk, hagebruk og skogbruk. Med hensyn til samme direktiv bør bestemmelsene om fornyelse av offisiell godkjenning av visse sorter tilpasses for å unngå at den nåværende praksis med hensyn til merking av pakninger forstyrres.
- 13) Erfaringene har vist at det er nyttig å klargjøre og oppdatere visse bestemmelser i ovennevnte direktiver.
- 14) Som følge av den vitenskapelige og tekniske utvikling er det nå mulig å foredle sorter ved genmodifisering. Derfor bør medlemsstatene når de i henhold til direktiv 70/457/EØF og 70/458/EØF avgjør om de skal godkjenne genmodifiserte sorter som definert i rådsdirektiv 90/220/EØF av 23. april 1990 om utsetting i miljøet av genetisk modifiserte organismer⁽¹⁾, ta hensyn til eventuelle farer i forbindelse med utsetting av disse sortene i miljøet. Det bør dessuten skapes rettslig grunnlag for å fastsette vilkårene for markedsføring av slike genmodifiserte sorter.
- 15) Markedsføring av nye næringsmidler og nye næringsmiddelredienser reguleres på fellesskapsnivå av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/97 av 27. januar 1997⁽²⁾. Derfor bør medlemsstatene også ta hensyn til eventuelle farer når de fastsetter om de skal godkjenne sorter i henhold til direktiv 70/457/EØF og 70/458/EØF. Det bør dessuten skapes rettslig grunnlag for å ta hensyn til denne utviklingen.
- 16) På bakgrunn av den vitenskapelige og tekniske utvikling bør det skapes rettslig grunnlag for å fastsette vilkårene for markedsføring av kjemisk behandlet frø.
- 17) Det er av avgjørende betydning å sikre at plantegenetiske ressurser bevares. Det bør skapes rettslig grunnlag for dette formål, slik at det innenfor rammen av regelverket om handel med frø blir mulig, ved bruk in situ, å bevare sorter som er truet av genetisk erosjon.
- 18) Det bør skapes rettslig grunnlag for å fastsette vilkårene for markedsføring av frø egnet til økologisk produksjon.
- 19) For å lette innføringen av tiltakene fastsatt i dette direktiv bør det innføres visse overgangstiltak —

⁽¹⁾ EFT L 117 av 8.5.1990, s. 15. Direktivet sist endret ved direktiv 97/35/EF (EFT L 169 av 27.6.1997, s. 72).

⁽²⁾ EFT L 43 av 14.2.1997, s. 1.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

5. Ny artikkel 3a skal lyde:

«Artikkels 3a

Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 skal medlemsstatene fastsette at

- foredlet frø fra generasjonene før basisfrø, og
  - urensset frø som markedsføres for bearbeiding, forutsatt at frøets ekthet er sikret,
- kan markedsføres.»

1. Artikkels 1 skal lyde:

«Artikkels 1

Dette direktivet skal gjelde for produksjon med henblikk på markedsføring og markedsføring av betefrø innenfor Fellesskapet.»

2. Ny artikkels 1a skal lyde:

«Artikkels 1a

I dette direktivet menes med «markedsføring»: salg, lagring med henblikk på salg, tilbud for salg og enhver overdragelse, levering eller overføring med henblikk på kommersiell utnytting av frø til tredjemann, mot vederlag eller vederlagsfritt.

Handel med frø som ikke skjer med henblikk på kommersiell utnytting av sorten, skal ikke anses som markedsføring når det dreier seg om

- levering av frø til offentlige undersøkelses- og inspeksjonsorganer,
- levering av frø til tjenesteytere for bearbeiding eller emballering, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres.

Levering av frø på visse vilkår til tjenesteytere med henblikk på produksjon av visse landbruksråvarer til industriell bruk, eller frøformering for samme formål, skal ikke anses som markedsføring, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres eller produktet som høstes. Frøleverandøren skal forelegge klassifiserings myndigheten en kopi av de relevante delene av kontrakten som er inngått med tjenesteyteren, og denne kontrakten skal omfatte standardene og vilkårene som det leverte frøet for øyeblikket oppfyller.

Vilkårene for anvendelse av denne bestemmelse skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkels 21.»

3. Artikkels 3 nr. 1 skal lyde:

«Medlemsstatene skal fastsette at betefrø ikke kan markedsføres med mindre det er offisielt klassifisert som «basisfrø» eller «sertifisert frø».»

4. Artikkels 3 nr. 3 oppheves.

6. I artikkels 4 skal nytt siste ledd lyde:

«Medlemsstater som anvender unntaksbestemmelsene i bokstav a) eller b) skal bistå hverandre administrativt med hensyn til kontroll.»

7. Ny artikkels 4a skal lyde:

«Artikkels 4a

1. Uten hensyn til artikkels 3 nr. 1 kan medlemsstatene gi produsenter på sitt territorium tillatelse til å markedsføre
  - a) små mengder frø til vitenskapelige formål eller utvalgsarbeid,
  - b) passende mengder frø til andre undersøkelses- eller forsøksformål, forutsatt at det tilhører sorter for hvilke det er innlevert søknad om oppføring på sortslisten i vedkommende medlemsstat,

Med hensyn til genmodifisert materiale kan slik tillatelse gis bare dersom alle egnede tiltak er truffet for å unngå skadevirkninger på menneskers helse og på miljøet. Ved miljørisikovurderingen som skal foretas i denne forbindelse skal bestemmelsene i artikkels 7 nr. 4 i direktiv 70/457/EØF anvendes tilsvarende.

2. Formålene som det kan gis tillatelse til i henhold til nr. 1 bokstav b), bestemmelsene om merking av pakninger samt mengdene og vilkårene for at medlemsstatene kan gi slik tillatelse, skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkels 21.

3. Tillatelser som medlemsstatene har gitt til produsenter på sitt territorium til formålene nevnt i nr. 1 før datoene for vedtak av dette direktivet, skal fortsette å gjelde til bestemmelsene nevnt i nr. 2 er fastsatt. Deretter skal alle slike tillatelser være i samsvar med bestemmelsene fastsatt i henhold til nr. 2.»

8. Artikkels 10 nr. 4 oppheves.

9. Artikkel 11 nr. 2 oppheves.

10. I artikkel 11a nr.1 bokstav a) og b) endres «etiketten skal være blå» til «etiketten skal være hvit for basisfrø og blå for sertifisert frø».

11. I artikkel 11b utgår ordet «sertifisert».

12. I artikkel 11c utgår ordet «sertifisert».

13. Artikkel 12 nr. 1 skal lyde:

«1. Etter framgangsmåten i artikkel 21 kan det fastsettes at pakninger med basisfrø eller sertifisert frø av enhver type, i alle andre tilfeller enn dem som er fastsatt i dette direktiv, skal være forsynt med en leverandørretikett (som enten kan være en etikett som er atskilt fra den offisielle etiketten eller i form av leverandørens opplysninger trykt direkte på pakningen). Opplysningene som skal angis på en slik etikett skal også fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

14. Ny artikkel 12a skal lyde:

«Artikkel 12a

Med hensyn til frø av en genmodifisert sort skal etiketter eller dokumenter av enhver art, enten de er offisielle eller ikke, som er festet til eller ledsager frøpartiet i henhold til dette direktiv, klart angi at sorten er genmodifisert.»

15. Artikkel 14 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at frø som markedsføres i henhold til bestemmelsene i dette direktiv, enten de er obligatoriske eller skjønnmessige, ikke underlegges andre markedsføringsrestriksjoner enn dem som er fastsatt i dette eller andre direktiver med hensyn til frøets egenskaper, undersøkelseskrav, merking og forsegling.»

16. Artikkel 14 nr. 2 bokstav b) oppheves.

17. Artikkel 14 nr. 2 bokstav c) oppheves.

18. Artikkel 14 nr. 3 oppheves.

19. Ny artikkel 14a skal lyde:

«Artikkel 14a

Vilkårene for at foredlet frø fra generasjonene før basisfrø kan markedsføres i henhold til artikkel 3a første strekpunkt er som følger:

a) det har blitt offentlig undersøkt av vedkommende sertifiseringsmyndighet i samsvar med bestemmelsene om sertifisering av basisfrø,

b) det er pakket i samsvar med dette direktiv, og

c) pakningene er forsynt med en offisiell etikett som inneholder minst følgende angivelser:

- sertifiseringsmyndighet og medlemsstat eller deres forkortede betegnelse,
- partiets referansenummer,
- måned og år for forsegling, eller
- måned og år for siste offentlige prøvetaking med henblikk på sertifisering,
- art, angitt minst med latinske bokstaver under dens botaniske navn, som kan angis i forkortet form og uten opphavspersonens navn, eller under dens vanlige navn, eller begge deler; det angis om det er sukkerbete eller forbete,
- sort, angitt minst med latinske bokstaver,
- beskrivelsen «prebasisfrø»,
- antall generasjoner før frø av klassen «sertifisert frø».

Etiketten skal være hvit med en diagonal fiolett strek.»

20. Artikkel 15 nr. 2 skal lyde:

«2. Betefrø som er høstet i Fellesskapet og som er beregnet på sertifisering i samsvar med nr. 1 skal

- emballes og forsynes med en offisiell etikett som oppfyller vilkårene i vedlegg IV del A og B, i samsvar med artikkel 10 nr. 1, og
- ledsages av et offisielt dokument som oppfyller vilkårene fastsatt i vedlegg IV del C.

Bestemmelsene i første strekpunkt om embalering og merking kan fravikes dersom myndighetene som har ansvar for feltinspeksjon, myndighetene som utarbeider dokumentene for sertifisering av frø som ikke er endelig sertifisert, og myndighetene som har ansvar for sertifisering, er de samme, eller dersom de er enige om å fravike bestemmelsene.»

21. Artikkel 17 skal lyde:

«Artikkel 17

1. For å løse forbigående vanskeligheter med den alminnelige forsyning av basisfrø eller sertifisert frø som oppstår i Fellesskapet og som ikke kan løses på annen måte, kan det etter framgangsmåten i artikkel 21

besluttes at medlemsstatene for et bestemt tidsrom skal tillate markedsføring i hele Fellesskapet av frø av en klasse som er underlagt mindre strenge krav, eller frø av en sort som ikke er oppført på den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål eller på medlemsstatenes nasjonale sortslister, i mengder som er nødvendige for å løse forsyningsvanskighetene.

2. Når det dreier seg om en klasse frø av en bestemt sort, skal den offisielle etiketten være den som er fastsatt for den aktuelle klassen; når det dreier seg om frø av sorter som ikke er oppført på ovennevnte lister skal den offisielle etiketten være brun. Etiketten skal alltid angi at frøet er av en klasse som er underlagt mindre strenge krav.

3. Reglene for gjennomføring av nr. 1 kan vedtas etter framgangsmåten i artikkel 21.»

22. Artikkel 19 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at det i forbindelse med markedsføring foretas offentlig kontroll av om betefrø oppfyller kravene og vilkårene i dette direktiv, i det minste ved stikkprøver.»

23. Artikkel 19 nr. 2 skal lyde:

«2. Uten at det berører den frie omsetning av frø innenfor Fellesskapet skal medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de får følgende opplysninger ved markedsføring av mengder på over 2 kg av frø importert fra tredjestater:

- a) art,
- b) sort,
- c) klasse,
- d) produksjonsstat og offentlig kontrollmyndighet,
- e) avsenderstat,
- f) importør,
- g) frømengde.

Nærmere regler for hvordan disse opplysningene skal gis, kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

24. Ny artikkel 22a skal lyde:

«Artikkel 22a

1. Det kan fastsettes særlige vilkår etter framgangsmåten i artikkel 21 for å ta hensyn til utviklingen på følgende områder:

- a) vilkår for markedsføring av kjemisk behandlet frø,
- b) vilkår for markedsføring av frø i forbindelse med bevaring in situ og bærekraftig utnytting av plantegenetiske ressurser, herunder frøblandinger av

arter som også omfatter artene nevnt i artikkel 1 i rådsdirektiv 70/457/EØF, og som er knyttet til særige naturlige eller delvis naturlige habitater og er truet av genetisk erosjon,

c) vilkår for markedsføring av frø som egner seg for økologisk produksjon.

2. De særige vilkårene nevnt i nr. 1 skal særlig omfatte følgende punkter:

- i) i forbindelse med bokstav b) skal frø av disse artene være fra et kjent avsendersted som er godkjent av vedkommende myndighet i hver medlemsstat med henblikk på markedsføring av frø i bestemte områder,
- ii) i forbindelse med bokstav b) skal egnede kvantitative restriksjoner anvendes.».

25. I vedlegg III del B nr. 8 endres «sertifisert frø» til «klasse».

Artikkel 2

I direktiv 66/401/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkel 1 skal lyde:

«Artikkel 1

Dette direktiv skal gjelde for produksjon med henblikk på markedsføring og markedsføring av frø av forvekster innenfor Fellesskapet.»

2. Ny artikkel 1a skal lyde:

«Artikkel 1a

I dette direktiv menes med «markedsføring»: salg, lagring med henblikk på salg, tilbud for salg og enhver overdragelse, levering eller overføring med henblikk på kommersiell utnytting av frø til tredjemann, mot vederlag eller vederlagsfritt.

Handel med frø som ikke skjer med henblikk på kommersiell utnytting av sorten, skal ikke anses som markedsføring når det dreier seg om

- levering av frø til offentlige undersøkelses- og inspeksjonsorganer,
- levering av frø til tjenesteytere for bearbeiding eller emballering, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres.

Levering av frø på visse vilkår til tjenesteytere med henblikk på produksjon av visse landbruksråvarer til industriell bruk, eller frøformering for samme formål, skal

ikke anses som markedsføring, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres eller produktet som høstes. Frøleverandøren skal forelegge klassifiserings myndigheten en kopi av de relevante delene av kontrakten som er inngått med tjenesteyteren, og denne kontrakten skal omfatte standardene og vilkårene som det leverte frøet for øyeblikket oppfyller.

Vilkårene for anvendelse av denne bestemmelse skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

3. Artikkel 2 nr. 1 del C skal lyde:

«C. Sertifisert frø: frø av alle artene nevnt i del A, unntatt *Lupinus spp.*, *Pisum sativum*, *Vicia spp.* og *Medicago sativa*,

- a) som stammer direkte fra basisfrø eller, dersom planteforedleren ber om det, fra frø fra en generasjon før basisfrø som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle vilkårene fastsatt i vedlegg I og II for basisfrø,
- b) som er bestemt til andre formål enn produksjon av frø,
- c) som, med forbehold for artikkel 4 bokstav b), oppfyller vilkårene fastsatt i vedlegg I og II for sertifisert frø, og
- d) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår.»

4. I artikkel 2 nr. 1 skal nytt del Ca og Cb lyde:

«Ca. Sertifisert frø av 1. generasjon (*Lupinus spp.*, *Pisum sativum*, *Vicia spp.* og *Medicago sativa*): frø

- a) som stammer direkte fra basisfrø eller, dersom planteforedleren ber om det, fra frø fra en generasjon før basisfrø som kan oppfylle og ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle vilkårene fastsatt i vedlegg I og II for basisfrø,
- b) som er bestemt enten til produksjon av frø av klassen «sertifisert frø av 2. generasjon» eller til andre formål enn produksjon av frø av fôrvekster,
- c) som, med forbehold for artikkel 4 bokstav b), oppfyller vilkårene fastsatt i vedlegg I og II for sertifisert frø, og

- d) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår.

Cb. Sertifisert frø av 2. generasjon (*Lupinus spp.*, *Pisum sativum*, *Vicia spp.* og *Medicago sativa*): frø

- a) som stammer direkte fra basisfrø, fra sertifisert frø av 1. generasjon eller, dersom planteforedleren ber om det, fra frø fra en generasjon før basisfrø som kan oppfylle og ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle vilkårene fastsatt i vedlegg I og II for basisfrø,
- b) som er bestemt til andre formål enn produksjon av frø av fôrvekster,
- c) som, med forbehold for artikkel 4 bokstav b), oppfyller vilkårene fastsatt i vedlegg I og II for sertifisert frø, og
- d) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår.»

5. I artikkel 2 nr. 1 del G innsettes ordet «basisfrø» før «sertifisert frø».

6. Artikkel 2 nr. 1c oppheves.

7. I artikkel 3 nr. 1 utgår ordene «og med mindre det oppfyller vilkårene i vedlegg II».

8. I artikkel 3 nr. 2 utgår ordene «og med mindre det oppfyller vilkårene i vedlegg II».

9. Artikkel 3 nr. 5 oppheves.

10. Ny artikkel 3a skal lyde:

«Artikkel 3a

Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 skal medlemsstatene fastsette at

- foredlet frø fra generasjonene før basisfrø, og
- urensset frø som markedsføres for bearbeiding, forutsatt at frøets ekthet er sikret,

kan markedsføres.».

11. I artikkel 4 skal nytt siste ledd lyde:

«Medlemsstater som anvender unntaksbestemmelsene i bokstav a) eller b) skal bistå hverandre administrativt med hensyn til kontroll.»

12. Ny artikkel 4a skal lyde:

«Artikkel 4a

1. Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 kan medlemsstatene gi produsenter på sitt territorium tillatelse til å markedsføre

- a) små mengder frø til vitenskapelige formål eller utvalgsarbeid,
- b) passende mengder frø til andre undersøkelses- eller forsøksformål, forutsatt at det tilhører sorter for hvilke det er innlevert søknad om oppføring på sortslisten i vedkommende medlemsstat,

Med hensyn til genmodifisert materiale kan slik tillatelse gis bare dersom alle egnede tiltak er truffet for å unngå skadevirkninger på menneskers helse og på miljøet. Ved miljøriskovurderingen som skal foretas i denne forbindelse skal bestemmelsene i artikkel 7 nr. 4 i direktiv 70/457/EØF anvendes tilsvarende.

2. Formålene som det kan gis tillatelse til i henhold til nr. 1 bokstav b), bestemmelsene om merking av pakninger samt mengdene og vilkårene for at medlemsstatene kan gi slik tillatelse, skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.

3. Tillatelser som medlemsstatene har gitt til produsenter på sitt territorium til formålene nevnt i nr. 1 før datoен for vedtak av dette direktiv, skal fortsette å gjelde til bestemmelsene nevnt i nr. 2 er fastsatt. Deretter skal alle slike tillatelser være i samsvar med bestemmelsene fastsatt i henhold til nr. 2.»

13. Ny artikkel 5a skal lyde:

«Artikkel 5a

Medlemsstatene kan begrense sertifiseringen av frø av artene *Lupinus* spp., *Pisum sativum*, *Vicia* spp. og *Medicago sativa* til sertifisert frø av 1. generasjon.»

14. Artikkel 9 nr. 4 oppheves.

15. Artikkel 10 nr. 2 oppheves.

16. Artikkel 10b skal lyde:

«Artikkel 10b

Medlemsstatene kan fastsette at EF B-småpakninger med frø etter anmodning skal forsegles og merkes offisielt eller under offentlig tilsyn, i samsvar med artikkel 9 nr. 1 og artikkel 10.»

17. Artikkel 11 skal lyde:

«Artikkel 11

1. Etter framgangsmåten i artikkel 21 kan det fastsettes at medlemsstatene kan kreve at pakninger med basisfrø, sertifisert frø eller handelsfrø i andre tilfeller enn dem som er fastsatt i dette direktiv, er forsynt med en leverandøretikett (som enten kan være en etikett som er atskilt fra den offisielle etiketten eller i form av leverandørens opplysninger trykt direkte på pakningen), eller at frøpartier som oppfyller de særlige vilkårene med hensyn til tilstedeværelse av *Avena fatua*, fastsatt etter framgangsmåten i artikkel 21, ledsages av et offisielt sertifikat som godtgjør at disse vilkårene er oppfylt.

2. Opplysningene som skal angis på en slik etikett skal også fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

18. Ny artikkel 11a skal lyde:

«Artikkel 11a

Med hensyn til frø av en genmodifisert sort skal etiketter eller dokumenter av enhver art, enten de er offisielle eller ikke, som er festet til eller ledsager frøpartiet i henhold til dette direktiv, klart angi at sorten er genmodifisert.»

19. Artikkel 13 nr. 1 oppheves og nr. 2 erstattes med følgende tekst:

«1. Medlemsstatene skal gi tillatelse til markedsføring av frø i form av blandinger med forskjellige slekter, arter eller sorter

— dersom det ikke er bestemt til bruk som förvekster, idet blandingene i så fall kan inneholde frø fra förvekster og frø fra planter som ikke er förvekster i dette direktivs forstand,

— dersom det er bestemt til bruk som förvekster, idet blandingene i så fall kan inneholde frø fra planteartene oppført i direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF, 69/208/EØF eller 70/458/EØF, med unntak for sortene nevnt i artikkel 4 nr. 2 bokstav b) i direktiv 70/457/EØF,

— dersom det er bestemt til bruk med henblikk på bevaring av det naturlige miljøet innenfor rammen av bevaringen av de genetiske ressursene nevnt i artikkel 22a bokstav b), idet blandingene i så fall kan inneholde frø fra förvekster og frø fra planter som ikke er förvekster i dette direktivs forstand.

I tilfellene nevnt i første og annet strekpunkt skal blandingens forskjellige bestanddeler, dersom de tilhører en av planteartene oppført i direktiv 66/401/EØF,

66/402/EØF, 69/208/EØF eller 70/458/EØF, være i samsvar med markedsføringsbestemmelsene som gjelder for dem, før de blir blandet.

Andre vilkår, herunder angivelse på en etikett av den tekniske tillatelsen som er gitt til foretak til å produsere frøblanding, kontroll med produksjonen av frøblandingene og prøvetaking av partiene og de ferdige blandingene, skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.

I forbindelse med tredje strekpunkt skal vilkårene for markedsføring av slike blandinger fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

20. Artikkel 13 nr. 3 siste ledd oppheves.

21. Artikkel 14 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at frø som markedsføres i henhold til bestemmelsene i dette direktivet, enten de er obligatoriske eller skjønnmessige, ikke underlegges andre markedsføringsrestriksjoner enn dem som er fastsatt i dette eller andre direktiver med hensyn til frøets egenskaper, undersøkelseskrav, merking og forsegling.»

22. Artikkel 14 nr. 2 oppheves.

23. Artikkel 14 nr. 3 oppheves.

24. Ny artikkel 14a skal lyde:

«Artikkel 14a

Vilkårene for at foredlet frø fra generasjonene før basisfrø kan markedsføres i henhold til artikkel 3a første strekpunkt er som følger:

- a) det har blitt offentlig undersøkt av vedkommende sertifiseringsmyndighet i samsvar med bestemmelsene om sertifisering av basisfrø,
- b) det er pakket i samsvar med dette direktiv, og
- c) pakningene er forsynt med en offisiell etikett som inneholder minst følgende angivelser:
  - sertifiseringsmyndighet og medlemsstat eller deres forkortede betegnelse,
  - partiets referanseummer,
  - måned og år for forsegling, eller
  - måned og år for siste offentlige prøvetaking med henblikk på sertifisering,
  - art, angitt minst med latinske bokstaver under dens botaniske navn, som kan angis i forkortet form og uten opphavspersonens navn,

- sort, angitt minst med latinske bokstaver,
- beskrivelsen «prebasisfrø »,
- antall generasjoner før frø av klassen «sertifisert frø » eller «sertifisert frø av 1. generasjon ».

Etiketten skal være hvit med en diagonal fiolett strek.».

25. Artikkel 15 nr. 2 skal lyde:

«2. Frø av forvekster som er høstet i Fellesskapet og som er beregnet på sertifisering i samsvar med nr. 1 skal

- emballes og forsynes med en offisiell etikett som oppfyller vilkårene i vedlegg V del A og B, i samsvar med artikkel 9 nr. 1, og
- ledsages av et offisielt dokument som oppfyller vilkårene fastsatt i vedlegg V del C.

Bestemmelsene i første strekpunkt om embalering og merking kan fravikes dersom myndighetene som har ansvar for feltinspeksjon, myndighetene som utarbeider dokumentene for sertifisering av frø som ikke er endelig sertifisert, og myndighetene som har ansvar for sertifisering, er de samme, eller dersom de er enige om å fravike bestemmelsene.»

26. Artikkel 17 skal lyde:

«Artikkel 17

1. For å løse forbigående vanskeligheter med den alminnelige forsyning av basisfrø eller sertifisert frø som oppstår i Fellesskapet og som ikke kan løses på annen måte, kan det etter framgangsmåten i artikkel 21 besluttet at medlemsstatene for et bestemt tidsrom skal tillate markedsføring i hele Fellesskapet av frø av en klasse som er underlagt mindre strenge krav, eller frø av en sort som ikke er oppført på den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål eller på medlemsstatenes nasjonale sortslistene, i mengder som er nødvendige for å løse forsyningsvanskelighetene.

2. Når det dreier seg om en klasse frø av en bestemt sort, skal den offisielle etiketten være den som er fastsatt for den aktuelle klassen; når det dreier seg om frø av sorter som ikke er oppført på ovennevnte lister skal den offisielle etiketten være den som er fastsatt for handelsfrø. Etiketten skal alltid angi at frøet er av en klasse som er underlagt mindre strenge krav.

3. Reglene for gjennomføring av nr. 1 kan vedtas etter framgangsmåten i artikkel 21.»

27. Artikkel 19 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at det i forbindelse med markedsføring foretas offentlig kontroll av om frø av förvekster oppfyller kravene og vilkårene i dette direktiv, i det minste ved stikkprøver.»

28. Artikkel 19 nr. 2 skal lyde:

«2. Uten at det berører den frie omsetning av frø innenfor Fellesskapet skal medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de får følgende opplysninger ved markedsføring av mengder på over 2 kg av frø importert fra tredjestater

- a) art,
- b) sort,
- c) klasse,
- d) produksjonsstat og offentlig kontrollmyndighet,
- e) avsenderstat,
- f) importør,
- g) frømengde.

Nærmere regler for hvordan disse opplysningene skal gis, kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

29. Ny artikkel 22a skal lyde:

«Artikkel 22a

1. Det kan fastsettes særlige vilkår etter framgangsmåten i artikkel 21 for å ta hensyn til utviklingen på følgende områder:

- a) vilkår for markedsføring av kjemisk behandlet frø,
- b) vilkår for markedsføring av frø i forbindelse med bevaring in situ og bærekraftig utnytting av plantegenetiske ressurser, herunder frøblandinger av arter som også omfatter artene nevnt i artikkel 1 i rådsdirektiv 70/457/EØF, og som er knyttet til særlige naturlige eller delvis naturlige habitater og er truet av genetisk erosjon,
- c) vilkår for markedsføring av frø som egner seg for økologisk produksjon.

2. De særlige vilkårene nevnt i nr. 1 skal særlig omfatte følgende punkter:

- i) i forbindelse med bokstav b) skal frø av disse artene være fra et kjent avsentersted som er godkjent av vedkommende myndighet i hver medlemsstat med henblikk på markedsføring av frø i bestemte områder,

ii) i forbindelse med bokstav b) skal egnede kvantitative restriksjoner anvendes.»

30. I vedlegg II del I nr. 1 første strekpunkt innsettes ordene «*Brassica napus var. napobrassica* og *Brassica oleracea convar. acephala*» etter ordene «vedlegg I».

31. I vedlegg II del I nr. 1 annet strekpunkt utgår ordene «*Brassica napus var. napobrassica*, *Brassica oleracea convar. acephala*».

32. I vedlegg IV del B bokstav a) nr. 8 endres «sertifisert frø» til «klass».«

Artikkel 3

I direktiv 66/402/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkel 1 skal lyde:

«Artikkel 1

Dette direktiv skal gjelde for produksjon med henblikk på markedsføring og markedsføring av såkorn innenfor Fellesskapet.».

2. Ny artikkel 1a skal lyde:

«Artikkel 1a

I dette direktiv menes med «markedsføring »: salg, lagring med henblikk på salg, tilbud for salg og enhver overdragelse, levering eller overføring med henblikk på kommersiell utnytting av såkorn til tredjemann, mot vederlag eller vederlagsfrift.

Handel med såkorn som ikke skjer med henblikk på kommersiell utnytting av sorten, skal ikke anses som markedsføring når det dreier seg om

- levering av såkorn til offentlige undersøkelses- og inspeksjonsorganer,
- levering av såkorn til tjenesteytere for bearbeiding eller emballering, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til såkornet som leveres.

Levering av frø på visse vilkår til tjenesteytere med henblikk på produksjon av visse landbruksråvarer til industriell bruk, eller frøformering for samme formål, skal ikke anses som markedsføring, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres eller produktet som høstes. Frøleverandøren skal forelegge klassifiseringsmyndigheten en kopi av de relevante delene av kontrakten som er inngått med tjenesteyteren, og denne kontrakten skal omfatte standardene og vilkårene som det leverte frøet for øyeblikket oppfyller.

Vilkårene for anvendelse av denne bestemmelse skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

3. Artikkel 2 nr. 1 bokstav d) oppheves.

4. Artikkel 3 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal fastsette at såkorn ikke kan markedsføres med mindre det er offisielt klassifisert som «basiskorn», «sertifisert såkorn», «sertifisert såkorn av 1. generasjon» eller «sertifisert såkorn av 2. generasjon».»

5. I artikkel 3 nr. 2 utgår ordene «og markedsføring».

6. Artikkel 3 nr. 4 oppheves.

7. Ny artikkel 3a skal lyde:

«Artikkel 3a

Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 skal medlemsstatene fastsette at

- foredlet såkorn fra generasjonene før basiskorn, og
- urensset såkorn som markedsføres for bearbeiding, forutsatt at såkornets ekthet er sikret,

kan markedsføres.»

8. Artikkel 4 nr. 2 oppheves.

9. Artikkel 4 nr. 3 oppheves.

10. I artikkel 4 skal nytt nr. 4 lyde:

«4. Medlemsstater som anvender unntaksbestemmelsene i nr. 1 bokstav a) eller b) skal bistå hverandre administrativt med hensyn til kontroll.»

11. Ny artikkel 4a skal lyde:

«Artikkel 4a

1. Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 kan medlemsstatene gi produsenter på sitt territorium tillatelse til å markedsføre
  - a) små mengder såkorn til vitenskapelige formål eller utvalgsarbeid,
  - b) passende mengder såkorn til andre undersøkelses- eller forsøksformål, forutsatt at det tilhører sorter for hvilke det er innlevert søknad om oppføring på sortslisten i vedkommende medlemsstat,

Med hensyn til genmodifisert materiale kan slik tillatelse gis bare dersom alle egnede tiltak er truffet for å unngå skadevirkninger på menneskers helse og på miljøet.

Ved miljørisikovurderingen som skal foretas i denne forbindelse skal bestemmelsene i artikkel 7 nr. 4 i direktiv 70/457/EØF anvendes tilsvarende.

2. Formålene som det kan gis tillatelse til i henhold til nr. 1 bokstav b), bestemmelsene om merking av pakninger samt mengdene og vilkårene for at medlemsstatene kan gi slik tillatelse, skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.

3. Tillatelser som medlemsstatene har gitt til produsenter på sitt territorium til formålene nevnt i nr. 1 før datoен for vedtakelse av dette direktiv, skal fortsette å gjelde til bestemmelsene nevnt i nr. 2 er fastsatt. Deretter skal alle slike tillatelser være i samsvar med bestemmelsene fastsatt i henhold til nr. 2.»

12. Ny artikkel 5a skal lyde

«Artikkel 5a

Medlemsstatene kan begrense sertifiseringen av såkorn av havre, bygg, ris og hvete til sertifisert såkorn av 1. generasjon.»

13. I artikkel 9 nr. 3 innsettes ordene «som er forseglet på deres eget territorium. Vilkårene for disse unntakene kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21» etter ordet «småpakninger».

14. Artikkel 10 nr. 2 skal lyde:

«2. Medlemsstatene kan fastsette unntak fra nr. 1 med hensyn til småpakninger som er forseglet på deres eget territorium. Vilkårene for disse unntakene kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

15. Artikkel 11 skal lyde

«Artikkel 11

Etter framgangsmåten i artikkel 21 kan det fastsettes at pakninger med basiskorn eller sertifisert korn av enhver type, i alle andre tilfeller enn dem som er fastsatt i dette direktiv, skal være forsynt med en leverandørretikett (som enten kan være en etikett som er atskilt fra den offisielle etiketten eller i form av leverandørens opplysninger trykt direkte på pakningen). Opplysningene som skal angis på en slik etikett skal også fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.»

16. I artikkel 11 skal nytt nr. 3 lyde:

«3. Dette direktiv berører ikke medlemsstatenes rett til å kreve at partier av såkorn som oppfyller de særlige vilkårene med hensyn til tilstedeværelse av *Avena fatua*, fastsatt etter framgangsmåten i artikkel 21, ledsages av

et offisielt sertifikat som godtgjør at disse vilkårene er oppfylt.»

17. Ny artikkel 11a skal lyde:

«Artikkel 11a

Med hensyn til såkorn av en genmodifisert sort skal etiketter eller dokumenter av enhver art, enten de er offisielle eller ikke, som er festet til eller ledsager såkornpartiet i henhold til dette direktiv, klart angi at sorten er genmodifisert.»

18. I artikkel 13 nr. 1 endres «kan» til «skal».

19. I artikkel 13 nr. 2 endres «kan» til «skal».

20. I artikkel 13 skal nytt nr. 2a lyde:

«2a. De særlege vilkårene for markedsføring av slige blandinger skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 21.».

21. Artikkel 14 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at såkorn som markedsføres i henhold til bestemmelsene i dette direktiv, enten de er obligatoriske eller skjønnsmessige, ikke underlegges andre markedsføringsrestriksjoner enn dem som er fastsatt i dette eller andre direktiver med hensyn til såkornets egenskaper, undersøkelseskrav, merking og forsegling.»

22. Artikkel 14 nr. 2 oppheves.

23. Artikkel 14 nr. 3 oppheves.

24. Ny artikkel 14a skal lyde:

«Artikkel 14a

Vilkårene for at foredlet såkorn fra generasjonene før basiskorn kan markedsføres i henhold til artikkel 3a første strekpunkt er som følger:

- a) det har blitt offentlig undersøkt av vedkommende sertifiseringsmyndighet i samsvar med bestemmelsene om sertifisering av basiskorn,
- b) det er pakket i samsvar med dette direktiv, og
- c) pakningene er forsynt med en offisiell etikett som inneholder minst følgende angivelser:
  - sertifiseringsmyndighet og medlemsstat eller deres forkortede betegnelse,
  - partiets referansenummer,

- måned og år for forsegling, eller
- måned og år for siste offentlige prøvetaking med henblikk på sertifisering,
- art, angitt minst med latinske bokstaver under dens botaniske navn, som kan angis i forkortet form og uten opphavspersonens navn,
- sort, angitt minst med latinske bokstaver,
- beskrivelsen «prebasiskorn»,
- antall generasjoner før såkorn av klassen «sertifisert såkorn» eller «sertifisert såkorn av 1. generasjon».

Etiketten skal være hvit med en diagonal fiolett strek.»

25. Artikkel 15 nr. 2 skal lyde:

- «2. Såkorn som er høstet i Fellesskapet og som er beregnet på sertifisering i samsvar med nr.1 skal
- emballes og forsynes med en offisiell etikett som oppfyller vilkårene i vedlegg V del A og B, i samsvar med artikkel 9 nr. 1, og
  - ledsages av et offisielt dokument som oppfyller vilkårene fastsatt i vedlegg V del C.

Bestemmelsene i første strekpunkt om emballering og merking kan fravikes dersom myndighetene som har ansvar for feltinspeksjon, myndighetene som utarbeider dokumentene for sertifisering av såkorn som ikke er endelig sertifisert, og myndighetene som har ansvar for sertifisering, er de samme, eller dersom de er enige om å fravike bestemmelsene.»

26. Artikkel 17 skal lyde:

«Artikkel 17

1. For å løse forbigående vanskeligheter med den alminnelige forsyning av basiskorn eller sertifisert såkorn som oppstår i Fellesskapet og som ikke kan løses på annen måte, kan det etter framgangsmåten i artikkel 21 besluttes at medlemsstatene for et bestemt tidsrom skal tillate markedsføring i hele Fellesskapet av såkorn av en klasse som er underlagt mindre strenge krav, eller såkorn av en sort som ikke er oppført på den felles sortsliste for planterarter til jordbruksformål eller på medlemsstatenes nasjonale sortslister, i mengder som er nødvendige for å løse forsyningsvanskhetene.

2. Når det dreier seg om en klasse såkorn av en bestemt sort, skal den offisielle etiketten være den som er fastsatt for den aktuelle klassen; når det dreier seg om såkorn av sorter som ikke er oppført på ovennevnte lister skal den

offisielle etiketten være brun. Etiketten skal alltid angi at såkornet er av en klasse som er underlagt mindre strenge krav.

3. Reglene for gjennomføring av nr. 1 kan vedtas etter framgangsmåten i artikkelen 21.»

27. Artikkelen 19 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at det i forbindelse med markedsføring foretas offentlig kontroll av om såkorn oppfyller kravene og vilkårene i dette direktivet, i det minste ved stikkprøver.»

28. Artikkelen 19 nr. 2 skal lyde:

«2. Uten at det berører den frie omsetning av såkorn innenfor Fellesskapet skal medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de får følgende opplysninger ved markedsføring av mengder på over 2 kg av såkorn importert fra tredjestedater:

- a) art,
- b) sort,
- c) klasse,
- d) produksjonsstat og offentlig kontrollmyndighet,
- e) avsenderstat,
- f) importør,
- g) mengde såkorn.

Nærmere regler for hvordan disse opplysningene skal gis, kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkelen 21.»

29. Ny artikkelen 22a skal lyde:

«Artikkelen 22a

1. Det kan fastsettes særlige vilkår etter framgangsmåten i artikkelen 21 for å ta hensyn til utviklingen på følgende områder:

- a) vilkår for markedsføring av kjemisk behandlet frø,
- b) vilkår for markedsføring av frø i forbindelse med bevaring *in situ* og bærekraftig utnytting av plantegenetiske ressurser, herunder frøblandinger av arter som også omfatter artene nevnt i artikkelen 1 i rådsdirektiv 70/457/EØF, og som er knyttet til særlige naturlige eller delvis naturlige habitater og er truet av genetisk erosjon,
- c) vilkår for markedsføring av frø som egner seg for økologisk produksjon.

2. De særlige vilkårene nevnt i nr. 1 skal særlig omfatte følgende punkter:

- i) i forbindelse med bokstav b) skal frø av disse artene være fra et kjent avsentersted som er godkjent av vedkommende myndighet i hver medlemsstat med henblikk på markedsføring av frø i bestemte områder,
- ii) i forbindelse med bokstav b) skal egnede kvantitative restriksjoner anvendes.»

Artikkelen 4

I direktivet 66/403/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkelen 1 skal lyde:

«Artikkelen 1

Dette direktivet skal gjelde for produksjon med henblikk på markedsføring og markedsføring av settepoteter innenfor Fellesskapet.»

2. Ny artikkelen 1a skal lyde:

«Artikkelen 1a

I dette direktivet menes med «markedsføring»: salg, lagring med henblikk på salg, tilbud for salg og enhver overdragelse, levering eller overføring med henblikk på kommersiell utnytting av settepoteter til tredjemann, mot vederlag eller vederlagsfritt.

Handel med settepoteter som ikke skjer med henblikk på kommersiell utnytting av sorten, skal ikke anses som markedsføring når det dreier seg om

- levering av settepoteter til offentlige undersøkelses- og inspeksjonsorganer,
- levering av settepoteter til tjenesteytere for bearbeiding eller emballering, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til settepotetene som leveres.

Levering av settepoteter på visse vilkår til tjenesteytere med henblikk på produksjon av visse landbruksråvarer til industriell bruk, eller settepotetformering for samme formål, skal ikke anses som markedsføring, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til settepotetene som leveres eller produktet som høstes. Settepotetleverandøren skal forelegge klassifiseringsmyndigheten en kopi av de relevante delene av kontrakten som er inngått med tjenesteyteren, og denne kontrakten skal omfatte standardene og vilkårene som de leverte settepotetene for øyeblikket oppfyller.

Vilkårene for anvendelse av denne bestemmelse skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkelen 19.»

3. Artikkel 3 nr. 2 del B oppheves.

4. Ny artikkel 3a skal lyde:

«Artikkel 3a

Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 skal medlemsstatene fastsette at formeringsmateriale fra generasjonene før basismateriale kan markedsføres.»

5. Ny artikkel 4a skal lyde:

«Artikkel 4a

1. Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 kan medlemsstatene gi produsenter på sitt territorium tillatelse til å markedsføre

- a) små mengder settepoter til vitenskapelige formål eller utvalgsarbeid,
- b) passende mengder settepoter til andre undersøkelses- eller forsøksformål, forutsatt at de tilhører sorter for hvilke det er innlevert søknad om oppføring på sortslisten i vedkommende medlemsstat,

Med hensyn til genmodifisert materiale kan slik tillatelse gis bare dersom alle egnede tiltak er truffet for å unngå skadefirkninger på menneskers helse og på miljøet. Ved miljørisikovurderingen som skal foretas i denne forbindelse skal bestemmelsene i artikkel 7 nr. 4 i direktiv 70/457/EØF anvendes tilsvarende.

2. Formålene som det kan gis tillatelse til i henhold til nr. 1 bokstav b), bestemmelsene om merking av pakninger samt mengdene og vilkårene for at medlemsstatene kan gi slik tillatelse, skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 19.

3. Tillatelser som medlemsstatene har gitt til produsenter på sitt territorium til formålene nevnt i nr. 1 før datoene for vedtakelse av dette direktiv, skal fortsette å gjelde til bestemmelsene nevnt i nr. 2 er fastsatt. Deretter skal alle slike tillatelser være i samsvar med bestemmelsene fastsatt i henhold til nr. 2.»

6. Ny artikkel 5a skal lyde:

«Artikkel 5a

1. Medlemsstatene kan kreve at settepoter som produseres på deres eget territorium, av planhelsemessige årsaker holdes atskilt fra andre poteter under produksjonen.

2. Kravene fastsatt i nr. 1 kan omfatte tiltak for å — produsere settepoter atskilt fra andre poteter,

— størrelsessortere, lagre, transportere og håndtere settepoter atskilt fra andre poteter.».

7. Artikkel 7 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal fastsette at settepoter bare kan markedsføres dersom de har en slik minimumstorrelse at de ikke kan komme gjennom en kvadratmaske på 25 × 25 mm. For knoller som er for store til å komme gjennom en kvadratmaske på 35 × 35 mm skal den øverste og nederste grensen for størrelsen uttrykkes i verdier som er delelige med fem.

Den maksimale forskjellen i størrelse mellom knollene i et parti skal være slik at forskjellen på dimensjonene mellom de to kvadratmaskene som brukes, ikke overskridet 25 mm. Disse standardene for storrelsessorering kan endres etter framgangsmåten i artikkel 19.»

8. Artikkel 7 nr. 4 oppheves.

9. I artikkel 9 nr. 3 innsettes ordene «som er forseglet på deres eget territorium. Vilkårene for disse unntakene kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 19» etter ordet «småpakninger».

10. Artikkel 10 nr. 2 skal lyde:

«2. Medlemsstatene kan fastsette unntak fra nr. 1 med hensyn til småpakninger som er forseglet på deres eget territorium. Vilkårene for disse unntakene kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 19.»

11. Artikkel 11 skal lyde:

«Artikkel 11

Etter framgangsmåten i artikkel 19 kan det fastsettes at medlemsstatene kan kreve at pakninger med basismateriale eller sertifisert formeringsmateriale i andre tilfeller enn dem som er fastsatt i dette direktiv, er forsynt med en leverandørretikett (som enten kan være en etikett som er atskilt fra den offisielle etiketten eller i form av leverandørens opplysninger trykt direkte på pakningen). Opplysningene som skal angis på en slik etikett skal også fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 19.»

12. Ny artikkel 11a skal lyde:

«Artikkel 11a

Med hensyn til settepoter av en genmodifisert sort skal etiketter eller dokumenter av enhver art, enten de er offisielle eller ikke, som er festet til eller ledsager partiet

med settepoter i henhold til dette direktiv, klart angt at sorten er genmodifisert.»

13. Artikkel 13 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at settepoter som markedsføres i henhold til bestemmelsene i dette direktivet, enten de er obligatoriske eller skjønnsmessige, ikke underlegges andre markedsføringsrestriksjoner enn dem som er fastsatt i dette eller andre direktiver med hensyn til settepotetenes egenskaper, undersøkelseskrav, merking og forsegling.»

14. Artikkel 13 nr. 4 oppheves.

15. Ny artikkel 13a skal lyde:

«Artikkelen 13a

Vilkårene for at formeringsmateriale fra generasjonene før basismateriale kan markedsføres i henhold til artikkel 3a er som følger:

- a) det er produsert etter reglene om sortsvedlikehold med hensyn til sort og helsetilstand,
- b) det er særlig bestemt til produksjon av basismateriale,
- c) det oppfyller minstekravene som skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 19 for prebasismateriale,
- d) det har ved offentlig undersøkelse vist seg å oppfylle minstekravene nevnt i bokstav c),
- e) det er plassert i pakninger eller beholdere i samsvar med bestemmelsene i dette direktiv, og
- f) pakningene eller beholderne er forsynt med en offisiell etikett som inneholder minst følgende angivelser:
  - sertifiseringsmyndighet og medlemsstat eller deres forkortede betegnelse,
  - produsentens identifikasjonsnummer eller partiets referansenummer,
  - måned og år for forsegling, eller
  - måned og år for siste offentlige prøvetaking med henblikk på sertifisering,
  - art, angitt minst med latinske bokstaver under dens botaniske navn, som kan angis i forkortet form og uten opphavspersonens navn, eller under dens vanlige navn, eller begge deler,

- sort, angitt minst med latinske bokstaver,
- beskrivelsen «prebasismateriale».

Etiketten skal være hvit med en diagonal fiolett strek.»

16. Artikkel 14 nr. 1 skal lyde:

«Kommisjonen kan etter framgangsmåten i artikkel 19 helt eller delvis forby markedsføring av settepoter som er høstet i et bestemt område i Fellesskapet dersom avkomet av prøver som offisielt har blitt tatt fra basismateriale eller sertifisert formeringsmateriale høstet i vedkommende område og dyrket på ett eller flere av Fellesskapets kontrollfelt, i løpet av tre påfølgende år har avveket betydelig fra minstekravene fastsatt i vedlegg I del 1 bokstav c), del 2 bokstav c) og del 3 og 4. Ved de sammenlignende prøvene kan det også kontrolleres om de øvrige minstekravene fastsatt i vedlegg I er oppfylt.

17. Artikkel 14 nr. 2 skal lyde:

«2. Tiltak som er truffet i henhold til bestemmelsene i nr. 1 skal oppheves straks det med sikkerhet er fastslått at basismateriale og sertifisert formeringsmateriale høstet i vedkommende område i Fellesskapet vil oppfylle minstekravene omtalt i nr. 1 i framtiden.»

18. Artikkel 14 nr. 3 oppheves.

19. Artikkel 16 skal lyde:

«Artikkelen 16

1. For å løse forbipående vanskeligheter med den alminnelige forsyning av basismateriale eller sertifisert formeringsmateriale som oppstår i Fellesskapet og som ikke kan løses på annen måte, kan det etter framgangsmåten i artikkel 19 besluttes at medlemsstatene for et bestemt tidsrom skal tillate markedsføring i hele Fellesskapet av settepoter av en klasse som er underlagt mindre strenge krav, eller settepoter av en sort som ikke er oppført på den felles sortsliste for planterarter til jordbruksformål eller på medlemsstatenes nasjonale sortslister, i mengder som er nødvendige for å løse forsyningsvanskhetene.

2. Når det dreier seg om en klasse settepoter av en bestemt sort, skal den offisielle etiketten være den som er fastsatt for den aktuelle klassen; når det dreier seg om frø av sorter som ikke er oppført på ovennevnte lister skal den offisielle etiketten være brun. Etiketten skal alltid angi at settepotetene er av en klasse som er underlagt mindre strenge krav.

3. Reglene for gjennomføring av nr. 1 kan vedtas etter framgangsmåten i artikkel 19.»

20. Artikkel 18 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at det i forbindelse med markedsføring foretas offentlig kontroll av om settepoteter oppfyller kravene og vilkårene i dette direktiv, i det minste ved stikkprøver.»

21. Artikkel 18 nr. 2 skal lyde:

«2. Uten at det berører den frie omsetning av settepoteter innenfor Fellesskapet skal medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de får følgende opplysninger ved markedsføring av mengder på over 2 kg av settepoteter importert fra tredjestater:

- a) art,
- b) sort,
- c) klasse,
- d) produksjonsstat og offentlig kontrollmyndighet,
- e) avsenderstat,
- f) importør,
- g) mengde settepoteter.

Nærmere regler for hvordan disse opplysningene skal gis, kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 19.»

22. Ny artikkel 20a skal lyde:

«Artikkel 20a

1. Det kan fastsettes særlege vilkår etter framgangsmåten i artikkel 19 for å ta hensyn til utviklingen på følgende områder:

- a) vilkår for markedsføring av kjemisk behandlet settepotet,
- b) vilkår for markedsføring av settepoteter i forbindelse med bevaring in situ og bærekraftig utnytting av plantegenetiske ressurser som er knyttet til særlege naturlige eller delvis naturlige habitater og er truet av genetisk erosjon,
- c) vilkår for markedsføring av settepoteter som egner seg for økologisk produksjon.

2. De særlege vilkårene nevnt i nr. 1 skal særlig omfatte følgende punkter:

- i) i forbindelse med bokstav b) skal settepoteter av disse artene være fra et kjent avsentersted som er godkjent av vedkommende myndighet i hver medlemsstat med henblikk på markedsføring av settepoteter i bestemte områder,
- ii) i forbindelse med bokstav b) skal egnede kvantitative restriksjoner anvendes.»

Artikkel 5

I direktiv 69/208/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkel 1 skal lyde:

«Artikkel 1

Dette direktiv skal gjelde for produksjon med henblikk på markedsføring og markedsføring innenfor Fellesskapet av frø fra oljevekster og fibervekster som er beregnet på produksjon innen jordbruk, med unntak av prydvekster.»

2. Ny artikkel 1a skal lyde:

«Artikkel 1a

I dette direktiv menes med «markedsføring»: salg, lagring med henblikk på salg, tilbud for salg og enhver overdragelse, levering eller overføring med henblikk på kommersiell utnytting av frø til tredjemann, mot vederlag eller vederlagsfritt.

Handel med frø som ikke skjer med henblikk på kommersiell utnytting av sorten, skal ikke anses som markedsføring når det dreier seg om

- levering av frø til offentlige undersøkelses- og inspeksjonsorganer,
- levering av frø til tjenesteytere for bearbeiding eller emballering, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres.

Levering av frø på visse vilkår til tjenesteytere med henblikk på produksjon av visse landbruksråvarer til industriell bruk, eller frøformering for samme formål, skal ikke anses som markedsføring, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres eller produktet som høstes. Frøleverandøren skal forelegge klassifiseringsmyndigheten en kopi av de relevante delene av kontrakten som er inngått med tjenesteyteren, og denne kontrakten skal omfatte standardene og vilkårene som det leverte frøet for øyeblikket oppfyller.

Vilkårene for anvendelse av denne bestemmelse skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 20.»

3. Artikkel 2 nr. 1c oppheves.
4. I artikkel 3 nr. 1 utgår ordene «og med mindre det oppfyller vilkårene i vedlegg II».
5. I artikkel 3 nr. 2 utgår ordene «og med mindre frøet også oppfyller vilkårene i vedlegg II».
6. Artikkel 3 nr. 5 oppheves.
7. Ny artikkel 3a skal lyde:

«Artikkel 3a

Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 skal medlemsstatene fastsette at

- foredlet frø fra generasjonene før basisfrø, og
  - urensset frø som markedsføres for bearbeiding, forutsatt at frøets ekthet er sikret,
- kan markedsføres.»
8. I artikkel 4 skal nytt siste ledd lyde:

«Medlemsstater som anvender unntaksbestemmelsene i bokstav a) eller b) skal bistå hverandre administrativt med hensyn til kontroll.»

9. Ny artikkel 4a skal lyde:

«Artikkel 4a

1. Uten hensyn til artikkel 3 nr. 1 kan medlemsstatene gi produsenter på sitt territorium tillatelse til å markedsføre

- a) små mengder frø til vitenskapelige formål eller utvalgsarbeid,
- b) passende mengder frø til andre undersøkelses- eller forsøksformål, forutsatt at det tilhører sorter for hvilke det er innlevert søknad om oppføring på sortlisten i vedkommende medlemsstat,

Med hensyn til genmodifisert materiale kan slik tillatelse gis bare dersom alle egnede tiltak er truffet for å unngå skadevirkninger på menneskers helse og på miljøet. Ved miljørisikovurderingen som skal foretas i denne forbindelse skal bestemmelsene i artikkel 7 nr. 4 i direktiv 70/457/EØF anvendes tilsvarende.

2. Formålene som det kan gis tillatelse til i henhold til nr. 1 bokstav b), bestemmelsene om merking av pakninger

samt mengdene og vilkårene for at medlemsstatene kan gi slik tillatelse, skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 20.

3. Tillatelser som medlemsstatene har gitt til produsenter på sitt territorium til formålene nevnt i nr. 1 før datoен for vedtak av dette direktiv, skal fortsette å gjelde til bestemmelsene nevnt i nr. 2 er fastsatt. Deretter skal alle slike tillatelser være i samsvar med bestemmelsene fastsatt i henhold til nr. 2.»

10. Til slutt i artikkel 9 nr. 3 innsettes ordene «som er forseglet på deres eget territorium. Vilkårene for disse unntakene kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 20.»

11. Artikkel 10 nr. 2 skal lyde:

«2. Medlemsstatene kan fastsette unntak fra nr. 1 med hensyn til småpakninger som er forseglet på deres eget territorium. Vilkårene for disse unntakene kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 20.»

12. Artikkel 11 skal lyde:

«Artikkel 11

Etter framgangsmåten i artikkel 20 kan det fastsettes at medlemsstatene kan kreve at pakninger med basisfrø, sertifisert frø eller handelsfrø i andre tilfeller enn dem som er fastsatt i dette direktiv, er forsynt med en leverandøretikett (som enten kan være en etikett som er atskilt fra den offisielle etiketten eller i form av leverandørens opplysninger trykt direkte på pakningen). Opplysningene som skal angis på en slik etikett skal også fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 20.»

13. Ny artikkel 11a skal lyde:

«Artikkel 11a

Med hensyn til frø av en genmodifisert sort skal etiketter eller dokumenter av enhver art, enten de er offisielle eller ikke, som er festet til eller ledsager frøpartiet i henhold til dette direktiv, klart angi at sorten er genmodifisert.»

14. Artikkel 13 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at frø som markedsføres i henhold til bestemmelsene i dette direktiv, enten de er obligatoriske eller skjønnsmessige, ikke underlegges andre markedsføringsrestriksjoner enn dem som er fastsatt i dette eller andre direktiver med hensyn til frøets egenskaper, undersøkelseskrav, merking og forseglung.»

15. Artikkel 13 nr. 2 oppheves.

16. Artikkel 13 nr. 3 oppheves.

17. Ny artikkel 14a skal lyde:

«Artikkelen 14a

Vilkårene for at foredlet frø fra generasjonene før basisfrø kan markedsføres i henhold til artikkel 3a første strekpunkt er som følger:

- a) det har blitt offentlig undersøkt av vedkommende sertifiseringsmyndighet i samsvar med bestemmelsene om sertifisering av basisfrø,
- b) det er pakket i samsvar med dette direktiv, og
- c) pakningene er forsynt med en offisiell etikett som inneholder minst følgende angivelser:
  - sertifiseringsmyndighet og medlemsstat eller deres forkortede betegnelse,
  - partiets referansenummer,
  - måned og år for forsegling, eller
  - måned og år for siste offentlige prøvetaking med henblikk på sertifisering,
  - art, angitt minst med latinske bokstaver under dens botaniske navn, som kan angis i forkortet form og uten opphavspersonens navn,
  - sort, angitt minst med latinske bokstaver,
  - beskrivelsen «prebasisfrø»,
  - antall generasjoner før frø av klassen «sertifisert frø» eller «sertifisert frø av 1. generasjon».

Etiketten skal være hvit med en diagonal fiolett strek..»

18. Artikkel 14 nr. 2 skal lyde:

«2. Frø fra oljevekster og fibervekster som er høstet i Fellesskapet og som er beregnet på sertifisering i samsvar med nr. 1 skal

- emballeres og forsynes med en offisiell etikett som oppfyller vilkårene i vedlegg V del A og B, i samsvar med artikkel 10 nr. 1, og
- ledsages av et offisielt dokument som oppfyller vilkårene fastsatt i vedlegg V del C.

Bestemmelsene i første strekpunkt om emballering og merking kan fravikes dersom myndighetene som har ansvar for feltinspeksjon, myndighetene som utarbeider dokumentene for sertifisering av frø som ikke er

endelig sertifisert, og myndighetene som har ansvar for sertifisering, er de samme, eller dersom de er enige om å fravike bestemmelsene.»

19. Artikkel 16 skal lyde:

«Artikkelen 16

1. For å løse forbigående vanskeligheter med den alminnelige forsyning av basisfrø eller sertifisert frø som oppstår i Fellesskapet og som ikke kan løses på annen måte, kan det etter framgangsmåten i artikkel 20 besluttes at medlemsstatene for et bestemt tidsrom skal tillate markedsføring i hele Fellesskapet av frø av en klasse som er underlagt mindre strenge krav, eller frø av en sort som ikke er oppført på den felles sortsliste for planterarter til jordbruksformål eller på medlemsstatenes nasjonale sortslistene, i mengder som er nødvendige for å løse forsyningsvanskhetene.

2. Når det dreier seg om en klasse frø av en bestemt sort, skal den offisielle etiketten være den som er fastsatt for den aktuelle klassen; når det dreier seg om frø av sorter som ikke er oppført på ovennevnte lister skal den offisielle etiketten være den som er fastsatt for handelsfrø. Etiketten skal alltid angi at frøet er av en klasse som er underlagt mindre strenge krav.

3. Reglene for gjennomføring av nr. 1 kan vedtas etter framgangsmåten i artikkel 20.»

20. Artikkel 18 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at det i forbindelse med markedsføring foretas offentlig kontroll av om frø fra oljevekster og fibervekster oppfyller kravene og vilkårene i dette direktiv, i det minste ved stikkprøver.»

21. Artikkel 18 nr. 2 skal lyde:

«2. Uten at det berører den frie omsetning av frø innenfor Fellesskapet skal medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de får følgende opplysninger ved markedsføring av mengder på over 2 kg av frø importert fra tredjestaater:

- a) art,
- b) sort,
- c) klasse,
- d) produksjonsstat og offentlig kontrollmyndighet,
- e) avsenderstat,
- f) importør,
- g) frømengde.

Nærmere regler for hvordan disse opplysningene skal gis, kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 20.»

22. Ny artikkel 21a skal lyde:

«Artikkel 21a

1. Det kan fastsettes særlege vilkår etter framgangsmåten i artikkel 20 for å ta hensyn til utviklingen på følgende områder:

- a) vilkår for markedsføring av kjemisk behandlet frø,
- b) vilkår for markedsføring av frø i forbindelse med bevaring in situ og bærekraftig utnytting av plantegenetiske ressurser, herunder frøblanding av arter som også omfatter artene nevnt i artikkel 1 i rådsdirektiv 70/457/EØF, og som er knyttet til særlege naturlige eller delvis naturlige habitater og er truet av genetisk erosjon,
- c) vilkår for markedsføring av frø som egner seg for økologisk produksjon.

2. De særlege vilkårene nevnt i nr. 1 skal særlig omfatte følgende punkter:

- ii) i forbindelse med bokstav b) skal frø av disse artene være fra et kjent avsendersted som er godkjent av vedkommende myndighet i hver medlemsstat med henblikk på markedsføring av frø i bestemte områder,
- ii) i forbindelse med bokstav b) skal egnede kvantitative restriksjoner anvendes.»

Artikkel 6

I direktiv 70/457/EØF gjøres følgende endringer:

1. I artikkel 4 skal nytt nr. 4, 5 og 6 lyde:

«4. Med hensyn til en genmodifisert sort som definert i artikkel 2 nr. 1 og 2 i rådsdirektiv 90/220/EØF av 23. april 1990 om utsetting i miljøet av genetisk modifiserte organismer(*), skal sorten godkjennes bare dersom alle egnede tiltak er truffet for å unngå skadenvirkninger på menneskers helse og på miljøet.

5. Når materiale fra en plantesort er beregnet på bruk som et næringsmiddel eller en næringsmiddelingrediens i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF)

nr. 258/97 av 27. januar 1997 om nye næringsmidler og nye næringsmiddelingredienser(**), skal disse næringsmidlene og næringsmiddelingrediensene imidlertid ikke

- utgjøre en fare for forbrukerne,
- villede forbrukerne,
- avvike så mye fra næringsmidlene eller næringsmiddelingrediensene de er ment å erstatte, at vanlig konsum av dem vil være ernæringsmessig ueffektiv for forbrukeren.
- 6. For å bevare plantegenetiske ressurser i henhold til artikkel 20a nr. 2 kan medlemsstatene fravike godkjenningskriteriene fastsatt i nr. 1 første punktum dersom særlege vilkår fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 23, idet det tas hensyn til kravene i artikkel 20a nr. 3 punkt i) og ii).

(*) EFT L 117 av 8.5.1990, s. 15. Direktivet sist endret ved direktiv 97/35/EF (EFT L 169 av 27.6.1997, s. 72).

(**) EFT L 43 av 14.2.1997, s. 1».»

2. I artikkel 7 nr. 2 skal ny bokstav c) lyde:

- «c) de nødvendige tiltak for at dyrkingsforsøkene kan gjennomføres med henblikk på å vurdere dyrkings- og bruksverdien; disse tiltakene kan omfatte
- framgangsmåtene og vilkårene for at alle eller flere medlemsstater kan avtale at sorter for hvilke det er innlevert søknad om godkjennning i en annen medlemsstat, skal inngå i dyrkingsforsøkene som et ledd i administrativ bistand,
- vilkårene for samarbeid mellom myndighetene i de deltakende medlemsstatene,
- virkningen av resultatene av dyrkingsforsøkene,
- standardene med hensyn til opplysninger om dyrkingsforsøk med henblikk på vurdering av dyrkings- og bruksverdien.»

3. I artikkel 7 skal nytt nr. 4 lyde:

«4. a) Med hensyn til en genmodifisert sort som nevnt i artikkel 4 nr. 4 skal det foretas en miljørisikovurdering tilsvarende den som er fastsatt i direktiv 90/220/EØF.

- b) Framgangsmåtene som skal sikre at miljørisikovurderingen og andre relevante elementer tilsvarer dem som er fastsatt i direktiv 90/220/EØF, skal innføres etter forslag fra Kommisjonen i en rådsforordning med det relevante rettsgrunnlag i traktaten. Inntil denne forordning trer i kraft, kan genmodifiserte sorter godkjennes for oppføring på en nasjonal sortsliste først når de er godkjent for markedsføring i samsvar med direktiv 90/220/EØF.
- c) Artikkelfrom 11-18 i direktiv 90/220/EØF skal ikke lenger gjelde for genmodifiserte sorter når forordningen nevnt i bokstav b) har trådt i kraft.
- d) De nærmere tekniske og vitenskapelige bestemmelser om gjennomføring av miljørisikovurderingen skal vedtas etter framgangsmåten i artikkelfrom 23.»

4. I artikkelfrom 7 skal nytt nr. 5 lyde:

- «5. a) Medlemsstatene skal sikre at en sort beregnet på bruk som fastsatt i dette nummer godkjennes bare dersom
  - næringsmiddelet eller næringsmiddelingredien sen allerede er godkjent i henhold til forordning (EF) nr. 258/97, eller
  - beslutningene om godkjenning nevnt i forordning (EF) nr. 258/97 er truffet etter framgangsmåten i artikkelfrom 23 i dette direktiv.

- b) I tilfellet nevnt i bokstav a) annet strekpunkt skal det tas hensyn til kriteriene definert artikkelfrom 4 nr. 5 og vurderingsprinsippene fastsatt i forordning (EF) nr. 258/97.
- c) De nærmere tekniske og vitenskapelige bestemmelser om gjennomføring av tiltakene fastsatt i bokstav b) skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkelfrom 23 i dette direktiv.»

5. I artikkelfrom 9 skal nytt nr. 5 lyde:

«5. Medlemsstatene skal påse at genmodifiserte sorter som er godkjent, er klart oppført som slige på sortslisten. De skal videre påse at enhver person som markedsfører en slik sort i sin salgskatalog klart angir at sorten er genmodifisert.»

6. I artikkelfrom 12a skal nytt nr. 4 lyde:

«4. Etter framgangsmåten i artikkelfrom 23 kan det fastsettes regler for anvendelsen av nr. 1 og 2.»

7. Artikkelfrom 12 nr. 2 skal lyde:

«2. Godkjenningen av en sort kan fornyes for bestemte tidsrom dersom den forsatt dyrkes i et slikt omfang at det er berettiget, eller dersom dyrkingen bør fortsette av hensyn til bevaringen av plantegenetiske ressurser, og forutsatt at kravene til selvstendighet, ensartethet og stabilitet eller kriteriene fastsatt i samsvar med artikkelfrom 20a nr. 2 og 3 fortsatt er oppfylt. Med unntak for plantegenetiske ressurser som definert i artikkelfrom 20a skal søknad om fornyelse innleveres senest to år før godkjenningen utløper.»

8. Artikkelfrom 15 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at frø av sorter som er godkjent i henhold til dette direktiv eller i samsvar med prinsipper som tilsvarer prinsippene i dette direktiv, med virkning fra offentliggjøringen nevnt i artikkelfrom 18 ikke underlegges markedsføringsrestriksjoner med hensyn til sort.»

9. Artikkelfrom 15 nr. 2 skal lyde:

«2. En medlemsstat kan etter søknad som skal behandles i samsvar med artikkelfrom 23 eller 23a, når det dreier seg om genmodifiserte sorter, gis tillatelse til å forby bruk av sorten på hele eller deler av sitt territorium eller til å fastsette egnede vilkår for dyrking av sorten og, i tilfellet nevnt i bokstav c), bruksvilkår for produktene fra slik dyrking

- a) dersom det godtgjøres at dyrking av den aktuelle sorten kan få skadelige følger med hensyn til plantehelsen for dyrkingen av andre arter eller sorter, eller
- b) dersom det på grunnlag av offisielle dyrkingsforsøk utført i medlemsstaten som søker om godkjenning, ved tilsvarende anvendelse av bestemmelsene i artikkelfrom 5 nr. 4 fastslås at det ikke på noen del av dens territorium oppnås like gode resultater for den aktuelle sorten som for en annen, sammenlignbar sort som er godkjent på medlemsstatens territorium, eller dersom det er allment kjent at sorten på grunn av sin natur eller modenhetssklasse ikke egner seg for dyrking på noen del av medlemsstatens territorium. Søknaden skal innleveres innen utgangen av det tredje kalenderåret etter at godkjenningen ble gitt,

c) dersom det er andre gyldige grunner enn dem som allerede er nevnt, eller som kan ha blitt nevnt under framgangsmåten omhandlet i artikkel 10 nr. 2, til å anse at sorten utgjør en risiko for menneskers helse eller for miljøet.».

10. Artikkel 15 nr. 3 oppheves.

11. Artikkel 15 nr. 4 oppheves.

12. Artikkel 15 nr. 5 oppheves.

13. Artikkel 15 nr. 6 oppheves.

14. Artikkel 15 nr. 7 oppheves.

15. I artikkel 18 skal nytt tredje ledd lyde:

«I den offentligjorte meldingen skal det klart angis hvilke sorter som er genmodifisert.»

16. Artikkel 19 skal lyde:

«Artikkel 19

«Dersom det fastslås at dyrking av en sort oppført på den felles sortsliste kan få skadelige følger med hensyn til plannehelsen i en medlemsstat når det gjelder dyrkingen av andre sorter eller arter eller utgjøre en risiko for miljøet eller for menneskers helse, kan denne medlemsstaten, når det dreier seg om en genmodifisert sort, etter framgangsmåten i artikkel 23 eller 23a på anmodning gis tillatelse til å forby markedsføring av frø og formeringsmateriale fra den aktuelle sorten på hele eller deler av sitt territorium. Dersom det er umiddelbar fare for spredning av skadelige organismer eller umiddelbar fare for miljøet eller for menneskers helse, kan vedkommende medlemsstat iverksette forbudet så snart anmodningen er levert, inntil det er truffet en endelig beslutning etter framgangsmåten i artikkel 23 eller 23a, når det dreier seg om en genmodifisert sort.»

17. Ny artikkel 20a skal lyde:

«Artikkel 20a

1. Det kan etter framgangsmåten i artikkel 23 fastsettes særlige vilkår for å ta hensyn til utviklingen med hensyn til vilkårene for markedsføring av kjemisk behandlet frø.

2. Med forbehold for kommisjonsforordning (EF) nr. 1467/94 av 20. juni 1994 om bevaring, beskrivelse, innsamling og bruk av genetiske ressurser i landbruket(*)

skal det etter framgangsmåten i artikkel 23 fastsettes særlige vilkår for å ta hensyn til utviklingen med hensyn til bevaring in situ og bærekraftig utnytting av plantegenetiske ressurser gjennom dyrking og markedsføring av frø av landsorter og sorter som er naturlig tilpasset de lokale og regionale forhold og truet av genetisk erosjon.

3. De særlige vilkårene nevnt i nr. 2 skal særlig omfatte følgende punkter:

i) landsorter og sorter skal godkjennes etter bestemmelsene i dette direktiv. Framgangsmåten for offisiell godkjenning skal ta hensyn til særlige egenskaper og vilkår med hensyn til kvalitet. Det skal særlig tas hensyn til resultatene fra undersøkelser som ikke er offentlige og kunnskap framkommet ved praktisk erfaring under dyrking, formering og bruk, samt de detaljerte beskrivelsene av sortene og deres relevante betegnelser som meddelt vedkommende medlemsstat, og dersom dette anses som tilstrekkelig, skal de unntas fra kravet om offentlig undersøkelse. Når en slik landsort eller sort er godkjent, skal den oppføres som en «gammel landsort» på den felles sortsliste.

ii) egnede kvantitative restriksjoner skal anvendes.

(*) EFT L 159 av 28.6.1994, s. 1.»

18. Ny artikkel 23a skal lyde:

«Artikkel 23a

1. Når det vises til framgangsmåten fastsatt i denne artikkel, skal lederen enten på eget initiativ eller på anmodning fra en medlemsstats representant forelegge saken for Den faste komité for frø og formeringsmateriale innen jordbruk, hagebruk og skogbruk, heretter kalt «komiteen».

2. Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Uttalesen skal avgis med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 148 nr. 2 for beslutninger som Rådet skal treffe etter forslag fra Kommisjonen. Ved avstemning i komiteen skal stemmer avgitt av medlemsstatenes representanter ha vekt som fastsatt i nevnte artikkel. Lederen skal ikke avgive stemme.

Kommisjonen skal vedta de planlagte tiltakene dersom de er i samsvar med komiteens uttalelse.

Dersom de planlagte tiltakene ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse er avgitt, skal Kommisjonen omgående framlegge for Rådet et forslag til tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.

Dersom Rådet ikke har truffet sin beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble framlagt, skal Kommisjonen vedta de foreslalte tiltakene.»

19. Ny artikkel 24a skal lyde:

«Artikkelen 24a

Det kan etter framgangsmåten i artikkel 23 fastsettes særlige vilkår for å ta hensyn til utviklingen med hensyn til bevaring av genetiske ressurser.»

Artikkelen 7

I direktiv 70/458/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkelen 1 skal lyde:

«Artikkelen 1

Dette direktivet skal gjelde for produksjon med henblikk på markedsføring og markedsføring av grønnsakfrø innenfor Fellesskapet.»

2. Ny artikkelen 1a skal lyde:

«Artikkelen 1a

I dette direktivet menes med «markedsføring»: salg, lagring med henblikk på salg, tilbud for salg og enhver overdragelse, levering eller overføring med henblikk på kommersiell utnytting av frø til tredjemann, mot vederlag eller vederlagsfritt.

Handel med frø som ikke skjer med henblikk på kommersiell utnytting av sorten, skal ikke anses som markedsføring når det dreier seg om

- levering av frø til offentlige undersøkelses- og inspeksjonsorganer,
- levering av frø til tjenesteytere for bearbeiding eller emballering, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres.

Levering av frø på visse vilkår til tjenesteytere med henblikk på produksjon av visse landbruksråvarer til industriell bruk, eller frøformering for samme formål, skal ikke anses som markedsføring, forutsatt at tjenesteyteren ikke får eiendomsrett til frøet som leveres eller produktet

som høstes. Frøleverandøren skal forelegge klassifiserings myndigheten en kopi av de relevante delene av kontrakten som er inngått med tjenesteyteren, og denne kontrakten skal omfatte standardene og vilkårene som det leverte frøet for øyeblikket oppfyller.

Vilkårene for anvendelse av denne bestemmelse skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkelen 40.»

3. Artikkelen 2 nr. 1c oppheves.

4. Artikkelen 4 skal lyde:

«Artikkelen 4

1. Medlemsstatene skal påse at en sort blir godkjent bare dersom den er selvstendig, stabil og tilstrekkelig ensartet.

Med hensyn til rotsikori skal sorten ha tilfredsstillende dyrkings- og bruksverdi.

2. Med hensyn til en genmodifisert sort som definert i artikkelen 2 nr. 1 og 2 i rådsdirektiv 90/220/EØF av 23. april 1990 om utsetting i miljøet av genetisk modifiserte organismer(*), skal sorten godkjennes bare dersom alle egnede tiltak er truffet for å unngå skadefirkanter på menneskers helse og på miljøet.

3. Når materiale fra en plantesort er beregnet på bruk som et næringsmiddel eller en næringsmiddelingrediens i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 258/97 av 27. januar 1997 om nye næringsmidler og nye næringsmiddelingredienser(**), skal disse næringsmidlene og næringsmiddelingrediensene imidlertid ikke

— utgjøre en fare for forbrukerne,

— villede forbrukerne,

— avvike så mye fra næringsmidlene eller næringsmiddelingrediensene de er ment å erstatte, at vanlig konsum av dem vil være ernæringsmessig uehdlig for forbrukeren.

4. For å bevare plantegenetiske ressurser i henhold til artikkelen 39a nr. 23 bokstav a) og b) kan medlemsstatene fravike godkjenningskriteriene fastsatt i nr. 1 dersom særlige vilkår fastsettes etter framgangsmåten i artikkelen 40, idet det tas hensyn til kravene i artikkelen 39a nr. 3 punkt i) og ii).

(*) EFT L 117 av 8.5.1990, s. 15. Direktivet sist endret ved direktiv 97/35/EF (EFT L 169 av 27.6.1997, s. 72).

(**) EFT L 43 av 14.2.1997, s. 1».

5. I artikkel 7 nr. 1 første ledd innsettes følgende til slutt i siste punktum: «i forbindelse med resultatene av en offentlig undersøkelse.»

6. I artikkel 7 skal nytt nr. 4 lyde:

«4. a) Med hensyn til en genmodifisert sort som nevnt i artikkel 4 nr. 4 skal det foretas en miljørisikovurdering tilsvarende den som er fastsatt i direktiv 90/220/EØF.

- b) Framgangsmålene som skal sikre at miljørisikovurderingen og andre relevante elementer tilsvarer dem som er fastsatt i direktiv 90/220/EØF, skal innføres etter forslag fra Kommisjonen i en rådsforordning med det relevante rettsgrunnlag i traktaten. Inntil denne forordning trer i kraft, kan genmodifiserte sorter godkjennes for oppføring på en nasjonal sortsliste først når de er godkjent for markedsføring i samsvar med direktiv 90/220/EØF.
- c) Artikkel 11-18 i direktiv 90/220/EØF skal ikke lenger gjelde for genmodifiserte sorter når forordningen nevnt i bokstav b) har trådt i kraft.
- d) De nærmere tekniske og vitenskapelige bestemmelser om gjennomføring av miljørisikovurderingen skal vedtas etter framgangsmåten i artikkel 40.»

7. I artikkel 7 skal nytt nr. 5 lyde:

«5. a) Medlemsstatene skal sikre at en sort beregnet på bruk som fastsatt i dette nummer godkjennes bare dersom

— næringsmiddelet eller næringsmiddelngrediensen allerede er godkjent i henhold til forordning (EF) nr. 258/97, eller

— beslutningene om godkjenning nevnt i forordning (EF) nr. 258/97 er truffet etter framgangsmåten i artikkel 40 i dette direktivet.

- b) I tilfellet nevnt i bokstav a) annet strekpunkt skal det tas hensyn til kriteriene definert i artikkel 4 nr. 5 og vurderingsprinsippene fastsatt i forordning (EF) nr. 258/97.

- c) De nærmere tekniske og vitenskapelige bestemmelser om gjennomføring av tiltakene fastsatt i bokstav b) skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 40 i dette direktivet.»

8. I artikkel 10 skal nytt nr. 5 lyde:

«5. Medlemsstatene skal påse at genmodifiserte sorter som er godkjent, er klart oppført som slike på sortslisten. De skal videre påse at enhver person som markedsfører en slik sort i sin salgskatalog klart angir at sorten er genmodifisert.»

9. Artikkel 13 nr. 2 skal lyde:

«2. Godkjenningen av en sort kan fornyes for bestemte tidsrom dersom den forsatt dyrkes i et slikt omfang at det er berettiget, eller dersom dyrkingen bør fortsette av hensyn til bevaringen av plantegenetiske ressurser, og forutsatt at kravene til selvstendighet, ensartethet og stabilitet eller kriteriene fastsatt i samsvar med artikkel 39a nr. 3 og 4 fortsatt er oppfylt. Med unntak for plantegenetiske ressurser som definert i artikkel 39a skal søknad om fornyelse innleveres senest to år før godkjenningen utløper.»

10. I artikkel 15 skal nytt nr. 3 lyde:

«3. For sorter hvis godkjenning er fornyet i henhold til artikkel 13 nr. 3 kan medlemsstatene tillate bruk av navnene som ble brukt før fornyelsen, inntil 30. juni 1994.»

11. I artikkel 13a skal nytt nr. 4 lyde:

«4. Etter framgangsmåten i artikkel 40 kan det fastsettes regler for anvendelsen av nr. 1, 2 og 3.»

12. I artikkel 16 nr. 1 endres «etter en frist på to måneder etter» til «med virkning fra».

13. I artikkel 17 utgår ordene «etter en frist på to måneder».

14. Artikkel 16 nr. 2 skal lyde:

«2. En medlemsstat kan etter søknad som skal behandles i samsvar med artikkel 40 eller 40a, når det dreier seg om genmodifiserte sorter, gis tillatelse til å forby bruk av sorten på hele eller deler av sitt territorium eller til å fastsette egnede vilkår for dyrking av sorten og, i tilfellet nevnt i bokstav c), bruksvilkår for produktene fra slik dyrking

- a) dersom det godtgjøres at dyrking av den aktuelle sorten kan få skadelige følger med hensyn til plantehelsen for dyrkingen av andre arter eller sorter, eller

b) dersom det er andre gyldige grunner enn dem som allerede er nevnt, eller som kan ha blitt nevnt under prosedyren omhandlet i artikkel 11 nr. 2, til å anse at sorten utgjør en risiko for menneskers helse eller for miljøet.»

15. Artikkel 16 nr. 3 oppheves.

16. Artikkel 16 nr. 4 oppheves.

17. I artikkel 17 skal nytt tredje ledd lyde:

«I den offentliggjorte meldingen skal det klart angis hvilke sorter som er genmodifisert.»

18. Artikkel 18 skal lyde:

«Artikkel 18

Dersom det fastslås at dyrking av en sort oppført på den felles sortsliste kan få skadelige følger med hensyn til plantehelsen i en medlemsstat når det gjelder dyrkingen av andre sorter eller arter eller utgjøre en risiko for miljøet eller for menneskers helse, kan denne medlemsstaten, når det dreier seg om en genmodifisert sort, etter framgangsmåten i artikkel 40 eller 40a på anmodning gis tillatelse til å forby markedsføring av frø og formeringsmateriale fra den aktuelle sorten på hele eller deler av sitt territorium. Dersom det er umiddelbar fare for spredning av skadelige organismer eller umiddelbar fare for miljøet eller for menneskers helse, kan vedkommende medlemsstat iverksette forbudet så snart anmodningen er levert, inntil det er truffet en endelig beslutning etter fremgangsmåten omhandlet i artikkel 40 eller 40a, når det dreier seg om en genmodifisert sort.»

19. I artikkel 20 nr. 1 utgår ordene «og med mindre det oppfyller vilkårene i vedlegg II».

20. I artikkel 20 nr. 1a utgår ordene «og med mindre det oppfyller vilkårene i vedlegg II».

21. Artikkel 20 nr. 4 oppheves.

22. Ny artikkel 20a skal lyde:

«Artikkel 20a

Uten hensyn til artikkel 20 nr. 1 og 1a skal medlemsstatene fastsette at

— foredlet frø fra generasjonene før basisfrø, og

— urensset frø som markedsføres for bearbeiding, forutsatt at frøets ekthet er sikret,
kan markedsføres.»

23. I artikkel 21 skal nytt siste ledd lyde:

«Medlemsstater som anvender unntaksbestemmelsene i bokstav a) eller b) skal bistå hverandre administrativt med hensyn til kontroll.»

24. Ny artikkel 21a skal lyde:

«Artikkel 21a

1. Uten hensyn til artikkel 20 nr. 1 og 1a kan medlemsstatene

a) gi produsenter på sitt eget territorium tillatelse til å markedsføre små mengder frø til vitenskapelige formål eller utvalgsarbeid,

b) gi foredlere og deres representanter som er etablert på deres territorium tillatelse til i en begrenset periode å markedsføre frø av en sort for hvilken det er innlevert søknad om oppføring på en nasjonal liste i minst en medlemsstat, og for hvilken det er framlagt tekniske opplysninger.

2. Vilkårene for at medlemsstatene kan gi tillatelsene nevnt i bokstav b) skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 40, særlig med hensyn til innhenting av opplysninger, opplysningenes art, sortens lagring og navn samt merkingen av pakningene.

3. Tillatelser som medlemsstatene har gitt til produsenter på sitt territorium til formålene nevnt i nr. 1 før datoен for vedtak av dette direktiv, skal fortsette å gjelde til bestemmelsene nevnt i nr. 2 er fastsatt. Deretter skal alle slike tillatelser være i samsvar med bestemmelsene fastsatt i henhold til nr. 2.»

25. Artikkel 24 nr. 3 skal lyde:

«3. Uten hensyn til nr. 1 kan medlemsstatene gi sine egne produsenter tillatelse til å markedsføre småpakninger med blandinger av standardfrø av forskjellige sorter av samme art. Artene som denne bestemmelse skal gjelde for, reglene for småpakningenes maksimale størrelse og kravene til merking skal fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 40.»

26. Til slutt i artikkel 25 nr. 4 innsettes følgende:

«som er forseglet på deres eget territorium. Vilkårene for disse unntakene kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 40.»

27. Artikkel 26 nr. 1a skal lyde:

«1a. Medlemsstatene kan fastsette unntak fra nr. 1 med hensyn til småpakninger som er forseglet på deres eget territorium. Vilkårene for disse unntakene kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 40.»

28. Artikkel 28 nr. 1 skal lyde:

«1. Etter framgangsmåten i artikkelen 40 kan det fastsettes at pakninger med basisfrø, sertifisert frø eller standardfrø av enhver type, i alle andre tilfeller enn dem som er fastsatt i dette direktivet, skal være forsynt med en leverandørretikett (som enten kan være en etikett som er atskilt fra den offisielle etiketten eller i form av leverandørens opplysninger trykt direkte på pakningen).

Opplysningene som skal angis på en slik etikett skal også fastsettes etter framgangsmåten i artikkelen 40.»

29. Ny artikkelen 28a skal lyde:

«Artikkelen 28a

Med hensyn til frø av en genmodifisert sort skal etiketter eller dokumenter av enhver art, enten de er offisielle eller ikke, som er festet til eller ledsager frøpartiet i henhold til dette direktivet, klart angi at sorten er genmodifisert.»

30. Artikkelen 30 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at frø som markedsføres i henhold til bestemmelsene i dette direktivet, enten de er obligatoriske eller skjønnsmessige, ikke underlegges andre markedsføringsrestriksjoner enn dem som er fastsatt i dette eller andre direktiver med hensyn til frøets egenskaper, undersøkelseskrev, merking og forsegling.»

31. Artikkelen 30 nr. 3 oppheves.

32. Ny artikkelen 30a skal lyde:

«Artikkelen 30a

Vilkårene for at foredlet frø fra generasjonene før basisfrø kan markedsføres i henhold til artikkelen 20a første strekpunkt er som følger:

- a) det har blitt offentlig undersøkt av vedkommende sertifiseringsmyndighet i samsvar med bestemmelsene om sertifisering av basisfrø,
- b) det er pakket i samsvar med dette direktivet, og
- c) pakningene er forsynt med en offisiell etikett som inneholder minst følgende angivelser:

- sertifiseringsmyndighet og medlemsstat eller deres forkortede betegnelse,
- partiets referansenummer,
- måned og år for forsegling, eller
- måned og år for siste offentlige prøvetaking med henblikk på sertifisering,
- art, angitt minst med latinske bokstaver under dens botaniske navn, som kan angis i forkortet form og uten opphavspersonens navn,
- sort, angitt minst med latinske bokstaver,
- beskrivelsen «prebasisfrø »,
- antall generasjoner før frø av klassen «sertifisert frø».

Etiketten skal være hvit med en diagonal fiolett strek.»

33. Artikkelen 31 nr. 2 skal lyde:

«2. Grønnsakfrø som er høstet i Fellesskapet og som er beregnet på sertifisering i samsvar med nr. 1 skal

- emballes og forsynes med en offisiell etikett som oppfyller vilkårene i vedlegg V del A og B, i samsvar med artikkelen 25 nr. 1, og
- ledsages av et offisielt dokument som oppfyller vilkårene fastsatt i vedlegg V del C.

Bestemmelsene i første strekpunkt om embalering og merking kan fravikes dersom myndighetene som har ansvar for feltinspeksjon, myndighetene som utarbeider dokumentene for sertifisering av frø som ikke er endelig sertifisert, og myndighetene som har ansvar for sertifisering, er de samme, eller dersom de er enige om å fravike bestemmelsene.»

34. Artikkelen 33 skal lyde:

«Artikkelen 33

1. For å løse forbigående vanskeligheter med den alminnelige forsyning av basisfrø, sertifisert frø eller standardfrø som oppstår i Fellesskapet og som ikke kan løses på annen måte, kan det etter framgangsmåten i artikkelen 40 besluttes at medlemsstatene for et bestemt tidsrom skal tillate markedsføring i hele Fellesskapet av frø av en klasse som er underlagt mindre strenge krev, eller frø av en sort som ikke er oppført på den felles sortsliste for planterarter til jordbruksformål eller på medlemsstatenes nasjonale sortslistene, i mengder som er nødvendige for å løse forsyningsvanskelighetene.

2. Når det dreier seg om en klasse frø av en bestemt sort, skal den offisielle etiketten være den som er fastsatt for den aktuelle klassen; når det dreier seg om frø av sorter som ikke er oppført på ovennevnte lister skal den offisielle etiketten være brun. Etiketten skal alltid angi at frøet er av en klasse som er underlagt mindre strenge krav.

3. Reglene for gjennomføring av nr. 1 kan vedtas etter framgangsmåten i artikkel 40.»

35. Artikkel 35 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene skal påse at det i forbindelse med markedsføring foretas offentlig kontroll av om grønnsakfrø oppfyller kravene og vilkårene i dette direktiv, i det minste ved stikkprøver.»

36. Artikkel 35 nr. 2 skal lyde:

«2. Uten at det berører den frie omsetning av frø innenfor Fellesskapet skal medlemsstatene treffe alle nødvendige tiltak for å sikre at de får følgende opplysninger ved markedsføring av mengder på over 2 kg av frø importert fra tredjestaater:

- a) art,
- b) sort,
- c) klasse,
- d) produksjonsstat og offentlig kontrollmyndighet,
- e) avsenderstat,
- f) importør,
- g) frømengde.

Nærmere regler for hvordan disse opplysningene skal gis, kan fastsettes etter framgangsmåten i artikkel 40.»

37. Ny artikkel 39a skal lyde:

«Artikkel 39a

1. Det kan etter framgangsmåten i artikkel 40 fastsettes særlige vilkår for å ta hensyn til utviklingen med hensyn til vilkårene for markedsføring av kjemisk behandlet frø.

2. Det skal etter framgangsmåten i artikkel 40 fastsettes særlige vilkår for å ta hensyn til utviklingen med hensyn til bevaring in situ og bærekraftig utnytting av plantegenetiske ressurser gjennom dyrking og markedsføring av frø av

- a) landsorter og sorter som tradisjonelt har vært dyrket i bestemte områder og regioner og som er truet av

genetisk erosjon, med forbehold for bestemmelsene i forordning (EF) nr. 1467/94,

- b) sorter som er uten egentlig kommersiell produksjonsverdi, men som er utviklet med henblikk på dyrking under særlige forhold.

3. De særlige vilkårene nevnt i nr. 2 skal særlig omfatte følgende punkter:

- i) landsortene og sortene nevnt i bokstav a) skal godkjennes etter bestemmelsene i dette direktivet. Det skal særlig tas hensyn til resultatene fra undersøkelser som ikke er offentlige og kunnskap framkommet ved praktisk erfaring under dyrking, formering og bruk, samt de detaljerte beskrivelsene av sortene og deres relevante betegnelser som meddelt vedkommende medlemsstat, og dersom dette anses som tilstrekkelig, skal de unntas fra kravet om offentlig undersøkelse. Når en slik landsort eller sort er godkjent, skal den oppføres som en «gammel landsort» på den felles sortsliste.
- ii) i forbindelse med bokstav a) og b) skal egnede kvantitative restriksjoner anvendes.»

38. Ny artikkel 40a skal lyde:

«Artikkel 40a

1. Når det vises til framgangsmåten fastsatt i denne artikkel, skal lederen enten på eget initiativ eller på anmodning fra en medlemsstats representant forelegge saken for Den faste komité for frø og formeringsmateriale innen jordbruk, hagebruk og skogbruk, heretter kalt «komiteen».

2. Kommisjonens representant skal framlegge for komiteen et utkast til tiltak som skal treffes. Komiteen skal uttale seg om utkastet innen en frist som lederen kan fastsette etter hvor mye saken haster. Uttalesen skal avgis med det flertall som er fastsatt i traktatens artikkel 148 nr. 2 for beslutninger som Rådet skal treffen etter forslag fra Kommisjonen. Ved avstemming i komiteen skal stemmer avgitt av medlemsstatenes representanter ha vekt som fastsatt i nevnte artikkel. Lederen skal ikke avgjøre stemme.

Kommisjonen skal vedta de planlagte tiltakene dersom de er i samsvar med komiteens uttalelse.

Dersom de planlagte tiltakene ikke er i samsvar med komiteens uttalelse eller ingen uttalelse er avgitt, skal

Kommisjonen omgående framlegge for Rådet et forslag til tiltak som skal treffes. Rådet skal treffe sin beslutning med kvalifisert flertall.

Dersom Rådet ikke har truffet sin beslutning innen tre måneder etter at forslaget ble framlagt, skal Kommisjonen vedta de foreslalte tiltakene.»

39. Ny artikkel 41a skal lyde:

«Artikkel 41a

1. Det kan fastsettes særlige vilkår etter framgangsmåten i artikkel 40 for å ta hensyn til utviklingen på følgende områder:

- a) vilkår for markedsføring av kjemisk behandlet frø,
- b) vilkår for markedsføring av frø i forbindelse med bevaring *in situ* og bærekraftig utnytting av plantegenetiske ressurser, herunder frøblandinger av arter som også omfatter artene nevnt i artikkel 1 i rådsdirektiv 70/457/EØF, og som er knyttet til særlige naturlige eller delvis naturlige habitater og er truet av genetisk erosjon,
- c) vilkår for markedsføring av frø som egner seg for økologisk produksjon.

2. De særlige vilkårene nevnt i nr. 1 skal særlig omfatte følgende punkter:

- i) i forbindelse med bokstav b) skal frø av disse artene være fra et kjent avsendersted som er godkjent i vedkommende myndighet i hver medlemsstat med henblikk på markedsføring av frø i bestemte områder,
- ii) i forbindelse med bokstav b) skal egnede kvantitative restriksjoner anvendes.»

40. Artikkel 42 skal lyde:

«Artikkel 42

En medlemsstat kan etter søknad som skal behandles etter framgangsmåten i artikkel 40 helt eller delvis fritas for å anvende bestemmelsene i dette direktivet på visse arter dersom frø fra disse artene vanligvis ikke oppformeres og markedsføres på dens territorium, med mindre dette strider mot bestemmelsene i artikkel 16 nr. 1 og 30 nr. 1.»

Artikkel 8

1. Medlemsstatene kan som unntak fra artikkel 2 nr. 1 del C bokstav a) eller b) i direktiv 66/401/EØF i en overgangsperiode på høyst fire år etter iverksettelsen av de lover og forskrifter

som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet tillate markedsføring av frø fra en tidligere godkjent generasjon.

2. Medlemsstatene kan som unntak fra artikkel 3 nr. 22 i dette direktivet, som opphever artikkel 14 nr. 2 bokstav a) i direktiv 66/402/EØF, også i en overgangsperiode på høyst fire år etter iverksettelsen av de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet fortsatt begrense markedsføringen av sertifisert såkorn av havre, bygg, ris, rughvete, hvete eller spelthvete til såkorn av 1. generasjon.

3. Medlemsstater som for øyeblikket anvender restriksjoner på markedsføring av frø av forvekster i form av blandinger i samsvar med artikkel 13 i direktiv 66/401/EØF, kan som unntak fra artikkel 2 nr. 19 i dette direktivet, også i en overgangsperiode på høyst fire år etter iverksettelsen av de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet fortsatt forby markedsføring av frø av forvekster i form av blandinger.

Artikkel 9

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet, senest tolv måneder etter datoene for kunngjøring av dette direktivet.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres.

Nærmore regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal umiddelbart underrette Kommisjonen om de internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktivet omhandler. Kommisjonen skal underrette de andre medlemsstatene om dette.

Artikkel 10

Dette direktivet er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 14. desember 1998.

For Rådet

W. MOLTERER

Formann

RÅDSDIREKTIV 98/96/EØF**2004/EØS/29/04****av 14. desember 1998**

om endring blant annet med hensyn til feltinspeksjoner som ikke er offentlige, i henhold til direktiv 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 66/403/EØF, 69/208/EØF, 70/457/EØF og 70/458/EØF om markedsføring av betefrø, frø fra fôrvekster, såkorn, settepoteter, frø fra oljevekster og fibervekster og grønnsakfrø og om den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål(*)

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 43,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

Av årsakene nevnt nedenfor bør følgende direktiver om markedsføring av frø og formeringsmateriale endres:

- rådsdirektiv 66/400/EØF av 14. juni 1966 om markedsføring av betefrø⁽⁴⁾,
- rådsdirektiv 66/401/EØF av 14. juni 1966 om markedsføring av frø fra fôrvekster⁽⁵⁾,
- rådsdirektiv 66/402/EØF av 14. juni 1966 om markedsføring av såkorn⁽⁶⁾,
- rådsdirektiv 66/403/EØF av 14. juni 1966 om markedsføring av settepoteter⁽⁷⁾,
- rådsdirektiv 69/208/EØF av 30. juni 1969 om markedsføring av frø fra oljevekster og fibervekster⁽⁸⁾,
- rådsdirektiv 70/457/EØF av 29. september 1970 om den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål⁽⁹⁾ og

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 25 av 1.2.1999, s. 27, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 158/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 6.

(¹) EFT C 289 av 24.9.1997, s. 6.

(²) EFT C 167 av 29.6.1998, s. 302.

(³) EFT C 73 av 9.3.1998, s. 45.

(⁴) EFT 125 av 11.7.1966, s. 2290/66. Direktivet sist endret ved direktiv 98/95/EF (se EFT L 25 s. 1).

(⁵) EFT 125 av 11.7.1966, s. 2298/66. Direktivet sist endret ved direktiv 98/95/EF.

(⁶) EFT 125 av 11.7.1966, s. 2309/66. Direktivet sist endret ved direktiv 98/95/EF.

(⁷) EFT 125 av 11.7.1966, s. 2320/66. Direktivet sist endret ved direktiv 98/95/EF.

(⁸) EFT L 169 av 10.7.1969, s. 3. Direktivet sist endret ved direktiv 98/95/EF.

(⁹) EFT L 225 av 12.10.1970, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 98/95/EF.

— rådsdirektiv 70/458/EØF av 29. september 1970 om markedsføring av grønnsakfrø⁽¹⁰⁾.

Ved kommisjonsvedtak 89/540/EØF av 22. september 1989 om gjennomføring av et tidsbegrenset forsøk om markedsføring av frø og formeringsmateriale⁽¹¹⁾ ble det iverksatt et tidsbegrenset forsøk under fastsatte vilkår med henblikk på å vurdere om feltinspeksjoner som ikke er offentlige, ville gjøre det mulig å forenkle framgangsmåten for offisiell klassifisering av frø fastsatt i direktiv 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF og 69/208/EØF, uten å føre til en vesentlig forringelse av frøenes kvalitet.

Resultatene fra forsøket har vist at det for visse formål er mulig å forenkle framgangsmåten for offisiell klassifisering av «sertifiserte frø» av alle klasser såframt kontrollene gjennomføres av andre kontrollører enn dem som klassifiseringsmyndigheten har pålagt å utføre den offentlige undersøkelsen.

Det har skjedd en administrativ utvikling i medlemsstatene.

Direktiv 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF og 69/208/EØF bør derfor endres.

Ved direktiv 66/401/EØF, 66/402/EØF, 69/208/EØF og 70/458/EØF er det fastsatt at det kan gjøres endringer i artslisten som omtales der, på bakgrunn av utviklingen i den vitenskapelige og tekniske kunnskap om navn og hybrider framkommet ved krysning av arter omhandlet i nevnte direktiver, i samsvar med framgangsmåten i Den faste komité.

Framgangsmåten for å tilføye nye arter til artslisten i nevnte direktiver bør forenkles.

Direktivene bør derfor endres.

Ved direktiv 66/400/EØF, 66/401/EØF, 66/402/EØF, 69/208/EØF og 70/458/EØF er det fastsatt at det kan gjennomføres tidsbegrensede forsøk med henblikk på å finne bedre løsninger

(¹⁰) EFT L 225 av 12.10.1970, s. 7. Direktivet sist endret ved direktiv 98/95/EF.

(¹¹) EFT L 286 av 4.10.1989, s. 24. Vedtaket sist endret ved kommisjonsvedtak 96/336/EF (EFT L 128 av 29.5.1996, s. 23).

på visse deler av klassifiseringsordeningen vedtatt ved direktivene.

I lys av erfaringene er det ønskelig å utvide rekkevidden av slike forsøk med henblikk på å finne bedre alternativer til visse bestemmelser i nevnte direktiver.

Det er ønskelig at det innføres et rettslig grunnlag i direktiv 66/403/EØF for gjennomføring av tidsbegrensede forsøk med henblikk på å finne bedre alternativer til visse bestemmelser i det direktivet.

Det er ønskelig at det i direktiv 70/457/EØF og 70/458/EØF fastsettes regler for sortsnavns egnethet —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkkel 1

I direktiv 66/400/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkkel 2 nr. 1 del C bokstav d) skal lyde:

- «d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
- ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I del A, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

2. I artikkkel 2 skal nytt nr. 3 og 4 lyde:

«3. Ved gjennomføring av undersøkelse under offentlig tilsyn som nevnt i nr. 1 del C bokstav d) ii) ovenfor, skal følgende vilkår være oppfylt:

- i) kontrollørene skal
  - a) ha de nødvendige tekniske kvalifikasjoner,
  - b) ikke kunne dra personlig fordel av å gjennomføre kontrollene,
  - c) ha offentlig godkjenning fra den myndighet som er ansvarlig for klassifisering av frø i den aktuelle medlemsstaten, og slik godkjenning skal innebære at kontrollørene enten har avgjort ed eller undertegnet en skriftlig erklæring om at vedkommende vil overholde reglene for offentlige undersøkelser,

d) gjennomføre undersøkelser under offentlig tilsyn i samvar med reglene som gjelder for offentlige kontroller,

ii) den frøavligning som skal kontrolleres, skal være dyrket fra frø som har gjennomgått offentlig etterkontroll med tilfredsstillende resultat,

iii) en viss andel av frøavlignene skal kontrolleres av offentlige kontrollører. Denne andelen skal være på 10 % for selvbestøvende avlinger og 20 % for kryssbestøvende avlinger eller 5 % hhv. 15 % for de arter som medlemsstatene krever skal gjennomgå offentlig frøkontroll i laboratorium ved morfologiske, fysiologiske og evt. biokjemiske framgangsmåter med sikte på identifisering av sort og bestemmelse av renhet,

iv) en andel av prøvene fra frøpartier høstet fra frøavlignene skal inndras for offentlig etterkontroll og evt. offentlig frøkontroll i laboratorium for bestemmelse av sortsekthet og -renhet,

v) medlemsstatene skal fastsette hvilke sanksjoner som skal anvendes ved overtredelse av reglene for undersøkelser under offentlig tilsyn. Sanksjonene som fastsettes skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskreckende. Sanksjonene kan bl.a. innebære at godkjenningen nevnt i nr. 3 i bokstav c) kan tilbakekalles fra offentlig godkjente kontrollører som forsettlig eller uaktsomt overtrær reglene for offentlige undersøkelser. Ved slike overtredelser skal enhver klassifisering av undersøkte frø erklæres ugyldig med mindre det kan bevises at slike frø likevel oppfyller alle relevante krav.

4. Ytterligere tiltak for gjennomføringen av undersøkelser under offentlig tilsyn kan vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkkel 21.

Inntil slike tiltak er vedtatt, skal vilkårene fastsatt i artikkkel 2 i kommisjonsvedtak 89/540/EØF overholdes.»

3. I artikkkel 13a skal første ledd lyde:

«Med sikte på å finne bedre alternativer til visse bestemmelser i dette direktiv kan det bestemmes at det skal settes i gang tidsbegrensede forsøk på visse vilkår på fellesskapsplan etter framgangsmåten fastsatt i artikkkel 21.»

4. I vedlegg I del A skal nr. 3 lyde:

«3. For sertifiserte frø av alle klasser skal det finne sted minst en feltinspeksjon, offentlig eller under offentlig tilsyn, og for basisfrø minst to offentlige feltinspeksjoner, den ene av stiklinger og den andre av de frøproduserende plantene.»

Artikkelen 2

I direktiv 66/401/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkelen 2 nr. 1 del C bokstav d) skal lyde:

«d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
 ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

2. Artikkelen 2 nr. 1a skal lyde:

«1a. Endringer som gjøres i artslisten nevnt i nr. 1 del A skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkelen 21.»

3. I artikkelen 2 skal nytt nr. 3 og 4 lyde:

«3. Ved gjennomføring av undersøkelse under offentlig tilsyn som nevnt i nr. 1 del C bokstav d) ii) ovenfor, skal følgende vilkår være oppfylt:

- i) kontrollørene skal
  - a) ha de nødvendige tekniske kvalifikasjoner,
  - b) ikke kunne dra personlig fordel av å gjennomføre kontrollene,
  - c) ha offentlig godkjenning fra den myndighet som er ansvarlig for klassifisering av frø i den aktuelle medlemsstaten, og slik godkjenning skal innebære at kontrollørene enten har avgitt ed eller undertegnet en skriftlig erklæring om at vedkommende vil overholde reglene for offentlige undersøkelser,
  - d) gjennomføre undersøkelser under offentlig tilsyn i samvar med reglene som gjelder for offentlige kontroller,
- ii) den frøavligen som skal kontrolleres, skal være dyrket fra frø som har gjennomgått offentlig etterkontroll med tilfredsstillende resultat,

iii) en viss andel av frøavligen skal kontrolleres av offentlige kontrollører. Denne andelen skal være på 10 % for selvbestøvende avlinger og 20 % for kryssbestøvende avlinger eller 5 % hhv. 15 % for de arter som medlemsstatene krever skal gjennomgå offentlig frøkontroll i laboratorium ved morfologiske, fysiologiske og evt. biokjemiske framgangsmåter med sikte på identifisering av sort og bestemmelse av renhet,

iv) en andel av prøvene fra frøpartier høstet fra frøavligen skal inndras for offentlig etterkontroll og evt. offentlig frøkontroll i laboratorium for bestemmelse av sortsekthet og -renhet,

v) medlemsstatene skal fastsette hvilke sanksjoner som skal anvendes ved overtredelse av reglene for undersøkelser under offentlig tilsyn. Sanksjonene som fastsettes skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskreckende. Sanksjonene kan bl.a. innebære at godkjenningen nevnt i nr. 3 i) bokstav c) kan tilbakekalles fra offentlig godkjente kontrollører som forsettlig eller uaktsomt overtrær reglene for offentlige undersøkelser. Ved slike overtredelser skal enhver klassifisering av undersøkte frø erklæres ugyldig med mindre det kan bevises at slike frø likevel oppfyller alle relevante krav.

4. Ytterligere tiltak for gjennomføringen av undersøkelser under offentlig tilsyn kan vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkelen 21.

Inntil slike tiltak er vedtatt, skal vilkårene fastsatt i artikkelen 2 i kommisjonsvedtak 89/540/EØF overholdes.»

4. I artikkelen 13a skal første ledd lyde:

«Med sikte på å finne bedre alternativer til visse bestemmelser i dette direktivet kan det bestemmes at det skal settes i gang tidsbegrensede forsøk på visse vilkår på fellesskapsplan etter framgangsmåten fastsatt i artikkelen 21.»

5. I vedlegg I nr. 6 skal første punktum lyde:

«6. For å sikre at standardene nevnt ovenfor eller andre krav overholdes skal basisfrø kontrolleres ved offentlige feltinspeksjoner, mens sertifiserte frø skal kontrolleres enten ved offentlige feltinspeksjoner eller ved kontroll utført under offentlig tilsyn.»

Artikkels 3

I direktiv 66/402/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkels 2 nr. 1 del E bokstav d) skal lyde:

- «d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
- ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

2. Artikkels 2 nr. 1 del F bokstav d) skal lyde:

- «d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
- ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

3. Artikkels 2 nr. 1 del G bokstav d) skal lyde:

- «d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
- ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

4. Artikkels 2 nr. 1a skal lyde:

- «1a. Endringer som gjøres i artslisten nevnt i nr. 1 del A, skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkels 21.»

5. I artikkels 2 skal nytt nr. 3 og 4 lyde:

- «3. Ved gjennomføring av undersøkelse under offentlig tilsyn som nevnt i nr. 1 del E bokstav d) ii), nr. 1 del F bokstav d) ii) og nr. 1 del G bokstav d) ii) ovenfor, skal følgende vilkår være oppfylt:

i) kontrollørene skal

- a) ha de nødvendige tekniske kvalifikasjoner,
- b) ikke kunne dra personlig fordel av å gjennomføre kontrollene,
- c) ha offentlig godkjenning fra den myndighet som er ansvarlig for klassifisering av frø i den aktuelle medlemsstaten, og slik godkjenning

skal innebære at kontrollørene enten har avgjort ed eller undertegnet en skriftlig erklæring om at vedkommende vil overholde reglene for offentlige undersøkelser,

d) gjennomføre undersøkelser under offentlig tilsyn i samvar med reglene som gjelder for offentlige kontroller,

ii) den frøavling som skal kontrolleres, skal være dyrket fra frø som har gjennomgått offentlig etterkontroll med tilfredsstillende resultat,

iii) en viss andel av frøavlingene skal kontrolleres av offentlige kontrollører. Denne andelen skal være på 10 % for selvbestøvende avlinger og 20 % for kryssbestøvende avlinger eller 5 % hhv. 15 % for de arter som medlemsstatene krever skal gjennomgå offentlig frøkontroll i laboratorium ved morfologiske, fysiologiske og evt. biokjemiske framgangsmåter med sikte på identifisering av sort og bestemmelse av renhet,

iv) en andel av prøvene fra frøpartier høstet fra frøavlingene skal inndras for offentlig etterkontroll og evt. offentlig frøkontroll i laboratorium for bestemmelse av sortsekthet og -renhet,

v) medlemsstatene skal fastsette hvilke sanksjoner som skal anvendes ved overtredelse av reglene for undersøkelser under offentlig tilsyn. Sanksjonene som fastsettes skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskreckende. Sanksjonene kan bl.a. innebære at godkjenningen nevnt i nr. 3 i bokstav c) kan tilbakekalles fra offentlig godkjente kontrollører som forsettlig eller uaktsomt overtrær reglene for offentlige undersøkelser. Ved slike overtredelser skal enhver klassifisering av undersøkte frø erklares ugyldig med mindre det kan bevises at slike frø likevel oppfyller alle relevante krav.

4. Ytterligere tiltak for gjennomføringen av undersøkelser under offentlig tilsyn kan vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkels 21.

Inntil slike tiltak er vedtatt, skal vilkårene fastsatt i artikkels 2 i kommisjonsvedtak 89/540/EØF overholdes.»

6. I artikkels 13a skal første ledd lyde:

«Med sikte på å finne bedre alternativer til visse bestemmelser i dette direktivet kan det bestemmes at det skal settes i gang tidsbegrensede forsøk på visse vilkår på fellesskapsplan etter framgangsmåten fastsatt i artikkels 21.»

7. I vedlegg I nr. 5 skal første punktum lyde:

«5. For å sikre at standardene nevnt ovenfor eller andre krav overholdes skal basisfrø kontrolleres ved offentlige feltinspeksjoner, mens sertifiserte frø skal kontrolleres enten ved offentlige feltinspeksjoner eller ved kontroll utført under offentlig tilsyn.»

Artikkelf 4

I direktiv 66/403/EØF gjøres følgende endringer:

Ny artikkelf 13b skal lyde:

«Artikkelf 13b

Med sikte på å finne bedre alternativer til visse bestemmelser i dette direktivet, bortsett fra dem som berører plantehelse, kan det bestemmes at det skal settes i gang tidsbegrensede forsøk på visse vilkår på fellesskapsplan etter framgangsmåten fastsatt i artikkelf 19.

Innenfor rammen av slike forsøk kan medlemsstatene fritas for visse forpliktelser fastsatt i dette direktivet. Dette fritakets omfang skal fastsettes i henhold til de bestemmelser fritaket gjelder for. Et forsøks varighet skal ikke overstige sju år.»

Artikkelf 5

I direktiv 69/208/EØF gjøres følgende endringer

1. Artikkelf 2 nr. 1 del C bokstav d) skal lyde:

«d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

2. Artikkelf 2 nr. 1 del D bokstav d) skal lyde:

«d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

3. Artikkelf 2 nr. 1 del E bokstav d) skal lyde:

«d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

4. Artikkelf 2 nr. 1 del Ea bokstav d) skal lyde:

«d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

5. Artikkelf 2 nr. 1 del F bokstav d) skal lyde:

«d) i) som ved offentlig undersøkelse har vist seg å oppfylle ovennevnte vilkår, eller
ii) når det gjelder vilkårene fastsatt i vedlegg I, har vist seg å oppfylle disse vilkårene, enten ved offentlig undersøkelse eller ved undersøkelse utført under offentlig tilsyn.»

6. Artikkelf 2 nr. 1a skal lyde:

«1a. Endringer som gjøres i artslisten nevnt i nr. 1 del A skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkelf 20.»

7. I artikkelf 2 skal nytt nr. 3 og 4 lyde:

«3. Ved gjennomføring av undersøkelse under offentlig tilsyn som nevnt i nr. 1 del C bokstav d) ii), nr. 1 del D bokstav d) ii), nr. 1 del E bokstav d) ii), nr. 1 del Ea bokstav d) ii) og nr. 1 del F bokstav d) ii) ovenfor, skal følgende vilkår være oppfylt:

- i) kontrollørene skal
  - a) ha de nødvendige tekniske kvalifikasjoner,
  - b) ikke kunne dra personlig fordel av å gjennomføre kontrollene,
  - c) ha offentlig godkjenning fra den myndighet som er ansvarlig for klassifisering av frø i den aktuelle medlemsstaten, og slik godkjenning skal

- innebære at kontrollørene enten har avgjort ed eller undertegnet en skriftlig erklæring om at vedkommende vil overholde reglene for offentlige undersøkelser,
- d) gjennomføre undersøkelser under offentlig tilsyn i samvar med reglene som gjelder for offentlige kontroller,
- ii) den frøavling som skal kontrolleres, skal være dyrket fra frø som har gjennomgått offentlig etterkontroll med tilfredsstillende resultat,
- iii) en viss andel av frøavlingene skal kontrolleres av offentlige kontrollører. Denne andelen skal være på 10 % for selvbestøvende avlinger og 20 % for kryssbestøvende avlinger eller 5 % hhv. 15 % for de arter som medlemsstatene krever skal gjennomgå offentlig frøkontroll i laboratorium ved morfologiske, fysiologiske og evt. biokjemiske framgangsmåter med sikte på identifisering av sort og bestemmelse av renhet,
- iv) en andel av prøvene fra frøpartier høstet fra frøavlingene skal inndras for offentlig etterkontroll og evt. offentlig frøkontroll i laboratorium for bestemmelse av sortsekthet og -renhet,
- v) medlemsstatene skal fastsette hvilke sanksjoner som skal anvendes ved overtredelse av reglene for undersøkelser under offentlig tilsyn. Sanksjonene som fastsettes skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskreckende. Sanksjonene kan bl.a. innebære at godkjenningen nevnt i nr. 3 i) bokstav c) kan tilbakekalles fra offentlig godkjente kontrollører som forsettlig eller uaktsomt overtrær reglene for offentlige undersøkelser. Ved slike overtredelser skal enhver klassifisering av undersøkte frø erklæres ugyldig med mindre det kan bevises at slike frø likevel oppfyller alle relevante krav.
4. Ytterligere tiltak for gjennomføringen av undersøkelser under offentlig tilsyn kan vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 20.
Inntil slike tiltak er vedtatt, skal vilkårene fastsatt i artikkel 2 i kommisjonsvedtak 89/540/EØF overholdes.»
8. I artikkel 12a skal første ledd lyde:
- «Med sikte på å finne bedre alternativer til visse bestemmelser i dette direktiv kan det bestemmes at det skal settes i gang tidsbegrensede forsøk på visse vilkår på fellesskapsplan etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 20.»

9. I vedlegg I nr. 5 skal første punktum lyde:

«5. For å sikre at standardene nevnt ovenfor eller andre krav overholdes skal basisfrø kontrolleres ved offentlige feltinspeksjoner, mens sertifiserte frø skal kontrolleres enten ved offentlige feltinspeksjoner eller ved kontroller utført under offentlig tilsyn.»

Artikkkel 6

I direktiv 70/457/EØF gjøres følgende endringer:

I artikkel 9 skal nytt nr. 6 lyde:

«6. Med hensyn til sortsnavns egnethet får artikkel 63 i rådsforordning (EF) nr. 2100/94 av 27. juli 1994 om EF-planteforelærerrett(*) anvendelse.

Nærmere gjennomføringsregler med hensyn til sortsnavns egnethet kan vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 23.

(*) EFT L 227 av 1.9.1994, s. 1. Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 2506/95 (EFT L 258 av 28.10.1995, s. 3).»

Artikkkel 7

I direktiv 70/458/EØF gjøres følgende endringer:

1. I artikkel 2 skal nytt nr. 1a lyde:

«1a. Endringer som gjøres i artslisten nevnt i nr. 1 del A skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 40.»

2. I artikkel 29a skal første ledd lyde:

«Med sikte på å finne bedre alternativer til visse bestemmelser i dette direktiv kan det bestemmes at det skal settes i gang tidsbegrensede forsøk på visse vilkår på fellesskapsplan etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 40.»

3. I artikkel 10 skal nytt nr. 6 lyde:

«6. Med hensyn til sortsnavns egnethet får artikkel 63 i rådsforordning (EF) nr. 2100/94 av 27. juli 1994 om EF-planteforelærerrett(*) anvendelse.

Nærmere gjennomføringsregler med hensyn til sortsnavns egnethet kan vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 40.

(*) EFT L 227 av 1.9.1994, s. 1. Forordningen sist endret ved forordning (EF) nr. 2506/95 (EFT L 258 av 28.10.1995, s. 3).»

Artikkelen 8

1. Medlemsstatene skal innen 1. februar 2000 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkelen 9

Senest fem år etter dette direktivs ikrafttredelsesdato skal Kommisjonen framlegge en detaljert vurdering av de

forenklinger av framgangsmålene for klassifisering som er innført ved direktivet. I denne vurderingen skal det særlig legges vekt på mulige virkninger på frøkvaliteten.

Artikkelen 10

Dette direktivet trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkelen 11

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 14. desember 1998.

For Rådet

W. MOLTERER

Formann

KOMMISJONSFORORDNING (EF) NR. 930/2000**2004/EØS/29/05****av 4. mai 2000****om fastsettjing av gjennomføringsreglar med omsyn til kor eigna sortsnamna til
plantearter til jordbruksføremål og grønsakartar er(*)**

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA
HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 70/457/EØF av 29. september 1970 om den felles sortsliste for plantearter til jordbruksformål⁽¹⁾, sist endra ved direktiv 98/96/EF⁽²⁾, særleg artikkel 9 nr. 6,

med tilvising til rådsdirektiv 70/458/EØF av 29. september 1970 om markedsføring av grønnsakfrø⁽³⁾, sist endra ved direktiv 98/96/EF, særleg artikkel 10 nr. 6, og

ut frå desse synsmåtane:

- 1) I direktiv 70/457/EØF og 70/458/EØF er det fastsett allmenne reglar med omsyn til kor eigna sortsnamna er, ved ei tilvising til artikkel 63 i rådsforordning (EF) nr. 2100/94 av 27. juli 1994 om EF-plantereforordning⁽⁴⁾, endra ved forordning (EF) nr. 2506/95⁽⁵⁾.
- 2) Når det gjeld bruken av direktiv 70/457/EØF og 70/458/EØF, bør det fastsetjast nærmare reglar for bruk av dei kriteria som er fastsette i artikkel 63 i forordning (EF) nr. 2100/94, særleg med omsyn til dei hindringane for tildeling av sortsnamn som er nemnde i nr. 3 og 4 i den nemnde artikkelen. I første omgang bør slike nærmare reglar avgrensast til følgjande hindringar:
  - bruken av namnet vert hindra av ein eldre rett som tilhøyrer tredjemann,
  - namnet er vanskeleg å kjenne att eller attgje,
  - namnet er identisk med eller kan forvekslast med sortsnamnet til ein annan sort,
  - namnet er identisk med eller kan forvekslast med andre namn,
  - namnet er eigna til å villeie eller skape forvirring med omsyn til eigenskapane til sorten eller andre særtrekk.
- 3) Dei tiltaka som er fastsette i denne forordninga, er i samsvar med fråsegna frå Det faste utvalet for frø og økslingsmateriale innan jordbruk, hagebruk og skogbruk —

VEDTEKE DENNE FORORDNINGA:

Artikkel 1

I denne forordninga vert det for føremåla med bruken av artikkel 9 nr. 6 første ledet i direktiv 70/457/EØF og artikkel 10 nr. 6 første ledet i direktiv 70/458/EØF fastsett nærmare reglar for bruk av visse kriterium som er fastsette i artikkel 63 i forordning (EF) nr. 2100/94 med omsyn til kor eigna sortsnamn er.

Artikkel 2

1. Dersom tredjemann har ein eldre rett til eit varemerke, vert det rekna som ei hindring for bruken av eit sortsnamn på territoriet til Fellesskapet når den rette styresmakta for godkjenning av sortsnamn får melding om eit varemerke som før godkjenninga av sortsnamnet er registrert i ein eller fleire medlemsstatar eller på fellesskapsplan, som er identisk med eller liknar sortsnamnet, og som er registrert for varer som er identiske med eller liknar den aktuelle plantesorten.

2. Dersom søkeren har ein eldre rett med omsyn til heile eller ein del av det namnet som det er gjort framlegg om, skal artikkel 18 nr. 1 i forordning (EF) nr. 2100/94 nyttast tilsvarande.

Artikkel 3

1. Eit sortsnamn vert rekna for å vere vanskeleg for brukarane å kjenne att eller å attgje i følgjande tilfelle:

- a) når det dreier seg om eit «fantasinamn», og
  - i) det omfattar éin einskild bokstav,
  - ii) det er samansett av eller inneholder som ei separat eining ei rekkje bokstavar som ikkje utgjer eit ord som det er mogleg å uttale, med mindre denne rekkja er ei fastlagd forkorting,
  - iii) det inneholder eit tal, med mindre dette er ein integrert del av namnet, eller det tyder at sorten er eller vil verte ein del av ein nummerert serie med biologisk nærskyldne sortar,
  - iv) det inneholder meir enn tre eininger; når det gjeld artikkel 63 nr. 4 i forordning (EF) nr. 2100/94, er meir enn tre eininger likevel ikkje rekna som ei hindring,

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 108 av 5.5.2000, s. 3, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 158/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg I (Veterinære og plantesanitære forhold), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 6.

(¹) TEF L 225 av 12.10.1970, s. 1.

(²) TEF L 25 av 1.2.1999, s. 27.

(³) TEF L 225 av 12.10.1970, s. 7.

(⁴) TEF L 227 av 1.9.1994, s. 1.

(⁵) TEF L 258 av 28.10.1995, s. 3.

- v) det omfattar eller inneheld eit særslangt ord,
- vi) det inneheld ein bindestrek, andre mellomrom enn dei som finst mellom einingane som det er samansett av, eit anna teikn, ei blanding av store og små bokstavar innanfor einingane, senka skrift, heva skrift, eit symbol eller ei teikning,
- b) når det dreier seg om ein «kode», og
  - i) it consists of a number or numbers only, except in the case of inbred lines or of similarly specific types of varieties;
  - ii) det omfattar éin einskild bokstav,
  - iii) det inneheld meir enn ti bokstavar, eller både bokstavar og tal,
  - iv) det inneheld meir enn fire ulike grupper med éin eller fleire bokstavar og eitt eller fleire tal,
  - v) det inneheld ein bindestrek, eit mellomrom som ikkje skiljer ord som kan uttalast, eit anna teikn, senka skrift, heva skrift, eit symbol eller ei teikning.

2. Når søkjaren leverer inn framleget til eit sortsnamn, skal han opplyse om det framlagde namnet skal ha form av eit «fantasinamn» eller ein «kode».

3. Dersom søkeren ikkje gjev opplysningar om forma til det framlagde namnet, skal namnet reknast for å vere eit «fantasinamn».

Artikkkel 4

Følgjande føresegner skal nyttast ved vurderinga av om sortsnamnet er identisk med eller kan forvekslast med namnet til ein annan sort:

- a) «kan forvekslast med» skal reknast for å omfatte m.a. eit sortsnamn som skil seg med berre éin bokstav eller eitt tal eller med aksentar over bokstavar, frå sortsnamnet til éin nærskyld sort som er offisielt godkjend for marknadsføring i Fellesskapet, Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet eller ein avtalepart i Den internasjonale unionen for vern av nye plantesortar (UPOV), eller er underlagd plantesortsvern på desse territoria. Ein skilnad på berre éin bokstav i ei fastlagd forkorting som er ei separat eining i sortsnamnet, er likevel ikkje omfatta. Utan at det rører ved artikkkel 6, skal denne føresegna ikkje nyttast på eit sortsnamn som har form av ein kode, dersom referansesortsnamnet òg har form av ein kode,
- b) «nærskyld artar» skal reknast for å tyde ein sort som høyrer til den same klassa som er ført opp i vedleget, eller dersom det ikkje er tilfelle, den same botaniske slekta,
- c) «ein sort som ikkje lenger finst» skal reknast for å tyde ein sort som ikkje lenger vert marknadsførd,
- d) «eit offisielt register for plantesortar» skal reknast som ei tilvising til den felles sortslista for planteartar til jordbruksføremål eller for grønsakartar, eller til alle register som er utarbeidde og vert ajourførde av plantesortskontoret til Fellesskapet eller av eit offisielt organ i medlemsstatane

i Fellesskapet eller i Det europeiske økonomiske samarbeidsområdet, eller av ein avtalepart i UPOV,

- e) «ein sort der namnet ikkje har fått ei særskild tyding»: dersom namnet på ein sort som på eit tidspunkt vart skriven inn i eit offisielt register for plantesortar og såleis fekk ei særskild tyding, skal namnet reknast for å ha mista denne særskilde tydinga ti år etter at sorten vart sletta frå registeret.

Artikkkel 5

Namn som ofte vert nytt til marknadsføring av varer, eller som i medhald av andre føresegner ikkje skal nyttast, gjeld særleg:

- a) valutanamn eller omgrep som er knytte til vekt og mål,
- b) omgrep som er vortne ein del av kvardagsspråket i heile eller i delar av Fellesskapet, og som med godkjennung som sortsnamn vil hindre at andre nyttar dei til marknadsføring av foryngingsmateriale eller økslingsmateriale av andre artar,
- c) uttrykk som i samsvar med regelverket ikkje skal nyttast til andre føremål enn dei som er fastsette i det nemnde regelverket.

Artikkkel 6

Eit sortsnamn vert rekna for å kunne villeie eller skape forvirring dersom:

- a) det gjev det falske inntrykket at sorten har særskilde eigenskapar eller særskild verdi,
- b) det gjev det falske inntrykket at sorten er nærskyld med eller avleidd frå ein annan særskild sort,
- c) det viser til ein særskild eigenskap eller verdi på ein måte som gjev det falske inntrykket at berre denne sorten har denne eigenskapen eller verdien, trass i at andre sortar av den same arten òg kan ha dei,
- d) det på grunn av likskapen sin med eit godt kjent handelsnamn som ikkje er eit registrert varemerke eller sortsnamn, gjev det falske inntrykket at sorten er ein annan, eller gjev eit falskt inntrykk med omsyn til identiteten til søkeren, identiteten til den ansvarlege for vedlikehaldet av sorten eller identiteten til planteforeldaren,
- e) det omfattar eller inneheld:
  - i) komparativar eller superlativar,
  - ii) det botaniske namnet eller delar av dette, på ei slekt eller ein art frå planteriket,
  - iii) det vanlege namnet på ei slekt eller ein art frå planteriket innanfor den gruppa med anten planteartar til jordbruksføremål eller grønsaksplanteartar som sorten høyrer til,
  - iv) namnet på ein fysisk eller juridisk person eller ei tilvising til ein slik, som gjev eit falskt inntrykk med omsyn til identiteten til søkeren, identiteten til den ansvarlege for vedlikehaldet av sorten eller identiteten til planteforeldaren.

Artikkel 7

Sortsnamn som er godkjende i form av ein kode, skal vere tydeleg merkte som dette i den eller dei relevante offisielle listene som medlemsstatane fører over offisielt godkjende plantesortar, eller i den relevante felles sortslista, med ein fotnote som gjev følgjande forklaring: «sortsnamn som er godkjent i form av ein kode».

Artikkel 8

1. Denne forordninga tek til å gjelde den 20. dagen etter at ho er kunngjord i *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.
2. Ho skal ikkje gjelde for sortsnamn som søkeren har lagt fram for den rette styresmakta til godkjenning før den datoën då denne forordninga tek til å gjelde.

Denne forordninga er bindande i alle delar og gjeld direkte i alle medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 4. mai 2000.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG**NÆRSKYLDE ARTAR**

[ARTIKKEL 4 BOKSTAV B)]

Klasse A (UPOV-klasse 1):	<i>Avena, Hordeum, Secale, Triticale, Triticum</i>
Klasse B (UPOV-klasse 3):	<i>Sorghum, Zea</i>
Klasse C (UPOV-klasse 4):	<i>Agrostis, Alopecurus, Arrhenatherum, Bromus, Cynosurus, Dactylis, Festuca, Lolium, Phalaris, Phleum, Poa, Trisetum</i>
Klasse D (UPOV-klasse 5):	<i>Brassica Oleracea, Brassica chinensis, Brassica pekinensis</i>
Klasse E (UPOV-klasse 6):	<i>Brassica napus, Brassica campestris, Brassica rapa, Brassica juncea, Brassica nigra, Sinapis</i>
Klasse F (UPOV-klasse 7):	<i>Lotus, Medicago, Ornithopus, Onobrychis, Trifolium</i>
Klasse G (UPOV-klasse 8):	<i>Lupinus albus L., Lupinus angustifolius L., Lupinus luteus L.</i>
Klasse H (UPOV-klasse 9):	<i>Vicia fabia L.</i>
Klasse I (UPOV-klasse 10):	<i>Beta vulgaris L., var. alba DC., Beta vulgaris L. var. altissima</i>
Klasse K (UPOV-klasse 11):	<i>Beta vulgaris ssp. vulgaris var. conditiva Alef. (syn.: Beta vulgaris L. var. rubra L.), Beta vulgaris L. var. cicla L., Beta vulgaris L. ssp vulgaris var. vulgaris</i>
Klasse L (UPOV-klasse 12):	<i>Lactuca, Valerianella, Cichorium</i>
Klasse M (UPOV-klasse 13):	<i>Cucumis sativus</i>
Klasse N (UPOV-klasse 14):	<i>Citrullus, Cucumis melo, Cucurbita</i>
Klasse O (UPOV-klasse 15):	<i>Anthriscus, Petroselinum</i>
Klasse P (UPOV-klasse 16):	<i>Daucus, Pastinaca</i>
Klasse Q (UPOV-klasse 17):	<i>Anethum, Carum, Foeniculum</i>
Klasse R (UPOV-klasse 21):	<i>Solanum tuberosum L.</i>
Klasse S (UPOV-klasse 24):	<i>Helianthus annuus</i>

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅSDIREKTIV 2002/24/EF**2004/EØS/29/06****av 18. mars 2002****om typegodkjenning av motorvogner med to eller tre hjul, og om oppheving
av rådsdirektiv 92/61/EØF(*)**

**EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN
EUROPEISKE UNION HAR —**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved rådsdirektiv 92/61/EØF av 30. juni 1992 om typegodkjenning av motorvogner med to eller tre hjul⁽⁴⁾ ble det fastsatt en framgangsmåte for EF-typegodkjenning av motorvogner med to eller tre hjul, av deler og av tekniske enheter framstilt i samsvar med de tekniske kravene som er fastsatt i særdirektivene.
- 2) Alle særdirektivene, som er angitt på en fullstendig liste over systemer, deler og tekniske enheter som skal være omfattet av regler på fellesskapsplan, er vedtatt.
- 3) Når europaparlaments- og rådsdirektiv 97/24/EF av 17. juni 1997 om visse deler av og egenskaper ved motorvogner med to eller tre hjul⁽⁵⁾ begynner å få anvendelse, er det mulig å anvende framgangsmåten for typegodkjenning fullt ut.

- 4) For at typegodkjenningssordningen skal fungere tilfredsstillende, synes det nødvendig å klargjøre visse administrative bestemmelser og utfylle bestemmelsene i vedleggene til direktiv 92/61/EØF. For dette formål er det viktig å innføre harmoniserte bestemmelser om særlig nummereringen av typegodkenningsdokumenter samt unntak for restkjøretøy og for kjøretøy, deler og tekniske enheter som inneholder teknologi som ennå ikke er omfattet av fellesskapsbestemmelser, i likhet med bestemmelsene i rådsdirektiv 70/156/EØF av 6. februar 1970 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om typegodkjenning av motorvogner og deres tilhengere⁽⁶⁾.
- 5) En undersøkelse av de nevnte kjøretøyenes deler og egenskaper på grunnlag av den nåværende teknologi har ført til at det for lovgivningsmessige formål er hensiktsmessig å opprettholde bare de deler og egenskaper som er oppført i vedlegg I til dette direktivet. På bakgrunn av den tekniske utviklingen bør imidlertid ytterligere deler og egenskaper undersøkes og eventuelt tilføyes dem som allerede er oppført i nevnte vedlegg I.
- 6) Hensikten med framgangsmåten for EF-typegodkjenning er å gjøre det mulig for hver medlemsstat å fastslå om hver kjøretøytype har gjennomgått de kontrollene som er fastsatt i særdirektivene og angitt i et typegodkjenningssdokument. Den må også gjøre det mulig for produsentene å utstede et samsvarssertifikat for alle kjøretøy som er i samsvar med den godkjente typen. Når et kjøretøy ledsages av dette sertifikatet, kan det markedsføres, selges og registreres for bruk i hele Fellesskapet.
- 7) Ettersom målet med en ordning for typegodkjenning av kjøretøy i Fellesskapet som fungerer tilfredsstillende, ikke i tilstrekkelig grad kan nås av de enkelte medlemsstater, og det på grunn av de foreslalte tiltaks

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 124 av 9.5.2002, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 159/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2..2003, s. 8.

(¹) EFT C 307 E av 26.10.1999, s. 1.

(²) EFT C 368 av 20.12.1999, s. 1.

(³) Europaparlamentsuttalelse av 27. oktober 1999 (EFT C 154 av 5.6.2000, s. 50), Rådets felles holdning av 29. oktober 2001 (ennå ikke offentliggjort i EFT) og europaparlamentsbeslutning av 5. februar 2002 (ennå ikke kunngjort i EFT).

(⁴) EFT L 225 av 10.8.1992, s. 72. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/7/EF (EFT L 106 av 3.5.2000, s. 1).

(⁵) EFT L 226 av 18.8.1997, s. 1.

(⁶) EFT L 42 av 23.2.1970, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/40/EF (EFT L 203 av 10.8.2000, s. 9).

omfang og virkninger bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Fellesskapet vedta tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet som fastsatt i samme artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.

- 8) De tiltak som er nødvendige for gjennomføringen av dette direktiv, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EØF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen⁽¹⁾.
- 9) Av klarhetshensyn bør rådsdirektiv 92/61/EØF oppheves og erstattes med dette direktiv —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

Virkeområde og definisjoner

Artikkelf 1

1. Dette direktiv får anvendelse på alle motorvogner med to eller tre hjul, med eller uten twillinghjul, beregnet på å kjøres på vei, samt på deler og tekniske enheter på slike kjøretøy.

Dette direktiv får ikke anvendelse på følgende kjøretøy:

- a) kjøretoyer med en høyeste konstruksjonshastighet på 6 km/t eller mindre,
- b) kjøretoyer beregnet på å styres av gående personer,
- c) kjøretoyer beregnet på å brukes av fysisk funksjonshemmede,
- d) kjøretoyer beregnet på å brukes i konkurranser på vei eller i terrenget,
- e) kjøretoyer som allerede var i bruk før direktiv 92/61/EØF ble iverksatt,
- f) landbrukstraktorer og -maskiner eller lignende maskiner,
- g) kjøretoyer konstruert hovedsakelig for bruk til fritidsaktiviteter i terrenget, med tre symmetrisk plasserte hjul, der det ene er plassert foran og de to andre bak,
- h) tråsykler utstyrt med en elektrisk hjelpemotor som har en største kontinuerlig nominell effekt på 0,25 kW, hvis ytelse reduseres gradvis og til slutt opphører helt når kjøretøyet

når en hastighet på 25 km/t, eller tidligere, dersom syklisten slutter å trå,

eller på deres deler og tekniske enheter, med mindre de er beregnet på å monteres på kjøretøy som omfattes av dette direktiv.

Dette direktiv får ikke anvendelse på typegodkjenning av enkeltkjøretøy; medlemsstater som gir slik typegodkjenning, imidlertid skal godta enhver typegodkjenning av deler og tekniske enheter gitt i henhold til dette direktiv i stedet for de tilsvarende nasjonale bestemmelser på området.

2. Kjøretøyene nevnt i nr. 1 skal deles inn i:

- a) mopeder, dvs. kjøretoyer med to hjul (gruppe L1e) eller tre hjul (gruppe L2e) med en høyeste konstruksjonshastighet som ikke overstiger 45 km/t, som kennetegnes av:
    - i) for typen med to hjul, en motor hvis:
      - slagvolum ikke overstiger 50 cm³, dersom det dreier seg om en forbrenningsmotor, eller
      - største kontinuerlige nominelle effekt ikke overstiger 4 kW, dersom det dreier seg om en elektrisk motor,
    - ii) for typen med tre hjul, en motor hvis:
      - slagvolum ikke overstiger 50 cm³, dersom det dreier seg om en motor med elektrisk tenning,
      - største netto effekt ikke overstiger 4 kW, dersom det dreier seg om andre forbrenningsmotorer, eller
      - største kontinuerlige nominelle effekt ikke overstiger 4 kW, dersom det dreier seg om en elektrisk motor,
  - b) motorsykler, dvs. kjøretoyer med to hjul uten sidevogn (gruppe L3e) eller med sidevogn (gruppe L4e), som har motor med slagvolum på mer enn 50 cm³, dersom det dreier seg om en forbrenningsmotor, og/eller en høyeste konstruksjonshastighet på mer enn 45 km/t,
  - c) trehjuls motorsykler, dvs. kjøretoyer med tre symmetrisk plasserte hjul (gruppe L5e), som har motor med slagvolum på mer enn 50 cm³ dersom det dreier seg om en forbrenningsmotor, og/eller en høyeste konstruksjonshastighet på mer enn 45 km/t.
3. Dette direktiv får også anvendelse på firehjuls motorsykler, dvs. motorvogner med fire hjul som har følgende egenskaper:
    - a) lette firehjuls motorsykler med en egenvekt som ikke overstiger 350 kg (gruppe L6e), ikke medregnet batteriene masse dersom det dreier seg om elektrisk drevne kjøretoyer, som har en høyeste konstruksjonshastighet som ikke overstiger 45 km/t, og

(¹) EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

- i) som har motor med slagvolum på høyst 50 cm³, dersom det dreier seg om en motor med elektrisk tenning, eller
- ii) som har en største netto effekt på høyst 4 kW, dersom det dreier seg om andre forbrenningsmotorer,
- iii) som har en største kontinuerlig nominell effekt på høyst 4 kW, dersom det dreier seg om en elektrisk motor.

Disse kjøretøyene skal oppfylle de tekniske kravene som gjelder for trehjuls mopeder i gruppe L2e, med mindre det framgår noe annet av et av særdirktivene,

- b) andre firehjuls motorsykler enn dem som er nevnt i bokstav a), med en egenvekt som ikke overstiger 400 kg (gruppe L7e) (550 kg for kjøretøy beregnet på godstransport), ikke medregnet batterienemasse dersom det dreier seg om elektrisk drevne kjøretøy, og som har motor med en største netto effekt på høyst 15 kW. Disse kjøretøyene skal anses som trehjuls motorsykler og skal oppfylle de tekniske krav som gjelder for trehjuls motorsykler i gruppe L5e, med mindre det framgår noe annet av et av særdirktivene.

Artikkkel 2

I dette direktivet menes med:

- 1) «kjøretøytype», et kjøretøy eller en gruppe kjøretøy (varianter) som:
  - a) tilhører én enkelt gruppe (tohjuls moped L1e, trehjuls moped L2e osv. som definert i artikkkel 1),
  - b) er framstilt av samme produsent,
  - c) har samme understell, ramme, nedre ramme, bunnplate eller struktur som de viktigste delene er festet i,
  - d) har en motor med samme virkemåte (forbrenning, elektrisk, hybrid osv.),
  - e) har samme typebetegnelse oppgitt av produsenten.

En kjøretøytype kan omfatte varianter og versjoner:

- 2) «variant», et kjøretøy eller en gruppe kjøretøy (versjoner) av samme type, der
  - a) karosseriformen er lik (grunnleggende egenskaper),
  - b) det innenfor gruppen av kjøretøy (versjoner) er en forskjell i masse i driftsferdig stand mellom laveste og høyeste verdi som ikke er større enn 20 % av laveste verdi,

- c) det innenfor gruppen av kjøretøy (versjoner) er en forskjell i største tillatte masse mellom laveste og høyeste verdi som ikke er større enn 20 % av laveste verdi,
- d) de har samme arbeidsprinsipp (to- eller firetakts, elektrisk tenning eller kompresjonstenning),
- e) det innenfor gruppen av kjøretøy (versjoner) er en forskjell i motorens slagvolum (dersom det dreier seg om en forbrenningsmotor) mellom laveste og høyeste verdi som ikke er større enn 30 % av laveste verdi,
- f) antallet sylinder og deres innretning er likt,
- g) det innenfor gruppen av kjøretøy (versjoner) er en forskjell i motoreffekt mellom laveste og høyeste verdi som ikke er større enn 30 % av laveste verdi,
- h) virkemåten (for elektriske motorer) er lik,
- i) girkassen er lik (manuell, automatisk osv.),

- 3) «versjon», et kjøretøy av samme type og variant, men som kan ha noe av utstyret, delene eller systemene som er oppført i opplysningsdokumentet i vedlegg II, forutsatt at
  - a) bare én verdi er oppgitt for
    - i) masse i driftsferdig stand,
    - ii) største tillatte masse,
    - iii) motoreffekt,
    - iv) motorens slagvolum, og
  - b) bare ett sett med prøvingsresultater er oppgitt i samsvar med vedlegg VII,
- 4) «system», alle kjøretøysystemer, for eksempel bremser, forurensningsreduserende innretninger osv. som skal oppfylle kravene fastsatt i et av særdirktivene,
- 5) «teknisk enhet», en innretning, for eksempel en lydpotte som reservedel, som skal oppfylle kravene i et særdirktiv og er beregnet på å utgjøre en del av et kjøretøy, og som kan gis typegodkjenning separat, men bare i forbindelse med en eller flere bestemte kjøretøytyper, dersom det finnes uttrykkelige bestemmelser om dette i særdirktivet,

- 6) «del», en innretning, for eksempel en lykt, som skal oppfylle kravene i et særdirktiv og er beregnet på å utgjøre en del av et kjøretøy, og som kan gis typegodkjenning uavhengig av et kjøretøy, dersom det finnes uttrykkelige bestemmelser om dette i særdirktivet,
- 7) «typegodkjenning», den framgangsmåten der en medlemsstat fastslår at en kjøretøytype, et system, en teknisk enhet eller del oppfyller de tekniske kravene i dette direktiv eller særdirktivene, og kontrollerer at produsentens data, som angitt på den fullstendige listen oppført i vedlegg I, er korrekte,
- 8) «tvillinghjul», to hjul montert på samme aksel der avstanden mellom midtpunktene på dekkene berøringsflater med bakken er mindre enn 460 mm. Twillinghjul skal anses som ett hjul,
- 9) «kjøretøyer med to framdriftssystemer», kjøretøyer som har to forskjellige framdriftssystemer, for eksempel et elektrisk og et termisk framdriftssystem,
- 10) «produsent», den person eller det organ som er ansvarlig overfor typegodkenningsmyndigheten for alle deler av typegodkenningsprosessen og for å sikre produksjonssamsvar. Denne person eller dette organ trenger ikke nødvendigvis å være direkte involvert i alle stadier av konstruksjonen av kjøretøyet, delen eller den tekniske enheten som skal typegodkjennes,
- 11) «teknisk instans», den organisasjon eller det organ som er utpekt til prøvingslaboratorium for å utføre prøving eller inspeksjoner på vegne av typegodkenningsmyndigheten i en medlemsstat. Denne funksjonen kan også utøves av typegodkenningsmyndigheten selv.

KAPITTEL II

Framgangsmåter for å gi typegodkjenning

Artikkelen 3

Enhver søknad om typegodkjenning skal innsendes av produsenten til typegodkenningsmyndigheten i en medlemsstat. Søknaden skal ledsages av et opplysningsdokument, som for typegodkjenning av kjøretøyer følger mønsteret i vedlegg II, og for typegodkjenning av systemer, tekniske enheter eller deler følger mønsteret i et vedlegg eller tillegg til særdirktivet for det aktuelle systemet eller den aktuelle tekniske enheten eller delen, samt av de andre dokumentene nevnt i opplysningsdokumentet. Søknad som gjelder en bestemt kjøretøytype, et bestemt system, en bestemt teknisk enhet eller del, kan innsendes til bare én medlemsstat.

Artikkelen 4

1. Hver medlemsstat skal gi typegodkjenning for alle kjøretøytyper, systemer, tekniske enheter eller deler som oppfyller følgende vilkår:
  - a) kjøretøytypen skal oppfylle de tekniske kravene i særdirktivene og være i samsvar med dataene oppgitt av produsenten, som angitt på den fullstendige listen i vedlegg I,
  - b) systemet, den tekniske enheten eller delen skal oppfylle de tekniske kravene i det aktuelle særdirktivet og være i samsvar med dataene oppgitt av produsenten, som angitt på den fullstendige listen i vedlegg I.
2. Før typegodkjenning foretas, skal vedkommende myndigheter i medlemsstaten som utfører disse oppgavene, om nødvendig i samarbeid med vedkommende myndigheter i medlemsstaten der produksjonen finner sted eller der produktet innføres til Fellesskapet, treffen de nødvendige tiltak for å sikre at bestemmelsene i vedlegg VI etterkommes, slik at nye kjøretøyer, systemer, tekniske enheter eller deler som produseres, markedsføres, selges eller tas i bruk, er i samsvar med den godkjente typen.
3. Vedkommende myndigheter nevnt i nr. 2 skal, om nødvendig i samarbeid med vedkommende myndigheter i medlemsstaten der produksjonen finner sted eller der produktet innføres til Fellesskapet, sikre at bestemmelsene i vedlegg VI fortsatt overholdes.
4. Når en søknad om typegodkjenning av en kjøretøytype er ledsaget av ett eller flere typegodkenningsdokumenter for et system, en teknisk enhet eller en del utstedt av én eller flere medlemsstater, skal medlemsstaten som foretar typegodkjenningen for en kjøretøytype, godta disse, og ikke foreta de kontrollene som kreves i nr. 1 bokstav b) for typegodkjente systemer, tekniske enheter og/eller deler.
5. Hver medlemsstat skal være ansvarlig for den typegodkjenningen av systemer, tekniske enheter eller deler som den har gitt. Vedkommende myndigheter i medlemsstaten som gir typegodkjenning for en kjøretøytype, skal kontrollere produksjonssamsvaret, om nødvendig i samarbeid med vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene som har utstedt typegodkenningsdokumenter for systemer, tekniske enheter eller deler.
6. Dersom en medlemsstat imidlertid fastslår at et kjøretøy, et system, en teknisk enhet eller en del som oppfyller bestemmelsene i nr. 1, likevel utgjør en alvorlig fare for trafiksikkerheten, kan den nekte å gi typegodkjenning. Den skal umiddelbart underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om dette og begrunne sitt vedtak.

Artikkkel 5

1. For alle kjøretøytyper som en medlemsstats vedkommende myndighet foretar typegodkjenning av, skal den fylle ut typegodkjenningsdokumentet oppført i vedlegg III og dessuten føre inn prøvingsresultatene under de relevante avsnittene i dokumentet som er vedlagt kjøretøyets typegodkjenningsdokument, og som det er oppført et mønster for i vedlegg VII.

2. For alle typer systemer, tekniske enheter eller deler som en medlemsstats vedkommende myndighet i en medlemsstat foretar typegodkjenning av, skal den fylle ut typegodkjenningsdokumentet oppført i et vedlegg eller tillegg til hvert relevante særdirektiv.

3. Typegodkjenningsdokumenter for et kjøretøy, et system, en teknisk enhet eller en del skal nummereres i samsvar med metoden beskrevet i vedlegg V del A.

Artikkkel 6

1. Vedkommende myndighet i hver medlemsstat skal for hver kjøretøytype de typegodkjenner eller nekter å typegodkjenne, innen én måned sende en kopi av typegodkjenningsdokumentet sammen med vedleggene, til vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene.

2. Vedkommende myndighet i hver medlemsstat skal hver måned sende en liste over typegodkjenninger av systemer, tekniske enheter eller deler som den har gitt eller har nektet å gi i løpet av den aktuelle måneden, til vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene.

Når en vedkommende myndighet i en annen medlemsstat ber om det, skal den dessuten umiddelbart sende en kopi av typegodkjenningsdokumentet sammen med vedleggene for hver type system, teknisk enhet eller del.

Artikkkel 7

1. For hvert kjøretøy produsert i samsvar med den godkjente typen skal produsenten utstede et samsvarssertifikat som det er oppført et mønster for i vedlegg IV del A. Et slikt sertifikat skal ledsage hvert kjøretøy. Medlemsstatene kan imidlertid, etter at de minst tre måneder på forhånd har underrettet Kommisjonen og de andre medlemsstatene, i forbindelse med beskatning av kjøretøyet eller utforming av kjøretøyets registreringsdokument, kreve at samsvarssertifikatet skal inneholde andre opplysninger enn dem som er nevnt i vedlegg IV del A, forutsatt at disse opplysningene tydelig framgår av opplysningsdokumentet.

Samsvarssertifikatet skal utformes på slik måte at forfalskning forhindres. Det skal derfor være trykt på papir som er beskyttet med fargegrafikk eller er vannmerket med produsentens identifikasjonsmerke.

2. For hver uoriginal teknisk enhet eller del produsert i samsvar med den godkjente typen, skal produsenten utstede et samsvarssertifikat som det er oppført et mønster for i vedlegg IV del B. Dette sertifikatet er ikke påkrevd for originale tekniske enheter eller deler.

3. Dersom den tekniske enheten eller delen som skal typegodkjennes, fyller sin funksjon eller utviser en særlig egenskap bare sammen med andre deler på kjøretøyet, og det derfor kan kontrolleres at ett eller flere krav er oppfylt bare når den tekniske enheten eller delen som skal typegodkjennes, virker sammen med andre kjøretøydeler, enten de er simulerte eller reelle, skal omfanget av typegodkjenningen av den tekniske enheten eller delen begrenses tilsvarende. Typegodkjenningsdokumentet for den tekniske enheten eller delen skal da angi eventuelle restriksjoner på bruken og eventuelle krav til montering. Kontroll med at disse restriksjonene og kravene etterkommes, skal skje når kjøretøyet typegodkjennes.

4. Med forbehold for nr. 2 plikter innehaveren av en typegodkjenning for en teknisk enhet eller del gitt i henhold til artikkkel 4, å forsyne hver enkelt teknisk enhet eller del produsert i samsvar med den godkjente typen, med varemerke eller handelsnavn, typebetegnelse og, dersom særdirektivet krever det, med typegodkjenningsmerket nevnt i artikkkel 8. I det sistnevnte tilfellet plikter produsenten ikke å utstede sertifikatet fastsatt i nr. 2.

5. Innehaveren av et typegodkjenningsdokument for en teknisk enhet eller del som i henhold til nr. 3 inneholder restriksjoner på bruken, skal for hver produserte tekniske enhet eller del gi detaljerte opplysninger om disse restriksjonene, og angi eventuelle krav til montering.

6. Innehaveren av et typegodkjenningsdokument for en uoriginal teknisk enhet utstedt i forbindelse med én eller flere kjøretøytyper, skal for hver slik enhet gi detaljerte opplysninger som gjør det mulig å identifisere kjøretøyene.

Artikkkel 8

1. Alle kjøretøyer produsert i samsvar med den godkjente typen skal være påført et typegodkjenningsmerke som er i samsvar med del 1, 3 og 4 av typegodkjenningsnummeret fastsatt i vedlegg V del A.

2. Alle tekniske enheter og deler produsert i samsvar med den godkjente typen skal, dersom det relevante særdirektivet krever det, være påført et typegodkjenningsmerke som oppfyller kravene fastsatt i vedlegg V del B. Typegodkjenningsnummeret oppført i vedlegg V del B nr. 1.2 skal være i samsvar med del 4 av typegodkjenningsnummeret fastsatt i vedlegg V del A.

Opplysingene på typegodkjenningsmerket kan utfylles med ytterligere opplysninger som gjør det mulig å identifisere særlige egenskaper ved den aktuelle tekniske enheten eller delen. Disse ytterligere opplysingene skal eventuelt angis i særdirektivene for disse tekniske enhetene eller delene.

Artikkkel 9

1. Produsenten skal være ansvarlig for at alle kjøretøy, systemer, tekniske enheter eller deler produseres i samsvar med den godkjente typen. Innehaveren av typegodkjenningen skal underrette vedkommende myndigheter i den medlemsstaten som utstedte typegodkjenningen, om endelig opphør av produksjon, samt om enhver endring av opplysingene i opplysningsdokumentet.
2. Dersom vedkommende myndigheter i medlemsstaten nevnt i nr. 1 finner at en endring av en slik art ikke medfører endring av det utstedte typegodkjenningsdokumentet eller ny utstedelse av et slikt dokument, skal de underrette produsenten om dette.
3. Dersom vedkommende myndigheter i medlemsstaten nevnt i nr. 1 fastslår at en endring av opplysingene i opplysningsdokumentet tilsier nye kontroller eller prøvinger, skal de underrette produsenten om dette og foreta slike prøvinger. Dersom kontrollene eller prøvingene medfører endring av det utstedte typegodkjenningsdokumentet eller ny utstedelse av et slikt dokument, skal disse myndighetene underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene i samsvar med artikkel 6.
4. Dersom det foretas endringer i de opplysnings som forekommer i opplysningsdokumentet for typegodkjennning av kjøretøy, skal produsenten utstede endrede sider til typegodkjenningsmyndigheten der det tydelig angis hva endringene består i, samt datoer for ny utstedelse. Opplysningsdokumentets referansenummer skal endres bare dersom endringene i opplysningsdokumentet gjør det nødvendig å endre én eller flere av postene i samsvarssertifikatet i vedlegg VI (unntatt nr. 19.1 og nr. 45-51).
5. Dersom et typegodkjenningsdokument ikke lenger får anvendelse som følge av endelig opphør av produksjonen av den kjøretøytypen, det systemet, den tekniske enheten eller den delen som er typegodkjent, skal vedkommende myndigheter i medlemsstaten som har foretatt typegodkjenningen, innen én måned underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene.

Artikkkel 10

1. Dersom medlemsstaten som har foretatt typegodkjennning, fastslår at kjøretøy, systemer, tekniske enheter eller deler ikke er i samsvar med den godkjente typen, skal den treffe

nødvendige tiltak for å sikre at det igjen blir samsvar mellom produksjonen og den godkjente typen. Vedkommende myndigheter i medlemsstaten skal underrette vedkommende myndigheter i de andre medlemsstatene om de tiltakene som er truffet, som eventuelt kan omfatte tilbakekalling av typegodkjenningen.

2. Dersom en medlemsstat fastslår at kjøretoyer, systemer, tekniske enheter eller deler ikke er i samsvar med den godkjente typen, kan den anmode medlemsstaten som foretok typegodkjennning, om å kontrollere de fastslalte avvikene. Medlemsstaten som gav typegodkjennning, skal foreta den nødvendige kontrollen innen seks måneder etter at den har mottatt anmodningen. Dersom det fastslås mangel på samsvar, skal vedkommende myndigheter i medlemsstaten som gav typegodkjennning, treffen tiltakene fastsatt i nr. 1.
3. Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal innen én måned underrette hverandre om enhver tilbakekalling av typegodkjennning, og om begrunnelsen for dette tiltaket.
4. Dersom medlemsstaten som har gitt typegodkjennning, bestrider at det foreligger mangel på samsvar som den er underrettet om, skal de berørte medlemsstatene forsøke å bilegge tvisten. Kommisjonen skal holdes underrettet, og om nødvendig få i stand passende samråd for å komme fram til en løsning.

Artikkkel 11

Etter forslag fra Kommisjonen kan Rådet med kvalifisert flertall og innenfor rammene av multilaterale eller bilaterale avtaler mellom Fellesskapet og tredjestaer, anerkjenne framgangsmålene fastsatt i internasjonale regler eller tredjestaers regler som likeverdige med vilkårene for eller bestemmelsene om typegodkjennning av kjøretoyer, systemer, tekniske enheter og deler fastsatt i dette direktiv og i særdirektivene.

Artikkkel 12

Dersom en medlemsstat fastslår at kjøretoyer, systemer, tekniske enheter eller deler, til tross for at de er typegodkjent, utgjør en fare for trafikksikkerheten, kan den for et tidsrom på høyst seks måneder forby at disse selges, tas i bruk eller fortsatt brukes på sitt territorium. Den skal umiddelbart underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om sitt vedtak og om begrunnelsen for det.

Artikkkel 13

Enhver beslutning om å nekte eller tilbakekalle typegodkjennung av eller å forby salg eller bruk av et kjøretøy, en teknisk enhet eller en del, truffet i henhold til bestemmelsene vedtatt til gjennomføring av dette direktiv, skal være utførlig begrunnet.

Den skal meddeles den berørte part, med opplysning om den klageadgang som foreligger i henhold til gjeldende lovgivning i medlemsstatene, og om fristen for slik klage.

Artikkelf 14

1. Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen og de andre medlemsstatene om navn og adresse til:

- a) typegodkjenningsmyndighetene, og eventuelt hvilke fagområder myndighetene er ansvarlige for, og
- b) de tekniske instansene de har godkjent, med opplysning om hvilke prøvingsmetoder hver av de tekniske instansene er godkjent for å gjennomføre. De meldte instansene skal oppfylle de harmoniserte standardene for drift av prøvelaboratorier (EN 45001), idet følgende bestemmelser skal overholdes:
  - i) en produsent kan ikke godkjennes som teknisk instans med mindre særdirektivene uttrykkelig gir mulighet for det,
  - ii) for dette direktivs formål anses det ikke som uvanlig at en teknisk instans benytter annet utstyr enn sitt eget, forutsatt at typegodkjenningsmyndigheten har gitt sitt samtykke til det.

2. Det forutsettes at en meldt instans oppfyller den harmoniserte standarden, men Kommisjonen kan om nødvendig anmode medlemsstaten om bevis for dette.

Tredjestaters instanser kan bare meldes som godkjente tekniske instanser innenfor rammene av bilaterale eller multilaterale avtaler mellom Fellesskapet og tredjestater.

KAPITTEL III

Vilkår for fri bevegelighet, overgangsbestemmelser, unntak og alternative framgangsmåter

Artikkelf 15

1. Medlemsstatene kan ikke forby at nye kjøretøy som er i samsvar med dette direktiv, markedsføres, selges, tas i bruk eller fortsatt brukes. Bare kjøretøy som er i samsvar med dette direktiv, kan registreres for første gang.

2. Medlemsstatene kan ikke forby at nye tekniske enheter eller nye deler som er i samsvar med dette direktiv, markedsføres, selges eller brukes. Bare tekniske enheter og deler som er i samsvar med dette direktiv, kan markedsføres og selges for første gang for bruk i medlemsstatene.

3. Som unntak fra nr. 1 og 2 gjelder følgende:

- a) Medlemsstatene kan når det gjelder ett eller flere av kravene i særdirektivene, unnta kjøretøy, systemer, tekniske enheter og deler som er beregnet på
  - i) produksjon i små serier på høyst 200 enheter per år per kjøretøytype, system, del eller teknisk enhet, eller
  - ii) de væpnede styrker, instanser som er ansvarlige for å ivareta offentlig orden, sivilforsvaret, brannmannskaper eller offentlig bygge- og anleggsvirksomhet.

De andre medlemsstatene skal underrettes om slike unntak innen én måned etter at de er gitt. Innen tre måneder skal disse medlemsstatene beslutte hvorvidt de godtar typegodkjenningen av kjøretøy som skal registreres på deres territorium. Dokumentet for slik typegodkjenning kan ikke ha overskriften «EF-typegodkjenningsdokument».

- b) typegodkjenningsdokumenter utstedt på nasjonalt plan før 17. juni 1999 skal forblig gyldige i de medlemsstatene som har utstedt dem, i et tidsrom på fire år fra den dato den nasjonale lovgivningen skal være i samsvar med de relevante direktivene.

Samme tidsrom gjelder også for kjøretøytyper, systemer, deler eller tekniske enheter som er i samsvar med nasjonale bestemmelser som gjaldt før gjennomføringen av de relevante direktivene, i de medlemsstatene som anvendte annen lovgivning enn den som gjelder typegodkjenning.

Kjøretøy som omfattes av sistnevnte unntak, kan i dette tidsrommet markedsføres, selges eller tas i bruk uten tidsbegrensning for bruken av dem.

Markedsføring, salg og bruk av systemer, tekniske enheter og deler til disse kjøretøyene skal ikke være tidsbegrenset.

- 4. Dette direktiv skal ikke ha innvirkning på medlemsstatenes rett til i henhold til traktaten å fastsette krav som de anser nødvendige for å beskytte brukerne ved bruk av de aktuelle kjøretøyene, med mindre dette medfører endringer av kjøretøyene.

Artikkelf 16

- 1. Som unntak fra artikkelf 15 nr. 1 og 2, og innenfor grensene fastsatt i vedlegg VIII, kan medlemsstatene i et begrenset tidsrom registrere og tillate salg eller ibruktagning

av nye kjøretøy som er i samsvar med en kjøretøytype som har en typegodkjenning som ikke lenger er gyldig. Denne muligheten skal begrenses til et tidsrom på tolv måneder fra den dato typegodkjenningen ble ugyldig.

Første ledd får anvendelse bare på kjøretøy som befant seg på Fellesskapets territorium, og som var ledsgaget av et gyldig samsvarssertifikat som ble utstedt på et tidspunkt da typegodkjenningen av det aktuelle kjøretøyet fremdeles var gyldig, men som ikke var registrert eller tatt i bruk før nevnte typegodkjenning ble ugyldig.

2. Før nr. 1 kan få anvendelse på én eller flere kjøretøytyper av en bestemt gruppe, skal produsenten sende inn en søknad til vedkommende myndighet i hver medlemsstat som er berørt av at slike kjøretøytyper tas i bruk. Søknaden skal angi de tekniske og/eller økonomiske årsakene som ligger til grunn for den.

Innen tre måneder skal disse medlemsstatene beslutte om de skal tillate registrering av den aktuelle kjøretøytypen på sitt territorium, og i så fall av hvor mange enheter. Hver medlemsstat som er berørt av at slike kjøretøytyper tas i bruk, skal være ansvarlig for å påse at produsenten overholder bestemmelsene i vedlegg VIII. Medlemsstatene skal hvert år oversende Kommisjonen en liste over de unntakene som er gitt.

3. Når det gjelder kjøretøy, deler eller tekniske enheter som inneholder teknologi eller metoder som på grunn av sin særskilte art ikke kan oppfylle ett eller flere av kravene i ett eller flere av særdirektivene, får artikkel 8 nr. 2 bokstav c) i direktiv 70/156/EØF anvendelse.

KAPITTEL IV

Framgangsmåte for tilpasning til den tekniske utvikling

Artikkel 17

Endringer som er nødvendige for tilpasning til den tekniske utviklingen av vedleggene til dette direktiv eller av bestemmelsene i særdirektivene nevnt i vedlegg I, skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 18 nr. 2.

Artikkel 18

1. Kommisjonen skal bistås av Komiteen for tilpasning til den tekniske utvikling nedsatt ved artikkel 13 i direktiv 70/156/EØF (heretter kalt «komiteen»).
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EØF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Tidsrommet fastsatt i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EØF skal være tre måneder.

3. Komiteen fastsetter sin forretningsorden.

KAPITTEL V

Sluttbestemmelser

Artikkel 19

Rådsdirektiv 92/61/EØF oppheves fra 9. november 2003. Henvisninger til direktiv 92/61/EØF skal forstås som henvisninger til dette direktiv og leses som angitt i sammenligningstabellen i vedlegg IX.

Artikkel 20

1. Medlemsstatene skal innen 9. mai 2003 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal fra 9. november 2003 anvende bestemmelsene nevnt i nr. 1 første ledd,. På anmodning fra produsenten kan imidlertid det tidligere mønsteret for samsvarssertifikatet fortsatt benyttes i tolv måneder etter denne dato.

3. Fra 9. mai 2003 kan medlemsstatene ikke lenger forby første gangs i bruktaking av kjøretøy som er i samsvar med dette direktivet.

4. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktivet omhandler.

Artikkel 21

Dette direktiv opphever ikke typegodkjenninger gitt før 9. november 2003, og er heller ikke til hinder for at slike typegodkjenninger kan utvides på vilkårene i det direktiv som de opprinnelig ble gitt i henhold til. Fra 9. november 2004 skal imidlertid samsvarssertifikater utstedt av produsenten være i samsvar med mønsteret oppført i vedlegg IV.

Artikkel 22

I påvente av harmonisering av registrerings- og avgiftssystemene i medlemsstatene i forbindelse med kjøretøy som omfattes

av dette direktiv, kan medlemsstatene bruke nasjonale kodesystemer for å lette registrering og beskatning på eget territorium. Medlemsstatene kan også anmode om at det nasjonale kodenummeret skal framgå av samsvarssertifikatet.

Artikkelen 24

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 18. mars 2002.

Artikkelen 23

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

For Europaparlamentet

P. COX

President

For Rådet

M. ARIAS CAÑETE

Formann

LISTE OVER VEDLEGG

- Vedlegg I: Liste over krav med sikte på typegodkjenning av kjøretøyene
- Vedlegg II: Opplysningsdokument
- Vedlegg III: EF-typegodkjenningssdokument
- Vedlegg IV: Samsvarssertifikater
- Vedlegg V: Nummerering og merking
- Vedlegg VI: Bestemmelser om kontroll av produksjonssamsvar
- Vedlegg VII: Prøvingsresultater
- Vedlegg VIII: Restkjøretøyene
- Vedlegg IX: Sammenligningstabell
-

*VEDLEGG I***LISTE OVER KRAV MED SIKTE PÅ TYPEGODKJENNING AV KJØRETØYER**

Kjøretøydelene og -egenskapene på den fullstendige listen nedenfor har betegnelsen «SAMS» dersom deres samsvar med data oppgitt av produsenten skal kontrolleres, eller «SD» dersom deres samsvar med kravene fastsatt i Fellesskapets regelverk skal kontrolleres.

(Eventuelt med hensyn til virkeområde og siste endring av hvert av særdirektivene oppført nedenfor)

Avsnitt nr.	Emne	Betegnelse	Direktiv nr. (eventuelt)
1.	Merke	SAMS	
2.	Type/variant/versjon	SAMS	
3.	Kjøretøyprodusentens navn og adresse	SAMS	
4.	Navn og adresse til kjøretøyprodusentens eventuelle representant	SAMS	
5.	Kjøretøygruppe(*)	SAMS	2002/24/EF
6.	Antall hjul og, for kjøretøyer med tre hjul, deres plassering	SAMS	
7.	Skisse av rammen	SAMS	
8.	Motorprodusentens navn og adresse (dersom den er forskjellig fra kjøretøyprodusentens)	SAMS	
9.	Motormerke og -betegnelse	SAMS	
10.	Motorens tenningsystem	SAMS	
11.	Motorens arbeidsprinsipp(**)	SAMS	
12.	Motorens kjølesystem	SAMS	
13.	Motorens smøresystem(**)	SAMS	
14.	Motorens antall cylindrer eller (for rotasjonsmotorer) statorer og deres plassering(**)	SAMS	
15.	Innvendig diameter, slaglengde, slagvolum eller (for rotasjonsmotorer) forbrenningskamrenes volum(**)	SAMS	
16.	Fullstendig diagram over motorens innsugingsanlegg(**)	SAMS	
17.	Motorens kompresjonsforhold(**)	SAMS	
18.	Motorens største dreiemoment og største netto effekt: — for motor med elektrisk tenninng eller kompresjonstenninng — for elektrisk motor	SD SAMS	95/1/EF
19.	Tiltak mot ulovlige inngrep på mopeder og motorsykler	SD	97/24/EF kapittel 7
20.	Drivstofftank(**)	SD	97/24/EF kapittel 6

Avsnitt nr.	Emne	Betegnelse	Direktiv nr. (eventuelt)
21.	Framdriftsbatteri(er)	SAMS	
22.	Forgasser eller annen type drivstofftilførsel til motoren (type og merke)(**)	SAMS	
23.	Elektrisk anlegg (nominell spenning)	SAMS	
24.	Generator (type og største effekt)(**)	SAMS	
25.	Kjøretøyets høyeste konstruksjonshastighet	SD	95/1/EF
26.	Masser og dimensjoner	SD	93/93/EØF
27.	Tilhengerkoplinger og deres fester	SD	97/24/EF kapittel 10
28.	Tiltak mot luftforurensning(**)	SD	97/24/EF kapittel 5
29.	Dekk	SD	97/24/EF kapittel 1
30.	Kraftoverføring	SAMS	
31.	Bremseanlegg	SD	93/14/EØF
32.	Installasjering av lys- og lyssignalinnretninger på kjøretøyet	SD	93/92/EØF
33.	Påbudte eller valgfrie lys- og lyssignalinnretninger fastsatt i installasjonskravene i nr. 32	SD	97/24/EF kapittel 2
34.	Signalhorn	SD	93/30/EØF
35.	Plassering av bakre kjennemerke	SD	93/94/EØF
36.	Elektromagnetisk kompatibilitet	SD	97/24/EF kapittel 8
37.	Lydnivå og eksosanlegg(**)	SD	97/24/EF kapittel 9
38.	Speil	SD	97/24/EF kapittel 4
39.	Utvendige utstikkende deler	SD	97/24/EF kapittel 3
40.	Parkeringsstøtte (unntatt for kjøretøyer med minst tre hjul)	SD	93/31/EØF
41.	Sikringsinnretninger mot uvedkommendes bruk av kjøretøyet	SD	93/33/EØF
42.	Glassruter, vindusviskere og vindusspytere samt avisings- og avduggingsinnretninger på trehjuls mopeder og tre- og firehjuls motorsykler med karosseri	SD	97/24/EF kapittel 12
43.	Fastholdingsinnretninger for passasjerer på kjøretøyer med to hjul	SD	93/32/EØF
44.	Sikkerhetsbeltefester og sikkerhetsbelter for trehjuls mopeder og tre- og firehjuls motorsykler med karosseri	SD	97/24/EF kapittel 11

Avsnitt nr.	Emne	Betegnelse	Direktiv nr. (eventuelt)
45.	Hastighetsmåler	SD	2000/7/EØF
46.	Merking av betjeningsinnretninger, kontrollinnretninger og indikatorer	SD	93/29/EØF
47.	Lovfestede preginger (innhold, plassering og festemåte)	SD	93/34/EØF

(*) For kjøretøy med to framdriftssystemer gjelder følgende: dersom de to systemene er slik at kjøretøyet omfattes av definisjonen av moped, motorsykkel, trehjuls motorsykkel eller firehjuls motorsykkel, får sistnevnte definisjoner anvendelse på kjøretøyet.

(**) Elektrisk drevne kjøretøy omfattes ikke av kravene som gjelder dette avsnittet. Dette får ikke anvendelse på kjøretøy med to framdriftssystemer der det ene er elektrisk og det andre er termisk.

Merknad

Særdirektivene vil fastsette særlige krav til mopeder med lav ytelse, dvs. mopeder utstyrt med pedaler, med en hjelpemotor med en effekt som ikke overstiger 1 kW og med en høyeste konstruksjonshastighet som ikke overstiger 25 km/t. Disse særlige bestemmelsene vil særlig få anvendelse på delene og egenskapene nevnt i nr. 18, 19, 29, 32, 33, 34, 41, 43 og 46 i dette vedlegg.

VEDLEGG II**OPPLYSNINGSDOKUMENT^(a)****(Mønster)**

Alle opplysningsdokumenter som er nevnt i dette direktiv og i særdirektivene, skal utelukkende inneholde utdrag fra denne listen, og skal følge det samme nummereringssystemet.

DEL 1

Følgende opplysninger om kjøretøyet som skal typegodkjennes, og de systemer, tekniske enheter eller deler som skal typegodkjennes, skal innsendes i tre eksemplarer og ledsages av en innholdsfortegnelse. Alle tegninger skal være tilstrekkelig detaljerte, i passende målestokk og leveres på et ark i A4-format eller brettet til den størrelsen. Fotografier skal også være tilstrekkelig detaljerte. For mikroprosessorstyrte funksjoner må relevant ytelsesrelatert informasjon vedlegges. Søkeren skal påføre opplysningsdokumentet et referansenummer.

A. FELLES OPPLYSNINGER OM MOPEDER, MOTORSYKLER, TREHJULS MOTORSYKLER OG FIREHJULS MOTORSYKLER**0. Allment**

0.1. Merke: .....

0.2. Type (angt eventuelle varianter og versjoner: hver variant og hver versjon skal betegnes med en numerisk eller alfanumerisk kode): .....

0.2.1. Eventuell handelsbetegnelse: .....

0.3. Typebetegnelse, dersom det er merket på kjøretøyet^(b): .....

0.3.1. Merkingens plassering: .....

0.4. Kjøretøygruppe^(c): .....

0.5. Produsentens navn og adresse: .....

0.5.1. Monteringsanleggets/anleggenes navn og adresse: .....

0.6. Navn og adresse til produsentens eventuelle representant: .....

0.7. Plassering av og festemåte for lovfestede preginger på understellet: .....

0.7.1. Typens serienummerering begynner med nr.: .....

0.8. Plassering av og festemåte for typegodkjenningsmerket for deler og tekniske enheter: .....

1. Kjøretøyets allmenne spesifikasjoner

1.1. Fotografier og/eller tegninger av en kjøretøytype: .....

1.2. Målsatt tegning av hele kjøretøyet: .....

1.2.1. Akselavstand: .....

1.3. Antall aksler og hjul (eventuelt antall larvefötter eller belter): .....

1.4. Motorens plassering og montering: .....

1.5. Antall seter: .....

1.6. Høyre- eller venstrestyrt⁽¹⁾

1.6.1. Kjøretøyet er utstyrt for høyre- eller venstrekjøring⁽¹⁾

2. **Masser (i kg)(²)**
- 2.0. Egenvekt(^d)(ⁱ): .....
- 2.1. Kjøretøyets masse i driftsferdig stand(ⁱ): .....
- 2.1.1. Fordeling av denne massen på akslene: .....
- 2.2. Kjøretøyets masse i driftsferdig stand(ⁱ) med fører: .....
- 2.2.1. Fordeling av denne massen på akslene: .....
- 2.3. Største teknisk tillatte masse oppgitt av produsenten: .....
- 2.3.1. Fordeling av denne massen på akslene: .....
- 2.3.2. Største teknisk tillatte masse på hver aksel: .....
- 2.4. Største stigning ved igangsetting og med største teknisk tillatte masse oppgitt av produsenten: .....
- 2.5. Største tillatte tilhengermasse (eventuelt): .....
- 2.6. Kombinasjonens største masse: .....
3. **Motor(^c)**
- 3.0. Produsent: .....
- 3.1. Merke: .....
- 3.1.1. Type (påført motoren eller identifisert på annen måte): .....
- 3.1.2. Plassering av motornummer (eventuelt): .....
- 3.2. Motor med elektrisk tenning eller kompresjonstenninng(¹)
- 3.2.1. Motorens særlige egenskaper
- 3.2.1.1. Arbeidsprinsipp (firetaks eller totakts, elektrisk tenning eller kompresjonstenninng)(¹)
- 3.2.1.2. Antall sylinder, deres innretning og tenningsrekkefølge: .....
- 3.2.1.2.1. Innvendig diameter: ..... mm(^f)
- 3.2.1.2.2. Slaglengde: ..... mm(^f)
- 3.2.1.3. Slagvolum: ..... cm³(^g)
- 3.2.1.4. Volumetrisk kompresjonsforhold(²): .....
- 3.2.1.5. Tegninger av topplokk, stempel/stempler, stempelringer og cylinder/sylinder: .....
- 3.2.1.6. Tomgangsturtall(²): ..... min⁻¹
- 3.2.1.7. Største netto effekt: ..... kW ved ..... min⁻¹
- 3.2.1.8. Største dreiemoment: ..... Nm ved ..... min⁻¹
- 3.2.2. Drivstoff: diesel/bensin/blanding/LPG/annet(¹)
- 3.2.3. Drivstofftank
- 3.2.3.1. Største kapasitet(²): .....
- 3.2.3.2. Tegning av tanken med angivelse av benyttede materialer: .....

- 3.2.3.3. Tegning som tydelig viser tankens plassering på kjøretøyet: .....
- 3.2.3.4. Typegodkenningsnummer for den monterte drivstofftanken: .....
- 3.2.4. Drivstofftilførsel
- 3.2.4.1. Ved forgasser(e): ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.4.1.1. Merke(r): .....
- 3.2.4.1.2. Type(r): .....
- 3.2.4.1.3. Antall montert: .....
- 3.2.4.1.4. Innstillinger⁽²⁾
- enten
- 3.2.4.1.4.1. Innsprøytingsdysjer: .....
- 3.2.4.1.4.2. Flottørkammernivå: .....
- 3.2.4.1.4.3. Flottørmasse: .....
- 3.2.4.1.4.4. Flottørnål: .....
- eller
- 3.2.4.1.4.5. Kurve for drivstofftilførsel som funksjon av luftstrøm og innstillinger som kreves for å opprettholde kurven: .....
- 3.2.4.1.5. Kaldstartsystem: manuelt/automatisk⁽¹⁾
- 3.2.4.1.5.1. Virkemåte/-måter: .....
- 3.2.4.2. Ved drivstoffinnsprøyting (bare ved kompresjonstenning): ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.4.2.1. Systembeskrivelse: .....
- 3.2.4.2.2. Virkemåte: direkte innsprøyting/forkammer/virvelkammer⁽¹⁾
- 3.2.4.2.3. Innsprøytingspumpe
- enten
- 3.2.4.2.3.1. Merke(r): .....
- 3.2.4.2.3.2. Type(r): .....
- eller
- 3.2.4.2.3.3. Største drivstofftilførsel⁽²⁾ ..... mm³/slag eller omdreining⁽¹⁾ ved pumpeturall på: ..... min⁻¹, eller karakteristikkdiagram: .....
- 3.2.4.2.3.4. Forinnsprøyting⁽²⁾: .....
- 3.2.4.2.3.5. Forinnsprøytingskurve⁽²⁾: .....
- 3.2.4.2.3.6. Kalibreringsmetode: prøvingsbenk/motor⁽¹⁾
- 3.2.4.2.4. Turallsregulator
- 3.2.4.2.4.1. Type: .....
- 3.2.4.2.4.2. Avreguleringsturtall
- 3.2.4.2.4.2.1. Avreguleringsturtall med belastning: ..... min⁻¹

- 3.2.4.2.4.2.2. Avreguleringsturtall uten belastning: ..... min⁻¹
- 3.2.4.2.4.3. Tomgangsturtall: ..... min⁻¹
- 3.2.4.2.5. Innsprøytingsrør
- 3.2.4.2.5.1. Lengde: ..... mm
- 3.2.4.2.5.2. Innvendig diameter: ..... mm
- 3.2.4.2.6. Innsprøytingsdyse/-dyser
enten
- 3.2.4.2.6.1. Merke(r): .....
- 3.2.4.2.6.2. Type(r): .....
- eller
- 3.2.4.2.6.3. Åpningstrykk⁽²⁾: ..... kPa eller karakteristikkdiagram⁽²⁾: .....
- 3.2.4.2.7. Kaldstartsystem (eventuelt)
enten
- 3.2.4.2.7.1. Merke(r): .....
- 3.2.4.2.7.2. Type(r): .....
- eller
- 3.2.4.2.7.3. Beskrivelse: .....
- 3.2.4.2.8. Hjelpestartinnretning (eventuelt)
enten
- 3.2.4.2.8.1. Merke(r): .....
- 3.2.4.2.8.2. Type(r): .....
- eller
- 3.2.4.2.8.3. Systembeskrivelse: .....
- 3.2.4.3. Ved drivstoffinnsprøytning (bare ved elektrisk tenning): ja/nei⁽¹⁾
enten
- 3.2.4.3.1. Systembeskrivelse: .....
- 3.2.4.3.2. Virkemåte: innsprøytning i innsugingsmanifold (ettpunkts/flerpunkts)⁽¹⁾/ direkte innsprøytning/annet (spesifiser)⁽¹⁾: .....
- eller
- 3.2.4.3.2.1. Innsprøytingspumpens merke(r): .....
- 3.2.4.3.2.2. Innsprøytingspumpens type(r): .....
- 3.2.4.3.3. Innsprøytingsdyser: åpningstrykk⁽²⁾: .....kPa
eller karakteristikkdiagram⁽²⁾: .....
- 3.2.4.3.4. Forinnsprøytning: .....

- 3.2.4.3.5. Kaldstartsystem
- 3.2.4.3.5.1. Virkemåte(r): .....
- 3.2.4.3.5.2. Driftsområde/innstillinger⁽¹⁾(²): .....
- 3.2.4.4. Matepumpe: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.5. Elektrisk anlegg
- 3.2.5.1. Nominell spenning: ..... V, positiv/negativ kopling til jord⁽¹⁾
- 3.2.5.2. Generator
- 3.2.5.2.1. Type: .....
- 3.2.5.2.2. Nominell effekt: ..... W
- 3.2.6. Tenning
- 3.2.6.1. Merke(r): .....
- 3.2.6.2. Type(r): .....
- 3.2.6.3. Virkemåte: .....
- 3.2.6.4. Fortenningskurve eller karakteristikkdiagram⁽²⁾: .....
- 3.2.6.5. Statisk tenningsinnstilling⁽²⁾: ..... grader før øvre dødpunkt
- 3.2.6.6. Kontaktavstand⁽²⁾: ..... mm
- 3.2.6.7. Kamvinkel⁽²⁾: ..... grader
- 3.2.6.8. Radiostøydemping: .....
- 3.2.6.8.1. Fortegnelse over og tegning av radiostøydempingsutstyret: .....
- 3.2.6.8.2. Angivelse av motstandens nominelle verdi ved likestrøm, og angivelse av nominell motstand per meter for motstandstennkabler: .....
- 3.2.7. Kjølesystem (væske/luft)⁽¹⁾
- 3.2.7.1. Nominell innstilling av styringsinnretningen for motortemperatur: .....
- 3.2.7.2. Væske
- 3.2.7.2.1. Væsketype: .....
- 3.2.7.2.2. Sirkulasjonspumpe(r): ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.7.3. Luft
- 3.2.7.3.1. Vifte: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.8. Innsugingsanlegg
- 3.2.8.1. Overlader: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.8.1.1. Merke(r): .....

- 3.2.8.1.2. Type(r): .....
- 3.2.8.1.3. Systembeskrivelse: (f.eks. største ladetrykk ..... kPa, eventuell overtrykksventil)
- 3.2.8.2. Mellomkjøler: med/uten(¹)
- 3.2.8.3. Beskrivelse og tegninger av innsugingsrør og deres tilbehør (plenumskammer, oppvarmingsutstyr, ekstra luftinntak osv.): .....
- 3.2.8.3.1. Beskrivelse av innsugingsmanifold (med tegninger og/eller fotografier): .....
- 3.2.8.3.2. Luftfilter, tegninger: .....
- eller
- 3.2.8.3.2.1. Merke(r): .....
- 3.2.8.3.2.2. Type(r): .....
- 3.2.8.3.3. Innsugingslyddemper, tegninger: .....
- eller
- 3.2.8.3.3.1. Merke(r): .....
- 3.2.8.3.3.2. Type(r): .....
- 3.2.9. Eksosanlegg
- 3.2.9.1. Tegning av hele eksosanlegget: .....
- 3.2.10. Minste tverrsnittarealet av innsugings- og eksosporter: .....
- 3.2.11. Ventilinnstilling eller tilsvarende data
- 3.2.11.1. Største ventilløftehøyde, åpnings- og lukkevinkler i forhold til dødpunktene, eller data om andre mulige systemers innstillinger: .....
- 3.2.11.2. Referanse- og/eller innstillingssområder(¹): .....
- 3.2.12. Tiltak mot luftforerensning
- 3.2.12.1. Innretning for resirkulering av veivhusgasser, bare for firetaktsmotorer (beskrivelse og tegninger): ..
- 3.2.12.2. Utfyllende forerensningsreduserende innretninger (dersom slike forekommer og ikke omfattes av andre numre): .....
- 3.2.12.2.1. Beskrivelse og/eller tegninger: .....
- 3.2.13. Plassering av merket med absorpsjonsfaktor (gjelder bare motorer med kompresjonstunning): .....
- 3.3. Elektrisk trekkmotor
- 3.3.1. Type (vikling, magnetisering): .....
- 3.3.1.1. Største kontinuerlig nominell effekt(^k): ..... kW
- 3.3.1.2. Driftsspenning: V
- 3.3.2. Batteri
- 3.3.2.1. Antall celler: .....

- 3.3.2.2. Masse: ..... kg
- 3.3.2.3. Kapasitet: ..... Ah (amperetimer)
- 3.3.2.4. Plassering: .....
- 3.4. Andre motorer eller kombinasjoner av motorer (særlige opplysninger om disse motorenes deler): ...
- 3.5. Kjølesystemtemperaturer tillatt av produsenten
- 3.5.1. Væskekjøling
- 3.5.1.1. Høyeste temperatur ved utløp: ..... °C
- 3.5.2. Luftkjøling
- 3.5.2.1. Referansepunkt: .....
- 3.5.2.2. Høyeste temperatur ved referansepunkt: ..... °C
- 3.6. Smøresystem
- 3.6.1. Systembeskrivelse: .....
- 3.6.1.1. Plassering av smøremiddeltank (dersom slik finnes): .....
- 3.6.1.2. Matesystem (ved pumpe/innsprøyting til inntak/blanding med drivstoff osv.)(¹): .....
- 3.6.2. Smøremiddel blandet med drivstoff
- 3.6.2.1. Prosentandel: .....
- 3.6.3. Oljekjøler: ja/nei(¹)
- 3.6.3.1. Tegning(er): .....
- eller
- 3.6.3.1.1. Merke(r): .....
- 3.6.3.1.2. Type(r): .....
4. **Kraftoverføring^(h)**
- 4.1. Tegning av kraftoverføringsystemet: .....
- 4.2. Type (mekanisk, hydraulisk, elektrisk osv.): .....
- 4.3. Clutch (type): .....
- 4.4. Girkasse
- 4.4.1. Type: automatisk/manuell(¹)
- 4.4.2. Betjeningsmåte: hånd/fot(¹)

4.5. Girutvekslingsforhold

N	R1	R2	R3	Rt
Laveste verdi for kontinuerlig variabel kraftoverføring				
1				
2				
3				
...				
Høyeste verdi for kontinuerlig variabel kraftoverføring				
Revers				

N = gir.

R1 = primær utveksling (forholdet mellom motorturtall og girkassens inngående aksels turtall).

R2 = sekundær utveksling (forholdet mellom girkassens inngående aksels turtall og girkassens mellomaksels turtall).

R3 = sluttutveksling (forholdet mellom girkassens utgående aksels turtall og drivhjulenes turtall).

Rt = samlet utveksling.

4.5.1. Kort beskrivelse av de elektriske og/eller elektroniske delene som brukes i kraftoverføringen: .....

4.6. Kjøretøyets høyeste hastighet og giret denne hastigheten oppnås i (i km/t)⁽ⁱ⁾: .....

4.7. Hastighetsmåler

4.7.1. Merke(r): .....

4.7.2. Type(r): .....

4.7.3. Fotografier og/eller tegninger av hele systemet

4.7.4. Vist hastighetsområde: .....

4.7.5. Toleransen til hastighetsmålerens målemekanisme: .....

4.7.6. Hastighetsmålerens tekniske konstant: .....

4.7.7. Virkemåte for og beskrivelse av drivmekanismen: .....

4.7.8. Drivmekanismens samlede utvekslingsforhold: .....

5. **Hjuloppeng**

5.1. Tegning av hjuloppengets deler: .....

5.1.1. Kort beskrivelse av de elektriske og/eller elektroniske delene som brukes i hjulopphenget: .....

5.2. Dekk (kategori, dimensjoner og største belastning) og felger som normalt monteres: .....

5.2.1. Nominell rulleomkrets: .....

5.2.2. Dekktrykk anbefalt av produsenten: ..... kPa

5.2.3. Dekk-/felgkombinasjoner: .....

- 5.2.4. Laveste hastighetskategori som er forenlig med kjøretøyets teoretisk høyeste konstruksjonshastighet: .....
- 5.2.5. Laveste belastningsindeks med angivelse av største belastning for hvert dekk: .....
- 5.2.6. Brukskategorier som er forenlig med kjøretøyet: .....
6. **Styring**
- 6.1. Styreinnretning og betjening
- 6.1.1. Type styring: .....
- 6.1.2. Kort beskrivelse av de elektriske og/eller elektroniske delene som brukes i styringen: .....
7. **Bremser**
- 7.1. Tegning av bremseanleggene: .....
- 7.2. Forhjuls- og bakhjulsbrems, skivebrems og/eller trommelbrems⁽¹⁾
- 7.2.1. Merke(r): .....
- 7.2.2. Type(r): .....
- 7.3. Tegning av bremseanleggets deler
- 7.3.1. Bremsesko og/eller bremseklosser⁽¹⁾
- 7.3.2. Bremsebelegg og/eller bremseklosser (anggi merke, materialets kvalitet eller identifikasjonsmerke)⁽¹⁾:
- 7.3.3. Bremsehåndtak og/eller pedaler⁽¹⁾: .....
- 7.3.4. Bremsevæskebeholder(e) (eventuelt): .....
- 7.4. Andre bremseanlegg (eventuelt): tegning og beskrivelse: .....
- 7.5. Kort beskrivelse av de elektriske og/eller elektroniske delene som brukes i bremseanlegget: .....
8. **Lys- og lyssignalinnretninger**
- 8.1. Liste over alle innretninger (med angivelse av antall, merke(r), modell, typegodkjenningsmerke(r), største lysstyrke for lykter for fjernlys, farge, tilsvarende kontrolllampe): .....
- 8.2. Tegning som viser lys- og lyssignalinnretningenes plassering: .....
- 8.3. Nødsignallys (eventuelt): .....
- 8.4. Tilleggsinnretninger for spesialkjøretøyer: .....
- 8.5. Kort beskrivelse av de elektriske og/eller elektroniske delene som brukes i lys- og lyssignalinnretningene: .....
9. **Utstyr**
- 9.1. Koplinger (eventuelt)
- 9.1.1. Type: krok/ring/annet⁽¹⁾
- 9.1.2. Fotografier og/eller tegninger som viser koplingenes plassering og konstruksjon: .....
- 9.2. Plassering og merking av betjeningsinnretninger, kontrollinnretninger og indikatorer: .....

- 9.2.1. Fotografier og/eller tegninger som viser plasseringen av symboler, betjeningsinnretninger, kontrollinnretninger og indikatorer: .....
- 9.3. Lovfestede preginger
- 9.3.1. Fotografier og/eller tegninger som viser plasseringen av de lovfestede pregingene og av understellsnummeret: .....
- 9.3.2. Fotografier og/eller tegninger som viser den offisielle delen av pregingene (med angivelse av dimensjoner): .....
- 9.3.3. Fotografier og/eller tegninger av understellsnummeret (med angivelse av dimensjoner): .....
- 9.4. Innretning(er) mot uvedkommendes bruk av kjøretøyet
- 9.4.1. Type innretning(er):
- 9.4.2. Kort beskrivelse av innretning(er) som brukes: .....
- 9.5. Signalhorn
- 9.5.1. Kort beskrivelse av innretning(er) som brukes, og deres formål: .....
- 9.5.2. Merke(r): .....
- 9.5.3. Type(r): .....
- 9.5.4. Typegodkjenningsmerke: .....
- 9.5.5. Tegning(er) som viser signalhornets/signalhornenes plassering på kjøretøyet: .....
- 9.5.6. Detaljerte opplysninger om festemetode, herunder den delen av kjøretøyet som signalhornet/signalhornene er festet til: .....
- 9.6. Plassering av bakre kjennemerke (oppgi eventuelle varianter; tegninger kan eventuelt benyttes): .....
- 9.6.1. Kjennemerkeets helningsvinkel i forhold til vertikalplanet: .....

B. OPPLYSNINGER SOM GJELDER BARE TOHJULS MOPEDER OG MOTORSYKLER

1. **Utstyr**
- 1.1. Speil (opplysningene nedenfor oppgis for hvert speil)
- 1.1.1. Merke: .....
- 1.1.2. Typegodkjenningsmerke: .....
- 1.1.3. Variant: .....
- 1.1.4. Tegning(er) som viser speilets/speilenes plassering på kjøretøyet: .....
- 1.1.5. Detaljerte opplysninger om festemetode, herunder den delen av kjøretøyet som speilet er festet til: .....
- 1.2. Parkeringsstøtte
- 1.2.1. Type: midtstilt/sidestilt⁽¹⁾
- 1.2.2. Tegning som viser parkeringsstøttens/parkeringsstøttenes plassering på kjøretøyet: .....

- 1.3. Fester for sidevogner på motorsykler (eventuelt)
  - 1.3.1. Fotografier og/eller tegninger som viser plassering og konstruksjon: .....
- 1.4. Fastholdingsinnretning for passasjerer
  - 1.4.1. Type: sele og/eller håndtak(¹)
  - 1.4.2. Fotografier og/eller tegninger som viser plasseringen: .....
- 1.5. For mopedér utstyrt med pedaler og, dersom kapittel 3 vedlegg I nr. 3.5 i direktiv 97/24/EF får anvendelse, beskrivelse av de tiltak som er truffet for å ivareta sikkerheten: .....
- 1.6. Utforming og plassering av merket nevnt i kapittel 7 i direktiv 97/24/EF: .....

C. OPPLYSNINGER SOM GJELDER BARE TREHJULS MOPEDER, TREHJULS MOTORSYKLER OG FIREHJULS MOTORSYKLER

1. **Dimensjoner og masser** (i mm og kg) (med eventuell henvisning til tegninger)
  - 1.1. Dimensjoner som skal overholdes ved bygging av understell uten karosseri
    - 1.1.1. Lengde: .....
    - 1.1.2. Bredde: .....
    - 1.1.3. Høyde uten belastning: .....
    - 1.1.4. Overheng foran: .....
    - 1.1.5. Overheng bak: .....
    - 1.1.6. Begrensninger for tyngdepunktets plassering på kjøretøy med karosseri: .....
  - 1.2. Masser(^d)
    - 1.2.1. Største nyttelast oppgitt av produsenten: .....
2. **Utstyr**
  - 2.1. Karosseri
    - 2.1.1. Karosseritype: .....
    - 2.1.2. Oversiktstegning med innvendige mål: .....
    - 2.1.3. Oversiktstegning med utvendige mål: .....
    - 2.1.4. Materialer og konstruksjon: .....
    - 2.1.5. Fører- og passasjerdører, låser og hengsler: .....
    - 2.1.6. Dørenes utforming, mål, åpningsretning og største åpningsvinkel: .....
    - 2.1.7. Tegning av låser og hengsler og deres plassering i dørene: .....
    - 2.1.8. Teknisk beskrivelse av låser og hengsler: .....

- 2.2. Frontrute og andre ruter
- 2.2.1. Frontrute
- 2.2.1.1. Benyttede materialer: .....
- 2.2.2. Andre ruter
- 2.2.2.1. Benyttede materialer: .....
- 2.3. Vindusvisker(e) på frontruten
- 2.3.1. Detaljert teknisk beskrivelse (med fotografier eller tegninger): .....
- 2.4. Vindusspyler(e) på frontruten
- 2.4.1. Detaljert teknisk beskrivelse (med fotografier eller tegninger): .....
- 2.5. Avisings- og avduggingsanlegg
- 2.5.1. Detaljert teknisk beskrivelse (med fotografier eller tegninger): .....
- 2.6. Speil (opplysningene nedenfor oppgis for hvert speil)
- 2.6.1. Merke: .....
- 2.6.2. Typegodkjenningsmerke: .....
- 2.6.3. Variant: .....
- 2.6.4. Tegning(er) som viser speilenes plassering på kjøretøyet: .....
- 2.6.5. Detaljerte opplysninger om festemetode, herunder den delen av kjøretøyet som speilet er festet til: ..
- 2.7. Seter
- 2.7.1. Antall: .....
- 2.7.2. Plassering: .....
- 2.7.3. Koordinater for eller tegning av R-punktet(i)
- 2.7.3.1. Førerseste: .....
- 2.7.3.2. Andre seter: .....
- 2.7.4. Seteryggens fastsatte helningsvinkel
- 2.7.4.1. Førerseste: .....
- 2.7.4.2. Andre seter: .....
- 2.7.5. Setenes innstillingssområde (eventuelt)
- 2.7.5.1. Førerseste: .....

- 2.7.5.2. Andre seter: .....
- 2.8. Varmeanlegg for kupeen (eventuelt)
- 2.8.1. Kort beskrivelse av kjøretøytypen med hensyn til varmeanlegg dersom varmeanlegget bruker varmen fra motorkjølevæsker: .....
- 2.8.2. Detaljert beskrivelse av kjøretøytypen med hensyn til varmeanlegget dersom kjøleluften eller eksosen fra motoren brukes som varmekilde, herunder:
- 2.8.2.1. oversiktstegning over hele varmeanlegget som viser anleggets plassering i kjøretøyet og plassering av støydempende innretninger (herunder de punktene der varmevekslingen finner sted): .....
- 2.8.2.2. oversiktstegning over varmeveksleren for varmeanlegg som bruker varmen fra eksosen til oppvarming, eller over de delene der varmevekslingen finner sted (for varmeanlegg som bruker varmen fra motorens kjøleluft): .....
- 2.8.2.3. snittegning av varmeveksleren eller de delene der varmevekslingen finner sted, med angivelse av vegtykkelse, de materialer som er benyttet og deres overflateegenskaper: .....
- 2.8.2.4. Spesifikasjoner for andre vesentlige deler av varmeanlegget, f.eks. for viften, med hensyn til konstruksjon og tekniske data: .....
- 2.9. Sikkerhetsbelter
- 2.9.1. Antall og plassering av sikkerhetsbelter og angivelse av hvilke seter de kan monteres på: .....

D/P	Fullstendig typegodkjenningsmerke	Variant (eventuelt)
-----	--------------------------------------	---------------------

Seter foran

.....
.....
.....

Seter bak

.....
.....
.....

Midtre seter bak og foran

.....
.....
.....

Ekstrautstyr (f.eks. for høydejusterbare seter, tilleggsstrammer osv.)

.....
.....
.....

2.10. **Sikkerhetsbeltefester**

- 2.10.1. Sikkerhetsbeltefestenes antall og plassering: .....
- 2.10.2. Fotografier og/eller tegninger av karosseriet som viser plassering og dimensjoner for de faktiske og fungerende festene, samt angivelse av R-punktets plassering: .....
- 2.10.3. Tegninger av sikkerhetsbeltefestene og de delene av kjøretøyets konstruksjon de er festet til (med angivelse av materiale): .....
- 2.10.4. Begrenslelse for de typer sikkerhetsbelter(*) som er godkjent til montering i de festene kjøretøyet er utstyrt med:

		Festets plassering	
		Kjøretøyets konstruksjon	Setets konstruksjon
<i>Foran</i>			
Høyre sete	{ nedre fester øvre fester	{ ytre indre	
Midtre sete	{ nedre fester øvre fester	{ høyre venstre	
Venstre sete	{ nedre fester øvre fester	{ ytre indre	
<i>Bak</i>			
Høyre sete	{ nedre fester øvre fester	{ ytre indre	
Midtre sete	{ nedre fester øvre fester	{ høyre venstre	
Venstre sete	{ nedre fester øvre fester	{ ytre indre	

(*) «A» for trepunktsbelte.

«B» for hofstebelte.

«S» for særlige beltetyper (i dette tilfellet angis typenes art under «merknader»).

«Ar», «Br» eller «Sr» for belter med strammer.

«Are», «Bre» eller «Sre» for belter med strammer og energiabsorberende innretning på minst ett feste.

- 2.10.5. Beskrivelse av en bestemt type sikkerhetsbelter med ett feste plassert i seteryggen, eller som er utstyrt med en energiabsorberende innretning: .....

Fotnoter

- (¹) Stryk det som ikke passer.
- (²) Oppgi toleranse(r).
- (³) For hver typegodkjent innretning kan beskrivelsen erstattes med henvisning til typegodkjenningen. Videre er det ikke nødvendig med beskrivelse av deler dersom delenes konstruksjon klart framgår av vedlagte diagrammer eller tegninger. For hvert avsnitt der det skal vedlegges tegninger eller fotografier, oppgis nummeret på de tilhørende vedleggene.
- (^b) Identifikasjonsmerker kan bare benyttes på de kjøretøyene, tekniske enhetene eller delene som er omfattet av en typegodkjenning som er fastsatt ved et særdirektiv.
Dersom identifikasjonsmerkene inneholder tegn som ikke har betydning for beskrivelsen av de typene kjøretøy/tekniske enheter/deler som omfattes av dette opplysningsdokumentet, skal slike tegn angis i dokumentasjonen med symbolet «?» (eksempel: ABC??123??).
- (^c) Klassifisering i samsvar med følgende grupper som nevnt i artikkel 1:
  - tohjuls moped (L1e),
  - trehjuls moped (L2e),
  - motorsykkel (L3e),
  - motorsykkel med sidevogn (L4e),
  - trehjuls motorsykkel (L5e),
  - lett firehjuls motorsykkel (L6e),
  - andre firehjuls motorsykler enn lette firehjuls motorsykler nevnt i artikkel 1 nr. 3 bokstav b) (L7e).
- (^d) 1. Egenvekt: kjøretøyets masse når det er klart til normal bruk og har følgende utstyr:
  - tilleggsutstyr som utelukkende kreves til normal bruk,
  - komplett elektrisk utstyr, herunder lys- og lyssignalinnretningene levert av produsenten,
  - instrumenter og innretninger som kreves etter den lovgivningen som er anvendt ved måling av kjøretøyets egenvekt,
  - tilstrekkelige mengder væske til å sikre at alle deler av kjøretøyet fungerer som de skal.

NB: Drivstoff og oljeblanded drivstoff tas ikke med i denne beregningen, mens f.eks. batterisyre, væske i hydrauliske kretsloper, kjølevæske og motorolje skal medregnes.

2. Masse i driftsferdig stand: egenvekt der massen av det følgende legges til:

  - drivstoff: drivstofftanken fylt til minst 90 % av kapasiteten oppgitt av produsenten,
  - tilleggsutstyr som normalt leveres av produsenten i tillegg til det som er nødvendig for normal drift (verktøy, lastbærer, vindskjerm, verneutstyr osv.).

NB: For et kjøretøy som drives med en blanding av drivstoff og olje:

  - a) når drivstoff og olje er blandet på forhånd, skal ordet «drivstoff» forstås å omfatte denne blandingen av drivstoff og olje,
  - b) når drivstoff og olje tilføres hver for seg, skal ordet «drivstoff» forstås å omfatte bare bensinen. I dette tilfellet er oljen allerede medregnet i egenvekten.

3. Største teknisk tillatte masse: masse beregnet av produsenten for bestemte driftsvilkår, der det tas hensyn til faktorer som materialenes styrke, dekkenes belastningsevne osv.

4. Største nytteklast oppgitt av produsenten: differansen mellom massen definert i nr. 2 med fører og massen definert i nr. 3.

5. Førerens masse settes til 75 kg.

- (^e) For ikke-konvensjonelle motorer og systemer skal produsenten gi opplysninger tilsvarende dem som er nevnt her.
- (^f) Tallet avrundes til nærmeste tidsrom millimeter.
- (^g) Verdien beregnes med $\pi = 3,1416$ og avrundes til nærmeste cm³.
- (^h) De nødvendige opplysingene skal gis for alle eventuelle varianter.
- (ⁱ) Det tillates en toleranse på 5 % forutsatt at grenseverdiene nevnt i artikkel 1 nr. 3 ikke overskrides.
- (^j) Med «R-punkt» eller «settets referansepunkt» menes det referansepunktet som er angitt av produsenten, og som:
  - har bestemte koordinater som bestemmes i forhold til kjøretøyets konstruksjon,
  - tilsvarer den teoretiske posisjonen for rotasjonsaksen for kropp/ben (H-punkt) i laveste og bakerste normale kjøre- eller bruksstilling oppgitt av produsentene for hvert av setene,
  - kan benyttes som referansepunkt av vedkommende myndigheter, om de ønsker det, for alle seter, unntatt setene foran, der «H-punktet» verken kan bestemmes ved hjelp av det «tredimensjonale referansesystemet» eller framgangsmålene for bestemmelse av «H-punktet».
- (^k) I påvente av tilpasningen av det relevante direktiv, skal dette tallet angis i samsvar med den internasjonale standarden CEI/IEC 60034-1 (10.2, 1999-08).

DEL 2 — SÆRDIREKTIVENES TYPEGODKJENNINGSNUMMER

Følgende opplysninger skal gis for det kjøretøyet som skal typegodkjennes, for typegodkjenning av eksisterende systemer, tekniske enheter eller deler(*):

Avsnitt nr.	Særdirektiv nr.	Emne	Typegodkennings-nummer ⁽¹⁾	Utvidelses-dato	Varianter og versjoner som omfattes
18	95/1/EF	Motorens største dreiemoment og største netto effekt			
19	97/24/EF (kapittel 7)	Tiltak mot ulovlige inngrep på mopeder og motorsykler			
20	97/24/EF (kapittel 6)	Drivstofftank			
25	95/1/EF	Kjøretøyets høyeste konstruksjonshastighet			
26	93/93/EØF	Masser og dimensjoner			
27	97/24/EF (kapittel 10)	Koplinger for tilhengere			
28	97/24/EF (kapittel 5)	Tiltak mot luftforurensning			
29	97/24/EF (kapittel 1)	Dekk			
31	93/14/EØF	Bremseanlegg			
32	93/92/EØF	Installering av lys- og lyssignalinnretninger på kjøretøyet			
33	97/24/EF (kapittel 2)	Lys- og lyssignalinnretninger			
34	93/30/EØF	Signalhorn			
35	93/94/EØF	Plassering av bakre kjennemerke			
36	97/24/EF (kapittel 8)	Elektromagnetisk kompatibilitet			
37	97/24/EF (kapittel 9)	Lydnivå og eksosanlegg			
38	97/24/EF (kapittel 4)	Speil			
39	97/24/EF (kapittel 3)	Utvendige utstikkende deler			
40	93/31/EØF	Parkeringsstøtte (unntatt for kjøretøyer med minst tre hjul)			

Avsnitt nr.	Særdirektiv nr.	Emne	Typegodkjennings-nummer ⁽¹⁾	Utvidelses-dato	Varianter og versjoner som omfattes
41	93/33/EØF	Sikringsinnretninger mot uvedkommendes bruk av kjøretøyet			
42	97/24/EF (kapittel 12)	Glassruter, vindusviskere og vindusspypere osv.			
43	93/32/EØF	Fastholdingsinnretninger for passasjerer på kjøretøy med to hjul			
44	97/24/EF (kapittel 11)	Sikkerhetsbeltefester og sikkerhetsbelter			
45	2000/7/EF	Hastighetsmåler			
46	93/29/EØF	Merking av betjeningsinnretninger, kontrollinnretninger og indikatorer			
47	93/34/EØF	Lovfestede preginger			

⁽¹⁾ Eksempler er gitt i vedlegg V.

^(*) Det kreves ikke opplysninger for systemer, tekniske enheter eller deler som skal tas med ved kontroll eller prøving med sikte på å gi typegodkjenning av hele kjøretøyet.

Merknad: Avsnittsnumrene følger vedlegg I (liste over krav).

VEDLEGG III

MØNSTRE

[største format: A4 (210 × 297 mm)]

EF-TYPEGODKJENNINGSDOKUMENT

Myndighetens stempel

Melding om:

- typegodkjenning⁽¹⁾
- utvidelse av typegodkjenning⁽¹⁾
- nektelse av typegodkjenning⁽¹⁾
- tilbakekalling av typegodkjenning⁽¹⁾

av en kjøretøytype i henhold til direktiv 2002/24/EF.

Typegodkjenningsnummer: .....

Begrunnelse for utvidelse: .....

0. ALLMENT

0.1. Merke(r) (produsentens firma): .....

0.2. Type: .....

0.2.1. Handelsbetegnelse(r): .....

0.3. Typebetegnelse, dersom det er merket på kjøretøyet: .....

0.3.1. Merkingens plassering: .....

0.4. Kjøretøygruppe⁽²⁾: .....

0.5. Navn og adresse til produsenten av kjøretøyet: .....

0.5.1. Monteringsanleggets/anleggenes navn og adresse: .....

Undertegnede bekrefter herved at produsentens beskrivelse i vedlagte opplysningsdokument av kjøretøytypen beskrevet ovenfor, hvorav vedkommende godkjenningsmyndighet har valgt ut ett eller flere representative eksemplarer som er forevist som prototyp(er) av kjøretøytypen, er korrekt, og at de vedlagte prøvingsresultatene gjelder for kjøretøytypen.

Kjøretøytypen oppfyller/oppfyller ikke⁽¹⁾ de tekniske kravene i alle de relevante særdirektivene (som sist endret) oppført i tabellen i vedlegg I til direktiv 2002/24/EF.

Typegodkjenning er gitt/nektet/tilbakekalt⁽¹⁾.

..... (sted) ..... (underskrift) ..... (dato)

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

⁽²⁾ I henhold til klassifiseringen i artikkel 1.

Vedlegg: Opplysningsdokument, del 1 og 2 (vedlegg II).

Prøvingsresultater (vedlegg VII).

Navn på og underskriftsprøve(r) fra den eller de personer i foretaket som er bemyndiget til å underskrive samsvarssertifikater, samt en erklæring om vedkommendes stilling i foretaket.

Et mønster for samsvarssertifikatet.

VEDLEGG IV**Samsvarssertifikater**

A. SAMSVARSSERTIFIKAT SOM SKAL LEDSAGE HVERT KJØRETØY AV DEN TYPEGODKJENTE SERIEN
(mønster)

[Største format: A4 (210 x 297 mm) eller brettet til A4-format]

EF-SAMSVARSSERTIFIKAT

Side 1

Undertegnede:

..... (fullt navn)

bekrefter herved at følgende kjøretøy:

0.1. Merke: ..... (produsentens firma)

0.2. Type: .....

Variant⁽¹⁾: .....

Versjon⁽¹⁾: .....

0.2.1. Eventuell(e) handelsbetegnelse(r): .....

0.4. Kjøretøygruppe⁽²⁾: .....

0.4.1. Kjøretøygruppe i henhold til direktiv 97/24/EF kapittel 7 (eventuelt): A/B/C/D⁽³⁾

0.5. Produsentens navn og adresse: .....

0.6. Plassering av lovfestet kjennemerke⁽⁴⁾: .....

Kjøretøyets identifikasjonsnummer: .....

0.7. Plassering av kjøretøyets identifikasjonsnummer på understellet⁽⁴⁾: .....

fullt ut er i samsvar med den typen som er beskrevet i EF-typegodkjenning

— EF-typegodkjenningsnummer: .....

— dato: .....

Kjøretøyet kan registreres permanent uten ytterligere typegodkjenninger for høyre-/venstrekjøring⁽³⁾ og for bruk av metriske/britiske⁽³⁾ måleenheter i hastighetsmåleren.

..... (sted) ..... (dato)

..... (underskrift) ..... (stilling)

*Side 2***Tilleggsopplysninger**

1. Antall aksler: ..... og hjul: .....
3. Akselavstand: ..... mm
- 6.1. Lengde: ..... mm
- 7.1. Bredde: ..... mm
8. Høyde: ..... mm
- 12.1. Kjøretøyets masse i driftsferdig stand (med karosseri): ..... kg
- 12.2. Kjøretøyets egenvekt: ..... kg
- 14.1. Største teknisk tillatte totalmasse: ..... kg
- 14.2. Fordeling av massen på akslene:
  1. ..... kg 2. ..... kg
- 14.3. Teknisk tillatt masse på hver aksel:
  1. ..... kg 2. ..... kg
17. Tillatt masse for tilhenger:
(bremset): ..... kg, (ubremset): ..... kg
- 19.1. Største vertikale belastning på en tilhengers koplingspunkt: ..... kg
20. Motorprodusent: .....
21. Motorkode som påført motoren: .....
- 21.2. Motornummer: .....
22. Arbeidsprinsipp: elektrisk/elektrisk tenning/kompressjonstenning, firetaks/totakts⁽³⁾
23. Sylinderne antall og innretning: .....⁽⁵⁾
24. Slagvolum: ..... cm³
25. Drivstoff: .....⁽⁶⁾
26. Største netto effekt eller eventuelt største kontinuerlige nominelle effekt:
..... kW ved ..... min⁻¹
- 26.1. Forhold: største netto effekt eller største kontinuerlige nominelle effekt/kjøretøyets masse i driftsferdig stand
.....(kW/kg)
28. Girkasse (type): .....⁽⁷⁾
29. Girutvekslingsforhold: 1. .... 2. .... 3. .... 4. .... 5. .... 6. ....
32. Dekkdimensjonsbetegnelse:
Aksel 1: ..... Aksel 2: .....

37. Karosseri: ja/nei⁽³⁾
41. Antall dører og deres plassering⁽⁸⁾⁽⁹⁾: .....
- 42.1. Antall seter og deres plassering⁽¹⁰⁾: .....
- 43.1. Typegodkjenningsmerke for kopling, dersom slik finnes: .....
44. Høyeste hastighet: ..... km/t
45. Lydnivå⁽¹¹⁾:
Stillestående: ..... dB(A) ved motorturtall: ..... min⁻¹
Under kjøring: ..... dB(A)
46. Eksosutslipps⁽¹¹⁾
Type I-prøving: CO: ..... g/km HC: ..... g/km NO_x: ..... g/km HC + NO_x: ..... g/km
Type II-prøving: for mopeder: CO: ..... g/min, HC: ..... g/min
for motorsykler og trehjuls motorsykler: CO: ..... vol%
Synlig luftforurensning forårsaket av en motor med kompresjonstunning:
— korrigert verdi av absorpsjonsfaktor: ..... m⁻¹
47. Avgiftspliktig motoreffekt eller nasjonalt kodenummer:
Italia: ..... Frankrike: ..... Spania: .....
Belgia: ..... Tyskland: ..... Luxembourg: .....
Danmark: ..... Nederland: ..... Hellas: .....
Det forente kongerike: ..... Irland: ..... Portugal: .....
Østerrike: ..... Sverige: ..... Finland: .....
50. Merknader: .....
51. Unntak: .....

Fotnoter

- (¹) Oppgi også numerisk eller alfanumerisk kode. Koden skal inneholde høyst 25 posisjoner for en variant og høyst 35 posisjoner for en versjon.
- (²) Klassifisering i samsvar med gruppene nevnt i vedlegg II fotnote c.
- (³) Stryk det som ikke passer.
- (⁴) Oppgi plasseringen med følgende koder:
 R: høyre side av kjøretøyet
 C: midten av kjøretøyet
 L: venstre side av kjøretøyet
 x: horisontal avstand (i mm) fra den fremste akselen (angi <--> foran avstanden dersom plasseringen er foran forakselen)
 y: horisontal avstand (i mm) fra kjøretøyets lengdeakse
 z: avstand i mm fra bakken
 (r/o): deler som må fjernes eller åpnes for å få tilgang til merkingen. Eksempel for en merkeplate montert på høyre side av en motorsykkelens styrehode, 500 mm bak forakselen, 30 mm fra midtaksen og 1 100 mm over bakken:
 R, x500, y30, z1100
 Eksempel for en merkeplate montert på høyre side av en firehjuls motorsykkelen, 100 mm foran forakselen, 950 mm fra kjøretøyets lengdeakse og 700 mm over bakken, under motorpanseret:
 R, x-100, y950, z700 (r/o)
- (⁵) Oppgi cylindrenes innretning med følgende koder:
 LI: på rekke
 V: V-formet
 O: boksermotor
 S: ensylindret motor
- (⁶) Oppgi drivstofftype med følgende koder:
 P: bensin
 D: diesel
 M: blanding
 LPG: flytende petroleumsгаз
 O: annet
- (⁷) Manuell: M
 Automatisk: A
- (⁸) For kjøretøyer med karosseri.
- (⁹) Oppgi plasseringen med følgende koder:
 R: høyre side av kjøretøyet
 L: venstre side av kjøretøyet
 F: foran på kjøretøyet
 RE: bak på kjøretøyet
 Eksempel for et kjøretøy med to dører på venstre side og én dør på høyre side:
 2L, 1R.
- (¹⁰) Oppgi plasseringen med følgende koder:
 r₁: radnummer
 R: høyre side av kjøretøyet
 C: midten av kjøretøyet
 L: venstre side av kjøretøyet
 Eksempel for et kjøretøy med en første rad med to forseteplasseringer; én til høyre og én til venstre, og en andre rad med tre bakseteplasseringer; én til høyre, én i midten og én til venstre:
 r₁: 1R, 1L r₂: 1R, 1C, 1L
- (¹¹) Nummeret på grunndirektivet og det siste endringsdirektivet som er relevant for godkjenningen. For direktiver som gjennomføres i flere stadier angis også gjennomføringsstadiet.

B. SAMSVARSSERTIFIKAT SOM SKAL LEDSAGE HVER TEKNISK ENHET ELLER DEL SOM IKKE ER
MONTERT SOM ORIGINALUTSTYR I DEN TYPEGODKJENTE SERIEN

(mønster)

Undertegnede (etternavn og fornavn)

.....

bekrefter herved at ..... (teknisk enhet eller del)

1. Merke: .....

2. Type: .....

3. Nummer i typeserien: .....

er i samsvar med den typen som er typegodkjent i: .....

den ..... av: .....

beskrevet i typegodkjenningsdokument nr.: .....

og i opplysningsdokument nr.: .....

Utferdiget i: ..... den .....

.....
(underskrift)

.....
(stilling)

VEDLEGG V**NUMMERERING OG MERKING****A. NUMMERERINGSSYSTEM FOR TYPEGODKJENNINGSDOKUMENTER**

(artikkkel 5 nr. 3)

1. Typegodkjenningsnummeret skal bestå av:

- fire deler for typegodkjenninger av kjøretøyer, og
- fem deler for typegodkjenninger av systemer, deler og tekniske enheter som beskrevet nedenfor. I alle tilfeller skal delene være atskilt av tegnet «*».

Del 1: liten bokstav «e» fulgt av koden (nummeret) for den medlemsstaten som gir typegodkjenningen: 1 for Tyskland, 2 for Frankrike, 3 for Italia, 4 for Nederland, 5 for Sverige, 6 for Belgia, 9 for Spania, 11 for Det forente kongerike, 12 for Østerrike, 13 for Luxembourg, 17 for Finland, 18 for Danmark, 21 for Portugal, 23 for Hellas, 24 for Irland.

Del 2: grunndirektivets nummer.

Del 3: nummeret på det siste endringsdirektivet som får anvendelse på typegodkjenningen.

For typegodkjenninger av kjøretøyer er dette det siste direktivet som endrer én eller flere artikler i dette direktivet.

For typegodkjenninger av systemer, deler og tekniske enheter er dette det siste særdirektivet som inneholder de faktiske bestemmelserne som gjelder for systemet, delen eller den tekniske enheten.

Dersom et grunndirektiv ikke er endret, gjentas imidlertid direktivets nummer i del 3.

Dersom et direktiv inneholder flere gjennomføringsdatoer som viser til forskjellige tekniske krav, skal det legges til en bokstav. Denne bokstaven viser til det tekniske kravet som typegodkjenningen ble gitt på grunnlag av.

Ved typegodkjenninger av systemer, deler og tekniske enheter på grunnlag av kapitler eller deler i samme særdirektiv, skal nummeret på særdirektivet følges av nummeret på kapittelet⁽¹⁾, vedlegget⁽²⁾ og tillegget⁽³⁾ for å angi emnet for typegodkjenningen. Disse numrene skal alltid atskilles av tegnet «/».

(¹) Med arabiske tall

(²) Med romertall

(³) Med arabiske tall og store bokstaver, der det er relevant.

Del 4: et firesifret løpenummer (om nødvendig med innledende nuller) for å angi basistypegodkjenningsnummeret. Nummerserien starter med 0001 for hvert grunndirektiv.

Del 5: et tosifret løpenummer (om nødvendig med innledende nuller) for å angi utvidelsen. Nummerserien starter med 00 for hvert basistypegodkjenningsnummer.

2. Ved EF-typegodkjenning av hele kjøretøyer utelates del 2.

3. Del 5 kan utelates bare på kjøretøyets lovfestede kjennemerker.

4. Eksempel på andre typegodkjenning gitt av Nederland i samsvar med direktiv 97/24/EF kapittel 5 vedlegg II:

e4*97/24*97/24/5/II*0002*00

5. Eksempel på tredje typegodkjenning (utvidelse 1) gitt av Italia i samsvar med direktiv 95/1/EF vedlegg I:

e3*95/1*95/1/I*0003*01

6. Eksempel på niende typegodkjenning (utvidelse 4) gitt av Det forente kongerike i samsvar med direktiv 93/29/EØF, endret ved direktiv 2000/74/EF:

e11*93/29*2000/74*0009*04

7. Eksempel på fjerde typegodkjenning av kjøretøy (utvidelse 2) gitt av Tyskland i samsvar med direktiv 92/61/EØF:

e1*92/61*0004*02

8. Eksempel på typegodkjenningsnummer for kjøretøy preget på kjøretøyets lovfestede kjennemerke:

e1*92/61*0004

B. TYPEGODKJENNINGSMERKE

1. Typegodkjenningsmerket for en del eller teknisk enhet består av:

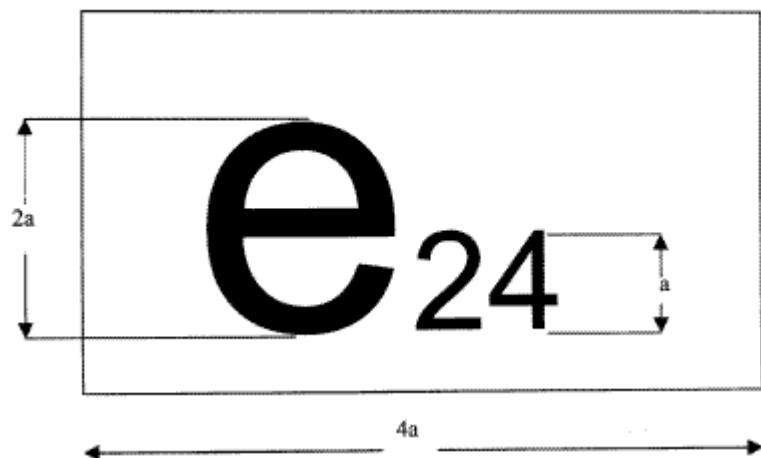
- 1.1. et rektangel med bokstaven «e» innskrevet, fulgt av identifikasjonsnummeret for medlemsstaten som har gitt typegodkjenningen, dvs.:

- 1 for Tyskland
- 2 for Frankrike
- 3 for Italia
- 4 for Nederland
- 5 for Sverige
- 6 for Belgia
- 9 for Spania
- 11 for Det forente kongerike
- 12 for Østerrike
- 13 for Luxembourg
- 17 for Finland
- 18 for Danmark
- 21 for Portugal
- 23 for Hellas
- 24 for Irland,

- 1.2. det firesifrede nummeret fra del 4 i typegodkjenningsnummeret, som angitt på typegodkjenningsskjemaet utfylt for den aktuelle tekniske enheten eller delen. Nummeret påføres rett under rektanglet nevnt i nr. 1.1. Sifrene som utgjør nummeret, plasseres på samme side av bokstaven «e» og i samme retning. For å hindre forveksling med andre symboler skal det ikke brukes romertall i typegodkjenningsnummeret.
2. Typegodkjenningsmerket skal være påført den tekniske enheten eller delen på en slik måte at det er lett leselig og ikke kan slettes selv når den tekniske enheten eller delen er montert på kjøretøyet.
3. Et eksempel på typegodkjenningsmerket er gitt i tillegget til dette vedlegg.

Tillegg

Eksempel på typegodkjenningsmerke

The diagram shows a rectangular frame with a thick black border. Inside, the numbers '0676' are displayed in a large, bold font. A dimension line indicates the height of the entire mark is 2a.

Forklaring: Typegodkjenningsmerket ovenfor for en del eller teknisk enhet er utstedt av Irland (e24) under nummer 0676.

*VEDLEGG VI***BESTEMMELSER OM KONTROLL AV PRODUKSJONSSAMSVAR**

1. For å kontrollere at kjøretøyer, systemer, tekniske enheter og deler produseres på en slik måte at de er i samsvar med den godkjente typen, får følgende bestemmelser anvendelse:
  - 1.1. Innehaveren av typegodkjenningsdokumentet skal:
    - 1.1.1. sikre at det foreligger framgangsmåter for effektiv kvalitetskontroll av produktene,
    - 1.1.2. ha tilgang til det prøvingsutstyret som er nødvendig for å kontrollere samsvaret med hver typegodkjent kjøretøytype eller hver type system, teknisk enhet eller del som er typegodkjent,
    - 1.1.3. sikre at dataene vedrørende prøvingsresultatene registreres, og at vedlagte dokumenter oppbevares i et tidsrom på tolv måneder etter at produksjonen er opphört,
    - 1.1.4. analysere resultatene fra hver prøvingstype for å kontrollere og sikre at produktets egenskaper er varige innenfor den normale variasjonen i industriproduksjonen,
    - 1.1.5. treffé tiltak for å sikre at prøvingene fastsatt i det relevante særdirektivet foretas for hver produkttype,
    - 1.1.6. treffé tiltak for å sikre at enhver prøvetaking som viser mangel på samsvar med den aktuelle prøvingstypen, fører til ny en prøvetaking og en ny prøving. Alle nødvendige tiltak skal treffes for å gjenopprette samsvar i den tilsvarende produksjonen.
  - 1.2. Vedkommende myndigheter som har utstedt typegodkjenningsdokumentet, kan når som helst kontrollere metodene for kontroll av samsvar som gjelder for hver produksjonenhet.
    - 1.2.1. Ved hver inspeksjon skal prøvingsrapportene og produksjonsoversiktene framlegges for inspektøren.
    - 1.2.2. Inspektøren kan velge ut stikkprøver til prøving i produsentens laboratorium. Det minste antallet stikkprøver kan fastsettes ut fra resultatene av produsentens egne kontroller.
    - 1.2.3. Dersom kvalitetsnivået synes utilfredsstillende, eller når det synes nødvendig å kontrollere om prøvingen som foretas i henhold til nr. 1.2.2, er gyldig, skal inspektøren velge ut stikkprøver som skal sendes til den tekniske instansen som har foretatt typegodkjenningsprøvinger.
    - 1.2.4. Vedkommende myndigheter kan foreta alle prøvinger fastsatt i det eller de særdirektivene som gjelder det eller de aktuelle produktene.
    - 1.2.5. Vedkommende myndigheter skal tillate én inspeksjon per år. Dersom det er nødvendig med flere inspeksjoner, angis dette i hvert av særdirektivene. Dersom det konstateres utilfredsstillende resultater under en inspeksjon, skal vedkommende myndighet sikre at alle nødvendige tiltak treffes for å gjenopprette produksjonssamsvar så raskt som mulig.

VEDLEGG VII**PRØVINGSRESULTATER***(artikkel 5 nr. 1 første ledd)*

(Dette arket skal fylles ut av godkjenningsmyndigheten og vedlegges kjøretøyets typegodkjenningsdokument.)

Det må i hvert enkelt tilfelle klart framgå hvilken variant eller versjon opplysningene gjelder for.

Det skal angis bare ett resultat per versjon.

1. Resultater av lydnivåprøving

Nummeret på grunndirektivet og det siste endringsdirektivet som er relevant for godkjenningen. For direktiver som gjennomføres i flere stadier, angis også gjennomføringsstadiet:

Variant/versjon	...	...	...
Under kjøring dB(A)	...	...	...
Stillestående dB(A)	...	...	...
Ved (min ⁻¹)	...	...	...

2. Resultater av eksosutslippsprøving

Nummeret på grunndirektivet og det siste endringsdirektivet som er relevant for godkjenningen. For direktiver som gjennomføres i flere stadier, angis også gjennomføringsstadiet:

Variant/versjon	...	...	...
-----------------	-----	-----	-----

2.1. Type I

CO (g/km)	...	...	...
HC (g/km) ⁽¹⁾	...	...	...
NO _x (g/km) ⁽¹⁾	...	...	...
HC + NO _x (g/km) ⁽²⁾	...	...	...

2.2. Type II

CO (g/min) ⁽²⁾	...	...	...
HC (g/min) ⁽²⁾	...	...	...
CO (volumprosent) ⁽¹⁾	...	...	...

3. Motor med kompresjonstennin

Variant/versjon	...	...	...
Korrigert verdi for absorpsjonsfaktor (m ⁻¹)	...	...	...

⁽¹⁾ Bare for motorsykler og trehjuls motorsykler og for firehjuls motorsykler som definert i artikkel 1 nr. 3 bokstav b).⁽²⁾ Bare for mopeder og for lette firehjuls motorsykler som definert i artikkel 1 nr. 3 bokstav a).

*VEDLEGG VIII***RESTKJØRETØYER***(artikkel 16 nr. 1 og 2)*

Det største antallet kjøretoyer som kan tas i bruk i hver medlemsstat i henhold til framgangsmåten fastsatt i artikkel 16 nr. 2, skal begrenses av den enkelte medlemsstat på én av følgende måter:

enten

- a) det største antallet kjøretoyer av én eller flere typer kan ikke overstige 10 % av kjøretøyene av alle de berørte typene som ble tatt i bruk i medlemsstaten i løpet av det foregående året. Dersom 10 % utgjør færre enn 100 kjøretoyer, kan medlemsstaten tillate at høyst 100 kjøretoyer tas i bruk, eller
- b) antallet kjøretoyer av en gitt type skal bestå bare av dem som på eller etter produksjonsdatoen har fått utstedt et gyldig samsvarssertifikat som var gyldig i minst tre måneder etter utstedelsesdatoen, men som senere er blitt ugyldig som følge av at et serdirektiv er trådt i kraft.

Samsvarssertifikatet for kjøretoyer som tas i bruk i henhold til denne framgangsmåten, skal ha en særlig påføring.

---

*VEDLEGG IX***SAMMENLIGNINGSTABELL FASTSATTE I ARTIKKEL 19**

Direktiv 92/61/EØF	Dette direktiv
Kapittel 1	Kapittel 1
Artikkel 1	Artikkel 1
Artikkel 2	Artikkel 2
Kapittel II	Kapittel II
Artikkel 3	Artikkel 3
Artikkel 4	Artikkel 4
Artikkel 5	Artikkel 5
Artikkel 6	Artikkel 6
Artikkel 7	Artikkel 7
Artikkel 8	Artikkel 8
Artikkel 9 nr. 1	Artikkel 9 nr. 1
Artikkel 9 nr. 2	Artikkel 9 nr. 2
Artikkel 9 nr. 3	Artikkel 9 nr. 3
—	Artikkel 9 nr. 4
Artikkel 9 nr. 4	Artikkel 9 nr. 5
Artikkel 10	Artikkel 10
Artikkel 11	Artikkel 11
Artikkel 12	Artikkel 12
Artikkel 13	Artikkel 13
Artikkel 14	Artikkel 14
Kapittel III	Kapittel III
Artikkel 15	Artikkel 15
—	Artikkel 16
Kapittel IV	Kapittel IV
Artikkel 16	Artikkel 17
Artikkel 17	—
—	Artikkel 18
—	Artikkel 19
Kapittel V	Kapittel V
Artikkel 18	Artikkel 20
—	Artikkel 21
—	Artikkel 22
—	Artikkel 23
Artikkel 19	Artikkel 24
Vedlegg I	Vedlegg I
Vedlegg II	Vedlegg II
Vedlegg III	Vedlegg III
Vedlegg IV	Vedlegg IV
Vedlegg V	Vedlegg V
Vedlegg VI	Vedlegg VI
—	Vedlegg VII
—	Vedlegg VIII
—	Vedlegg IX

KOMMISJONSVEDTAK**2004/EØS/29/07****av 1. februar 2002****om fastsettelse av særlige vilkår for import av stjerneanis fra tredjestaer(*)***[meddelt under nummer K(2002) 379]*

(2002/75/EF)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsdirektiv 93/43/EØF av 14. juni 1993 om næringsmiddelhygiene⁽¹⁾, særlig artikkel 10 nr. 1, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Stjerneanis (*Illicium verum*), også kjent som kinesisk stjerneanis eller ekte sterneanis, er egnet til konsum og brukes ofte i næringsmidler.
- 2) Det er vitenskapelig belegg for at den botaniske stjerneanissorten som er kjent som japansk sterneanis (*Illicium anisatum*, også kalt *Illicium religiosum*, *Illicium japonicum*, *shikummi* og *skimmi*), er svært giftig, og derfor uegnet til konsum.
- 3) Analyser av forsendelser av sterneanis fra visse tredjestaer har vist seg også å inneholde japansk sterneanis. Forekomst av japansk sterneanis har vært satt i sammenheng med noen tilfeller av matforgiftning i Fellesskapet.
- 4) I visse tredjestaer er det derfor et hygieneproblem som utgjør en alvorlig trussel mot folkehelsen i Fellesskapet, og det må vedtas vernetiltak på fellesskapsplan.
- 5) Det er nødvendig å sikre at sterneanis som importeres fra tredjestaer og er beregnet på konsum eller på å brukes som ingrediens i næringsmidler, ikke inneholder japansk sterneanis.
- 6) Vedkommende myndigheter i tredjestaer bør sikre at alle forsendelser av sterneanis fra deres land er vedlagt dokumentasjon som beviser at produktet består uteslukkende av sterneanis og ikke inneholder japansk sterneanis.
- 7) For å verne folkehelsen er det derfor nødvendig at det utføres prøvetaking og analyse av et tilfeldig utvalg av forsendelser av sterneanis som importeres til Fellesskapet og er beregnet på konsum eller på å brukes som ingrediens i næringsmidler, før de friges for fri omsetning. Av samme grunn er det nødvendig å kontrollere også de produktene som allerede finnes på markedet.

- 8) Ettersom tiltakene fastsatt i dette vedtak vil ha en betydelig innvirkning på medlemsstatenes kontrollressurser, bør resultatene evalueres etter en kort periode, og tiltakene endres ved behov.
- 9) Medlemsstatene ble 18. desember 2001 rådspurt om tiltakene fastsatt i dette vedtak i samsvar med artikkel 10 nr. 3 i direktiv 93/43/EØF —

GJORT DETTE VEDTAK:***Artikkel 1***

1. Medlemsstatene kan tillate import fra tredjestaer av sterneanis (*Illicium verum*), som omfattes av KN-kode 0909 10 00, beregnet på konsum eller på å brukes som ingrediens i næringsmidler, forutsatt at:
  - a) hver forsendelse er vedlagt en rapport med resultatene av en offisiell prøvetaking og analyse og et sertifikat i samsvar med modellen i vedlegg I, utfylt og attestert av vedkommende myndigheter i den eksporterende tredjestaaten, der det framgår at forsendelsen ikke inneholder japansk sterneanis (*Illicium anisatum*, også kalt *Illicium religiosum*, *Illicium japonicum*, *shikummi* og *skimmi*), som er uegnet til konsum,
  - b) forsendelsene importeres til Fellesskapet gjennom et av innførselsstedene oppført i vedlegg II,
  - c) hver forsendelse er merket med en kode som svarer til koden på sertifikatet og på den vedlagte rapporten med resultatene av den offisielle prøvetakingen og analysen omtalt i bokstav a).
2. Vedkommende myndigheter i hver medlemsstat skal sikre at sterneanis importert fra tredjestaer gjennomgår dokumentkontroll for å sikre at kravet om sertifikat og resultater av offisiell prøvetaking nevnt i nr. 1 bokstav a) overholdes. For dette formål skal medlemsstatene sikre at importører er pålagt å melde fra på forhånd til vedkommende myndigheter på innførselsstedet til Fellesskapet og opplyse om forsendelsens størrelse og art samt forventet ankomsttid.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 33 av 2.2.2002, s. 31, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 160/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 10.

(¹) EFT L 175 av 19.7.1993, s. 1.

3. Medlemsstatene skal utføre prøvetaking og analyse av et tilfeldig utvalg av forsendelser av stjerneanis fra tredjestater beregnet på konsum eller på å brukes som ingrediens i næringsmidler, før den friges for fri omsetning fra innførstsstedet til Fellesskapet, og skal underrette Kommisjonen om resultatene ved hjelp av hurtigvarslingssystemet for næringsmidler (RASFF). Medlemsstatene kan belaste importøren eller dennes representant for kostnadene ved analysene.

Artikkelen 2

Medlemsstatene kan tillate import av japansk stjerneanis bare dersom den er beregnet på annet bruk enn konsum.

Hver forsendelse av japansk stjerneanis som importeres til Fellesskapet fra tredjestater, skal være forsynt med en etikett som opplyser om at produktet er uegnet for konsum.

Artikkelen 3

Medlemsstatene skal treffe hensiktmessige tiltak, herunder prøvetaking og analyse av stjerneanis som allerede finnes på markedet, for å kontrollere at det ikke forekommer japansk stjerneanis.

Artikkelen 4

Dette vedtak skal gjennomgås på nytt innen 1. juni 2002 for å avgjøre om de særige vilkårene fastsatt i artikkelen 1 gir et tilstrekkelig vernenivå for folkehelsen i Fellesskapet.

Artikkelen 5

Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette vedtak. De skal underrette Kommisjonen om dette.

Artikkelen 6

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 1. februar 2002.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG I**Sertifikat for import til Det europeiske fellesskap av stjerneanis med opprinnelse i tredjestater**

Forsendelsens kode ..... **Sertifikat nr.** .....

I samsvar med bestemmelserne i vedtak 2002/75/EF om fastsettelse av særlige vilkår for import av stjerneanis (*Illicium verum*) som omfattes av KN-kode 0909 10 00, fra tredjestater

.....
(Vedkommende myndighet i .....)

ATTESTERER:

at stjerneanisen i denne forsendelsen, med koden .....

(angi forsendelsens kode), bestående av .....

.....
(beskrivelse av forsendelsen, produkt, antall og type emballasjer, brutto- eller nettovekt)

innlastet i .....
(innlastingssted)

av .....
(transportør)

med bestemmelsessted .....
(bestemmelsessted og -stat)

som kommer fra virksomheten .....
.....
(virksomhetens navn og adresse)

består utelukkende av stjerneanis (*Illicium verum*) og ikke inneholder den svært giftige japanske stjerneanisen (*Illicium anisatum*, også kalt *Illicium religiosum*, *Illicium japonicum*, *shikummi* og *skimmi*), som er uegnet til konsum.

av denne forsendelsen ble det tatt ..... (antall prøver) prøver av stjerneanis den .....
(dato), som var gjenstand for en laboratorieanalyse den ..... (dato) ved .....
(laboratoriets navn) for å kontrollere at de ikke inneholder japansk stjerneanis
(angi analysemetode og metodens ytelsesegenskaper).

Utferdiget i ..... , den.....

Stempel og underskrift
til vedkommende myndighet i tredjestaten

VEDLEGG II

**Liste over innførselssteder som stjerneanis med opprinnelse i tredjestaer kan importeres gjennom
til Det europeiske fellesskap**

Medlemsstat	Innførselssted
Belgia	Antwerpen
Danmark	Alle danske havner, lufthavner og grenestasjoner
Tyskland	<ul style="list-style-type: none"> — HZA München-Flughafen in HZA München-ZA Flughafen — HZA Bremerhaven-ZA Rotersand in HZA Bremen-ZA Bremerhaven — HZA Bremerhaven-ZA Container Terminal in HZA Bremen-ZA Bremerhaven ContainerTerminal — HZA Hamburg-Freihafen-Abfertigungsstelle in HZA Hamburg-Hafen-ZA Waltershof — HZA Hamburg-Freihafen-ZA Ericus Abfertigungsstelle Südbahnhof in HZA Hamburg-ZA Waltershof — HZA Hamburg-Freihafen-ZA Köhlfleetdamm in HZA Hamburg-ZA Waltershof — HZA Hamburg-St Annen-ZA Altona wird ersatzlos aufgehoben ab 1.1.2002 — HZA Hamburg-Waltershof-Abfertigungsstelle in HZA Hamburg-ZA Waltershof — HZA Hamburg-Waltershof-Flughafen in HZA Itzehoe-ZA Hamburg-Flughafen — HZA Lüneburg-ZA Stade in HZA Oldenburg-ZA Stade — HZA Trier-ZA Idar-Oberstein in HZA Koblenz-ZA Idar-Oberstein
Hellas	Athina, Pireas, Elefsis, Aerodromio ton Athinon, Thessaloniki, Volos, Patra, Iraklion tis Kritis, Aerodromio tis Kritis, Euzoni, Idomeni, Ormenio, Kipi, Kakavia, Niki, Promahonas, Pithio, Igoumenitsa, Kristalopigi
Spania	A Coruña-Laxe (havn), Algeciras (havn), Alicante (lufthavn og havn), Almería (lufthavn og havn) Asturias (lufthavn), Barcelona (lufthavn og havn), Bilbao (lufthavn og havn), Cádiz (havn), Cartagena (havn), Gijón (havn), Gran Canaria (lufthavn), Huelva (havn), Las Palmas de Gran Canaria (havn), Madrid (lufthavn), Málaga (lufthavn og havn), Márin (havn), Palma de Mallorca (lufthavn), Pasajes (havn), Santa Cruz de Tenerife (havn), Santander (lufthavn og havn), Santiago de Compostela (lufthavn), San Sebastián (lufthavn), Sevilla (lufthavn og havn), Tarragona (havn), Tenerife Norte (lufthavn), Tenerife Sur (lufthavn), Valencia (lufthavn og havn), Vigo (lufthavn og havn), Villagarcía- Ribeira- Caraminal (havn), Vitoria (lufthavn), Zaragoza (lufthavn).
Frankrike	Marseille (Bouches-du-Rhône), Le Havre (Seine-Maritime)
Irland	Dublin (havn og lufthavn), Cork (havn og lufthavn), Shannon (lufthavn)
Italia	Alle havner, lufthavner og grenestasjoner
Luxembourg	Centre Douanier, Croix de Gasperich, Luxembourg
Nederland	Rotterdam
Østerrike	HZA Graz, HZA Wien, Wiener Neustadt, Linz
Portugal	Alle havner, lufthavner og grenestasjoner
Finland	Helsinki
Sverige	Göteborg
Det forente kongerike	Belfast, Felixstowe, Gatwick Airport, Heathrow Airport, Hull, Liverpool, London, Southampton.

KOMMISJONSVEDTAK**2004/EØS/29/08****av 4. februar 2002**

**om innføring av særlige vilkår for import av jordnøtter og visse produkter framstilt
av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina**

[meddelt under nummer K(2002) 385]

(2002/79/EF)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rádsdirektiv 93/43/EØF av 14. juni 1993 om næringsmiddelhygiene⁽¹⁾, særlig artikkel 10 nr. 1, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Det er i mange tilfeller konstatert at jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina har for høyt innhold av aflatoksin B1 og for høyt samlet aflatoksininnhold.
- 2) Vitenskapskomiteen for næringsmidler har uttalt at aflatoksin B1 forårsaker leverkreft selv i ekstremt små mengder, og i tillegg er genotoksisk.
- 3) I kommisjonsforordning (EF) nr. 194/97 av 31. januar 1997 om fastsettning av høgsteinnhaldet av visse ureinande stoff i næringsmiddel⁽²⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 1566/1999⁽³⁾, er det fastsatt grenseverdier for visse forurensende stoffer, særlig aflatoksin, i næringsmidler. Prøver av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina har vist betydelige overskridelser av disse grenseverdiene.
- 4) Dette utgjør en alvorlig trussel mot folkehelsen i Fellesskapet, og det må derfor vedtas vernetiltak på fellesskapsplan.
- 5) I tidsrommet 8.-21. mai 2001 besøkte Kommisjonens næringsmiddel- og veterinærkontor Kina for å vurdere de eksisterende kontrollsistemene for å hindre aflatoksinforerensning i jordnøtter beregnet på eksport til Det europeiske fellesskap. Besøket viste bl.a. at kontrollen av aflatoksiner i jordnøtter er svært begrenset både ved produksjon og alminnelig bearbeiding. Det ble også konstatert mangler ved laboratoriearbeidet.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 34 av 5.2.2002, s. 21, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 160/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 10.

(¹) EFT L 175 av 19.7.1993, s. 1.

(²) EFT L 31 av 1.2.1997, s. 48.

(³) EFT L 184 av 17.7.1999, s. 17.

Det bør derfor innføres særlige vilkår for jordnøtter eller produkter framstilt av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina, for å sikre et høyt vernenivå for folkehelsen.

- 6) Jordnøtter og produkter framstilt av jordnøtter må være produsert, sortert, håndtvert, bearbeidet, pakket og transportert i samsvar med god hygienepraksis. Innholdet av aflatoksin B1 og samlet aflatoksininnhold må bestemmes i prøver som tas av forsendelser umiddelbart før de forlater Kina.
- 7) De kinesiske myndigheter bør sikre at hver forsendelse av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina er vedlagt dokumentasjon som angir under hvilke forhold de er produsert, sortert, håndtvert, bearbeidet, pakket og transportert, samt resultatene av laboratorieundersøkelser av innholdet av aflatoksin B1 og av det samlede aflatoksininnholdet i forsendelsen.
- 8) Av resultatene av ovennevnte besøk kan det trekkes den konklusjon at de kinesiske myndigheter på det nåværende tidspunkt ikke kan garantere at analyseresultater er pålitelige eller at hele forsendelsen oppfyller kravene nevnt i sertifikatet. Det kan derfor reises alvorlig tvil om påliteligheten til sertifikater for jordnøtter med opprinnelse i Kina.
- 9) For å verne folkehelsen er det derfor nødvendig at vedkommende myndigheter i importmedlemsstaten utfører prøvetaking og analyse av alle forsendelser med jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina som importeres til Fellesskapet, for å bestemme aflatoksininnholdet før de friges for fri omsetning. Ettersom dette tiltaket har en betydelig innvirkning på medlemsstatenes kontrollressurser, bør resultatene evalueres etter en kort periode, og tiltakene endres ved behov.
- 10) Den faste komité for næringsmidler ble rádspurt 2. april og 19. juli 2001 —

GJORT DETTE VEDTAK:*Artikkkel 1*

1. Medlemsstatene kan ikke importere produkter som tilhører nedenstående kategorier, med opprinnelse i eller sendt fra Kina, beregnet på konsum eller på å brukes som ingrediens i næringsmidler, med mindre hver forsendelse er vedlagt resultatene av en offisiell prøvetaking og analyse samt et hygienesertifikat i samsvar med modellen i vedlegg I, utfyldt, undertegnet og attestert av en representant for «State Administration for Entry-Exit inspection and Quarantine» i Folkerepublikken Kina:

- jordnøtter som omfattes av KN-kode 1202 10 90 eller 1202 20 00,
  - jordnøtter som omfattes av KN-kode 2008 11 94 (i forbrukeremballasje med en nettovekt på over 1 kg) eller KN-kode 2008 11 98 (i forbrukeremballasje med en nettovekt som ikke overstiger 1 kg),
  - ristede jordnøtter som omfattes av KN-kode 2008 11 92 (i forbrukeremballasje med en nettovekt på over 1 kg) eller KN-kode 2008 11 96 (i forbrukeremballasje med en nettovekt som ikke overstiger 1 kg).
2. Forsendelser kan importeres til Fellesskapet utelukkende gjennom et av innførselsstedene oppført i vedlegg II.
3. Hver forsendelse skal være merket med en kode som svarer til koden angitt på hygienesertifikatet og på den vedlagte rapporten med resultatene av den offisielle prøvetakingen og analysen nevnt i nr. 1.
4. Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal sikre at importerte jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina gjennomgår dokumentkontroll for å sikre at kravet om

hygienesertifikat og resultater av prøvetaking og analyse nevnt i nr. 1 overholdes.

5. Medlemsstatene skal utføre prøvetaking og analyse av innholdet av aflatoksin B1 og samlet aflatoksininnhold i hver forsendelse av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina før den friges for fri omsetning fra innførselsstedet til Fellesskapet, og skal underrette Kommisjonen om resultatene av disse analysene.

Artikkkel 2

Dette vedtak skal gjennomgås på nytt innen 1. mai 2002 for å avgjøre om de særlige vilkårene fastsatt i artikkkel 1 gir et tilstrekkelig vernenivå for folkehelsen i Fellesskapet. Ved gjennomgåelsen skal det også vurderes om det er nødvendig at vedkommende myndigheter i medlemsstatene fortsetter å ta prøver fra og analysere hver forsendelse.

Artikkkel 3

Medlemsstatene skal treffe de tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette vedtak. De skal underrette Kommisjonen om dette.

Artikkkel 4

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 4. februar 2002.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

*VEDLEGG I***Hygienesertifikat for import til Det europeiske fellesskap av jordnøtter og visse produkter framstilt av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina****Forsendelsens kode .....** **Sertifikat nr. ....**

I samsvar med bestemmelserne i vedtak 2002/79/EU om innføring av særlige vilkår for import av jordnøtter som omfattes av KN-kode 1202 10 90 (med skall) eller 1202 20 00 (avskallede) og produkter framstilt av jordnøtter som omfattes av KN-kode 2008 11 92 eller 2008 11 94 (i forbrukeremballasje med en nettovekt på over 1 kg) og 2008 11 96 eller 2008 11 98 (ikke over 1 kg), med opprinnelse i eller sendt fra Folkerepublikken Kina

ATTESTERER:

(State Administration for Entry-Exit inspection and Quarantine i Folkerepublikken Kina)

at jordnøttene i denne forsendelsen, med koden ..... (angj forsendelsens kode),
bestående av .....

(beskrivelse av forsendelsen, produkt, antall og type emballasjer, brutto- eller nettovekt)

innlastet i .....
(innlastingssted)av .....
(transportør)med bestemmelsessted .....
(bestemmelsessted og -stat)

som kommer fra virksomheten .....

.....
(virksomhetens navn og adresse)

er produsert, sortert, håndtert, bearbeidet, pakket og transportert i samsvar med god hygienepraksis.

Fra denne forsendelsen ble det tatt ..... (antall prøver) prøver av jordnøtter den ..... (dato),
som var gjenstand for en laboratorieanalyse den ..... (dato)
ved ..... (laboratoriets navn) for å bestemme innholdet av aflatoksin B1 og det samlede
aflatoksininnholdet. Nærmere opplysninger om prøvetaking, analysemetoder og resultater er vedlagt.

Utferdiget i ..... den .....

*Representant for State Administration
for Entry-Exit inspection and Quarantine
i Folkerepublikken Kina*

(Stempel)

.....
(underskrift)

VEDLEGG II

Liste over innførselssteder som jordnøtter og produkter framstilt av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina kan importeres gjennom til Det europeiske fellesskap

Medlemsstat	Innførselssted
Belgique-België	Anvers-Antwerpen
Danmark	Alle danske havner, lufthavner og grensestasjoner
Deutschland	HZA Lörrach-ZA Weil am Rhein-Autobahn, HZA Stuttgart-ZA Flughafen, HZA München-Flughafen, HZA Hof-ZA Schirnding, HZA Weiden-ZA Furth im Wald-Schafberg, HZA Weiden-ZA Waidhaus-Autobahn, Bezirksamt Reinickendorf von Berlin, Abteilung Finanzen, Wirtschaft und Kultur, Veterinär- und Lebensmittelaufsichtsamt, Grenzkontroll-stelle, HZA Frankfurt (Oder)-ZA Autobahn, HZA Cottbus-ZA Forst-Autobahn, HZA Bremen-ZA Neustädter Hafen, HZA Bremerhaven-ZA Container Terminal, HZA Bremerhaven-ZA Rotersand, HZA Hamburg-Freihafen-Abfertigungsstelle, HZA Hamburg-Freihafen-ZA Ericus-Abfertigungsstelle Südbahnhof, HZA Hamburg-Freihafen-ZA Köhlfleet-damm, HZA Hamburg-St/ Annen-ZA Altona, HZA Hamburg-Waltershof-Abfertigungsstelle, HZA Hamburg-Waltershof-ZA Flughafen, HZA Frankfurt-am-Main-Flughafen, HZA Braunschweig-Abfertigungsstelle, HZA Hannover-Abfertigungsstelle, HZA Lüneburg-ZA Stade, Stadtverwaltung Dresden, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle Dresden-Friedrichstadt (für Bahntransport), Landratsamt Weisseritz-kreis, Lebensmittelsüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle (für Straßentransport), Landratsamt Niederschlesischer Oberlausitzkreis, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle Ludwigsdorf (für Straßentransport), HZA Itzehoe-ZA Pinneberg, HZA Trier-ZA Idar-Oberstein, HZA Oldenburg-ZA Wilhelmshaven
Ελλάς	Athina, Pireas, Elefsis, Aerodromio ton Athinon, Thessaloniki, Volos, Patra, Iraklion tis Kritis, Aerodromio tis Kritis, Euzoni, Idomeni, Ormenio, Kipi, Kakavia, Niki, Promahonas, Pithio, Igoumenitsa, Kristalopigi
España	Algeciras (puerto), Alicante (aeropuerto, puerto), Almería (aeropuerto y puerto), Barcelona (aeropuerto, puerto), Bilbao (aeropuerto, puerto), Cádiz (puerto), Cartagena (puerto), Gijón (puerto), Huelva (puerto), A Coruña-Santiago de Compostela (aeropuerto, puerto), Las Palmas de Gran Canaria (aeropuerto, puerto), Madrid-Barajas (aeropuerto), Málaga (aeropuerto, puerto), Palma de Mallorca (aeropuerto), Pasajes-Irún (aeropuerto, puerto), Santa Cruz de Tenerife (aeropuerto, puerto), Santander (aeropuerto), Sevilla (aeropuerto, puerto), Tarragona (puerto), Valencia (aeropuerto, puerto), Vigo-Villagarcía (aeropuerto), Marín (puerto), Vitoria (aeropuerto), Zaragoza (aeropuerto)
France	Marseille (Bouches-du-Rhône) Le Havre (Seine-Maritime)
Ireland	Alle havner, lufthavner og grenestasjoner
Italia	Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Ancona Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Bari Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Genova Ufficio Sanità Marittima di Livorno Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Napoli Ufficio Sanità Marittima di Ravenna Ufficio Sanità Marittima di Salerno Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Trieste Dogana di Ferneti-Interporto Monrupino (Trieste)
Luxembourg	Centre Douanier, Croix de Gasperich, Luxembourg
Nederland	Rotterdam
Österreich	HZA Graz, Nickelsdorf, Spielfeld, HZA Wien
Portugal	Lisboa

Medlemsstat	Innførselssted
Suomi—Finland	Helsinki
Sverige	Göteborg
United Kingdom	Belfast, Channel Tunnel Terminal, Dover, Felixstowe, Gatwick Airport, Goole, Grangemouth, Harwich, Heathrow Airport, Heysham, Hull, Immingham, Ipswich, King's Lynn, Leith, Liverpool, London (including Tilbury, Thamesport and Sheerness), Manchester Airport, Manchester Container Port, Manchester (including Ellesmere Port), Medway, Middlesborough, Newhaven, Poole, Shoreham, Southampton, Stansted Airport.

KOMMISJONSVEDTAK**2004/EØS/29/09****av 4. februar 2002****om innføring av særlige vilkår for import av fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og visse produkter framstilt av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia(*)***[meddelt under nummer K(2002) 386]*

(2002/80/EF)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rádsdirektiv 93/43/EØF av 14. juni 1993 om næringsmiddelhygiene⁽¹⁾, særlig artikkel 10 nr. 1, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Det er i mange tilfeller konstatert at tørket fiken og pistasienøtter, og i mindre grad også hasselnøtter, med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia, har for høyt innhold av aflatoksin B1 og for høyt samlet aflatoksininnhold.
- 2) Vitenskapskomiteen for næringsmidler har uttalt at aflatoksin B1 forårsaker leverkreft selv i ekstremt små mengder, og i tillegg er genotoksisk.
- 3) I kommisjonsforordning (EF) nr. 194/97 av 31. januar 1997 om fastsettning av høgsteinnhaldet av visse ureinande stoff i næringsmiddel⁽²⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 1566/1999⁽³⁾, er det fastsatt grenseverdier for visse forurensende stoffer, særlig aflatoksin, i næringsmidler. Prøver av særlig tørket fiken med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia har vist betydelige overskridelser av disse grenseverdiene.
- 4) Dette utgjør en alvorlig trussel mot folkehelsen i Fellesskapet, og det må derfor vedtas vernetiltak på fellesskapsplan.
- 5) I tidsrommet 4.-8. september 2000 besøkte Kommisjonens næringsmiddel- og veterinærkontor Tyrkia for å vurdere de eksisterende kontrollsistemene for å hindre aflatoksinforeurensning i hasselnøtter, pistasienøtter og tørket fiken beregnet på eksport til Det europeiske fellesskap. Besøket viste bl.a. at de eksisterende framgangsmålene for kontroll av forsendelser av hasselnøtter, pistasienøtter og tørket fiken beregnet på eksport til Det europeiske fellesskap ikke sikrer at forsendelsene overholder grenseverdiene fastsatt i Fellesskapets regelverk. Det ble konstatert at opplæringen til de ansvarlige tjenestemennene er mangelfull, at framgangsmålene for prøvetaking og analyse er utilstrekkelige og at eksportsertifikatene ikke samsvarer med de aktuelle forsendelsene. Gjennom hurtigvarslingssystemet for næringsmidler konstateres

og rapporteres det fortløpende at disse varene med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia overskridet grenseverdiene for aflatoksiner. Det bør derfor innføres særlige vilkår for hasselnøtter, pistasienøtter og tørket fiken eller produkter framstilt av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia, for å sikre et høyt vernenivå for folkehelsen.

- 6) Tørket fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og produkter framstilt av disse må være produsert, sortert, håndert, bearbeidet, pakket og transportert i samsvar med god hygienepraksis. Innholdet av aflatoksin B1 og samlet aflatoksininnhold må bestemmes i prøver som tas av forsendelser umiddelbart før de forlater Tyrkia.
- 7) De tyrkiske myndigheter bør sikre at hver forsendelse av tørket fiken, hasselnøtter og pistasienøtter med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia er vedlagt dokumentasjon som angir under hvilke forhold de er produsert, sortert, håndert, bearbeidet, pakket og transportert, samt resultatene av laboratorieundersøkelser av innholdet av aflatoksin B1 og det samlede aflatoksininnholdet i forsendelsen.
- 8) For å verne folkehelsen er det derfor nødvendig at vedkommende myndigheter i importmedlemsstaten utfører prøvetaking og analyser for å bestemme aflatoksininnholdet i alle forsendelser av tørket fiken, hasselnøtter og pistasienøtter med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia som importeres til Fellesskapet.
- 9) Den faste komité for næringsmidler ble rádspurt 2. april 2001 —

GJORT DETTE VEDTAK:***Artikkel 1***

1. Medlemsstatene kan ikke importere produkter som tilhører nedenstående kategorier, med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia, beregnet på konsum eller på å brukes som ingrediens i næringsmidler, med mindre hver forsendelse er vedlagt resultatene av en offisiell prøvetaking og analyse samt et hygienesertifikat i samsvar med modellen i vedlegg I, utfylt, undertegnet og attestert av en representant for Generaldirektoratet for vern og kontroll under Republikken Tyrkiyas departement for landbruk og landdistrikter:

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 34 av 5.2.2002, s. 26, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 160/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 10.

(¹) EFT L 175 av 19.7.1993, s. 1.

(²) EFT L 31 av 1.2.1997, s. 48.

(³) EFT L 184 av 17.7.1999, s. 17.

- fiken og tørket fiken som omfattes av KN-kode 0804 20 10 eller 0804 20 90,
- hasselnøtter (*Corylus sp*), med eller uten skall, som omfattes av KN-kode 0802 21 00 eller 0802 22 00,
- pistasienøtter som omfattes av KN-kode 0802 50 00,
- blandinger av nøtter eller tørket frukt som omfattes av KN-kode 0813 50 og inneholder fiken, hasselnøtter eller pistasienøtter,
- hasselnøtter, fiken og pistasienøtter, bearbeidet eller konservert, herunder blandinger som omfattes av KN-kode 2008 19.

2. Forsendelser kan importeres til Fellesskapet utelukkende gjennom et av innførselsstedene oppført i vedlegg II.

3. Hver forsendelse skal merkes med en kode som svarer til koden angitt på hygienesertifikatet og på den vedlagte rapporten med resultatene av den offisielle prøvetakingen og analysen nevnt i nr. 1.

4. Vedkommende myndigheter i medlemsstatene skal sikre at importert tørket fiken, hasselnøtter og pistasienøtter med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia gjennomgår dokumentkontroll for å sikre at kravet om hygienesertifikat og resultater av prøvetakingen og analysen nevnt i nr. 1 overholdes.

5. Medlemsstatene skal utføre prøvetaking og analyse av innholdet av aflatoksin B1 og samlet aflatoksininnhold i et tilfeldig utvalg av forsendelsene av tørket fiken, hasselnøtter

og pistasienøtter med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia, og skal underrette Kommisjonen om resultatene av disse analysene.

Artikkel 2

Dette vedtak skal gjennomgås på nytt innen 1. juli 2002 for å fastslå om de særlige vilkårene fastsatt i artikkel 1 gir et tilstrekkelig vernenivå for folkehelsen i Fellesskapet. Ved gjennomgåelsen skal det også vurderes om de særlige vilkårene fortsatt er nødvendige.

Artikkel 3

Medlemsstatene skal de treffe tiltak som er nødvendige for å etterkomme dette vedtak. De skal underrette Kommisjonen om dette.

Artikkel 4

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utfordiget i Brussel, 4. februar 2002.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG I**Hygienesertifikat for import til Det europeiske fellesskap av fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og visse produkter framstilt av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia****Forsendelsens kode** ..... **Sertifikat nr.** .....

I samsvar med bestemmelsene i vedtak 2002/80/EU om innføring av særlege vilkår for import av fiken (som omfattes av KN-kode 0804 20 10 eller 0804 20 90), hasselnøtter (som omfattes av KN-kode 0802 21 00 eller 0802 22 00) og pistasienøtter (som omfattes av KN-kode 0802 50 00), blandinger av disse (som omfattes av KN-kode 0813 50) og produkter framstilt av disse (som omfattes av KN-kode 2008 19), med opprinnelse i eller sendt fra Republikken Tyrkia

(Generaldirektoratet for vern og kontroll under departementet for landbruk og landdistrikter)

ATTESTERER

at fiken/hasselnøtter/pistasienøtter i denne forsendelsen, med koden ..... (anggi forsendelsens kode), bestående av .....

(beskrivelse av forsendelsen, produkt, antall og type emballasjer, brutto- eller nettovekt)

innlastet i .....
(innlastingssted)av .....
(transportør)med bestemmelsessted .....
(bestemmelsessted og -stat)

som kommer fra virksomheten .....

(virksomhetens navn og adresse)

er produsert, sortert, håndtvert, bearbeidet, pakket og transportert i samsvar med god hygienepraksis.

Fra denne forsendelsen ble det tatt ..... (antall prøver) prøver av fiken/hasselnøtter/pistasienøtter den ..... (dato), som var gjenstand for en laboratorieanalyse den ..... (dato) ved ..... (laboratoriets navn) for å bestemme innholdet av aflatoksin B1 og samlet aflatoksininnhold. Nærmere opplysninger om prøvetaking, analysemetoder og resultater er vedlagt.

Utferdiget i ..... , den.....

*Representant for Generaldirektoratet for vern
og kontroll under departementet for landbruk
og landdistrikter*

(Stempel)

(underskrift)

VEDLEGG II

Liste over innførselssteder som fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og produkter framstilt av disse, med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia, kan importeres gjennom til Det europeiske fellesskap

Medlemsstat	Innførselssted
Belgique-België	Anvers-Antwerpen
Danmark	Alle danske havner, lufthavner og grenestasjoner
Deutschland	HZA Lörrach-ZA Weil am Rhein-Autobahn, HZA Stuttgart-ZA Flughafen, HZA München- Flughafen, HZA Hof-ZA Schirnding, HZA Weiden-ZA Furth im Wald-Schafberg, HZA Weiden-ZA Waidhaus-Autobahn, Bezirksamt Reinickendorf von Berlin, Abteilung Finanzen, Wirtschaft und Kultur, Veterinär- und Lebensmittelaufsichtsamt, Grenzkontrollstelle, HZA Frankfurt (Oder)-ZA Autobahn, HZA Cottbus-ZA Forst-Autobahn, HZA Bremen-ZA Neustädter Hafen, HZA Bremerhaven-ZA Container Terminal, HZA Bremerhaven-ZA Rotersand, HZA Hamburg-Freihafen-Abfertigungsstelle, HZA Hamburg-Freihafen-ZA Ericus-Abfertigungsstelle Südbahnhof, HZA Hamburg-Freihafen-ZA Köhlfeetdamm, HZA Hamburg-St/ Annen-ZA Altona, HZA Hamburg-Waltershof-Abfertigungsstelle, HZA Hamburg-Waltershof-ZA Flughafen, HZA Frankfurt-am-Main-Flughafen, HZA Braunschweig-Abfertigungsstelle, HZA Hannover-Abfertigungsstelle, HZA Lüneburg-ZA Stade, Stadtverwaltung Dresden, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle Dresden-Friedrichstadt (für Bahntransport), Landratsamt Weisseritz- kreis, Lebensmittelsüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle (für Straßentransport), Landratsamt Niederschlesischer Oberlausitzkreis, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle Ludwigsdorf (für Straßentransport), HZA Itzehoe-ZA Pinneberg, HZA Trier-ZA Idar-Oberstein, HZA Oldenburg-ZA Wilhelmshaven
Ελλάς	Athina, Pireas, Elefsis, Aerodromio ton Athinon, Thessaloniki, Volos, Patra, Iraklion tis Kritis, Aerodromio tis Kritis, Euzoni, Idomeni, Ormenio, Kipi, Kakavia, Niki, Promahonas, Pithio, Igoumenitsa, Kristalopigi
España	Algeciras (puerto), Alicante (aeropuerto, puerto), Almería (aeropuerto y puerto), Barcelona (aeropuerto, puerto), Bilbao (aeropuerto, puerto), Cádiz (puerto), Cartagena (puerto), Gijón (puerto), Huelva (puerto), A Coruña-Santiago de Compostela (aeropuerto, puerto), Las Palmas de Gran Canaria (aeropuerto, puerto), Madrid-Barajas (aeropuerto), Málaga (aeropuerto, puerto), Palma de Mallorca (aeropuerto), Pasajes-Irún (aeropuerto, puerto), Santa Cruz de Tenerife (aeropuerto, puerto), Santander (aeropuerto), Sevilla (aeropuerto, puerto), Tarragona (puerto), Valencia (aeropuerto, puerto), Vigo-Villagarcía (aeropuerto), Marín (puerto), Vitoria (aeropuerto), Zaragoza (aeropuerto)
France	Marseille (Bouches-du-Rhône) Le Havre (Seine-Maritime)
Ireland	Alle havner, lufthavner og grenestasjoner
Italia	Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Ancona Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Bari Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Genova Ufficio Sanità Marittima di Livorno Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Napoli Ufficio Sanità Marittima di Ravenna Ufficio Sanità Marittima di Salerno Ufficio Sanità Marittima ed Aerea di Trieste Dogana di Ferneti-Interporto Monrupino (Trieste)
Luxembourg	Centre Douanier, Croix de Gasperich, Luxembourg
Nederland	Rotterdam
Österreich	HZA Graz, Nickelsdorf, Spielfeld, HZA Wien
Portugal	Lisboa

Medlemsstat	Innførselssted
Suomi—Finland	Helsinki
Sverige	Göteborg
United Kingdom	Belfast, Channel Tunnel Terminal, Dover, Felixstowe, Gatwick Airport, Goole Grange-mouth, Harwich, Heathrow Airport, Heysham, Hull, Immingham, Ipswich, King's Lynn, Leith, Liverpool, London (including Tilbury, Thamesport and Sheerness), Manchester Airport, Manchester Container Port, Manchester (including Ellesmere Port), Medway, Middlesborough, Newhaven, Poole, Shoreham, Southampton, Stansted Airport.

KOMMISJONSVEDTAK**2004/EØS/29/10****av 20. mars 2002**

om endring og retting av vedtak 2002/79/EF om innføring av særlege vilkår for import av jordnøtter og visse produkter framstilt av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina og vedtak 2002/80/EF om innføring av særlege vilkår for import av fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og visse produkter framstilt av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia(*)

[meddelt under nummer K(2002) 1187]

(2002/233/EF)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rádsdirektiv 93/43/EØF av 14. juni 1993 om næringsmiddelhygiene⁽¹⁾, særlig artikkel 10 nr. 1,

etter samråd med medlemsstatene og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved kommisjonsvedtak 2002/79/EF⁽²⁾ er det innført særlege vilkår for import av jordnøtter og visse produkter framstilt av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina. Ved kommisjonsvedtak 2002/80/EF⁽³⁾ er det innført særlege vilkår for import av fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og visse produkter framstilt av disse med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia.
- 2) For å redusere de negative konsekvensene for handelen mest mulig er det nødvendig å vedta bestemmelser for forsendelser som forlot Kina og Tyrkia før 11. mars 2002, forutsatt at operatøren, ved prøvetaking og analyse i samsvar med kommisjondirektiv 98/53/EF av 16. juli 1998 om fastsettelse av prøvetakings- og analysemетодer til offentlig kontroll av innholdet av visse forurensende stoffer i næringsmidler⁽⁴⁾, kan godtgjøre at disse forsendelsene overholder bestemmelsene i Fellesskapets regelverk med hensyn til aflatoksin B1 og samlet aflatoksininnhold.
- 3) Det er nødvendig å føye til innførselssteder for Belgia, Spania, Frankrike, Italia, Nederland, Portugal, Finland, Østerrike og Sverige som produktene som omfattes av vedtak 2002/79/EF og 2002/80/EF kan importeres gjennom. Av klarhetshensyn bør vedlegg II til vedtak 2002/79/EF og 2002/80/EF erstattes.
- 4) Vedtak 2002/79/EF og 2002/80/EF bør derfor endres.

- 5) Visse språklige feil bør samtidig rettes i den tyske og nederlandske versjonen av vedtak 2002/79/EF, og i den tyske, franske og nederlandske versjonen av 2002/80/EF —

GJORT DETTE VEDTAK:*Artikkel 1*

I vedtak 2002/79/EF gjøres følgende endringer:

1. Ny artikkel 1a skal lyde:

«Artikkel 1a

Som unntak fra artikkel 1 nr. 1 skal medlemsstatene tillate import av forsendelser som ikke er vedlagt resultatene av offisiell prøvetaking og analyse eller et hygienesertifikat, og som forlot Kina før 11. mars 2002, forutsatt at operatøren, ved prøvetaking og analyse i samsvar med bestemmelsene i kommisjondirektiv 98/53/EF^(*), kan godtgjøre at disse forsendelsene overholder bestemmelsene i kommisjonsforordning (EF) nr. 194/97 med hensyn til høyeste tillatte innhold av aflatoksin B1 og samlet aflatoksininnhold.

(*) EFT L 201 av 17.7.1998, s. 93.»

2. Vedlegg II erstattes med teksten i vedlegg I til dette vedtak.

Artikkel 2

I vedtak 2002/79/EF gjøres følgende rettelser:

1. I artikkel 1 nr. 5 første punktum:

Gjelder bare den tyske versjonen.

2. I artikkel 2 annet punktum:

Gjelder bare den nederlandske versjonen.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 78 av 21.3.2002, s. 14, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 160/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 10.

(¹) EFT L 175 av 19.7.1993, s. 1.

(²) EFT L 34 av 5.2.2002, s. 21.

(³) EFT L 34 av 5.2.2002, s. 26.

(⁴) EFT L 201 av 17.7.1998, s. 93.

Artikkels 3

I vedtak 2002/80/EF gjøres følgende endringer:

1. Ny artikkell 1a skal lyde:

«Artikkell 1a

Som unntak fra artikkell 1 nr. 1 skal medlemsstatene tillate import av forsendelser som ikke er vedlagt resultatene av offisiell prøvetaking og analyse eller av et hygienesertifikat, og som forlot Tyrkia før 11. mars 2002, forutsatt at operatøren, ved prøvetaking og analyse i samsvar med bestemmelsene i kommisjonsdirektiv 98/53/EF(*), kan godtgjøre at disse forsendelsene overholder bestemmelsene i kommisjonsforordning (EF) nr. 194/97 med hensyn til høyeste tillatte innhold av aflatoksin B1 og samlet aflatoksininnhold.

(*) EFT L 201 av 17.7.1998, s. 93.»

2. Vedlegg II erstattes med teksten i vedlegg II til dette vedtak.

Artikkell 4

I vedtak 2002/80/EF gjøres følgende rettelser:

1. Betrakting 8 skal lyde:

Gjelder bare den tyske versjonen.

2. I artikkell 1 nr. 1 fjerde strekpunkt:

Gjelder bare den nederlandske versjonen.

3. Artikkell 1 nr. 5 skal lyde:

Gjelder bare den franske og den nederlandske versjonen.

Artikkell 5

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 20. mars 2002.

For Kommissjonen

David BYRNE

Medlem av Kommissjonen

*VEDLEGG I**«VEDLEGG II*

Liste over innførselssteder som jordnøtter og produkter framstilt av jordnøtter med opprinnelse i eller sendt fra Kina kan importeres gjennom til Det europeiske fellesskap

Medlemsstat	Innførselssted
Belgia	Antwerpen, Zeebrugge, Brussel/Bruxelles
Danmark	Alle danske havner, lufthavner og grensestasjoner
Tyskland	HZA Lörrach — ZA Weil am Rhein-Autobahn, HZA Stuttgart — ZA Flughafen, HZA München-Flughafen, HZA Hof — ZA Schirnding, HZA Weiden — ZA Furth im Wald-Schafberg, HZA Weiden — ZA Waidhaus-Autobahn, Bezirksamt Reinickendorf von Berlin, Abteilung Finanzen, Wirtschaft und Kultur, Veterinär- und Lebensmittelaufsicht samt, Grenzkontrollstelle, HZA Frankfurt (Oder) — ZA Autobahn, HZA Cottbus — ZA Forst- Autobahn, HZA Bremen — ZA Neustädter Hafen, HZA Bremerhaven — ZA Container Terminal, HZA Bremerhaven — ZA Rotersand, HZA Hamburg-Freihafen — Abfertigungsstelle, HZA Hamburg-Freihafen — ZAEricus-Abfertigungsstelle Südbahnhof, HZA Hamburg-Freihafen — ZA Köhlfleetdamm, HZA Hamburg-ST Annen — ZA Altona, HZA Hamburg-Waltershof — Abfertigungsstelle, HZA Hamburg-Waltershof — ZA Flughafen, HZA Frankfurt-am-Main-Flughafen, HZA Braunschweig-Abfertigungsstelle, HZA Hannover — Abfertigungsstelle, HZA Lüneburg — ZA Stade, Stadtverwaltung Dresden, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle Dresden-Friedrichstadt (für Bahntransport), Landratsamt Weisseritzkreis, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle (für Straßentransport), Landratsamt Niederschlesischer Oberlausitzkreis, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle Ludwigsdorf (für Straßentransport), HZA Itzehoe — ZA Pinneberg, HZA Trier — ZA Idar-Oberstein, HZA Oldenburg — ZA Wilhelmshaven
Hellas	Athina, Pireas, Elefsis, Aerodromio ton Athinon, Thessaloniki, Volos, Patra, Iraklion tis Kritis, Aerodromio tis Kritis, Euzoni, Idomeni, Ormenio, Kipi, Kakavia, Niki, Promahonas, Pithio, Igoumenitsa, Kristalopigi
Spania	Algeciras (Puerto), Alicante (Aeropuerto, Puerto), Almería (Aeropuerto, Puerto), Asturias (Aeropuerto), Barcelona (Aeropuerto, Puerto, Ferrocarril), Bilbao (Aeropuerto, Puerto), Cádiz (Puerto), Cartagena (Puerto), Castellón (Puerto), Ceuta (Puerto), Gijón (Aeropuerto, Puerto), Huelva (Puerto), Irún (Carretera), La Coruña (Puerto), La Junquera (Carretera) Las Palmas de Gran Canaria (Aeropuerto, Puerto), Madrid (Aeropuerto, Ferrocarril), Málaga (Aeropuerto, Puerto), Marín (Puerto), Melilla (Puerto), Murcia (Ferrocarril), Palma de Mallorca (Aeropuerto, Puerto), Pasajes (Puerto, Aeropuerto), San Sebastián (Aeropuerto), Santa Cruz de Tenerife (Puerto), Santander (Aeropuerto, Puerto), Santiago de Compostela (Aeropuerto), Sevilla (Aeropuerto, Puerto), Tarragona (Puerto), Tenerife Norte (Aeropuerto), Tenerife Sur (Aeropuerto), Valencia (Aeropuerto, Puerto), Vigo (Aeropuerto, Puerto), Villagarcía (Puerto), Vitoria (Aeropuerto), Zaragoza (Aeropuerto)
Frankrike	Marseille (Bouches-du-Rhône), Le Havre (Seine-Maritime), Rungis MIN (Val-de-Marne), Lyon Chassieu CRD (Rhône), Strasbourg CRD (Bas-Rhin), Lille CRD (Nord), Saint-Nazaire Montoir CRD (Loire), Agen (Lot-et-Garonne)
Irland	Alle havner, lufthavner og grensestasjoner
Italia	Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Ancona Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Bari Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Genova Ufficio di Sanità marittima di Livorno Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Napoli Ufficio di Sanità marittima di Ravenna Ufficio di Sanità marittima di Salerno Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Trieste Dogana di Fernetti-Interporto Monrupino (Trieste) Ufficio di Sanità marittima di La Spezia Ufficio di Sanità marittima e aerea di Venezia Ufficio di Sanità marittima e aerea di Reggio Calabria

Medlemsstat	Innførselssted
Luxembourg	Centre Douanier, Croix de Gasperich, Luxembourg
Nederland	Alle havner, lufthavner og grensestasjoner
Østerrike	HZA Graz, Nickelsdorf, Spielfeld, HZA Wien, ZA Wels
Portugal	Lisboa, Leixões
Finland	Alle finske tollsteder
Sverige	Göteborg, Ystad, Stockholm
Det forente kongerike	Belfast, Channel Tunnel Terminal, Dover, Felixstowe, Gatwick Airport, Goole Grangemouth, Harwich, Heathrow Airport, Heysham, Hull, Immingham, Ipswich, King's Lynn, Leith, Liverpool, London (herunder Tilbury, Thamesport og Sheerness), Manchester Airport, Manchester Container Port, Manchester (herunder Ellesmere Port), Medway, Middlesborough, Newhaven, Poole, Shoreham, Southampton, Stansted Airport»

*VEDLEGG II**«VEDLEGG II*

**Liste over innførselssteder som fiken, hasselnøtter og pistasienøtter og produkter framstilt av disse,
med opprinnelse i eller sendt fra Tyrkia, kan importeres gjennom til Det europeiske fellesskap**

Medlemsstat	Innførselssted
Belgia	Antwerpen, Zeebrugge, Brussel/Bruxelles
Danmark	Alle danske havner, lufthavner og grenestasjoner
Tyskland	HZA Lörrach — ZA Weil am Rhein-Autobahn, HZA Stuttgart — ZA Flughafen, HZA München-Flughafen, HZA Hof — ZA Schirnding, HZA Weiden — ZA Furth im Wald-Schafberg, HZA Weiden — ZA Waidhaus-Autobahn, Bezirksamt Reinickendorf von Berlin, Abteilung Finanzen, Wirtschaft und Kultur, Veterinär- und Lebensmittelaufsicht samt, Grenzkontrollstelle, HZA Frankfurt (Oder) — ZA Autobahn, HZA Cottbus — ZA Forst- Autobahn, HZA Bremen — ZA Neustädter Hafen, HZA Bremerhaven — ZA Container Terminal, HZA Bremerhaven — ZA Rotersand, HZA Hamburg-Freihafen — Abfertigungsstelle, HZA Hamburg-Freihafen — ZA Ericus-Abfertigungsstelle Südbahnhof, HZA Hamburg-Freihafen — ZA Köhlleetdamm, HZA Hamburg-ST Annen — ZA Altona, HZA Hamburg-Waltershof — Abfertigungsstelle, HZA Hamburg-Waltershof — ZA Flughafen, HZA Frankfurt-am-Main-Flughafen, HZA Braunschweig-Abfertigungsstelle, HZA Hannover — Abfertigungsstelle, HZA Lüneburg — ZA Stade, Stadtverwaltung Dresden, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle Dresden-Friedrichstadt (für Bahntransport), Landratsamt Weisseritzkreis, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle (für Straßentransport), Landratsamt Niederschlesischer Oberlausitzkreis, Lebensmittelüberwachungs- und Veterinäramt, Grenzkontrollstelle Ludwigsdorf (für Straßentransport), HZA Itzehoe — ZA Pinneberg, HZA Trier — ZA Idar-Oberstein, HZA Oldenburg — ZA Wilhelmshaven
Hellas	Athina, Pireas, Elefsis, Aerodromio ton Athinon, Thessaloniki, Volos, Patra, Iraklion tis Kritis, Aerodromio tis Kritis, Euzoni, Idomeni, Ormenio, Kipi, Kakavia, Niki, Promahonas, Pithio, Igoumenitsa, Kristalopigi
Spania	Algeciras (Puerto), Alicante (Aeropuerto, Puerto), Almería (Aeropuerto, Puerto), Asturias (Aeropuerto), Barcelona (Aeropuerto, Puerto, Ferrocarril), Bilbao (Aeropuerto, Puerto), Cádiz (Puerto), Cartagena (Puerto), Castellón (Puerto), Ceuta (Puerto), Gijón (Aeropuerto, Puerto), Huelva (Puerto), Irún (Carretera), La Coruña (Puerto), La Junquera (Carretera) Las Palmas de Gran Canaria (Aeropuerto, Puerto), Madrid (Aeropuerto, Ferrocarril), Málaga (Aeropuerto, Puerto), Marín (Puerto), Melilla (Puerto), Murcia (Ferrocarril), Palma de Mallorca (Aeropuerto, Puerto), Pasajes (Puerto, Aeropuerto), San Sebastián (Aeropuerto), Santa Cruz de Tenerife (Puerto), Santander (Aeropuerto, Puerto), Santiago de Compostela (Aeropuerto), Sevilla (Aeropuerto, Puerto), Tarragona (Puerto), Tenerife Norte (Aeropuerto), Tenerife Sur (Aeropuerto), Valencia (Aeropuerto, Puerto), Vigo (Aeropuerto, Puerto), Villagarcía (Puerto), Vitoria (Aeropuerto), Zaragoza (Aeropuerto)
Frankrike	Marseille (Bouches-du-Rhône), Le Havre (Seine-Maritime), Rungis MIN (Val-de-Marne), Lyon Chassieu CRD (Rhône), Strasbourg CRD (Bas-Rhin), Lille CRD (Nord), Saint-Nazaire Montoir CRD (Loire), Agen (Lot-et-Garonne)
Irland	Alle havner, lufthavner og grenestasjoner
Italia	Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Ancona Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Bari Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Genova Ufficio di Sanità marittima di Livorno Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Napoli Ufficio di Sanità marittima di Ravenna Ufficio di Sanità marittima di Salerno Ufficio di Sanità marittima ed aerea di Trieste Dogana di Fernetto-Interporto Monrupino (Trieste) Ufficio di Sanità marittima di La Spezia Ufficio di Sanità marittima e aerea di Venezia Ufficio di Sanità marittima e aerea di Reggio Calabria

Medlemsstat	Innførselssted
Luxembourg	Centre Douanier, Croix de Gasperich, Luxembourg
Nederland	Alle havner, lufthavner og grenestasjoner
Østerrike	HZA Graz, Nickelsdorf, Spielfeld, HZA Wien, ZA Wels
Portugal	Lisboa, Leixões
Finland	Alle finske tollsteder
Sverige	Göteborg, Ystad, Stockholm
Det forente kongerike	Belfast, Channel Tunnel Terminal, Dover, Felixstowe, Gatwick Airport, Goole Grangemouth, Harwich, Heathrow Airport, Heysham, Hull, Immingham, Ipswich, King's Lynn, Leith, Liverpool, London (herunder Tilbury, Thamesport og Sheerness), Manchester Airport, Manchester Container Port, Manchester (herunder Ellesmere Port), Medway, Middlesborough, Newhaven, Poole, Shoreham, Southampton, Stansted Airport

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 472/2002**2004/EØS/29/11****av 12. mars 2002****om endring av forordning (EF) nr. 466/2001 om fastsettelse av grenseverdier
for visse forurensende stoffer i næringsmidler(*)**

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EØF) nr. 315/93 av 8. februar 1993 om fastsettelse av framgangsmåter i Fellesskapet i forbindelse med forurensende stoffer i næringsmidler⁽¹⁾, særlig artikkel 2 nr. 3,

etter samråd med Vitenskapskomiteen for næringsmidler og ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EØF) nr. 315/93 skal det fastsettes grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler for å verne folkehelsen.
- 2) I kommisjonsforordning (EF) nr. 466/2001⁽²⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 257/2002⁽³⁾, er det fastsatt grensverdier som skal gjelde fra og med 5. april 2002 for visse forurensende stoffer i næringsmidler.
- 3) Visse medlemsstater har vedtatt eller har planer om å vedta grenseverdier for aflatoksiner i krydder og for okratoksin A i visse næringsmidler. I lys av ulikhettene mellom medlemsstatenes lovgivninger om grenseverdier for forurensende stoffer og den faren for konkurransevridning som dette kan medføre, er det nødvendig med fellesskapstiltak for å sikre et ensartet marked samtidig som forholdsmessighetsprinsippet overholdes.
- 4) Aflatoksiner, særlig aflatoksin B1, er genotokiske kreftframkallende stoffer og kan forekomme i et stort antall næringsmidler. Denne typen stoffer vil ha skadefinninger uansett mengde. Det er derfor ikke mulig å fastsette et akseptabelt daglig inntak. Den nåværende vitenskapelige og tekniske kunnskap og bedre produksjons- og lagringsmetoder gjør det ikke mulig å hindre fullt ut at denne muggen utvikler seg, og dermed heller ikke forekomsten av aflatoksiner i næringsmidler. Det bør derfor fastsettes så lave grenseverdier som det med rimelighet er mulig å oppnå.
- 5) Resultatene av et samordnet kontrollprogram, som medlemsstatene har gjennomført i henhold til kommisjonsrekommendasjon 97/77/EØF av 8. januar 1997 om et samordnet program for offentlig kontroll

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunnjort i EFT L 75 av 16.3.2002, s. 18, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 161/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 13.

(¹) EFT L 37 av 13.2.1993, s. 1.

(²) EFT L 77 av 16.3.2001, s. 1.

(³) EFT L 41 av 13.2.2002, s. 12.

av næringsmidler for 1997⁽⁴⁾, har blitt tilgjengelige etter at det ble fastsatt grenseverdier for aflatoksiner i andre næringsmidler. De viser at flere krydderarter har et høyt innhold av aflatoksiner. Det er derfor nødvendig å fastsette grenseverdier for de krydderarter som brukes i store mengder og som ofte er sterkt forurensset.

- 6) Grenseverdiene bør innen 31. desember 2003 gjennomgås og eventuelt nedjusteres under hensyn til mulighetene for å redusere innholdet av aflatoksin i krydder gjennom bedre produksjon, innhøsting og lagring samt utviklingen innen vitenskapelig og teknologisk kunnskap.
- 7) Okratoksin A er et mykotoksin som produseres av flere sopper (artene *Penicillium* og *Aspergillus*). Det forekommer naturlig i en rekke ulike planteprodukter som korn, kaffebønner, kakaobønner og tørket frukt over hele verden. Det er påvist i produkter som kornprodukter, kaffe, vin, øl, krydder og drueråsaft, men også i produkter av animalsk opprinnelse, f.eks. svinekyrter. Undersøkser av hvor ofte og i hvilke mengder okratoksin A forekommer i prøver av næringsmidler og humant blod tyder på at næringsmidler ofte er forurensset.
- 8) Okratoksin A er et mykotoksin med kreftframkallende, nyretokiske, teratogene, immunotokiske og muligens nevrotokiske egenskaper. Okratoksin A er blitt knyttet til nyresykdom hos mennesker. Det kan ha en lang halveringstid hos mennesker.
- 9) Vitenskapskomiteen for næringsmidler mente i sin uttalelse om okratoksin A av 17. september 1998 at det ville være klokt i størst mulig grad å redusere eksponering for okratoksin A og sikre at eksponeringen ligger i den nedre delen av skalaen for tolerable daglige inntak på 1,2-14 ng/kg kroppsvekt som er beregnet av andre organer, f.eks. et daglig inntak på under 5 ng/kg kroppsvekt.
- 10) På grunnlag av dagens vitenskapelige og tekniske kunnskap og til tross for bedre produksjons- og lagringsteknikker er det ikke mulig helt å hindre forekomsten av disse muggene. Det er derfor ikke mulig å fjerne okratoksin A helt fra næringsmidler. Derfor bør det fastsettes så lave grenseverdier som det med rimelighet er mulig å oppnå.

(⁴) EFT L 22 av 24.1.1997, s. 27.

- 11) Hovedkilden til menneskers næringsinntak av okratoksin A er korn og kornprodukter. Forebygging er svært viktig for i størst mulig grad å unngå forurensning og for å verne forbrukeren. I tillegg er det hensiktsmessig å fastsette så lave grenseverdier for korn og kornprodukter som det med rimelighet er mulig å oppnå, under forutsetning av at det iverksettes forebyggende tiltak for å hindre forurensning på alle produksjons- og markedsføringstrinn.
- 12) Tørkede druer (korinter, sultanasiner og andre rosiner) har vist seg å være svært forurenset. Mennesker med et stort næringsinntak av tørkede druer, særlig barn, blir utsatt for høy eksponering for okratoksin A. Det bør derfor fastsettes en foreløpig grenseverdi som er teknisk gjennomførbar, men det er absolutt nødvendig å forbedre metodene for å redusere forurensningen ytterligere.
- 13) Okratoksin A er også påvist i kaffe, vin, øl, drueråsaft, kakao og krydder. Medlemsstatene og berørte parter (f.eks. bransjeorganisasjoner) bør gjennom undersøkelser og forskning fastslå hvilke faktorer som inngår i dannelsen av okratoksin A og fastsette hvilke forebyggende tiltak som skal treffes for å redusere forekomsten av okratoksin A i næringsmidler. For disse produktene bør innsatsen med hensyn til forskning og forebyggende tiltak være størst mulig for i størst mulig grad å redusere innholdet av okratoksin A i påvente av at det fastsettes grenseverdier på grunnlag av ALARA-prinsippet («så lavt som det med rimelighet er mulig å oppnå»). Dersom det ikke gjøres en innsats for å redusere innholdet av okratoksin A i visse produkter, blir det nødvendig å fastsette grenseverdier for innholdet i disse produktene for å verne folkehelsen uten at det er mulig å vurdere om det er teknisk gjennomførbart.
- 14) Forordning (EF) nr. 466/2001 bør derfor endres.
- 15) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen —

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 12. mars 2002.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkelf 1

I forordning (EF) nr. 466/2001 gjøres følgende endringer:

1. I artikkelf 4 nr. 2 gjøres følgende endringer:
  - a) Den innledende setningen erstattes med følgende:
«Når det gjelder aflatoksin og okratoksin A i produktene nevnt i nr. 2.1 og 2.2 i vedlegg I, er det forbudt å»,
  - b) i bokstav b) erstattes «og 2.1.3» med «, 2.1.3, 2.1.4, 2.2.1 og 2.2.2».
2. I artikkelf 5 skal nytt nr. 2a lyde:
 «2a. Kommisjonen skal innen 31. desember 2003 gjennomgå grenseverdiene for aflatoksiner som er fastsatt i vedlegg I del 2 nr. 2.1.4, og eventuelt nedjustere dem for å ta hensyn til utviklingen innen vitenskapelig og teknisk kunnskap.
 Kommisjonen skal innen 31. desember 2003 gjennomgå bestemmelserne i vedlegg I del 2 nr. 2.2.2 og 2.2.3 med hensyn til grenseverdiene for okratoksin A i tørkede vindruer med sikte på å innføre en grenseverdi for okratoksin A i brent kaffe og kaffeprodukter, vin, øl, drueråsaft, kakao og kakaobønner samt krydder på grunnlag av de undersøkelser som er gjort og de forebyggende tiltak som er vedtatt for å redusere forekomsten av okratoksin A i disse produktene.
- Medlemsstatene og de berørte parter skal derfor hvert år underrette Kommisjonen om resultatene av de undersøkelsene som er foretatt, og om de framskrift som er gjort med hensyn til iverksetting av forebyggende tiltak for å hindre forurensning med okratoksin A.»
3. Vedlegg I endres i samsvar med vedlegget til denne forordning.

Artikkelf 2

Denne forordning trer i kraft den tiende dag etter at den er kunngjort i *De Europeske Fellesskaps Tidende*.

Den får anvendelse fra 5. april 2002.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG

I del 2 (Mykotoksiner) i vedlegg I til forordning (EF) nr. 466/2001 innsettes følgende:

Produkt	Grenseverdi ($\mu\text{g} / \text{kg}$)			Prøvetakings-metode	Kriterier for analysemetoder
	B ₁	B ₁ + B ₂ + G ₁ + G ₂	M ₁		
«2.1.4 Følgende krydderarter: — <i>Capsicum</i> spp. (tørkede frukter, hele eller malte, herunder chilipepper, chilipulver, kajennepepper og paprika) — <i>Piper</i> spp. (frukter, herunder hvit og sort pepper) — <i>Myristica fragrans</i> (muskatnøtt) — <i>Zingiber officinale</i> (ingefær) — <i>Curcuma longa</i> (gurkemeie)	5	10	—	Direktiv 98/53/EF	Direktiv 98/53/EF»

«Produkt	Grenseverdi (mg/kg eller ppb)	Prøvetakingsmetode	Referansemetode for analyse
2.2 OKRATOKSIN A			
2.2.1 Korn (herunder ris og bokhvete) og bearbeidede produkter av korn			
2.2.1.1 Ubearbeidet korn (herunder råris og bokhvete)	5	Kommisjonsdirektiv 2002/26/EF*	Direktiv 2002/26/EF
2.2.1.2 Alle bearbeidede produkter av korn (herunder bearbeidede kornprodukter og korn som skal brukes til direkte konsum)	3	Direktiv 2002/26/EF	Direktiv 2002/26/EF
2.2.2 Tørkede druer (korinter, sultananrosiner og andre rosiner)	10	Direktiv 2002/26/EF	Direktiv 2002/26/EF
2.2.3 Ubrent og brent kaffe samt kaffeprodukter, vin, øl, drueråsaft, kakao og kakaoprodukter samt krydder	—		

(*) EFT L 75 av 16.3.2002, s. 38.»

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 473/2002**2004/EØS/29/12****av 15. mars 2002**

om endring av vedlegg I, II og VI til rådsforordning (EØF) nr. 2092/91 om økologisk produksjonsmetode for landbruksprodukter og slik angivelse på landbruksprodukter og næringsmidler, og om nærmere regler for overføring av opplysninger om bruk av kobberforbindelser(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EØF) nr. 2092/91 av 24. juni 1991 om økologisk produksjonsmetode for landbruksprodukter og slik angivelse på landbruksprodukter og næringsmidler⁽¹⁾, sist endret ved kommisjonsforordning (EF) nr. 2491/2001⁽²⁾, særlig artikkel 13 første og annet strekpunkt, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Det er nødvendig å presisere ytterligere tidspunktet for når omleggingsperioden prinsipielt starter og å angi de vilkår som må oppfylles for at en periode før omleggingsperiodens start med tilbakevirkende kraft kan godkjennes som en del av denne.
- 2) Ved spesielle omstendigheter, f.eks. utbrudd av infeksjonssykdommer, utilsiktet forurensning eller naturfenomener, kan det være vanskelig for oppdrettere å skaffe fôr av økologisk opprinnelse. Vedkommende myndighet i medlemsstaten bør derfor gi en midlertidig og begrenset tillatelse til bruk av fôr som ikke stammer fra økologisk landbruk.
- 3) I henhold til vedlegg II del A om gjødsel og jordforbedringsmidler kan kompostert husholdningsavfall brukes bare i en overgangsperiode som utløper 31. mars 2002. Bruk av kompostert husholdningsavfall dekker et reelt behov i visse medlemsstater, og det er strenge regler for produktet med hensyn til avfallets opprinnelse, driften av innsamlingssystemet, som skal være godkjent av medlemsstatene, og det høyeste innholdet av tungmetaller, uten at det hindrer anvendelsen av andre bestemmelser som gjelder bruken av dette produktet i landbruket generelt. Disse krav må vurderes innenfor rammen av en ny felles lovgivning om husholdningsavfall. Den nåværende tillatelsen kan derfor forlenges for et begrenset tidsrom.
- 4) Pyretroider (deltametrin og lambdacyhalotrin) brukes i økologisk landbruk bare i feller og bruken oppfyller derfor vilkårene i artikkel 7 nr. 1 i forordning (EØF) nr. 2092/91. Det har vist seg at bruken av disse stoffene dekker et reelt behov i visse avlinger og derfor bør tillates på ubestemt tid.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 75 av 16.3.2002, s. 21, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 161/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 13.

(¹) EFT L 198 av 22.7.1991, s. 1.

(²) EFT L 337 av 20.12.2001, s. 9.

- 5) Tyskland har bedt om at jernfosfat oppføres i vedlegg II til forordning (EØF) nr. 2092/91 slik at dette stoffet kan brukes som bløtdyrmmiddel i økologisk landbruk. Etter undersøkelse av anmodningen er det blitt fastslått at vilkårene i artikkel 7 nr. 1 i nevnte forordning er oppfylt. Dessuten er jernfosfat nylig blitt vurdert innenfor rammen av rådsdirektiv 91/414/EØF av 15. juli 1991 om markedsføring av plantefarmasøytske produkter⁽³⁾, sist endret ved kommisjonsdirektiv 2002/18/EF⁽⁴⁾, når det gjelder oppfyllelse av kriterier knyttet til menneskehelsen og miljøet. Produktet bør derfor tilføyes i vedlegg II del B.
- 6) Det er tillatt å bruke metaldehyd som bløtdyrmmiddel i økologisk landbruk i en periode som utløper 31. mars 2002. Denne perioden bør forlenges med en begrenset overgangsperiode på fire år som vil gjøre det mulig å erstatte metaldehyd som bløtdyrmmiddel med jern(III)ortofosfat i medlemsstatene.
- 7) Bruk av kobber i form av kobberhydroksid, kobberoksyklorid, (trebasisk) kobbersulfat og kobberoksid samt bruk av mineraloljer som soppdrepende middel anses som tradisjonell praksis innen økologisk landbruk i samsvar med bestemmelsene i artikkel 7 nr. 1a i forordning (EØF) nr. 2092/91. Det har vist seg at disse stoffene på dette tidspunkt er uunnværlige for dyrking av flere avlinger, og at det bare ved økt forskningsinnsats vil være mulig på mellomlang eller lang sikt å finne alternative løsninger. Disse stoffene bør derfor tillates nå. Tillatelsen vil bli gjennomgått i lys av ny utvikling og nye opplysninger med hensyn til tilgjengelige alternativer.
- 8) Bruk av kobber i ovennevnte former kan få langsiktige følger fordi stoffet akkumuleres i jorden, noe som ikke synes å være forenlig med det økologiske landbrukets målsetting om miljøvennlig landbruk. Vilkårene for bruk av kobber bør derfor begrenses ved at det fastsettes en øvre grense for bruk, uttrykt i kilo kobber per hektar og år. Denne grensen bør først være på 8 kg kobber per hektar og etter en overgangsperiode på fire år reduseres til 6 kg kobber per hektar, med mindre det for visse avlinger viser seg at en lavere grense ikke er virkningsfull. Det bør være mulig for medlemsstatene å bruke denne øvre grensen som et gjennomsnitt over en periode på fem år.

(³) EFT L 230 av 19.8.1991, s. 1.

(⁴) EFT L 55 av 26.2.2002, s. 29.

Medlemsstater som benytter seg av denne muligheten bør underrette om gjennomføringen av tiltaket og om hvor store mengder som faktisk brukes, slik at ordningen eventuelt kan gjennomgås.

- 9) Forlengelsen av perioden for bruk av plantefarmasøytske produkter innenfor rammen av denne forordning berører ikke beslutninger truffet med hensyn til bruken av disse produktene i landbruket generelt som ledd i arbeidsprogrammet som omhandles i artikkel 8 nr. 2 i direktiv 91/414/EØF. Kommisjonen har framlagt for Rådet og Parlamentet rapporten som omhandles i artikkel 8 nr. 2, for undersøkelse. Fristene som fastsettes i denne forordning vil bli gjennomgått umiddelbart dersom det er nødvendig på grunnlag av konklusjonene etter undersøkelsen av rapporten.
- 10) I henhold til artikkel 5 i forordning (EØF) nr. 2092/91 kan merking av eller reklame for et produkt vise til en økologisk produksjonsmetode bare dersom produktet eller produkttingrediensene av landbruksopprinnelse ikke har gjennomgått behandling med andre stoffer enn dem som er oppført i del B i vedlegg VI. Natriumhydroksid er oppført i det vedlegget i forbindelse med produksjon av rapsolje (*Brassica* spp.), men bare i en overgangsperiode som utløper 31. mars 2002. Bruken av dette stoffet har vist seg å dekke et reelt behov i produksjonen av visse typer økologisk rapsolje som brukes i næringsmidler. Bruken av dette produktet bør derfor tillates på ubestemt tid.
- 11) I kommisjonsforordning (EØF) nr. 207/93(¹), sist endret ved forordning (EF) nr. 2020/2000(²), fastsettes innholdet i vedlegg VI til forordning (EØF) nr. 2092/91 og vilkårene for gjennomføring av artikkel 5 nr. 4 i denne forordning. Medlemsstatene har bedt om at dyretarmer oppføres i vedlegg VI del C. Etter undersøkelse er det fastslått at søknaden om oppføring av dyretarmer oppfyller kravene i artikkel 5 nr. 4 i forordning (EØF) nr. 2092/91 og i artikkel 3 nr. 4 i forordning (EØF) nr. 207/93.
- 12) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra komiteen nevnt i artikkel 14 i forordning (EØF) nr. 2092/91 —

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Uferdiget i Brussel, 15. mars 2002.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkel 1

Vedlegg I, II og VI til forordning (EØF) nr. 2092/91 endres i samsvar med vedlegget til denne forordning.

Artikkel 2

Dersom en medlemsstat beslutter å gjennomføre unntaksbestemmelsen om grenseverdier for kobberforbindelser fastsatt i del B i vedlegg II til forordning (EØF) nr. 2092/91, skal følgende opplysninger meddeles Kommisjonen og de andre medlemsstatene:

- innen 30. juni 2002, opplysninger om tiltak som er iverksatt for å gjennomføre denne bestemmelse og for å sikre at den overholdes, særlig på de enkelte driftsenheter i landbruket,
- innen 31. desember 2004, en rapport om gjennomføringen og resultatene av tiltakene, særlig hvor store mengder som faktisk er brukt i hver dyrkingsperiode siden denne bestemmelse trådte i kraft.

Kommisjonen skal eventuelt treffe nødvendige tiltak etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 14 i forordning (EØF) nr. 2092/91.

Artikkel 3

Denne forordning trer i kraft den sjuende dag etter at den er kunngjort i *De Europeske Fellesskaps Tidende*.

Medlemsstatene kan imidlertid fortsette å anvende bestemmelsene i del A nr. 1 i vedlegg I til forordning (EØF) nr. 2092/91, som fikk anvendelse før denne forordning trådte i kraft,

- på parseller hvis omleggingsperiode startet før 31. desember 2002, og
- på alle parseller som inngår i en omleggingsplan med en varighet på høyst fem år som vedkommende myndighet har godkjent og som ble innledet før 1. september 2002; dette unntak gjelder ikke parseller som er lagt til planen etter den første godkjenningen.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

(¹) EFT L 25 av 2.2.1993, s. 5.

(²) EFT L 241 av 26.9.2000, s. 39.

VEDLEGG

1. I vedlegg I til forordning (EØF) nr. 2092/91 gjøres følgende endringer:
    - 1.1. I vedlegg I skal nr. 1 under delen «A. Vekster og vegetabilsker produkter» erstattes med følgende:

«1.1. Prinsippene fastsatt i artikkel 6 nr. 1 bokstav a), b) og d) og som særlig omhandles i dette vedlegg, skal normalt ha vært anvendt på parcellene i en omleggingsperiode på minst to år før sång eller, på eng og beite, i minst to år før de brukes som før fra økologisk landbruk eller, i flerårige avlinger bortsett fra eng og beite, i minst tre år før første høsting av produktene nevnt i artikkel 1 nr. 1 bokstav a). Omleggingsperioden starter tidligst den dato når produsenten melder fra om sin virksomhet i samsvar med artikkel 8 og underlegger sin driftsenhet kontrollordningen fastsatt i artikkel 9.
    - 1.2. Kontrollmyndigheten eller kontrollorganet kan imidlertid med samtykke fra vedkommende myndighet godkjenne med tilbakevirkende kraft at omleggingsperioden også omfatter tidligere perioder når
      - a) parcellene var en del av et program som ble gjennomført i henhold til rådsforordning (EØF) nr. 2078/92 av 30. juni 1992 om produksjonsmetoder innen landbruket som er forenlig med kravene til vern av miljøet og bevaring av kulturlandskapet(*) eller i henhold til kapittel 4 i rådsforordning (EF) nr. 1257/1999 av 17. mai 1999 om støtte til utvikling av landdistrikte fra Det europeiske utviklings- og garantifond for landbruket (EUGFL) og om endring og oppheving av visse forordninger(**), eller innenfor rammen av et annet offisielt program, forutsatt at de berørte programmer sikrer at produkter som ikke er oppført i del A og B i vedlegg II ikke er brukt på parcellene, eller
      - b) parcellene var naturområder eller landbruksarealer som ikke var behandlet med produkter som ikke er oppført i del A og B i vedlegg II. Denne perioden kan vurderes med tilbakevirkende kraft bare dersom tilstrekkelige bevis er oversendt kontrollmyndigheten eller kontrollorganet slik at myndigheten eller organet kan forvisse seg om at vilkårene var oppfylt i en periode på minst tre år.
    - 1.3. Kontrollmyndigheten eller kontrollorganet kan med samtykke fra vedkommende myndighet i enkelte tilfeller beslutte å forlenge omleggingsperioden utover perioden som er fastsatt i nr. 1.1, under hensyn til parcellenes tidligere bruk.
    - 1.4. For parseller der omlegging til økologisk landbruk allerede har skjedd eller holder på å skje og som behandles med et produkt som ikke er oppført i vedlegg II, kan medlemsstaten forkorte overgangsperioden til en periode som er kortere enn den som er fastsatt i nr. 1.1 i følgende to tilfeller:
      - a) Parseller som er blitt behandlet med et produkt som ikke er oppført i vedlegg II del B, som en del av et tiltak for bekjempelse av sykdommer eller skadedyr gjort obligatorisk av vedkommende myndighet i medlemsstaten på dens territorium, eller på visse deler av territoriet, for en bestemt avling.
      - b) Parseller som er blitt behandlet med et produkt som ikke er oppført i vedlegg II del A eller B innenfor rammen av vitenskapelige forsøk som er godkjent av vedkommende myndighet i medlemsstaten.
- Ved forkortelsen av omleggingsperioden skal det tas hensyn til følgende punkter:
- det må sikres at nedbrytingen av det berørte plantefarmasøytske produktet gir et ubetydelig restnivå i jorden ved utløpet av den forkortede overgangsperioden, og dersom det dreier seg om en flerårig avling, i planten,
  - avlingen som følger etter behandlingen, kan ikke selges merket med en henvisning til økologisk produksjonsmetode,
  - den berørte medlemsstat må underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om sin beslutning om å gjøre behandling obligatorisk.
- (*) EFT L 215 av 30.7.1992, s. 85.
 (**) EFT L 160 av 26.6.1999, s. 80.»
- 1.2. I del «B. Dyr og animalske produkter av følgende arter: storfe (herunder *Bubalus*- og bisonarter), svin, sau, geit, dyr av hestefamilien, fjørfe» gjøres følgende endringer:
    - 1.2.1. Teksten i nr. 4.9 erstattes med følgende: «Som unntak fra nr. 4.8 kan vedkommende myndigheter i medlemsstatene i en begrenset periode og for et bestemt område tillate en høyere prosentandel av konvensjonelt for dersom et slikt unntak er berettiget ved tap av forproduksjon eller dersom det innføres begrensninger, særlig på grunn av uvanlige værforhold, utbrudd av infeksjonssykdommer, forurensning av giftige stoffer eller som følge av branner. Etter godkjening fra vedkommende myndighet skal kontrollmyndigheten eller kontrollorganet anvende dette unntaket overfor de enkelte produsenter. Medlemsstatene skal underrette hverandre og Kommisjonen om de unntak de har tillatt.»
    - 1.2.2. I nr. 7.4. skal ordet «utelukkende» tilføyes etter ordet «samarbeid».

2. I vedlegg II til forordning (EØF) nr. 2092/91 gjøres følgende endringer:
- 2.1. I del «A. Gjødsel og jordforbedringsmidler» gjøres følgende endringer:
I tabellen endres utløpsdatoen «31. mars 2002» for bruk av kompostert eller gjæret husholdningsavfall til «31. mars 2006».
- 2.2. I del «B. Vernemidler» gjøres følgende endringer:
- 2.2.1. I tabell «III. Stoffer som skal brukes i feller og/eller dispensere» utgår begrensningen på bruk av pyretroider i en periode som utløper 31. mars 2002.
- 2.2.2. I tabell «III. Stoffer som skal brukes i feller og/eller dispensere» skal utløpsdatoen «31. mars 2002» for metaldehyd erstattes med «31. mars 2006».
- 2.2.3. I tabell «IV. Andre stoffer som tradisjonelt brukes i økologisk landbruk» skal nye bestemmelser om kobber lyde:

Betegnelse	Beskrivelse, krav til sammensetning, bruksvilkår
«Kobber i form av kobberhydroksid, kobberoksyklorid, (trebasisk) kobbersulfat, kobberoksid	<p>Soppdrepende middel</p> <p>Fram til 31. desember 2005 høyst 8 kg kobber per hektar per år, og fra 1. januar 2006 høyst 6 kg kobber per hektar per år, uten at det berører en lavere øvre grense dersom en slik er fastsatt i henhold til særbestemmelser i den alminnelige lovgivning om plantefarmasøytske produkter i medlemsstaten der produktet skal brukes</p> <p>For flerårige avlinger kan medlemsstatene som unntak fra forrige ledd, fastsette at grenseverdiene skal være følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Den samlede største mengde som brukes fra 23. mars 2002 til 31. desember 2006, skal være høyst 38 kg kobber per hektar — Fra og med 1. januar 2007 skal den største mengden som kan brukes hvert år, beregnes ved å trekke de mengder som faktisk er brukt i de fire foregående årene, fra henholdsvis 36, 34, 32 og 30 kg kobber for årene 2007, 2008, 2009 og 2010 samt påfølgende år <p>Behov anerkjent av kontrollorganet eller kontrollmyndigheten»</p>

- 2.2.4. I tabell «IV. Andre stoffer som tradisjonelt brukes i økologisk landbruk» utgår begrensningen på bruk av mineraloljer til en periode som utløper 31. mars 2002.

- 2.3. Ny tabell IIIa med overskriften «Preparater som skal spres på jordbunnen mellom dyrkede planter» skal lyde:

Betegnelse	Beskrivelse, krav til sammensetning, bruksvilkår
Jern(III)ortofosfat	Bløtdyrmiddele»

3. I vedlegg VI til forordning (EØF) nr. 2092/91 gjøres følgende endringer:
- 3.1. I del «B. Tekniske hjelpestoffer og andre produkter som kan brukes ved bearbeiding av økologisk produserte ingredienser av landbruksopprinnelse, nevnt i artikkel 5 nr. 3 bokstav d) og artikkel 5 nr. 5a bokstav e) i forordning (EØF) nr. 2092/91» gjøres følgende endringer: Begrensningen på bruk av natriumhydroksid til en periode som utløper 31. mars 2002, utgår.
- 3.2. I del «C. Ingredienser av landbruksopprinnelse som ikke er økologisk produsert, nevnt i artikkel 5 nr. 4 i forordning (EØF) nr. 2092/91» tilføyes følgende i del C.3: «Dyretarmer, bare til og med 1. april 2004».

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 563/2002**2004/EØS/29/13****av 2. april 2002****om endring av forordning (EF) nr. 466/2001 om fastsettelse av grenseverdier
for visse forurensende stoffer i næringsmidler(*)**

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EØF) nr. 315/93 av 8. februar 1993 om fastsettelse av framgangsmåter i Fellesskapet i forbindelse med forurensende stoffer i næringsmidler⁽¹⁾, særlig artikkel 2 nr. 3, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EØF) nr. 315/93 skal det fastsettes grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler for å verne folkehelsen.
- 2) Kommisjonsforordning (EF) nr. 466/2001⁽²⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 472/2002⁽³⁾, får anvendelse fra og med 5. april 2002 og erstatter kommisjonsforordning (EF) nr. 194/97 av 31. januar 1997 om fastsetting av høgsteinnhaldet av visse ureinande stoff i næringsmiddel⁽⁴⁾, sist endret særlig ved forordning (EF) nr. 864/1999⁽⁵⁾, som fastsetter grenseverdier for nitrat i salat og spinat.
- 3) Medlemsstatene skal oversende resultatene av sin overvåking og rapportere om de tiltak de har truffet, og om framdriften med hensyn til anvendelsen av reglene for god landbrukspraksis for å redusere nitratinnhold. På grunnlag av disse opplysningene skal Kommisjonen hvert tredje år og før 1. januar 2002 for første gang gjennomgå grenseverdiene for nitrat i salat med henblikk på å redusere de nevnte grenseverdiene.
- 4) De årlige resultatene fra medlemsstatenes overvåking viser at nitratinnholdet i salat er gått ned. Lavere grenseverdier for visse kategorier av salat bør kunne oppnås ved å følge god produksjonspraksis. I noen regioner rapporteres det om nitratinnhold som ofte er høyere enn de grenseverdiene som er fastsatt i vedlegget til forordning (EF) nr. 466/2001, men den generelle tendensen er at nitratinnholdet i salat er på vei ned. Nitratinnholdet i spinat viser ingen tydelig tendens til å gå ned. Visse medlemsstater har behov for å beholde den fastsatte overgangsperioden for å tillate markedsføring av

salat og/eller spinat som er dyrket og beregnet på konsum på deres territorium. Når det gjelder salat bør denne overgangsperioden være tidsbegrenset, men det er ennå ikke fastsatt noen slutt dato for spinat.

- 5) Forordning (EF) nr. 466/2001 bør derfor endres.
- 6) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen —

VEDTATT DENNE FORORDNING:***Artikkkel 1***

I forordning (EF) nr. 466/2001 gjøres følgende endringer:

1. Artikkkel 3 nr. 1 skal lyde:

«1. Medlemsstatene kan i begrunnede tilfeller og i en overgangsperiode tillate markedsføring av frisk salat og spinat som er dyrket og beregnet på konsum på deres territorium, med et nitratinnhold som er høyere enn grenseverdiene fastsatt i nr. 1.1, 1.3 og 1.4 i vedlegget, forutsatt at reglene for god landbrukspraksis anvendes slik at det skjer en gradvis utvikling mot grensverdiene som er fastsatt i denne forordning.

Overgangsperioden

- a) opphører 1. januar 2005 for salat,
- b) skal for spinat gjennomgås på nytt senest 1. januar 2005.

Medlemsstatene skal hvert år underrette de andre medlemsstatene og Kommisjonen om hva de har gjort for å gjennomføre første ledd.»

2. Avsnitt 1 i vedlegg I erstattes med teksten i vedlegget til denne forordning.

Artikkkel 2

Denne forordning trer i kraft den 20. dag etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 86 av 3.4.2002, s. 5, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 161/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 13.

(¹) EFT L 37 av 13.2.1993, s. 1.

(²) EFT L 77 av 16.3.2001, s. 1.

(³) EFT L 75 av 16.3.2002, s. 18.

(⁴) EFT L 31 av 1.2.1997, s. 48.

(⁵) EFT L 108 av 27.4.1999, s. 16.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 2. april 2002.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG

Avsnitt 1 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 466/2001 om nitrater erstattes med følgende:

Produkt	Grenseverdier (mg NO ₃ / kg)	Prøvetakingsmetode	Referanse-metode for analyse
«1.1 Frisk spinat ⁽¹⁾ (<i>Spinacia oleracea</i>)	Innhøstet 1. november til 31. mars: Innhøstet 1. april til 31. oktober: 3 000 2 500	Kommisjonsdirektiv 79/700/EØF ⁽²⁾	
1.2 Konservert, dypfryst eller fryst spinat		2 000	Direktiv 79/700/EØF
1.3 Frisk salat (<i>Lactuca</i> <i>sativa L.</i>) (dyrket i veksthus og på friland), unntatt salat oppført i nr. 1.4	Innhøstet 1. oktober til 31. mars: — salat dyrket i veksthus — salat dyrket på friland Innhøstet 1. april til 30. september: — salat dyrket i veksthus — salat dyrket på friland 4 500 ⁽³⁾ 4 000 ⁽³⁾	3 500 ⁽³⁾ 2 500 ⁽³⁾	Direktiv 79/700/EØF. Minste antall enheter per laboratorieprøve er imidlertid 10
1.4. Isbergsalat ⁽⁴⁾	Salat dyrket i veksthus Salat dyrket på friland	2 500 ⁽³⁾ 2 000 ⁽³⁾	Direktiv 79/700/EØF. Minste antall enheter per laboratorieprøve er imidlertid 10

⁽¹⁾ Grenseverdiene for frisk spinat gjelder ikke for frisk spinat som skal bearbeides og som bulktransporteres direkte fra åkeren til bearbeidingsbedriften.

⁽²⁾ EFT L 207 av 15.8.1979, s. 26.

⁽³⁾ Dersom det ikke finnes hensiktsmessig merking som angir produksjonsmetode, skal grensen som er fastsatt for frilandsdyrket salat gjelde.

⁽⁴⁾ Beskrevet i kommisjonsforordning (EF) nr. 1543/2001 av 27. juli 2001 om fastsettelse av markedsstandarder for salat, krusendiv og bredbladet endiv (EFT L 203 av 28.7.2001, s. 9).»

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 622/2002**2004/EØS/29/14****av 11. april 2002**

**om fastsetjing av fristar for framlegging av opplysningar om kjemisk definerte aromastoff
som vert nytta i eller på næringsmiddel(*)**

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA
HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 2232/96 av 28. oktober 1996 om fastsetjing av ein framgangsmåte for Fellesskapet for aromastoff som vert nytta eller skal nyttast i eller på næringsmiddel⁽¹⁾, særleg artikkel 4 nr. 1, og

ut frå desse synsmåtane:

- 1) Målet med forordning (EF) nr. 2232/96 er å fastsetje ei liste over aromastoff som er dei einaste som er tillatne. Denne lista skal fastsetjast etter ei vurdering av dei aromastoffa som vert nytta i eller på næringsmiddel.
- 2) I medhald av den nemnde forordninga vart det ved kommisjonsvedtak 1999/217/EF⁽²⁾, sist endra ved vedtak 2002/113/EF⁽³⁾, vedteke eit register over aromastoff som vert nytta i eller på næringsmiddel.
- 3) Dei opplysningane som er naudsynte for vurderinga av stoff som er førde opp i registeret, vart fastsette i kommisjonsforordning (EF) nr. 1565/2000⁽⁴⁾, der det er fastsett eit vurderingsprogram for dei kjemisk definerte aromastoffa som er førde opp i vedtak 1999/217/EF.
- 4) I artikkel 3 i forordning (EF) nr. 1565/2000 er det fastsett kva opplysningar den som er ansvarleg for marknadsføringa av det aktuelle stoffet, skal legge fram for at vurderingsprogrammet skal kunne gjennomførast. Dersom opplysningane for eit visst stoff ikkje vert gjorde tilgjengelege innan eitt år etter at den nemnde forordninga vart vedteken, bør Kommisjonen få melding om datoanen då desse opplysningane kan leggjast fram.

Denne forordninga er bindande i alle delar og gjeld direkte i alle medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 11. april 2002.

- 5) I det første gjennomføringsåret til vurderingsprogrammet har dei som er ansvarlege for marknadsføringa av dei stoffa som er førde opp i registeret, gjennom *European Flavour and Fragrance Association* lagt fram opplysningar for delar av dei stoffa som er førde opp i vedtak 1999/217/EF, og meldt frå til Kommisjonen om datoane for når opplysningar om resten av stoffa kan leggjast fram.
- 6) Foråsikre eismidig gjennomføring av vurderingsprosessen kan Kommisjonen no fastsetje fristar for framlegging av dei opplysningane som er nemnde i artikkel 3 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1565/2000.
- 7) Dei tiltaka som er fastsette i denne forordninga, er i samsvar med fråsegna frå Det faste utvalet for næringsmiddelkjeda og dyrehelsa —

VEDTEKE DENNE FORORDNINGA:

Artikkel 1

1. Fristane for framlegging av opplysningar om aromastoff i medhald av artikkel 3 nr. 3 i forordning (EF) nr. 1565/2000 er fastsette i vedleget.
2. Kommisjonen kan lengje fristen som følgje av ein grunngjeven søknad frå den som er ansvarleg for marknadsføringa av slike stoff. Søknaden må vere lagd fram innan fristen går ut.

Artikkel 2

Denne forordninga tek til å gjelde sjuanne dagen etter at ho er kunngjord i *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 95 av 12.4.2002, s. 10, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 161/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 13.

(¹) TEF L 299 av 23.11.1996, s. 1.

(²) TEF L 84 av 27.3.1999, s. 1.

(³) TEF L 49 av 20.2.2002, s. 1.

(⁴) TEF L 180 av 19.7.2000, s. 8.

VEDLEGG

Aromastoff	Frist for framlegging av dei opplysningane som er nemnde i artikkel 3 nr. 1 i forordning (EF) nr. 1565/2000
Stoff som skal prioriterast ved vurdering (merkte med nr. 3 i kolonna «Merknader» i vedlegget til vedtak 1999/217/EF)	31. desember 2002
Stoff som høyrer til gruppe 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10 og 20 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 1565/2000	31. desember 2002
Stoff som høyrer til gruppe 6, 7, 14, 15, 21, 22, 23, 24, 25 og 29 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 1565/2000	31. august 2003
Stoff som høyrer til gruppe 3, 11, 12, 13, 16, 17, 18, 19, 26, 27, 28, 30, 31, 32, 33 og 34 i vedlegg I til forordning (EF) nr. 1565/2000	30. juni 2004

KOMMISJONSDIREKTIV 2002/26/EØF**2004/EØS/29/15****av 13. mars 2002**

**om fastsettjing av prøvetakings- og analysemetodar for offentleg kontroll
av innhaldet av okratoksin A i næringsmiddel(*)**

**KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA
HAR —**

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsforordning (EØF) nr. 315/93 av 8. februar 1993 om fastsettelse av framgangsmåter i Fellesskapet i forbindelse med forurensende stoffer i næringsmidler⁽¹⁾, særleg artikkel 2,

med tilvising til rådsdirektiv 85/591/EØF av 20. desember 1985 om innforing på fellesskapsplan av metoder for prøvetaking og analyse med hensyn til kontroll av næringsmidler beregnet på konsum⁽²⁾, særleg artikkel 1, og

ut frå desse synsmåtane:

- 1) I kommisjonsforordning (EF) nr. 466/2001 av 8. mars 2001 om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler⁽³⁾, sist endra ved forordning (EF) nr. 472/2002⁽⁴⁾, er det fastsett grenseverdiar for okratoksin A i visse næringsmiddel.
- 2) Ved rådsdirektiv 93/99/EØF av 29. oktober 1993 om tilleggstiltak i forbindelse med offentlig kontroll av næringsmidler⁽⁵⁾ er det innført ei ordning for kvalitetsstandardar for dei laboratoria som på oppdrag frå medlemsstatane utfører den offentlege kontrollen av næringsmiddel.
- 3) Prøvetaking spelar ei avgjerande rolle når det gjeld å oppnå ei påliteleg fastsettjing av innhaldet av okratoksin A, som er svært ueinsarta fordelt i eit parti.
- 4) For å sikre at dei laboratoria som har ansvar for kontrollen, nyttar analysemetodar med same pålitsgrad, er det naudsynt å fastsetje allmenne kriterium som analysemetodane må stette.
- 5) Føresegne om prøvetakinga og analysemetodane er fastsette på grunnlag av den noverande kunnskapen, og kan tilpassast for å ta omsyn til utviklinga av den vitskaplege og tekniske kunnskapen.
- 6) Dei tiltaka som er fastsette i dette direktivet, er i samsvar med fråsegna frå Det faste utvalet for næringsmiddelkjeda og dyrehelsa —

VEDTEKE DETTE DIREKTIVET:

Artikkel 1

Medlemsstatane skal gjere alle dei tiltaka som er naudsynte for å sikre at prøvetakinga for offentleg kontroll av innhaldet av okratoksin A i næringsmiddel, vert utført etter dei metodane som det er gjort greie for i vedlegg I til dette direktivet.

Artikkel 2

Medlemsstatane skal gjere alle dei tiltaka som er naudsynte for å sikre at tillaginga av prøver og og analysemetodar som vert nytta ved offentleg kontroll av innhaldet av okratoksin A i næringsmiddel, stettar dei kriteria som det er gjort greie for i vedlegg II til dette direktivet.

Artikkel 3

Medlemsstatane skal innan 28. februar 2003 setje i kraft dei lovene og forskriftene som er naudsynte for å rette seg etter dette direktivet. Dei skal straks melde frå til Kommisjonen om dette.

Når desse føresegne vert vedtekne av medlemsstatane, skal dei ha ei tilvising til dette direktivet, eller det skal visast til direktivet når dei vert kunngjorde. Medlemsstatane fastset korleis tilvisinga skal gjerast.

Artikkel 4

Dette direktivet tek til å gjelde 20. dagen etter at det er kunngjort i *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.

Artikkel 5

Dette direktivet er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 13. mars 2002.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 95 av 12.4.2002, s. 10, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 161/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EOS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 13.

(¹) TEF L 37 av 13.12.1993, s. 1.

(²) TEF L 372 av 31.12.1985, s. 50.

(³) TEF L 77 av 16.3.2001, s. 1.

(⁴) Sjå TEF L 75 av 16.3.2002, s. 18.

(⁵) TEF L 290 av 24.11.1999, s. 14.

VEDLEGG I**PRØVETAKINGSMETODAR FOR OFFENTLEG KONTROLL AV INNHALDET AV OKRATOKSIN A I
VISSE NÆRINGSMIDDEL****1. Føremål og verkeområde**

Prøver som er meinte til offentlig kontroll av innhaldet av okratoksin A i næringsmiddel, skal takast etter dei metodane som det er gjort greie for nedanfor. Dei samleprøvene som vert oppnådde på denne måten, skal reknast som representative for dei partia som dei er tekne frå. Det skal slåast fast om dei grenseverdiane som er fastsette i forordning (EF) nr. 466/2001, er stetta på grunnlag av det innhaldet som er funne i laboratorieprøvene.

2. Definisjonar

- Parti: ei identifiserbar mengd av eit næringsmiddel som er levert under eitt, der det ved offentleg kontroll er slått fast felles kjenneteikn som t.d. opphav, art, emballasjetype, emballeringsføretak, avsendar eller merking.
- Delparti: del av eit stort eit parti som er valt ut med siktet på bruk av prøvetakingsmetoden. Kvart delparti skal vere fysisk åtskilt og kunne identifiserast.
- Enkeltpøve: ei materialmengd som er teken ut på éin stad i partiet eller delpartiet.
- Samleprøve: summen av enkeltpøvene som er tekne frå partiet eller delpartiet.

3. Allmenne føresegner**3.1. Personale**

Prøvetakinga skal utførast av ein kvalifisert person som medlemsstatane har peikt ut til dette føremålet.

3.2. Materiale til prøvetaking

Prøvene skal takast separat for kvart parti. I samsvar med dei særskilde føresegnene i dette vedlegget skal dei store partia delast inn i delparti som det skal takast prøver av separat.

3.3. Forebyggjande tiltak

Under prøvetakinga og førebuinga av laboratorieprøvene skal det gjerast forebyggjande tiltak for å unngå endringar som kan ha innverknad på innhaldet av okratoksin A, ha skadeleg innverknad på analysane eller føre til at samleprøvene ikkje er representative.

3.4. Enkeltpøver

Enkeltpøver bør så langt det er mogleg takast frå ulike stader i heile partiet eller delpartiet. Avvik frå denne framgangsmåten skal registrerast i rapporten.

3.5. Tillaging av samleprøva

Samleprøva vert oppnådd ved å samle alle enkeltpøvene.

3.6. Parallelprøver

Parallelprøvene for handhevings-, handels- (klageretts-) eller referanseføremål skal takast frå den homogeniserte prøven, med mindre dette er i strid med føresegnene til medlemsstatane om prøvetaking.

3.7. Emballering og transport av prøver

Kvar prøve skal plasserast i eit reint romfang av inert materiale som gjev tilstrekkeleg vern mot ureining og skadar som kan kome på under transport. Alle naudsynte forebyggjande tiltak må gjerast for å unngå endringar i samansetnaden til prøvene som kan skje under transport eller lagring.

3.8. Forsegling og merking av prøvene

Kvar prøve som er teken til offentleg bruk, skal forseglast på prøvetakingsstaden og identifiserast i samsvar med dei gjeldande reglane i medlemsstaten.

For kvar prøvetaking skal det utarbeidast ein rapport, slik at kvart parti kan identifiserast på ein ein tydig måte, der datoene og prøvetakingsstaden vert førde opp i tillegg til alle tilleggsopplysningane som kan vere til hjelpe for den som utfører analysen.

4. Særlege føresegner

4.1. Ulike typar parti

Næringsmidla kan seljast i laus vekt, i containerar eller i enkeltemballasje (sekker, posar, forbrukaremballasje osv.). Prøvetakingsmetoden kan nyttast på alle dei ulike formene som næringsmidla vert marknadsførde i.

Utan at det rører ved dei særlege føresegnene som er fastsette i nr. 4.3, 4.4 og 4.5 i dette vedlegget, skal følgjande formel nyttast som rettleiing ved prøvetaking av parti som vert selde i enkeltemballasje (sekker, posar, forbrukaremballasje osv.):

$$\text{Prøvetakingsfrekvens (SF)} \quad n = \frac{\text{Vekta til partiet} \times \text{vekta til enkelprøva}}{\text{Vekta til samleprøva} \times \text{vekta til enkeltemballasjen}}$$

- Vekt: uttrykt i kg
- Prøvetakingsfrekvens: kvar n-te sekk eller pose som ei enkelprøve skal hentast frå (desimalar vert runda av til nærmeste heile tal).

4.2. Vekta til enkelprøva

Enkelprøva skal vege om lag 100 gram, med mindre noko anna er opplyst i dette vedlegget. For parti i forbrukaremballasje heng vekta til enkelprøva saman med vekta til forpakninga.

4.3. Allmenn oversikt over prøvetakingmetoden for korn og tørka druer

Tabell 1: Oppdeling av partia i delparti etter produkt og etter vekta til partiet

Produkt	Vekta til partiet (i tonn)	Vekta til delpartia eller talet på delparti	Talet på enkelprøver	Vekta til samleprøva (i kg)
Korn og kornprodukt	≥ 1 500	500 tonn	100	10
	> 300 og < 1 500	3 delparti	100	10
	≥ 50 og ≤ 300	100 tonn	100	10
	< 50	—	10-100 ⁽¹⁾	1-10
Tørka druer (korintar, rosiner og sultanasiner)	≥ 15	15-30 tonn	100	10
	< 15	—	10-100 ⁽²⁾	1-10

(¹) Avhengig av vekta til partiet — sjå tabell 2 i dette vedlegget.

(²) Avhengig av vekta til partiet — sjå tabell 3 i dette vedlegget.

4.4. Prøvetakingsmetode for korn og kornprodukt (parti ≥ 50 tonn) og tørka druer (parti ≥ 15 tonn)

- Dersom delpartia kan skiljast åt fysisk, skal kvart parti delast opp i delparti i samsvar med tabell 1. Ettersom vekta til eit parti ikkje alltid vil vere eit eksakt multiplum av vekta til delpartia, kan vekta av delpartia overstige den nemnde vekta med høgst 20 %.
- Prøvetakinga skal utførast separat for kvart delparti.
- Talet på enkelprøver: 100. For parti med korn på under 50 tonn og parti med tørka druer på under 15 tonn, sjå nr. 4.5. Vekta til samleprøva = 10 kg.
- Dersom prøvetakinga ikkje kan utførast etter den metoden som det er gjort greie for ovanfor, utan at det får økonomiske konsekvensar som følgje av skade på partiet (på grunn av emballasjeformer, transportmiddel osv.), kan det nyttast ein annan prøvetakingsmetode på det vilkåret at han er mest mogleg representativ, og at han vert gjort greie for og dokumentert fullt ut.

4.5. Føresegner for prøvetaking av korn og kornprodukt (parti < 50 tonn) og tørka druer (parti < 15 tonn)

For parti med korn på under 50 tonn og for parti med tørka druer på under 15 tonn skal det nyttast ein prøvetakingsplan som, avhengig av vekta til partiet, omfattar 10-100 enkelprøver, og som utgjer ei samleprøve på 1-10 kg.

Tala i tabellen nedanfor kan nyttast til å avgjere kor mange enkelprøver som skal takast.

Tabell 2: Talet på enkelprøver som skal takast av korn, etter vekta til partiet

Vekta til partiet (i tonn)	Talet på enkelprøver
≤ 1	10
$> 1 - \leq 3$	20
$> 3 - \leq 10$	40
$> 10 - \leq 20$	60
$> 20 - \leq 50$	100

Tabell 3: Talet på enkelprøver som skal takast av tørka druer, etter vekta til partiet

Vekta til partiet (i tonn)	Talet på enkelprøver
$\leq 0,1$	10
$> 0,1 - \leq 0,2$	15
$> 0,2 - \leq 0,5$	20
$> 0,5 - \leq 1,0$	30
$> 1,0 - \leq 2,0$	40
$> 2,0 - \leq 5,0$	60
$> 5,0 - \leq 10,0$	80
$> 10,0 - \leq 15,0$	100

4.6. Prøvetaking i detaljistleddet

Dersom det er mogleg, bør prøvetaking av næringsmiddel i detaljistleddet utførast i samsvar med prøvetakingsføresegnene ovenfor. Når dette ikke er mogleg, kan andre effektive prøvetakingsmetodar i detaljistleddet nyttast, på det vilkåret at dei sikrar at prøvetakinga er tilstrekkeleg representativ for det aktuelle partiet.

5. Godkjenning av eit parti eller eit delparti

- Godkjenning dersom samleprøva ikkje overstig grenseverdien.
- Avslag dersom samleprøva overstig grenseverdien.

VEDLEGG II**TILLAGING AV PRØVER OG KRITERIUM FOR ANALYSEMETODAR SOM VERT NYTTA VED OFFENTLEG KONTROLL AV INNHALDET AV OKRATOKSIN A I VISSE NÆRINGSKJEMIDDEL****1. Førebyggjande tiltak**

Ettersom fordelinga av okratoksin A er ueinsarta, bør prøvene førebuast (og særleg homogeniserast) med størst mogleg varesemd.

Alt materiale som laboratoriet mottek, skal nyttast til førebuing av prøvemateriale.

2. Handsaming av prøva i laboratoriet

Kvar laboratorieprøve som vert teken, skal finmalast og blandast nøyne etter ein metode som sikrar fullstendig homogenisering.

3. Underoppdeling av prøver som vert tekne for handhevings- og klagerettsføremål

Parallelprøvene for handhevings-, handels- (klageretts-) eller referanseføremål skal takast frå den homogeniserte prøven, med mindre dette er i strid med føresegnene til medlemsstatane om prøvetaking.

4. Analysemетод som laboratoriet skal nytte, og krav til laboratoriekontroll**4.1. Definisjonar**

Nedanfor følger nokre av dei vanlegaste definisjonane som laboratoria skal nytte:

Dei presisjonsparametrane som vert nytta mest, er repeteringsevne og reproduceringsevne.

$r =$ Repeteringsevne: den verdien som den absolutte skilnaden mellom to enkeltståande prøvingsresultat som er oppnådde under repeteringstilhøve (dvs. same prøva, same personen, same apparaturet, same laboratoriet og eit kort tidsintervall), med ei viss sannsynleg underbygging (normalt 95 %) kan ventast å ligge under, slik at $r = 2,8 \times s_r$.

$s_r =$ Standardavvik som er rekna ut på grunnlag av dei resultata som er oppnådde under repeteringstilhøve.

$RSD_r =$ Relativt standardavvik som er rekna ut på grunnlag av dei resultata som er oppnådde under repeteringstilhøve $[(s_r/\bar{x}) \times 100]$ der $\bar{x}$ er gjennomsnittet av resultata for alle laboratorium og prøver.

$R =$ Reproduceringsevne: den verdien som den absolutte skilnaden mellom enkeltståande prøvingsresultat som er oppnådde under reproduceringstilhøve (dvs. av personar ved ulike laboratorium ved bruk av den standardiserte prøvingsmetoden med identisk materiale), med ei viss sannsynleg underbygging (normalt 95 %) kan ventast å ligge under, slik at $r = 2,8 \times s_R$.

$s_R =$ Standardavvik som er rekna ut på grunnlag av dei resultata som er oppnådde under reproduceringstilhøve.

$RSD_R =$ Relativt standardavvik som er rekna ut på grunnlag av dei resultata som er oppnådde under reproduceringstilhøve $[(s_R/\bar{x}) \times 100]$.

4.2. Allmenne krav

Analysemетодane som vert nytta ved kontroll av næringsmiddel, skal så langt det er mogleg vere i samsvar med føresegnene i nr. 1 og 2 i vedleget til direktiv 85/591/EØF om innføring av fellesskapsmetodar for prøvetaking og analyse med omsyn til kontroll av næringsmiddel for konsum.

4.3. Særlege krav

Dersom det ikkje er fastsett særlege metodar for fastsetjing av innhaldet av okratoksin A i næringsmiddel på fellesskapsplan, kan laboratoria velje kva metode dei vil nytte, på det vilkåret at den valde metoden stettar følgjande kriterium:

Ytingseigenskapar for okratoksin A

Innhald µg/kg	Okratoksin A		
	RSD _r (%)	RSD _R (%)	Attfinning (%)
< 1	≤ 40	≤ 60	50-120
1-10	≤ 20	≤ 30	70-110

— Påvisingsgrensene til dei metodane som vert nytta, er ikkje førde opp ettersom presisjonsverdiane er gjevne ved dei relevante konsentrasjonane.

— Presisjonsverdiane vert rekna ut ved å nytte Horwitz-likninga:

$$RSD_R = 2(1-0,5 \log C)$$

der:

— RSD_R står for det relative standardavviket som er rekna ut på grunnlag av resultat som er oppnådde under reproduseringstilhøve $[(S_R/\bar{X}) \times 100]$,

— C er konsentrasjonstilhøvet (dvs. 1 = 100 g/100 g, 0,001 = 1 000 mg/kg).

Dette er ei generell presisjonslikning som er funnen å vere uavhengig av analytt og matrise, og som berre er avhengig av konsentrasjonen for dei fleste rutinemetodane for analyse.

4.4 Attfinningsutrekning

Analyseresultatet skal registrerast korrigert eller ukorrigert for attfinning. Det må opplystas om registreringsmåte og attfinningsprosent.

4.5 Kvalitetsstandardar for laboratoria

Laboratoria skal stette føresegnene i direktiv 93/99/EØF om tilleggstiltak i forbindelse med offentlig kontroll av næringsmidler.

KOMMISJONSDIREKTIV 2002/27/EF**2004/EØS/29/16****av 13. mars 2002**

**om endring av direktiv 98/53/EF om fastsettelse av prøvetakings- og analysemetoder til offentlig kontroll
av innholdet av visse forurensende stoffer i næringsmidler(*)**

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsdirektiv 85/591/EØF av 20. desember 1985 om innføring på fellesskapsplan av metoder for prøvetaking og analyse med hensyn til kontroll av næringsmidler beregnet på konsum⁽¹⁾, særlig artikkel 1, og ut fra følgende betraktninger:

- 1) Ved kommisjonsforordning (EF) nr. 466/2001 av 8. mars 2001 om fastsettelse av grenseverdier for visse forurensende stoffer i næringsmidler⁽²⁾, sist endret ved forordning (EF) nr. 472/2002⁽³⁾, ble det fastsatt grenseverdier for aflatoksiner i krydder.
- 2) Prøvetaking spiller en svært viktig rolle når det gjelder å bestemme det nøyaktige innholdet av aflatoksiner, som vanligvis er svært ujevnt fordelt i et parti. Kommisjonsdirektiv 98/53/EF av 16. juli 1998 om fastsettelse av prøvetakings- og analysemetoder til offentlig kontroll av innholdet av visse forurensende stoffer i næringsmidler⁽⁴⁾ bør derfor endres for å omfatte krydder.
- 3) Det er hensiktsmessig å rette enkelte mindre feil i direktiv 98/53/EF.
- 4) Tiltakene fastsatt i dette direktiv er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for næringsmiddelkjeden og dyrehelsen —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkell 1

Vedlegg I til direktiv 98/53/EF skal endres i samsvar med vedlegget til dette direktiv.

Artikkell 2

Medlemsstatene skal senest innen 28. februar 2003 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmore regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkell 3

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkell 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 13. mars 2002.

For Kommisjonen

David BYRNE

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 75 av 16.3.2002, s. 44, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 161/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 13.

(¹) EFT L 372 av 31.12.1985, s. 50.

(²) EFT L 77 av 16.3.2001, s. 1.

(³) Se side 18 i denne EFT.

(⁴) EFT L 201 av 17.7.1998, s. 93.

VEDLEGG

A. I vedlegg I gjøres følgende endringer:

1. Nr. 4.2 skal lyde:

«4.2. Enkelprøvens vekt

Enkelprøven skal veie ca. 300 gram, med mindre annet er oppgitt i nr. 5 i dette vedlegg og med unntak av krydder, hvis enkelprøve kan veie ca. 100 gram. For partier i forbrukerpakning avhenger enkelprøvens vekt av forpakningens vekt.»

2. I nr. 5.1 gjøres følgende endringer:

Ordet «krydder» tilføyes i overskriften etter ordene «tørket frukt».

3. I tabell 2 i nr. 5.1. gjøres følgende endringer:

Produktet «krydder» tilføyes i tabell 2 på følgende måte:

Produkt	Partiets vekt (i tonn)	Vekt eller antall delpartier	Antall enkelprøver	Samleprøvens vekt (kg)
«Krydder	≥ 15	25 tonn	100	10
	< 15	—	10-100(*)	1-10»

4. I nr. 5.2 gjøres følgende endringer:

Ordet «krydder» tilføyes på en ny linje etter «korn (partier ≥ 50 tonn)».

5. I nr. 5.2.1 fjerde strekpunkt tilføyes følgende:

«Dersom samleprøven for krydder veier mindre enn 10 kg, er det ikke nødvendig å dele den opp i delprøver.»

6. I nr. 5.2.2 gjøres følgende endringer:

I setningen «For jordnøtter, nøtter og tørket frukt som skal gjennomgå sortering eller annen form for fysisk behandling» tilføyes ordene «og krydder» etter «eller annen form for fysisk behandling».

7. I nr. 5.5.2.2 gjøres følgende rettelse:

«i nr. 5.2» erstattes med «i tabell 2 i nr. 5.1».

8. Nytt nr. 6 skal lyde:

«6. *Prøvetaking i detaljistleddet*

Prøvetaking av næringsmidler i detaljistleddet bør om mulig foretas i samsvar med ovennevnte bestemmelser om prøvetaking. Dersom det ikke er mulig, kan andre effektive metoder for prøvetaking i detaljistleddet brukes dersom prøvene som tas, er tilstrekkelig representativ for det aktuelle partiet.»

B. I vedlegg II gjøres følgende endringer:

1. I nr. 4.3. gjøres følgende rettelse:

I tabellen endres « $\mu\text{g/L}$ » i kolonnen for konsentrasjonsområde alle steder til « $\mu\text{g/kg}$ », og konsentrasjonsområdet «0,01-0,5 $\mu\text{g/L}$ » under «Gjenfinning — aflatoksin M1» erstattes med «0,01-0,05 $\mu\text{g/kg}$ ».

KOMMISJONSFORORDNING (EF) nr. 1181/2002**2004/EØS/29/17****av 1. juli 2002****om endring av vedlegg I til rådsforordning (EØF) nr. 2377/90 om en framgangsmåte i Fellesskapet for fastsettelse av maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse(*)**

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EØF) nr. 2377/90 av 26. juni 1990 om en framgangsmåte i Fellesskapet for fastsettelse av maksimumsgrenser for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse⁽¹⁾, sist endret ved rådsforordning (EF) nr. 869/2002⁽²⁾, særlig artikkel 6, 7 og 8, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I samsvar med forordning (EØF) nr. 2377/90 må det gradvis fastsettes grenseverdier for restmengder av alle farmakologisk virksomme stoffer som i Fellesskapet benyttes i veterinærpreparater beregnet på å tilføres dyr bestemt til næringsmiddelproduksjon.
- 2) Grenseverdier for restmengder kan fastsettes først etter at Komiteen for veterinærpreparater har gjennomgått alle opplysninger av betydning for spørsmålet om hvorvidt restmengdene av det aktuelle stoffet er uskadelige for forbrukeren av næringsmidler av animalsk opprinnelse, og om restmengdenes innvirkning på industriell bearbeiding av næringsmidler.
- 3) Ved fastsettelse av grenseverdier for restmengder av veterinærpreparater i næringsmidler av animalsk opprinnelse bør det angis i hvilke dyrearter slike restmengder kan forekomme, hvilke nivåer som kan tillates for hvert av de aktuelle kjøttvev fra det behandlede dyr (målvev), og arten av den restmengde som er av betydning for kontrollen av restmengder (restmarkør).
- 4) I lys av det begrensede tilbuddet av veterinærpreparater for visse arter som brukes til produksjon av næringsmidler⁽³⁾, kan grenseverdiene for restmengder fastsettes ved ekstrapolering fra grenseverdier for restmengder som er fastsatt for andre arter på et strengt vitenskapelig grunnlag.
- 5) For kontrollen av restmengder som fastsatt i Fellesskapets regelverk på området bør grenseverdier for restmengder vanligvis fastsettes for målvev fra lever eller nyrer.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 172 av 2.7.2002, s. 13, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 162/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 15.

(¹) EFT L 224 av 18.8.1990, s. 1.

(²) EFT L 137 av 25.5.2002, s. 10.

(³) Kommisjonsmelding til Rådet og Europaparlamentet om tilbuddet av veterinærpreparater COM(2000) 806 endelig utgave.

Imidlertid er lever og nyrer ofte fjernet fra skrotter i internasjonal handel, og det bør derfor også fastsettes grenseverdier for muskel- eller fettvev.

- 6) Dersom veterinærpreparater er beregnet på å tilføres eggleggende fjørfe, dyr i laktasjon eller honningbier, bør det også fastsettes grenseverdier for egg, melk eller honning.
- 7) Trimetoprim, neomycin (herunder framycetin), paromomycin, spektinomycin, colistin, danofloxacin, difloxacin, enrofloxacin, flumekin, erytromycin, tilmicosin, tylosin, florfenikol, linkomycin og øksyklozanid bør oppføres i vedlegg I til forordning (EØF) nr. 2377/90.
- 8) Det bør fastsettes en tilstrekkelig lang frist før denne forordning trer i kraft, for å gi medlemsstatene mulighet til å foreta de tilpasninger som på bakgrunn av bestemmelsene i denne forordning kan være nødvendige i tillatelsene til markedsføring av de aktuelle veterinærpreparatene gitt i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/82/EF⁽⁴⁾.
- 9) Tiltakene fastsatt i denne forordning er i samsvar med uttalelse fra Den faste komité for veterinærpreparater —

VEDTATT DENNE FORORDNING:***Artikkelf 1***

Vedlegg I til forordning (EØF) nr. 2377/90 endres i samsvar med vedlegget til denne forordning.

Artikkelf 2

Denne forordning trer i kraft den tredje dag etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Den får anvendelse fra den 60. dag etter at den er kunngjort.

(⁴) EFT L 311 av 28.11.2001, s. 1.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 1. juli 2002.

For Kommisjonen

Erkki LIIKANEN

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG

I vedlegg I til forordning (EØF) nr. 2377/90 gjøres følgende endringer:

1. Anti-infektiva
  - 1.1. Kjemoterapeutika
  - 1.1.2. Derivater av diaminopyrimidin

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvey	Andre bestemmelser
«Trimetoprim	Trimetoprim	Alle arter som brukes til produksjon av næringsmidler, unntatt dyr av hestefamilien	50 µg/kg 50 µg/kg 50 µg/kg 50 µg/kg	Fett ⁽¹⁾ Musklér ⁽²⁾ Lever Nyrer Melk	Skal ikke brukes til dyr som legger egg beregnet på konsum
		Dyr av hestefamilien	100 µg/kg 100 µg/kg 100 µg/kg 100 µg/kg	Musklér Fett Lever Nyrer	
1.2. Antibiotika					
1.2.3. Kinoloner					
Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvey	Andre bestemmelser
«Danolloxacin	Danolloxacin	Alle arter som brukes til produksjon av næringsmidler, unntatt storfe, sau, geit og fjørfe	100 µg/kg 50 µg/kg 200 µg/kg 200 µg/kg	Musklér ⁽¹⁾ Fett ⁽²⁾ Lever Nyrer	
		Storfe, sau, geit	200 µg/kg 100 µg/kg 400 µg/kg 400 µg/kg 30 µg/kg	Musklér Fett Lever Nyrer Melk	
		Fjørfe	200 µg/kg 100 µg/kg 400 µg/kg 400 µg/kg	Musklér Hud og fett Lever Nyrer	Skal ikke brukes til dyr som legger egg beregnet på konsum

⁽¹⁾ For svin og fjørfe gjelder denne MRL «hud og fett i naturlig forhold».

⁽²⁾ For fisk gjelder denne MRL «musklér og skinn i naturlig forhold».

- 1.2.3. Kinoloner

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målver	Andre bestemmelser
Difloxacin	Difloxacin	Alle arter som brukes til produksjon av næringsmidler, unntatt storfe, sau, geit, svin og hjørfe	300 µg/kg 100 µg/kg 800 µg/kg 600 µg/kg	Muskler ⁽¹⁾ Fett Lever Nyrer	Skal ikke brukes til dyr som gir melk beregnet på konsum
		Storfe, sau, geit	400 µg/kg 100 µg/kg 1 400 µg/kg 800 µg/kg	Muskler Fett Lever Nyrer	
		Svin	400 µg/kg 100 µg/kg 800 µg/kg 800 µg/kg	Muskler Hud og fett Lever Nyrer	
		Fjørfe	300 µg/kg 400 µg/kg 1 900 µg/kg 600 µg/kg	Muskler Hud og fett Lever Nyrer	Skal ikke brukes til dyr som legger egg beregnet på konsum
Enrofloxacin	Summen av enrofloxacin og ciprofloxacin	Alle arter som brukes til produksjon av næringsmidler, unntatt storfe, sau, geit, svin, kanin og hjørfe	100 µg/kg 100 µg/kg 200 µg/kg 200 µg/kg	Muskler ⁽¹⁾ Fett Lever Nyrer	
		Storfe, sau, geit	100 µg/kg 100 µg/kg 300 µg/kg 200 µg/kg 100 µg/kg	Muskler Fett Lever Nyrer Melk	
		Svin, kanin	100 µg/kg 100 µg/kg 200 µg/kg 300 µg/kg	Muskler Fett ⁽²⁾ Lever Nyrer	
		Fjørfe	100 µg/kg 100 µg/kg 200 µg/kg 300 µg/kg	Muskler Hud og fett Lever Nyrer	Skal ikke brukes til dyr som legger egg beregnet på konsum

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Málvey	Andre bestemmelser
Flumekin	Flumekin	Alle arter som brukes til produksjon av næringssmidler, unntatt storfe, sau, geit, svin, fjørfe og fisk	200 µg/kg 250 µg/kg 500 µg/kg 1 000 µg/kg	Muskler Fett Lever Nyrer	
		Storfe, sau, geit	200 µg/kg 300 µg/kg 500 µg/kg 1 500 µg/kg 50 µg/kg	Muskler Fett ⁽²⁾ Lever Nyrer Melk	Skal ikke brukes til dyr som legger egg beregnet på konsum
		Fjørfe	400 µg/kg 250 µg/kg 800 µg/kg 1 000 µg/kg	Muskler Hud og fett Lever Nyrer	
		Fisk	600 µg/kg	Muskler og skinn i naturlig forhold	
<hr/>					
(1) For fisk gjelder denne MRL «muskler og skinn i naturlig forhold».					
(2) For svin gjelder denne MRL «hud og leitt i naturlig forhold».					
<hr/>					
1.2.4. Makrolider	Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Málvey
	«Erytromycin	Erytromycin A	Alle arter som brukes til produksjon av næringssmidler	200 µg/kg 200 µg/kg 200 µg/kg 200 µg/kg 40 µg/kg 150 µg/kg	Muskler ⁽¹⁾ Fett ⁽²⁾ Lever Nyrer Melk Egg
	Tilmicosin		Alle arter som brukes til produksjon av næringssmidler, unntatt fjørfe	50 µg/kg 50 µg/kg 1 000 µg/kg 1 000 µg/kg 50 µg/kg	Muskler ⁽¹⁾ Fett ⁽²⁾ Lever Nyrer Melk
			Fjørfe	75 µg/kg 75 µg/kg 1 000 µg/kg 250 µg/kg	Skal ikke brukes til dyr som legger egg beregnet på konsum

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvey	Andre bestemmelser
Tylosin	Tylosin A	Alle arter arter som brukes til produksjon av næringsmidler	100 µg/kg Fett ⁽³⁾ Musklær ⁽¹⁾ Lever Nyrer Melk Egg	100 µg/kg 100 µg/kg 100 µg/kg 100 µg/kg 50 µg/kg 200 µg/kg	
⁽¹⁾ For fisk gjelder denne MRL «musklær og skinn i naturlig forhold».					
⁽²⁾ For svin gjelder denne MRL «hud og fett i naturlig forhold».					
⁽³⁾ For svin og fjørfe gjelder denne MRL «hud og fett i naturlig forhold».					
1.2.5. Florfenikol og beslektede forbinder					
Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvey	Andre bestemmelser
«Florfenikol	Summen av florfenikol og dets metabolitter målt som florfenikolamin	Alle arter som brukes til å produsere næringsmidler, unntatt storfe, sau, geit, svin, fjørfe og fisk	100 µg/kg 200 µg/kg 2 000 µg/kg 300 µg/kg	Musklær Fett Lever Nyrer	
Storfe, sau, geit					
Svin					
Fjørfe					
Fisk					
⁽¹⁾ Skal ikke brukes til dyr som gir melk beregnet på konsum					
⁽²⁾ Skal ikke brukes til dyr som legger egg beregnet på konsum					
⁽³⁾ Musklær og skinn i naturlig forhold»					

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvev	Andre bestemmelser
«Linkomycin	Linkomycin	Alle arter som brukes til å produsere næringsmidler	50 µg/kg 100 µg/kg 500 µg/kg 1 500 µg/kg 150 µg/kg 50 µg/kg	Fett ⁽¹⁾ Musklær ⁽²⁾ Lever Nyrer Melk Egg	

(¹) For svin og hjortefle gjelder denne MRL «hud og fett i naturlig forhold».
 (²) For fisk gjelder denne MRL «musklær og skinn i naturlig forhold».

1.2.10. Aminoglykosider

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvev	Andre bestemmelser
«Neomycin (herunder framycetin)	Neomycin B	Alle arter som brukes til produksjon av næringsmidler	500 µg/kg 500 µg/kg 500 µg/kg 5 000 µg/kg 1 500 µg/kg 50 µg/kg	Fett ⁽¹⁾ Musklær ⁽²⁾ Lever Nyrer Melk Egg	
Paromomycin	Paromomycin	Alle arter som brukes til produksjon av næringsmidler	500 µg/kg 1 500 µg/kg 1 500 µg/kg	Musklær ⁽²⁾ Lever Nyrer	Skal ikke brukes til dyr som gir melk eller legger egg beregnet på konsum
Spektinomycin	Spektinomycin	Alle arter som brukes til produksjon av næringsmidler, unntatt sau	500 µg/kg 300 µg/kg 1 000 µg/kg 5 000 µg/kg 200 µg/kg	Fett ⁽¹⁾ Musklær ⁽²⁾ Lever Nyrer Melk	Skal ikke brukes til dyr som legger egg beregnet på konsum

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvey	Andre bestemmelser
	Sau		300 µg/kg 500 µg/kg 2 000 µg/kg 5 000 µg/kg 200 µg/kg	Muskler Fett Lever Nyer Melk	

(1) For svin og fjerfle gjelder denne MRL «hud og fett i naturlig forhold».

(2) For fisk gjelder denne MRL «muskler og skinn i naturlig forhold».

1.2.14. Polymyxiner

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvey	Andre bestemmelser
«Colistin	Colistin	Alle arter som brukes til å produsere næringsmidler	150 µg/kg 150 µg/kg 150 µg/kg 200 µg/kg 50 µg/kg 300 µg/kg	Fett ⁽¹⁾ Muskler ⁽²⁾ Lever Nyer Melk Egg	

(1) For svin og fjerfle gjelder denne MRL «hud og fett i naturlig forhold».

(2) For fisk gjelder denne MRL «muskler og skinn i naturlig forhold».

2.

2.1. Parasitmider
2.1.1. Midler mot endoparasitter
2.1.4. Salisylanilder

Farmakologisk virksomme stoffer	Restmarkør	Dyreart	MRL	Målvey	Andre bestemmelser
«Oksyklozainid	Oksyklozainid	Storfø	20 µg/kg 20 µg/kg 500 µg/kg 100 µg/kg 10 µg/kg	Muskler Fett Lever Nyer Melk	
		Sau	20 µg/kg 20 µg/kg 500 µg/kg 100 µg/kg	Muskler Fett Lever Nyer	Skal ikke brukes til dyr som gir melk beregnet på konsum»

TJUESJETTE KOMMISJONSDIREKTIV 2002/34/EØF**2004/EØS/29/18****av 15. april 2002**

om tilpassning til den tekniske utvikling av vedlegg II, III og VII til rådsdirektiv 76/768/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsdirektiv 76/768/EØF av 27. juli 1976 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter⁽¹⁾, sist endret ved kommisjonsdirektiv 2000/41/EØF⁽²⁾, særlig artikkel 8 nr. 2,

etter samråd med Vitenskapskomiteen for kosmetiske produkter og for varer som ikke er næringsmidler beregnet på forbrukere (SCCNFP), og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Punkt 293 i vedlegg II omfatter radioaktive stoffe blant stoffene som er forbudt i kosmetiske produkter. Imidlertid er forekomsten av naturlige radioaktive stoffer og radioaktive stoffer forårsaket av kunstig forurensning fra omgivelsene tillatt i henhold til fotnote 1 til punkt 293, på vilkårene som er fastsatt der, med henvisning til direktiver av 2. februar 1959 om fastsettelse av de grunnleggende standarder for vern av befolkningens og arbeidstakerne helse mot ioniserende stråling⁽³⁾. Disse direktivene ble opphevet ved artikkel 6 nr. 5 i rådsdirektiv 96/29/Euratom⁽⁴⁾, der det fastsettes at medlemsstatene ikke skal tillate verken tilskiktet tilsetting av radioaktive stoffer ved framstilling av kosmetiske produkter eller import og eksport av slike produkter. I direktiv 96/29/Euratom defineres også radioaktive stoffer ut fra deres bruksformål. Punkt 293 i vedlegg II bør derfor endres.
- 2) På grunnlag av det praktiske regelverket til IFRA (International Fragrance Association), har SCCNFP ført opp en liste over 36 stoffer som ikke må inngå i parfymeblandinger som benyttes i kosmetiske produkter. Av disse 36 duftbestanddelene, er sju allerede oppført i vedlegg II, og én (6-metylkarbin) under referansenummer 46 i vedlegg III del 1, som begrenser bruken av det til munnpieleprodukter. De resterende 28 duftbestanddelene bør derfor oppføres på listen i vedlegg II. SCCNFP har bare vurdert sikkerheten til disse stoffene med hensyn til deres bruk som duftbestanddeler. Det er derfor nødvendig å regulere bruken av dem til

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 102 av 18.4.2002, s. 19, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 163/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 16.

(¹) EFT L 262 av 27.9.1976, s. 169.

(²) EFT L 145 av 20.6.2000, s. 25.

(³) EFT 11 av 20.2.1959, s. 221/59.

(⁴) EFT L 159 av 29.6.1996, s. 1.

dette formål. Ytterligere sikkerhetsvurderinger av disse stoffene til andre bruksområder utføres av SCCNFP.

- 3) SCCNFP anbefaler at metyleugenol ikke tilsettes med hensikt som en bestanddel i kosmetiske produkter. Metyleugenol bør derfor oppføres i vedlegg II. Ettersom metyleugenol imidlertid forekommer naturlig i eteriske oljer som brukes som bestanddeler i kosmetiske produkter, har SCCNFP fastsatt særlige maksimumskonsentrasjoner som er tillatt i kosmetiske produkter.
- 4) På grunnlag av opplysninger om bruk av lithiumhydroksid og kalsiumhydroksid i kosmetiske produkter og sikkerhetsvurderingen av disse stoffene, anbefaler SCCNFP at bruken av dem begrenses. Punkt 15b og 15c i vedlegg III del 1 bør derfor endres.
- 5) På grunnlag av en toksikologisk vurdering anbefaler SCCNFP at høyeste restinnhold av akrylamid begrenses i det ferdige produktet. Polyakrylamid bør derfor oppføres på listen i vedlegg III del 1.
- 6) SCCNFP har utført toksikologiske vurderinger av 61 hårfargingsmidler, herunder anbefalinger om deres bruksområder, høyeste konsentrasjonsnivåer og særlige advarsler. Ett av dem er allerede oppført under referansenummer 16 i vedlegg III del 1, som derfor må endres. Det er fortsatt behov for ytterligere opplysninger om sikkerheten til enkelte hårfargingsmidler, særlig for å undersøke en mulig forbindelse mellom langvarig, regelmessig bruk av permanente hårfargingsmidler og økt risiko for blærekreft, slik SCCNFP har anmodet om. De 60 resterende hårfargingsmidlene bør derfor oppføres i vedlegg III del 2. Punkt 8 i vedlegg III del 1 dekker en gruppe fenylylendiaminderivater som brukes i hårfargingsmidler. For å unngå doble oppføringer, bør teksten i kolonne b endres slik at den utelukker de derivatene som er oppført annet sted i vedlegg III.
- 7) I henhold til SCCNFP kan moskusxylen (Musk xylene) trygt brukes i kosmetiske produkter, unntatt i munnpieleprodukter, opp til en teoretisk maksimal daglig absorbert dose på cirka 10 µg/kg/dag. Moskusxylen bør derfor oppføres i vedlegg III del 2 intil risikovurderingen av dette stoffet i samsvar med rådsforordning (EØF) nr. 793/93⁽⁵⁾ om vurdering og kontroll av risikoer ved eksisterende stoffer, er avsluttet.

(⁵) EFT L 84 av 5.4.1993, s. 1.

- 8) I henhold til SCCNFP kan moskusketon (Musk ketone) trygt brukes i kosmetiske produkter, unntatt i munnpleieprodukter, opp til en teoretisk maksimal daglig absorbert dose på cirka 14 µg/kg/dag. Moskusketon bør derfor oppføres i vedlegg III del 2 inntil risikovurderingen av dette stoffet i samsvar med rådsforordning (EØF) nr. 793/93 er avsluttet.
- 9) I samsvar med uttalelse fra SCCNFP kan UV-filteret dimetikodietylbenzalmalonat med visse begrensninger trygt brukes i kosmetiske produkter. Dimetikodietylbenzalmalonat bør derfor oppføres i vedlegg VII del 1.
- 10) I samsvar med uttalelse fra SCCNFP kan titandioksid med visse begrensninger trygt brukes som UV-filter i kosmetiske produkter. Titandioksid bør derfor oppføres i vedlegg VII del 1.
- 11) Tiltakene fastsatt i dette direktiv er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for tilpasning til den tekniske utvikling av direktiver om fjerning av tekniske handelshindringer på området kosmetiske produkter —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:*Artikkkel 1*

Direktiv 76/768/EØF endres i samsvar med vedlegget til dette direktiv.

Artikkkel 2

Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at kosmetiske produkter som inneholder stoffene oppført i vedlegg II, III og VII til direktiv 76/768/EØF, som fastsatt i

vedlegget til dette direktiv, og som tilbys til sluttforbrukeren etter 15. april 2004, oppfyller bestemmelsene i dette direktiv.

Artikkkel 3

Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, senest innen 15. april 2003. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmore regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkkel 4

Dette direktiv trer i kraft den tredje dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkkel 5

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 15. april 2002.

For Kommisjonen

Erkki LIIKANEN

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG

I vedlegg II, III og VII til direktiv 76/768/EØF gjøres følgende endringer:

1. I vedlegg II:

i) Referansenummer 293 og tilhørende fotnote 1 skal lyde:

«293. Radioaktive stoffer som definert i direktiv 96/29/Euratom⁽¹⁾ om fastsettelse av grunnstandarder for vern av befolkningens og arbeidstakeres helse mot farer som oppstår ved ioniserende stråling.

⁽¹⁾ EFT L 159 av 29.6.1996, s. 1.»

ii) Nytt referansenummer 423-451 skal lyde:

- «423. Olje av alanrot (*Inula Helenium*) (CAS-nr. 97676-35-2), når den brukes som duftbestanddel.
424. Benzylcyanid (CAS-nr. 140-29-4), når det brukes som duftbestanddel.
425. Cyklamenalkohol (CAS-nr. 4756-19-8), når den brukes som duftbestanddel.
426. Dietylmaleat (CAS-nr. 141-05-9), når det brukes som duftbestanddel.
427. Dihydrokumarin (CAS-nr. 119-84-6), når det brukes som duftbestanddel.
428. 2,4-dihydroksy-3-metylbenzaldehyd (CAS-nr. 6248-20-0), når det brukes som duftbestanddel.
429. 3,7-dimetyl-2-okten-1-ol (6,7-dihydrogeraniol) (CAS-nr. 40607-48-5), når det brukes som duftbestanddel.
430. 4,6-dimetyl-8-*tert*-butylkumarin (CAS-nr. 17874-34-9), når det brukes som duftbestanddel.
431. Dimetylcitrakonat (CAS-nr. 617-54-9), når det brukes som duftbestanddel.
432. 7,11-dimetyl-4,6,10-dodekatrien-3-on (CAS-nr. 26651-96-7), når det brukes som duftbestanddel.
433. 6,10-dimetyl-3,5,9-undekatrien-2-on (CAS-nr. 141-10-6), når det brukes som duftbestanddel.
434. Difenyldiamin (CAS-nr. 122-39-4), når det brukes som duftbestanddel.
435. Etylakrylat (CAS-nr. 140-88-5), når det brukes som duftbestanddel.
436. Fikenblad absolutt uttrekk (*Ficus carica*) (CAS-nr. 68916-52-9), når det brukes som duftbestanddel.
437. *trans*-2-heptenal (CAS-nr. 18829-55-5), når det brukes som duftbestanddel.
438. *trans*-2-heksenaldiytlacetal (CAS-nr. 67746-30-9), når det brukes som duftbestanddel.
439. *trans*-2-heksenaldimetylacetat (CAS-nr. 18318-83-7), når det brukes som duftbestanddel.
440. Hydroabietylalkohol (CAS-nr. 13393-93-6), når det brukes som duftbestanddel.
441. 6-isopropyl-2-dekahydronaftalenol (CAS-nr. 34131-99-2), når det brukes som duftbestanddel.
442. 7-metoksykumarin (CAS-nr. 531-59-9), når det brukes som duftbestanddel.
443. 4-(4-metoksyfenyl)-3-buten-2-on (CAS-nr. 943-88-4), når det brukes som duftbestanddel.
444. 1-(4-metoksyfenyl)-1-penten-3-on (CAS-nr. 104-27-8), når det brukes som duftbestanddel.
445. Metyl-*trans*-2-butenoat (CAS-nr. 623-43-8), når det brukes som duftbestanddel.
446. 7-metylkumarin (CAS-nr. 2445-83-2), når det brukes som duftbestanddel.
447. 5-metyl-2,3-heksanidon (CAS-nr. 13706-86-0), når det brukes som duftbestanddel.
448. 2-pentylidensykloheksanon (CAS-nr. 25677-40-1), når det brukes som duftbestanddel.
449. 3,6,10-trimetyl-3,5,9-undekatrien-2-on (CAS-nr. 1117-41-5), når det brukes som duftbestanddel.
450. Olje av sitronverbena (*Lippia citriodora* Kunth.) (CAS-nr. 8024-12-2), når den brukes som duftbestanddel.

451. Metyleugenol (CAS-nr. 95-15-2) bortsett fra normalt innhold i benyttede naturlige essenser og forutsatt at konsentrasjonen ikke overstiger:
- 0,01 % i parfyme som ferdig produkt
  - 0,004 % i eau de toilette
  - 0,002 % i parfymerte kremer
  - 0,001 % i produkter som skylles av
  - 0,0002 % i andre produkter som ikke skylles av, og i munnpieleprodukter».

2. I vedlegg III del 1:

- i) Referansenummer 8 skal kolonne b lyde:

«m- og p-fenyldiaminer og deres nitrogensubstituerte derivater og salter samt nitrogensubstituerte derivater av o-fenyldiaminer⁽¹⁾, bortsett fra de derivatene som er oppført på annet sted i dette vedlegget.

⁽¹⁾ Disse stoffene kan anvendes enten enkeltvis eller blandet med hverandre, forutsatt at summen av bestanddelene av hvert enkelt stoff i det kosmetiske produktet uttrykt som del av største tillatte mengde av stoffet, ikke overstiger 1.»

- ii) Referansenummer 15b og 15c skal lyde:

Referanse nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte konsentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav	
a	b	c	d	e	f
«15b	Litium hydroksid	a) Hårstrekings produkter 1. Alminnelig bruk 2. Yrkesmessig bruk b) pH-regulator i hårfjerningsmidler c) Annen bruk som pH- regulator (bare for produkter som skylles av)	a) 1. 2 vektprosent ⁽³⁾ 2. 4,5 vektprosent ⁽³⁾		a) 1. Inneholder alkaliske stoffer Unngå kontakt med øyrene Kan medføre blindhet Oppbevares utilgjengelig for barn 2. Bare til yrkesmessig bruk Unngå kontakt med øyrene Kan medføre blindhet
15c	Kalsium hydroksid	Hårstrekingsprodukter som inneholder to komponenter: kalsiumhydroksid og guanidinsalt b) pH-regulator i hårfjerningsmidler c) Annen bruk (for eksempel som pH- regulator, hjelpestoff)	a) 7 vektprosent kalsiumhydroksid b) pH-verdien må ikke overstige 12,7 c) pH-verdien må ikke overstige 11		a) Inneholder alkaliske stoffer Unngå kontakt med øyrene Oppbevares utilgjengelig for barn Kan medføre blindhet b) Inneholder alkaliske stoffer Oppbevares utilgjengelig for barn Unngå kontakt med øyrene

⁽³⁾ Konsentrasjonen av natrium, kalium eller litiumhydroksid uttrykkes som vekten av natriumhydroksid. Ved blandinger må summen ikke overstige grensene som er angitt i kolonne d.»

iii) Referansenummer 16 skal lyde:

Referanse nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav	
a	b	c	d	e	f
«16	1-naftol (CAS-nr. 90-15-3) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %	Kan gi allergisk reaksjon»

iv) Referansenummer 66 innsettes som vist i følgende tabell:

Referanse- nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav	
a	b	c	d	e	f
«66	Polyakryl- amider	a) Kroppspleieprodukter som ikke skal skylles av b) Andre kosmetiske produkter		a) Høyeste restinnhold av akrylamid 0,1 mg/kg b) Høyeste restinnhold av akrylamid 0,5 mg/kg»	

3. I vedlegg III del 2:

Referansenummer 1-62 innsettes som vist i følgende tabell:

Referanse- nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/ eller bruk	Høyeste tillatte konsentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
«1	Basic Blue 7 (CAS-nr. 2390-60-5)	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	0,2 %		Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
2	2-amino-3-nitrofenol (CAS-nr. 603-85-0) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 3,0 % b) 3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %	a) b) Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004

Referanse-nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
3	4-amino-3-nitrofenol (CAS-nr. 610-81-1) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 3,0 % b) 3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,5 %	a) b) Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
4	2,7-naftalendiol (CAS-nr. 582-17-2) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	1,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 0,5 %		30.09.2004
5	m-aminofenol (CAS-nr. 591-27-5) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,0 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
6	2,6-dihydroksy-3,4-dimetylpyridin (CAS-nr. 84540-47-6) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,0 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
7	4-hydroksypropyl-amino-3-nitrofenol (CAS-nr. 92952-81-3) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 5,2 % b) 2,6 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 2,6 %	a) b) Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
8	6-nitro-2,5-pyridindiamin (CAS-nr. 69825-83-8) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %		Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
9	HC Blue No 11 (CAS-nr. 23920-15-2) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 3,0 % b) 2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,5 %	a) b) Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
10	Hydroksyethyl-2-nitrop-toluidin (CAS-nr. 100418-33-5) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 2,0 % b) 1,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,0 %	a) b) Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004

Referanse-nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
11	2-hydroksyethylpikraminsyre (CAS-nr. 99610-72-7) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 3,0 % b) 2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %	a) b) Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
12	p-metylaminofenol (CAS-nr. 150-75-4) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
13	2,4-diamino-5-metyl-fenoksyetanol (CAS-nr. 141614-05-3) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
14	HC Violet No 2 (CAS-nr. 104226-19-9) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %			30.09.2004
15	Hydroksyethyl-2,6-dinitro-p-anisidin (CAS-nr. 122252-11-3) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %		Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
16	HC Blue No 12 (CAS-nr. 104516-93-0) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 1,5 % b) 1,5 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 0,75 %	a) b) Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
17	2 , 4 - d i a m i n o - 5 - methylfenol (CAS-nr. 141614-04-2) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
18	1,3-bis-(2,4-diamino-fenoksy)propan (CAS-nr. 81892-72-0) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004

Referanse-nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
19	3-amino-2,4-diklorfenol (CAS-nr. 61693-42-3) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
20	Fenylmetyl-pyrazolon (CAS-nr. 89-25-8) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	0,5 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 0,25 %		30.09.2004
21	2-metyl-5-hydroksyethyl-aminofenol (CAS-nr. 55302-96-0) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
22	Hydroksybenzo-morfolin (CAS-nr. 26021-57-8) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
23	1,7-naftalendiol (CAS-nr. 575-38-2) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	1,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 0,5 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
24	HC Yellow No 10 (CAS-nr. 109023-83-8) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	0,2 %			30.09.2004
25	2,6-dimetoksy-3,5-pyridindiamin (CAS-nr. 85679-78-3) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	0,5 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 0,25 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
26	HC Orange No 2 (CAS-nr. 55302-96-0) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	1,0 %			30.09.2004
27	HC Violet No 1 (CAS-nr. 82576-75-8) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 0,5 % b) 0,5 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 0,25 %		30.09.2004

Referanse-nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
28	3-methylamino-4-nitrofenoksyetanol (CAS-nr. 59820-63-2) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	1,0 %			30.09.2004
29	2-hydroksyethylamino-5-nitro-anisol (CAS-nr. 66095-81-6) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	1,0 %			30.09.2004
30	2-klor-5-nitro-N-hydroksyethyl-p-fenylendiamin (CAS-nr. 50610-28-1) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 2,0 % b) 1,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
31	HC Red No 13 (CAS-nr. 29705-39-3) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 2,5 % b) 2,5 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,25 %		30.09.2004
32	1,5-naftalendiol (CAS-nr. 83-56-7) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	1,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 0,5 %		30.09.2004
33	Hydroksypropyl bis (N-hydroksyethyl-p-fenylendiamin) (CAS-nr. 128729-30-6) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %	Kan gi allergisk reaksjon	30.09.2004
34	o-aminofenol (CAS-nr. 95-55-6) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
35	4-amino-2-hydroksytoluen (CAS-nr. 2835-95-2) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004

Referanse-nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
36	2,4-diaminofenoksy-ethanol (CAS-nr. 70643-19-5) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	4,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 2,0 %		30.09.2004
37	2-metylresorcinol (CAS-nr. 608-25-3) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
38	4-amino-m-kresol (CAS-nr. 2835-99-6) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004
39	2-amino-4-hydroksyethylaminoanisol (CAS-nr. 83763-47-7) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004
40	3,4-diaminobenzosyre (CAS-nr. 619-05-6) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
41	6-amino-o-kresol (CAS-nr. 17672-22-9) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004
42	2-amino-metyl-p-aminofenol (CAS-nr. 79352-72-0) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004
43	Hydroksyetyl[amino-metyl p]aminofenol (CAS-nr. 110952-46-0) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004
44	Hydroksyetyl-3,4-metylendioksyanilin (CAS-nr. 81329-90-0) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004

Referanse-nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
45	Acid Black 52 (CAS-nr. 16279-54-2) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
46	2-nitro-p-fenyldiamin (CAS-nr. 5307-14-2) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 0,3 % b) 0,3 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004
47	HC Blue No 2 (CAS-nr. 33229-34-4) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	2,8 %			30.09.2004
48	3-nitro-p-hydroksytylaminofenol (CAS-nr. 65235-31-6) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 6,0 % b) 6,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 3,0 %		30.09.2004
49	4-nitrofenylaminoetylurea (CAS-nr. 27080-42-8) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 0,5 % b) 0,5 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 0,25 %		30.09.2004
50	HC Red No 10 + HC Red No 11 (CAS-nr. 95576-89-9 + 95576-92-4) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 2,0 % b) 1,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
51	HC Yellow No 6 (CAS-nr. 104333-00-8) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 2,0 % b) 1,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
52	HC Yellow No 12 (CAS-nr. 59320-13-7) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 1,0 % b) 0,5 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte koncentrasjonen ved påføring 0,5 %		30.09.2004

Referanse-nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
53	HC Blue No 10 (CAS-nr. 173994-75-7) og dets salter	Oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
54	HC Blue No 9 (CAS-nr. 114087-47-1) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 2,0 % b) 1,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
55	2-klor-6-etylamino-4-nitrofenol (CAS-nr. 131657-78-8) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 3,0 % b) 3,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,5 %		30.09.2004
56	2-amino-6-klor-4-nitrofenol (CAS-nr. 6358-09-4) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 2,0 % b) 2,0 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 1,0 %		30.09.2004
57	Basic Blue 26 (CAS-nr. 2580-56-5) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 0,5 % b) 0,5 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 0,25 %		30.09.2004
58	Acid Red 33 (CAS-nr. 3567-66-6) (CI 17200) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %			30.09.2004
59	Ponceau SX (CAS-nr. 4548-53-2) (CI 14700) og dets salter	Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	2,0 %			30.09.2004
60	Basic Violet 14 (CAS-nr. 632-969-5) (CI 42510) og dets salter	a) Oksiderende fargestoff til farging av hår b) Ikke-oksiderende fargestoff til farging av hår	a) 0,3 % b) 0,3 %	I kombinasjon med hydrogenperoksid er den høyeste tillatte konsentrasjonen ved påføring 0,15 %		30.09.2004

Referanse-nummer	Stoff	Begrensninger			Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten	Tillatt fram til
		Anvendelsesområde og/eller bruk	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav		
a	b	c	d	e	f	g
61	Moskusxylen (CAS-nr. 81-15-2)	Alle kosmetiske produkter, med unntak av munngleieprodukter	a) 1,0 % i parfyme som ferdig produkt b) 0,4 % i eau de toilette c) 0,03 % i andre produkter			28.02.2003
62	Moskusketon (CAS-nr. 81-14-1)	Alle kosmetiske produkter, med unntak av munngleieprodukter	a) 1,4 % i parfyme som ferdig produkt b) 0,56 % i eau de toilette c) 0,042 % i andre produkter			28.02.2003»

4. I vedlegg VII del 1:

Referansenummer 26 og 27 innsettes som vist i følgende tabell:

Referanse-nummer:	Stoff	Høyeste tillatte koncentrasjon i det ferdige kosmetiske produktet	Andre begrensninger og krav	Obligatorisk bruksanvisning og advarsel på etiketten
«26	Dimetikodietylbenzalmalonat (CAS-nr. 207574-74-1)	10 %		
27	Titandioksid	25 %»		

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅSDIREKTIV 2002/13/EØF**2004/EØS/29/19****av 5. mars 2002****om endring av råsdirektiv 73/239/EØF med hensyn til solvensmarginkrav for foretak innen annen forsikring enn livsforsikring^(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾) og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I handlingsplanen for finansielle tjenester, som ble godkjent av Det europeiske råd i København 3. og 4. juni 1999 og i Lisboa 23. og 24. mars 2000, erkjennes betydningen av forsikringsforetakenes solvensmargin til vern av forsikringstakere i det felles marked, som sikrer at det stilles tilstrekkelige krav til forsikringsforetakenes kapital i forhold til risikoene art.
- 2) I første råsdirektiv 73/239/EØF av 24. juli 1973 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring⁽⁴⁾) kreves det at forsikringsforetak skal ha solvensmarginer.
- 3) Kravet om at forsikringsforetakene i tillegg til forsikringstekniske avsetninger som er tilstrekkelige til å oppfylle inngåtte forpliktelser, skal ha en solvensmargin for å kunne imøtegå svingninger i virksomheten, er en viktig del av tilsynssystemet til vern av forsikrede personer og forsikringstakere.
- 4) De eksisterende regler for solvensmargin som ble innført ved direktiv 73/239/EØF, er ikke i vesentlig grad blitt endret i senere fellesskapsregler, og i råsdirektiv 92/49/EØF av 18. juni 1992 om samordning av lover og forskrifter om direkte forsikring med unntak av livsforsikring (tredje direktiv om annen forsikring enn livsforsikring)⁽⁵⁾ ble Kommisjonen pålagt å framlegge en rapport for forsikringskomiteen nedsatt ved råsdirektiv 91/675/EØF⁽⁶⁾) om behovet for ytterligere harmonisering av solvensmarginen.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunnjort i EFT L 77 av 20.3.2002, s. 17, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 164/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 17.

(1) EFT C 96 E av 27.3.2001, s. 129.

(2) EFT C 193 av 10.7.2001, s. 16.

(3) Europaparlementsuttalelse av 4. juli 2001 (ennå ikke offentligjort i EFT) og rådsbeslutning av 14. februar 2002.

(4) EFT L 228 av 16.8.1973, s. 3. Direktivet sist endret ved europaparlamets- og råsdirektiv 2000/26/EF (EFT L 181 av 20.7.2000, s. 65).

(5) EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlamets- og råsdirektiv 2000/64/EF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27).

(6) EFT L 374 av 31.12.1991, s. 32.

- 5) Kommisjonen har utarbeidet nevnte rapport på bakgrunn av anbefalingene i rapporten om forsikringsforetakenes solvens, som ble utarbeidet ved konferansen av forsikrings-tilsynsmyndighetene i Den europeiske union.
- 6) Det nåværende systemets enkle og robuste struktur har ifølge rapporten virket tilfredsstillende og bygger på fornuftige prinsipper med en stor grad av klarhet og åpenhet, men i visse tilfeller er det påvist svakheter, særlig når det gjelder følsomme risikoprofiler.
- 7) Det er nødvendig å forenkle og øke de eksisterende minstegarantifond, særlig som følge av stigningen i forsikringskrav og driftskostnader som følge av inflasjon etter at kravet først ble innført. Terskelverdien for når den laveste prosentraten skal anvendes ved beregning av solvensmarginkravet på grunnlag av premier og erstatninger, bør heves tilsvarende.
- 8) For å unngå større og brå økninger av minstegarantifondet og terskelverdiene i framtiden, bør det innføres en ordning som innebærer at økningen skjer i takt med den europeiske konsumprisindeksen.
- 9) I særlige tilfeller der forsikringstakernes rettigheter er truet, bør vedkommende myndigheter ha fullmakt til å gripe inn på et tilstrekkelig tidlig stadium, men ved utøvelsen av denne myndighet bør vedkommende myndigheter underrette forsikringsforetakene om årsakene til slike tilsynstiltak, i samsvar med prinsipper om forsvarlig forvaltning og rimelig behandling. Så lenge en slik situasjon foreligger bør vedkommende myndigheter ikke kunne bekrefte at forsikringsforetaket har en tilstrekkelig solvensmargin.
- 10) På bakgrunn av markedsutviklingen med hensyn til direkte forsikringsgiveres kjøp av gjenforsikringsdekning, bør vedkommende myndigheter ha fullmakt til under visse omstendigheter å minske reduksjonen av solvensmarginkravet.
- 11) Dersom en forsikringsgiver inngår merkbart færre eller ingen nye forsikringavtaler, må det opprettes en tilstrekkelig solvensmargin med hensyn til gjenværende forpliktelser for eksisterende virksomhet beregnet ut fra nivået på de forsikringstekniske avsetningene.

- 12) For visse skadeforsikringsklasser med særlig fluktuerende risikoprofil bør det nåværende solvensmarginkravet økes merkbart slik at det i større grad gjenspeiler virksomhetens faktiske risikoprofil.
- 13) For å gjenspeile virkningen av ulike regnskapsmetoder og forsikringsmatematiske metoder bør metodene for beregning av solvensmarginkravet justeres, slik at det kan beregnes på en enhetlig og konsekvent måte og forsikringsforetakene dermed gis like vilkår.
- 14) I dette direktiv bør det fastsettes minstestandarder for solvensmarginkrav, og hjemstatene bør kunne fastsette strengere regler for forsikringsforetak som er godkjent av deres egne vedkommende myndigheter.
- 15) Direktiv 73/239/EØF bør derfor endres —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkelf 1

Endringer av direktiv 73/239/EØF

I direktiv 73/239/EØF gjøres følgende endringer:

1. I artikkelf 3 skal nr. 1 lyde:

«1. Dette direktiv gjelder ikke gjensidige forsikringsselskaper som oppfyller alle følgende vilkår:

- a) vedtekten inneholder bestemmelser om adgang til å innkreve tilleggsbidrag eller å redusere ytelsene,
- b) virksomheten omfatter ikke ansvarsforsikring, med mindre den er en tilleggsdekning i henhold til avsnitt C i vedlegget, eller kreditt- og kausjonsforsikring,
- c) det årlige premiebeløpet som innbetales i forbindelse med den virksomhet som omfattes av dette direktiv, overstiger ikke 5 millioner euro, og
- d) minst halvparten av premiebeløpet som innbetales i forbindelse med den virksomhet som omfattes av dette direktiv, kommer fra personer som er deltakere i det gjensidige selskapet.

Dette direktiv gjelder ikke foretak som oppfyller følgende vilkår:

- foretaket utover ingen annen virksomhet som omfattes av dette direktiv, enn den som er nevnt i klasse 18 i avsnitt A i vedlegget,
- denne virksomhet uteslukkende på lokalt plan og består bare i naturalytelser, og
- den samlede årsinntekt fra assistansevirksomhet til personer som kommer i vanskeligheter, overstiger ikke 200 000 euro.

Bestemmelsene i denne artikkelf skal likevel ikke hindre et gjensidig forsikringsselskap i å søke om tillatelse eller å beholde en tillatelse i henhold til dette direktivet».

2. Artikkelf 16 skal lyde:

«Artikkelf 16

1. Hver medlemsstat skal pålegge alle forsikringsforetak med hovedkontor på dens territorium til enhver tid å ha til rådighet en tilstrekkelig faktisk solvensmargin for sin samlede virksomhet, som minst tilsvarer kravene i dette direktivet.

2. Den faktiske solvensmargin skal bestå av foretakets formue, fri for alle påregnelige forpliktelser, og med fradrag for eventuelle immaterielle verdier, herunder

- a) innbetalt aksjekapital eller, dersom det dreier seg om et gjensidig forsikringsforetak, det faktiske garantifond med tillegg av medlemmernes kontoer som skal oppfylle følgende kriterier:

i) i vedtekten skal det fastsettes at utbetalinger fra disse kontoene til medlemmene kan skje bare dersom det ikke medfører at den faktiske solvensmargin faller under det nivå som kreves eller, etter foretakets opplosning, dersom foretakets øvrige gjeld er betalt,

ii) når det gjelder utbetalinger nevnt i nr. i) som skjer av andre grunner enn individuelt opphør av medlemskap, skal det fastsettes i vedtekten at vedkommende myndigheter underrettes om dette minst en måned på forhånd og at de innenfor denne frist kan forby utbetalingen,

iii) de relevante bestemmelser i vedtekten kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen, med forbehold for de kriterier som er nevnt i nr. i) og ii),

- b) lovfestede og frie avsetninger som ikke tilsvarer inngåtte forpliktelser,
- c) overført overskudd eller tap etter fradrag for det utbytte som skal utbetales.

Den faktiske solvensmargin skal reduseres med beløpet av de egne aksjer som forsikringsforetaket innehør direkte.

For forsikringsforetak som diskonterer eller nedsetter sine forsikringstekniske avsetninger for ikke-oppgjorte skader for å ta hensyn til inntekt av investeringsaktiva, slik det er tillatt i henhold til artikkelf 60 nr. 1 bokstav g) i rådsdirektiv 91/674/EØF av 19. desember 1991 om forsikringsforetaks årsregnskaper og konsoliderte regnskaper(*), skal den faktiske solvensmargin reduseres med differansen mellom de forsikringstekniske avsetningene for diskontering eller nedsettelse slik de framgår av notene til årsregnskapet, og de forsikringstekniske avsetningene etter diskontering eller nedsettelse. Denne justering skal foretas for alle risikoer oppført i avsnitt A i vedlegget, unntatt risikoer i klasse 1 og 2. For andre klasser enn klasse 1 og 2 er det ikke nødvendig med justeringer med hensyn til diskontering av annuiteter som inngår i de forsikringstekniske avsetningene.

3. Den faktiske solvensmargin kan også bestå av:

- a) kumulative preferanseaksjer og ansvarlig lånekapital inntil et beløp som svarer til 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet, hvorav høyst 25 % omfatter ansvarlig lånekapital med fast løpetid eller kumulative preferanseaksjer med fast løpetid, forutsatt at det dersom forsikringsforetaket går konkurs eller avvikles, eksisterer bindende avtaler om at ansvarlig lånekapital eller preferanseaksjer skal etterstilles alle andre kreditorers fordringer og først tilbakebetales når all annen utestående gjeld er betalt.

For ansvarlig lånekapital skal også følgende vilkår oppfylles:

- i) det skal bare tas hensyn til faktisk innbetalte midler,
- ii) for lån med fast løpetid skal den opprinnelige løpetid være på minst fem år. Minst ett år før forfallsdato skal forsikringsforetaket framlegge for vedkommende myndigheter for godkjenning en plan som viser hvordan den faktiske solvensmargin vil bli opprettholdt eller brakt opp på det nivå som kreves ved forfall, med mindre den andel lånet kan utgjøre av den faktiske solvensmargin, gradvis reduseres i løpet av minst de fem siste årene før forfall. Vedkommende myndigheter kan gi tillatelse til tilbakebetaling av slike midler før forfall forutsatt at anmodningen er gjort av det utstedende forsikringsforetak og at dets faktiske solvensmargin ikke faller under det nivå som kreves,
- iii) når lånets løpetid ikke er fastsatt, skal det først tilbakebetaltes etter fem års oppsigelsesvarsel, med mindre det ikke lenger anses som en del av den faktiske solvensmargin eller dersom det formelt kreves forhåndsgodkjenning fra vedkommende myndigheter for tilbakebetaling før forfall. I sistnevnte tilfelle skal forsikringsforetaket underrette vedkommende myndigheter minst seks måneder før den foreslår tilbakebetalingsdato, og angi den faktiske solvensmargin samt solvensmarginkravet både før og etter tilbakebetalingen. Vedkommende myndigheter skal tillate tilbakebetaling bare dersom det ikke er fare for at forsikringsforetakets faktiske solvensmargin vil falle under det nivå som kreves,
- iv) lånearvtalen skal ikke omfatte noen klausul om at gjelden under nærmere angitte omstendigheter, bortsett fra avvikling av forsikringsforetaket, skal betales tilbake før den avtalte forfallsdato,
- v) lånearvtalen kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen,

- b) verdipapirer uten fast løpetid og andre instrumenter, herunder andre kumulative preferanseaksjer enn dem som er nevnt i bokstav a), inntil et beløp som svarer til 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet for alle verdipapirer og all ansvarlig lånekapital nevnt i bokstav a) dersom de oppfyller følgende vilkår:
- i) de kan ikke tilbakebetaltes på ihendehavers initiativ eller uten forhåndsgodkjenning av vedkommende myndigheter,
  - ii) emisjonsavtalen skal gi forsikringsforetaket mulighet til å utsette utbetalingen av renter på lånet,
  - iii) långivers fordringer på forsikringsforetaket skal i sin helhet etterstilles alle ikke-etterstilte kreditorers fordringer,
  - iv) dokumentene som gjelder utstedelsen av verdipapirer, skal ha bestemmelser om at gjelden og de renter som ikke er utbetalte, kan gå med til å dekke tap samtidig som forsikringsforetaket kan fortsette sin virksomhet,
  - v) bare faktisk innbetalte beløp skal medregnes.

4. Etterbegrundtsøknad fra foretaket rettet til vedkommende myndighet i hjemstaten og med denne myndighets samtykke kan den faktiske solvensmargin også bestå av:

- a) halvparten av den del av aksjekapitalen eller garantifondet som ennå ikke er innbetalta, fra det tidspunkt den innbetalte del når 25 % av denne kapital eller dette fond, inntil et beløp som svarer til 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet,
- b) eventuelle krav som gjensidige selskaper eller selskaper av gjensidig type med variable bidrag har overfor sine medlemmer i form av krav på tilleggsbidrag i løpet av et regnskapsår, med et beløp på inntil halvparten av differansen mellom de høyeste bidrag og bidragene som faktisk innkreves, idet disse tilleggsbidragene likevel ikke kan utgjøre mer enn 50 % av det laveste av beløpene for solvensmarginkravet og den faktiske solvensmargin. Vedkommende nasjonale myndigheter skal utarbeide retningslinjer som fastsetter på hvilke vilkår tilleggsbidrag kan tillates,
- c) eventuelle skjulte nettoreserver som skriver seg fra verdifastsettelse av aktiva, i den grad slike skjulte nettoreserver ikke er av usedvanlig art,

5. Endringer av nr. 2, 3 og 4 med sikte på å ta hensyn til utvikling som begrunner en teknisk tilpasning av de elementer som kan inngå i den faktiske solvensmargin, skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 2 i rådsdirektiv 91/675/EØF(**).

(*) EFT L 374 av 31.12.1991, s. 7.

(**) EFT L 374 av 31.12.1991, s. 32.»

3. Ny artikkel 16a skal lyde:

«Artikkel 16a

1. Solvensmarginkravet skal fastsettes på grunnlag av enten de årlige premiebeløpene eller bidragene, eller de gjennomsnittlige erstatningene i de tre foregående regnskapsår.

For foretak som hovedsakelig forsikrer bare en eller flere av risikoene kreditt, storm, hagl og frost, skal likevel de sju siste regnskapsår være referanseperiode for de gjennomsnittlige erstatningene.

2. Med forbehold for bestemmelsene i artikkel 17 skal solvensmarginkravet være lik det høyeste av de to resultatene angitt i nr. 3 og 4.

3. Premiegrunnlaget skal beregnes ut fra det høyeste av beløpene for tegnede bruttopremier eller bidrag som beregnet nedenfor, og opptjente bruttopremier eller bidrag.

Premier eller bidrag for klasse 11, 12 og 13 oppført i avsnitt A i vedlegget skal økes med 50 %.

Premiene eller bidragene (herunder avgifter som avhenger av premier eller bidrag) fra direkte virksomhet i det siste regnskapsåret summeres.

Til denne summen legges det premiebeløp som er mottatt for all gjenforsikring i det siste regnskapsåret.

Fra denne summen trekkes det samlede beløp for premier eller bidrag som er annullert i det siste regnskapsåret, samt det samlede skatte- og avgiftsbeløp som gjelder de premier eller bidrag som inngår i summen.

Etter at det beløp som framkommer på denne måten er delt i to, der den første del går opp til 50 millioner euro, og den andre utgjør det overskytende, skal henholdsvis 18 % og 16 % av disse delene beregnes og legges sammen.

Den summen som er beregnet på denne måten, skal multipliseres med det forholdstall som for de tre siste regnskapsår består mellom de erstatningene som foretaket skal dekke etter fradrag for beløp som kan inndrives ved gjenforsikring, og brutto erstatninger; dette forholdstallet kan ikke i noe tilfelle være under 50 %.

Med samtykke fra vedkommende myndigheter kan det benyttes statistiske metoder til å fordele premier eller bidrag for klasse 11, 12 og 13.

4. Erstatningsgrunnlaget regnes ut på følgende måte, idet erstatningsutbetalinger, avsetninger og inndrevne beløp økes med 50 % for klasse 11, 12 og 13 angitt i avsnitt A i vedlegget.

Erstatningsbeløpene som er utbetalt for direkte virksomhet (uten fradrag for krav som dekkes av gjenforsikrere og retrocesjonarer) i periodene nevnt i nr. 1, summeres.

Til denne summen legges de erstatningsbeløp som er utbetalt for gjenforsikringer eller retrocesjoner som er mottatt i de samme periodene, og beløpet for avsetning for ikke-oppgjorte skader, foretatt ved utløpet av siste regnskapsår, både for direkte virksomhet og for mottatt gjenforsikring.

Fra denne summen trekkes summen av de beløp som er inndrevet i løpet av periodene nevnt i nr. 1.

Fra denne summen trekkes beløpet for avsetninger for ikke-oppgjorte skader, foretatt ved begynnelsen av det annet regnskapsår forut for siste regnskapsår som det foreligger regnskap for, både for direkte virksomhet og for mottatt gjenforsikring. Dersom referanseperioden omhandlet i nr. 1 er på sju år, skal beløpet for avsetninger for ikke-oppgjorte skader foretatt ved begynnelsen av sjette regnskapsår forut for siste regnskapsår som det foreligger regnskap for, trekkes fra.

En tredel eller en sjudel, avhengig av referanseperioden i henhold til nr. 1, av det beløp som framkommer på denne måten, skal deles i to deler, der den første del går opp til 35 millioner euro, og den andre utgjør det overskytende, og henholdsvis 26 % og 23 % av disse delene skal beregnes og legges sammen.

Den summen som er beregnet på denne måten, skal multipliseres med det forholdstall som for de tre siste regnskapsår består mellom de erstatningene som foretaket skal dekke etter fradrag for beløp som kan inndrives ved gjenforsikring, og brutto erstatninger; dette forholdstallet kan ikke i noe tilfelle være under 50 %.

Med samtykke fra vedkommende myndigheter kan det benyttes statistiske metoder til å fordele erstatningsutbetalinger, avsetninger og inndrevne beløp for klasse 11, 12 og 13. For risikoer i klasse 18 i avsnitt A i vedlegget skal det beløp for utbetalte erstatninger som benyttes til å regne ut erstatningsgrunnlaget, være foretakets kostnader for ytt bistand. Slike kostnader skal beregnes i samsvar med hjemstatens nasjonale bestemmelser.

5. Dersom solvensmarginkravet som beregnet i nr. 2, 3 og 4 er lavere enn solvensmarginkravet for det foregående år, skal solvensmarginkravet minst være lik solvensmarginkravet for det foregående år multiplisert med forholdstallet for beløpet for forsikringstekniske avsetninger for ikke-oppgjorte skader ved utgangen av siste regnskapsår og beløpet for forsikringstekniske avsetninger for ikke-oppgjorte skader ved begynnelsen av siste regnskapsår. I disse beregningene skal det anvendes forsikringstekniske avsetninger etter fradrag for gjenforsikring, men forholdstallet skal under ingen omstendigheter være høyere enn 1.

6. De brøker som anvendes på delene nevnt i nr. 3 sjette ledd og nr. 4 sjette ledd, skal reduseres til en tredel når det gjelder sykeforsikring som teknisk praktiseres på lignende måte som livsforsikring, dersom

- a) de innbetalte premiene beregnes på grunnlag av sykdomsfrekvenstabeller etter de matematiske metoder som anvendes i forsikring,
- b) det opprettes en reserve for økende alder,
- c) det innkreves en tilleggspremie til opprettelse av en sikkerhetsmargin av passende størrelse,
- d) forsikringsforetaket ikke kan si opp avtalen senere enn ved utløpet av det tredje forsikringsåret,
- e) avtalen gir mulighet for å øke premiene eller redusere ytelsene også for løpende avtaler.»

4. Artikkelf 17 skal lyde:

«Artikkelf 17

1. Garantifondet skal bestå av en tredel av solvensmarginkravet slik det er fastsatt i artikkelf 16a. Fondet skal bestå av postene i artikkelf 16 nr. 2 og 3 og, med samtykke fra hjemstatens vedkommende myndighet, nr. 4 bokstav c).

2. Garantifondet skal være på minst 2 millioner euro. Dersom forsikringsforetaket dekker alle eller noen av risikoene i klasse 10-15 i avsnitt A i vedlegget, skal det imidlertid være på 3 millioner euro.

Hver medlemsstat kan tillate at minstegarantifondet reduseres med en firedel for gjensidige forsikringsselskaper og selskaper av gjensidig type.».

5. Ny artikkelf 17a skal lyde:

«Artikkelf 17a

1. De beløp i euro som er fastsatt i artikkelf 16a nr. 3 og 4 og artikkelf 17 nr. 2 skal revideres årlig, første gang 20. september 2003, for å ta hensyn til endringer i den europeiske konsumprisindeksen for alle medlemsstater, som offentliggjøres av Eurostat.

Beløpene skal justeres automatisk ved at grunnbeløpet i euro økes med den prosentvise endringen i konsumprisindeksen som har funnet sted mellom dette direktivs ikrafttredelse og datoene for revisjon, og skal avrundes oppover til nærmeste 100 000 euro.

Dersom den prosentvise endringen siden forrige justering er på under 5 %, skal beløpet ikke justeres.

2. Kommisjonen skal årlig underrette Europaparlamentet og Rådet om revisjonen og de justerte beløp nevnt i nr. 1.»

6. I artikkelf 20 nr. 2 skal «artikkelf 16 nr. 3» erstattes med «artikkelf 16a».

7. Ny artikkelf 20a skal lyde:

«Artikkelf 20a

1. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å kreve en refinansieringsplan

for forsikringsforetak der vedkommende myndigheter anser at forsikringstakernes rettigheter er i fare. Refinansieringsplanen skal minst omfatte opplysninger eller dokumentasjon for de neste tre regnskapsår som viser

- a) anslatte administrasjonskostnader, særlig løpende alminnelige kostnader og provisjoner,
- b) en oversikt med detaljerte opplysninger om forventede inntekter og utgifter knyttet til direkte forsikringsvirksomhet, mottatt gjenforsikring og avgitt gjenforsikring,
- c) prognose for balansen,
- d) overslag over de finansielle midler som er ment å dekke inngåtte forsikringsforpliktelser og solvensmarginkravet,
- e) den samlede gjenforsikringspolitikken.

2. Dersom forsikringstakernes rettigheter er i fare fordi foretakets økonomiske situasjon forverres, skal medlemsstatene sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å pålegge forsikringsforetak å ha et høyere solvensmarginkrav, for å sikre at forsikringsforetaket er i stand til å oppfylle solvenskravene i nærmeste framtid. Nivået på dette høyere solvensmarginkravet skal fastsettes på grunnlag av refinansieringsplanen nevnt i nr. 1.

3. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å nedjustere verdien av alle elementer som kan inngå i den faktiske solvensmargin, særlig når det har skjedd en betydelig endring i disse elementenes markedsverdi siden utgangen av foregående regnskapsår.

4. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å minske reduksjonen, på grunnlag av gjenforsikring, av solvensmarginen fastsatt i samsvar med artikkelf 16a dersom

- a) gjenforsikringsavtalenes art eller kvalitet er blitt betraktelig endret siden foregående regnskapsår,
- b) det ikke finnes noen, eller bare en ubetydelig, risikooverføring i gjenforsikringsavtalen.

5. Dersom vedkommende myndigheter har krevd en refinansieringsplan i samsvar med nr. 1, skal de ikke utstede en attest i samsvar med artikkelf 10 nr. 3 annet ledd i dette direktiv, artikkelf 16 nr. 1 bokstav a) i rådsdirektiv 88/357/EØF (annet direktiv om direkte forsikring med unntak av livsforsikring)(*) og artikkelf 12 nr. 2 i rådsdirektiv 92/49/EØF (tredje direktiv om annen forsikring enn livsforsikring)**), så lenge de anser at forsikringstakernes rettigheter er i fare i henhold til nr. 1.

(*) EFT L 172 av 4.7.1988, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/26/EØF (EFT L 181 av 20.7.2000, s. 65).

(**) EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EØF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27).»

*Artikkelf 2***Overgangsperiode**

1. Medlemsstatene kan gi forsikringsforetak som ved dette direktivs ikrafttredelse yter forsikring på deres territorium innen en eller flere av klassene nevnt i vedlegget til direktiv 73/239/EØF, en frist på fem år fra ikrafttredelsesdatoen for dette direktiv til å etterkomme kravene i artikkel 1.

2. Medlemsstatene kan gi foretak nevnt i nr. 1 som ved utløpet av femårsperioden ikke fullt ut har nådd solvensmarginkravet, en ytterligere frist på høyst to år, forutsatt at disse foretakene i samsvar med artikkel 20 i direktiv 73/239/EØF har framlagt for vedkommende myndigheters godkjenning de tiltak de vil treffe for å tilfredsstille kravet.

*Artikkelf 3***Innarbeiding**

1. Medlemsstatene skal innen 20. september 2003 vedta de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal fastsette at tiltakene nevnt i nr. 1 først får anvendelse på tilsyn med regnskap for regnskapsår som begynner 1. januar 2004 eller i løpet av det kalenderåret.

3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

4. Kommisjonen skal senest 1. januar 2007 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av dette direktiv og om nødvendig om behovet for ytterligere harmonisering. Det skal framgå av rapporten hvordan medlemsstatene har utnyttet mulighetene direktivet gir, og særlig hvorvidt den adgang til skjønnsutøvelse som er blitt gitt de nasjonale tilsynsmyndigheter, har ført til betydelige forskjeller med hensyn til tilsyn i det felles marked.

*Artikkelf 4***Ikrafttredelse**

Dette direktivet trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

*Artikkelf 5***Mottakere**

Dette direktivet er rettet til medlemsstatene.

Utførighet i Brussel, 5. mars 2002.

For Europaparlamentet

P. COX

President

For Rådet

R. DE RATO Y FIGAREDO

Formann

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅSDIREKTIV 2002/12/EØF**2004/EØS/29/20****av 5. mars 2002****om endring av rådsdirektiv 79/267/EØF med hensyn til solvensmarginkrav for livsforsikringsforetak(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I handlingsplanen for finansielle tjenester, som ble godkjent av Det europeiske råd i København 3. og 4. juni 1999 og i Lisboa 23. og 24. mars 2000, erkjennes betydningen av forsikringsforetakenes solvensmargin til vern av forsikringstakere i det felles marked, som sikrer at det stilles tilstrekkelige krav til forsikringsforetakenes kapital i forhold til risikoene art,
- 2) I første rådsdirektiv 79/267/EØF av 5. mars 1979 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte livsforsikring⁽⁴⁾ kreves det at forsikringsforetak skal ha solvensmarginer.
- 3) Kravet om at forsikringsforetakene i tillegg til forsikringstekniske avsetninger som er tilstrekkelig til å oppfylle inngåtte forpliktelser, skal ha en solvensmargin for å kunne imøtegå svingninger i virksomheten, er en viktig del av tilsynssystemet til vern av forsikrede personer og forsikringstakere.
- 4) De eksisterende regler for solvensmargin som ble innført ved direktiv 79/267/EØF, er ikke i vesentlig grad blitt endret i senere fellesskapsregler, og i rådsdirektiv 92/96/EØF av 10. november 1992 om samordning av lover og forskrifter om direkte livsforsikring (tredje livsforsikringsdirektiv)⁽⁵⁾ ble Kommisjonen pålagt å framlegge en rapport for forsikringskomiteen nedsatt ved rådsdirektiv 91/675/EØF⁽⁶⁾ om behovet for ytterligere harmonisering av solvensmarginen.
- 5) Kommisjonen har utarbeidet nevnte rapport på bakgrunn av anbefalingene i rapporten om forsikringsforetakenes solvens, som ble utarbeidet ved konferansen av forsikrings-tilsynsmyndighetene i Den europeiske union.
- 6) Det nåværende systemets enkle og robuste struktur har ifølge rapporten virket tilfredsstillende og bygger på fornuftige prinsipper med en stor grad av klarhet og åpenhet, men i visse tilfeller er det påvist svakheter.
- 7) Det er nødvendig å øke det eksisterende minstegarantifondet, særlig på grunn av stigningen i forsikringskrav og driftskostnader som følge av inflasjon etter at kravet først ble innført.
- 8) For å bedre solvensmarginens kvalitet bør muligheten til å medregne framtidig inntjening i den faktiske solvensmargin begrenses og underlegges visse vilkår og uansett opphøre etter 2009.
- 9) For å unngå større og brå økninger i minstegarantifondet i framtiden, bør det innføres en ordning som innebærer at økningen skjer i takt med den europeiske konsumprisindeksen.
- 10) I særlege tilfeller der forsikringstakernes rettigheter er truet, bør vedkommende myndigheter ha fullmakt til å gripe inn på et tilstrekkelig tidlig stadium, men ved utøvelsen av denne myndighet bør vedkommende myndigheter underrette forsikringsforetakene om årsakene til slike tilsynstiltak, i samsvar med prinsipper om forsvarlig forvaltning og rimelig behandling. Så lenge en slik situasjon foreligger bør vedkommende myndigheter ikke kunne bekrefte at forsikringsforetaket har en tilstrekkelig solvensmargin.
- 11) På bakgrunn av markedsutviklingen med hensyn til direkte forsikringsgiveres kjøp av gjenforsikringsdekning, bør vedkommende myndigheter ha fullmakt til under visse omstendigheter å minske reduksjonen av solvensmarginkravet.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 77 av 20.3.2002, s. 11, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 165/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 18.

(1) EFT C 96 E av 27.3.2001, s. 123.

(2) EFT C 193 av 10.7.2001, s. 21.

(3) Europaparlamentsuttalelse av 4. juli 2001 (ennå ikke offentliggjort i EFT) og rådsbeslutning av 14. februar 2002.

(4) EFT L 63 av 13.3.1979, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 95/26/EF (EFT L 168 av 18.7.1995, s. 7).

(5) EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27).

(6) EFT L 374 av 31.12.1991, s. 32.

- 12) I dette direktiv bør det fastsettes minstestandarder for solvensmarginkrav, og hjemstatene bør kunne fastsette strengere regler for forsikringsforetak som er godkjent av deres egne vedkommende myndigheter.
- 13) Direktiv 79/267/EØF bør derfor endres —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkkel 1

Endringer i direktiv 79/267/EØF

I direktiv 79/267/EØF gjøres følgende endringer:

1. Artikkkel 3 skal nr. 2 lyde:

«2. gjensidige forsikringsselskaper der

- vedtekten inneholder bestemmelser om adgang til å innkreve tilleggsbidrag eller å redusere ytelsene eller be om bistand fra andre personer som har forpliktet seg til å yte bistand, og
- det årlige premiebeløpet som innbetales i forbindelse med den virksomhet som omfattes av dette direktiv, ikke overstiger 5 millioner euro i tre på hverandre følgende år. Dersom dette beløpet overstiges i tre på hverandre følgende år, skal dette direktiv komme til anvendelse med virkning fra det fjerde året.

Bestemmelsene i denne artikkkel skal likevel ikke hindre et gjensidig forsikringsforetak i å søke om tillatelse eller å beholde en tillatelse i henhold til dette direktiv.»

2. Artikkkel 18, 19 og 20 skal lyde:

Artikkkel 18

1. Hver medlemsstat skal pålegge alle forsikringsforetak med hovedkontor på dens territorium til enhver tid å ha til rådighet en tilstrekkelig faktisk solvensmargin for sin samlede virksomhet, som minst tilsvarer kravene i dette direktiv.

2. Den faktiske solvensmargin skal bestå av foretakets formue, fri for alle påregnelige forpliktelser, og med fradrag for eventuelle immaterielle verdier, herunder

a) innbetalte aksjekapital eller, dersom det dreier seg om et gjensidig forsikringsforetak, det faktiske garantifond med tillegg av medlemmernes kontoer som skal oppfylle følgende kriterier:

i) i vedtekten skal det fastsettes at utbetalinger fra disse kontoene til medlemmene kan skje bare dersom det ikke medfører at den faktiske solvensmargin faller under det nivå som kreves eller, etter foretakets opplosning, dersom foretakets øvrige gjeld er betalt,

ii) når det gjelder utbetalinger nevnt i nr. i) som skjer av andre grunner enn individuelt opphør av medlemskap, skal det fastsettes i vedtekten at vedkommende myndigheter underrettes om dette

minst en måned på forhånd og at de innenfor denne frist kan forby utbetalingen,

iii) de relevante bestemmelser i vedtekten kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen, med forbehold for de kriterier som er nevnt i nr. i) og ii),

- b) lovfestede og frie avsetninger som ikke tilsvarer inngåtte forpliktelser,
- c) overført overskudd eller tap etter fradrag for det utbytte som skal utbetales,
- d) i den grad det er tillatt etter nasjonal lovgivning, bonusfond oppført i balansen, når de kan brukes til å dekke eventuelle tap, og når de ikke er gjort tilgjengelige for fordeling til forsikringstakere.

Den faktiske solvensmargin skal reduseres med beløpet av de egne aksjer som forsikringsforetaket innehør direkte.

3. Den faktiske solvensmargin kan også bestå av:

a) kumulative preferanseaksjer og ansvarlig lånekapital inntil et beløp som svarer til 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet, hvorav høyst 25 % omfatter ansvarlig lånekapital med fast løpetid eller kumulative preferanseaksjer med fast løpetid, forutsatt at det dersom forsikringsforetaket går konkurs eller avvikles, eksisterer bindende avtaler om at ansvarlig lånekapital eller preferanseaksjer skal etterstilles alle andre kreditorers fordringer og først tilbakebetales når all annen utestående gjeld er betalt.

For ansvarlig lånekapital skal også følgende vilkår oppfylles:

- i) det skal bare tas hensyn til faktisk innbetalte midler,
- ii) for lån med fast løpetid skal den opprinnelige løpetid være på minst fem år. Minst ett år før forfallsdato skal forsikringsforetaket framlegge for vedkommende myndigheter for godkjenning en plan som viser hvordan den faktiske solvensmargin vil bli opprettholdt eller brakt opp på det nivå som kreves ved forfall, med mindre den andel lånet kan utgjøre av den faktiske solvensmargin, gradvis reduseres i løpet av minst de fem siste årene før forfall. Vedkommende myndigheter kan gi tillatelse til tilbakebetaling av slike midler før forfall forutsatt at anmodningen er gjort av det utstedende forsikringsforetak og at dets faktiske solvensmargin ikke faller under det nivå som kreves,
- iii) når lånets løpetid ikke er fastsatt, skal det først tilbakebetales etter fem års oppsigelsesvarsel, med mindre det ikke lenger anses som en del av den faktiske solvensmargin eller dersom det formelt kreves forhåndsgodkjenning av vedkommende

myndigheter for tilbakebetaling før forfall. I sistnevntetilfelleskal forsikringsforetaket underrette vedkommende myndigheter minst seks måneder før den foreslår tilbakebetalingsdato, og angi den faktiske solvensmargin samt solvensmarginkravet både før og etter tilbakebetalingen. Vedkommende myndigheter skal tillate tilbakebetaling bare dersom det ikke er fare for at forsikringsforetakets faktiske solvensmargin vil falle under det nivå som kreves,

- iv) låneavtalen skal ikke omfatte noen klausul om at gjelden under nærmere angitte omstendigheter, bortsett fra avvikling av forsikringsforetaket, skal betales tilbake før den avtalte forfallsdato,
- v) låneavtalen kan bare endres etter at vedkommende myndigheter har erklært at de ikke har innvendinger mot endringen,
- b) verdipapirer uten fast løpetid og andre instrumenter, herunder andre kumulative preferanseaksjer enn dem som er nevnt i bokstav a), inntil et beløp som svarer til 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet for alle verdipapirer og all ansvarlig lånekapital nevnt i bokstav a) dersom de oppfyller følgende vilkår:
  - i) de kan ikke tilbakebetales på ihendehavers initiativ eller uten forhåndsgodkjenning av vedkommende myndigheter,
  - ii) emisjonsavtalen skal gi forsikringsforetaket mulighet til å utsette utbetalingen av renter på lånet,
  - iii) långivers fordringer på forsikringsforetaket skal i sin helhet etterstilles alle ikke-etterstilte kreditorers fordringer,
  - iv) dokumentene som gjelder utstedelsen av verdipapirer, skal ha bestemmelser om at gjelden og de renter som ikke er utbetalte, kan gå med til å dekke tap samtidig som forsikringsforetaket kan fortsette sin virksomhet,
  - v) bare faktisk innbetalte beløp skal medregnes.

4. Etter begrunnet søknad fra foretaket rettet til vedkommende myndighet i hjemstaten og med denne myndighets samtykke kan den faktiske solvensmargin også bestå av:

- a) fram til 31. desember 2009 et beløp som er lik 50 % av foretakets framtidige overskudd, men ikke over 25 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet. Beløpet for framtidige overskudd framkommer ved å multiplisere antatt årlig overskudd med en faktor som uttrykker avtalenes gjennomsnittlige gjenstående varighet. Faktoren kan ikke være høyere enn 6. Antatt årlig overskudd skal ikke overstige det aritmetiske gjennomsnitt av oppnådde overskudd for de siste fem regnskapsårs i de former for virksomhet som er nevnt i artikkelen 1 nr. 1.

Vedkommende myndigheter kan samtykke i å medregne et slikt beløp i solvensmarginen bare

- i) dersom vedkommende myndigheter mottar en aktuarrapport som sannsynliggjør at slike overskudd vil oppstå i framtiden,
- ii) i den grad deler av framtidige overskudd som stammer fra de i bokstav c) omtalte skjulte nettoavsetninger, ikke allerede er medregnet,
- b) når zillmering ikke blir anvendt, eller den blir anvendt, men er mindre enn belastningen av anskaffelseskostnadene inkludert i premien: forskjellen mellom en premieavsetning som ikke er zillmert eller er delvis zillmert, og en premieavsetning som er zillmert tilsvarende belastningen av anskaffelseskostnadene inkludert i premien. Dette beløp kan likevel ikke overstige 3,5 % av summen av forskjellen mellom de relevante forsikringssummer i livsforsikringsvirksomhet og premieavsetningene for alle avtaler der zillmering er mulig. Forskjellen skal eventuelt reduseres med ikke-avskrevne anskaffelseskostnader oppført som aktiva,
- c) alle skjulte nettoavsetninger som følger av verdifastsettelse av aktiva, i den grad slike skjulte nettoavsetninger ikke er av usedvanlig art,
- d) halvparten av den del av aksjekapitalen eller garantifondet som ennå ikke er innbalt, fra det tidspunkt den innbetalte del når 25 % av denne kapital eller dette fond, inntil et beløp som tilsvarer 50 % av det laveste av beløpene for den faktiske solvensmargin og solvensmarginkravet.

5. Endringer i nr. 2, 3 og 4 som gjøres for å ta hensyn til utviklinger som nødvendiggjør en teknisk tilpasning av de elementer som kan inngå i den faktiske solvensmargin, skal vedtas etter framgangsmåten fastsatt i artikkelen 2 i direktiv 91/675/EØF(*)).

(*) EFT L 374 av 31.12.1991, s. 32.

Artikkelen 19

1. Med forbehold for artikkelen 20 skal solvensmarginkravet fastsettes etter forsikringsklasse som fastsatt i nr. 2—7.
2. For forsikringstypene nevnt i artikkelen 1 nr. 1 bokstav a) og b), med unntak av forsikringer knyttet til investeringsfond, og for formene for virksomhet nevnt i artikkelen 1 nr. 3 skal solvensmarginkravet være lik summen av disse to resultatene:
  - a) første resultat:

en andel på 4 % av premieavsetningene, for direkte forsikringsvirksomhet og mottatt gjenforsikring uten fradrag for avgitt gjenforsikring, skal multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede premieavsetninger med fradrag for avgitt gjenforsikring og samlet brutto premieavsetning. Dette forhold kan ikke være mindre enn 85 %,

b) annet resultat:

for avtaler der risikosummen ikke er negativ, skal en andel på 0,3 % av slik risikosum tegnet av foretaket, multipliseres med forholdet for siste regnskapsår mellom samlede risikosummer som blir beholdt som foretakets erstatningsansvar etter fradrag for avgitt gjenforsikring og retrocesjoner i gjenforsikring, og samlet risikosum uten fradrag for avgitt gjenforsikring; dette forhold kan ikke være mindre enn 50 %.

For midlertidig dødsfallforsikring med maksimal varighet på tre år skal andelen være 0,1 %. For samme forsikring med varighet på over tre år, men ikke over fem år skal ovennevnte andel være 0,15 %.

3. For tilleggsforsikringen nevnt i artikkkel 1 nr. 1 bokstav c) skal solvensmarginkravet være lik solvensmarginkravet for forsikringsforetak som fastsatt i artikkkel 16a i direktiv 73/239/EØF, med unntak for bestemmelsene i artikkkel 17 i samme direktiv.

4. For *permanent health insurance* nevnt i artikkkel 1 nr. 1 bokstav d) skal solvensmarginkravet være lik

a) en andel på 4 % av premieavsetningene, beregnet som angitt i denne artikkkel nr. 2 bokstav a), og i tillegg
b) solvensmarginkravet for forsikringsforetak som fastsatt i artikkkel 16a i direktiv 73/239/EØF, idet bestemmelsene i artikkkel 17 i samme direktiv ikke får anvendelse. Vilkåret i artikkkel 16a nr. 6 bokstav b) i nevnte direktiv, om at det opprettes en reserve for økende alder, kan imidlertid erstattes med et krav om at virksomheten utøves på gruppebasis.

5. For kapitaliseringsvirksomhet nevnt i artikkkel 1 nr. 2 bokstav b) skal solvensmarginkravet være lik en andel på 4 % av premieavsetningene, beregnet som angitt i nr. 2 bokstav a) i denne artikkkel.

6. For tontiner, nevnt i artikkkel 1 nr. 2 bokstav a), skal solvensmarginkravet være lik 1 % av deres formue.

7. For forsikringstypene nevnt i artikkkel 1 nr. 1 bokstav a) og b) som er tilknyttet investeringsfond, og for virksomhet nevnt i artikkkel 1 nr. 2 bokstav c), d) og e) skal solvensmarginkravet være lik summen av følgende:

a) dersom foretaket påtar seg en investeringsrisiko, en andel på 4 % av de forsikringstekniske avsetninger, beregnet som angitt i nr. 2 bokstav a) i denne artikkkel,
b) dersom foretaket ikke påtar seg investeringsrisiko og det beløp som skal dekke administrasjonskostnaden er fastlagt i avtalen, er fastsatt for et tidsrom på over fem år, en andel på 1 % av de forsikringstekniske avsetninger beregnet som angitt i nr. 2 bokstav a) i denne artikkkel,

- c) dersom foretaket ikke påtar seg investeringsrisiko og det beløp som skal dekke administrasjonskostnaden er fastlagt i avtalen, ikke er fastsatt for et tidsrom på over fem år, et beløp som svarer til 25 % av siste regnskapsårs netto administrasjonskostnader knyttet til denne virksomhet,
- d) dersom foretaket dekker en dødsrisiko, en andel på 0,3% av risikosummen beregnet som angitt i nr. 2 bokstav b) i denne artikkkel.

Artikkkel 20

1. Garantifondet skal bestå av en tredel av solvensmarginkravet slik det er fastsatt i artikkkel 19. Fondet skal bestå av postene i artikkkel 18 nr. 2 og 3 og, med samtykke fra hjemstatens vedkommende myndighet, nr. 4 bokstav c).

2. Garantifondet skal likevel være på minst 3 millioner euro.

Hver medlemsstat kan tillate at minstegarantifondet reduseres med en firedel for gjensidige forsikringsselskaper, selskaper av gjensidig type og tontiner.».

3. Ny artikkkel 20a skal lyde:

«Artikkkel 20a

1. Beløpet i euro som er fastsatt i artikkkel 20 nr. 2, skal revideres årlig, første gang 20. september 2003, for å ta hensyn til endringen i den europeiske konsumprisindeksen, som offentliggjøres av Eurostat.

Beløpet skal justeres automatisk ved at grunnbeløpet i euro økes med den prosentvise endringen i konsumprisindeksen som har funnet sted mellom dette direktivs ikrafttredelse og datoен for revisjon, og skal avrundes oppover til nærmeste 100 000 euro.

Dersom den prosentvise endringen siden forrige justering er på under 5 %, skal beløpet ikke justeres.

2. Kommisjonen skal årlig underrette Europaparlamentet og Rådet om revisjonen og det justerte beløp nevnt i nr. 1.».

4. Ny artikkkel 24a skal lyde:

«Artikkkel 24a

1. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å kreve en refinansieringsplan for forsikringsforetak der vedkommende myndigheter anser at forsikringstakernes rettigheter er i fare. Refinansieringsplanen skal minst omfatte opplysninger eller dokumentasjon for de neste tre regnskapsår som viser

a) anslatte administrasjonskostnader, særlig løpende alminnelige kostnader og provisjoner,

- b) en oversikt med detaljerte opplysninger om forventede inntekter og utgifter knyttet til forsikringsvirksomhet, mottatt gjenforsikring og avgitt gjenforsikring,
- c) prognose for balansen,
- d) overslag over de finansielle ressurser som er ment å dekke inngåtte forsikringsforpliktelser og solvensmarginkravet,
- e) den samlede gjenforsikringspolitikken.

2. Dersom forsikringstakernes rettigheter er i fare fordi foretakets økonomiske situasjon forverres, skal medlemsstatene sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å pålegge forsikringsforetak å ha et høyere solvensmarginkrav, for å sikre at forsikringsforetaket er i stand til å oppfylle solvenskravene i nærmeste framtid. Nivået på dette høyere solvensmarginkravet skal fastsettes på grunnlag av refinansieringsplanen nevnt i nr. 1.

3. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å nedjustere verdien av alle elementer som kan inngå i den faktiske solvensmargin, særlig når det har skjedd en betydelig endring i disse elementenes markedsverdi siden utgangen av foregående regnskapsår.

4. Medlemsstatene skal sørge for at vedkommende myndigheter har fullmakt til å minske reduksjonen, på grunnlag av gjenforsikring, av solvensmarginen fastsatt i samsvar med artikkel 19 dersom

- a) gjenforsikringsavtalenes art eller kvalitet er blitt betraktelig endret siden foregående regnskapsår,
- b) det ikke finnes noen, eller bare en ubetydelig, risikooverføring i gjenforsikringsavtalen.

5. Dersom vedkommende myndigheter har krevd en refinansieringsplan i samsvar med nr. 1, skal de ikke utstede en attest i samsvar med artikkel 10 nr. 3 annet ledd i dette direktiv, artikkel 14 nr. 1 bokstav a) i rådsdirektiv 90/619/EØF(*) (annet livsforsikringsdirektiv) og artikkel 11 nr. 2 i rådsdirektiv 92/96/EØF(**) (tredje livsforsikringsdirektiv), så lenge de anser at forsikringstakernes rettigheter er i fare i henhold til nr. 1.

(*) EFT L 330 av 29.11.1990, s. 50. Direktivet sist endret ved direktiv 92/96/EØF (EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1).

(**) EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/64/EF (EFT L 290 av 17.11.2000, s. 27).

Artikkelf 2

Overgangsperiode

1. Medlemsstatene kan gi forsikringsforetak som ved dette direktivs ikrafttredelse yter forsikring på deres territorium innen en eller flere av klassene nevnt i vedlegget til direktiv 79/267/EØF, en frist på fem år fra ikrafttredelsesdatoen for dette direktiv til å etterkomme kravene i artikkel 1.

2. Medlemsstatene kan gi foretak nevnt i nr. 1 som ved utløpet av femårsperioden ikke fullt ut har nådd solvensmarginkravet, en ytterligere frist på høyst to år, forutsatt at disse foretakene i samsvar med artikkel 24 i direktiv 79/267/EØF har framlagt for vedkommende myndigheters godkjenning de tiltak de vil treffe for å tilfredsstille kravet.

Artikkelf 3

Innarbeiding

1. Medlemsstatene skal innen 20. september 2003 vedta lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal fastsette at tiltakene nevnt i nr. 1 først får anvendelse på tilsyn med regnskap for regnskapsår som begynner 1. januar 2004 eller i løpet av det kalenderåret.

3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

4. Kommisjonen skal senest 1. januar 2007 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av dette direktiv og om nødvendig om behovet for ytterligere harmonisering. Det skal framgå av rapporten hvordan medlemsstatene har utnyttet mulighetene direktivet gir, og særlig hvorvidt den adgang til skjønnsutøvelse som ble gitt de nasjonale tilsynsmyndigheter, har ført til betydelige forskjeller med hensyn til tilsyn i det felles marked.

Artikkelf 4

Ikrafttredelse

Dette direktivet trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkelen 5

Mottakere

Dette direktivet er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 5. mars 2002.

For Europaparlamentet

P. COX

President

For Rådet

R. DE RATO Y FIGAREDO

Formann

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 2001/17/EF**2004/EØS/29/21****av 19. mars 2001****om sanering og avvikling av forsikringsforetak(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

fastsetter at tilsynsmyndigheten i hjemstaten gir en enkelt tillatelse til forsikringsforetak. Denne enkelttillatelsen gir forsikringsforetakene adgang til å utøve sin virksomhet i Fellesskapet fra et etablert forretningssted eller gjennom adgangen til fri tjenesteytelse, uten annen tillatelse fra vertsstaten og bare under tilsyn fra tilsynsmyndighetene i hjemstaten.

- 1) Første rådsdirektiv 73/239/EØF av 24. juli 1973 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte forsikring med unntak av livsforsikring⁽⁴⁾, supplert av direktiv 92/49/EØF⁽⁵⁾, og første rådsdirektiv 79/267/EØF av 5. mars 1979 om samordning av lover og forskrifter om adgang til å starte og utøve virksomhet innen direkte livsforsikring⁽⁶⁾, supplert av direktiv 92/96/EØF⁽⁷⁾,

- 2) Forsikringsdirektivene som fastsetter utstedelse av en enkelttillatelse til forsikringsforetak som er gyldig i hele Fellesskapet, omfatter ikke regler for samordning i tilfelle avvikling. Forsikringsforetak og andre finansinstitusjoner er uttrykkelig unntatt fra virkeområdet til rådsforordning (EF) nr. 1346/2000 av 29. mai 2000 om framgangsmåter ved insolvens⁽⁸⁾. For at det indre marked skal fungere på en tilfredsstillende måte og for å beskytte kredittorene, bør det på fellesskapsplan fastsettes samordnede regler for framgangsmåter for avvikling av forsikringsforetak.
- 3) Det bør fastsettes samordningsregler for å sikre at saneringstiltak, som vedkommende myndighet i en medlemsstat har vedtatt for å ivareta eller gjenopprette et forsikringsforetaks økonomiske soliditet og så langt mulig forhindre avvikling, virker fullt ut i hele Fellesskapet. Saneringstiltakene som omfattes av dette direktivet er tiltak som berører eksisterende rettigheter til andre parter enn selve forsikringsforetaket. Tiltakene nevnt i artikkel 20 i direktiv 73/239/EØF og artikkel 24 i direktiv 79/267/EØF bør komme inn under dette direktivs virkeområde såfremt de oppfyller vilkårene i definisjonen av saneringstiltak.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 110 av 20.4.2001, s. 28, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 166/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 19.

(¹) EFT C 71 av 19.3.1987, s. 5 og EFT C 253 av 6.10.1989, s. 3.

(²) EFT C 319 av 30.11.1987, s. 10.

(³) Europaparlamentsuttalelse av 15. mars 1989 (EFT C 96 av 17.4.1989, s. 99), bekreftet 27. oktober 1999, Rådets felles holdning av 9. oktober 2000 (EFT C 344 av 1.12.2000, s. 23) og europaparlamentsbeslutning av 15. februar 2001.

(⁴) EFT L 228 av 16.8.1973, s. 3. Direktivet sist endret ved europaparlaments- og rådsdirektiv 95/26/EF (EFT L 168 av 18.7.1995, s. 7).

(⁵) Rådsdirektiv 92/49/EØF av 18. juni 1992 om samordning av lover og forskrifter om direkte forsikring med unntak av livsforsikring og om endring av direktiv 73/239/EØF og 88/357/EØF (tredje direktiv om annen forsikring enn livsforsikring) (EFT L 228 av 11.8.1992, s. 1).

(⁶) EFT L 63 av 13.3.1979, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 95/26/EF.

(⁷) Rådsdirektiv 92/96/EØF av 10. november 1992 om samordning av lover og forskrifter om direkte livsforsikring og om endring av direktiv 79/267/EØF og 90/619/EØF (tredje livsforsikringsdirektiv) (EFT L 360 av 9.12.1992, s. 1).

(⁸) EFT L 160 av 30.6.2000, s. 1.

- 5) Dette direktiv bør gjelde for framgangsmåter for avvikling uavhengig av om de er basert på insolvens eller ikke, og om de er frivillige eller basert på tvang. Direktivet bør gjelde for felles framgangsmåter som definert i lovgivningen i hjemstaten i henhold til artikkel 9, som innebærer realisering av et forsikringsforetaks eiendeler og fordeling av provenyet fra disse. Framgangsmåter for avvikling som, uten å være basert på insolvens, innebærer en prioritert rekkefølge for betaling av forsikringsfordringer i henhold til artikkel 10, bør også omfattes av dette direktivs virkeområde. Fordringer fra ansatte i et forsikringsforetak som stammer fra arbeidsavtaler og arbeidsforhold bør kunne overtas av en nasjonal lønnsgarantiordning. Fordringer som omfattes av en slik innstreden, bør i samsvar med prinsippene fastsatt i dette direktiv høre inn under lovgivningen i hjemstaten (*lex concursus*). Bestemmelser i dette direktiv bør gjelde for ulike tilfeller av framgangsmåter for avvikling, etter hva som er aktuelt.
- 6) Vedtakelse av saneringstiltak utelukker ikke at det innledes en framgangsmåte for avvikling. Framgangsmåte for avvikling kan innledes i mangel av saneringstiltak eller etter at saneringstiltak er vedtatt, og kan avsluttes ved akkord eller tilsvarende tiltak, herunder saneringstiltak.
- 7) Definisjonen av en filial bør, i samsvar med gjeldende prinsipper for insolvens, ta hensyn til at bare forsikringsforetaket er et rettssubjekt. Det er lovgivningen i hjemstaten som bør fastsette hvordan eiendeler og passiva som innehås av uavhengige personer med fast mandat til å opprette som representant for et forsikringsforetak bør behandles ved avvikling av forsikringsforetaket.
- 8) Det bør skilles mellom vedkommende myndigheter med hensyn til saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling og tilsynsmyndigheter for forsikringsforetak. Vedkommende myndigheter kan være forvaltnings- eller rettsmyndigheter, avhengig av lovgivningen i medlemsstaten. Dette direktiv hevder ikke å harmonisere nasjonale lovgivninger om fordelingen av kompetanse mellom disse myndigheter.
- 9) Dette direktiv har ikke som mål å harmonisere nasjonale lovgivninger om saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling, men å sikre gjensidig anerkjennelse av saneringstiltak og bestemmelser om avvikling av forsikringsforetak vedtatt av medlemsstatene samt å sikre det nødvendige samarbeid. Denne gjensidige anerkjennelsen realiseres i dette direktiv gjennom prinsippene om enhet, helhet, samordning, offentlighet, likebehandling og beskyttelse av forsikringskreditorer.
- 10) Bare vedkommende myndigheter i hjemstaten bør ha myndighet til å treffen beslutning om framgangsmåter for avvikling av forsikringsforetak (enhetsprinsippet). Framgangsmåtene bør få virkning i Fellesskapet som helhet, og bør anerkjennes av alle medlemsstater. Som hovedregel bør forsikringsforetaks samtlige eiendeler og passiva tas i betraktning i framgangsmåtene for avvikling (helhetsprinsippet).
- 11) En beslutning om avvikling av et forsikringsforetak, selve framgangsmåtene for avvikling og materielle og formelle virkninger av disse for berørte personer og juridiske forhold, bør høre inn under lovgivningen i hjemstaten (*lex concursus*), med mindre annet er fastsatt i dette direktiv. Alle vilkår som får anvendelse for innledning, gjennomføring og avslutning av framgangsmåter for avvikling bør derfor i alminnelighet høre inn under lovgivningen i hjemstaten. For å lette anvendelsen av dette direktiv bør det inneholde en ikke-uttømmende liste over forhold som særlig er underlagt denne hovedregel om lovgivningen i hjemstaten.
- 12) Tilsynsmyndighetene i hjemstaten og i alle andre medlemsstater bør straks underrettes om at en framgangsmåte for avvikling er innledet (samordningsprinsippet).
- 13) Det er av avgjørende betydning at forsikrede, forsikringstakere, begunstigede og alle skadelidte med rett til å fremme direktekrav overfor forsikringsforetaket i henhold til en fordring som følger av forsikringsvirksomhet er beskyttet i forbindelse med framgangsmåter for avvikling. Denne beskyttelsen bør ikke omfatte fordringer som ikke er oppstått på grunnlag av forpliktelser som følge av forsikringsavtaler eller forsikringsvirksomhet, men på grunnlag av et erstatningsansvar som er utløst av en forsikringsrepresentant i forhandlinger som vedkommende selv i henhold til lovgivningen som gjelder for vedkommende forsikringsavtale eller forsikringsvirksomhet, ikke hefter for etter den aktuelle forsikringsavtalen eller forsikringsvirksomheten. For å nå dette mål bør medlemsstatene garantere særbehandling til forsikringskreditorer etter en av de to metodene fastsatt i dette direktiv. Medlemsstatene kan velge mellom å gi forsikringsfordringer absolutt prioritet i forhold til alle andre fordringer med hensyn til eiendeler som representerer forsikringstekniske avsetninger, eller en prioritet som må vike bare for fordringer som gjelder lønn, trygd, skatter og tinglige rettigheter på alle

- eiendeler i forsikringsforetaket. Ingen av de to metodene fastsatt i dette direktiv er til hinder for at en medlemsstat oppretter en prioritering mellom ulike kategorier forsikringsfordringer.
- 14) Målet med dette direktiv bør være å sikre en god balanse mellom beskyttelse av forsikringskreditorer og beskyttelse av andre kreditorer med prioritet som er beskyttet av lovgivningen i medlemsstatene, og ikke å harmonisere de ulike systemene med prioritering av kreditorer som finnes i medlemsstatene.
- 15) De to foreslalte metodene for behandling av forsikringsfordringer anses som hovedsakelig likeverdige. Den første metoden sikrer at eiendeler som representerer de forsikringstekniske avsetninger, anvendes til forsikringsfordringer, den andre sikrer forsikringsfordringer en plass i rekkefølgen av kreditorer som ikke bare berører eiendeler som representerer forsikringstekniske avsetninger, men alle eiendeler i forsikringsforetaket.
- 16) Medlemsstater som for å beskytte forsikringskreditorer velger metoden med å gi absolutt prioritet til forsikringsfordringer på eiendeler som representerer forsikringstekniske avsetninger, bør kreve at deres forsikringsforetak oppretter og ajourfører et særlig register over slike eiendeler. Et slikt register er et nyttig redskap for å bestemme eiendeler som berøres av slike fordringer.
- 17) For å skape større likevekt mellom de to metodene for behandling av forsikringsfordringer, bør dette direktiv forplikte medlemsstater som anvender metoden angitt i artikkkel 10 nr. 1 bokstav b) til å kreve av ethvert forsikringsforetak at fordringer som kan ha prioritet framfor forsikringsfordringer i henhold til nevnte metode, og som er registrert i forsikringsforetakets regnskap, på ethvert tidspunkt og uavhengig av en eventuell avvikling kan dekkes av eiendeler som representerer forsikringstekniske avsetninger i henhold til gjeldende forsikringsdirektiver.
- 18) Hjemstaten bør kunne fastsette at når en garantiordning som er opprettet i nevnte hjemstat inntrer i rettigheten til forsikringskreditorer, behandles fordringer etter denne ordningen ikke som forsikringsfordringer i henhold til dette direktiv.
- 19) Innledning av framgangsmåter for avvikling bør innebære en tilbakekalling av forsikringsforetakets tillatelse til å drive virksomhet, med mindre tillatelsen allerede er tilbakekalt.
- 20) Beslutning om å innlede framgangsmåte for avvikling, som kan få virkning i hele Fellesskapet i henhold til helhetsprinsippet, bør offentliggjøres på en egnet måte i Fellesskapet. For å beskytte berørte parter bør beslutningen offentliggjøres i samsvar med framgangsmåten i hjemstaten og i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, og dessuten på alle andre måter vedtatt av tilsynsmyndighetene i de andre medlemsstatene på deres respektive territorier. I tillegg til offentliggjøringen av beslutningen, bør kjente kreditorer bosatt i Fellesskapet underrettes enkeltvis om beslutningen, og underretningen bør minst inneholde elementene angitt i dette direktiv. Avviklingsstyret bør også holde kreditorene regelmessig underrettet om utviklingen i framgangsmåten for avvikling.
- 21) Kreditorer bør ha rett til å anmeldе fordringer eller framlegge skriftlige merknader i enhver framgangsmåte for avvikling. Fordringer fra kreditorer bosatt i en annen medlemsstat enn hjemstaten bør behandles på samme måte som tilsvarende fordringer anmeldt i hjemstaten, uten forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet eller bosted (prinsippet om likebehandling).
- 22) Etter dette direktiv bør det anvendes tilsvarende prinsipper på saneringstiltak fastsatt av vedkommende myndigheter i en medlemsstat som på framgangsmåten for avvikling. Offentliggjøringen av slike saneringstiltak bør begrenses til tilfeller der andre parter enn forsikringsforetaket selv har klageadgang i hjemstaten. Når saneringstiltak utelukkende berører rettighetene til aksjonærer, deltagere eller ansatte i forsikringsforetaket i deres egenkap av slike, bør vedkommende myndigheter fastsette hvordan de berørte parter bør underrettes i samsvar med relevant lovgivning.
- 23) Dette direktiv fastsetter samordnede regler som gjør det mulig å fastsette hvilken lovgivning som får anvendelse på saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling for forsikringsforetak. Direktivet har ikke som mål å fastsette internasjonale privatrettslige regler om hvilken lovgivning som får anvendelse på avtaler og andre juridiske forhold. Direktivet har særlig ikke som mål å regulere reglene som får anvendelse på om det foreligger en avtale, partenes rettigheter og forpliktelser og vurdering av gjeld.
- 24) For å beskytte berettigede forventninger og sikkerheten ved visse transaksjoner i andre medlemsstater enn hjemstaten, bør det gjøres en rekke unntak fra hovedregelen i dette direktiv om at saneringstiltak

og framgangsmåter for avvikling hører inn under lovgivningen i hjemstaten. Slike unntak bør gjelde virkningen av saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling på visse avtaler og rettigheter, tredjemanns tinglige rettigheter, eiendomsforbehold, motregning, regulerte markeder, skadelige rettshandler, tredjemannserververe og pågående rettssaker.

- 25) Unntaket med hensyn til virkningene av saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling på visse avtaler og rettigheter fastsatt i artikkel 19 bør begrenses til de angitte virkninger, og bør ikke omfatte andre spørsmål i forbindelse med saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling, som fordringers anmeldelse, kontroll, godkjenning og prioritert knyttet til slike avtaler og rettigheter, som bør høre inn under lovgivningen i hjemstaten.
- 26) Virkningene av saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling for en pågående rettssak bør reguleres av lovgivningen i medlemsstaten der saken om en eiendel eller en rettighet som er fratatt forsikringsforetaket er til behandling, som et unntak fra anvendelsen av hjemstatens lovgivning. Virkningene av slike tiltak og framgangsmåter for individuelle tvangsfyllbyrdelser som følge av slike rettssaker bør høre inn under lovgivningen i hjemstaten i samsvar med hovedregelen fastsatt i dette direktivet.
- 27) Alle personer som er forpliktet til å motta eller gi opplysninger i forbindelse med framgangsmåter for underretning fastsatt i dette direktiv, bør være underlagt taushetsplikt som fastsatt i artikkel 16 i direktiv 92/49/EØF og artikkel 15 i direktiv 92/96/EØF, med unntak av rettsmyndigheter som omfattes av særlige nasjonale bestemmelser.
- 28) Med henblikk utelukkende på anvendelse av bestemmelsene i dette direktiv på saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som gjelder filialer, beliggende i Fellesskapet, av forsikringsforetak som har sitt hovedkontor i en tredjestaat, bør hjemstaten defineres som den stat der filialen befinner seg, og tilsynsmyndigheter og vedkommende myndigheter bør defineres som myndigheter i denne medlemsstat.
- 29) Når et forsikringsforetak som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet har filialer i flere medlemsstater, bør hver filial behandles individuelt ved anvendelsen av dette direktiv. I slike tilfeller bør vedkommende myndigheter, tilsynsmyndigheter, saneringsstyre og avviklingsstyre bestrebe seg på å samordne sine handlinger —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

AVDELING I

VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER

Artikkelf 1

Virkeområde

1. Dette direktiv får anvendelse på saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som gjelder forsikringsforetak.
2. I det omfang som er fastsatt i artikkel 30, får dette direktiv anvendelse også på saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som gjelder filialer på Fellesskapets territorium av forsikringsforetak som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet.

Artikkelf 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med

- a) «forsikringsforetak», et foretak som har fått offentlig tillatelse i samsvar med artikkel 6 i direktiv 73/239/EØF eller artikkel 6 i direktiv 79/267/EØF,
- b) «filial», enhver fast tilstedeværelse på en annen medlemsstats enn hjemstatens territorium av et forsikringsforetak som utøver forsikringsvirksomhet,
- c) «saneringstiltak», tiltak som innebærer inngrisen fra forvaltnings- eller rettsmyndigheter med henblikk på å bevare eller gjenopprette et forsikringsforetaks økonomiske stilling, og som berører eksisterende rettigheter for andre parter enn selve forsikringsforetaket, herunder, men ikke begrenset til, tiltak som innebærer mulighet for betalingsutsettelse, utsettelse av tvangsfyllbyrdelsetiltak eller en reduksjon av fordringer,
- d) «framgangsmåter for avvikling», felles framgangsmåter som innebærer realisering av et forsikringsforetaks eiendeler og fordeling av provenyet mellom kreditorer, aksjonærer eller deltakere, etter hva som er aktuelt, noe som nødvendigvis innebærer en inngrisen fra forvaltnings- eller rettsmyndighetene i en medlemsstat, også når disse felles framgangsmåter avsluttes ved akkord eller andre tilsvarende tiltak, uavhengig av om framgangsmålene er et resultat av insolvens eller ikke, eller om de er frivillige eller basert på tvang,

- e) «hjemstat», den medlemsstat der et forsikringsforetak er gitt tillatelse i samsvar med artikkel 6 i direktiv 73/239/EØF eller artikkel 6 i direktiv 79/267/EØF,
- f) «vertsstat», en annen medlemsstat enn hjemstaten der et forsikringsforetak har en filial,
- g) «vedkommende myndigheter», vedkommende forvaltnings- eller rettsmyndigheter i medlemsstatene i forbindelse med saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling,
- h) «tilsynsmyndigheter», vedkommende myndigheter i henhold til artikkel 1 bokstav k) i direktiv 92/49/EØF og artikkel 1 bokstav l) i direktiv 92/96/EØF,
- i) «saneringsstyre», enhver person eller ethvert organ som er oppnevnt av vedkommende myndigheter for å gjennomføre saneringstiltak,
- j) «avviklingsstyre», enhver person eller ethvert organ som er oppnevnt av vedkommende myndigheter eller av de styrende organer i et forsikringsforetak, etter hva som er aktuelt, for å gjennomføre framgangsmåter for avvikling,
- k) «forsikringsfordring», ethvert beløp som et forsikringsforetak skylder forsikrede, forsikringstakere, begunstigede eller enhver skadelidt med rett til å fremme direktekrav overfor forsikringsforetaket, og som følger av en forsikringsavtale eller enhver form for virksomhet nevnt i artikkel 1 nr. 2 og 3 i direktiv 79/267/EØF, innen direkte forsikring, herunder beløp avsatt til ovennevnte personer, når visse elementer av gjelden enda ikke er kjent. Premier som et forsikringsforetak skyller som følge av at en forsikringsavtale eller en virksomhet som nevnt ovenfor ikke blir inngått eller oppheves i samsvar med den lovgivning som gjelder for slike avtaler eller slik virksomhet før framgangsmåter for avvikling innledes, skal også anses som forsikringsfordringer.

AVDELING II

SANERINGSTILTAK

Artikkel 3

Virkeområde

Denne avdeling får anvendelse på saneringstiltak som definert i artikkel 2 bokstav c).

Artikkel 4

Vedtakelse av saneringstiltak – Gjeldende lovgivning

1. Bare vedkommende myndigheter i hjemstaten skal ha myndighet til å treffen iverksetting av saneringstiltak overfor et forsikringsforetak, herunder dets filialer etablert i andre medlemsstater. Saneringstiltak skal ikke være til hinder for at hjemstaten innleider en framgangsmåte for avvikling.
2. Saneringstiltak skal høre inn under gjeldende lover, forskrifter og framgangsmåter i hjemstaten, med mindre annet er fastsatt i artikkel 19-26.
3. Saneringstiltak skal uten videre formaliteter få full virkning i hele Fellesskapet i henhold til lovgivningen i hjemstaten, herunder overfor tredjemann i andre medlemsstater, selv om lovgivningen i de andre medlemsstatene ikke omfatter slike saneringstiltak, eller underlegger gjennomføringen av dem vilkår som ikke er oppfylt.
4. Saneringstiltak skal få virkning i hele Fellesskapet fra det tidspunkt de får virkning i medlemsstaten der de er truffet.

Artikkel 5

Underretning av tilsynsmyndighetene

Vedkommende myndigheter i hjemstaten skal omgående underrette tilsynsmyndighetene i hjemstaten om ethvert saneringstiltak, om mulig før det er vedtatt og ellers umiddelbart etter vedtakelse. Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal omgående underrette tilsynsmyndighetene i de øvrige medlemsstatene om en beslutning om å vedta saneringstiltak, herunder om mulige konkrete virkninger av slike tiltak.

Artikkel 6

Offentliggjøring

1. Når det i hjemstaten er klageadgang mot et saneringstiltak, skal vedkommende myndigheter i hjemstaten, saneringsstyre eller enhver annen person som har myndighet til dette i hjemstaten, sørge for offentliggjøring av beslutningen om et saneringstiltak i samsvar med framgangsmåtene for offentliggjøring fastsatt i hjemstaten, og skal dessuten så

snart som mulig offentliggjøre et utdrag av dokumentet der saneringstiltaket fastsettes, i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*. Tilsynsmyndighetene i de andre medlemsstatene som har fått underretning om beslutningen om saneringstiltak i henhold til artikkel 5, kan offentliggjøre beslutningen på sitt territorium på den måte de anser hensiktsmessig.

2. Offentliggjøringen nevnt i nr. 1 skal også angi vedkommende myndighet i hjemstaten, gjeldende lovgivning i henhold til artikkel 4 nr. 2 og det oppnevnte avviklingsstyre, når det er aktuelt. Offentliggjøringen skal skje på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i medlemsstaten der opplysningene offentliggjøres.

3. Saneringstiltakene får anvendelse uavhengig av bestemmelser om offentliggjøring fastsatt i nr. 1 og 2, og skal ha full virkning overfor kreditorer med mindre vedkommende myndigheter i hjemstaten eller lovgivningen i hjemstaten fastsetter noe annet.

4. Når saneringstiltak utelukkende berører rettighetene til aksjonærer, deltakere eller ansatte i et forsikringsforetak i egenskap av slike, får denne artikkel ikke anvendelse, med mindre annet er fastsatt i lovgivningen som får anvendelse på saneringstiltakene. Vedkommende myndigheter skal fastsette hvordan partene som berøres av saneringstiltakene, skal underrettes i samsvar med den relevante lovgivning.

Artikkelen 7

Underretning av kjente kreditorer og rett til å anmeldе fordringer

1. Når lovgivningen i hjemstaten krever at fordringer skal anmeldes for å bli anerkjent, eller fastsetter meldingsplikt for saneringstiltaket overfor kreditorer som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i denne staten, skal vedkommende myndigheter i hjemstaten eller saneringsstyre i tillegg underrette kjente kreditorer som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat i henhold til framgangsmåtene fastsatt i artikkel 15 og artikkel 17 nr. 1.

2. Når lovgivningen i hjemstaten gir kreditorer som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i denne staten rett til å anmeldre fordringer eller framlegge merknader til sine fordringer, skal denne retten omfatte også kreditorer som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat i henhold til framgangsmåtene fastsatt i artikkel 16 og artikkel 17 nr. 2.

AVDELING III

FRAMGANGSMÅTER FOR AVVIKLING

Artikkelen 8

Innledning av framgangsmåter for avvikling – Underretning av tilsynsmyndighetene

1. Bare vedkommende myndigheter i hjemstaten skal ha myndighet til å treffen beslutning om innledning av en framgangsmåte for avvikling av et forsikringsforetak, herunder dets filialer i andre medlemsstater. Denne beslutningen kan treffes uten at det er vedtatt saneringstiltak eller etter at disse er vedtatt.

2. Beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling av et forsikringsforetak, herunder dets filialer i andre medlemsstater, som er truffet i samsvar med lovgivningen i hjemstaten skal anerkjennes uten videre formaliteter på territoriet til de øvrige medlemsstater, og skal få virkning der fra det tidspunkt beslutningen får virkning i medlemsstaten der framgangsmåten innledes.

3. Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal omgående underrettes om beslutningen om å innlede framgangsmåter for avvikling, om mulig før framgangsmåten innledes og ellers umiddelbart etter. Tilsynsmyndighetene i hjemstaten skal omgående underrette tilsynsmyndighetene i de øvrige medlemsstatene om beslutningen om å innlede framgangsmåter for avvikling, herunder om mulige konkrete virkninger av framgangsmåten.

Artikkelen 9

Gjeldende lovgivning

1. Beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling av et forsikringsforetak, selve framgangsmåten for avvikling og virkningene av disse skal høre inn under gjeldende lover og forskrifter i hjemstaten, med mindre annet er fastsatt i artikkel 19-26.

2. Lovgivningen i hjemstaten skal særlig fastsette

- a) hvilke eiendeler som inngår i boet, og hvordan eiendeler som er ervervet av eller er overdratt forsikringsforetaket etter at framgangsmåten for avvikling er innledd, skal behandles,
- b) forsikringsforetakets og avviklingsstyrets respektive fullmakter,
- c) vilkårene for å kreve motregning,

- d) virkningene av framgangsmåten for avvikling for løpende avtaler der forsikringsforetaket er part,
- e) virkningene av framgangsmåten for avvikling for individuelle søksmål, med unntak av pågående rettsaker, som omhandlet i artikkelf 26,
- f) hvilke fordringer som skal anmeldes i forsikringsforetakets bo, og behandlingen av fordringer som er oppstått etter innledningen av framgangsmåter for avvikling,
- g) reglene for fordringers anmeldelse, kontroll og godkjenning,
- h) reglene for fordeling av provenyet etter realisering av eiendeler, fordringenes prioritet og rettigheten til kreditorer som har fått delvis dekning etter at framgangsmåten for avvikling er innledd på grunnlag av en tinglig rett eller ved motregning,
- i) vilkårene for og virkninger av avslutning av framgangsmåten for avvikling, særlig ved akkord,
- j) kreditorenes rettigheter etter avslutning av framgangsmåten for avvikling,
- k) rette vedkommende til å bære kostnadene og utgiftene ved framgangsmåten for avvikling,
- l) reglene for ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft for rettshandler som er til skade for alle kreditorer.

Artikkelf 10

Behandling av forsikringsfordringer

1. Medlemsstatene skal påse at forsikringsfordringer har prioritet foran andre fordringer mot forsikringsforetaket etter en av eller begge metodene nedenfor:

- a) forsikringsfordringer skal ha absolutt prioritet i forhold til alle andre fordringer mot forsikringsforetaket med hensyn til eiendeler som representerer forsikringstekniske avsetninger,
- b) forsikringsfordringer skal ha prioritet i forhold til alle andre fordringer mot forsikringsforetaket med hensyn til de samlede eiendeler i forsikringsforetaket, med unntak eventuelt bare for
  - i) fordringer fra de ansatte på grunnlag av arbeidsavtaler og arbeidsforhold,
  - ii) fordringer fra offentlige organer som gjelder skatt,

- iii) fordringer fra trygdeordninger,
- iv) fordringer mot eiendeler på grunnlag av tinglige rettigheter.

2. Uten at nr. 1 berøres kan medlemsstatene fastsette at hele eller deler av utgiftene ved framgangsmåten for avvikling, i henhold til den nasjonale lovgivning, har prioritet foran forsikringsfordringer.

3. Medlemsstater som har valgt metoden fastsatt i nr. 1 bokstav a) skal kreve at forsikringsforetak oppretter og ajourfører et særlig register i samsvar med bestemmelsene i vedlegget.

Artikkelf 11

Inntreden av en garantiordning

Hjemstaten kan fastsette at når en garantiordning opprettet i denne medlemsstaten inntrer i rettighetene til forsikringskreditorer, skal fordringer fra nevnte ordning ikke omfattes av bestemmelsene i artikkelf 10 nr. 1.

Artikkelf 12

Dekning av prioritetsfordringer ved eiendeler

Som unntak fra artikkelf 18 i direktiv 73/239/EØF og artikkelf 21 i direktiv 79/267/EØF, skal medlemsstater som anvender metoden fastsatt i artikkelf 10 nr. 1 bokstav b) i dette direktivet kreve av alle forsikringsforetak at fordringer som kan ha prioritet foran forsikringsfordringer i henhold til artikkelf 10 nr. 1 bokstav b), og som er registrert i forsikringsforetakets regnskap, på ethvert tidspunkt og uavhengig av en eventuell avvikling kan dekkes av eiendeler nevnt i artikkelf 21 i direktiv 92/49/EØF og i artikkelf 21 i direktiv 92/96/EØF.

Artikkelf 13

Tilbakekalling av tillatelse

- 1. Når det er truffet beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling overfor et forsikringsforetak, skal forsikringsforetakets tillatelse tilbakekalles, med unntak for formålene nevnt i nr. 2, i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkelf 22 i direktiv 73/239/EØF og artikkelf 26 i direktiv 79/267/EØF, med mindre tillatelsen allerede er tilbakekalt.
- 2. Tilbakekalling av tillatelse i henhold til nr. 1 skal ikke være til hinder for at avviklingsstyret eller enhver annen

person som vedkommende myndigheter har gitt slik fullmakt, kan fortsette å utøve noen av forsikringsforetakets former for virksomhet i den utstrekning det er nødvendig eller hensiktsmessig i forbindelse med avviklingen. Hjemstaten kan fastsette at disse formene for virksomhet skal utsøves med tillatelse og under tilsyn av tilsynsmyndighetene i hjemstaten.

Artikkelf 14

Offentliggjøring

1. Vedkommende myndighet, avviklingsstyret eller enhver person som vedkommende myndighet har oppnevnt for dette formål, skal offentliggjøre beslutningen om å innlede framgangsmåte for avvikling i samsvar med bestemmelsene for offentliggjøring fastsatt i hjemstaten, samt offentliggjøre et utdrag av beslutningen om avvikling i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*. Tilsynsmyndighetene i de øvrige medlemsstater, som har fått underretning om beslutningen om å innlede framgangsmåte for avvikling i samsvar med artikkel 8 nr. 3, kan offentliggjøre beslutningen på sitt territorium på den måte de anser som hensiktsmessig.

2. Offentliggjøringen av en beslutning om å innlede framgangsmåte for avvikling som nevnt i nr. 1 skal også angi vedkommende myndighet i hjemstaten, gjeldende lovgivning og oppnevnt avviklingsstyre. Offentliggjøringen skal være på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i medlemsstaten der opplysningene offentliggjøres.

Artikkelf 15

Underretning av kjente kreditorer

1. Når en framgangsmåte for avvikling innledes skal vedkommende myndigheter i hjemstaten, avviklingsstyret eller enhver annen person som vedkommende myndigheter har oppnevnt for dette formål, omgående og ved skriftlig melding underrette enkeltvis alle kjente kreditorer som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat, om dette.

2. Meldingen nevnt i nr. 1 skal særlig angi frister, fastsatte sanksjoner knyttet til nevnte frister, organet eller myndigheten som er rette mottaker av anmeldelser av fordringer eller merknader i tilknytning til fordringer, og de andre tiltak som er fastsatt. Meldingen skal også angi om kreditorer med fordringer som er sikret ved prioritert eller tinglig sikkerhet må anmeldes fordringene. For forsikringsfordringer skal meldingen i tillegg angi de alminnelige virkningene av framgangsmåten for avvikling for forsikringsavtalene, og særlig på hvilken dato forsikringsavtalene eller formene for forsikringsvirksomhet ikke lenger vil ha virkning, og forsikredes rettigheter og plikter med hensyn til avtalen eller virksomheten.

Artikkelf 16

Rett til å anmelde fordringer

1. Enhver kreditor som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat enn hjemstaten, herunder offentlige myndigheter i medlemsstatene, har rett til å anmeldre fordringer eller inngi skriftlige merknader i tilknytning til fordringer.

2. Fordringer fra alle kreditorer som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat enn hjemstaten, herunder ovennevnte myndigheter, skal behandles likt og etter samme prioritering som fordringer av tilsvarende art som kan anmeldes av kreditorer som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i hjemstaten.

3. Bortsett fra tilfeller der annet er fastsatt i lovgivningen i hjemstaten, skal kredittoren sende en kopi av eventuelle underlagsdokumenter og angi fordringens art, når den oppstod og beløpet, om han krever prioritert, tinglig sikkerhet eller eiendomsforbehold for fordringen og hvilke eiendeler som omfattes av sikkerheten. Det er ikke nødvendig å angi prioritert for forsikringsfordringer i henhold til artikkel 10.

Artikkelf 17

Språk og form

1. Opplysningene i meldingen nevnt i artikkel 15 skal gis på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i hjemstaten. For dette formål skal det benyttes et skjema med overskriften «Oppfordring om å anmeldre en fordring - frister skal overholdes» eller, når det i henhold til lovgivningen i hjemstaten skal inngis merknader i tilknytning til fordringer, «Oppfordring om å inngi merknader til en fordring - frister skal overholdes», på alle offisielle språk i Den europeiske union.

Når en kjent kreditor er innehaver av en forsikringsfordring, skal likevel opplysningene i meldingen nevnt i artikkel 15 gis på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i medlemsstaten der kredittoren har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor.

2. Enhver kreditor som har sitt vanlige bosted, sin bopel eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat enn hjemstaten kan anmeldre en fordring eller inngi merknader i tilknytning til fordringen på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i denne medlemsstaten. I slike tilfeller skal likevel anmeldelsen av fordringen eller inngivelsen av merknader til fordringen, etter hva som er aktuelt, ha overskriften «Anmeldelse av fordring» eller «Inngivelse av merknader i tilknytning til fordringer» på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i hjemstaten.

*Artikkelf 18***Regelmessig underretning av kreditorer**

1. Avviklingsstyret skal på en egnet måte regelmessig underrette kreditorene, særlig med hensyn til framgangen i avviklingen.
2. Tilsynsmyndighetene i medlemsstatene kan anmode tilsynsmyndighetene i hjemstaten om opplysninger om utviklingen i framgangsmåten for avvikling.

AVDELING IV**FELLES BESTEMMELSER OM SANERINGSTILTAK OG FRAMGANGSMÅTER FOR AVVIKLING***Artikkelf 19***Virkninger for visse avtaler og rettigheter**

Som unntak fra artikkelf 4 og 9 skal virkningene av vedtakelsen av saneringstiltak eller innledningen av en framgangsmåte for avvikling for nedenstående avtaler og rettigheter høre inn under følgende bestemmelser:

- a) arbeidsavtaler og arbeidsforhold skal utelukkende høre inn under den medlemsstats lovgivning som gjelder for arbeidsavtalen eller arbeidsforholdet,
- b) en avtale som gir bruksrett eller ervervsrett til fast eiendom, skal utelukkende høre inn under lovgivningen i den medlemsstat på hvis territorium den faste eiendommen befinner seg,
- c) forsikringsforetakets rettigheter til fast eiendom, et skip eller et luftfartøy som er registreringspliktige i et offentlig register, skal høre inn under lovgivningen i den medlemsstat under hvis myndighet registret føres.

*Artikkelf 20***Tredjemanns tinglige rettigheter**

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av framgangsmåter for avvikling skal ikke berøre kreditorers eller tredjemanns tinglige rettigheter til materielle eller immaterielle eiendeler, løsøre eller fast eiendom – både bestemte eiendeler og samlinger av ubestemte eiendeler under ett hvis sammensetning kan variere – som tilhører forsikringsforetaket, og som på tidspunktet for vedtakelse av slike tiltak eller innledning av slike framgangsmåter befinner seg på en annen medlemsstats territorium.

2. Rettighetene nevnt i nr. 1 er særlig

- a) retten til å realisere eller få realisert eiendelen og få dekning fra provenyet eller avkastningen av eiendelen, særlig med grunnlag i håndpant eller underpant,
- b) eneretten til inndriving av en fordring, særlig ved pant i fordringen eller overdragelse av fordringen gjennom sikkerhet,
- c) retten til å tilbakesøke eiendelen og/eller kreve tilbakebetaling fra enhver som er i besittelse av den eller benytter den mot rettshavers vilje,
- d) den tinglige rett til fruktene av eiendelen.

3. Retten til å oppnå en tinglig rett i henhold til nr. 1, som er innført i et offentlig register, og som kan gjøres tvangskraftig overfor tredjemann, skal likestilles med en tinglig rett.**4. Nr. 1 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkelf 9 nr. 2 bokstav l).***Artikkelf 21***Eiendomsforbehold**

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling overfor et forsikringsforetak som kjøper en eiendel, berører ikke selgers rettigheter når de bygger på et eiendomsforbehold, når eiendelen på tidspunktet for vedtakelsen av tiltakene eller innledningen av framgangsmåten befinner seg på territoriet til en annen medlemsstat enn den der tiltakene er vedtatt eller framgangsmåten er innledet.

2. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling overfor et forsikringsforetak som selger en eiendel, etter at denne er levert, skal ikke danne grunnlag for oppheving eller annullering av salget, og skal ikke være til hinder for at kjøperen overtar eiendomsretten til den solgte eiendelen når denne på tidspunktet for vedtakelsen av tiltakene eller innledningen av framgangsmåten befinner seg på territoriet til en annen medlemsstat enn den der tiltakene er vedtatt eller framgangsmåten er innledet.

3. Nr. 1 og 2 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkelf 9 nr. 2 bokstav l).

*Artikkel 22***Motregning**

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling skal ikke være til hinder for kreditorens rett til å kreve motregning av sine fordringer mot forsikringsforetakets fordringer, når lovgivningen som får anvendelse på forsikringsforetakets fordringer tillater slik motregning.

2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkel 9 nr. 2 bokstav l).

- a) fast eiendom,
- b) et skip eller et luftfartøy som er registreringspliktig i et offentlig register, eller
- c) omsettelige verdier eller verdipapirer hvis eksistens eller omsettelighet forutsetter innføring i et lovfestet register eller på en lovfestet konto, eller som er plassert i en verdipapirsentral som hører inn under lovgivningen i en medlemsstat,

hører gyldigheten av denne rettshandelen inn under lovgivningen i den medlemsstat på hvis territorium den faste eiendommen befinner seg, eller under hvis myndighet registret, kontoen eller verdipapirsentralen administreres.

*Artikkel 23***Regulerte markeder**

1. Uten at artikkel 20 berøres, skal virkningene av et saneringstiltak eller innledningen av en framgangsmåte for rettigheten og pliktene til deltakerne i et regulert marked utelukkende høre inn under lovgivningen som får anvendelse på nevnte marked.

2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for et søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkel 9 nr. 2 bokstav l), som innledes for å sette til side betalinger eller transaksjoner i henhold til lovgivningen som får anvendelse på nevnte marked.

*Artikkel 26***Pågående rettssaker**

Virkningene av saneringstiltak eller framgangsmåte for avvikling for en pågående rettssak om en eiendel eller en rettighet som er fratatt forsikringsforetaket, skal utelukkende høre inn under lovgivningen i den medlemsstat der rettssaken pågår.

*Artikkel 27***Saneringsstyrer og avviklingsstyrer**

1. Oppnevning av et saneringsstyre eller et avviklingsstyre skal godtgjøres ved framlegging av en bekreftet kopi av beslutningen om oppnevning eller ved enhver annen attest utstedt av vedkommende myndigheter i hjemstaten.

Det kan kreves en oversettelse til det offisielle språk eller et av de offisielle språk i medlemsstaten på hvis territorium saneringsstyre eller avviklingsstyre har til hensikt å handle. Det kreves ingen legalisering eller tilsvarende formaliteter.

2. Saneringsstyrer og avviklingsstyrer skal ha rett til å utøve på alle medlemsstaters territorium de fullmakter de har rett til å utøve på hjemstatens territorium. Etter lovgivningen i hjemstaten kan det oppnevnes personer som skal bistå eller eventuelt representere saneringsstyre og avviklingsstyre i forbindelse med gjennomføringen av saneringstiltaket eller framgangsmåten for avvikling, særlig i verftsstatene og framfor alt for å bistå kreditorene med å løse eventuelle problemer de møter i verftsstaten.

3. Ved utøvelsen av sine fullmakter i henhold til lovgivningen i hjemstaten skal saneringsstyret eller avviklingsstyret overholde lovgivningen i de medlemsstater på hvis territorium vedkommende har til hensikt å handle, særlig med hensyn til

*Artikkel 24***Skadelige rettshandler**

Artikkel 9 nr. 2 bokstav l) får ikke anvendelse når en person som har fått fordel av en rettshandel som er til skade for kreditorene sett under ett har framlagt bevis for at

- a) nevnte rettshandel hører inn under lovgivningen i en annen medlemsstat enn hjemstaten, og
- b) denne lovgivningen ikke gir noen mulighet for å angripe rettshandelen i det aktuelle tilfellet.

*Artikkel 25***Beskyttelse av tredjemannserververe**

Når et forsikringsforetak, ved en rettshandel inngått etter vedtakelsen av et saneringstiltak eller innledningen av en framgangsmåte for avvikling, mot vederlag avhenger

framgangsmåtene for realisering av eiendeler og underretning av ansatte. Fullmaktene kan ikke omfatte bruk av tvang eller retten til å avgjøre rettstvister eller andre tvister.

Artikkkel 28

Innføring i et offentlig register

1. Saneringsstyret, avviklingsstyret eller en hvilken som helst annen myndighet eller person som har fått fullmakt i hjemstaten, kan kreve at et saneringstiltak eller en beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling skal innføres i grunnboken, handelsregistret og ethvert annet offentlig register som føres i de andre medlemsstatene.

Dersom en medlemsstat fastsetter obligatorisk innføring, skal myndigheten eller personen nevnt i første ledd treffe de nødvendige tiltak med henblikk på slik innføring.

2. Innføringskostnadene skal anses som kostnader og utgifter knyttet til framgangsmåtene.

Artikkkel 29

Tauhetsplikt

Alle personer som er forpliktet til å motta eller gi opplysninger i forbindelse med framgangsmåtene for underretning fastsatt i artikkkel 5, 8 og 30, skal være underlagt tauhetsplikt som fastsatt i artikkkel 16 i direktiv 92/49/EØF og artikkkel 15 i direktiv 92/96/EØF, med unntak av rettsmyndigheter, som omfattes av gjeldende nasjonale bestemmelser.

Artikkkel 30

Filialer av forsikringsforetak i tredjestaer

1. Uten hensyn til definisjonene i artikkkel 2 bokstav e), f) og g), og i forbindelse med anvendelsen av bestemmelserne i dette direktiv på saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som gjelder en filial, beliggende i en medlemsstat, av et forsikringsforetak som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet, menes med

- a) «hjemstat», den medlemsstat der filialen har fått tillatelse som nevnt i artikkkel 23 i direktiv 73/239/EØF og artikkkel 27 i direktiv 79/267/EØF, og med
- b) «tilsynsmyndigheter» og «vedkommende myndigheter», slige myndigheter i den medlemsstat der filialen har fått tillatelsen.

2. Når et forsikringsforetak som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet har filialer i flere enn én medlemsstat, skal hver filial behandles individuelt med hensyn til anvendelsen av dette direktiv. Vedkommende myndigheter og tilsynsmyndighetene i disse medlemsstatene samt saneringsstyrer eller avviklingsstyrer skal bestrebe seg på å samordne sine handlinger.

Artikkkel 31

Gjennomføring av dette direktiv

1. Medlemsstatene skal innen 20. april 2003 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelserne skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmore regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktiv får anvendelse bare på saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling som er vedtatt eller innledet etter datoene nevnt i nr. 1. Saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling som er vedtatt eller innledet før denne datoene, skal fortsatt høre inn under gjeldende lovgivning på det tidspunkt de ble vedtatt eller innledet.

3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkkel 32

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkkel 33

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 19. mars 2001.

For Europaparlamentet

N. FONTAINE

President

For Rådet

A. LINDH

Formann

vedlegg

SÆRLIG REGISTER SOM NEVNT I ARTIKKEL 10 NR. 3

1. Ethvert forsikringsforetak skal på sitt hovedkontor føre et særlig register over eiendeler som representerer de forsikringstekniske avsetninger, beregnet og plassert i samsvar med bestemmelsene i hjemstaten.
2. Dersom et forsikringsforetak samtidig utøver virksomhet innen livsforsikring og annen forsikring enn livsforsikring, må det på sitt hovedkontor føre et eget register for hver av disse formene for virksomhet. Når en medlemsstat gir foretak tillatelse til å utøve virksomhet innen livsforsikring og å dekke risikoene oppført i punkt 1 og 2 i vedlegg A til direktiv 73/239/EØF, kan den fastsette at disse forsikringsforetakene fører ett enkelt register over sine samlede former for virksomhet.
3. Samlet verdi av oppførte eiendeler, vurdert i samsvar med bestemmelsene i hjemstaten, skal til enhver tid minst være lik verdien av de forsikringstekniske avsetningene.
4. Når en eiendel som er innført i registeret, er gjenstand for en tinglig rett til fordel for en kreditor eller tredjemann, slik at en del av verdien av eiendelen ikke er tilgjengelig til dekning av forpliktelser, skal dette faktum innføres i registeret, og beløpet som ikke er tilgjengelig, skal ikke medregnes i den samlede verdien som nevnt i punkt 3.
5. Når en eiendel som brukes til å dekke forsikringstekniske avsetninger, er gjenstand for en tinglig rett til fordel for en kreditor eller tredjemann, uten at vilkårene i punkt 4 er oppfylt, når en slik formuesgjenstand er underlagt eiendomsforbehold til fordel for en kreditor eller tredjemann, eller når en kreditor har rett til å kreve motregning for sin fordring mot forsikringsforetakets fordring, skal behandlingen av en slik eiendel ved avviklingen av forsikringsforetaket med hensyn til metoden fastsatt i artikkkel 10 nr. 1 bokstav a) bestemmes av lovgivningen i hjemstaten, unntatt når artikkkel 20, 21 eller 22 får anvendelse på nevnte eiendel.
6. Sammensetningen av eiendeler innført i registeret i samsvar med punkt 1-5 på tidspunktet for innledning av framgangsmåte for avvikling må senere ikke endres, og det kan ikke foretas andre endringer i registrene enn retting av skrivefeil, uten tillatelse fra vedkommende myndighet.
7. Uten hensyn til punkt 6 skal avviklingsstyrene tilføye til nevnte eiendeler finansiinntekten av disse og verdien av nettopremier som er mottatt for den aktuelle virksomhet mellom innledningen av framgangsmåte for avvikling og tidspunktet for betaling av forsikringsfordringene eller til en overdragelse av forsikringsbestanden har funnet sted.
8. Dersom provenyet av realiseringen av eiendeler er lavere enn deres antatte verdi i registrene, skal avviklingsstyrene begrunne dette overfor vedkommende myndigheter i hjemstaten.
9. Tilsynsmyndighetene i medlemsstatene skal treffe egnede tiltak for å sikre at forsikringsforetakene fullt ut anvender bestemmelsene i dette vedlegg.

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅSDIREKTIV 2001/24/EF**2004/EØS/29/22****av 4. april 2001****om sanering og avvikling av kreditinstitusjoner(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Det europeiske monetære institutt⁽³⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽⁴⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I samsvar med traktatens mål bør en harmonisk og likevektig utvikling av den økonomiske virksomhet i Fellesskapet som helhet fremmes ved å fjerne alle hindringer for etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester i Fellesskapet.
- 2) Samtidig som disse hindringene fjernes, bør det tas i betraktning hvilken situasjon som kan oppstå dersom en kreditinstitusjon kommer i vanskeligheter, særlig når denne kreditinstitusjonen har filialer i andre medlemsstater.
- 3) Dette direktiv inngår i den fellesskapsrettslige rammen som ble fastsatt ved europaparlaments- og råsdirektiv 2000/12/EF av 20. mars 2000 om adgang til å starte og utøve virksomhet som kreditinstitusjon⁽⁵⁾. Det følger av dette at en kreditinstitusjon og dens filialer i det tidsrom de utover sin virksomhet utgjør en enkelt enhet som er underlagt tilsyn av vedkommende myndigheter i den stat som har utstedt tillatelsen som er gyldig i hele Fellesskapet.
- 4) Det ville være særlig uhensiktmessig å se bort fra at kreditinstitusjonen og dens filialer utgjør en enhet når det er nødvendig å vedta saneringstiltak eller innlede en framgangsmåte for avvikling.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 125 av 5.5.2001, s. 15, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 167/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 20.

(1) EFT C 356 av 31.12.1985, s. 55 og
EFT C 36 av 8.2.1988, s. 1.

(2) EFT C 263 av 20.10.1986, s. 13.

(3) EFT C 332 av 30.10.1998, s. 13.

(4) Europaparlamentsuttalelse av 13. mars 1987 (EFT C 99 av 13.4.1987, s. 211), bekreftet 2. desember 1993 (EFT C 342 av 20.12.1993, s. 30), Rådets felles holdning av 17. juli 2000 (EFT C 300 av 20.10.2000, s. 13) og europaparlamentsbeslutning av 16. januar 2001 (ennå ikke offentliggjort i EFT). Rådsbeslutning av 12. mars 2001.

(5) EFT L 126 av 26.5.2000, s. 1. Direktivet endret ved direktiv 2000/28/EF (EFT L 275 av 27.10.2000, s. 37).

- 5) Vedtakelsen av europaparlaments- og råsdirektiv 94/19/EF av 30. mai 1994 om innskuddsgarantiordninger⁽⁶⁾, der prinsippet om kreditinstitusjoners obligatoriske medlemskap i en garantiordning i hjemstaten ble innført, understreker ytterligere behovet for gjensidig anerkjennelse av saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling.
- 6) Forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten skal ha enekompetanse til å gjøre vedtak om og iverksette saneringstiltak i henhold til gjeldende lovgivning og praksis i denne medlemsstaten. På grunn av vanskelighetene med å harmonisere medlemsstatenes lovgivning og praksis, bør medlemsstatene gjensidig anerkjenne de tiltak som hver enkelt medlemsstat treffer for å gjenopprette levedyktigheten til kreditinstitusjoner som den har godkjent.
- 7) Det er nødvendig å sikre at saneringstiltakene som vedtas av forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten, og tiltakene som vedtas av de personer eller organer som disse myndighetene har oppnevnt til å gjennomføre saneringstiltakene, herunder tiltak som innebærer mulighet for betalingsutsettelse, utsettelse av tvangsfullbyrdelsestiltak eller en reduksjon av fordringer samt alle andre tiltak som kan berøre tredjemanns eksisterende rettigheter, får virkning i alle medlemsstater.
- 8) Visse tiltak, særlig tiltak som berører kreditinstitusjonenes interne struktur eller ledelsens eller aksjonærernes rettigheter, behøver ikke å være omfattet av dette direktiv for å få virkning i medlemsstatene i den utstrekning det i henhold til internasjonal privatrett er hjemstatens lovgivning som får anvendelse.
- 9) Visse tiltak, særlig tiltak knyttet til videre oppfyllelse av vilkårene for godkjennning, er allerede omfattet av gjensidig anerkjennelse i samsvar med direktiv 2000/12/EF, i den utstrekning de på det tidspunkt de vedtas ikke berører tredjemanns eksisterende rettigheter.
- 10) I den forbindelse skal personer som deltar i driften av kreditinstitusjonenes interne struktur, samt disse institusjonenes ledelse og aksjonærer, i denne egenskap, ikke anses som tredjemann ved anvendelsen av dette direktiv.

(6) EFT L 135 av 31.5.1994, s. 5.

- 11) Det er nødvendig å underrette tredjemann om iverksetting av saneringstiltak i medlemsstater der det finnes filialer, dersom slike tiltak kan hindre tredjemann i å utøve noen av sine rettigheter.
- 12) I henhold til prinsippet om likebehandling av kreditorer med hensyn til deres muligheter til å gjøre krav gjeldende, skal forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten vedta de tiltak som er nødvendige for at kreditorene i vertsstaten skal kunne utøve sin rett til å gjøre krav gjeldende innen den fastsatte fristen.
- 13) Det må fastsettes en viss samordning av forvaltningsmyndighetenes eller rettsmyndighetenes rolle i forbindelse med saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som gjelder filialer av kreditinstitusjoner som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet, og som befinner seg i ulike medlemsstater.
- 14) Dersom det ikke treffes saneringstiltak, eller dersom slike tiltak mislykkes, må en kriserammet kreditinstitusjon avvikles. I slike tilfeller bør det fastsettes bestemmelser med henblikk på gjensidig anerkjennelse av framgangsmåtene for avvikling og deres virkninger i Fellesskapet.
- 15) Den viktige rollen som vedkommende myndigheter i hjemstaten spiller før framgangsmåtene for avvikling innledes, kan videreføres under avviklingen for å sikre at framgangsmåten gjennomføres riktig.
- 16) Likebehandling av kreditorene forutsetter at kreditinstitusjonen avvikles i samsvar med prinsippet om enhet og helhet, som innebærer at hjemstatens forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter skal ha enekompetanse, og at deres beslutninger anerkjennes og uten videre formaliteter får samme virkninger i alle andre medlemsstater som de får i henhold til hjemstatens lovgivning, med mindre noe annet er fastsatt i dette direktivet.
- 17) Unntaket med hensyn til virkningene av saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling på visse avtaler og rettigheter, er begrenset til slike virkninger, og omfatter ikke andre spørsmål i forbindelse med saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som fordringers anmeldelse, kontroll, godkjenning og prioritert knyttet til slike avtaler og rettigheter samt reglene for deling av provenyet etter realisering av eiendeler, som hører inn under lovgivningen i hjemstaten.
- 18) Frivillig avvikling er mulig dersom en kreditinstitusjon er betalingsdyktig. Forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten kan likevel eventuelt treffen beslutning om iverksettelse av et saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling, også etter at frivillig avvikling er innledet.
- 19) Tilbakekalling av tillatelsen til å drive bankvirksomhet er en av de nødvendige følgene av at en kreditinstitusjon avvikles. Slik tilbakekalling må imidlertid ikke hindre institusjonen i å fortsette en viss virksomhet i den utstrekning det er nødvendig eller hensiktsmessig av hensyn til avviklingen. Hjemstaten kan likevel gjøre fortsatt virksomhet avhengig av sine vedkommende myndigheters tillatelse og tilsyn.
- 20) Underretning av kjente kreditorer enkeltvis er like viktig som offentliggjøring for at de om nødvendig skal få mulighet til å anmelde fordringer eller framlegge merknader til sine fordringer innen de fastsatte frister. Dette må skje uten forskjellsbehandling til skade for kreditorer som har sin bopel i en annen medlemsstat enn hjemstaten, på grunnlag av deres bosted eller fordringenes art. Kreditorene skal på en egnet måte holdes løpende underrettet under framgangsmåten for avvikling.
- 21) Med henblikk utelukkende på anvendelsen av bestemmelsene i dette direktiv på saneringstiltak og framgangsmåter for avvikling som gjelder filialer, beliggende i Fellesskapet, av kreditinstitusjoner som har sitt hovedkontor i en tredjestaat, bør definisjonene av «hjemstat», «vedkommende myndigheter» og «forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter» være de samme som i den medlemsstat der filialen befinner seg.
- 22) Når en kreditinstitusjon som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet har filialer i flere medlemsstater, bør hver filial behandles individuelt ved anvendelsen av dette direktivet. I slike tilfeller bør forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene og vedkommende myndigheter samt saneringsstyre og avviklingsstyre bestrebe seg på å samordne sine handlinger.
- 23) Selv om det er viktig å fastholde prinsippet om at alle formelle og materielle virkninger av saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling skal fastsettes i hjemstatens lovgivning, skal det tas hensyn til at disse virkningene kan være i strid med de regler som normalt får anvendelse på kreditinstitusjonens og dens filialers økonomiske og finansielle virksomhet i andre medlemsstater. Henvisning til en annen medlemsstats lovgivning er i visse tilfeller en nødvendig fravirkelse fra prinsippet om at hjemstatens lovgivning skal få anvendelse.
- 24) Denne fravirkelse er særlig nødvendig for å verne arbeidstakere som har en arbeidsavtale med en kreditinstitusjon, sikre transaksjoner som gjelder visse typer eiendom, og verne integriteten til de regulerte markedene som virker i samsvar med en medlemsstats lovgivning, og der det handles med finansielle instrumenter.

- 25) Transaksjoner som foretas innenfor rammen av et betalings- og oppgjørssystem, er omfattet av europaparlaments- og rådsdirektiv 98/26/EU av 19. mai 1998 om endelig oppgjør i betalingssystem og i oppgjørssystem for verdipapir⁽¹⁾.
- 26) Vedtakelsen av dette direktiv reiser ikke tvil om bestemmelser i direktiv 98/26/EU, som fastsetter at insolvensbehandling ikke skal få innvirkning på tvangskraften av ordrer som på gyldig måte er lagt inn i et system, eller på den sikkerhet som er stilt i forbindelse med et system.
- 27) Ved visse saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling skal det oppnevnes en person som skal gjennomføre tiltakene eller framgangsmålene. Det er derfor av avgjørende betydning for gjennomføringen av beslutningene som treffes i hjemstaten at alle andre medlemsstater anerkjenner vedkommendes oppnevning og myndighet. Rammen for utøvelsen av denne persons myndighet utenfor hjemstaten må imidlertid fastsettes.
- 28) Det er viktig å verne kreditorer som har inngått avtale med en kreditinstitusjon før et saneringstiltak ble vedtatt eller en framgangsmåte for avvikling innledet, mot bestemmelser om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft fastsatt i hjemstatens lovgivning, dersom den som drar fordel av transaksjonen, kan godtgjøre at det i den lovgivning som får anvendelse på denne transaksjonen, ikke finnes noe middel som kan anvendes for i dette tilfellet å bestride vedkommende rettshandel.
- 29) Det er viktig å bevare den tillit tredjemannserververe har til innholdet i registrene eller kontoene for visse eiendeler som registreres i disse registrene eller på disse kontoene, og videre tilliten blant kjøpere av fast eiendom i alminnelighet, også etter at det er innledet framgangsmåter for avvikling eller vedtatt saneringstiltak. Den eneste måten å bevare denne tilliten på, er å la lovgivningen på stedet der den faste eiendommen befinner seg, eller i den stat under hvis myndighet registret eller kontoen administreres, avgjøre om kjøpet er gyldig.
- 30) Virkningene av saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling for en pågående rettssak reguleres av lovgivningen i den medlemsstat der rettssaken pågår, som unntak fra anvendelsen av «lex concursus». Virkningene av slike tiltak og slike framgangsmåter for individuelle tvangfullbyrdelser som følge av slike rettssaker reguleres av lovgivningen i hjemstaten i samsvar med hovedregelen i dette direktiv.
- 31) Det bør fastsettes at forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten omgående underretter vedkommende myndigheter i vertssstaten når det vedtas saneringstiltak eller innledes framgangsmåter for avvikling, om mulig før tiltaket vedtas eller framgangsmåten innledes og ellers umiddelbart etter.
- 32) Taushetsplikten fastsatt i artikkkel 30 i direktiv 2000/12/EU er av avgjørende betydning for alle framgangsmåter for underretning eller samråd. Den må derfor overholdes av alle forvaltningsmyndigheter som deltar i disse framgangsmålene, mens rettsmyndighetene med hensyn til dette fortsatt er underlagt gjeldende nasjonale bestemmelser —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

AVDELING I

VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER

Artikkkel 1

Virkeområde

1. Dette direktiv får anvendelse på kreditinstitusjoner og deres filialer som er opprettet i en annen medlemsstat enn den der kreditinstitusjonen har sitt hovedkontor, som definert i artikkkel 1 nr. 1 og 3 i direktiv 2000/12/EU, med forbehold for de vilkår og unntak som er fastsatt i artikkkel 2 nr. 3 i samme direktiv.
2. Bestemmelser i dette direktiv om filialene av en kreditinstitusjon som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet, får anvendelse bare dersom kreditinstitusjonen har filialer i minst to av Fellesskapets medlemsstater.

Artikkkel 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med

- «hjemstat», hjemstaten som definert i artikkkel 1 nr. 6 i direktiv 2000/12/EU,
- «vertssstat», vertssstaten som definert i artikkkel 1 nr. 7 i direktiv 2000/12/EU,
- «filial», en filial som definert i artikkkel 1 nr. 3 i direktiv 2000/12/EU,
- «vedkommende myndigheter», vedkommende myndigheter som definert i artikkkel 1 nr. 4 i direktiv 2000/12/EU,
- «saneringsstyre», enhver person eller ethvert organ som er oppnevnt av forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene, og som har som oppgave å gjennomføre saneringstiltak,
- «forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter», vedkommende forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter i medlemsstatene som har myndighet i forbindelse med saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling,
- «saneringstiltak», tiltak med henblikk på å bevare eller gjenopprette en kreditinstitusjons økonomiske stilling, og som kan berøre tredjemanns eksisterende rettigheter, herunder tiltak som innebærer mulighet for betalingsutsettelse, utsettelse av tvangfullbyrdelsestiltak eller reduksjon av fordringer,

(1) EFT L 166 av 11.6.1998, s. 45.

- «avviklingsstyre», enhver person eller ethvert organ som er oppnevnt av forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene, og som har som oppgave å gjennomføre framgangsmåter for avvikling,
- «framgangsmåter for avvikling», felles framgangsmåter som innledes og overvåkes av forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i en medlemsstat med henblikk på å realisere eiendeler under tilsyn av disse myndighetene, også når disse felles framgangsmåter avsluttes ved akkord eller andre tilsvarende tiltak,
- «regulert marked», et regulert marked som definert i artikkel 1 nr. 13 i direktiv 93/22/EØF,
- «instrumenter», alle instrumenter som er nevnt i del B i vedlegget til direktiv 93/22/EØF.

AVDELING II

SANERINGSTILTAK

A. Kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor innenfor Fellesskapet

Artikkel 3

Vedtakelse av saneringstiltak — gjeldende lovgivning

1. Bare forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten skal ha myndighet til å treffen beslutning om iverksetting av ett eller flere saneringstiltak i en kredittinstitusjon, herunder i filialer etablert i andre medlemsstater.
2. Saneringstiltakene skal anvendes i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og framgangsmåter i hjemstaten, med mindre annet er fastsatt i dette direktivet.

Tiltakene skal uten videre formaliteter få full virkning i hele Fellesskapet i henhold til lovgivningen i vedkommende medlemsstat, herunder overfor tredjemann i andre medlemsstater, selv om de reglene i vertsstaten som gjelder slike tiltak, ikke omfatter slike saneringstiltak, eller underlegger gjennomføringen av dem vilkår som ikke er oppfylt.

Saneringstiltak skal få virkning i hele Fellesskapet fra det tidspunkt de får virkning i medlemsstaten der de er truffet.

Artikkel 4

Underretning av vedkommende myndigheter i vertsstaten

Forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten skal omgående og med alle tilgjengelige midler underrette vedkommende myndigheter i vertsstaten om sin beslutning om å vedta saneringstiltak, herunder om mulige konkrete virkninger av et slikt tiltak, om mulig før det er

vedtatt og ellers umiddelbart etter vedtakelse. Underretningen skal gis av vedkommende myndigheter i hjemstaten.

Artikkel 5

Underretning av tilsynsmyndighetene i hjemstaten

Når forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i vertsstaten anser det som nødvendig å iverksette ett eller flere saneringstiltak på sitt territorium, skal de underrette vedkommende myndigheter i hjemstaten om dette. Underretningen skal gis av vedkommende myndigheter i vertsstaten.

Artikkel 6

Offentliggjøring

1. Når iverksettingen av saneringstiltak som det er truffet beslutning om i samsvar med artikkel 3 nr. 1 og 2, vil kunne berøre tredjemanns rettigheter i en vertsstat, og når det i hjemstaten er klageadgang mot beslutningen om iverksetting av saneringstiltak, skal hjemstatens forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter, saneringsstyre eller enhver annen person som har myndighet til dette i hjemstaten, sørge for offentliggjøring av et utdrag av beslutningen i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* og i to landsdekkende aviser i hver vertsstat, slik at det særlig gis mulighet til å benytte klageadgangen i tide.
2. Utdraget av beslutningen nevnt i nr. 1 skal snarest mulig og på den mest hensiktsmessige måte sendes til Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner og til to landsdekkende aviser i hver vertsstat.
3. Kontoret for De europeiske fellesskaps offisielle publikasjoner skal offentliggjøre utdraget innen tolv dager etter at det er sendt.
4. Utdraget av beslutningen skal, på de berørte medlemsstaters offisielle språk, inneholde opplysninger særlig om formålet med og det rettslige grunnlaget for den vedtatte beslutningen, klagefrister, særlig klart angitte datoer for fristenes utløp, samt den fullstendige adressen til vedkommende myndigheter eller domstol som har myndighet til å behandle klager.
5. Saneringstiltakene får anvendelse uavhengig av tiltakene fastsatt i nr. 1-3, og skal ha full virkning overfor kreditorer med mindre forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten eller lovgivningen i hjemstaten fastsetter noe annet.

Artikkel 7

Plikt til å underrette kjente kreditorer og rett til å anmeldte fordringer

1. Når lovgivningen i hjemstaten krever at fordringer skal anmeldes for å bli anerkjent, eller fastsetter meldingsplikt for tiltaket overfor kreditorer som har sin bopel, sitt

vanlige bosted eller sitt hovedkontor i denne staten, skal forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten eller saneringsstyret i tillegg underrette kjente kreditorer som har sin bopel, sitt vanlige bosted eller sitt hovedkontor i andre medlemsstater i henhold til framgangsmåtene fastsatt i artikkel 14 og artikkel 17 nr. 1.

2. Når lovgivningen i hjemstaten gir kreditorer som har sin bopel, sitt vanlige bosted eller sitt hovedkontor i denne staten rett til å anmeldre fordringer eller framlegge merknader til sine fordringer, skal denne retten omfatte også kreditorer som har sin bopel, sitt vanlige bosted eller sitt hovedkontor i andre medlemsstater i henhold til framgangsmåtene fastsatt i artikkel 16 og artikkel 17 nr. 2.

A. Kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet

Artikkelen 8

Filialer av kredittinstitusjoner i tredjestaer

1. Forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i verstsaten for en filial av en kredittinstitusjon som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet, skal omgående og med alle tilgjengelige midler underrette vedkommende myndigheter i de andre verstsataene der institusjonen har opprettet filialer som er oppført på listen nevnt i artikkel 11 i direktiv 2000/12/EF, som hvert år offentliggjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, om sin beslutning om å vedta saneringstiltak, herunder om mulige konkrete virkninger av tiltaket, om mulig for det er vedtatt og ellers umiddelbart etter vedtakelse. Underretningen skal gis av vedkommende myndigheter i verstsaten hvis forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter treffer beslutning om å iverksette tiltaket.

2. Forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene nevnt i nr. 1 skal bestrebe seg på å samordne sine handlinger.

AVDELING III

FRAMGANGSMÅTER FOR AVVIKLING

A. Kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor innenfor Fellesskapet

Artikkelen 9

Innledning av framgangsmåter for avvikling — Underretning av andre vedkommende myndigheter

1. Bare de forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter i hjemstaten som har ansvar for avviklingen, skal ha myndighet til å treffen beslutning om innledning av en framgangsmåte for avvikling av en kredittinstitusjon, herunder dens filialer i andre medlemsstater.

Beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling som er truffet av hjemstatens forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter, skal anerkjennes uten videre formaliteter på territoriet til de øvrige medlemsstater, og skal få virkning der fra det tidspunkt beslutningen får virkning i medlemsstaten der framgangsmåten innledes.

2. Forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i hjemstaten skal omgående og med alle tilgjengelige midler underrette vedkommende myndigheter i verstsaten om sin beslutning om å innlede framgangsmåter for avvikling, herunder om mulige konkrete virkninger av framgangsmåten, om mulig for framgangsmåten innledes og ellers umiddelbart etter. Underretningen skal gis av vedkommende myndigheter i hjemstaten.

Artikkelen 10

Gjeldende lovgivning

1. En kredittinstitusjon skal avvikles i samsvar med gjeldende lover, forskrifter og framgangsmåter i hjemstaten, med mindre annet er fastsatt i dette direktivet.
2. Lovgivningen i hjemstaten skal særlig fastsette
  - a) hvilke eiendeler som inngår i boet, og hvordan eiendeler som er ervervet av kredittinstitusjonen etter at framgangsmåten for avvikling er innledet, skal behandles,
  - b) kredittinstitusjonens og avviklingsstyrets respektive fullmakter,
  - c) vilkårene for å kreve motregning,
  - d) virkningene av framgangsmåten for avvikling for løpende avtaler der kredittinstitusjonen er part,
  - e) virkningene av framgangsmåten for avvikling for individuelle søksmål, med unntak av pågående rettssaker, som omhandlet i artikkel 32,
  - f) hvilke fordringer som skal anmeldes i kredittinstitusjonens bo, og behandlingen av fordringer som er oppstått etter innledningen av framgangsmåter for avvikling,
  - g) reglene for fordringers anmeldelse, kontroll og godkjenning,
  - h) reglene for fordeling av provenyet etter realisering av eiendeler, fordringenes prioritet og rettighetene til kreditorer som har fått delvis dekning etter at framgangsmåten for avvikling er innledet i henhold til en tinglig rett eller ved motregning,
  - i) vilkårene for og virkninger av avslutning av framgangsmåten for avvikling, særlig ved akkord,
  - j) kreditorenes rettigheter etter avslutning av framgangsmåten for avvikling,
  - k) rette vedkommende til å bære kostnadene og utgiftene ved framgangsmåten for avvikling,
  - l) reglene for ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft for rettshandler som er til skade for alle kreditorer.

Artikkelen 11

Samråd med vedkommende myndigheter før frivillig avvikling

1. En kredittinstitusjons styrende organer skal på den mest hensiktsmessige måte rådføre seg med vedkommende myndigheter i hjemstaten før den treffen beslutning om frivillig avvikling.

2. Frivillig avvikling av en kreditinstitusjon skal ikke være til hinder for at det vedtas saneringstiltak eller innledes framgangsmåter for avvikling.

Artikkel 12

Tilbakekalling av en kreditinstitusjons tillatelse

1. Når det er truffet beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling overfor en kreditinstitusjon i mangel av saneringstiltak, eller dersom slike tiltak har mislykkes, skal kreditinstitusjonens tillatelse tilbakekalles i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 22 nr. 9 i direktiv 2000/12/EU.

2. Tilbakekalling av tillatelse i henhold til nr. 1 skal ikke være til hinder for at den eller de personer som har ansvar for å gjennomføre avviklingen, kan fortsette å utøve noen av kreditinstitusjonens former for virksomhet i den utstrekning det er nødvendig i forbindelse med avviklingen.

Hjemstaten kan fastsette at disse formene for virksomhet skal utøves med tillatelse fra og under tilsyn av vedkommende myndigheter i den medlemsstaten.

Artikkel 13

Offentliggjøring

Avviklingsstyret eller enhver forvaltningsmyndighet eller rettsmyndighet skal offentliggjøre beslutningen om å innlede framgangsmåte for avvikling ved å offentliggjøre et utdrag av beslutningen om avvikling i *De Europæiske Fellesskaps Tidende* og i minst to landsdekkende aviser i hver vertsstat.

Artikkel 14

Underretning av kjente kreditorer

1. Når en framgangsmåte for avvikling innledes, skal forvaltningsmyndigheten eller rettsmyndigheten i hjemstaten omgående underrette enkeltvis kjente kreditorer som har sin bopel, sitt vanlige bosted eller sitt hovedkontor i andre medlemsstater, bortsett fra i tilfeller der hjemstatens lovgivning ikke krever at fordringer skal anmeldes for å bli anerkjent.

2. Denne underretningen, som skjer ved en melding, skal særlig angi frister, fastsatte sanksjoner knyttet til nevnte frister, organet eller myndheten som er rette mottaker av anmeldelser av fordringer eller merknader i tilknytning til fordringer, og de andre tiltak som er fastsatt. Meldingen skal også angi om kreditorer med fordringer som er sikret ved prioritert eller tinglig sikkerhet må anmeldes for fordringene.

Artikkel 15

Oppfyllelse av forpliktelser

En person som oppfyller en forpliktelse overfor en kreditinstitusjon som ikke er en juridisk person, og som er gjenstand for en framgangsmåte for avvikling i en annen medlemsstat, mens personen skulle ha oppfylt forpliktelsen overfor avviklingsstyret, anses for å ha innfridd dersom vedkommende ikke hadde kjennskap til at framgangsmåten for avvikling var innledet. En person som har oppfylt en slik forpliktelse før offentliggjøringen i henhold til artikkel 13, skal,

inntil det motsatte er bevist, anses for ikke å ha hatt kjennskap til at framgangsmåten for avvikling var innledet; en person som har oppfylt en slik forpliktelse etter offentliggjøringen i henhold til artikkel 13, skal, inntil det motsatte er bevist, anses for å ha hatt kjennskap til at framgangsmåten for avvikling var innledet.

Artikkel 16

Rett til å anmeldre fordringer

1. Enhver kreditor som har sin bopel, sitt vanlige bosted eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat enn hjemstaten, herunder offentlige myndigheter i medlemsstatene, skal ha rett til å anmeldre fordringer eller inngi skriftlige merknader i tilknytning til fordringer.

2. Fordringer fra alle kreditorer som har sin bopel, sitt vanlige bosted eller sitt hovedkontor i andre medlemsstater enn hjemstaten, skal behandles likt og etter samme prioritert som fordringer av tilsvarende art som kan anmeldes av kreditorer som har sin bopel, sitt vanlige bosted eller sitt hovedkontor i hjemstaten.

3. Bortsett fra i tilfeller der det etter hjemstatens lovgivning skal framlegges merknader i tilknytning til fordringer, skal kredittoren sende en kopi av eventuelle underlagsdokumenter og angi fordringens art, når den oppstod og beløpet, om vedkommende krever prioritert, tinglig sikkerhet eller eiendomsforbehold for fordringen og hvilke eiendeler som omfattes av sikkerheten.

Artikkel 17

Språk

1. Opplysningene i henhold til artikkel 13 og 14 skal ges på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i hjemstaten. For dette formål skal det benyttes et skjema med overskriften «Oppfordring om å anmeldre en fordring - frister skal overholdes» eller, når det i henhold til lovgivningen i hjemstaten skal inngis merknader i tilknytning til fordringer, «Oppfordring om å inngi merknader til en fordring - frister skal overholdes», på alle offisielle språk i Den europeiske union.

2. Enhver kreditor som har sin bopel, sitt vanlige bosted eller sitt hovedkontor i en annen medlemsstat enn hjemstaten kan anmeldre en fordring eller inngi merknader i tilknytning til fordringen på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i denne medlemsstaten. I slike tilfeller skal likevel anmeldelsen av fordringen eller inngivelsen av merknader til fordringen ha overskriften «Anmeldelse av fordring» eller «Inngivelse av merknader i tilknytning til fordringer» på det offisielle språk eller et av de offisielle språk i hjemstaten. I tillegg kan det av kredittoren kreves en oversettelse til dette språket av anmeldelsen av fordringen eller av merknadene i tilknytning til fordringene.

Artikkel 18

Regelmessig underretning av kreditorer

Avviklingsstyret skal på en egnet måte regelmessig underrette kredittorene, særlig med hensyn til framgangen i avviklingen.

B. Kredittinstitusjoner som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet

Artikkel 19

Filialer av kredittinstitusjoner i tredjestater

1. Forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene i verstsaten for en filial av en kredittinstitusjon som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet, skal omgående og med alle tilgjengelige midler underrette vedkommende myndigheter i de andre verstsatene der institusjonen har opprettet filialer som er oppført på listen nevnt i artikkel 11 i direktiv 2000/12/EF, som hvert år offentliggjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, om sin beslutning om å innlede framgangsmåte for avvikling, herunder om mulige konkrete virkninger av framgangsmåten, om mulig før framgangsmåten innledes og ellers umiddelbart etter. Underretningen skal gis av vedkommende myndigheter i førstnevnte verstsstat.

2. Forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter som beslutter å innlede framgangsmåte for avvikling av en filial av en kredittinstitusjon som har sitt hovedkontor utenfor Fellesskapet, skal underrette vedkommende myndigheter i de andre verstsatene om at det er innledet framgangsmåte for avvikling og at tillatelsen er tilbakekalt.

Underretningen skal gis av de vedkommende myndigheter i verstsaten som har besluttet å innlede framgangsmåten.

3. Forvaltningsmyndighetene eller rettsmyndighetene nevnt i nr. 1 skal bestrebe seg på å samordne sine handlinger.

Avviklingsstyrer skal også bestrebe seg på å samordne sine handlinger.

AVDELING IV

FELLES BESTEMMELSER OM SANERINGSTILTAK OG FRAMGANGSMÅTER FOR AVVIKLING

Artikkel 20

Virkninger for visse avtaler og rettigheter

Virkningene av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling for

- a) arbeidsavtaler og arbeidsforhold skal utelukkende høre inn under den medlemsstats lovgivning som gjelder for arbeidsavtalen,
- b) en avtale som gir bruksrett eller ervervsrett til fast eiendom, skal utelukkende høre inn under lovgivningen i den medlemsstat på hvis territorium den faste eiendommen befinner seg. Denne lovgivningen avgjør om en eiendel er løsøre eller fast eiendom,
- c) rettigheter med hensyn til fast eiendom, et skip eller et luftfartøy som er registreringspliktig i et offentlig register, skal utelukkende høre inn under lovgivningen i den medlemsstat under hvis myndighet registret føres.

Artikkel 21

Tredjemanns tinglige retter

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av framgangsmåter for avvikling skal ikke berøre kreditorers eller tredjemanns tinglige rettigheter til materielle eller immaterielle eiendeler, løsøre eller fast eiendom — både bestemte eiendeler og samlinger av ubestemte eiendeler under ett hvis sammensetning kan variere — som tilhører kredittinstitusjonen, og som på tidspunktet for vedtakelse av slike tiltak eller innledning av slike framgangsmåter befinner seg på en annen medlemsstats territorium.

2. Rettighetene nevnt i nr. 1 er særlig

- a) retten til å realisere eller få realisert eiendelen og få dekning fra provenyet eller avkastningen av eiendelen, særlig med grunnlag i håndpant eller underpant,
- b) eneretten til inndriving av en fordring, særlig ved pant i fordringen eller overdragelse av fordringen gjennom sikkerhet,
- c) retten til å tilbakesøke eiendelen og/eller kreve tilbakebetaling fra enhver som er i besittelse av den eller benytter den mot rettshavers vilje,
- d) den tinglige rett til fruktene av eiendelen.

3. Retten til å oppnå en tinglig rett i henhold til nr. 1, som er innført i et offentlig register, og som kan gjøres tvangskraftig overfor tredjemann, skal likestilles med en tinglig rett.

4. Nr. 1 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkel 10 nr. 2 bokstav l).

Artikkel 22

Eiendomsforbehold

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling overfor en kredittinstitusjon som kjøper en eiendel, berører ikke selgers rettigheter når de bygger på et eiendomsforbehold, når eiendelen på tidspunktet for vedtakelsen av tiltakene eller innledningen av framgangsmåten befinner seg på territoriet til en annen medlemsstat enn den der tiltakene er vedtatt eller framgangsmåten er innledet.

2. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling overfor en kredittinstitusjon som selger en eiendel, etter at denne er levert, skal ikke danne grunnlag for oppheving eller annullering av salget, og skal ikke være til hinder for at kjøperen overtar eiendomsretten til den solgte eiendelen når denne på tidspunktet for vedtakelsen av tiltakene eller innledningen av framgangsmåten befinner seg på territoriet til en annen medlemsstat enn den der tiltakene er vedtatt eller framgangsmåten er innledet.

3. Nr. 1 og 2 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkel 10 nr. 2 bokstav l).

*Artikkelf 23***Motregning**

1. Vedtakelse av saneringstiltak eller innledning av en framgangsmåte for avvikling skal ikke være til hinder for kreditorers rett til å kreve motregning av sine fordringer mot kreditinstitusjonens fordringer, når lovgivningen som får anvendelse på kreditinstitusjonens fordringer tillater slik motregning.

2. Nr. 1 skal ikke være til hinder for søksmål om ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft som nevnt i artikkelf 10 nr. 2 bokstav l).

*Artikkelf 24***Lex rei sitae**

Håndheving av eiendomsretten til instrumenter eller andre rettigheter til slike instrumenter hvis eksistens eller omsettelse forutsetter innføring i et register, på en konto eller i en verdipapirsentral som administreres eller befinner seg i en medlemsstat, skal reguleres av lovgivningen i den medlemsstat der registret, kontoen eller verdipapirsentralen der disse rettighetene er innført, administreres eller befinner seg.

*Artikkelf 25***Avregningsavtaler**

Avregningsavtaler skal utelukkende reguleres av lovgivningen som får anvendelse på slike avtaler.

*Artikkelf 26***Gjenkjøpsavtaler**

Med forbehold for artikkelf 24 skal gjenkjøpsavtaler utelukkende reguleres av lovgivningen som får anvendelse på slike avtaler.

*Artikkelf 27***Regulerte markeder**

Med forbehold for artikkelf 24 skal transaksjoner som foretas innenfor rammen av et regulert marked, utelukkende høre inn under lovgivningen som får anvendelse på slike transaksjoner.

*Artikkelf 28***Bevis for oppnevning av avviklingsstyre**

1. Oppnevning av et saneringsstyre eller et avviklingsstyre skal godtgjøres ved framlegging av en bekreftet kopi av beslutningen om oppnevning eller ved enhver annen attest utstedt av hjemstatens forvaltningsmyndigheter eller rettsmyndigheter.

Det kan kreves en oversettelse til det offisielle språk eller et av de offisielle språk i medlemsstaten på hvis territorium saneringsstyret eller avviklingsstyret har til hensikt å handle. Det kreves ingen legalisering eller tilsvarende formaliteter.

2. Saneringsstyrer og avviklingsstyrer skal ha rett til å utøve på alle medlemsstaters territorium de fullmakter de har rett til å utøve på hjemstatens territorium. De kan i tillegg oppnevne personer som skal bistå eller eventuelt representere dem i forbindelse med gjennomføringen av saneringstiltaket eller framgangsmåten for avvikling, særlig i vertsstatene og framfor alt for bistå kredittorene med å løse eventuelle problemer de møter i vertsstaten.

3. Ved utøvelsen av sine fullmakter skal saneringsstyret eller avviklingsstyret overholde lovgivningen i de medlemsstater på hvis territorium vedkommende har til hensikt å handle, særlig med hensyn til framgangsmåtene for realisering av eiendeler og underretning av ansatte. Fullmaktene kan ikke omfatte bruk av tvang eller retten til å avgjøre rettstvister eller andre tvister.

*Artikkelf 29***Innføring i et offentlig register**

1. Saneringsstyret, avviklingsstyret eller en hvilken som helst forvaltningsmyndighet eller rettsmyndighet i hjemstaten kan kreve at et saneringstiltak eller en beslutning om å innlede en framgangsmåte for avvikling skal innføres i grunnboken, handelsregisteret og ethvert annet offentlig register som føres i de andre medlemsstatene.

En medlemsstat kan imidlertid fastsette obligatorisk innføring. I så fall skal personen eller myndigheten nevnt i første ledd treffe de nødvendige tiltak med henblikk på slik innføring.

2. Innføringskostnadene skal anses som kostnader og utgifter knyttet til framgangsmåtene.

*Artikkelf 30***Skadelige rettshandler**

1. Artikkelf 10 får ikke anvendelse på reglene for ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft for rettshandler som er til skade for kredittorene sett under ett, når den som har fått fordel av rettshandlene, framlegger bevis for at

— rettshandelen som er til skade for kredittorene sett under ett, hører inn under lovgivningen i en annen medlemsstat enn hjemstaten, og
— denne lovgivningen ikke gir noen mulighet for å angripe rettshandelen i det aktuelle tilfellet.

2. Når et saneringstiltak som er besluttet av en rettsmyndighet omfatter regler for ugyldighet, omstøtelse eller manglende tvangskraft for rettshandler som er til skade for kredittorene sett under ett, og som er inngått før vedtakelsen av tiltaket, får artikkelf 3 nr. 2 ikke anvendelse i de tilfeller som er nevnt i nr. 1 i denne artikkelf.

*Artikkel 31***Vern av tredjemann**

Når en kreditinstitusjon, ved en rettshandel inngått etter vedtakelsen av et saneringstiltak eller innledningen av en framgangsmåte for avvikling, mot vederlag avhender

- fast eiendom,
- et skip eller et luftfartøy som er registreringspliktig i et offentlig register, eller
- instrumenter eller rettigheter til slike instrumenter hvis eksistens eller omsettelighet forutsetter innføring i et register, på en konto eller i en verdipapirsentral som administreres eller befinner seg i en medlemsstat,

reguleres gyldigheten av denne rettshandelen av lovgivningen i den medlemsstat på hvis territorium den faste eiendommen befinner seg, eller under hvis myndighet registret, kontoen eller verdipapirsentralen administreres.

*Artikkel 32***Pågående rettssaker**

Virkningene av saneringstiltak eller framgangsmåte for avvikling for en pågående rettssak om en eiendom eller en rettighet som er frattatt kreditinstitusjonen, skal utelukkende reguleres av lovgivningen i den medlemsstat der rettssaken pågår.

*Artikkel 33***Taushetsplikt**

Alle personer som er forpliktet til å motta eller gi opplysninger i forbindelse med framgangsmåtene for underretning eller samråd fastsatt i artikkelf 4, 5, 8, 9, 11 og 19, skal være underlagt taushetsplikt i samsvar med reglene og vilkårene fastsatt i artikkelf 30 i direktiv 2000/12/EU, med unntak av rettsmyndigheter, som omfattes av gjeldende nasjonale bestemmelser.

AVDELING V**SLUTTBESTEMMELSER***Artikkel 34***Gjenomføring**

1. Medlemsstatene skal 5. mai 2004 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktivet, får anvendelse bare på saneringstiltak eller framgangsmåter for avvikling som er vedtatt eller innledd etter datoenvnevnt i første ledd. Tiltak eller framgangsmåter som er vedtatt eller innledd før denne datoenv, skal fortsatt reguleres av gjeldende lovgivning på det tidspunkt de ble vedtatt eller innledd.

2. Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmore regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste interrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktivet omhandler.

*Artikkel 35***Ikrafttredelse**

Dette direktivet trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeske Fellesskaps Tidende*.

*Artikkel 36***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Luxembourg, 4. april 2001.

For Europaparlamentet

N. FONTAINE

President

For Rådet

B. ROSENGREN

Formann

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 2002/39/EF**2004/EØS/29/23****av 10. juni 2002****om endring av direktiv 97/67/EF med hensyn til ytterligere åpning for konkurranse i markedet for posttjenester i Fellesskapet(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 47 nr. 2 og artikkel 55 og 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽³⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽⁴⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I sin resolusjon av 7. februar 1994 om utviklingen av EF-posttjenester⁽⁵⁾ uttalte Rådet at et av hovedmålene for Fellesskapets postpolitikk er å forene det videre arbeidet med sikte på en gradvis, kontrollert liberalisering av postmarkedet med en varig garanti for tilbud av leveringspliktige tjenester.
- 2) Ved europaparlements- og rådsdirektiv 97/67/EF av 15. desember 1997 om felles regler for utviklingen av et indre marked for posttjenester i Fellesskapet og forbedring av tjenestenes kvalitet⁽⁶⁾ er det fastsatt rammeregler for postsektoren på fellesskapsplan, herunder tiltak for å sikre leveringspliktige tjenester, fastsettelse av øvre grenser for posttjenester som medlemsstatene kan reservere for tilbyderne av leveringspliktige tjenester, samt en tidsplan for beslutningene om ytterligere åpning for konkurranse i markedet med henblikk på å opprette et indre marked for posttjenester.
- 3) I traktatens artikkel 16 understrekkes viktigheten av tjenester av allmenn økonomisk betydning i Unionens felles verdier samt den rolle disse tjenestene spiller når

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 176 av 5.7.2002, s. 21, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 168/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtals vedlegg XI (Telekommunikasjonstjenester), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 21.

(1) EFT C 337 E av 28.11.2000, s. 220 og EFT C 180 E av 26.6.2001, s. 291.

(2) EFT C 116 av 20.4.2001, s. 99.

(3) EFT C 144 av 16.5.2001, s. 20.

(4) Europaparlementsuttalelse av 14. desember 2000 (EFT C 232 av 17.8.2001, s. 287), Rådets felles holdning av 6. desember 2001 (EFT C 110 E av 7.5.2002, s. 37) og europaparlementsbeslutning av 13. mars 2002 (ennå ikke offentliggjort i EFT). Rådsbeslutning av 7. mai 2002.

(5) EFT C 48 av 16.2.1994, s. 3.

(6) EFT L 15 av 21.1.1998, s. 14.

det gjelder å fremme sosial og geografisk utjevning. Det fastslås videre at det bør sørges for at disse tjenestene ytes på grunnlag av prinsipper og vilkår som gjør det mulig for dem å oppfylle sine oppgaver.

- 4) I europaparlamensresolusjon av 14. januar 1999⁽⁷⁾ og av 18. februar 2000⁽⁸⁾ om europeiske posttjenester framheves den økonomiske og sosiale betydningen av posttjenester samt behovet for å opprettholde en høy kvalitet på de leveringspliktige tjenestene.
- 5) Tiltakene på dette området bør utformes på en slik måte at Fellesskapets sosiale oppgaver som nevnt i traktatens artikkel 2, dvs. et høyt nivå for sysselsetting og sosial trygghet, også gjennomføres som mål.
- 6) Postnettet i landdistrikte, blant annet i fjellområder og på øyer, spiller en vesentlig rolle når det gjelder å integrere foretak i den nasjonale/globale økonomien og å opprettholde sosial utjevning og sysselsetting i disse områdene. Videre kan postkontorer i landdistrikter, i fjellområder og på øyer utgjøre et viktig infrastrukturnett som gir allmenn tilgang til ny telekommunikasjonsteknologi.
- 7) I formannskapets konklusjoner fra Det europeiske råds møte i Lisboa 23. og 24. mars 2000 ble det nevnt to beslutninger om posttjenester som krever handling fra Kommisjonen, Rådet og medlemsstatene innenfor rammen av deres respektive fullmakter. De aktuelle tiltakene er på den ene siden å fastsette en strategi for fjerning av hindringer for posttjenesten innen utgangen av 2000, og på den andre siden å påskynde liberaliseringen på områder som posttjenester med det mål å oppnå et indre marked for slike tjenester som virker fullt ut.
- 8) Det europeiske råd i Lisboa i mars 2000 anså det også som viktig, innenfor rammen av det indre marked og en kunnskapsøkonomi, at det fullt ut tas hensyn til traktatens bestemmelser om tjenester av allmenn økonomisk betydning og foretak som er blitt tillagt oppgaven å utføre slike tjenester.
- 9) Kommisjonen har foretatt en omfattende gjennomgåelse av postsektoren i Fellesskapet, blant annet ved å iverksette undersøkelser om den økonomiske, sosiale og teknologiske utvikling i sektoren, og har rådspurt de berørte parter flere ganger.

(7) EFT C 104 av 14.4.1999, s. 134.

(8) EFT C 339 av 29.11.2000, s. 297.

- 10) Postsektoren i Fellesskapet har behov for moderne rammeregler som særlig har som mål å fremme det indre marked for posttjenester. Økt konkurranseevne bør gjøre det mulig å integrere postsektoren i alternative kommunikasjonsformer og øke kvaliteten på tjenesten som ytes til brukere som stiller stadig større krav.
- 11) Det grunnleggende målet om å bevare et varig tilbud av leveringspliktige tjenester som oppfyller kvalitetskravene fastsatt av medlemsstatene i henhold til artikkel 3 i direktiv 97/67/EU, på en ensartet måte i hele Fellesskapet, kan nås dersom muligheten til å reservere tjenester opprettholdes på dette området, samtidig som det sikres høy effektivitet ved å sørge for tilstrekkelig adgang til å yte tjenester.
- 12) Den forventede økning i etterspørselen i hele postsektoren på mellomlang sikt kan bidra til å oppveie tapet av markedsandeler som kan ramme tilbyderne av leveringspliktige tjenester som følge av ytterligere åpning av markedet, og utgjør dermed en garanti for at de leveringspliktige tjenestene opprettholdes.
- 13) Blant faktorene som fører til endringer i sysselsettingen i postsektoren, er den teknologiske utviklingen og markedets krav om større effektivitet de viktigste; åpningen av markedet vil ha mindre innvirkning. Åpningen av markedet vil bidra til at postmarkedene samlet sett blir større, og eventuelle reduksjoner i antall ansatte hos tilbyderne av leveringspliktige tjenester som følge av slike tiltak (eller en forventning om disse) vil trolig oppveies av veksten i sysselsettingen hos private operatører og nyinntrudere i markedet.
- 14) Det bør fastsettes en tidsplan på fellesskapsplan med sikte på en gradvis og kontrollert åpning for konkurranse i brevpostmarkedet. Dette vil gi alle tilbydere av leveringspliktige tjenester tilstrekkelig tid til å iverksette ytterligere, nødvendige moderniseringss- og omstruktureringstiltak for å sikre levedyktigheten på lang sikt under nye markedsvilkår. Medlemsstatene trenger også tilstrekkelig tid til å tilpasse sine lovgivningssystemer til et åpnere miljø. Den ytterligere åpning av markedet bør derfor skje etter en trinnvis metode som består av mellomtrinn som utgjør en viktig men kontrollert åpning av markedet, etterfulgt av en ny gjennomgåelse av sektoren og et forslag som eventuelt bekrefter 2009 som tidspunkt for gjennomføringen av det indre marked for posttjenester, eller som fastsetter relevante alternative trinn i denne retning i lys av resultatene av gjennomgåelsen.
- 15) Det bør sikres at de neste fasene i åpningen av markedet er av omfattende art og samtidig oppnåelige i praksis for medlemsstatene, samtidig som det sikres at de leveringspliktige tjenestene opprettholdes.
- 16) En generell nedsettelse av vektgrensen for tjenester som kan være reservert tilbydere av leveringspliktige tjenester, til 100 gram i 2003 og 50 gram i 2006, sammen med en fullstendig åpning for konkurranse i markedet for utgående grensekryssende post, med mulige unntak i den grad det er nødvendig for å sikre tilbud av leveringspliktige tjenester, utgjør ytterligere faser som er relativt enkle og kontrollerte, men som likevel er vesentlige.
- 17) Vanlige brevpostsendinger som veier mellom 50 gram og 350 gram utgjør gjennomsnittlig 16 % av de samlede postinntektene til tilbyderne av leveringspliktige tjenester i Fellesskapet, hvorav 9 % svarer til vanlige brevpostsendinger på mellom 100 gram og 350 gram. Utgående grensekryssende brevpostsendinger under vektgrensen på 50 gram utgjør gjennomsnittlig omrent 3 % av de samlede inntektene til tilbyderne av leveringspliktige tjenester.
- 18) For de tjenester som kan reserveres, er det hensiktsmessig med prisgrenser på henholdsvis tre ganger den offentlige takst i 2003 og to og en halv gang den offentlige takst i 2006 på en brevpostsending på første vektnivå i den raskeste standardkategorien, eventuelt sammen med vektgrenser på henholdsvis 100 gram og 50 gram.
- 19) Direkte reklame utgjør allerede et dynamisk og voksende marked med vesentlig vekstpotensial i de fleste medlemsstater, mens det i de resterende medlemsstater er et betydelig vekstpotensial. Seks medlemsstater har allerede i stor grad åpnet for konkurranse i markedet for direkte reklame. Bedre tjenestefleksibilitet og prisfastsettelse som følge av konkurranse vil bedre den direkte reklamens stilling i forhold til alternative kommunikasjonsmedier, noe som i neste omgang sannsynligvis vil øke posttrafikken og styrke hele postsektorens stilling. I den grad det er nødvendig for å sikre at de leveringspliktige tjenestene opprettholdes, bør det likevel fastsettes at direkte reklame fortsatt kan reserveres innenfor ovennevnte grenser for vekt og pris.
- 20) Utgående grensekryssende post utgjør gjennomsnittlig 3 % av de samlede postinntektene. Ved å åpne denne delen av markedet i alle medlemsstater, med de unntak som er nødvendige for å sikre tilbud av leveringspliktige tjenester, vil det være mulig for ulike postoperatører å samle inn, sortere og transportere all utgående grensekryssende post.
- 21) Dersom det åpnes for konkurranse i markedet for inngående grensekryssende post, vil det være mulig å omgå grensene på 100 gram i 2003 og 50 gram i 2006 ved å sende en del av de innenlandske massesendingene fra et annet sted slik at det blir vanskelig å forutse virkningene av dette. En angivelse av opprinnelsen til brevpostsendinger kan medføre ytterligere problemer

- med gjennomføringen. Vektgrenser på 100 gram og 50 gram for vanlige, innkommende grensekryssende brevpostsendinger og direkte reklame samt for vanlige brevpostsendinger innenlands, er praktiske fordi de ikke medfører risiko for omgåelse som nevnt ovenfor eller gjennom en kunstig økning av vekten på individuelle brevpostsendinger.
- 22) Det er viktig å fastsette en tidsplan allerede nå for ytterligere skritt mot full gjennomføring av det indre marked for posttjenester, både av hensyn til de leveringspliktige tjenestenes levedyktighet på lang sikt og en fortsatt utvikling av en moderne og effektiv posttjeneste.
- 23) Det bør fortsatt være mulig for medlemsstatene å la visse posttjenester være reservert tilbyderne av leveringspliktige tjenester. Slike ordninger vil gjøre det mulig for tilbyderne av leveringspliktige tjenester å fullføre tilpasningen av sin virksomhet og sine menneskelige ressurser til den økende konkurransen, uten at deres finansielle likevekt forstyrres, og dermed uten at tilbuddet av leveringspliktige tjenester settes i fare.
- 24) Det bør fastsettes nye grenser for vekt og pris samt hvilke tjenester disse kan gjelde for, og det bør fastsettes en ny gjennomgåelse av sektoren og en beslutning som eventuelt bekrefter 2009 som tidspunkt for gjennomføringen av det indre marked for posttjenester, eller som fastsetter relevante alternative trinn i denne retning i lys av resultatene av gjennomgåelsen.
- 25) Tiltak som er vedtatt av en medlemsstat, herunder opprettelsen av et kompensasjonsfond, enhver endring av et slikt fonds virksomhet eller enhver utbetaling fra et slikt fond, kan innebære støtte fra en medlemsstat eller gjennom statlige midler i en eller annen form i henhold til traktatens artikkel 87 nr. 1, som krever forhåndsmelding til Kommisjonen i samsvar med traktatens artikkel 88 nr. 3.
- 26) Muligheten til å gi lisenser til konkurrerende operatører på området for leveringspliktige tjenester kan kombineres med krav om at innehaverne av lisenser skal bidra til tilbuddet av leveringspliktige tjenester.
- 27) I henhold til direktiv 97/67/EF skal medlemsstatene utpeke én eller flere nasjonale reguleringsmyndigheter for postsektoren som er juridisk atskilt fra postoperatorene og driver sin virksomhet uavhengig av dem. På grunn av dynamikken i de europeiske postmarkedene bør den viktige rollen til de nasjonale reguleringsmyndigheter anerkjennes og styrkes, særlig med hensyn til å sikre at de reserverte tjenestene overholdes, unntatt i medlemsstater der det ikke finnes slike tjenester. I henhold til artikkel 9 i direktiv 97/67/EF kan medlemsstatene gå lenger enn målene fastsatt i nevnte direktiv.
- 28) Det kan være hensiktmessig for de nasjonale reguleringsmyndigheter å knytte innføringen av alle lisensene til krav om at forbrukerne skal ha tilgang til oversiktlige, enkle og økonomisk overkommelige

framgangsmåter i forbindelse med sine klager, uansett om klagene gjelder tjenester fra tilbyderen eller tilbyderne av leveringspliktige tjenester eller tjenester som tilbys av operatører med tillatelse, medregnet innehavere av individuelle lisenser. Det kan også være hensiktmessig å la disse framgangsmåtene være tilgjengelige for brukere av alle posttjenester, enten det dreier seg om leveringspliktige tjenester eller ikke. Slike framgangsmåter bør omfatte framgangsmåter for å fastslå ansvar i forbindelse med tap av eller skade på postsendinger.

- 29) Tilbyderne av leveringspliktige tjenester tilbyr vanligvis tjenester, f.eks. til foretak, mellommenn som samler inn post fra flere kunder samt avsendere av massesendinger, som gir disse kundene mulighet til å gå inn i postkjeden i andre ledd og på andre vilkår enn det som er tilfelle for den vanlige brevtjenesten. I den forbindelse bør tilbyderne av leveringspliktige tjenester overholde prinsippene om åpenhet og likebehandling, både i forholdet mellom tredjemenn og i forholdet mellom tredjemenn og tilbydere av leveringspliktige tjenester av tilsvarende art. Nevnte tjenester må også stilles til rådighet for private kunder som sender post på tilsvarende vilkår, ettersom det ikke må forekomme forskjellsbehandling i forbindelse med tjenesteyting.
- 30) For å holde Europaparlamentet og Kommisjonen underrettet om utviklingen av det indre marked for posttjenester, bør Kommisjonen med jevne mellomrom framlegge rapporter for disse institusjonene om gjennomføringen av dette direktivet.
- 31) Direktiv 97/67/EF bør først opphøre å gjelde 31. desember 2008. Framgangsmåtene for tillatelse fastsatt i medlemsstatene i henhold til direktiv 97/67/EF bør ikke berøres av denne datoan.
- 32) Direktiv 97/67/EF bør derfor endres.
- 33) Dette direktivet berører ikke anvendelsen av traktatens bestemmelser om konkurranse og om adgangen til å yte tjenester, som angitt særlig i kommisjonskunngjøringen om anvendelse av konkuransereglene på postsektoren og om vurdering av visse statlige tiltak i forbindelse med posttjenester⁽¹⁾ —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

I direktiv 97/67/EF gjøres følgende endringer:

1. Artikkel 7 skal lyde:

«Artikkel 7

- I den grad det er nødvendig for å opprettholde de leveringspliktige tjenestene, kan medlemsstatene fortsatt reservere tjenester for tilbyderen eller tilbyderne av leveringspliktige tjenester. Slike tjenester skal være begrenset til innsamling, sortering, transport og utlevering av brevpostsendinger innenlands samt inngående grensekryssende post, uansett om dette skjer ved rask eller

⁽¹⁾ EFT C 39 av 6.2.1998, s. 2.

vanlig postgang, innenfor følgende grenser for pris og vekt. Vektgrensen skal være 100 gram fra 1. januar 2003 og 50 gram fra 1. januar 2006. Vektgrensen skal ikke gjelde fra 1. januar 2003 dersom prisen er lik eller høyere enn tre ganger den offentlige takst på en brevpostsendning på første vektnivå i den raskeste kategorien, og fra 1. januar 2006 dersom prisen er lik eller høyere enn to og en halv ganger denne taksten.

I tilfelle av gratis posttjenester for blinde og svaksynte kan det gis unntak fra pris- og vektgrensene.

I den grad det er nødvendig for å sikre tilbud av leveringspliktige tjenester, skal direkte reklame fortsatt kunne reserveres innenfor de samme grensene for vekt og pris.

I den grad det er nødvendig for å sikre tilbud av leveringspliktige tjenester, f.eks. når enkelte sektorer av postvirksomheten allerede er blitt liberalisert, eller på grunn av særlige kjennetegn ved en medlemsstats posttjenester, kan utgående grensekryssende post fortsatt reserveres innenfor samme grenser for vekt og pris.

2. Dokumentutveksling kan ikke reserveres.

3. Kommisjonen skal gjennomføre en framtidsrettet undersøkelse for å vurdere virkningen for de leveringspliktige tjenestene i den enkelte medlemsstat av gjennomføringen av det indre marked for posttjenester i 2009. Innen 31. desember 2006 skal Kommisjonen framlegge en rapport for Europaparlamentet og Rådet på grunnlag av undersøkelsens konklusjoner, sammen med et forslag som eventuelt bekrefter 2009 som tidspunkt for gjennomføringen av det indre marked for posttjenester, eller som fastsetter andre trinn i lys av undersøkelsen.»

2. I artikkel 12 skal nye strekpunkter lyde:

«—når tilbyderne av leveringspliktige tjenester anvender særlige takster, f.eks. for tjenester til foretak, avsendere av massesendinger eller mellommenn som samler inn post fra flere kunder, skal de anvende prinsippene om åpenhet og likebehandling både med hensyn til takster og tilhørende vilkår. Takstene skal ta hensyn til sparte kostnader sammenliknet med standardtjenesten som omfatter alle tjenester som tilbys i forbindelse med innsamling, transport, sortering og utlevering av individuelle postsendinger, og de skal sammen med de tilhørende vilkårene gjelde på samme måte i forholdet mellom tredjemenn som i forholdet mellom tredjemenn og tilbydere av leveringspliktige tjenester av tilsvarende art. Alle slike takster skal også være tilgjengelige for privatkunder som sender post på tilsvarende vilkår.

— kryssubsidiering av leveringspliktige tjenester utenfor den reserverte sektoren med inntekter fra tjenester innenfor den reserverte sektoren skal være forbudt, unntatt dersom det kan godtgjøres at kryssubsidieringen er strengt nødvendig for å oppfylle en særskilt plikt til å tilby leveringspliktige tjenester som gjelder på

konkurranseområdet; unntatt i medlemsstater der det ikke finnes reserverte tjenester, skal de nasjonale reguleringsmyndigheter vedta tiltak med henblikk på dette og underrette Kommisjonen om slike tiltak.»

3. I artikkel 19 erstattes første og annet ledd med følgende:

«Medlemsstatene skal sørge for at det fastsettes oversiktlige, enkle og økonomisk overkommelige framgangsmåter for behandling av klager fra brukerne, særlig ved tap, tyveri, skade eller manglende oppfyllelse av kvalitetsstandardene for tjenesten (herunder framgangsmåter for å fastslå ansvar i saker der mer enn én operatør er involvert).

Medlemsstatene kan fastsette at dette prinsippet også skal gjelde for brukere av tjenester som:

- ikke omfattes av de leveringspliktige tjenestene som definert i artikkel 3, og
- omfattes av de leveringspliktige tjenestene som definert i artikkel 3, men ikke tilbys av tilbyderen av leveringspliktige tjenester.

Medlemsstatene skal vedta tiltak for å sikre at framgangsmålene nevnt i første ledd gjør det mulig å avgjøre tvister på en rettferdig og rask måte ved å fastsette et system for refusjon og/eller erstatning når det er berettiget.»

4. I artikkel 22 erstattes tredje ledd med følgende:

«De nasjonale reguleringsmyndigheter skal særlig ha til oppgave å sikre at forpliktelsene som følger av dette direktiv, overholdes, og de skal om nødvendig innføre kontroller og særlige framgangsmåter for å sikre at de reserverte tjenestene overholdes. De kan også ha ansvaret for å sikre at konkurransereglene overholdes i postsektoren.»

5. Artikkel 23 skal lyde:

«Artikkel 23

Uten hensyn til artikkel 7 skal Kommisjonen hvert annet år, og første gang senest 31. desember 2004, framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen av dette direktiv, særlig om økonomiske, sosiale, teknologiske og sysselsettingmessige forhold samt om tjenestens kvalitet. Rapporten skal eventuelt være vedlagt forslag til Europaparlamentet og Rådet.»

6. Artikkel 27 skal lyde:

«Artikkel 27

Bestemmelsene i dette direktiv, med unntak av artikkel 26, skal opphøre å gjelde 31. desember 2008, med mindre annet er besluttet i samsvar med artikkel 7 nr. 3. Framgangsmålene for tillatelser nevnt i artikkel 9, skal ikke berøres av denne dato.»

Artikkelen 2

1. Medlemsstatene skal innen 31. desember 2002 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkelen 3

Dette direktivet trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkelen 4

Dette direktivet er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Luxembourg, 10. juni 2002.

For Europaparlamentet

P. COX

President

For Rådet

J. PIQUÉ I CAMPS

Formann

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 484/2002**2004/EØS/29/24****av 1. mars 2002****om endring av rådsforordning (EØF) nr. 881/92 og (EØF) nr. 3118/93 med henblikk på innføring av en førerattest(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 71,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter å ha rådspurt Regionkomiteen,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

som er statsborgere i tredjestaater, for så på et senere tidspunkt, på grunnlag av en vurdering fra Kommisjonen, å avgjøre om virkeområdet eventuelt skal utvides.

- 1) I henhold til forordning (EØF) nr. 881/92⁽⁴⁾ kreves det en fellesskapstillatelse, dvs. et ensartet dokument, for å utføre internasjonal godstransport på vei.
- 2) Mangelen på et tilsvarende ensartet dokument som attesterer at en fører har rett til å føre kjøretøy som utfører slik transport i henhold til en fellesskapstillatelse, dvs. internasjonal transport som omhandlet i forordning (EØF) nr. 881/92 og kabotasje som definert og fastsatt i forordning (EØF) nr. 3118/93⁽⁵⁾, hindrer medlemsstatene i å kontrollere om førere fra tredjestaater er lovlig ansatt eller lovlig stilt til rådighet for transportøren som er ansvarlig for transportoppdraget.
- 3) Det er derfor hensiktsmessig å innføre en førerattest og begrense virkeområdet for denne forordning til førere

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 76 av 19.3.2002, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 169/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 22.

(¹) EFT C 96 E av 27.3.2001, s. 207.

(²) EFT C 193 av 10.7.2001, s. 28.

(³) Europaparlamentsuttalelse av 16. mai 2001 (ennå ikke offentliggjort i EFT), Rådets felles holdning av 23. oktober 2001 (EFT C 9 av 11.1.2002, s. 17) og europaparlamentsbeslutning av 17. januar 2002.

(⁴) Rådsforordning (EØF) nr. 881/92 av 26. mars 1992 om markedsadgang i Fellesskapet for godstransport på vei som utføres fra eller til en medlemsstats territorium eller krysser en eller flere medlemsstaters territorium (EFT L 95 av 9.4.1992, s. 1). Forordningen endret ved tiltredelsesakten av 1994.

(⁵) Rådsforordning (EØF) nr. 3118/93 av 25. oktober 1993 om fastsettelse av vilkårene for transportørs adgang til å utføre innenlands godstransport på vei i en medlemsstat der de ikke er hjemmehørende (EFT L 279 av 12.11.1993, s. 1).

- 4) Denne forordning berører ikke medlemsstatenes lover og forskrifter og Fellesskapets regelverk om arbeidstakeres bevegelighet, bosted og adgang til å ta arbeid.
- 5) Det forhold at det ikke er mulig å kontrollere om førere utenfor medlemsstaten der transportøren er etablert, er lovlig ansatt eller lovlig stilt til rådighet, har skapt et marked der førere fra tredjestaater enkelte ganger ansettes ulovlig og bare for å utføre internasjonal transport utenfor medlemsstaten der transportøren er etablert, i den hensikt å krenke den nasjonale lovgivningen i den etableringsmedlemsstaten som har utstedt transportørens fellesskapstillatelse.
- 6) Slike ulovlig ansatte førere arbeider ofte under uholdbare forhold og er underbetalte, noe som setter trafikksikkerheten i fare.
- 7) Denne systematiske krenkelsen av nasjonal lovgivning har ført til alvorlig konkurransevridning mellom transportører som praktiserer slike metoder og transportører som utelukkende benytter seg av lovlig ansatte førere.
- 8) Det er umulig for de godkjente organer å kontrollere arbeidsvilkårene for slike ulovlig ansatte førere.
- 9) Innføring av en førerattest kan ikke gjennomføres på en hensiktsmessig måte av medlemsstatene, og kan derfor innføres på en bedre måte på fellesskapsplan, i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går ikke denne forordning lenger enn det som er nødvendig for å nå dette mål.

- 10) Medlemsstatene trenger tid for å trykke og distribuere den nye førerattesten, og denne forordning får derfor ikke anvendelse før medlemsstatene har hatt tilstrekkelig tid til å vedta de tiltak som er nødvendige for å gjennomføre den.
- 11) Det bør bekreftes at medlemsstatene kan kreve at et kjøretøy som de utsteder en bekreftet kopi av fellesskapstillatelsen for, skal være registrert på deres territorium.
- 12) Forordning (EØF) nr. 881/92 bør derfor endres, og i tillegg bør forordning (EØF) nr. 3118/93 endres for å fastsette at en fører som er statsborger i en tredjestaat, skal være i besittelse av en førerattest —

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkkel 1

I forordning (EØF) nr. 881/92 gjøres følgende endringer:

1. I artikkkel 2 skal nytt strekpunkt lyde:

«— «fører», en person som fører et kjøretøy, eller som transporterer i kjøretøyet med henblikk på eventuelt å kunne føre det.»

2. I artikkkel 3 gjøres følgende endringer:

- a) Nr. 1 skal lyde:

«1. Internasjonal transport skal utføres i henhold til en fellesskapstillatelse, i kombinasjon med en førerattest dersom føreren er statsborger i en tredjestaat.»

- b) Nytt nr. 3 skal lyde:

«3. Førerattesten skal utstedes av en medlemsstat, i samsvar med artikkkel 6, til transportører som:

- er innehavere av en fellesskapstillatelse,
- i den aktuelle medlemsstat lovlig ansetter førere som er statsborgere i tredjestaater, eller lovlig bruker førere som er statsborgere i tredjestaater og som er stilt til rådighet for transportøren i samsvar med vilkårene for ansettelse og yrkesrettet opplæring av førere fastsatt i vedkommende medlemsstat:
- i lover og forskrifter, og eventuelt
- i tariffavtaler, etter gjeldende regler i den aktuelle medlemsstat.»

3. Tidligere artikkkel 4 blir artikkkel 4 nr. 1, og nytt nr. 2 skal lyde:

«2. Førerattesten omhandlet i artikkkel 3 skal bekrefte at en fører som er statsborger i en tredjestaat og som utfører transport på vei i henhold til en fellesskapstillatelse, er ansatt i henhold til lover og forskrifter og eventuelt tariffavtaler i medlemsstaten der transportøren er etablert, i samsvar med de regler som i vedkommende medlemsstat gjelder for vilkårene for arbeid og yrkesrettet opplæring av førere, med henblikk på å utføre transport på vei i nevnte stat.»

4. I artikkkel 5 skal nytt nr. 5 lyde:

«5. Fellesskapstillatelsen skal utstedes for en femårsperiode, og kan fornyes.»

5. Artikkkel 6 skal lyde:

«Artikkkel 6

1. Førerattesten omhandlet i artikkkel 3 skal utstedes av vedkommende myndigheter i medlemsstaten der transportøren er etablert.

2. Førerattesten skal utstedes av medlemsstaten på anmodning fra innehaveren av fellesskapstillatelsen for hver fører som er statsborger i en tredjestaat og som er lovlig ansatt av eller stilt til rådighet for innehaveren av fellesskapstillatelsen i henhold til lover og forskrifter og eventuelt tariffavtaler, i samsvar med de regler som i vedkommende medlemsstat gjelder for vilkårene for ansettelse og yrkesrettet opplæring av førere i nevnte medlemsstat. Hver førerattest skal attestere at føreren angitt i attesten er ansatt i henhold til vilkårene fastsatt i artikkkel 4.

3. Førerattesten skal være i samsvar med modellen i vedlegg III, hvor også vilkårene for bruk av førerattesten er fastsatt. Medlemsstatene skal treffen de nødvendige tiltak for å unngå risikoen for at førerattester forfalskes. De skal underrette Kommisjonen om disse tiltakene.

4. Førerattesten skal tilhøre transportøren, som skal stille den til rådighet for føreren angitt i attesten når denne fører et kjøretøy som utfører transport i henhold til en fellesskapstillatelse utstedt til nevnte transportør. En bekreftet kopi av førerattesten skal oppbevares i transportørens lokaler. Førerattesten skal på anmodning forevises kontrollørene.

5. Førerattesten skal utstedes for et tidsrom som skal fastsettes av medlemsstaten som utsteder den, men tidsrommet kan ikke overstige fem år. Førerattesten er gyldig bare såfremt vilkårene for utstedelse er oppfylt. Medlemsstatene skal treffen de nødvendige tiltak for å sørge

for at transportøren umiddelbart leverer attesten tilbake til myndighetene som har utstedt den dersom disse vilkår ikke lenger er oppfylt.»

6. Tidligere artikkel 7 blir artikkel 7 nr. 1, og nytt nr. 2 skal lyde:

«2. Vedkommende myndigheter i etableringsmedlemsstaten skal med jevne mellomrom, ved hjelp av årlige kontroller av minst 20 % av de gyldige attestene som er utstedt i nevnte medlemsstat, kontrollere om vilkårene for utstedelse av førerattesten nevnt i artikkel 3 nr. 3 fremdeles er oppfylt.»

7. Artikkel 8 skal lyde:

«Artikkel 8

1. Dersom vilkårene i artikkel 3 nr. 2 eller 3 ikke er oppfylt, skal vedkommende myndigheter i etableringsmedlemsstaten gi et begrunnet avslag på søknaden om utstedelse eller fornyelse av fellesskapstillatelsen eller førerattesten.

2. Vedkommende myndigheter skal tilbakekalle fellesskapstillatelsen eller førerattesten dersom innehaveren:

- ikke lenger oppfyller vilkårene fastsatt i artikkel 3 nr. 2 eller 3,
- har gitt uriktige opplysninger med hensyn til de dataene som var nødvendige for utstedelse av fellesskapstillatelsen eller førerattesten.

3. Ved alvorlige overtredelser eller gjentatte mindre overtredelser av transportbestemmelsene kan vedkommende myndigheter i medlemsstaten der transportøren som har begått overtredelsen er etablert, blant annet midlertidig eller delvis tilbakekalle de bekrefte kopiene av fellesskapstillatelsen og tilbakekalle førerattestene. Disse sanksjonene skal fastsettes i forhold til alvorligheten av overtredelsen som innehaveren av fellesskapstillatelsen har begått, og til det samlede antall bekrefte kopier av tillatelsen vedkommende disponerer for sin internasjonale transport.

4. Ved alvorlige overtredelser eller gjentatte mindre overtredelser som innebærer misbruk av førerattester, uansettart, skal vedkommende myndigheter i medlemsstaten der transportøren som har begått overtredelsen er etablert, iverksette de nødvendige sanksjoner, som blant annet kan gå ut på å:

- innstille utstedelsen av førerattester,
- tilbakekalle førerattester,
- gjøre utstedelse av førerattester avhengig av tilleggsvilkår for å hindre misbruk,

- midlertidig eller delvis tilbakekalle de bekrefte kopiene av fellesskapstillatelsen.

Disse sanksjoner skal fastsettes i forhold til alvorligheten av overtredelsen som innehaveren av fellesskapstillatelsen har begått.»

8. Tidligere artikkel 9 blir artikkel 9 nr. 1, og nytt nr. 2 skal lyde:

«2. Medlemsstatene skal sikre at innehaveren av en fellesskapstillatelse har mulighet til å påklage et vedtak gjort av vedkommende myndigheter i etableringsmedlemsstaten om å avslå eller tilbakekalle en førerattest eller gjøre utstedelse av førerattester avhengig av tilleggsvilkår.»

9. I artikkel 11 nr. 3 endres «i artikkel 8 nr. 3» til «i artikkel 8 nr. 3 og 4».

10. Ny artikkel 11a skal lyde:

«Artikkel 11a

Kommisjonen skal undersøke følgene av å begrense forpliktelsen til å være i besittelse av en førerattest til førere som er statsborgere i tredjestaer, og skal framlegge et forslag om endring av denne forordning dersom det er tilstrekkelig grunn til det.»

11. Vedlegg III som fastsatt i vedlegget til denne forordning tilføyes.

Artikkel 2

I artikkel 1 i forordning (EØF) nr. 3118/93 gjøres følgende endringer:

1. Nr. 1 skal lyde:

«1. Enhver transportør som driver godstransport på vei for en annens regning og innehavar en fellesskapstillatelse som fastsatt i forordning (EØF) nr. 881/92, og hvis fører, dersom denne er statsborger i en tredjestaat, er i besittelse av en førerattest i henhold til vilkårene fastsatt i nevnte forordning, skal på vilkårene fastsatt i denne forordning ha rett til midlertidig å utføre innenlands godstransport på vei for en annens regning i en annen medlemsstat, heretter kalt henholdsvis «kabotasjetransport» og «vertsstat», uten å ha forretningskontor eller annen etablert virksomhet der.»

2. I nr. 2 skal nytt annet ledd lyde:

«Dersom føreren er statsborger i en tredjestaat, må han være i besittelse av en førerattest i henhold til vilkårene fastsatt i forordning (EØF) nr. 881/92.»

Artikkel 3

Medlemsstatene skal underrette Kommisjonen om de tiltak de treffer for å gjennomføre denne forordning.

Artikkelf 4

Denne forordning trer i kraft den dag den kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Den får anvendelse fra 19. mars 2003.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 1. mars 2002.

For Europaparlamentet

P. COX

President

For Rådet

R. DE MIGUEL

Formann

---

*VEDLEGG**«VEDLEGG III***DET EUROPEISKE FELLESSKAP**

(a)

(Rosa farge – format DIN A4)

(Første side av attesten)

Nasjonalitetsmerket til medlemsstaten⁽¹⁾ som
utsteder attesten

Navnet på vedkommende myndighet eller organ

(Tekst på det, de eller ett av de offisielle språk i medlemsstaten som utsteder attesten)

FØRERATTEST nr. ...**for godstransport på vei for en annens regning i henhold til en fellesskapstillatelse***(Forordning (EØF) nr. 881/92, endret ved forordning (EF) nr. 484/2002 av 1. mars 2002)*

Denne attest bekrefter på grunnlag av dokumentasjon framlagt av:

(2) .....

at følgende fører:

Etternavn og fornavn .....

Fødested og fødselsdato ..... Nasjonalitet .....

Type identitetsbevis og nummer .....

utstedt den ..... i .....

Førerkort nr. .....

utstedt den ..... i .....

Personnummer eller lignende .....

er ansatt i henhold til lover og forskrifter og eventuelt tariffavtaler, i samsvar med de regler som gjelder for vilkårene for ansettelse og yrkesrettet opplæring av førere i nedenstående medlemsstat, med henblikk på å utføre transport på vei i nevnte stat:

..... (3)

Særlige merknader: .....

Denne attest er gyldig fra ..... til .....

Utstedt i ..... den .....

(4)

(1) Medlemsstatenes nasjonalitetsbokstaver: (A) Østerrike, (B) Belgia, (DK) Danmark, (D) Tyskland, (GR) Hellas, (E) Spania, (F) Frankrike, (FIN) Finland, (IRL) Irland, (I) Italia, (L) Luxembourg, (NL) Nederland, (P) Portugal, (S) Sverige, (UK) Det forente kongerike.

(2) Transportørens navn eller firma og fullstendige adresse.

(3) Medlemsstaten der transportøren er etablert.

(4) Underskrift og stempel fra vedkommende myndighet eller organ som utsteder attesten.

(Annen side av attesten)

(Tekst på det, de eller ett av de offisielle språk i medlemsstaten som utsteder attesten)

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Denne attest er utstedt i henhold til rådsforordning (EØF) nr. 881/92 av 26. mars 1992, med senere endringer, om markedsadgang i Fellesskapet for godstransport på vei som utføres fra eller til en medlemsstats territorium eller krysser én eller flere medlemsstaters territorium.

Den attesterer at føreren angitt i attesten er ansatt i henhold til lover og forskrifter og eventuelt tariffavtaler, i samsvar med de regler som gjelder for vilkårene for arbeid og yrkesrettet opplæring for førere i medlemsstaten nevnt i attesten, med henblikk på å utføre transport på vei i nevnte stat.

Førerattesten skal tilhøre transportøren, som stiller den til rådighet for føreren angitt i attesten når denne fører et kjøretøy⁽¹⁾ som utfører transport i henhold til en fellesskapstillatelse utstedt til nevnte transportør. Førerattesten kan ikke overdras til tredjemann. Førerattesten er gyldig bare såfremt vilkårene for utstedelse er oppfylt, og når de ikke lenger er oppfylt, skal transportøren umiddelbart levere den tilbake til myndighetene som har utstedt den.

Den kan tilbakekalles av vedkommende myndighet i medlemsstaten som har utstedt den, særlig dersom transportøren:

- har unnlatt å oppfylle alle vilkår for bruk av attesten,
- har gitt uriktige opplysninger med hensyn til de dataene som var nødvendige for utstedelse eller fornyelse av attesten.

En bekreftet kopi av attesten skal oppbevares av transportforetaket.

Originalen av attesten skal oppbevares i kjøretøyet og skal på anmodning forevises kontrollørene.

(¹) Med «kjøretøy» menes en motorvogn som er registrert i en medlemsstat, eller et vogntog der minst motorvognen er registrert i en medlemsstat, og som brukes utelukkende til godstransport.»

RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1177/2002**2004/EØS/29/25****av 27. juni 2002****om en midlertidig beskyttelsesordning for skipsbyggingsindustrien(*)**

RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 87 nr. 3 bokstav e), artikkel 89 og artikkel 133,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Europaparlamentet⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Europakommisjonen og Sør-Koreas regjering undertegnet 22. juni 2000 den omforente protokollen om verdensmarkedet for skipsbygging, heretter kalt «den omforente protokollen», med sikte på å gjenopprette rettferdige og oversiktlige konkurransevilkår. Forpliktelsene etter den omforente protokollen, særlig forpliktselen til å sikre en effektiv prisovervåkingsordning, er imidlertid ikke blitt oppfylt på en effektiv måte fra Sør-Koreas side, og en tilfredsstillende løsning er derfor ikke oppnådd.
- 2) Driftsstøtte har ikke vært et effektivt middel for å sikre at den europeiske skipsbyggingsindustrien ikke skades av konkurranse som ikke overholder normale konkurransevilkår på skipsbyggingsmarkedet. Derfor kan det ikke, som det framgår av artikkel 3 i rådsforordning (EF) nr. 1540/98 av 29. juni 1998 om nye regler for støtte til skipsbyggingsindustrien⁽³⁾, gis kontraktsbetinget driftsstøtte til bygging av skip i forbindelse med kontrakter inngått fra og med 1. januar 2001.
- 3) Som et ekstraordinært og midlertidig tiltak, og for å hjelpe Fellesskapets skipsverft innenfor de markedssegmentene som har lidd alvorlig skade som følge av illojal konkurranse fra Sør-Korea, bør en midlertidig beskyttelsesordning for bestemte markedssegmenter tillates i et kort og begrenset tidsrom. Forordning (EF) nr. 1540/98 bør få tilsvarende anvendelse.
- 4) Situasjonen for Fellesskapets skipsbyggingsindustri er høyst uensartet. Ifølge Kommisjonens fjerde og femte rapport om situasjonen for verdens skipsbyggingsindustri befinner omrent halvparten av den bruttotonnasjen som produseres med støtte på skipsverft i Fellesskapet seg i de markedssegmentene der Fellesskapets skipsverft har en sterk stilling på det internasjonale marked. I andre markedssegmenter er det derimot tydelig at skipsverftene i Fellesskapet har lidd alvorlig skade som følge av illojal konkurranse fra Sør-Korea. Under visse omstendigheter bør kontraktsbetinget midlertidig støtte kunne tillates innenfor disse segmentene, dvs. containerskip, produkttankskip og kjemikalietankskip.
- 5) På grunn av den spesielle utviklingen i sektoren LNG-tankskip vil Kommisjonen fortsette å overvåke dette markedet. Kontraktsbetinget midlertidig støtte vil kunne tillates i denne sektoren dersom Kommisjonen på grunnlag av undersøkelser som omfatter tidsrommet 2002, får bekreftet at Fellesskapets industri som følge av illojal praksis fra sørkoreansk side har lidd like alvorlig skade i denne sektoren som i sektorene containerskip, produkttankskip og kjemikalietankskip.
- 6) Støtte på opptil 6 % av kontraktsverdien kan tillates for at skipsverftene i Fellesskapet på en effektiv måte skal kunne møte den illojale konkuransen fra Sør-Korea.
- 7) Den midlertidige beskyttelsesordningen skal tillates bare etter at Fellesskapet har innledet en framgangsmåte for tvisteløsning mot Sør-Korea ved å anmode om samråd med Sør-Korea i samsvar med Verdens handelsorganisasjons overenskomst om regler og framgangsmåter for tvisteløsning, og den kan ikke lenger tillates dersom denne framgangsmåten for tvisteløsning har ført til en løsning eller er blitt innstilt fordi Fellesskapet anser den omforente protokollen som gjennomført fullt ut —

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 172 av 2.7.2002, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 170/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XV (Statsstøtte), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 23.

(¹) EFT C 304 E av 30.10.2001, s. 208.

(²) EFT C 140 E av 13.6.2002, s. 380.

(³) EFT L 202 av 18.7.1998, s.1.

VEDTATT DENNE FORORDNING:

Artikkkel 1

I denne forordning får de relevante definisjonene i artikkkel 1 i forordning (EF) nr. 1540/98 anvendelse. I tillegg menes med

- a) «containerskip»: skip med enkelt dekk og lasterom til transport av containere (standardiserte eller ikke-standardiserte, med eller uten kjøleanlegg), der lasterommene og eventuelt deler av lasteområdet på dekk er utstyrt med skinner for å lette plasseringen av containerne. Andre skip som kombinerer lastekapasitet for containere og annen last, anses som containerskip dersom størstedelen av lastekapasiteten er tilpasset containere,
- b) «kjemikalietankskip»: skip med enkelt dekk og innebygde og/eller frittstående tanker beregnet på transport av kjemikalier i flytende form. Typisk for kjemikalietankere er at de gjør det mulig å transportere og håndtere flere stoffer samtidig, og at tankene er utstyrt med spesielle overflatebelegg tilpasset den transporterte lastens art og den fare den medfører,
- c) «produkttankskip»: skip med enkelt dekk og innebygde og/eller frittstående tanker beregnet på transport av raffinerte petroleumsprodukter i flytende form,
- d) «tankskip for flytende naturgass» (LNG-tankskip): skip med enkelt dekk og innebygde og/eller frittstående tanker beregnet på transport av flytende naturgass.

Artikkkel 2

1. Med forbehold for nr. 2-6 skal direkte støtte til kontrakter om bygging av containerskip, produkttankskip og kjemikalietankskip samt LNG-tankskip anses som forenlig med det felles marked når det har vært konkurranse om kontrakten fra et sør-koreansk skipsverft med tilbud om en lavere pris.
2. Direkte støtte til kontrakter om bygging av LNG-tankskip kan tillates etter denne artikkkel bare for endelige kontrakter som undertegnes etter at Kommisjonen har kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* at den på grunnlag av undersøkelser som omfatter tidsrommet 2002 kan bekrefte at Fellesskapets industri på grunn av illojal konkurranse fra Sør-Korea har lidd alvorlig skade innenfor dette markedssegmentet.

3. Støtte etter denne artikkkel kan tillates for skipsbyggingskontrakter med en støtteintensitet på opptil 6 % av kontraktsverdien.

4. Denne forordning får ikke anvendelse på skip som leveres mer enn tre år etter datoene for undertegning av den endelige kontrakten. Kommisjonen kan likevel forlenge denne treårsfristen dersom den finner det berettiget på grunn av det aktuelle skipsbyggingsprosjektets teknisk kompliserte karakter eller på grunn av forsinkelser som skyldes uventede, betydelige og berettigede avbrudd i et skipsverfts arbeidsplan på grunn av ekstraordinære uforutsette omstendigheter utenfor skipsverftets kontroll.

5. Kommisjonen vil jevnlig gjennomgå de markedssegmentene som er støtteberettiget i henhold til nr. 1 for å finne klare bevis på at et bestemt markedssegment i Fellesskapet er blitt direkte skadelidende på grunn av illojale og uoversiktlige konkurransesvilkår.

6. Forordning (EF) nr. 1540/98 får tilsvarende anvendelse.

Artikkkel 3

Støtte som omhandlet i artikkkel 2 skal omfattes av bestemmelsene i traktatens artikkkel 88⁽¹⁾. Kommisjonen skal gjøre vedtak i samsvar med forordning (EF) nr. 659/1999 av 22. mars 1999 om fastsettelse av nærmere regler for anvendelsen av EF-traktatens artikkkel 88⁽²⁾.

Artikkkel 4

Denne forordning får anvendelse på endelige kontrakter som undertegnes i tidsrommet fra forordningen trer i kraft til den opphører å gjelde, med unntak for endelige kontrakter undertegnet før Fellesskapets kunngjøring i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* om at det har innledet en framgangsmåte for tvisteløsning mot Sør-Korea ved å anmode om samråd med Sør-Korea i samsvar med Verdens handelsorganisasjons overenskomst om regler og framgangsmåter for tvisteløsning, og på endelige kontrakter som undertegnes en måned eller mer etter Kommisjonens kunngjøring i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* om at framgangsmåten har ført til en løsning eller at den er innstilt fordi Fellesskapet anser den omforente protokollen som fullt ut gjennomført.

Artikkkel 5

Denne forordning trer i kraft dagen etter at den er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*, og opphører å gjelde 31. mars 2004.

⁽¹⁾ Nummereringen av artikler i traktaten om opprettelse av De europeiske Fellesskap ble endret ved Amsterdam-traktaten.

⁽²⁾ EFT L 83 av 27.3.1999, s. 1.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Luxembourg, 27. juni 2002.

For Rådet

M. ARIAS CAÑETE

Formann

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 2001/84/EF**2004/EØS/29/26****av 27. september 2001****om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 95,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽³⁾, på grunnlag av Forlikskomiteens felles forslag av 6. juni 2001, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Innenfor opphavsretten er følgeretten en uavhendelig og ufrasigelig rett som gir opphavsmannen til et originalverk av bildekunst rett til en økonomisk andel ved ethvert videresalg av det aktuelle verket.
- 2) Følgeretten er en avkastningsbringende rett som gjør det mulig for opphavsmannen/kunstneren å motta vederlag for hvert videresalg av verket. Gjenstanden for følgeretten er det fysiske verket, dvs. det medium det beskyttede verket inngår i.
- 3) Hensikten med følgeretten er å sikre opphavsmenn til bildekunstverker en del av det økonomiske utbyttet som deres originalverker frambringer. Følgeretten bidrar til å skape balanse mellom den økonomiske situasjonen til bildekunstverkenes opphavsmenn og situasjonen til andre kunstnere, som drar fordeler av den senere utnyttingen av sine verker.
- 4) Følgeretten er en integrert del av opphavsretten og utgjør en vesentlig særrettighet for opphavsmenn. Ved at følgerett innføres i alle medlemsstater, dekkes behovet for å sikre kunstnere et hensiktsmessig og ensartet vernenivå.
- 5) I samsvar med traktatens artikkel 151 nr. 4 skal Fellesskapet ta kulturelle forhold i betraktning når det utover sin virksomhet i henhold til andre bestemmelser i traktaten.
- 6) I Bern-konvensjonen om vern av litterære og kunstneriske verk er det fastsatt at følgeretten kan gjøres gjeldende bare dersom lovgivningen i den stat opphavsmannen er hjemmehørende i, tillater dette. Følgeretten er dermed valgfri og underlagt gjensidighetsprinsippet. Som vist

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 272 av 13.10.2001, s. 32, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 170/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XVII (Opphavsrett), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 24.

(¹) EFT C 178 av 21.6.1996, s. 16, og EFT C 125 av 23.4.1998, s. 8.

(²) EFT C 75 av 10.3.1997, s. 17.

(³) Europaparlamentsuttalelse av 9. april 1997 (EFT C 132 av 28.4.1997, s. 88), bekreftet 27. oktober 1999, Rådets felles holdning av 19. juni 2000 (EFT C 300 av 20.10.2000, s. 1) og europaparlamentsbeslutning av 13. desember 2000 (EFT C 232 av 17.8.2001, s. 173). Europaparlamentsbeslutning av 3. juli 2001 og rådsbeslutning av 19. juli 2001.

i dommen av 20. oktober 1993 i de forente saker C-92/92 og C-326/92 Phil Collins mfl.⁽⁴⁾, følger det av De europeiske fellesskaps domstols rettspraksis med hensyn til anvendelse av prinsippet om likebehandling fastsatt i traktatens artikkel 12, at nasjonale bestemmelser som inneholder gjensidighetsbestemmelser ikke kan legges til grunn for å nekte andre medlemsstaters statsborgere de rettigheter som innrømmes statsborgere i en medlemsstat. Anvendelsen av slike bestemmelser i fellesskapssammenheng er i strid med prinsippet om likebehandling, som følger av forbudet mot enhver forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet.

- 7) På bakgrunn av den gradvise internasjonaliseringen av fellesskapsmarkedet for moderne kunst og samtidskunst, som framskyndes av virkningene av den nye økonomien, og i en rettstilstand der få stater utenfor Den europeiske union anerkjenner følgeretten, er det av vesentlig betydning at Det europeiske fellesskap på utenrikspolitisk nivå innleder forhandlinger med henblikk på å gjøre artikkel 14b i Bern-konvensjonen obligatorisk.
- 8) Nettopp fordi det finnes et slikt internasjonalt marked samtidig som følgeretten ikke finnes i flere medlemsstater, og fordi det er store forskjeller mellom de nasjonale rettsordener som anerkjenner denne retten, er det nødvendig å fastsette overgangsbestemmelser med hensyn til både ikrafttredelse og materiell regulering av følgeretten, som vil bidra til å opprettholde det europeiske markeds konkurranseevne.
- 9) Følgeretten er på det nåværende tidspunkt fastsatt i den nasjonale lovgivningen til de fleste av medlemsstatene. Den lovgivning som eksisterer, har visse ulikheter, særlig med hensyn til hvilke verker som dekkes, hvem som er rettighetshaver, vederlagssatsen, hvilke transaksjoner som er underlagt retten og grunnlaget for beregning av vederlag. Hvorvidt følgeretten får anvendelse eller ikke, har en betydelig innvirkning på konkurransevilkårene i det indre marked, siden en eventuell betalingsplikt på grunnlag av følgerett er noe enhver som ønsker å selge et kunstverk må ta i betraktnsing. Følgeretten er dermed en faktor som bidrar til konkurransevirldning samt til flytting av salgsvirksomhet innenfor Fellesskapet.
- 10) Slike ulikheter med hensyn til følgerettens eksistens og anvendelse i medlemsstatene har en direkte negativ virkning på hvorvidt det indre marked for kunstverker fungerer tilfredsstillende i henhold til traktatens artikkel 14. I slike situasjoner utgjør traktatens artikkel 95 det hensiktsmessige rettslige grunnlag.

(⁴) Samling 1993 I, s. 5145.

- 11) Fellesskapets mål, som nedfelt i traktaten, er blant annet å skape grunnlag for en stadig nærmere sammenslutning mellom de europeiske folk, å styrke forbindelsene mellom Fellesskapets medlemsstater og å sikre dem økonomisk og sosial framgang gjennom felles innsats for å fjerne skrankene som deler Europa. For dette formål inneholder traktaten bestemmelser om opprettelse av et indre marked der hindringer for det frie varebytte, adgangen til å yte tjenester og etableringsfriheten er avskaffet, og om innføring av en ordning som sikrer at det ikke skjer en vridning av konkurransen i det indre marked. En harmonisering av medlemsstatenes lovgivning om følgeretten vil bidra til å virkeliggjøre disse målene.
- 12) Ved sjette rådsdirektiv (77/388/EØF) av 17. mai 1977 om harmonisering av medlemsstatenes lovgivning med hensyn til omsetningsavgift - Felles merverdiavgiftssystem: ensartet avgiftsgrunnlag⁽¹⁾, innføres gradvis et fellesskapssystem for skatter og avgifter som får anvendelse på blant annet kunstverker. Skattemessige tiltak alene er ikke tilstrekkelig til å sikre at kunstmarkedet fungerer harmonisk. Dette målet kan ikke nås uten harmonisering på området følgerett.
- 13) Eksisterende lovgivningsmessige forskjeller som har en forstyrrende virkning på det indre markeds virkemåte, bør fjernes og det bør forhindres at nye forskjeller oppstår. Det er ikke behov for å fjerne eller forhindre forskjeller som ikke forventes å skade det indre markeds virkemåte.
- 14) En forutsetning for at det indre marked skal kunne fungere godt er at det ikke oppstår vridning av konkurransevilkårene. Forskjeller mellom nasjonale bestemmelser for følgerett fører til konkurransevridning og flytting av salgsvirksomhet innenfor Fellesskapet samt forskjellsbehandling av kunstnere på grunnlag av hvor kunstverkene deres blir solgt. Dette spørsmålet har derfor tverrnasjonale aspekter som ikke kan bli regulert på en tilfredsstillende måte ved tiltak på medlemsstatsplan. Manglende fellesskapstiltak vil være i strid med traktatens krav om å bringe konkurransevridning og forskjellsbehandling til opphør.
- 15) Tatt i betraktning omfanget av forskjellene mellom nasjonale bestemmelser er det derfor nødvendig å vedta harmoniseringstiltak for å avhjelpe forskjeller mellom medlemsstatenes lovgivning på områder der slike forskjeller kan skape eller opprettholde vridning av konkurransevilkårene. Det synes likevel ikke nødvendig å harmonisere alle bestemmelsene i medlemsstatenes lovgivning om følgerett, og for å gi så stort rom for nasjonal beslutningstaking som mulig, er det tilstrekkelig å begrense harmoniseringen til de nasjonale bestemmelser som har den mest direkte innvirkningen på det indre markeds virkemåte.
- 16) Dette direktivet samsvarer derfor i sin helhet med nærhets- og forholdsmessighetsprinsippet som fastsatt i traktatens artikkel 5.
- 17) I henhold til rådsdirektiv 93/98/EØF av 29. oktober 1993 om harmonisering av vernetiden for opphavsrett og visse nærliggende rettigheter⁽²⁾ varer opphavsretten i 70 år etter opphavsmannens død. Følgeretten bør ha samme varighet. Følgelig kan bare originalverker av moderne kunst og samtidskunst komme inn under virkeområdet for følgeretten. For at denne rett skal kunne innføres i rettsordenen i de medlemsstater som ved dette direktivs vedtakelse ikke anvender følgerett for kunstnere, og for at markedsdeltakere i disse medlemsstatene gradvis skal kunne tilpasse seg nevnte rett samtidig som de opprettholder sin økonomiske levedyktighet, bør de aktuelle medlemsstatene i en begrenset overgangsperiode gis rett til å velge ikke å anvende følgerett for dem som er rettighetshavere etter kunstnerens død.
- 18) Følgerettens virkeområde bør utvides til å omfatte alt videresalg, unntatt videresalg som utføres direkte mellom personer som handler som privatpersoner uten deltagning av en profesjonell aktør på kunstmarkedet. Denne retten bør ikke utvides til å omfatte videresalg fra privatpersoner til ideelle museer som er åpne for publikum. Med hensyn til den særskilte situasjonen til kunstgallerier som kjøper kunstverker direkte fra opphavsmannen, bør medlemsstatene ha mulighet til å frita fra følgerett videresalg som skjer innen tre år etter anskaffelsen av verket. Kunstnerens interesser bør også ivaretas ved å begrense dette unntaket til å gjelde videresalg der videresalgsprisen ikke overstiger 10 000 euro.
- 19) Det bør gjøres klart at den harmonisering som dette direktivet innebærer, ikke får anvendelse på forfatteres og komponisters originalmanusskripter.
- 20) Det bør fastsettes effektive regler på grunnlag av erfaringer som allerede er oppnådd på nasjonalt plan med hensyn til følgerett. Vederlaget bør beregnes som en prosentsats av salgsprisen, og ikke av et verks økning i verdi i forhold til den opprinnelige.
- 21) De kategorier kunstverker som er omfattet av følgeretten bør harmoniseres.

⁽¹⁾ EFT L 145 av 13.6.1977, s. 1. Direktivet sist endret ved direktiv 1999/85/EF (EFT L 277 av 28.10.1999, s. 34).

⁽²⁾ EFT L 290 av 24.11.1993, s. 9.

- 22) Gjennom ikke å anvende følgerett for beløp under minstebeløpsgrensen kan man unngå uforholdsmessig høye innkrevings- og forvaltningskostnader i forhold til kunstnerens utbytte. I samsvar med nærhetsprinsippet bør medlemsstatene likevel ha rett til å fastsette nasjonale beløpsgrenser som er lavere enn fellesskapsbeløpsgrensen, for å fremme nye kunstneres interesser. På grunn av de lave beløpene er det ikke forventet at dette unntaket vil ha noen betydelig virkning på det indre markeds virkemåte.
- 23) De enkelte medlemsstaters satser for anvendelse av følgeretten varierer for tiden betydelig. For at det indre marked for moderne kunst og samtidskunst skal fungere effektivt er det viktig at det fastsettes mest mulig ensartede satser.
- 24) For å ivareta de motstridende interessene i markedet for originalkunstverker er det ønskelig å fastsette et system med fallende satser for ulike prissjikt. Det er viktig å redusere risikoen for flytting av salgsvirksomhet og omgåelse av fellesskapsreglene for følgerett.
- 25) Det bør i prinsippet være selger som betaler vederlaget. Medlemsstatene bør ha mulighet til å fastsette unntak fra dette prinsippet med hensyn til betalingsansvaret. Selger er den person eller det foretak i hvis navn salget er gjennomført.
- 26) Det bør innføres en mulighet for regelmessige justeringer av beløpsgrensen og satsene. For dette formål bør Kommisjonen pålegges oppgaven å utarbeide regelmessige rapporter om den faktiske anvendelsen av følgeretten i medlemsstatene og om innvirkningen på kunstmarkedet i Fellesskapet, og eventuelt legge fram forslag til endringer av dette direktiv.
- 27) Det må fastsettes hvem som har rett til følgerettsvederlag samtidig som det tas behørig hensyn til nærhetsprinsippet. Dette direktiv bør derfor ikke berøre medlemsstatenes arverettslovgivning. Rettighetshaverne etter opphavsmannen må likevel fullt ut kunne nyte godt av følgeretten etter opphavsmannens død, ihvertfall etter at ovennevnte overgangsperiode er utløpt.
- 28) Medlemsstatene er ansvarlige for å regulere utøvelsen av følgeretten, særlig med hensyn til hvordan den blir forvaltet. Forvaltningen kan eventuelt overlates til en rettighetshaverorganisasjon. Medlemsstatene bør sikre at rettighetshaverorganisasjonene arbeider på en åpen og effektiv måte. Medlemsstatene bør også sikre at vederlag som er tiltenkt opphavsmenn fra andre medlemsstater, faktisk blir innkrevd og utbetalt. Dette direktiv berører ikke medlemsstatenes ordninger og avtaler for innkreving og utbetaling.
- 29) Følgeretten bør omfatte bare borgere i Fellesskapet samt opphavsmenn fra tredjestaer som gir tilsvarende vern til opphavsmenn som er borgere av en medlemsstat. En medlemsstat bør ha muligheten til å utvide denne retten til utenlandske opphavsmenn som har sitt vanlige bosted i den medlemsstaten.
- 30) Det bør opprettes passende ordninger for kontroll av transaksjoner for på en praktisk måte å sikre en effektiv anvendelse av følgeretten i medlemsstatene. Dette betyr også en rett for opphavsmannen eller vedkommendes representant til å innhente alle nødvendige opplysninger fra den fysiske eller juridiske person som er forpliktet til å betale vederlaget. Medlemsstater som innfører kollektiv forvaltning av følgeretten, kan også fastsette at bare de organer som er ansvarlige for den kollektive forvaltningen, har rett til å innhente opplysninger —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

KAPITTEL I

VIRKEOMRÅDE

Artikkelf 1

Følgerettens gjenstand

1. Medlemsstatene skal til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk fastsette en følgerett, som defineres som en uavhendelig rett som opphavsmannen heller ikke på forhånd kan gi avkall på, og som gir rett til å motta et vederlag på grunnlag av salgsprisen som oppnås ved ethvert videresalg etter opphavsmannens første avhending av verket.
2. Den rett som er nevnt i nr. 1 får anvendelse på alt videresalg der profesjonelle aktører på kunstmarkedet er involvert som selgere, kjøpere eller formidlere, herunder auksjonhus, kunstgallerier og generelt alle kunsthendlere.
3. Medlemsstatene kan fastsette at retten som er nevnt i nr. 1 ikke får anvendelse på videresalg når selgeren har anskaffet verket direkte fra opphavsmannen under tre år før videresalget, og når videresalgsprisen ikke overstiger 10 000 euro.
4. Vederlaget skal betales av selgeren. Medlemsstatene kan fastsette at en av de andre fysiske eller juridiske personene som er nevnt i nr. 2 enn selgeren skal ha ansvaret for å betale vederlaget knyttet til følgeretten, enten alene eller sammen med selgeren.

*Artikkelf 2***Kunstverker som omfattes av følgeretten**

1. I dette direktiv menes med «originalkunstverker», bildekunstverker som kollasjer, malerier, tegninger, stikk, trykk, litografier, skulpturer, bildetepper, keramikk, glassvarer og fotografier, såfremt de er utført av kunstneren selv eller er eksemplarer som regnes som originalkunstverker.

2. Eksemplarer av kunstverker som omfattes av dette direktiv, som er utført i begrenset antall av kunstneren selv eller under vedkommendes ansvar, skal for dette direktivs formål regnes som originalkunstverk. Slike eksemplarer vil normalt være nummerert, signert eller på annen måte behørig autorisert av kunstneren.

KAPITTEL II**SÆRLIGE BESTEMMELSER***Artikkelf 3***Beløpsgrense**

1. Medlemsstatene skal fastsette en minste salgspris som utgjør grensen for når de salg som er nevnt i artikkelf 1, omfattes av følgeretten.

2. Denne minste salgsprisen kan under ingen omstendigheter overstige 3 000 euro.

*Artikkelf 4***Satser**

1. Vederlaget som er nevnt i artikkelf 1 skal fastsettes etter følgende satser:

- a) 4 % for den del av salgsprisen som ikke overstiger 50 000 euro,
- b) 3 % for den del av salgsprisen som ligger mellom 50 000,01 euro og 200 000 euro,
- c) 1 % for den del av salgsprisen som ligger mellom 200 000,01 euro og 350 000 euro,
- d) 0,5 % for den del av salgsprisen som ligger mellom 350 000,01 euro og 500 000 euro,
- e) 0,25 % for den del av salgsprisen som overstiger 500 000 euro.

Det samlede vederlaget kan uansett ikke overstige 12 500 euro.

2. Som unntak fra nr. 1 kan medlemsstatene anvende en sats på 5 % for den del av salgsprisen som er nevnt i nr. 1 bokstav a).

3. Dersom minste salgspris fastsettes lavere enn 3 000 euro, skal medlemsstaten likeledes fastsette den sats som skal anvendes på den del av salgsprisen som ligger mellom denne og 3 000 euro, og denne satsen kan ikke være lavere enn 4 %.

*Artikkelf 5***Utrekningsgrunnlag**

Salgsprisene som er nevnt i artikkelf 3 og 4 er uten avgifter.

*Artikkelf 6***Personer med rett til å motta følgeretsvederlag**

1. Vederlaget som er fastsatt i artikkelf 1 skal betales til verkets opphavsmann, og med forbehold for artikkelf 8 nr. 2, til rettsetterfølgerne etter opphavsmannens død.

2. Medlemsstatene kan fastsette obligatorisk eller valgfri kollektiv forvaltning av vederlaget fastsatt i artikkelf 1.

*Artikkelf 7***Tredjestaatsborgere med rett til å motta følgeretsvederlag**

1. Medlemsstatene skal fastsette at opphavsmenn som er borgere i tredjestaater, og med forbehold for artikkelf 8 nr. 2, deres rettsetterfølgere, skal omfattes av følgeretten i samsvar med dette direktivet og lovgivningen i den aktuelle medlemsstaten bare dersom lovgivningen i den staten der opphavsmannen eller vedkommendes rettsetterfølger er borgere, gir følgerettsvern for opphavsmenn fra medlemsstatene og deres rettsetterfølgere.

2. Kommisjonen skal på grunnlag av opplysninger fra medlemsstatene så snart som mulig utarbeide en veiledende liste over de tredjestaater som oppfyller vilkåret i nr. 1. Denne listen skal ajourføres.

3. Enhver medlemsstat kan behandle opphavsmenn som ikke er borgere i en medlemsstat, men som har sitt vanlige bosted i medlemsstaten, på samme måte som sine egne borgere med hensyn til følgerettsvern.

*Artikkelf 8***Vernetid for følgeretten**

1. Vernetiden for følgeretten skal tilsvare den som er fastsatt i artikkelf 1 i direktiv 93/98/EØF.

2. Som unntak fra nr. 1 behøver ikke de medlemsstaater som ikke anvender følgeretten (på den ikrafttredelsesdato som er nevnt i artikkelf 13), i en periode som utløper senest 1. januar 2010, anvende følgerett for kunstnerens rettsetterfølgere etter kunstnerens død.

3. En medlemsstat som nr. 2 får anvendelse på, kan gis en frist på ytterligere to år før den må anvende følgerett til fordel for kunstnerens rettsetterfølgere etter vedkommendes død, dersom dette er nødvendig for at markedsdeltakerne i medlemsstaten gradvis skal kunne tilpasse seg følgerettssystemet samtidig som de opprettholder sin økonomiske levedyktighet. Minst tolv måneder før utløpet av fristen nevnt i nr. 2, skal medlemsstaten informere Kommisjonen og framlegge sine grunner slik at Kommisjonen etter hensiktsmessige høringer kan avgjøre sin uttalelse senest tre måneder etter mottak av denne informasjonen. Dersom medlemsstaten ikke følger Kommisjonens uttalelse, skal den innen en måned underrette Kommisjonen om dette, og begrunne sin avgjørelse. Meldingen og begrunnelsen fra medlemsstaten samt Kommisjonens uttalelse skal offentliggjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende* og oversendes Europaparlamentet.

4. Dersom det innen utløpet av fristen nevnt i artikkel 8 nr. 2 og 3 oppnås positive resultater i internasjonale forhandlinger om utvidelse av følgeretten på internasjonalt plan, skal Kommisjonen framlegge passende forslag.

Artikkelen 9

Rett til å innhente opplysninger

Medlemsstatene skal fastsette at de berettigede personer etter artikkel 6, i en periode på tre år etter videresalget, kan kreve at de profesjonelle aktørene på kunstmarkedet som er nevnt i artikkel 1 nr. 2 framlegger alle opplysninger som kan være nødvendige for å sikre utbetaling av vederlag i forbindelse med videresalget.

KAPITTEL III

SLUTTBESTEMMELSER

Artikkelen 10

Anvendelse over tid

Dette direktivet får anvendelse på alle originalkunstverker som definert i artikkel 2 som 1. januar 2006 fortsatt vernes av medlemsstatenes lovgivning om opphavsrett, eller som på det tidspunktet oppfyller kriteriene for vern i henhold til bestemmelsene i dette direktivet.

Artikkelen 11

Revisjonsbestemmelse

1. Kommisjonen skal innen 1. januar 2009 og deretter hvert fjerde år framlegge for Europaparlamentet, Rådet og Den økonomiske og sosiale komité en rapport om gjennomføringen og virkningene av dette direktivet, med særlig vekt på konkurransesonen til fellesskapsmarkedet for moderne kunst og samtidskunst, særlig med hensyn til Fellesskapets stilling i forhold til relevante markeder som ikke anvender følgerett samt på å fremme kunstnerisk utfoldelse og på forvaltningsreglene i medlemsstatene. Kommisjonen skal særlig undersøke virkningene på det indre marked og følgene av innføringen av følgerett i de medlemsstater som ikke anvendte den i nasjonal lovgivning før dette direktivs ikrafttredelse. Kommisjonen skal eventuelt framlegge forslag til tilpasninger av minstebeløpsgrensen og vederlagssatsene for å ta hensyn til endringene på området, forslag med hensyn til det høyeste beløpet som er fastsatt i artikkel 4 nr. 1 samt alle andre forslag den finner nødvendige for å gjøre dette direktivet mer effektivt.

2. Et kontaktutvalg skal nedsettes. Det skal være sammensatt av representanter for vedkommende myndigheter i medlemsstatene. Det skal ledes av en representant for Kommisjonen og skal samles enten på initiativ fra lederen eller på anmodning fra en medlemsstats delegasjon.

3. Utvalgets oppgaver skal være følgende:

- organisere samråd om alle spørsmål som oppstår i tilknytning til anvendelsen av dette direktivet,
- lette utvekslingen av informasjon mellom Kommisjonen og medlemsstatene om den relevante utviklingen på kunstmarkedet i Fellesskapet.

Artikkelen 12

Gjenomføring

1. Medlemsstatene skal innen 1. januar 2006 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktivet. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktivet, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktivet omhandler.

Artikkelen 13

Ikrafttredelse

Dette direktivet trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkelen 14

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 27. september 2001.

For Europaparlamentet

N. FONTAINE

President

For Rådet

C. PICQUÉ

Formann

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 2002/14/EF**2004/EØS/29/27****av 11. mars 2002****om fastsettelse av en generell ramme for informasjon til og konsulasjon med arbeidstakere i Det europeiske fellesskap(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 137 nr. 2,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽³⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽⁴⁾, på grunnlag av Forlikskomiteens felles forslag av 23. januar 2002, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til traktatens artikkel 136 skal Fellesskapet og medlemsstatene særlig ha som mål å fremme dialogen mellom partene i arbeidslivet.
- 2) I nr. 17 i fellesskapspakten om grunnleggende sosiale rettigheter for arbeidstakere er det blant annet fastsatt at informasjon til, konsulasjon med og medbestemmelse for arbeidstakere må utvikles på en hensiktsmessig måte, idet det tas hensyn til gjeldende praksis i de ulike medlemsstatene.
- 3) Kommisjonen har konsultert partene i arbeidslivet på fellesskapsplan om mulige retningslinjer for et fellesskapstiltak for informasjon til og konsulasjon med arbeidstakere i foretakene i Fellesskapet.
- 4) Etter denne konsulasjonen anså Kommisjonen at det var ønskelig med et fellesskapstiltak, og konsulterte på nytt partene i arbeidslivet om innholdet i det planlagte forslaget, og partene i arbeidslivet har avgitt sine uttalelser til Kommisjonen.
- 5) Etter denne annen fase av konsulasjonen har partene i arbeidslivet ikke underrettet Kommisjonen om at de ønsker å begynne den prosess som kan føre til at det inngår en avtale.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 80 av 23.3.2002, s. 29, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 172/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalems vedlegg XVIII (Helse og sikkerhet på arbeidsplassen, arbeidsrett og lik behandling av kvinner og menn), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 25.

(¹) EFT C 2 av 5.1.1999, s. 3.

(²) EFT C 258 av 10.9.1999, s. 24.

(³) EFT C 144 av 16.5.2001, s. 58.

(⁴) Europaparlamentsuttalelse av 14. april 1999 (EFT C 219 av 30.7.1999, s. 223), bekreftet 16. september 1999 (EFT C 54 av 25.2.2000, s. 55), Rådets felles holdning av 27. juli 2001 (EFT C 307 av 31.10.2001, s. 16) og europaparlamentsbeslutning av 23. oktober 2001 (ennå ikke kunngjort i EFT). Europaparlamentsbeslutning av 5. februar 2002 og rådsbeslutning av 18. februar 2002.

- 6) De eksisterende rettslige rammene på fellesskapsplan og på nasjonalt plan for å sikre arbeidstakerne deltaking i foretakets drift og i de beslutningene som gjelder dem, har ikke alltid kunnet hindre at alvorlige beslutninger som gjelder arbeidstakerne har blitt truffet og offentliggjort, uten at det på forhånd har blitt iverksatt egnede framgangsmåter for informasjon og konsulasjon.
- 7) Det er viktig å styrke den sosiale dialogen og fremme gjensidig tillit innenfor foretakene for å gjøre det lettere å foregripe risikoer, gjøre organiseringen av arbeidet mer smidig og lette arbeidstakerne adgang til opplæring i foretaket, samtidig som sikkerheten ivaretas, øke arbeidstakerne bevissthet om behov for tilpasninger, gjøre arbeidstakerne mer innstilt på å medvirke i tiltak og aktiviteter for å øke deres muligheter til sysselsetting, fremme arbeidstakerne deltaking i foretakets drift og utforming av dets framtid samt styrke foretakets konkurranseevne.
- 8) Det er særlig behov for å fremme og styrke informasjonen og konsulasjonen om situasjonen for og den forventede utvikling av sysselsettingen i foretaket, og når arbeidsgiverens vurdering er at sysselsettingen innenfor foretaket kan være truet, om eventuelle planlagte foregripende tiltak, særlig i form av opplæring og kompetanseutvikling for arbeidstakerne, for å motvirke den negative utviklingen eller begrense følgene av den og øke mulighetene til sysselsetting og tilpasningsevnen hos de arbeidstakerne som kan bli berørt.
- 9) Informasjon og konsulasjon i rett tid er en forutsetning for at det skal lykkes å omstrukturere foretak og tilpasse dem til de nye vilkårene som globalisering av økonomien skaper, særlig gjennom utvikling av nye former for organisering av arbeidet.
- 10) Fellesskapet har utarbeidet og gjennomført en sysselsettingsstrategi som bygger på begrepene «foregripelse», «forebygging» og «mulighet til sysselsetting», som skal utgjøre de viktigste elementene i alle offentlige tiltak som kan få positiv innvirkning på sysselsettingen, herunder tiltak innenfor det enkelte foretak, ved å styrke den sosiale dialog med sikte på å fremme endringer som er forenlig med å fastholde det overordnede målet om sysselsetting.

- 11) Den videre utvikling av det indre marked må skje på en harmonisk måte, slik at de grunnleggende verdiene som våre samfunn bygger på bevares, og det sikres at alle borgere kan dra nytte av den økonomiske utviklingen.
- 12) Innledningen av tredje fase av Den økonomiske og monetære union har medført et utvidet og sterkere konkurransepress på europeisk plan, noe som krever mer omfattende støttetiltak på nasjonalt plan.
- 13) De eksisterende rettslige rammene for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne på fellesskapsplan og på nasjonalt plan dreier seg ofte i altfor stor grad om hvordan endringsprosessen behandles etterpå, unnlater å ta i betraktning de økonomiske sidene ved beslutningene og bidrar verken til en virkelig foregripelse av sysselsettingsutviklingen i foretaket eller til forebygging av risiko.
- 14) Hele denne politiske, økonomiske, sosiale og rettslige utviklingen gjør det nødvendig med en tilpasning av den eksisterende rettslige rammen for fastsettelse av de rettslige og praktiske virkemidler som gjør det mulig å utøve retten til informasjon og konsultasjon.
- 15) Dette direktiv berører ikke nasjonale ordninger som innebærer at utøvelse av denne retten i praksis forutsetter en kollektiv viljesytring fra de som har en slik rett.
- 16) Dette direktiv berører ikke ordninger som fastsetter direkte medvirkning fra arbeidstakerne, så lenge disse til enhver tid har mulighet til å utøve retten til informasjon og konsultasjon gjennom sine representanter.
- 17) Ettersom målene for det foreslalte tiltak, å skape en ramme for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne som er tilpasset den nye europeiske situasjonen, som beskrevet ovenfor, ikke i tilstrekkelig grad kan nås av medlemsstatene, og derfor på grunn av omfanget eller virkningene av det foreslalte tiltaket, kan nås bedre av Fellesskapet, kan Fellesskapet vedta tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 18) Målet med denne generelle rammen er å fastsette minstekrav som får anvendelse i hele Fellesskapet, uten at dette hindrer medlemsstatene i å fastsette bestemmelser som er gunstigere for arbeidstakerne.
- 19) Målet med denne generelle rammen er også å unngå administrative, finansielle og rettslige byrder som kan hindre opprettelse og utvikling av små og mellomstore bedrifter. For dette formål bør dette direktivs virkeområde etter medlemsstatenes eget valg begrenses til foretak med minst 50 arbeidstakere eller virksomheter med minst 20 arbeidstakere.
- 20) Dette tar hensyn til og berører ikke andre nasjonale tiltak og annen nasjonal praksis som tar sikte på å fremme sosial dialog innenfor foretak som ikke omfattes av dette direktiv og innenfor offentlig forvaltning.
- 21) Medlemsstater som ikke har noen lovfestet ordning for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne eller for arbeidstakerrepresentasjon, bør imidlertid i en overgangsperiode ha mulighet til ytterligere å begrense direktivets virkeområde med hensyn til antall arbeidstakere.
- 22) En fellesskapsramme for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne bør begrense byrdene for foretak eller virksomheter til et minimum, samtidig som det sikres at de tilstår rettighetene kan utøves på en effektiv måte.
- 23) Dette direktivs mål skal nås ved at det fastsettes en generell ramme som omfatter prinsipper, definisjoner og vilkår for informasjon og konsultasjon, som medlemsstatene skal overholde og tilpasse sine nasjonale forhold, samtidig som det sikres at partene i arbeidslivet eventuelt spiller en ledende rolle ved at de ved avtale fritt får fastsette de vilkår for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne som de mener samsvarer best med deres behov og ønsker.
- 24) De særlege regler for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne som visse steder finnes i nasjonal lovgivning, og som gjelder foretak eller virksomheter med politisk, yrkesorganisatorisk, religiøst, veldig, pedagogisk, vitenskapelig eller kunstnerisk formål samt informasjons- eller meningsutvekslingsformål, bør ikke berøres.
- 25) Foretak og virksomheter bør vernes mot at visse særlig følsomme opplysninger spres.
- 26) Arbeidsgiveren bør ha rett til å unnlate å informere og holde konsultasjon når dette vil være til stor skade for foretaket eller virksomheten, eller når vedkommende omgående må etterkomme et påbud fra en tilsyns- eller overvåkningsmyndighet.
- 27) Informasjon og konsultasjon innebærer både rettigheter og plikter for partene i arbeidslivet på foretaks- eller virksomhetsnivå.

- 28) Forvaltningsmessige eller rettslige framgangsmåter samt sanksjoner som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrekkende, bør anvendes i tilfelle manglende oppfyllelse av forpliktelsene som følger av dette direktiv.
- 29) Dette direktiv bør ikke berøre andre, mer detaljerte bestemmelser i rådsdirektiv 98/59/EF av 20. juli 1998 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om masseoppsigelser⁽¹⁾ og i rådsdirektiv 2001/23/EF av 12. mars 2001 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om ivaretakelse av arbeidstakernes rettigheter ved overdragelse av foretak, virksomheter eller deler av foretak eller virksomheter⁽²⁾.
- 30) Dette direktiv bør ikke berøre andre rettigheter til informasjon og konsultasjon, herunder dem som følger av rådsdirektiv 94/45/EØF av 22. september 1994 om opprettelse av et europeisk samarbeidsutvalg eller en framgangsmåte i foretak som omfatter virksomhet i flere medlemsstater og i konserner som omfatter foretak i flere medlemsstater, med sikte på å informere og konsultere arbeidstakere⁽³⁾.
- 31) Gjennomføringen av dette direktiv bør ikke tjene som begrunnelse for å senke det alminnelige vernenivået for arbeidstakere på det området som dekkes av direktivet —

Artikkelf 2

Definisjoner

I dette direktiv menes med:

- a) «foretak», offentlig eller privat foretak som driver økonomisk virksomhet, enten formålet med virksomheten er gevinst eller ikke, beliggende på en medlemsstats territorium,
- b) «virksomhet», en foretaksenhet definert i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis, der det drives økonomisk virksomhet på varig grunnlag med bruk av menneskelige og materielle ressurser, beliggende på en medlemsstats territorium,
- c) «arbeidsgiver», en fysisk eller juridisk person som er part i en arbeidsavtale eller et arbeidsforhold med arbeidstakere i samsvar med nasjonal lovgivning og praksis,
- d) «arbeidstaker», enhver person som i vedkommende medlemsstat er beskyttet som arbeidstaker etter nasjonal arbeidsrett og i samsvar med nasjonal praksis,
- e) «arbeidstakerrepresentanter», arbeidstakerrepresentanter fastsatt i henhold til nasjonal lovgivning og/eller praksis,
- f) «informasjon», arbeidsgiverens formidling av opplysninger til arbeidstakerrepresentantene for at de skal kunne sette seg inn i den aktuelle sak og undersøke den,
- g) «konsultasjon», meningsutveksling og opprettelse av en dialog mellom arbeidstakerrepresentantene og arbeidsgiveren.

Artikkelf 3

Virkeområde

1. Dette direktiv får etter medlemsstatenes eget valg anvendelse på:
  - a) foretak som sysselsetter minst 50 arbeidstakere i en medlemsstat, eller
  - b) virksomheter som sysselsetter minst 20 arbeidstakere i en medlemsstat.

Medlemsstatene skal selv fastsette metoden for beregning av terskelverdiene for sysselsatte arbeidstakere.

2. I samsvar med dette direktivs prinsipper og formål kan medlemsstatene fastsette særlege bestemmelser for foretak og virksomheter med direkte og overveiende politisk, yrkesorganisatorisk, religiøst, veldedig, pedagogisk, vitenskapelig eller kunstnerisk formål samt informasjons- eller meningsutvekslingsformål, under forutsetning av at bestemmelser av denne art allerede finnes i den nasjonale lovgivning på datoен for dette direktivs ikrafttredelse.
3. Medlemsstatene kan fravike dette direktiv ved å fastsette særlege bestemmelser for besetninger på havgående skip.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkelf 1

Formål og prinsipper

1. Dette direktiv har som formål å fastsette en generell ramme med minstekrav for arbeidstakeres rett til informasjon og konsultasjon i foretak eller virksomheter innenfor Fellesskapet.
2. De nærmere reglene for informasjon og konsultasjon skal slik utformes og gjennomføres i samsvar med nasjonal lovgivning og de enkelte medlemsstatenes praksis for forholdet mellom partene i arbeidslivet at de virker effektivt.
3. De nærmere reglene for informasjon og konsultasjon skal fastsettes eller gjennomføres i en atmosfære av samarbeid mellom arbeidsgiveren og arbeidstakernes representanter, i gjensidig respekt for respektive rettigheter og forpliktelser, og idet det tas hensyn til både foretakets eller virksomhetens og arbeidstakernes interesser.

(¹) EFT L 225 av 12.8.1998, s. 16.

(²) EFT L 82 av 22.3.2001, s. 16.

(³) EFT L 254 av 30.9.1994, s. 64. Direktivet sist endret ved direktiv 97/74/EF (EFT L 10 av 16.1.1998, s. 22).

*Artikkelf 4***Nærmere regler for informasjon og konsultasjon**

1. I samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 1 og uten at det berører gjeldende bestemmelser og/eller praksis som er gunstigere for arbeidstakerne, skal medlemsstatene fastsette nærmere regler for utøvelsen av retten til informasjon og konsultasjon på hensiktsmessig nivå i samsvar med denne artikkel.

2. Informasjonen og konsultasjonen skal omfatte :

- a) informasjon om den seneste og forventede utvikling i foretakets eller virksomhetens virksomhet og den økonomiske situasjon,
- b) informasjon og konsultasjon om situasjonen, strukturen og den forventede utviklingen for sysselsettingen i foretaket eller virksomheten, og om eventuelle planlagte foregripende tiltak, særlig når sysselsettingen er truet,
- c) informasjon og konsultasjon om beslutninger som kan føre til betydelige endringer i organiseringen av arbeidet eller i arbeidsavtalene, herunder dem som er omfattet av fellesskapsbestemmelsene nevnt i artikkel 9 nr. 1.

3. Informasjonen skal gis på et slikt tidspunkt, på en slik måte og med et slikt innhold som er hensiktsmessig og som gjør det mulig særlig for arbeidstakerrepresentantene å foreta en hensiktsmessig undersøkelse og eventuelt forberede konsultasjonen.

4. Konsultasjonen skal finne sted:

- a) på et tidspunkt, på en måte og med et innhold som er hensiktsmessig,
- b) på et ledelses- og representasjonsnivå som er relevant for saken som behandles,
- c) på grunnlag av opplysninger fra arbeidsgiveren i samsvar med artikkel 2 bokstav f) og den uttalelse som arbeidstakerrepresentantene har rett til å avgj.,
- d) på en slik måte at det er mulig for arbeidstakerrepresentantene å møte arbeidsgiveren og få et grunngitt svar på ethvert standpunkt de måtte uttrykke,
- e) med sikte på å oppnå en avtale om beslutninger som ligger under arbeidsgiverens myndighet som nevnt i nr. 2 bokstav c).

*Artikkelf 5***Informasjon og konsultasjon på grunnlag av en avtale**

Medlemsstatene kan overlate til partene i arbeidslivet på et hensiktsmessig nivå, herunder på foretaks- og virksomhetsnivå, fritt og på et hvilket som helst tidspunkt ved en avtale etter forhandling å fastsette nærmere bestemmelser for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne. I disse avtalene og i avtaler som forelå på datoene fastsatt i artikkel 11, samt i alle

etterfølgende fornyelser av slike avtaler, kan det i samsvar med prinsippene fastsatt i artikkel 1 og på de vilkår og med de begrensninger som fastsettes av medlemsstatene, fastsettes bestemmelser som avviker fra dem nevnt i artikkel 4.

*Artikkelf 6***Fortrolige opplysninger**

1. Medlemsstatene skal fastsette, på de vilkår og innenfor de grenser som er fastsatt i nasjonal lovgivning, at arbeidstakerrepresentantene og de sakkyndige som eventuelt bistår dem verken overfor arbeidstakere eller tredjemann skal ha rett til å røpe opplysninger som de i foretakets eller virksomhetens rettmessige interesse har mottatt i fortrolighet. Denne forpliktelse skal fortsette å gjelde uansett hvor representantene eller de sakkyndige befinner seg, selv etter at deres mandatperiode har utløpt. En medlemsstat kan likevel tillate arbeidstakerrepresentantene og enhver som bistår dem å formidle fortrolige opplysninger til arbeidstakere og tredjemann som er underlagt taushetsplikt.

2. Medlemsstatene skal fastsette at en arbeidsgiver i særlige tilfeller og på de vilkår og innenfor de grenser som er fastsatt i nasjonal lovgivning, ikke skal være forpliktet til å gi opplysninger eller foreta konsultasjoner som er av en slik art at de i henhold til objektive kriterier i sterk grad vil forstyrre foretakets eller virksomhetens virksomhet eller kunne skade foretaket eller virksomheten.

3. Uten at eksisterende nasjonale framgangsmåter berøres, skal medlemsstatene fastsette forvaltningsmessige eller rettslige framgangsmåter ved klage, for tilfeller da arbeidsgiveren krever hemmelighold eller ikke gir opplysninger i henhold til nr. 1 og 2. De kan dessuten fastsette framgangsmåter som sikrer at vedkommende opplysninger forblir fortrolige.

*Artikkelf 7***Vern av arbeidstakerrepresentanter**

Medlemsstatene skal sørge for at arbeidstakerrepresentantene, når de utover sin funksjon, gis tilstrekkelig vern og tilstrekkelige garantier til at de kan utføre sine oppgaver på en hensiktsmessig måte.

*Artikkelf 8***Vern av rettigheter**

1. Medlemsstatene skal sørge for at det treffes egnede tiltak dersom arbeidsgiveren eller arbeidstakerrepresentantene ikke overholder dette direktivet. De skal særlig sørge for at det finnes hensiktsmessige forvaltningsmessige eller rettslige framgangsmåter for å sikre at forpliktelsene som følger av dette direktivet, blir gjort gyldende.

2. Medlemsstatene skal fastsette passende sanksjoner som får anvendelse dersom arbeidsgiveren eller arbeidstakerrepresentantene overtrer bestemmelsene i dette direktiv. Sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskreckende.

Artikkkel 9

Forholdet mellom dette direktiv og andre fellesskapsbestemmelser og nasjonale bestemmelser

1. Dette direktiv berører ikke de særlige framgangsmåtene for informasjon og konsultasjon som er nevnt i artikkel 2 i direktiv 98/59/EF og i artikkel 7 i direktiv 2001/23/EF.
2. Dette direktiv berører ikke bestemmelser som vedtas i samsvar med direktiv 94/45/EF og 97/74/EF.
3. Dette direktiv berører ikke andre rettigheter til informasjon, konsultasjon og medbestemmelse i henhold til nasjonal lovgivning.
4. Gjennomføringen av dette direktiv skal ikke tjene som begrunnelse for tilbakegang i forhold til den eksisterende situasjon i medlemsstatene og i forhold til det alminnelige vernenivået for arbeidstakere på de områder som omfattes av direktivet.

Artikkkel 10

Overgangsbestemmelser

Uten hensyn til artikkel 3 kan en medlemsstat der det på datoan for dette direktivs ikrafttredelse verken finnes noen alminnelig, varig og lovfestet ordning for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakerne, eller noen alminnelig, varig og lovfestet ordning for arbeidstakerrepresentasjon på arbeidsplassen som tillater arbeidstakerne å representeres for nevnte formål, begrense anvendelsen av de nasjonale bestemmelsene om gjennomføring av dette direktiv til:

- a) foretak som sysselsetter minst 150 arbeidstakere eller virksomheter som sysselsetter minst 100 arbeidstakere, inntil 23. mars 2007, og
- b) foretak som sysselsetter minst 100 arbeidstakere eller virksomheter som sysselsetter minst 50 arbeidstakere, i løpet av året som følger etter datoan nevnt i bokstav a).

Artikkkel 11

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 23. mars 2005 vedta lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, eller sørge for at partene i arbeidslivet innen denne dato innfører de nødvendige bestemmelser ved avtale, idet medlemsstatene skal treffen alle nødvendige tiltak for til enhver tid å kunne garantere de resultatene som pålegges i dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.
2. Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmore regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

Artikkkel 12

Revisjon foretatt av Kommisjonen

Senest 23. mars 2007 skal Kommisjonen i samråd med medlemsstatene og partene i arbeidslivet på fellesskapsplan gjennomgå anvendelsen av dette direktiv med sikte på å foreslå eventuelle nødvendige endringer.

Artikkkel 13

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkkel 14

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 11. mars 2002.

For Europaparlamentet

P. COX

President

For Rådet

J. PIQUÉ I CAMPS

Formann

KOMMISJONSVEDTAK**2004/EØS/29/28****av 15. mai 2002****om fastetting av miljøkriterium for tildeling av fellesskapsmiljømerket til tekstilprodukt,
og om endring av vedtak 1999/178/EF^(*)***[meldt under nummeret K(2002)1844]*

(2002/371/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA
HAR —

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1980/2000 av 17. juli 2000 om ei revidert fellesskapsordning for tildeling av miljømerke⁽¹⁾, særleg artikkel 4 og artikkel 6 nr. 1, og

ut frå desse synsmåtane:

- 1) I medhald av forordning (EF) nr. 1980/2000 kan fellesskapsmiljømerket tildelast eit produkt som har eigenskapar som gjer at det medverkar til ei monaleg betring av dei viktigaste miljøfaktorane.
- 2) I forordning (EF) nr. 1980/2000 er det fastsett at det skal fastsetjast særlege kriterium for tildeling av miljømerke for kvar produktgruppe.
- 3) I forordninga er det òg fastsett at både kriteria for tildeling av miljømerke og krava med omsyn til vurdering og kontroll i samband med kriteria skal vurderast på nyt i god tid før slutten av det tidsrommet som dei kriteria som er spesifiserte for kvar produktgruppe, gjeld for, og vurderinga skal føre til eit framlegg om lenging, tilbakekalling eller revisjon.

- 4) Dei miljøkriteria som vart fastsette ved kommisjonsvedtak 1999/178/EF av 17. februar 1999 om fastsettjing av miljøkriteria for tildeling av fellesskapsmiljømerket til tekstilprodukt⁽²⁾, bør reviderast, slik at det vert teke omsyn til marknadsutviklinga. Samstundes bør tidsrommet som dette vedtaket skal gjelde for, slik

^(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 133 av 18.5.2002, s. 29, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 173/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 26.

⁽¹⁾ TEF L 237 av 21.9.2000, s. 1.

⁽²⁾ TEF L 57 av 5.3.1999, s. 21.

det vart lengt ved kommisjonsvedtak 2001/831/EF⁽³⁾, endrast.

- 5) Det bør gjerast eit nytt kommisjonsvedtak der det vert fastsett særskilde miljøkriterium for denne produktgruppa som skal gjelde i eit tidsrom på fem år.
- 6) Både dei nye kriteria som vert fastsette ved dette vedtaket, og dei kriteria som er fastsette tidlegare ved vedtak 1999/178/EF, bør gjelde samstundes i eit avgrensa tidsrom på høgst tolv månader, slik at føretak som har fått tildelt eller har søkt om å få tildelt miljømerket for produkta sine før dette nye vedtaket vart gjort, har nok tid til å tilpasse desse produkta slik at dei vert i samsvar med dei nye kriteria.
- 7) Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, byggjer på det utkastet til kriterium som vart utarbeidd av Utvalet for miljømerking i Den europeiske unionen, som vart oppnemnt i medhald av artikkel 13 i forordning (EF) nr. 1980/2000.
- 8) Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå det utvalet som er oppnemnt ved artikkel 17 i forordning (EF) nr. 1980/2000 —

GJORT DETTE VEDTAKET:*Artikkel 1*

For å kunne få tildelt fellesskapsmiljømerket i medhald av forordning (EF) nr. 1980/2000, må tekstilprodukta høyre inn under produktgruppa «tekstilprodukt» slik det er definert i artikkel 2, og stette dei miljøkriteria som er fastsette i vedlegget til dette vedtaket.

⁽³⁾ TEF L 31 av 28.11.2001, s. 29.

Artikkkel 2

Produktgruppa «tekstilprodukt» skal omfatte:

tekstilklede og tilhøyrande varer: klede og tilhøyrande varer (som t.d. lommetørkle, halstørkle, vesker, handlevesker, ryggsekker, belte osv.) som inneholder minst 90 vektprosent tekstilfiberar,

bustadtekstilar: tekstilprodukt til innandørs bruk som inneholder minst 90 vektprosent tekstilfiberar, bortsett frå veggkledningar og golvdekke,

fibrar, garn og stoff til bruk i tekstilklede og tilhøyrande varer eller i bustadtekstilar.

For «tekstilklede og tilhøyrande varer» og for «bustadtekstilar» skal dun, fjør, membranar og overtrekk ikkje takast med i utrekninga av prosentdelen tekstilfiberar.

Artikkkel 3

For administrative føremål vert produktgruppa «tekstilprodukt» tildelt kodenummeret «016».

Artikkkel 4

Artikkkel 3 i vedtak 1999/178/EF skal lyde:

«Definisjonen av og dei særskilde miljøkrriteria for produktgruppa skal gjelde fram til 31. mai 2003.»

Artikkkel 5

Dette vedtaket skal nyttast frå 1. juni 2002 til 31. mai 2007.

Produsentar av produkt som høyrer inn under produktgruppa «tekstilprodukt», og som alt har fått tildelt miljømerket før 1. juni 2002, kan halde fram med å nytte merket fram til 31. mai 2003.

Produsentar av produkt som høyrer inn under produktgruppa «tekstilprodukt», og som alt har søkt om å få tildelt miljømerket før 1. juni 2002, kan fram til 31. mai 2003 få tildelt miljømerket på dei vilkåra som er fastsette i vedtak 1999/178/EF.

Frå 1. juni 2002 skal nye søknader om tildeling av miljømerket for produktgruppa «tekstilprodukt» stette dei kriteria som er fastsette i dette vedtaket.

Artikkkel 6

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 15. mai 2002.

For Kommisjonen

Margot WALLSTRÖM

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG**MÅLSETJING****Føremåla med kriteria**

Føremålet med kriteria 1. er særleg å minne vassureininga i samband med dei viktigaste prosessane i tekstilproduksjonskjeda, medrekna framstilling av fibrar, spinning, vaving, strikking, bleiking, farging og etterhandsaming.

Kriteria er fastsette på ein slik måte at dei fremjar merking av tekstilprodukt som har liten innverknad på miljøet.

Krav med omsyn til vurdering og kontroll

Dei særlege krava til vurdering og kontroll er førde opp under kvart kriterium.

Når det krevst at søkeren skal legge fram fråsegner, dokumentasjon, prøvingsrapportar frå analysar eller andre prov som stadfestar at kriteria er vortne stetta, kan desse dokumenta kome frå søkeren sjølv og/eller frå leverandøren eller leverandørane hans og/eller frå underleverandøren eller underleverandørar osv., alt etter korleis det høver.

Det kan eventuelt nyttast andre prøvingsmetodar enn dei som er førde opp under kvart kriterium dersom det rette organet som vurderer søkeraden, meiner at dei er jamgode.

Den funksjonelle eininga som stoffmengda og produktmengda bør setjast i høve til, er 1 kg tekstil ved standardtilhøva ($65\% \pm 2\%$ relativ fukt og $20^\circ\text{C} \pm 2^\circ\text{C}$). Desse standardtilhøva er fastsette i ISO 139 — Tekstilvarer. Standardklimaer til kondisjonering og prøving).

Om naudsynt kan dei rette organa krevje utfyllande dokumentasjon og utføre uavhengige kontrollar.

Dei rette organa vert rådde til å ta omsyn til gjennomføringa av godkjende miljøstyringsordningar, t.d. EMAS eller ISO 14001, når dei vurderer søkerader og fører tilsyn med at kriteria vert stetta. (NB: Det er ikkje påkravd å gjennomføre slike styringsordningar.)

KRITERIUM

Kriteria er delte inn i tre hovudkategoriar: tekstilfibrar, prosessar og kjemikaliar og dugleik.

KRITERIUM FOR TEKSTILFIBRAR

I denne delen er det definert særskilde kriterium for akryl, bomull og andre naturlege cellulosefibrar av frø, elastan, lin og andre bastfibrar, uvaska ull og andre keratinfibrar, kunstige cellulosefibrar, polyamid, polyester og polypropylen. Det er òg tillate å nytte andre fibrar som det ikkje er fastsett særskilde kriterium for, bortsett frå mineralfibrar, glasfibrar, metallfibrar, karbonfibrar og andre uorganiske fibrar.

Kriteria i denne delen for ein viss type fiber må ikkje stettast dersom fiberen utgjer mindre enn 5 % av den samla vekta til tekstilfibrane i produktet. Attvunne fibrar må heller ikkje stette kriteria. I denne samanhengen er attvunne fibrar definerte som fibrar som eine og aleine stammar frå avskjær frå tekstil- og klesindustrien eller frå forbrukaravfall (tekstilavfall eller anna). Minst 85 vektprosent av alle fibrane i produktet må likevel anten stette dei tilsvarende særskilde kriteria, dersom det finst slike, eller vere attvunne fibrar.

Vurdering og kontroll: Søkeren må gje detaljerte opplysningar om samansettningen av tekstilproduktet.

1. Akryl

- a) Restinnhaldet av akrylnitril i kvite råfibrar frå produksjonsanlegget må vere mindre enn 1,5 mg/kg.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal legge fram ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ekstraksjon med kokande vatn og mengdefastsetjing ved hjelp av gasskromatografi på kapillærkolonne.

- b) Årsjennomsnittet for utsleppa i lufta av akrylnitril (under polymerisering og fram til løysinga er klar til spinning) må vere mindre enn 1 g/kg framstilt fiber.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal legge fram detaljerte opplysningar og/eller prøvingsrapportar som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

2. Bomull og andre naturlege cellulosefibrar av frø (medrekna kapok)

Bomull og andre naturlege cellulosefibrar av frø (heretter kalla bomull) må innehalde høgst 0,05 ppm (dersom prøvingsmetoden er følsam nok) av kvart av dei følgjande stoffa: aldrin, captafol, klordan, DDT, dieldrin, endrin, heptaklor, heksaklorbenzen, heksaklorsykloheksan (summen av isomerane), 2,4,5-T, klordimeform, klorbenzilat, dinoseb og salt av det, monokrotos, pentaklorfenol, kamfeklor, metamidofos, parationmetyl, paration, fosfamidon.

Dette kriteriet må ikkje stettast dersom meir enn 50 % av bomullen i produktet er framstilt etter ein økologisk metode eller i ein omleggingsperiode, dvs. dersom eit uavhengig organ har stadfest at han er framstilt i samsvar med dei krava til produksjon og kontroll som er fastsette i rådsforordning (EØF) nr. 2092/91 av 24. juni 1991 om økologisk produksjonsmetode for landbruksprodukter og slik angivelse på landbruksprodukter og næringsmidler⁽¹⁾.

Dette kriteriet må ikkje stettast dersom søkjaren kan dokumentere kven som har produsert minst 75 % av den bomullen som er nytta i sluttproduktet, saman med ei fråsegn frå desse produsentane om at dei fornemnde stoffa ikkje har vore nytta på dei markene der bomullen er dyrka, på bomullsplantene eller på sjølve bomullen.

Dersom 100 % av bomullen er framstilt etter ein økologisk metode, dvs. dersom eit uavhengig organ har stadfest at han er framstilt i samsvar med dei krava til produksjon og kontroll som er fastsette i rådsforordning (EØF) nr. 2092/91, kan søkjaren nytte uttrykket «økologisk framstilt bomull» saman med miljømerket.

Søkjaren skal anten legge fram prov på økologisk produksjon, eller opplysningar som provar at produsentane ikkje har nytta dei fornemnde stoffa, eller ein prøvingsrapport etter bruk av dei følgjande prøvingsmetodane, alt etter kva som høver: US EPA 8081 A (organiske klorhaldige plantevermmiddel, med ultralyd- eller Soxhlet-ekstraksjon og apolare loysemiddel (isooktan eller heksan)), 8151 A (klorhaldige ugrasmiddel, ved hjelp av metanol), 8141 A (organiske fosforsambindingar) eller 8270 C (delvis flyktige organiske sambindingar).

3. Elastan

- a) Organiske tinnsambindingar skal ikkje nyttast.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram ei fråsegn om at slike sambindingar ikkje er nytta.

- b) Årsgjennomsnittet for utslepp i lufta av aromatiske diisocyanat under polymerisering og spinning må vere mindre enn 5 mg/kg framstilt fiber.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram detaljerte opplysningar og/eller prøvingsrapportar som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

4. Lin og andre bastfibrar (medrekna hamp, jute og rami)

Lin og andre bastfibrar skal ikkje framstilla ved bløyting i vatn, med mindre spillvatnet frå bløytinga vert handsama på ein slik måte at det kjemiske oksygenforbruket (KOF) eller det totale organiske karbonet (TOC) vert redusert med minst 75 % for hampfibrar og med minst 95 % for lin og andre bastfibrar.

Vurdering og kontroll: Dersom fibrane er framstilte ved bløyting i vatn, skal søkjaren legge fram ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 6060 (KOF).

5. Uvaska ull og andre keratinfibrar (medrekna ull frå sau, kamel, alpakka og geit)

- a) Det samla totalinnhaldet av følgjande stoff må ikkje overstige 0,5 ppm: γ -heksaklorsykloheksan (lindan), α -heksaklorsykloheksan, β -heksaklorsykloheksan, δ -heksaklorsykloheksan, aldrin, dieldrin, endrin, p,p'-DDT, p,p'-DDD.
- b) Det samla totalinnhaldet av følgjande stoff må ikkje overstige 2 ppm: diazinon, propetamfos, klorfenvinfos, diklorfention, klorpyrifos, fenklorfos.
- c) Det samla totalinnhaldet av følgjande stoff må ikkje overstige 0,5 ppm: cypermethrin, deltametrin, fenvalerat, cyhalotrin, flumetrin.
- d) Det samla totalinnhaldet av følgjande stoff må ikkje overstige 2 ppm: diflubenzuron, triflumuron.

Desse kriteria (slik dei er forde opp i bokstav a), b), c) og d) og kvar for seg) må ikkje stettast dersom søkjaren kan dokumentere kven som har produsert minst 75 % av den aktuelle ulla eller dei aktuelle keratinfibrane, saman med ei fråsegn frå desse produsentane om at dei fornemnde stoffa ikkje har vore nytta på dei aktuelle markene eller dyra.

Vurdering og kontroll for a), b), c) og d): Søkjaren skal anten legge fram dei opplysningane som er nemnde ovanfor, eller ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: IWTO Draft Test Method 59.

- e) KOF i spillvatn frå ullreinsing som vert sleppt ut i avløpsleidningane, må ikkje overstige 60 g/kg uvaska ull, og spillvatnet skal handsamast utanfor anlegget slik at KOF vert redusert ytterlegare med minst 75 %, uttrykt som eit årsgjennomsnitt.

KOF i spillvatn frå ullreinsing som vert handsama i anlegget og sleppt ut i overflatevatn, må ikkje overstige 5 g KOF/kg uvaska ull. pH-verdien for spillvatn som vert sleppt ut i overflatevatn, skal vere mellom 6 og 9 (med mindre pH-verdien for resipientvatnet ligg utanfor dette området), og temperaturen skal vere under 40 °C (med mindre temperaturen i resipientvatnet er høgare enn dette).

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram relevante opplysningar og ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 6060.

⁽¹⁾ TEF L 198 av 22.7.1991, s. 1

6. Kunstige cellulosefibrar (medrekna viskose, lyocell, acetat, kupro og triacetat)

- a) AOX-innhaltet i fibrane må ikkje overstige 250 ppm.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 11480.97 (kontrollert forbrenning og mikrocoulometri).

- b) Under framstillinga av viskosefibrar må svovelinnhaldet i utslepp av svovelsambindingar i lufta ikkje overstige 120 g/kg framstilt filamentfiber og 30 g/kg framstilt stapelfiber, uttrykt som eit årsjennomsnitt. Dersom begge fibertypane vert framstilte ved det same anlegget, må dei samla utsleppa ikkje overstige det tilsvarende vegne gjennomsnittet.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram detaljerte opplysningar og/eller prøvingsrapportar som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

- c) Årsjennomsnittet for utsleppa av sink i vatn frå anlegg som framstiller viskosefibrar, må ikkje overstige 0,3 g/kg.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram detaljerte opplysningar og/eller prøvingsrapportar som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

- d) Årsjennomsnittet for innhaldet av kopar i spillvatn frå anlegg som framstiller kuprofibrar, må ikkje overstige 0,1 ppm.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram detaljerte opplysningar og/eller prøvingsrapportar som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

7. Polyamid

Årsjennomsnittet for utsleppa av N₂O i lufta under framstilling av monomerar må ikkje overstige 10 g/kg framstilt polyamid-6-fiber og 50 g/kg framstilt polyamid-6,6-fiber.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram detaljerte opplysningar og/eller prøvingsrapportar som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

8. Polyester

- a) Innhaldet av antimon i polyesterfibrane må ikkje overstige 260 ppm. Dersom det ikkje er nytta antimon, kan søkjaren føre opp uttrykket «inneheld ikkje antimon» (eller tilsvarende tekst) ved sida av miljømerket.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram ei fråsegn om at dette stoffet ikkje er nytta, eller ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: direkte mengdefastsetjing ved hjelp av atomabsorpsjonsspektrometri. Prøvinga skal utførast på råfibrar før ei eventuell våthandsaming.

- b) Årsjennomsnittet for utslepp av VOC under polymerisering av polyester må ikkje overstige 1,2 g/kg framstilt polyesterharpiks. (VOC er ei organisk sambinding som har eit damptrykk på minst 0,01 kPa ved 293,15 K eller ei tilsvarende fordampingsevne under dei særskilde brukstilhøva.)

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram detaljerte opplysningar og/eller prøvingsrapportar som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

9. Polypropylen

Blybaserte pigment skal ikkje nyttast.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram ei fråsegn om at desse stoffa ikkje er nytta.

KRITERIUM FOR PROSESSAR OG KJEMIKALIAR

Dersom dei høver, gjeld kriteria i denne delen for alle stadium i framstillinga av produktet, medrekna framstillinga av fibrane. Attunne fibrar kan likevel innehalde nokre av dei fargestoffa eller andre stoffa som er stengde ute etter desse kriteria, men berre dersom dei vart nytta i ein tidlegare fase i levetida til fibrane.

10. Hjelpestoff og etterhandsamingsmiddel for fibrar og garn

- a) Bindemiddel: Minst 95 % (målt i tørrvekt) av delemna i alle bindemiddelpreparat som vert nytta til fibrar eller garn, skal vere tilstrekkeleg biologisk nedbrytelege eller kunne fjernast i reinseanlegg, eller kunne attvinnast.

Vurdering og kontroll: I denne samanhengen vert eit stoff rekna som «tilstrekkeleg biologisk nedbrytelege eller som eit stoff som kan fjernast»,

— dersom det ved prøving med ein av prøvingsmetodane OECD 301 A, OECD 301 E, ISO 7827, OECD 302 A, ISO 9887, OECD 302 B eller ISO 9888 viser ein nedbrytingsprosent på minst 70 % innan 28 dagar,

— dersom det ved prøving med ein av prøvingsmetodane OECD 301 B, ISO 9439, OECD 301 C, OECD 302 C, OECD 301 D, ISO 10707, OECD 301 F, ISO 9408, ISO 10708 eller ISO 14593 viser ein nedbrytingsprosent på minst 60 % innan 28 dagar,

- dersom det ved prøving med ein av prøvingsmetodane OECD 303 eller ISO 11733 viser ein nedbrytingsprosent på minst 80 % innan 28 dagar,
- eller dersom det for stoffet, når det ikkje kan prøvast med dei fornemnde prøvingsmetodane, kan dokumenterast tilsvarande tal for biologisk nedbryting eller for fjerning.

Søkjaren skal leggje fram relevant dokumentasjon og relevante tryggleiksdatablad, prøvingsrapportar og/eller fråsegner med opplysningar om kva prøvingsmetodar som er nytta og kva resultat som er oppnådde, i samsvar med opplysningane ovanfor, og med prov på at alle bindemiddelpreparat som vert nytta, stettar dette kriteriet.

- b) Tilsetjingsstoff til spinneløysingar, tilsetjingsstoff til spinning og hjelpestoff i preparat til bruk under første spinning (medrekna kardeoljer, etterhandsamingsmiddel og smørjemiddel): Minst 90 % (målt i torrvekt) av delemlena i dei preparata som vert nytta, skal vere tilstrekkeleg biologisk nedbrytelege eller kunne fjernast i reinseanlegg.

Dette kravet gjeld ikkje for hjelpestoff i preparat til bruk under andre spinning (smørjemiddel, mjukingsmiddel), spoleoljer, renningsoljer og strikkeoljer, voks, silikonoljer og uorganiske stoff.

Vurdering og kontroll: «Tilstrekkeleg biologisk nedbryteleg eller kunne fjernast» slik det er definert under bokstav a) ovanfor. Søkjaren skal leggje fram relevant dokumentasjon og relevante tryggleiksdatablad, prøvingsrapportar og/eller fråsegner med opplysningar om kva prøvingsmetodar som er nytta og kva resultat som er oppnådde, i samsvar med opplysningane ovanfor, og med prov på at alle slike hjelpestoff eller preparat som er nytta, stettar dette kriteriet.

- c) Innhaldet av polsykliske aromatiske hydrokarbon (PAH) i mineraloljedelen av eit produkt skal vere mindre enn 1,0 vektprosent.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram relevant dokumentasjon og relevante tryggleiksdatablad, prøvingsrapportar og/eller fråsegner med opplysningar anten om innhaldet av polsykliske aromatiske hydrokarbon eller om at det ikkje er nytta produkt som inneheld mineraloljer.

11. Biocidprodukt eller biostatiske produkt

- a) Klorfenol (salt og esterar av det), PCB og organiske tinnssambindingar må ikkje nyttast under transport eller lagring av produkt og halvfabrikat.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn som stadfestar at desse stoffa eller sambindingane ikkje er nytta i garn, stoff eller sluttprodukt. Dersom denne fråsegna skal kontrollerast, skal følgjande prøvingsmetode og grenseverdi nyttast: høveleg ekstraksjon, derivatisering med eddiksyreanhidrid, mengdefastsettjing ved hjelp av gasskromatografi på kapillærkolonne med elektroninngangsdetektor; grenseverdien er 0,05 ppm.

- b) Biocidprodukt eller biostatiske produkt må ikkje nyttast på ein slik måte at dei kan verte aktiverte ved bruk av tekstilproduktet.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at slike produkt ikkje er nytta.

12. Avfarging eller pigmentfjerning

Salt av tungmetall (bortsett frå jarn) eller formaldehyd må ikkje nyttast til avfarging eller pigmentfjerning.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at slike stoff ikkje er nytta.

13. Fortynging

Ceriumsambindingar må ikkje nyttast til fortynging av garn eller stoff.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at slike sambindingar ikkje er nytta.

14. Andre kjemiske hjelpestoff

Alkylfenoletoksylat (APEO), lineært alkylbenzensulfonat (LAS), bis(hydrogenert talg-alkyl)dimetylammmoniumklorid (DTDMAC), distearyldimetylammnoniumklorid (DSDMAC), di(herda talg)dimetylammnoniumklorid (DHTDMAC), etyleniamintetraacetat (EDTA) og dietylentriaminpentaacetat (DTPA) må ikkje nyttast og må ikkje vere delemlene i preparat eller blandingar som vert nytta.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at slike stoff ikkje er nytta.

15. Vaskemiddel, blautgjeringsmiddel og kompleksdannarar

Ved kvart våthandsamingsanlegg skal meir enn 95 vektprosent av dei vaskemidla, blautgjeringsmidla og kompleksdannarane som vert nytta, vere tilstrekkeleg nedbrytelege eller kunne fjernast i reinseanlegg.

Vurdering og kontroll: «Tilstrekkeleg biologisk nedbryteleg eller kunne fjernast» slik det er definert i kriteriet «Hjelpestoff og etterhandsamingsmiddel for fibrar og garn» ovanfor. Søkjaren skal leggje fram relevant dokumentasjon og relevante tryggleiksdatablad, prøvingsrapportar og/eller fråsegner med opplysningar om kva prøvingsmetodar som er nytta og kva resultat som er oppnådde, i samsvar med opplysningane ovanfor, og med prov på at alle vaskemiddel, blautgjeringsmiddel og kompleksdannarar som er nytta, stettar dette kriteriet.

16. Bleikjemiddel

I regelen må utsleppet av AOX i blanda spillvatn frå bleiking vere mindre enn 40 mg Cl/kg. I følgjande tilfelle må utsleppet vere mindre enn 100 mg Cl/kg:

- lin og andre bastfibrar,
- bomull som har ei polymeriseringsgrad på under 1 800 og skal nyttast i kvite sluttprodukt.

Dette kravet gjeld ikkje for framstilling av kunstige cellulosefibrar.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal anten leggje fram ei fråsegn om at det ikkje er nytta klorerte bleikjemiddel, eller ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 9562 eller prEN 1485.

17. Ureinsker i fargestoff

Talet for ioniske ureinsker i fargestoff som vert nytta, må ikkje overstige følgjande verdiar: Ag 100 ppm, As 50 ppm, Ba 100 ppm, Cd 20 ppm, Co 500 ppm, Cr 100 ppm, Cu 250 ppm, Fe 2 500 ppm, Hg 4 ppm, Mn 1 000 ppm, Ni 200 ppm, Pb 100 ppm, Se 20 ppm, Sb 50 ppm, Sn 250 ppm, Zn 1 500 ppm.

Det skal ikkje takast omsyn til metall som utgjer ein integrert del av fargemolekylet (t.d. metallkompleksfargestoff, visse reaktive fargestoff osv.) når det vert vurdert om desse verdiane er stetta, fordi desse verdiane gjeld berre for ureinsker.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei samsvarsfråsegn.

18. Ureinsker i pigment

Talet for ioniske ureinsker i fargestoff som vert nytta, må ikkje overstige følgjande verdiar: As 50 ppm, Ba 100 ppm, Cd 50 ppm, Cr 100 ppm, Hg 25 ppm, Pb 100 ppm, Se 100 ppm, Sb 250 ppm, Zn 1 000 ppm.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei samsvarsfråsegn.

19. Farging med krombeis

Farging med krombeis er ikkje tillate.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at krombeis ikkje er nytta.

20. Metallkompleksfargestoff

Dersom det vert nytta metallkompleksfargestoff som er kopar-, krom- eller nikkelbaserte, gjeld følgjande:

- a) Ved farging av cellulose der det er nytta metallkompleksfargestoff som deleme i fargestoffet, må mindre enn 20 % av kvart metallkompleksfargestoff som er tilført prosessen, sleppast ut i spillvatn som skal reinsast (i eller utanfor produksjonsanlegget).

Ved alle andre fargingsprosessar der det er nytta metallkompleksfargestoff som deleme i fargestoffet, må mindre enn 7 % av kvart metallkompleksfargestoff som er tilført prosessen, sleppast ut i spillvatn som skal reinsast (i eller utanfor produksjonsanlegget).

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal anten leggje fram ei fråsegn om at slike stoff ikkje er nytta, eller opplysningar og prøvingsrapportar som byggjer på følgjande prøvingsmetodar: ISO 8288 for Cu og Ni, og ISO 9174 eller prEN 1233 for Cr.

- b) Utsleppa i vatn etter reinsing må ikkje gå utover følgjande verdiar: Cu 75 mg/kg (fibrar, garn eller stoff), Cr 50 mg/kg, Ni 75 mg/kg.

Søkjaren skal anten leggje fram ei fråsegn om at slike stoff ikkje er nytta, eller opplysningar og prøvingsrapportar som byggjer på følgjande prøvingsmetodar: ISO 8288 for Cu og Ni, og ISO 9174 eller prEN 1233 for Cr.

21. Azofargestoff

Det må ikkje nyttast azofargestoff som kan spaltast til eit av dei følgjande aromatiske amina:

4-aminobifeny	(92-67-1)
Benzidin	(92-87-5)
4-klor-o-toluidin	(95-69-2)
2-naftylamin	(91-59-8)
o-amino-azotoluen	(97-56-3)
2-amino-4-nitrotoluen	(99-55-8)
p-kloranilin	(106-47-8)
2,4-diaminoanisol	(615-05-4)
4,4'-diaminodifenylmetan	(101-77-9)

3,3'-diklorbenzidin	(91-94-1)
3,3'-dimetoksybenzidin	(119-90-4)
3,3'-dimetylbenzidin	(119-93-7)
3,3'-dimetyl-4,4'-diaminofenylmetan	(838-88-0)
p-kresidin	(120-71-8)
4,4'-metylen-bis-(2-kloranilin)	(101-14-4)
4,4'-oksydianilin	(101-80-4)
4,4'-tiodianilin	(139-65-1)
o-toluidin	(95-53-4)
2,4-diaminotoluen	(95-80-7)
2,4,5-trimetylaniolin	(137-17-7)
4-aminoazobenzen	(60-09-3)
o-anisidin	(90-04-0)

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at desse fargestoffa ikkje er nytta. Dersom denne fråsegnen skal kontrollerast, skal følgjande prøvingsmetode og grenseverdi nyttast: Den tyske metoden B-82.02 eller den franske metoden XP G 08-014; grenseverdien er 30 ppm. (Merknad: Det er mogleg å få falske positive resultat for 4-aminoazobenzen, og difor bør resultata stadfestast.)

22. Kreftframkallande, mutagene eller reproduksjonsgiftige fargestoff

- a) Følgjande fargestoff må ikkje nyttast:

C.I. Basic Red 9
 C.I. Disperse Blue 1
 C.I. Acid Red 26
 C.I. Basic Violet 14
 C.I. Disperse Orange 11
 C. I. Direct Black 38
 C. I. Direct Blue 6
 C. I. Direct Red 28
 C. I. Disperse Yellow 3

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at desse fargestoffa ikkje er nytta.

- b) Det er ikkje tillate å nytte fargestoff eller fargestoffpreparat som på tidspunktet for søknaden inneholdt meir enn 0,1 vektprosent av stoff som er tildelte eller kan tildelast ei av dei følgjande risikosettingane (eller kombinasjonar av dei):

R40 (mogleg fare for kreft),
 R45 (kan føre til kreft),
 R46 (kan føre til arvelege skadar),
 R49 (kan føre til kreft ved innanding),
 R60 (kan skade forplantingsevna),
 R61 (kan gje fosterskadar),
 R62 (mogleg fare for skade på forplantingsevna),
 R63 (mogleg fare for fosterskade),
 R68 (mogleg fare for varig helseskade),

slik dei er definerte i rádsdirektiv 67/548/EØF av 27. juni 1967 om tilnærming av lover og forskrifter om klassifisering, emballering og merking av farlige stoffer⁽¹⁾ og seinare endringar av direktivet.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at slike fargestoff ikkje er nytta.

⁽¹⁾ TEF L 196 av 16.8.1967, s. 1.

23. Fargestoff som kan vere sensibiliseringande

Følgjande fargestoff kan vere sensibiliseringande og skal nyttast berre dersom det farga garnet eller stoffet har ein fargeekkleik overfor sveitte (syre og base) på minst 4:

C.I. Disperse Blue 3	C.I. 61 505
C.I. Disperse Blue 7	C.I. 62 500
C.I. Disperse Blue 26	C.I. 63 305
C.I. Disperse Blue 35	
C.I. Disperse Blue 102	
C.I. Disperse Blue 106	
C.I. Disperse Blue 124	
C.I. Disperse Orange 1	C.I. 11 080
C.I. Disperse Orange 3	C.I. 11 005
C.I. Disperse Orange 37	
C.I. Disperse Orange 76 (tidlegare kalla Orange 37)	
C.I. Disperse Red 1	C.I. 11 110
C.I. Disperse Red 11	C.I. 62 015
C.I. Disperse Red 17	C.I. 11 210
C.I. Disperse Yellow 1	C.I. 10 345
C.I. Disperse Yellow 9	C.I. 10 375
C.I. Disperse Yellow 39	
C.I. Disperse Yellow 49	

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal anten legge fram ei fråsegn om at desse fargestoffa ikkje er nytta, eller ein prøvingsrapport som bygger på følgjande prøvingsmetode for fargeekkleik: ISO 105-E04 (syre og base, jamføring med fleirfiberstoff).

24. Halogenerte berestoff for polyester

Halogenerte berestoff må ikkje nyttast.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram ei fråsegn om at slike stoff ikkje er nytta.

25. Trykking

- a) Trykkpastaer som vert nytta, må ikke innehalde meir enn 5 % flyktige organiske sambindingar (VOC er ei organisk sambinding som har eit damptrykk på minst 0,01 kPa ved 293,15 K eller ei tilsvarande fordampingsevne under dei særskilde brukstilhøva).

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal anten legge fram ei fråsegn om at trykking ikkje er nytta, eller høveleg dokumentasjon som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

- b) Det er forbode å nytte plastisol-basert trykking.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal anten legge fram ei fråsegn om at trykking ikkje er nytta, eller høveleg dokumentasjon som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

26. Formaldehyd

Innhaldet av fritt og delvis hydrolyserbart formaldehyd i det ferdige stoffet må ikke overstige 30 ppm i produkt som kjem i direkte kontakt med huda, og 300 ppm i alle andre produkt.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal anten legge fram ei fråsegn om at det ikkje er nytta produkt som inneheld formaldehyd, eller ein prøvingsrapport som bygger på følgjande prøvingsmetode: EN ISO 14184-1.

27. Utslepp av spillvatn frå våthandsaming

- a) Spillvatn frå våthandsamingsanlegg (bortsett frå ullreinsingsanlegg og anlegg for bløyting av lin) som vert sleppt ut i overflatevatn etter reinsing (i eller utanfor anlegget), må ha eit KOF-tal som er mindre enn 25 g/kg, uttrykt som årsgjennomsnitt.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram detaljerte opplysningar og prøvingsrapportar som bygger på ISO 6060, og som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

- b) Dersom spillvatnet vert reinsa i anlegget og sleppt rett ut i overflatevatn, må det dessutan ha ein pH-verdi mellom 6 og 9 (med mindre pH-verdien for resipientvatnet ligg utanfor dette området) og ein temperatur på mindre enn 40 °C (med mindre temperaturen i resipientvatnet er høgare enn denne verdien).

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram dokumentasjon og prøvingsrapportar som stadfestar at dette kriteriet er stetta, saman med ei samsvarsfråsegn.

28. Flammehemmande middel

Det er ikkje tillate å nytte flammehemmande middel eller preparat som inneheld meir enn 0,1 vektprosent av stoff som på tidspunktet for søknaden er tildelte eller kan tildelast ei av dei følgjande risikosetningane (eller kombinasjonar av dei):

- R40 (mogleg fare for kreft),
R45 (kan føre til kreft),
R46 (kan føre til arvelege skadar),
R49 (kan føre til kreft ved innanding),
R50 (svært giftig for vassorganismar),
R51 (giftig for vassorganismar),
R52 (skadeleg for vassorganismar),
R53 (kan føre til uønskte langtidsverknader i vassmiljøet),
R60 (kan skade forplantingsevna),
R61 (kan gje fosterskadar),
R62 (mogleg fare for skade på forplantingsevna),
R63 (mogleg fare for fosterskade),
R68 (mogleg fare for varig helseskade),

slik dei er definerte i rådsdirektiv 67/548/EØF og seinare endringar av direktivet.

Dette kriteriet gjeld ikkje for flammehemmande middel der dei kjemiske eigenskapane endrar seg ved bruk slik at midla ikkje lenger må klassifiserast under nokon av dei fornemnde R-setningane, og der mindre enn 0,1 % av det flammehemmande middelet framleis finst på det handsoma garnet eller stoffet i den forma middelet hadde før bruk.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal anten leggje fram ei fråsegn om at det ikkje er nytta flammehemmande middel eller opplysningar om kva middel som er vortne nytta, og dokumentasjon (t.d. tryggleiksdatablad) og/eller fråsegner som provar at dei flammehemmande midla som er vortne nytta, stettar dette kriteriet.

29. Etterhandsaming mot krymping

Halogenerte stoff eller preparat mot krymping må berre nyttast på karda ullfibrar.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ei fråsegn om at desse stoffa ikkje er nytta (med mindre dei er nytta på karda ullfibrar).

30. Etterhandsaming

Det er ikkje tillate å nytte etterhandsamingsmiddel eller -preparat som inneheld meir enn 0,1 vektprosent av stoff som på tidspunktet for søknaden er tildelte eller kan tildelast ei av dei følgjande risikosetningane (eller kombinasjonar av dei):

- R40 (mogleg fare for kreft),
R45 (kan føre til kreft),
R46 (kan føre til arvelege skadar),
R49 (kan føre til kreft ved innanding),
R50 (svært giftig for vassorganismar),
R51 (giftig for vassorganismar),
R52 (skadeleg for vassorganismar),
R53 (kan føre til uønskte langtidsverknader i vassmiljøet),
R60 (kan skade forplantingsevna),
R61 (kan gje fosterskadar),
R62 (mogleg fare for skade på forplantingsevna),
R63 (mogleg fare for fosterskade),
R68 (mogleg fare for varig helseskade),

slik dei er definerte i rådsdirektiv 67/548/EØF og seinare endringar av direktivet.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal anten legge fram ei fråsegn om at det ikkje er nytta etterhandsamingsmiddel eller opplysningar om kva middel som er vortne nytta, og legge fram dokumentasjon (t.d. tryggleiksdatablad) og/eller fråsegner som provar at dei etterhandsamingsmidla som er vortne nytta, stettar dette kriteriet.

31. Fyllmateriale

- Fyllmateriale av tekstilfibrar skal stette kriteria for tekstilfibrar (nr. 1-9) der det er relevant.
- Fyllmateriale skal stette kriterium 11 om «Biocidprodukt eller biostatiske produkt» og kriterium 26 om «Formaldehyd».
- Vaskemiddel og andre kjemikaliar som vert nytta til vasking av fyllmateriale (dun, fjør, naturlege eller syntetiske fibrar), skal stette kriterium 14 om «Andre kjemiske hjelpestoff» og kriterium 15 om «Vaskemiddel, blautgjeringsmiddel og kompleksdannrar».

Vurdering og kontroll: Slik det er gjort greie for i dei tilsvarende kriteria.

32. Overtrekk, laminat og membranar

- Produkt som er framstilte av polyuretan, skal stette kriterium 3 bokstav a) når det gjeld organiske tinnambindingar og kriterium 3 bokstav b) når det gjeld utslepp i lufta av aromatiske diisocyanat.

Vurdering og kontroll: Slik det er gjort greie for i dei tilsvarende kriteria.

- Produkt som er framstilte av polyester, skal stette kriterium 8 bokstav a) når det gjeld innhaldet av antimon og kriterium 8 bokstav b) når det gjeld utslepp av VOC under polymerisering.

Vurdering og kontroll: Slik det er gjort greie for i dei tilsvarende kriteria.

- Overtrekk, laminat og membranar skal ikkje framstillast ved hjelp av mjuknarar eller løysemiddel som på tidspunktet for søknaden er tildelte eller kan tildelast ei av dei følgjande risikosetningane (eller kombinasjonar av dei):

R40 (mogleg fare for kreft),

R45 (kan føre til kreft),

R46 (kan føre til arvelege skadar),

R49 (kan føre til kreft ved innanding),

R50 (svært giftig for vassorganismar),

R51 (giftig for vassorganismar),

R52 (skadeleg for vassorganismar),

R53 (kan føre til uønskte langtidsverknader i vassmiljøet),

R60 (kan skade forplantingsevna),

R61 (kan gje fosterskadar),

R62 (mogleg fare for skade på forplantingsevna),

R63 (mogleg fare for fosterskade),

R68 (mogleg fare for varig helseskade),

slik dei er definerte i rådsdirektiv 67/548/EØF og seinare endringar av direktivet.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal legge fram ei fråsegn om at slike mjuknarar eller løysemiddel ikkje er nytta.

33. Energi- og vassforbruk

Søkjaren vert oppmoda om å frivillig gje utførlege opplysningar om vass- og energiforbruket i produksjonsanlegga for spinning, strikking, vevning og våthandsaming.

Vurdering og kontroll: Søkjaren vert oppmoda om å frivillig gje dei opplysningane som er nemnde ovanfor.

DUGLEIKSKRITERIUM

Dei følgjande kriteria skal gjelde anten for det farga garnet, det ferdige stoffet eller sluttproduktet, og relevante prøvingar skal utførast.

34. Endringar av mål ved vasking og tørking

Opplysningar om endringar av mål (i prosent) skal gjevast både på etiketten med opplysningar om stell av tekstilproduktet og på emballasjen og/eller saman med andre produktopplysningar dersom endringane er større enn:

- 2 % (renning og innslag) for gardiner og møbelstoff som kan takast av og vaskast,
- 6 % (renning og innslag) for andre vovne varer,
- 8 % (lengd og breidd) for andre strikkevarer,
- 8 % (lengd og breidd) for frottéstoff.

Dette kriteriet gjeld ikkje for:

- fibrar eller garn,
- produkt som er tydeleg merkte «berre tørreinsing» eller tilsvarende (i den grad det er vanleg at slike produkt er merkte på den måten),
- møbelstoff som ikkje kan takast av og vaskast.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram prøvingsrapportar som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 5077 med følgjande endringar: tre vaskar ved den temperaturen som er oppgjeven på produktet, med tørking i tørketrommel etter kvar vask, med mindre det er nemt noko anna på produktet, ved den temperaturen som er oppgjeven på produktet, og med den vaskemengda (2 eller 4 kg per vask) som er oppgjeven på produktet. Dersom nokon av dei førnemnde grenseverdiane vert overskridne, skal det leggjast fram ein kopi av etiketten med opplysningane om stell av tekstilproduktet og/eller andre produktopplysningar.

35. Fargeektleik ved vasking

Fargeektleiken ved vasking må minst vere på nivå 3-4 (fargeendring og fargesmitte).

Dette kriteriet gjeld ikkje for produkt som er tydeleg merkte «berre tørreinsing» eller tilsvarende (i den grad det er vanleg at slike produkt er merkte på den måten), for kvite produkt, for produkt som ikkje er farga eller ikkje har trykk, eller for møbelstoff som ikkje kan vaskast.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram prøvingsrapportar som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 105 C06 (ein vask med perboratpulver ved den temperaturen som er oppgjeven på produktet).

36. Fargeektleik overfor sveitte (syre og base)

Fargeektleiken overfor sveitte (syre og base) må minst vere på nivå 3-4 (fargeendring og fargesmitte).

Nivå 3 er likevel tillate for stoff som er både lett farga (standarddjupn $> 1/1$) og framstilte av attvunnen ull eller ei blanding med meir enn 20 % silke.

Dette kriteriet gjeld ikkje for kvite produkt, for produkt som ikkje er farga eller ikkje har trykk, for møbelstoff, gardiner eller liknande bustadtekstilar.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 105 E04 (syre og base, jamføring med fleirfiberstoff).

37. Fargeektleik overfor våtnidning

Fargeektleiken overfor våtnidning må minst vere på nivå 2-3. Nivå 2 er likevel tillate for indigofarga denim.

Dette kriteriet gjeld ikkje for kvite produkt, for produkt som ikkje er farga eller ikkje har trykk.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 105 X12.

38. Fargeektleik overfor tørrgniding

Fargeektleiken overfor tørrgniding må minst vere på nivå 4.

Nivå 3-4 er likevel tillate for indigofarga denim.

Dette kriteriet gjeld ikkje for kvite produkt, for produkt som ikkje er farga eller ikkje har trykk, for gardiner eller liknande bustadtekstilar.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 105 X12.

39. Fargeektleik overfor lys

For møbelstoff og stoff til gardiner eller forheng må fargeektleiken overfor lys minst vere på nivå 5. For alle andre produkt må fargeektleiken overfor lys minst vere på nivå 4.

Nivå 4 er likevel tillate for møbelstoff og stoff til gardiner eller forheng som er både lett farga (standarddjupn $< 1/12$) og inneholdt meir enn 20 % ull eller andre keratinfibrar, meir enn 20 % silke eller meir enn 20 % lin eller andre bastfibrar.

Dette kriteriet gjeld ikkje for madrasstrekk, madrassvern eller undertøy.

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal leggje fram ein prøvingsrapport som byggjer på følgjande prøvingsmetode: ISO 105 B02.

40. Opplysningar på miljømerket

Felt 2 av miljømerket skal innehalde følgjande tekst:

- låg vassureining
- avgrensa bruk av farlege stoff
- omfattar heile produksjonslinja

Vurdering og kontroll: Søkjaren skal levere inn ei prøve av produktemballasjen der merket er påført, saman med ei fråsegn som stadfestar at dette kriteriet er stetta.

KOMMISJONSVEDTAK**2004/EØS/29/29****av 25. mars 2002****om fastsettelse av miljøkriteriene for tildeling av fellesskapsmiljømerket til harde underlagsdekker(*)***[meddelt under nummer K(2002) 1174]*

(2002/272/EF)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE
FELLESSKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1980/2000 av 17. juli 2000 om ei revidert fellesskapsordning for tildeling av miljømerke⁽¹⁾, særlig artikkel 4 og artikkel 6 nr. 1, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I henhold til forordning (EF) nr. 1980/2000 kan fellesskapsmiljømerket tildeles et produkt som har egenskaper som gjør at det bidrar til en vesentlig bedring av viktige miljøfaktorer.
- 2) I henhold til forordning (EF) nr. 1980/2000 skal det fastsettes særskilte kriterier for tildeling av miljømerke for hver produktgruppe.
- 3) Bestemmelsene fastsatt i dette vedtak bygger på de foreløpige kriteriene utarbeidet av Komiteen for miljømerking i Den europeiske union, nedsatt ved artikkel 13 i forordning (EF) nr. 1980/2000.
- 4) Bestemmelsene fastsatt i dette vedtak er i samsvar med uttalelse fra komiteen nedsatt ved artikkel 17 i forordning (EF) nr. 1980/2000 —

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkelen 1

For å få tildelt fellesskapsmiljømerket i henhold til forordning (EF) nr. 1980/2000 må et hardt underlagsdekke inngå i produktgruppen «harde underlagsdekker» som definert i

artikkel 2 i dette vedtak, og oppfylle miljøkriteriene fastsatt i vedlegget.

Artikkelen 2

Produktgruppen «harde underlagsdekker» omfatter harde produkter beregnet på innendørs og utendørs bruk som underlagsdekker uten noen bestemt bygningsmessig funksjon. Det dreier seg om følgende produkter: natursteiner, agglomererte steiner, broleggingselementer av betong, terrassofliser, keramiske fliser og leirfliser.

Artikkelen 3

For administrative formål er produktgruppen «harde underlagsdekker» tildelt kodenummer «021».

Artikkelen 4

Dette vedtak får anvendelse fra 1. april 2002 til 31. mars 2006. Dersom det ikke er vedtatt reviderte kriterier for denne produktgruppen innen 31. mars 2006, får dette vedtak anvendelse fram til 31. mars 2007.

Artikkelen 5

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 25. mars 2002.

For Kommisjonen

Margot WALLSTRÖM

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 94 av 11.4.2002, s. 13, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 174/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 27.

(¹) EFT L 237 av 21.9.2000, s. 1.

VEDLEGG**RAMME****Formålet med kriteriene**

Kriteriene skal særlig bidra til å:

- redusere virkningene på habitater og tilhørende ressurser,
- redusere energiforbruket,
- redusere utsippet av giftige eller forurensende stoffer i miljøet,
- redusere bruken av farlige stoffer,
- informere forbrukerne slik at de blir i stand til å bruke produktet på en effektiv måte som minimerer de samlede miljøvirkningene.

Kriteriene er fastsatt på et nivå som gjør at de fremmer tildeling av merket til underlagsdekker som er produsert med liten virkning på miljøet.

Krav til vurdering og kontroll

Kravene til vurdering og kontroll skal angis for hvert kriterium.

Produktgruppen kan inndeles i to store undergrupper, «naturprodukter» og «bearbeidede produkter», som angitt nedenfor (CEN-definisjoner i parentes).

Natursteiner (CEN TC 246) er stykker av naturlige bergarter og omfatter marmor, granitt og andre natursteiner. Med «andre» natursteiner menes natursteiner som har helt andre tekniske egenskaper enn marmor og granitt som definert i CEN/TC 246/N.237 prEN 12670 «Natural stones – Terminology». I alminnelighet lar slike steiner seg ikke lett blankpolere, og utvinnes ikke alltid i blokker. Det dreier seg om sandstein, kvartsitt, tuff og forskjellige typer skifer.

Undergruppen «bearbeidede produkter» kan inndeles i herdnede produkter og brente produkter. Herdnede produkter omfatter agglomerert stein, broleggingselementer av betong og terrassofliser. Brente produkter omfatter keramiske fliser og leirfliser.

Agglomererte steiner er industriprodukter som er framstilt av en blanding av tilslagsmateriale, hovedsakelig natursteinpartikler, og et bindemiddel som definert i CEN/TC 246-229. Partiklene er stort sett korn fra marmor- og granittbrudd, og bindemiddelet er framstilt av kunstige bestanddeler som umettet polyesterharpiks eller hydraulisk sement. Gruppen omfatter også kunstige steiner og komprimert marmor.

Broleggingselementer av betong er produkter som er beregnet på å brukes som utendørs underlagsdekker, og er framstilt ved blanding av sand, grus, sement, uorganiske pigmenter og tilsetningsstoffer og ved vibrokompresjon som definert i CEN/TC 178. Denne gruppen omfatter også betongheller og betongfliser.

Terrassofliser er komprimerte elementer med enhetlig form og tykkelse som oppfyller bestemte geometriske krav som definert i CEN/TC 229. Flisene består av ett eller to lag. Ettlagsflisene består i sin helhet av korn eller et egnet knust tilslagsmateriale innstøpt i grå og hvit sement og vann. Tolagsflisene består av et første lag eller slitelag (med samme sammensetning som ettlagsflisene) og et lag nummer to, kalt betongsåle eller -underlag, som har en overflate som ikke eksponeres ved normal bruk, og som kan fjernes delvis. Keramiske fliser er tynne plater av leire og/eller annet uorganisk råmateriale som feltspat og kvarts som definert i CEN/TC 67. De formas normalt ved ekstrudering eller pressing ved romtemperatur, tørring og deretter brenning ved tilstrekkelig høy temperatur til at de utvikler de nødvendige egenskaper. Flisene kan være glasserte eller uglasserte, er ikke brennbare og vanligvis lysekte.

Leirfliser er elementer som oppfyller visse krav til form og dimensjoner, som brukes som det øverste laget i overbygningen på veier og hovedsakelig framstilles av leire eller andre materialer, med eller uten tilsetningsstoffer som definert av CEN. Den spesifikke vekten av slike fliser skal ikke overstige 40 kg/m².

Visse kriterier gjelder bare for én av undergruppene nevnt ovenfor. Med mindre annet er angitt, gjelder kriteriet for alle produkter. Nærmere regler om beregningsmetoder er gitt i det tekniske tillegget.

Ved behov kan det benyttes andre prøvingsmetoder enn de som er angitt for det enkelte kriterium, forutsatt at metodene er godtatt som likeverdige av vedkommende organ som vurderer søknaden.

Når det er mulig, skal prøvingen utføres av ett eller flere behørig akkrediterte laboratorier som oppfyller de alminnelige kravene i standarden EN ISO 17025.

Ved behov kan vedkommende organer kreve ytterligere dokumentasjon og foreta uavhengige kontroller.

Det anbefales at vedkommende organer tar hensyn til om det er innført anerkjente miljøstyringsordninger, f.eks. EMAS eller ISO 14001, når de vurderer søknader og kontrollerer om kriteriene er oppfylt. (*Merknad:* Det er ikke obligatorisk å innføre slike styringsordninger).

KRITERIER

1. Utvinning av råvarer

1.1. Utvinningsstyring (bare for naturprodukter)

Det samlede poengtall for utvinningsstyringen for natursteiner skal beregnes som summen av poengtall basert på ni hovedindikatorer (I). Endelig poengtall framkommer ved å legge sammen poengtallene for hver indikator, eventuelt multiplisert med en korreksjonsfaktor (W) (se teknisk tillegg – A1 for beregningsmetoder). Steinbrudd må oppnå et veid poengtall på minst 25. For hver indikator skal poengtallet ligge innenfor grenseverdien for tildeling av miljømerket (dersom en slik verdi er angitt).

I tillegg skal alle vilkårene nedenfor være oppfylt:

- det skal ikke forekomme noen påvirkning av dyptliggende lukkede grunnvannsreservoarer (se teknisk tillegg – A1),
- det skal ikke forekomme noen påvirkning av overflatevann til offentlig oppsamling eller av kilder, eller av vann oppført i et register over verneområder som en medlemsstat har opprettet i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om opprettelse av en ramme for Fellesskapets politikk på vannområdet⁽¹⁾, eller av vassdrag med en gjennomsnittlig vannføring på > 5 m³/s (se teknisk tillegg – A1),
- det skal finnes et lukket system for resirkulering av spillvann for å unngå spredning av sageavfall i miljøet og for å forsyne omløpssystemet. Vannet skal oppbevares i nærheten av stedet der det skal brukes i steinbrytingen og deretter føres i lukkede rør til det aktuelle renseanlegget. Etter rensing skal vannet resirkuleres.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge beregningen av det veide samlede poengtallet for utvinningsstyring samt dataene for hver av de ni indikatorene (der det blant annet skal framgå at hvert av poengtallene ligger innenfor den aktuelle grenseverdien for tildeling av miljømerket, dersom en slik verdi er angitt) i henhold til nedenstående oversiktstabell og tilhørende anvisninger i teknisk tillegg – A1. Søkeren skal også framlegge relevant dokumentasjon og/eller erklæringer om samsvar med alle ovennevnte kriterier.

Indikator	Merknader	Poengtall				
		5 (utmerket)	3 (godt)	1 (til-strekkelig)	Grense-verdi	Relativ vekt
I.1 Kvotient for resirkulering av vann	resirkulert spillvann _____ · 100 samlet vannmengde som forlater prosessen Se teknisk tillegg – A3	> 95	95-85	84-80	< 80	W4
I.2 Grad av samtidig rehabilitering	m ² berørt areal (brytingsfront + aktiv tipp)/m ² regulert areal (%)	< 15	15-30	31-50	> 50	W1, W2, W3
I.3 Gjenvinning av blokker	m ³ kommersielt utnyttbare blokker/m ³ utvunnet materiale (%)	Marmor	> 40	40-30	29-20	< 20
		Granitt	> 50	50-40	39-30	< 30
		Annet	> 20	20-15	14-10	< 10

⁽¹⁾ EFT L 327 av 22.12.2000, s. 1.

Indikator	Merknader	Poengtall				
		5 (utmerket)	3 (godt)	1 (til-strekkelig)	Grense-verdi	Relativ vekt
I.4 Utnyttelse av naturressurser	m^3 utnyttbart materiale/ m^3 utvunnet materiale (%)	Marmor	> 60	60-45	44-35	< 35
		Granitt	> 60	60-45	44-35	< 35
		Annet	> 50	50-35	34-25	< 25
I.5 Driftsforhold for produksjonsutstyr	Samlet antall driftstimer/årsproduksjon (h/m^3)	Hjullaster	< 3,5	3,5-5,5	> 5,5	–
		Gravemaskin	< 2,5	2,5-3	> 3,0	–
I.6 Luftkvalitet	Årsgrenseverdi målt langs kanten av brytingsområdet PM 10-svevestøv ($\mu g/Nm^3$) Prøvingsmetode EN 12341		< 20	20-100	101-150	> 150
I.7 Vannkvalitet	Suspendert fast stoff (mg/l) Prøvingsmetode ISO 5667-17		< 15	15-30	31-40	> 40
I.8 Støy	Målt langs kanten av brytingsområdet [dB(A)] Prøvingsmetode ISO 1996/1		< 30	30-55	56-60	> 60
I.9 Visuell virkning	Se teknisk tillegg – A1		0-10	> 10-20	> 20-30	> 30
						W1, W3

Liste over vekter (brukes bare der det er angitt):

W1 Vern av naturen: Dersom steinbruddet befinner seg:

- i områder av fellesskapsbetydning som er meldt i henhold til rådsdirektiv 92/43/EØF av 21. mai 1992 om vern av habitater og ville dyr og planter⁽¹⁾, med senere endringer, eller
- i områder som er med i Natura 2000-nettverket, dvs. områder som omfattes av rådsdirektiv 92/43/EØF samt særlige verneområder i henhold til rådsdirektiv 79/409/EØF av 2. april 1979 om vern av ville fugler⁽²⁾, med senere endringer, eller
- i tilsvarende områder utenfor Det europeiske fellesskap som omfattes av bestemmelsene i De forente nasjoners konvensjon om biologisk mangfold⁽³⁾,

skal W1 anvendes på følgende indikatorer: I.2 (grad av samtidig rehabilitering), I.6 (luftkvalitet), I.7 (vannkvalitet), I.8 (støy), I.9 (visuell virkning). De samme reglene skal gjelde for steinbrudd som ligger utenfor slike områder, men som kan ha vesentlig innvirkning på disse, enten enkeltvis eller sammen med andre planer og prosjekter⁽⁴⁾. Vekten som her skal anvendes, er 0,3.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge en erklæring vedlagt relevante dokumenter som viser om steinbruddet befinner seg i eller i nærheten av områder av fellesskapsbetydning i henhold til direktiv 92/43/EØF og 79/409/EØF som angitt ovenfor. Områdene i Natura 2000-nettverket er oppført og registrert på kart utarbeidet av medlemsstatene. I områder utenfor Det europeiske fellesskap skal søkeren framlegge en erklæring vedlagt relevante dokumenter som viser om steinbruddet befinner seg i eller i nærheten av verneområder i henhold til De forente nasjoners konvensjon av 1992 om biologisk mangfold.

⁽¹⁾ EFT L 206 av 22.7.1992, s. 7.

⁽²⁾ EFT L 103 av 25.4.1979, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 309 av 13.12.1993, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 206 av 22.7.1992, s. 7, særlig artikkel 6.

W2 Vern av jordsmonnet: For indikatorene I.2 (grad av samtidig rehabilitering) og I.7 (vannkvalitet) brukes tre forskjellige vekter, alt etter mulig arealbruk (se teknisk tillegg – A1 for nærmere opplysninger):

Vern av jordsmonnet	Klasse I-II	Klasse III-IV-V	Klasse VI-VII-VIII
Vekt	0,3	0,5	0,8

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter, herunder et kart, som viser klassifiseringen av steinbruddet i henhold til mulig arealbruk.

W3 Befolkningsstetthet i bebyggelse som ligger innenfor en radius på 5 km fra steinbruddet: For indikatorene I.2 (grad av samtidig rehabilitering), I.6 (luftkvalitet), I.7 (vannkvalitet), I.8 (støy) og I.9 (visuell virkning) brukes tre forskjellige vekter, alt etter den aktuelle tettettsgraden:

Befolkningsstetthet	> 100 innbyggere/km ²	20 til 100 innbyggere/km ²	< 20 innbyggere/km ²
Vekt	0,5 (0,6)	0,7 (0,84)	0,9

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge kart og relevante dokumenter som bekrefter befolkningsstettheten i bebyggelse som ligger innenfor en radius på 5 km fra kanten av steinbruddet (regulert område). Når det gjelder eksisterende steinbrudd og voksende bebyggelse i det berørte området, skal vekten angitt i parentes brukes. Dette får ikke anvendelse på større utvidelser av området som allerede er regulert for slike steinbrudd (> 75 %).

W4 Dersom steinbruddet påvirker overflatevann (gjennomsnittlig vannføring < 5 m³/s), er vekten 0,5 for indikatorene I.1 (kvotient for resirkulering av vann) og I.7 (vannkvalitet).

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter som viser om steinbruddet påvirker overflatevann eller ikke.

1.2. Utvinningssstyring (bare for bearbeideerde produkter)

Råvarer som brukes til framstilling av bearbeidede harde underlagsdekker, skal oppfylle følgende krav til de aktuelle utvinningsaktivitetene:

Parameter	Grenseverdi (skal overholdes)
Plan for utvinningsaktivitet og miljørehabilitering	Det kreves en teknisk rapport som inneholder en erklæring fra søkeren om at utvinningsaktiviteten og miljørehabiliteringen er fullt ut i samsvar med direktiv 92/43/EØF (habitater) og direktiv 79/409/EØF (fugler), med senere endringer. For områder utenfor Det europeiske fellesskap kreves en tilsvarende teknisk rapport som bekrefter samsvar med De forente nasjoners konvensjon av 1992 om biologisk mangfold og kjennskap til eventuelle nasjonale strategier og handlingsplaner for biologisk mangfold.
Visuell virkning Se teknisk tillegg – A1	X % ≤ 30

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge tilhørende data og dokumenter, herunder et kart over det aktuelle området.

2. Valg av råvarer (for alle underlagsdekker)

Stoffer eller preparater som på søknadstidspunktet er tildelt eller kan tildeles en av følgende risikosetninger (eller en kombinasjon av disse):

R45 (kan forårsake kreft),

R46 (kan forårsake arvelige skader),

- R50 (meget giftig for vannlevende organismer),
 R51 (giftig for vannlevende organismer),
 R52 (skadelig for vannlevende organismer),
 R53 (kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet),
 R60 (kan skade forplantningsevnen),
 R61 (kan gi fosterskader),

som definert i rådsdirektiv 67/548/EØF av 27. juni 1967 om tilnærming av lover og forskrifter om klassifisering, emballering og merking av farlige stoffer⁽¹⁾, med senere endringer,

kan ikke tilsettes råvarene.

På grunn av de miljømessige fordelene ved materialgjenvinning gjelder disse kriteriene ikke for andelen gjenvunnet materiale i lukket omløpssystem som definert i A2 i teknisk tillegg, som brukes i prosessen.

Dersom tilsetningsstoffene inneholder bly, kadmium eller antimon (eller en av deres forbindelser), skal innholdet ikke overstige følgende grenseverdier:

Parameter	Grenseverdi (vektprosent i glasuren)
Bly	0,5
Kadmium	0,1
Antimon	0,25

Råvarer beregnet på naturprodukter og bearbeidede produkter skal ikke inneholde asbest.

Bruk av polyesterharpikser i produksjonen skal være begrenset til 10 % av råvarenes samlede vekt.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge sammensetningen av råvaren med henblikk på kjemisk og mineralogisk analyse samt en erklæring om samsvar med ovennevnte kriterier.

3. Overflatebehandling (bare for naturprodukter)

Overflatebehandling av naturprodukter skal utføres i samsvar med følgende krav:

Parameter	Grenseverdi (skal overholdes)	Prøvingsmetode
Utslipp av partikler til atmosfæren	PM 10 < 150 µg/Nm ²	EN 12341
Utslipp av styren til atmosfæren	< 210 mg/Nm ³	
Kvotient for resirkuleringsforhold	resirkuleringsforhold = $\frac{\text{resirkulert spillvann}}{\text{samlet warmmengde som forlater prosessen}} \cdot 100 \geq 90\%$	Teknisk tillegg – A3
Utslipp av suspenderte faste stoffer til vann	< 40 mg/l	ISO 5667-17
Utslipp av Cd til vann	< 0,015 mg/l	ISO 8288
Utslipp av Cr(VI) til vann	< 0,15 mg/l	ISO 11083
Utslipp av Fe til vann	< 1,5 mg/l	ISO 6332
Utslipp av Pb til vann	< 0,15 mg/l	ISO 8288

(¹) EFT L 196 av 16.8.1967, s. 1.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge analyser og prøvingsrapporter for hver av parametrene, målt ved alle utslippspunkter. Dersom ingen prøvingsmetode er angitt, eller dersom metoden er angitt bare med henblikk på kontroll eller overvåking, skal vedkommende organer basere seg på erklæringer og dokumenter framlagt av søkeren og/eller på uavhengige kontroller.

4. Produksjonsprosess (bare for bearbeide produkter)

4.1 Energiforbruk

Energiforbruket skal beregnes som prosessenergibehov (PER) for agglomerert stein og terrassofliser, eller som energibehov til brenning (ERF) for keramiske fliser og leirfliser. Merknad: Alle grenseverdier er uttrykt i MJ per kvadratmeter salgskart sluttprodukt. Dette kriteriet gjelder ikke for broleggingslementer av betong eller fasen med mønsterbrenning for dekorasjon.

A. Grenseverdi for prosessenergibehov (PER)

Prosessenergibehovet (PER) ved framstilling av agglomerert stein og terrassofliser skal ikke overstige:

	Grenseverdi (MJ/m ²)	Prøvingsmetode
Agglomerert stein	100	Teknisk tillegg – A4
Terrassofliser	60	Teknisk tillegg – A4

Vurdering og kontroll: Søkeren skal beregne PER i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A4 og framlegge tilhørende resultater og underlagsdokumenter.

B. Grenseverdi for energibehov til brenning (ERF)

Energibehovet til brenning (ERF) for keramiske fliser og terrassofliser skal ikke overstige:

	Grenseverdi (MJ/m ²)	Prøvingsmetode
Keramiske fliser (spesifikk vekt $\leq$ 19 kg/m ²)	50	Teknisk tillegg – A4
Keramiske fliser (spesifikk vekt > 19 kg/m ²)	70	Teknisk tillegg – A4
Leirfliser (spesifikk vekt $\leq$ 40 kg/m ²)	60	Teknisk tillegg – A4

Vurdering og kontroll: Søkeren skal beregne ERF i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A4 og framlegge tilhørende resultater og underlagsdokumenter.

4.2 Vannforbruk

Kvotienten for resirkulering av spillvann som framkommer ved prosessene i produksjonslinjen, skal være minst 90 %. Denne kvotienten er lik forholdet mellom den mengde spillvann som resirkuleres i eller utenfor fabrikken og den samlede vannmengde som forlater prosessen, som definert i teknisk tillegg – A3.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge beregningen av kvotienten for resirkulering samt rådata om samlet mengde spillvann som produseres, om resirkulert spillvann og om mengden av og opprinnelsen til nytt vann som brukes i prosessen.

4.3 Utslipp til luft

Agglomerert stein

Utslipp til luft av følgende stoffer i løpet av hele framstillingsprosessen skal ikke overstige:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ²)	Prøvingsmetode
Partikler	300	ISO 9096
NO _x	1 200	ISO 11564
SO ₂	850	ISO 7935
Styren	2 000	–

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter for hver av ovennevnte utslippsparametere i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A5. Dersom ingen prøvingsmetode er angitt, eller dersom metoden er angitt bare med henblikk på kontroll eller overvåking, skal vedkommende organer basere seg på erklæringer og dokumenter framlagt av søkeren og/eller på uavhengige kontroller.

Keramiske fliser

Samlet utslipp til luft av partikler som produseres ved pressing, glassering og spraytørking («kalde utslipp»), skal ikke overstige 5 g/m².

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A5.

Utslipp til luft utelukkende fra brenningsfasen skal ikke overstige:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ²)	Prøvingsmetode
Partikler	200	ISO 9096
F	200	ISO/CD 15713
NO _x	2 500	ISO 11564
SO ₂	1 500	ISO 7935

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter for hver av de ovennevnte utslippsparametere i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A5.

Leirfliser

Utslipp til luft av følgende stoffer under brenningsfasen for leirfliser skal ikke overstige:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ²)	Prøvingsmetode
Partikler	250	ISO 9096
F	200	ISO/CD 15713
NO _x	3 000	ISO 11564
SO ₂	2 000	ISO 7935

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter for hver av de ovennevnte utslippsparametere i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A5.

Terrassofliser og broleggingselementer av betong

Utslip til luft av følgende stoffer i løpet av hele produksjonsprosessen skal ikke overstige:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ²)	Prøvingsmetode
Partikler	300	ISO 9096
NO _x	2 000	ISO 11564
SO ₂	1 500	ISO 7935

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter for hver av de ovennevnte utslippsparametere i henhold til anvisningene i teknisk tillegg – A5.

4.4 Utslip til vann

Etter rensing av spillvannet, på stedet eller utenfor, skal nedenstående parametere ikke overstige de angitte grenseverdier:

Utslip av suspendert fast stoff til vann	40 mg/l	ISO 5667-17
Utslip av Cd til vann	0,015 mg/l	ISO 8288
Utslip av Cr(VI) til vann	0,15 mg/l	ISO 11083
Utslip av Fe til vann	1,5 mg/l	ISO 6332
Utslip av Pb til vann	0,15 mg/l	ISO 8288

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter og prøvingsrapporter som viser at dette kriteriet er oppfylt.

4.5 Sement

Råvarer som brukes til produksjon av sement, skal oppfylle kravene som gjelder for bearbeide produkter med hensyn til utvinningssstyring (kriterium 1.2).

For produkter der det brukes sement i produksjonsprosessen, skal følgende opplysninger framlegges:

- ved framstilling av sement som inngår som bestanddel i et produkt, skal prosessenergibehovet (PER), beregnet etter anvisningene i teknisk tillegg – A4, ikke overstige 3 800 MJ/t,
- ved framstilling av sement som inngår som bestanddel i et produkt, skal utslip til atmosfæren ikke overstige følgende grenseverdier:

Parameter	Grenseverdi (g/t)	Prøvingsmetode
Støv	65	ISO 9096
SO ₂	350	ISO 11632
NO _x	900	ISO 11564

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante prøvingsrapporter og dokumenter med hensyn til PER og utslip til atmosfæren som stammer fra sementproduksjon.

5. Avfallshåndtering

Alle anlegg som brukes til framstilling av produktet, skal ha et system for behandling av avfall og restprodukter fra produksjonen. Søknaden skal være vedlagt dokumenter og forklaringer med hensyn til et slikt system, og skal minst inneholde opplysninger om følgende tre elementer:

- metoder for utskillelse og bruk av gjenvinnbare materialer fra avfallsstrømmen,
- metoder for gjenvinning av materialer for andre formål,
- metoder for behandling og disponering av farlig avfall.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter.

5.1 Gjenvinning av avfall (bare for bearbeidede produkter)

Minst 70 vektprosent av den samlede mengde avfall som framkommer ved prosessen eller prosessene, skal gjenvinnes i samsvar med de alminnelige vilkårene og definisjonene fastsatt i rådsdirektiv 91/156/EØF av 18. mars 1991 om endring av direktiv 75/442/EØF om avfall⁽¹⁾.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge relevante dokumenter, utarbeidet på grunnlag av f.eks. massebalanser og/eller miljørapporteringssystemer, som viser oppnådd gjenvinningsgrad, internt eller eksternt, ved hjelp av resirkulering, ombruk eller regenerering.

6. Bruksfase

6.1 Utslipp av farlige stoffer (bare for glasserte fliser)

For å begrense mulige utslipp av farlige stoffer under bruksfasen og ved slutten av levetiden for glasserte fliser, skal produktene kontrolleres etter prøvingsmetoden EN ISO 10545-15. Følgende grenseverdier skal ikke overskrides:

Parameter	Grenseverdi (mg/m ²)	Prøvingsmetode
Pb	80	ISO 10545-15
Cd	7	ISO 10545-15

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge en analyse og prøvingsrapporter med hensyn til ovennevnte utslippsparametere, og særlig en erklæring om at produktet er i samsvar med kravene i rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽²⁾ og med aktuelle harmoniserte standarder utarbeidet av CEN og offentliggjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

7. Egnethet til bruk

Produktet skal være egnet til bruk. Egnetheten kan påvises ved hjelp av data fra ISO- eller CEN-prøvingsmetoder eller tilsvarende metoder som f.eks. nasjonale eller interne prøvingsmetoder.

Vurdering og kontroll: Det skal framlegges nærmere opplysninger om prøvingsmetodene og resultatene av disse samt en erklæring om at produktet er egnet til bruk som bygger på alle andre opplysninger om den beste bruken av produktet for sluttbrukeren. I henhold til direktiv 89/106/EØF antas en vare å være egnet til bruk dersom den er i samsvar med en harmonisert standard, en europeisk teknisk godkjenninng eller en ikke-harmonisert teknisk spesifikasjon anerkjent på fellesskapsplan. EFs samsvarsmerke «CE» på byggevarer er en attestering av samsvar som er lett å kjenne igjen for produsentene, og kan anses som tilstrekkelig i denne sammenheng.

8. Informasjon til forbrukerne

Produktet skal selges med en bruksanvisning som inneholder alminnelige og tekniske råd om riktig bruk av produktet og om vedlikehold. Følgende opplysninger skal finnes på produktets emballasje og/eller i den medfølgende dokumentasjon:

- en opplysning om at produktet er tildelt EU-miljømerket sammen med en kortfattet forklaring av hva dette betyr, i tillegg til de generelle opplysningene i logoens rubrikk 2,
- anbefalinger for bruk og vedlikehold av produktet. Disse opplysningene bør fremheve alle instruksjoner som særlig omhandler bruk og vedlikehold av utendørsprodukter. Når det er aktuelt, bør produktets egenskaper under vanskelige klimatiske eller andre bruksforhold nevnes, f.eks. frostbestandighet/vannabsorpsjon, bestandighet mot flekker, bestandighet mot kjemikalier, nødvendig forberedelse av underlaget som skal dekkes, rengjøringsanvisninger, anbefalt rengjøringsmiddel og rengjøringshyppighet. Om mulig bør også produktets forventede tekniske levetid angis, som et gjennomsnitt eller som en verdiskala,
- en angivelse av retursystemer og disponeringsmåter (forklaring for å opplyse forbrukerne om gjenvinningsmuligheterne),
- opplysninger om EU-miljømerket og om de tilknyttede produktgruppene, sammen med følgende tekst (eller tilsvarende): «For flere opplysninger, se EU-miljømerkets nettsted: <http://europa.eu.int/ecolabel>».

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge en prøve av emballasjen og/eller vedlagte tekster.

⁽¹⁾ EFT L 78 av 26.3.1991, s. 32.

⁽²⁾ EFT L 40 av 11.2.1989, s. 12.

9. Opplysninger på miljømerket

Rubrikk 2 i miljømerket skal inneholde følgende tekst:

Naturprodukter:

- redusert virkning av utvinningen på habitater og naturressurser,
- begrensede utslipp fra overflatebehandling,
- bedre forbrukerinformasjon og avfallshåndtering.

Bearbeideprodukter:

- redusert energiforbruk i produksjonsprosessen,
- reduserte utslipp til atmosfæren og til vann,
- bedre forbrukerinformasjon og avfallshåndtering.

Vurdering og kontroll: Søkeren skal framlegge en prøve av emballasjen og/eller vedlagte tekster.

TEKNISK TILLEGG

Søkeren skal framlegge alle opplysninger som kreves, basert på beregninger, målinger og prøvinger utført i perioden umiddelbart før søknaden. Målingene skal være representative for den aktuelle prøvingsserien og konsistente med eventuelle andre deler av søknaden.

A.1 Utvinning av råvarer – Definisjon av indikatorer og vekter

Lukket grunnvannsreservoar

Med «lukket grunnvannsreservoar» menes et artesisk grunnvannsreservoar.

Gjennomsnittlig vannføring for overflatevann

Ved beregning av gjennomsnittlig vannføring i vassdraget som påvirkes av steinbruddet, skal det tas hensyn til det regulerte arealet av det aktuelle steinbruddet. Beregningen skal foretas ved å multiplisere tverrsnittet av vannføringen med vannets hastighet. Verdiene skal være representative for en periode på minst 12 måneder.

Beskrivelse av indikatorene

I.1 Kvotient for resirkulering av vann

Se A3.

I.2 Grad av samtidig rehabilitering

Ved beregning av I.2 måles berørt areal, som omfatter brytingsfronten og aktive tippområder samt regulert areal. Arealene skal måles under drift.

I.3 Gjenvinning av blokker

Ved beregning av I.3 anslås volumet av kommersielt utnyttbare blokker i forhold til samlet årvolum av utvunnet materiale. Med kommersielt utnyttbare blokker (i henhold til definisjonen av ubearbeideblokker i CEN/TC 246/N.237 prEN 12670 «Natural stones – Terminology») menes utnyttbare steinblokker fra steinbrudd som er egnet for videre bearbeiding til plater eller andre typer konstruksjonselementer.

I.4 Utnyttelse av naturressurser

Ved beregning av I.4 anslås volumet av utnyttbart materiale i forhold til samlet årvolum av utvunnet materiale. Med utnyttbart materiale menes ethvert materiale som ikke er beregnet på tipping, dvs. kommersielt utnyttbare blokker, tilslagsmateriale og alt annet som er egnet for videre bearbeiding og bruk.

I.5 Driftsforhold for produksjonsutstyr

Ved beregning av I.5 anslås samlet antall arbeidstimer for produksjonsformål for en maskin i forhold til årsproduksjonen av utnyttbart materiale (m^3). Med utnyttbart materiale menes ethvert materiale som ikke er beregnet på tipping, dvs. kommersielt utnyttbare blokker, tilslagsmateriale og alt annet som kan utnyttes videre. Dersom steinbruddet har mer enn én gravmaskin eller hjullaster, skal det høyeste antall driftstimer legges til grunn.

1.6 Luftkvalitet

Denne indikatoren er definert i rådsdirektiv 1999/30/EF av 22. april 1999 om grenseverdier for svoveldioksid, nitrogendioksid og nitrogenokside, partikler og bly i omgivelsesluft⁽¹⁾). Ved beregning av I.6 måles PM 10-svevestøv langs kanten av brytingsområdet i henhold til de særlege kravene i prøvingsmetoden og de alminnelige bestemmelsene i direktivet (PM 10 er definert i artikkel 2 nr. 11). Prøvingsmetoden er definert i EN 12341.

1.7 Vannkvalitet

Denne indikatoren berører de samlede utslipper av suspenderte faste stoffer i overflatevann som forlater steinbruddområdet etter behandling. Ved beregning av I.7 måles den samlede mengden suspenderte faste stoffer etter prøvingsmetoden i ISO 5667-17.

1.8 Støy

Denne indikatoren berører det registrerte støyen nivået langs kanten av brytingsområdet. Støy som ikke er impulsstøy, skal måles. Ved beregning av I.8 måles støyen etter prøvingsmetoden i ISO 1996-1.

1.9 Visuell virkning

Beregning av visuell virkning skjer ved å trekke opp tverrsnitt gjennom brytingsfronten og andre ytre utsiktspunkter som er avgjørende for å bestemme den visuelle virkningen (f.eks. fra nærliggende byer, ofte besøkte steder, eller hovedveier). Det endelige resultatet, angitt i prosent, skal baseres på de høyeste av de opprinnelig beregnede verdiene («den verste tenkelige situasjon»). En kort redegjørelse for valg av endelig «utsiktspunkt» bør framlegges for vedkommende organ. Fra hvert utsiktspunkt (P) skal det trekkes opp en nedre radius som er tangent til den topografiske overflaten og skjærer gjennom det laveste punktet i det «synlige brytingsområdet». Med synlig brytingsområde menes et område der det foregår bryting eller der det er en aktiv tipp. Det er ikke nødvendig å ta med områder som allerede er rehabilert (både i frontområdet og i tippområdet). Fra samme utsiktspunkt trekkes en annen radius (kalt «øvre radius») som skjærer gjennom det høyeste punktet i brytingsfronten. Ved hjelp av øvre og nedre radius er det mulig å bestemme høyden på den synlige fronten på et tverrsnitt av steinbruddet (den vertikale avstanden mellom øvre og nedre radius som svarer til fronten). Beregningen kan eventuelt utføres på grunnlag av steinbruddprosjektet. De geometriske dataene settes inn i nedenstående formel, og resultatet er kvotienten for den visuelle virkningen av steinbruddet på et gitt utsiktspunkt.

$$x \% = \frac{h^2}{(L \tan 30^\circ)^2} \cdot 100$$

hvor (figur A1):

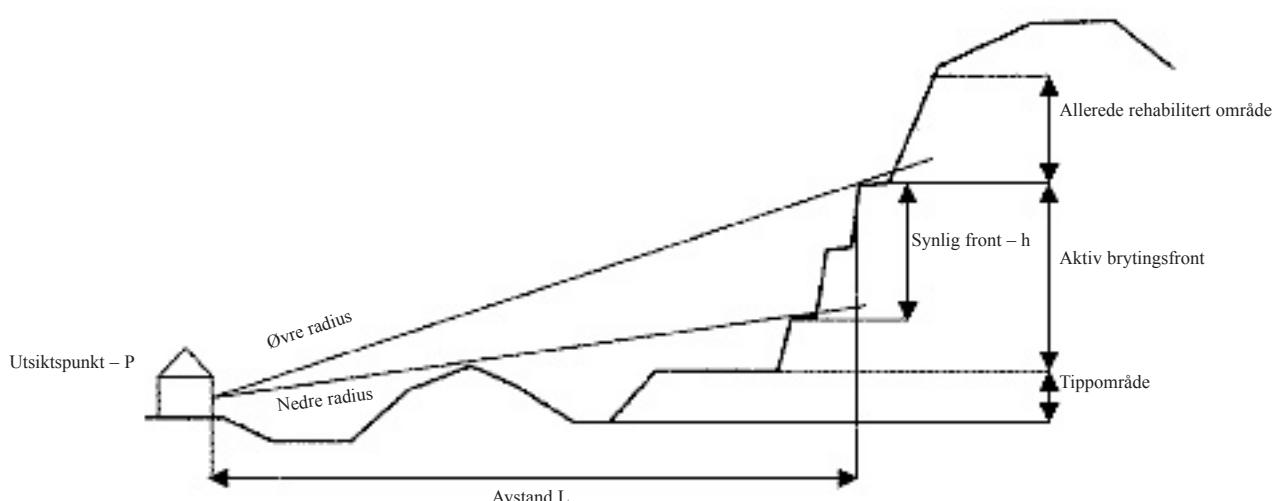
h = den vertikale høyden på den synlige fronten fra utsiktspunktet P (i meter),

L = den horisontale avstanden mellom det mest ugunstige utsiktspunktet – P og fronten (i meter),

$\tan 30^\circ$ = tangenten til den gjennomsnittlige vinkelen på menneskeøyets synsfelt

$x \%$ = prosent visuell virkning

Termen h^2 representerer grunnflaten av steinbruddets synlighetsfelt, mens termen $(L \tan 30^\circ)^2$ representerer grunnflaten av den gjennomsnittlige vinkelen på menneskeøyets synsfelt.

Figur A1: Grafisk definisjon av indikator for visuell virkning

(1) EFT L 163 av 29.6.1999, s. 41.

Ved beregning av resultatet skal den høyeste av de beregnede verdiene legges til grunn.

Beskrivelse av vektene

W2 Klassifisering etter vern av jordsmonnet/mulig arealbruk

I henhold til Det europeiske jordkontor skal jord inndeles i åtte klasser etter mulig arealbruk og begrensninger med hensyn til dyrkingsformål. Her følger en kortfattet beskrivelse av disse klassene:

- jord av klasse I har små begrensninger med hensyn til bruk,
- jord av klasse II har moderate begrensninger med hensyn til valg av planter, eller krever moderate vernetiltak,
- jord av klasse III har betydelige begrensninger med hensyn til valg av planter, og/eller krever særlige vernetiltak,
- jord av klasse IV har svært betydelige begrensninger med hensyn til valg av planter, og/eller krever svært omhyggelig forvaltning,
- jord av klasse V har liten eller ingen risiko for erosjon, men har andre opprettelige begrensninger som gjør at jorden først og fremst egner seg til beitemark, utmark eller skog, eller til å gi næring og ly til viltlevende dyrebestander,
- jord av klasse VI har betydelige begrensninger, som gjør jorden generelt uegnet til dyrking, slik at den først og fremst egner seg til beitemark, utmark eller skog, eller til å gi næring og ly til viltlevende dyrebestander,
- jord av klasse VII har svært betydelige begrensninger, som gjør jorden uegnet til dyrking, slik at den først og fremst egner seg til beitemark eller skog, eller til habitat for viltlevende dyrebestander,
- jord og ulike områder av klasse VIII har begrensninger som utelukker kommersiell utnyttelse for landbruksformål og begrenser bruken til rekreasjon, bevaring av viltlevende dyrebestander, vannforsyning eller estetiske formål.

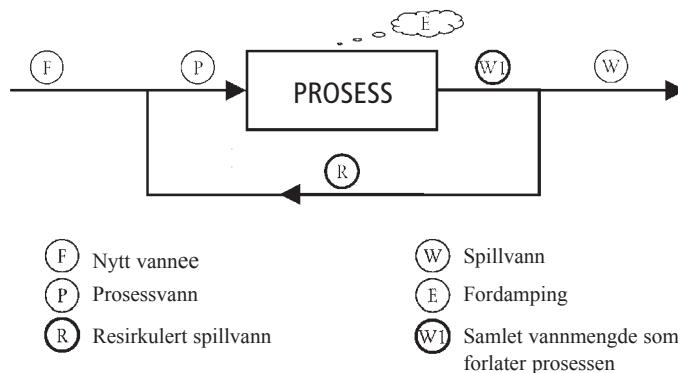
A2. Valg av råvarer

Med gjenvunnet materiale i lukket omløpssystem menes materiale som er tatt ut av produksjonssystemet og ført tilbake i samme produksjonssystem, eventuelt etter behandling med sikte på gjenvinning.

A3. Kvotient for resirkulering av vann

Kvotienten for resirkulering av vann skal beregnes ved bruk av følgende formel, der termene er definert i figur A2:

$$\text{Kvotient for resirkulering} = \frac{\text{Resirkulert spillvann}}{\text{Samlet vannmengde som forlater prosessen}} \cdot 100 = \frac{R}{W_1} \cdot 100$$

Figur A2: Kretsdiagram for beregning av kvotienten for resirkulering av vann⁽¹⁾

A4. Beregning av energiforbruk (PER, ERF)

Ved beregningen av prosessenergibehov (PER) eller energibehov ved brenning (ERF) skal faktiske energibærere brukes, enten beregningen gjelder hele anlegget eller bare brenningsfasen. Brenselets brutto varmeverdi skal brukes til å omregne energienhetene i MJ (tabell A1). Ved bruk av andre typer brensel skal varmeverdien som brukes i beregningen, angis. Med elektrisitet menes netto elektrisitetsmengde fra nettet og intern produksjon av elektrisitet, uttrykt som elektrisk kraft.

Ved beregning av PER til produksjon av agglomerert stein skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres produksjonsanlegget i form av brensel og elektrisitet.

Ved beregning av PER til produksjon av terrassofliser skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres produksjonsanlegget i form av brensel og elektrisitet.

Ved beregning av ERF til produksjon av keramiske fliser skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres alle ovner i form av brensel til brenningsfasen.

Ved beregning av ERF til produksjon av leirfliser skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres alle ovner i form av brensel til brenningsfasen.

Ved beregning av PER til produksjon av cement skal det tas hensyn til alle energistrømmer som tilføres produksjonssystemet i form av brensel og elektrisitet.

Tabell A1: Tabell for beregning av PER eller ERF (se tekst for forklaringer)

Produksjonsperiode	Dag	Fra	Til	
Mengde (tonn eller m ³)				
Brensel	Mengde	Enhet	Omrégningsfaktor	Energi (MJ)
Naturgass		kg	54,1	
Naturgass		Nm ³	38,8	
Propan		kg	50,0	
Butan		kg	49,3	
Produksjonsperiode	Dag	Fra	Til	

(¹) W står for spillvann som slippes ut i miljøet.

Produksjonsperiode	Dag	Fra	Til	
Mengde (tonn eller m ³)				
Brensel	Mengde	Enhett	Omregningsfaktor	Energi (MJ)
Parafin		kg	46,5	
Bensin		kg	52,7	
Diesel		kg	44,6	
Gassolje		kg	45,2	
Tung brennolje		kg	42,7	
Svakt flyktig kull		kg	30,6	
Antrasitt		kg	29,7	
Trekull		kg	33,7	
Industrikoks		kg	27,9	
Elektrisitet		kWh	3,6	
Energi totalt				
Spesifikt energiforbruk (MJ/mengde) ⁽¹⁾				

(¹) Total energi (i grått) divideres med mengden (i grått).

A5. Utslipp til luft (bare for bearbeideprodukter)

Faktorene for utslipp av forurensende stoffer til luft skal beregnes på følgende måte:

- 1) Konsentrasjonen av avgasser som slippes ut i miljøet, skal beregnes for hver av parametrerne i tabellene.
- 2) Målingene som brukes i beregningene, skal utføres etter prøvingsmetodene angitt i tabellene.
- 3) Prøvene skal være representative for den aktuelle produksjonen.

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅSDIREKTIV 2002/3/EF**2004/EØS/29/30****av 12. februar 2002****om ozon i omgivelsesluft(*)**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap, særlig artikkel 175 nr. 1,

under henvisning til forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Regionkomiteen⁽³⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 251⁽⁴⁾, på grunnlag av Forlikskomiteens felles forslag av 10. desember 2001,

og ut fra følgende betrakninger:

- 1) På grunnlag av prinsippene nedfelt i traktatens artikkel 174 tar det femte handlingsprogrammet for miljø, godkjent ved resolusjon av 1. februar 1993, vedtatt av Rådet og representantene for medlemsstatenes regjeringer forsamlet i Rådet, om et europeisk fellesskapsprogram for politikk og tiltak på området miljø og bærekraftig utvikling⁽⁵⁾ og videre utfyldt ved beslutning nr. 2179/98/EF⁽⁶⁾ særlig sikte på endringer i gjeldende regelverk om luftforurensende stoffer. Det omtalte programmet anbefaler at det settes opp langsiktige mål for luftkvalitet.
- 2) I henhold til artikkel 4 nr. 5 i råsdirektiv 96/62/EF av 27. september 1996 om kartlegging og styring av kvaliteten på omgivelsesluft⁽⁷⁾ skal Rådet vedta regelverket omhandlet i nr. 1 i nevnte artikkel og bestemmelsene omhandlet i nr. 3 og nr. 4 i samme artikkel.
- 3) Det er viktig å sikre et effektivt vern mot skadelige virkninger på menneskers helse på grunn av eksponering for ozon. Skadenvirkningene av ozon på vegetasjonen, økosystemene og miljøet sett under ett bør så langt det er mulig reduseres. Ozonforurensningens grensekryssende karakter krever at det treffes tiltak på fellesskapsplan.

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EFT L 67 av 9.3.2002, s. 14, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 175/2002 av 6. desember 2002 om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 9 av 13.2.2003, s. 28.

(1) EFT C 56 E av 29.2.2000, s. 40, og
EFT C 29 E av 30.1.2001, s. 291.

(2) EFT C 51 av 23.2.2000, s. 11.

(3) EFT C 317 av 6.11.2000, s. 35.

(4) Europaparlamentsuttalelse av 15. mars 2000 (EFT C 377 av 29.12.2000, s. 154), Rådets felles holdning av 8. mars 2001 (EFT C 126 av 26.4.2001, s. 1) og europaparlamentsbeslutning av 13. juni 2001 (ennå ikke offentliggjort i EFT). Europaparlamentsbeslutning av 17. januar 2002 og rådsbeslutning av 19. desember 2001.

(5) EFT C 138 av 17.5.1993, s. 1.

(6) EFT L 275 av 10.10.1998, s. 1.

(7) EFT L 296 av 21.11.1996, s. 55.

- 4) I henhold til direktiv 96/62/EF skal tallverdiene for terskler bygge på resultatene fra arbeidet utført av internasjonale vitenskapelige grupper som virker på dette området. Kommisjonen skal ta hensyn til de nyeste vitenskapelige forskningsdataene på de aktuelle epidemiologiske og miljømessige områdene og til den seneste utviklingen på det metrologiske området med sikte på å gjennomgå grunnlaget for terskelverdiene på nytt.
- 5) I direktiv 96/62/EF kreves det at det fastsettes grense- og/eller målverdier for ozon. Siden ozonforurensningen finner sted på tvers av landegrensene, bør det på fellesskapsplan fastsettes målverdier for vern av menneskers helse og for vern av vegetasjonen. Disse målverdiene bør knyttes til de midlertidige målene basert på Fellesskapets integrerte strategi for bekjempelse av forsuring og ozon på bakkenivå, som også utgjør grunnlaget for europaparlamens- og råsdirektiv 2001/81/EF av 23. oktober 2001 om nasjonale utslippstak for visse luftforurensende stoffer⁽⁸⁾.
- 6) I henhold til direktiv 96/62/EF bør det gjennomføres planer og programmer i soner og tettbebyggelser der ozonkonsentrasjonene overskridere målverdiene, for å sikre at disse så langt det er mulig oppfylles innen den fastsatte dato. Slike planer og programmer bør i stor utstrekning bestå av kontrolltiltak som skal gjennomføres i samsvar med de relevante deler av Fellesskapets regelverk.
- 7) Det bør fastsettes langsiktige mål med det formål å sørge for et effektivt vern av menneskers helse og miljøet. De langsiktige målene bør ta hensyn til strategien for bekjempelse av forsuring og ozon og til dens målsetting om å minske avstanden mellom de nåværende ozonnivåene og de langsiktige målene.
- 8) Det bør være obligatorisk med målinger i soner der verdiene i de langsiktige målene overskrides. Ytterligere midler for vurdering kan medføre en reduksjon av det antall faste prøvetakingspunkter som kreves.
- 9) Det bør fastsettes en alarmterskel for ozon for å verne befolkningen som helhet. Det bør fastsettes en informasjonsterskel for å verne utsatte befolkningsgrupper. Ajourførte opplysninger om ozonkonsentraser i omgivelsesluften bør rutinemessig gjøres tilgjengelige for offentligheten.

(8) EFT L 309 av 27.11.2001, s. 22.

- 10) Det bør utarbeides kortsiktige handlingsplaner for steder der risikoen for overskridelse av alarmterskelen kan reduseres i betydelig grad. Mulighetene for å redusere risikoen for overskridelser, samt varigheten og alvorlighetsgraden av disse, bør undersøkes og vurderes. Det bør ikke kreves lokale tiltak der en undersøkelse viser at fordelene ved slike tiltak ikke står i forhold til kostnadene.
- 11) Siden ozonforurensningen skjer på tvers av landegrensene, kan det være nødvendig med en viss grad av samordning mellom nabomedlemsstater ved utarbeiding og gjennomføring av planer, programmer og kortsiktige handlingsplaner og ved informasjon til offentligheten. Der det anses hensiktsmessig, bør medlemsstatene samarbeide med tredjestater, og legge særlig vekt på å få med søkerstatene på et tidlig tidspunkt.
- 12) Opplysninger om de konsentrasjonene som er målt, bør oversendes Kommisjonen som grunnlag for regelmessige rapporter.
- 13) Kommisjonen bør gjennomgå bestemmelsene i dette direktiv i lys av de nyeste vitenskapelige forskningsresultatene, særlig om virkningene av ozon på menneskers helse og miljøet. Kommisjonens rapport bør inngå som en integrert del av en strategi for luftkvalitet med sikte på å gjennomgå og foreslå mål for luftkvaliteten på fellesskapsplan og å utvikle gjennomføringsstrategier for å sikre at disse målene nås. I denne sammenheng bør rapporten ta hensyn til muligheten for å nå de langsiktige målene innen et nærmere angitt tidsrom.
- 14) Tiltakene som er nødvendige for å gjennomføre dette direktiv, bør vedtas i samsvar med rådsbeslutning 1999/468/EF av 28. juni 1999 om fastsettelse av nærmere regler for utøvelsen av den gjennomføringsmyndighet som er tillagt Kommisjonen⁽¹⁾.
- 15) Ettersom målene for det foreslalte tiltak, nemlig å sikre et effektivt vern mot de skadelige virkningene av ozon på menneskers helse og å redusere skadenvirkningene av ozon på vegetasjonen, økosystemene og miljøet som helhet, ikke i tilstrekkelig grad kan nås av medlemsstatene på grunn av ozonforurensningens grensekryssende karakter, og derfor bedre kan nås på fellesskapsplan, kan Det europeiske fellesskap treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet fastsatt i traktatens artikkel 5. I samsvar med forholdsregelmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 16) Rådsdirektiv 92/72/EØF av 21. september 1992 om ozonforurensning av luften⁽²⁾ bør oppheves —

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkelf 1

Mål

Formålet med dette direktivet er å

- a) fastsette langsiktige mål, målverdier, en alarmterskel og en informasjonstreskel for konsentrasjoner av ozon i omgivelsesluften i Fellesskapet, med sikte på å unngå, forebygge eller redusere de skadelige virkningene på menneskers helse og på miljøet som helhet,
- b) sikre at det benyttes felles metoder og kriterier for å vurdere konsentrasjoner av ozon og eventuelt ozondannende stoffer (nitrogenokside og flyktige organiske forbindelser) i omgivelsesluften i medlemsstatene,
- c) sikre at det framskaffes fyllestgjørende opplysninger om ozoninnvårene i omgivelsesluften og at disse gjøres tilgjengelige for offentligheten,
- d) når det gjelder ozon, sikre at omgivelsesluftens kvalitet opprettholdes der denne er god, og i andre tilfeller at den forbedres,
- e) fremme økt samarbeid mellom medlemsstatene når det gjelder reduksjon av ozoninnvåer, utnyttelse av potensialet i tiltak over landegrensene og overenskomster om slike tiltak.

Artikkelf 2

Definisjoner

I dette direktivet menes med:

1. «omgivelsesluft», utendørsuft i troposfæren, unntatt luft på arbeidsplasser,
2. «forenende stoff», ethvert stoff som mennesket direkte eller indirekte slipper ut i omgivelsesluften og som kan ha skadelige virkninger på menneskers helse og/eller på miljøet som helhet,
3. «ozondannende stoffer», stoffer som bidrar til at det dannes ozon på bakkenivå, og hvorav noen er oppført på listen i vedlegg VI,
4. «nivå», konsentrasjonen av et forenende stoff i omgivelsesluften eller avsetningen av stoffet på overflater i et gitt tidsrom,
5. «vurdering», enhver metode som benyttes til å måle, beregne, forutsi eller anslå nivået av et forenende stoff i omgivelsesluften,
6. «faste målinger», målinger utført i samsvar med artikkel 6 nr. 5 i direktiv 96/62/EF,
7. «sone», en del av territoriet til en medlemsstat, avgrenset av medlemsstaten,

⁽¹⁾ EFT L 184 av 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ EFT L 297 av 13.10.1992, s. 1.

8. «tettbebyggelse», en sone med en befolkning på mer enn 250 000 innbyggere eller, når befolkningen er på 250 000 innbyggere eller mindre, med en befolkningstetthet per km² som for medlemsstaten berettiger vurdering og styring av omgivelsesluftens kvalitet,
9. «målverdi», et nivå som er fastsatt for på lang sikt å unngå skadelige virkninger på menneskers helse og/eller på miljøet som helhet, og som skal nås der dette er mulig i løpet av et nærmere angitt tidsrom,
10. «langsiktig mål», en ozonkonsentrasjon i omgivelsesluften som angir den øvre grense for den konsentrasjon som ifølge gjeldende vitenskapelig kunnskap trolig ikke medfører direkte skadevirkninger for menneskers helse og/eller miljøet som helhet. Dette målet skal nås på lang sikt med det formål å sørge for effektivt vern av menneskers helse og miljøet, unntatt i tilfeller der det ikke kan nås med tiltak som står i et rimelig forhold til målet,
11. «alarmterskel», et nivå som, dersom det overskrides, fører til at det ved kortvarig eksponering oppstår en risiko for menneskers helse for befolkningen generelt og som, dersom det nås, fører til at medlemsstatene umiddelbart skal treffe tiltak i samsvar med artikkel 6 og 7,
12. «informasjonsterskel», et nivå som, dersom det overskrides, fører til at det ved kortvarig eksponering oppstår en helserisiko for særlig følsomme deler av befolkningen og som, dersom det nås, fører til at det er nødvendig med ajourført informasjon,
13. «flyktige organiske forbindelser» (VOC), alle organiske forbindelser, unntatt metan, både menneskeskapte og naturlige, som kan produsere fotokjemiske oksidanter ved reaksjoner med nitrogenoksidene i sollys.

Artikkel 3

Målverdier

1. Målverdiene for 2010 når det gjelder ozonkonsentrasjoner i omgivelsesluften er angitt i vedlegg I avsnitt II.
2. Medlemsstatene skal utarbeide en liste over soner og tettbebyggelser der ozoninnivåene i omgivelsesluften, vurdert i samsvar med artikkel 9, overskridr målverdiene nevnt i nr. 1.
3. For sonene og tettbebyggelsene nevnt i nr. 2 skal medlemsstatene treffe tiltak i samsvar med bestemmelsene i direktiv 2001/81/EF for å sikre at det blir utarbeidet og gjennomført en plan eller et program for å nå målverdien innen den dato som er angitt i vedlegg I avsnitt II, bortsett fra i de tilfeller der dette ikke er oppnåelig med tiltak som står i et rimelig forhold til det ønskede målet.

I de tilfeller der det må utarbeides eller gjennomføres planer eller programmer i samsvar med artikkel 8 nr. 3 i direktiv 96/62/EF for andre forurensende stoffer enn ozon, skal medlemsstatene, der dette er hensiktsmessig, utarbeide og gjennomføre integrerte planer eller programmer som omfatter alle de forurensende stoffer det gjelder.

4. Planene eller programmene nevnt i nr. 3 skal minst inneholde opplysningene oppført på listen i vedlegg IV til

direktiv 96/62/EF og skal gjøres tilgjengelige for offentligheten og relevante organisasjoner som miljøvernorganisasjoner, forbrukerorganisasjoner, organisasjoner som ivaretar interessene til følsomme befolkningsgrupper og andre relevante helseorganisasjoner.

Artikkel 4

Langsiktige mål

1. De langsiktige målene for ozonkonsentrasjoner i omgivelsesluften er angitt i vedlegg I avsnitt III.
2. Medlemsstatene skal utarbeide en liste over soner og tettbebyggelser der ozoninnivåene i omgivelsesluften, vurdert i samsvar med artikkel 9, er høyere enn de langsiktige målene nevnt i nr. 1, men lavere enn eller lik målverdiene angitt i vedlegg I avsnitt II. For slike soner og tettbebyggelser skal medlemsstatene utarbeide og gjennomføre kostnadseffektive tiltak med det formål å nå de langsiktige målene. Tiltakene som treffes, skal minst være i samsvar med alle planer eller programmer som er angitt i artikkel 3 nr. 3. De skal videre bygge på tiltak truffet i henhold til bestemmelsene i direktiv 2001/81/EF og andre relevante deler av eksisterende og kommende fellesskapsregelverk.
3. Fellesskapets framdrift mot de langsiktige målene skal være underlagt suksessive gjennomgåeler som ledd i prosessen omhandlet i artikkel 11 og i forbindelse med direktiv 2001/81/EF med år 2020 som referanse, samt ta hensyn til framskritt som er gjort mot å nå de nasjonale utslippstakene fastsatt i nevnte direktiv.

Artikkel 5

Krav i soner og tettbebyggelser der ozoninnivåene oppfyller de langsiktige målene

Medlemsstatene skal utarbeide en liste over soner og tettbebyggelser der ozoninnivåene oppfyller de langsiktige målene. I den grad faktorer som ozonforurensningens grensekryssende karakter og de meteorologiske forhold tillater det, skal de opprettholde ozoninnivåene i de sonene og tettbebyggelsene der de ligger under de langsiktige målene, og skal gjennom tiltak som står i rimelig forhold til målene, bevare den beste omgivelsesluftkvaliteten som er forenlig med en bærekraftig utvikling og et høyt nivå for vern av miljøet og menneskers helse.

Artikkel 6

Informasjon til offentligheten

1. Medlemsstatene skal treffe hensiktsmessige tiltak for å
  - a) sikre at ajourførte opplysninger om konsentrasjonene av ozon i omgivelsesluften regelmessig gjøres tilgjengelige for offentligheten og relevante organisasjoner som miljøvernorganisasjoner, forbrukerorganisasjoner, organisasjoner som ivaretar interessene til følsomme befolkningsgrupper og andre relevante helseorganisasjoner.

Disse opplysningene skal ajourføres minst hver dag og, der dette er hensiktsmessig og praktisk gjennomførbart, hver time.

Opplysingene skal minst angi alle overskridelser av konsentrasjonene tilsvarende det langsigtige målet for vern av helse og av informasjonsterskelen og alarmterskelen for det aktuelle gjennomsnittsberegningstidsrommet. Den bør også inneholde en kort vurdering av helsevirkningene.

Informasjonsterskelen og alarmterskelen for ozonkonsentrasjoner i omgivelsesluften er angitt i vedlegg II avsnitt I,

- b) gjøre omfattende årsrapporter tilgjengelige for offentligheten og relevante organisasjoner som miljøvernorganisasjoner, forbrukerorganisasjoner, organisasjoner som ivaretar interessene til følsomme befolkningsgrupper og andre relevante helseorganisasjoner, som, når det gjelder menneskers helse, minst skal vise alle overskridelser av konsentrasjoner tilsvarende målverdien og det langsigtige målet, av informasjonsterskelen og alarmterskelen for det aktuelle beregningstidsrommet, og, når det gjelder vegetasjonen, alle overskridelser av målverdien og det langsigtige målet, samt, der det måtte være formålstjenlig, en kort vurdering av virkningene av disse overskridelsene. Medlemsstatene kan eventuelt ta med ytterligere opplysninger og vurderinger om vern av skog, som angitt i vedlegg III avsnitt I. De kan også ta med opplysninger om relevante ozondannende stoffer, i den grad disse ikke omfattes av eksisterende fellesskapsregelverk,
- c) sikre at opplysninger om faktiske eller beregnede overskridelser av alarmterskelen formidles til organer i helsevesenet og til befolkningen.

Ovennevnte opplysninger og rapporter skal offentliggjøres på hensiktsmessig måte avhengig av sak, for eksempel gjennom kringkastingsmedier, presse eller publikasjoner, informasjonsskjærmer eller datanettverktjenester som Internett.

2. Opplysingene som gis til offentligheten i samsvar med artikkelf 10 i direktiv 96/62/EF når en av terskelverdiene overskrides, skal omfatte opplysingene på listen i vedlegg II avsnitt II. Der det er praktisk gjennomforbart, skal medlemsstatene også treffe tiltak for å gi slike opplysninger når en overskridelse av informasjonsterskelen eller alarmterskelen er ventet.

3. Opplysingene som gis i henhold til nr. 1 og 2 foran, skal være klare, forståelige og lett tilgjengelige.

Artikkelf 7

Kortsiktige handlingsplaner

1. I henhold til artikkelf 7 nr. 3 i direktiv 96/62/EF skal medlemsstatene på egnede administrative nivåer utarbeide handlingsplaner som viser hvilke tiltak som skal treffes på kort sikt, idet det tas hensyn til særlige lokale forhold for de sonene der det foreligger risiko for overskridelse av alarmterskelen, dersom det foreligger et betydelig potensial for å redusere denne risikoen eller for å redusere varigheten eller alvorlighetsgraden av en eventuell overskridelse av alarmterskelen. I de tilfeller der det ikke konstateres noe betydelig potensial for å redusere risikoen, varigheten eller alvorlighetsgraden av en eventuell

overskridelse i de aktuelle sonene, skal medlemsstatene være unntatt fra bestemmelsene i artikkelf 7 nr. 3 i direktiv 96/62/EF. Det tilliger medlemsstatene å fastslå om det foreligger et betydelig potensial for å redusere risikoen, varigheten eller alvorlighetsgraden av en eventuell overskridelse, idet det tas hensyn til nasjonale geografiske, meteorologiske og økonomiske forhold.

2. Det tilliger medlemsstatene å utforme de kortsiktige handlingsplanene, herunder tiltaksgrenser for særlige tiltak. Avhengig av den enkelte sak kan planene omfatte gradvis, kostnadseffektive tiltak for å kontrollere og om nødvendig redusere eller midlertidig stanse visse aktiviteter, herunder motorvogntrafikk, som bidrar til utslipp som fører til at alarmterskelen blir overskredet. Planene kan også omfatte effektive tiltak i forbindelse med bruk av industrianlegg eller -produkter.
3. Når medlemsstatene utvikler og gjennomfører de kortsiktige handlingsplanene, skal de ta hensyn til eksempler på tiltak (der effektiviteten av tiltakene er vurdert) som bør tas med i de retningslinjene det er vist til i artikkelf 12.
4. Medlemsstatene skal gjøre både resultatene av undersøkelsene og innholdet i særlige kortsiktige handlingsplaner, samt opplysninger om gjennomføringen av slike planer, tilgjengelige for offentligheten og relevante organisasjoner som miljøvernorganisasjoner, forbrukerorganisasjoner, organisasjoner som ivaretar interessene til følsomme befolkningsgrupper og andre relevante helseorganisasjoner.

Artikkelf 8

Grensekryssende forurensning

1. I tilfeller der ozonkonsentrasjoner som overskider målverdier eller langsigtige mål i stor grad skyldes utslipp av ozondannende stoffer i andre medlemsstater, skal de berørte medlemsstatene der det er hensiktsmessig samarbeide om å utarbeide felles planer og programmer med sikte på å nå målverdiene eller de langsigtige målene, unntatt når dette ikke kan oppnås med tiltak som ikke står i rimelig forhold til målene. Kommisjonen skal bistå i dette arbeidet. Som ledd i sine forpliktelser i henhold til artikkelf 11 skal Kommisjonen vurdere om det skal treffes ytterligere tiltak på fellesskapsplan, idet det tas hensyn til direktiv 2001/81/EF, særlig direktivets artikkelf 9, for å redusere utslipp av ozondannende stoffer som er ansvarlige for denne grensekryssende ozonforurensningen.

2. Medlemsstatene skal, eventuelt i samsvar med artikkelf 7, utarbeide og gjennomføre felles kortsiktige handlingsplaner som omfatter nabosoner i forskjellige medlemsstater. Medlemsstatene skal sikre at nabosoner i andre medlemsstater som har utviklet kortsiktige handlingsplaner, mottar alle relevante opplysninger.

3. I tilfeller der overskridelser av informasjonsterskelen eller alarmterskelen forekommer i soner nær nasjonale grenser, bør opplysninger så snart som mulig gjøres tilgjengelige for vedkommende myndigheter i de berørte nabomedlemsstater for å lette formidlingen av opplysingene til offentligheten i disse statene.

4. Under utarbeidingen av planene og programmene nevnt i nr. 1 og 2 og i forbindelse med informasjon til offentligheten som fastsatt i nr. 3, skal medlemsstatene, der det er hensiktsmessig, samarbeide med tredjestaater, særlig med søkerstater.

Artikkkel 9

Vurdering av konsentrasjoner av ozon og ozondannende stoffer i omgivelsesluften

1. I soner og tettbebyggelser der konsentrasjonene av ozon i løpet av et av de siste fem årene med målinger har overskredet et langsigkt mål, er det obligatorisk med faste kontinuerlige målinger.

Dersom data for mindre enn fem år er tilgjengelige, kan medlemsstatene for å bestemme overskridelsene kombinere kortvarige målekampanjer på tidspunkter og steder som kan antas å være representative for de høyeste forurensningsnivåene, med resultater fra utslippsfortegnelser og modellberegnning.

Vedlegg IV omhandler kriteriene for valg av plasseringen av prøvetakingspunkter for måling av ozonkonsentrasjoner.

Vedlegg V avsnitt I fastsetter det minste antall faste prøvetakingspunkter for kontinuerlig måling av ozon i hver sone eller tettbebyggelse der målingene er eneste informasjonskilde for vurdering av luftkvaliteten.

Målinger av nitrogendioksid skal også foretas ved minst 50 % av de prøvetakingspunktene for ozon som kreves i vedlegg V avsnitt I. Målinger av nitrogendioksid skal være kontinuerlige, bortsett fra ved bakgrunnsmålestasjoner i landdistrikter som definert i vedlegg IV avsnitt I, der andre målemetoder kan benyttes.

For soner og tettbebyggelser der opplysninger fra prøvetakingspunkter for faste målinger utfyller med opplysninger fra modellberegnning og/eller veilede måling, kan det samlede antall prøvetakingspunkter angitt i vedlegg V avsnitt I reduseres, forutsatt at

- a) de utfyllende metodene gir et tilstrekkelig nivå av informasjon for vurdering av luftkvaliteten i forhold til målverdiene, informasjonsteskelen og alarmtorskelen,
- b) antall prøvetakingspunkter som skal installeres og den romlige opplosningen for andre teknikker er tilstrekkelige til at ozonkonsentrasjonen kan bestemmes i samsvar med datakvalitetsmålene angitt i vedlegg VII avsnitt I og fører til vurderingsresultater som angitt i vedlegg VII avsnitt II,
- c) antall prøvetakingspunkter i hver sone eller tettbebyggelse utgjør minst ett prøvetakingspunkt per to millioner innbyggere eller ett prøvetakingspunkt per 50 000 km²,

alt etter hvilken av disse metodene som gir størst antall prøvetakingspunkter,

- d) hver sone eller tettbebyggelse omfatter minst ett prøvetakingspunkt og
- e) nitrogendioksid måles ved alle de øvrige prøvetakingspunktene, bortsett fra ved bakgrunnsmålestasjoner i landdistrikter.

I slike tilfeller skal det tas hensyn til resultatene av modellberegnung og/eller veilede måling ved vurderingen av luftkvaliteten i forhold til målverdiene.

2. I soner og tettbebyggelser der det i løpet av hvert av de foregående fem årene med målinger er funnet konsentrasjoner som ligger under de langsiktige målene, skal antall målestasjoner for kontinuerlig måling fastsettes i samsvar med vedlegg V avsnitt II.

3. Hver medlemsstat skal sikre at minst én målestasjon som leverer data om konsentrasjoner av de ozondannende stoffene på listen i vedlegg VI, er installert og i drift på dens territorium. Hver medlemsstat skal bestemme antall og plassering av målestasjonene der ozondannende stoffer skal måles, idet det tas hensyn til målene, metodene og anbefalingene i nevnte vedlegg.

Som del av retningslinjene utviklet i henhold til artikkkel 12 skal det utarbeides retningslinjer for en egnet strategi for måling av ozondannende stoffer, idet det tas hensyn til eksisterende krav i Fellesskapets regelverk og i samarbeidsprogrammet for overvåking og vurdering av langtransporterte luftforurensende stoffer i Europa (EMEP).

4. Referansemetoder for analyse av ozon er gitt i vedlegg VIII avsnitt I. Vedlegg VIII avsnitt II omhandler referanse teknikker for modellberegnung for ozon.

5. Alle endringer som er nødvendige for å tilpasse denne artikkkel og vedlegg IV-VIII til den vitenskapelige og tekniske utvikling, skal vedtas i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkkel 13 nr. 2.

Artikkkel 10

Oversending av opplysninger og rapporter

1. Når medlemsstatene oversender opplysninger til Kommisjonen i henhold til artikkkel 11 i direktiv 96/62/EU, skal de, første gang for kalenderåret etter datoene nevnt i artikkkel 15 nr. 1,

- a) for hvert kalenderår og ikke senere enn 30. september det påfølgende år, oversende listene over soner og tettbebyggelser som det er vist til i artikkkel 3 nr. 2, artikkkel 4 nr. 2 og artikkkel 5,

- b) oversende en rapport med en oversikt over situasjonen når det gjelder overskridelse av målverdiene fastsatt i vedlegg I avsnitt II. Denne rapporten skal gi en forklaring på årlige overskridelser av målverdiene for vern av menneskers helse. Rapporten skal også inneholde planene og programmene omhandlet i artikkel 3 nr. 3. Rapporten skal oversendes senest to år etter utløpet av det tidsrommet da overskridelsene av målverdiene for ozon ble observert,
- c) hvert tredje år opplyse om framdriften i alle slike planer og programmer.
2. Videre skal medlemsstatene, første gang for kalenderåret etter datoene nevnt i artikkel 15 nr. 1,
- a) oversende Kommisjonen, for hver måned fra april til september hvert år og på foreløpig grunnlag,
- i) senest innen utgangen av den påfølgende måned og for hver dag med overskridelse(r) av informasjonsteknologien og/eller alarmtakstene, følgende opplysninger: dato, samlet antall timer med overskridelse, de(n) høyeste timeverdien(e) for ozon,
  - ii) senest 31. oktober hvert år, alle øvrige opplysninger angitt i vedlegg III,
- b) oversende Kommisjonen, for hvert kalenderår og senest 30. september det påfølgende år, de validerte opplysningene som angitt i vedlegg III, samt de årlige gjennomsnittskonsentrasjonene for det aktuelle året av de ozondannende stoffene som er angitt i vedlegg VI,
- c) oversende Kommisjonen, innenfor rammen av sektorrapporten omhandlet i artikkel 4 i rådsdirektiv 91/692/EØF⁽¹⁾, hvert tredje år, og senest 30. september etter utløpet av hver treårsperiode:
- i) opplysninger med oversikt over nivåene av observert eller vurdert ozon i sonene og tettbebyggelsene nevnt i artikkel 3 nr. 2, artikkel 4 nr. 2 og artikkel 5,
  - ii) opplysninger om alle tiltak som er truffet eller planlagt i henhold til artikkel 4 nr. 2, og
  - iii) opplysninger om beslutninger om kortsiktige handlingsplaner og om utforming av og innholdet i, samt en vurdering av virkningene av slike planer utarbeidet i samsvar med artikkel 7.
3. Kommisjonen skal
- a) sikre at opplysningene som oversendes i henhold til nr. 2 bokstav a), raskt gjøres tilgjengelige på egnede måter og oversendes til Det europeiske miljøvernbyrå,
- b) hvert årlig offentliggjøre en liste over de som er tatt opp i byggelser som er oversendt i henhold til nr. 1 bokstav a), samt innen 30. november hvert år offentliggjøre en rapport om ozonsituasjonen i løpet av sommeren i det inneværende år og det foregående kalenderåret som gir sammenlignbare oversikter over situasjonen i hver enkelt medlemsstat, idet det tas hensyn til de ulike meteorologiske forholdene og den grensekryssende forurensningen, samt en oversikt over samtlige overskridelser av det langsiktige målet i medlemsstatene,
- c) regelmessig kontrollere gjennomføringen av planene eller programmene som er oversendt i henhold til nr. 1 bokstav b), ved å undersøke framdriften og utviklingen når det gjelder luftforurensning, idet det tas hensyn til meteorologiske forhold og til om de ozondannende stoffene er naturlige eller menneskeskapte,
- d) ta hensyn til opplysningene i nr. 1 og nr. 2 under utarbeidingen av de treårige rapportene om omgivelsesluftens kvalitet i samsvar med artikkel 11 nr. 2 i direktiv 96/62/EF,
- e) sørge for egnet utveksling av opplysningene og erfaringene som er oversendt i samsvar med nr. 2 bokstav c) iii) angående utformingen og gjennomføringen av kortsiktige handlingsplaner.
4. Ved utførelsen av oppgavene nevnt i nr. 3 skal Kommisjonen om nødvendig benytte den sakkunnskap som er tilgjengelig i Det europeiske miljøvernbyrå.
5. Medlemsstatene skal senest 9. september 2003 underrette Kommisjonen om de metoder som er benyttet ved den foreløpige vurderingen av luftkvaliteten i henhold til artikkel 1 nr. 1 bokstav d) i direktiv 96/62/EF.

Artikkel 11

Gjennomgåelse og rapportering

1. Kommisjonen skal senest 31. desember 2004 framlegge for Europaparlamentet og Rådet en rapport basert på erfaringene med anvendelsen av dette direktivet. Det skal særlig rapporteres om
- a) resultatene av den nyeste vitenskapelige forskning, i lys av Verdens helseorganisasjons retningslinjer, om virkningene av eksponering for ozon på miljøet og menneskers helse, idet det særlig tas hensyn til følsomme befolkningsgrupper, samt til utviklingen av mer nøyaktige beregningsmodeller,
  - b) den teknologiske utvikling, herunder de framsteg som er gjort når det gjelder metoder for å måle og på andre måter vurdere ozonkonsentrasjoner og utviklingen av disse i hele Europa,
  - c) sammenligning av modellberegninger med faktiske målinger,
  - d) vedtakelse av og nivå for langsiktige mål, målverdier, informasjonsteknologi og alarmtakst,
  - e) resultatene av virkningene av ozon på avlinger og naturlig vegetasjon oppnådd gjennom det internasjonale samarbeidsprogrammet under De forente nasjonenes økonomiske kommisjon for Europas konvensjon om langtransportert grensekryssende luftforurensning.
2. Rapporten skal presenteres som en integrert del av en strategi for luftkvalitet med sikte på å gjennomgå målene for luftkvalitet på fellesskapsplan og å foreslå nye mål og utvikle gjennomføringsstrategier for å sikre at de nås. I denne sammenheng skal følgende tas opp i rapporten:
- a) Mulighetene for å få til ytterligere reduksjoner i forurensende utslipp fra alle relevante kilder, idet det tas hensyn til teknisk gjennomførbarhet og kostnadseffektivitet,

⁽¹⁾ EFT L 377 av 31.12.1991, s. 48.

- b) forholdene mellom forurensende stoffer, og mulighetene for å benytte kombinerte strategier for å nå Fellesskapets mål for luftkvalitet og tilknyttede mål,
  - c) muligheten for ytterligere tiltak på fellesskapsplan for å redusere utslippene av ozondannende stoffer,
  - d) framdriften i gjennomføringen av målverdiene i vedlegg I, herunder de planer og programmer som utvikles og gjennomføres i samsvar med artikkel 3 og 4, erfaringene fra gjennomføringen av kortsiktige handlingsplaner i henhold til artikkel 7 og vilkårene, angitt i vedlegg IV, som målingene av luftkvaliteten er utført under,
  - e) mulighetene for å nå de langsiktige målene fastsatt i vedlegg I avsnitt III innen et nærmere angitt tidspunkt,
  - f) nåværende og framtidige behov for å informere offentligheten og for å utveksle opplysninger mellom medlemsstatene og Kommisjonen,
  - g) forholdet mellom dette direktiv og ventede endringer som følge av tiltakene som Fellesskapet og medlemsstatene skal treffe for å oppfylle sine forpliktelser med hensyn til klimaendringer,
  - h) transport av forurensning på tvers av nasjonale grenser, idet det tas hensyn til tiltak som er truffet i søkerstater.
3. Rapporten skal også inneholde en gjennomgåelse av bestemmelsene i dette direktiv i lys av rapportens funn, og, dersom dette er hensiktsmessig, være vedlagt forslag til endringer av dette direktiv, med særlig vekt på virkningene av ozon på miljøet og på menneskers helse, særlig på følsomme befolkningsgrupper.

Artikkelf 12

Retningslinjer

1. Kommisjonen skal innen 9. september 2002 utvikle retningslinjer for gjennomføringen av dette direktiv. I den forbindelse skal den ved behov benytte den sakkunnskapen som er tilgjengelig i medlemsstatene, i Det europeiske miljøvernbyrå og i andre egnede sakkyndige organer, samtidig som den tar hensyn til eksisterende krav i Fellesskapets regelverk og EMEP.
2. Retningslinjene skal vedtas i samsvar med framgangsmåten som er nevnt i artikkel 13 nr. 2. De skal verken direkte eller indirekte endre målverdiene, de langsiktige målene, alarmterskelen eller informasjonsterskelen.

Artikkelf 13

Komit  framgangsm  te

1. Kommisjonen skal bistås av komiteen nedsatt ved artikkel 12 nr. 2 i direktiv 96/62/EF.
2. Når det vises til dette nummer, f  r artikkel 5 og 7 i beslutning 1999/468/EF anvendelse, samtidig som det tas hensyn til bestemmelsene i beslutningens artikkel 8.

Tidsrommet nevnt i artikkel 5 nr. 6 i beslutning 1999/468/EF skal være tre måneder.

3. Komiteen fastsetter sin forretningsorden.

Artikkelf 14

Sanksjoner

Medlemsstatene skal fastsette de sanksjoner som f  r anvendelse ved overtredelse av nasjonale bestemmelser vedtatt i henhold til dette direktiv. Sanksjonene skal være virkningsfulle, stå i forhold til overtredelsen og virke avskrekende.

Artikkelf 15

Innarbeiding i nasjonal lovgivning

1. Medlemsstatene skal innen 9. september 2003 sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkelf 16

Oppheving

Direktiv 92/72/EØF oppheves fra 9. september 2003.

Artikkelf 17

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den dag det kunngjøres i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkelf 18

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 12. februar 2002.

For Europaparlamentet

P. COX

For Rådet

J. PIQU   I CAMPS

President

Formann

VEDLEGG I**DEFINISJONER, MÅLVERDIER OG LANGSIKTIGE MÅL FOR OZON****I. Definisjoner**

Alle verdier skal uttrykkes i $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Volumet må standardiseres for følgende temperatur- og trykkforhold: 293 K og 101,3 kPa. Tiden skal angis i mellomeuropeisk tid (MET).

AOT40 (uttrykt i $\mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{timer}$) betyr summen av differansen mellom konsentrasjoner over $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ($= 40$ milliarddeler (ppb)) og $80 \mu\text{g}/\text{m}^3$ over et gitt tidsrom der bare de timeverdiene benyttes som er målt mellom kl. 08.00 og 20.00 MET hver dag⁽¹⁾.

For å være gyldige må årsdataene for overskridelse som benyttes til å kontrollere om nedenstående målverdier og langsigte mål overholdes, oppfylle kriteriene i vedlegg III avsnitt II.

II. Målverdier for ozon

	Parameter	Målverdi for 2010 (a) ⁽¹⁾
1. Målverdi for vern av menneskers helse	Høyeste daglige åttetimers-gjennomsnitt (b)	$120 \mu\text{g}/\text{m}^3$, som ikke skal overskrides mer enn 25 dager per kalenderår, beregnet som et gjennomsnitt over tre år (c)
2. Målverdi for vern av vegetasjonen	AOT40, beregnet fra timeverdier fra mai til juli	$18\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{per time}$, beregnet som et gjennomsnitt over fem år (c)

- (a) Overholdelsen av målverdier vil bli vurdert fra og med denne datoene. Det vil si at dataene for 2010 vil være de første som benyttes til å beregne om målverdiene overholdes i de påfølgende tre eller fem årene.
- (b) Høyeste daglige åttetimersgjennomsnitt skal fastsettes etter en vurdering av de løpende åttetimersgjennomsnittene, beregnet på grunnlag av timedata og ajourført hver time. Hvert åttetimersgjennomsnitt beregnet på denne måten skal være knyttet til den dagen beregningen slutter, dvs. at det første beregningstidsrommet for en gitt dag vil være fra kl. 17.00 den foregående dag til kl. 01.00 den gjeldende dag; det siste beregningstidsrommet for en gitt dag vil være fra kl. 16.00 til kl. 24.00 den gjeldende dag.
- (c) Dersom gjennomsnittet over tre eller fem år ikke kan bestemmes på grunnlag av en fullstendig og fortløpende serie med årsdata, vil minstekravet til årsdata for å kontrollere overholdelse med målverdiene være som følger:
  - for målverdien for vern av menneskers helse: gyldige data for ett år,
  - for målverdien for vern av vegetasjonen: gyldige data for tre år.

- (¹) Disse målverdiene og de tillatte overskridelsene får ikke virkning for resultatene av undersøkelsene og for gjennomgåelsen fastsatt i artikkel 11, som vil ta hensyn til de ulike geografiske og klimatiske forholdene i Det europeiske fellesskap.

III. Langsigte mål for ozon

	Parameter	Langsigtig mål (a)
1. Langsigtig mål for vern av menneskers helse	Høyeste daglige åttetimers-gjennomsnitt i løpet av et kalenderår	$120 \mu\text{g}/\text{m}^3$
2. Langsigtig mål for vern av vegetasjonen	AOT40, beregnet fra timeverdier fra mai til juli	$6\,000 \mu\text{g}/\text{m}^3\cdot\text{t}$

- (a) Fellesskapets framdrift mot de langsigte målene med år 2020 som referanse skal gjennomgås som ledd i prosessen beskrevet i artikkel 11.

(¹) Eller annen hensiktsmessig tid for de mest fjerntliggende regioner.

*VEDLEGG II***INFORMASJONSTERSKEL OG ALARMTERSKELE****I. Informasjonsterskel og alarmterskel for ozon**

	Parameter	Terskel/Verdi
Informasjonsterskel	Timegjennomsnitt	180 µg/m ³
Alarmterskel	Timegjennomsnitt (a)	240 µg/m ³

(a) For gjennomføringen av artikkel 7 skal overskridelse av terskelen måles eller beregnes for tre sammenhengende timer.

II. Minstekrav til opplysninger som skal gis til offentligheten når informasjons- eller alarmterskelen overskrides eller når en slik overskridelse er ventet

Opplysningene som skal meddeles offentligheten i tilstrekkelig stor skala så raskt som mulig, bør omfatte:

1. Opplysninger om observert(e) overskridelse(r):
  - sssted eller område for overskridelsen,
  - omom overskridelsen gjelder informasjonsterskelen eller alarmterskelen,
  - starttidspunktet for overskridelsen og dens varighet,
  - høyeste time- og åttetimerskonsentrasjon.
2. Prognose for påfølgende ettermiddag eller dag(er):
  - geografisk sone for forventede overskridelser av informasjons- og/eller alarmterskel,
  - ventet endring av forurensningen (bedring, stabilisering eller forverring).
3. Opplysninger om berørte befolkningsgrupper, mulige helsevirkninger og anbefalt atferd:
  - opplysninger om risikoutsatte befolkningsgrupper,
  - beskrivelse av sannsynlige symptomer,
  - anbefalte forholdsregler som bør treffes av den berørte befolkning,
  - opplysninger om hvor ytterligere informasjon kan finnes.
4. Opplysninger om forebyggende tiltak for å redusere forurensning og/eller eksponering for forurensning: påvisning av de viktigste kildesektorer, samt anbefalinger om tiltak for å redusere utslippene.

VEDLEGG III**Opplysninger som medlemsstatene skal oversende Kommisjonen, samt kriterier for aggregering av data og beregning av statistiske parametere****I. Opplysninger som skal oversendes Kommisjonen**

Tabellen nedenfor angir hvilken type og mengde data medlemsstatene skal framlegge for Kommisjonen:

	Type stasjon	Nivå	Tidsrom for gjennomsnittsberegning/akkumulering	Foreløpige data for hver måned fra april til september	Rapport for hvert år
Informasjons-terskel	Alle	180 µg/m ³	1 time	— for hver dag med registrert(e)overskridelse(r): dato, samlet antall timer med overskridelse, høyeste timegjennomsnitt for ozonverdier og om nødvendig tilsvarende NO ₂ -verdier, — høyeste månedlige timegjennomsnitt for ozon	— for hver dag med registrert(e)overskridelse(r): dato, samlet antall timer med overskridelse, høyeste timegjennomsnitt for ozonverdier og om nødvendig tilsvarende NO ₂ -verdier,
Alarmterskel	Alle	240 µg/m ³	1 time	— for hver dag med registrert(e) overskridelse(r): dato, samlet antall timer med overskridelse, høyeste timegjennomsnitt for ozonverdier og om nødvendig tilsvarende NO ₂ -verdier,	— for hver dag med registrert(e) overskridelse(r): dato, samlet antall timer med overskridelse, høyeste timegjennomsnitt for ozonverdier og om nødvendig tilsvarende NO ₂ -verdier,
Vern av helsen	Alle	120 µg/m ³	8 timer	— for hver dag med registrert(e) overskridelse(r): dato, høyeste åttetimersverdi (b)	— for hver dag med registrert(e) overskridelse(r): dato, høyeste åttetimersverdi (b)
Vern av vegetasjonen	Forstad, landdistrikt, bakgrunn i landdistrikt	AOT40 (a) = 6 000 µg/m ³ ·t	1 time, akkumulert fra mai til juli	—	Verdi
Vern av skog	Forstad, landdistrikt, bakgrunn i landdistrikt	AOT40 (a) = 20 000 µg/m ³ ·t	1 time, akkumulert fra april til september	—	Verdi
Materialer	Alle	40 µg/m ³ (c)	1 år	—	Verdi

(a) Se definisjon av AOT40 i vedlegg I avsnitt I.

(b) Høyeste daglige åttetimersgjennomsnitt (se vedlegg I avsnitt II merknad +(a)).

(c) Verdien skal i henhold til artikkel 11 nr. 3 tas opp til ny vurdering i lys av ny vitenskapelig kunnskap.

Som ledd i den årlige rapporteringen må følgende data også framlegges dersom alle tilgjengelige timedata for ozon, nitrogendioksid og nitrogenokside for det aktuelle året ikke allerede er oversendt i samsvar med rådsvedtak 97/101/EF⁽¹⁾:

- for ozon, nitrogendioksid, nitrogenokside og summene av ozon og nitrogendioksid (summert som milliarddeler (ppb) og uttrykt i µg/m³ ozon): maksimum, 99,9-, 98- og 50-prosentilen samt årsjennomsnitt og antall gyldige data fra timeserier,
- maksimum, 98- og 50-prosentilen og årsjennomsnitt fra serier med høyeste daglige åttetimersgjennomsnitt for ozon.

Dataene i månedsrapportene anses som foreløpige og skal om nødvendig ajourføres i senere rapporter.

⁽¹⁾ EFT L 35 av 5.2.1997, s. 14.

II. Kriterier for aggregering av data og beregning av statistiske parametar

Prosentiler skal beregnes ved hjelp av de metodene som er angitt i rådsvedtak 97/101/EF.

Følgende kriterier skal benyttes til å kontrollere validiteten i forbindelse med aggregering av data og beregning av statistiske parametar:

Parameter	Andel gyldige data som kreves
Timeverdier	75 % (dvs. 45 minutter)
Åttetimersverdier	75 % av verdiene (dvs. seks timer)
Høyeste åttetimersgjennomsnitt beregnet på grunnlag av løpende åttetimersgjennomsnitt	75 % av løpende åttetimersgjennomsnitt (dvs. 18 åttetimesgjennomsnitt per dag)
AOT40	90 % av timeverdiene over tidsrommet fastsatt for beregning av AOT40-verdien (a)
Års gjennomsnitt	75 % av timeverdiene målt separat om sommeren (april-september) og vinteren (januar-mars, oktober-desember)
Antall overskridelser og høyeste verdier per måned	90 % av høyeste daglige åttetimersgjennomsnitt (27 tilgjengelige dagverdier per måned) 90 % av timeverdiene mellom kl. 08.00 og kl. 20.00 MET
Antall overskridelser og høyeste verdier per år	Fem av seks måneder om sommeren (april-september)

(a) I tilfeller der alle mulige målte data ikke er tilgjengelige, skal følgende faktor benyttes til beregning av AOT40-verdien:

$$\text{AOT40 [anslag]} = \text{AOT40 målt} \times \frac{\text{totalt mulig antall timer}^*}{\text{antall målte timeverdier}}$$

* som er antall timer innenfor tidsrommet for bestemmelse av AOT40-verdien (dvs. mellom kl. 08.00 og kl. 20.00 MET fra 1. mai til 31. juli hvert år for vern av vegetasjonen, og fra 1. april til 30. september hvert år for vern av skog).

VEDLEGG IV

**KRITERIER FOR KLASSIFISERING OG PLASSERING AV PRØVETAKINGSPUNKTER FOR
VURDERING AV OZONKONSENTRASJONER**

Følgende hensyn gjelder for faste målinger:

I. Generelt om plassering

Type stasjon	Formål med målingen	Representativitet (a)	Generelle kriterier for plassering
Byområde	Vern av menneskers helse: å vurdere eksponeringen for ozon av befolkningen i byene, dvs. der befolkningstettheten og ozonkonsentrasjonen er relativt høye og representative for eksponeringen av befolkningen generelt	Noen km ²	I tilstrekkelig avstand fra påvirkning fra lokale utslipp som trafikk, bensinstasjoner osv. Steder med god luftsirkulasjon der blandede nivåer kan måles. Steder som bolig- og forretningsområder i byer, parker (i tilstrekkelig avstand fra trær), store gater eller plasser med svært liten eller ingen trafikk, åpne områder av den type som gjerne benyttes til utdanningsinstitusjoner og sports- eller rekreasjonsanlegg.
Forstads-områder	Vern av menneskers helse og vegetasjonen: å vurdere eksponeringen av befolkningen og vegetasjonen i utkantene av tettbebyggelsen, steder med de høyeste ozonnivåene som befolkningen og vegetasjonen direkte eller indirekte vil kunne utsettes for	Noen titalls km ²	På en viss avstand fra området med de største utslippene, medvinds i forhold til de(n) vanligste vindretningene under forhold som er gunstige for dannelse av ozon. I områder der befolkningen, følsomme avlinger eller naturlige økosystemer i ytterkantene av en tettbebyggelse er eksponert for høye ozonnivåer. Om hensiktsmessig, noen stasjoner i forstedene, også motvind i forhold til området med de største utslippene, for å bestemme de regionale bakgrunnsnivåene for ozon.
Landdistrikter	Vern av menneskers helse og vegetasjonen: å vurdere eksponering av befolkningen, avlinger og naturlige økosystemer for ozonkonsentrasjoner på subregionalt nivå	Subregionale nivåer (noen km ²)	Stasjonene kan plasseres i små grender og/eller områder med naturlige økosystemer, skoger eller avlinger. Representative for ozonkonsentrasjonen i tilstrekkelig avstand fra påvirkning fra umiddelbare lokale utslipp som industrianlegg og veier. I åpne områder, men ikke på høyere fjelltopper.
Bakgrunn i landdistrikter	Vern av vegetasjonen og av menneskers helse: å vurdere eksponering av avlinger og naturlige økosystemer for ozonkonsentrasjoner i regional skala, samt eksponering av befolkningen	Regionale/nasjonale/kontinentale nivåer (1 000 til 10 000 km ²)	Stasjoner plassert i områder med lav befolkningstetthet, f.eks. med naturlige økosystemer og skoger, langt fra by- og industriområder og ikke nær lokale utslipp. Unngå plasseringer som er utsatt for lokalt økt dannelse av inversjonsforhold nær bakken, samt høyere fjelltopper. Plasseringer på kysten med sterke lokale døgnvariasjoner i vindforholdene anbefales ikke.

(a) Prøvetakingspunkter bør om mulig også være representative for lignende steder utenfor sin umiddelbare nærhet.

For stasjoner og bakgrunnsstasjoner i landdistrikten bør det eventuelt vurderes en samordning med overvåkningskravene i kommisjonsforordning (EF) nr. 1091/94(¹⁴) om fastsettelse av visse nærmere regler for gjennomføringen av rådsforordning (EØF) nr. 3528/86 om vern av Fellesskapets skoger mot luftforurensning.

(¹⁴) EFT L 125 av 18.5.1994, s. 1.

II. Nærmere om plassering

Følgende retningslinjer bør følges så langt det er praktisk mulig:

1. Luften bør kunne strømme fritt rundt prøvetakingssonden på innløpet (i en bue på minst 270°), uten hindringer som kan påvirke lufttilstrømmingen i nærheten av prøvetakingsutstyret, dvs. at avstanden fra bygninger, balkonger, trær og andre hindringer skal være mer enn dobbelt så stor som hindringen er høyere enn prøvetakingsutstyret.
2. Som hovedregel bør prøvetakingssonden på innløpet plasseres mellom 1,5 m (pustesonen) og 4 m over bakken. Høyere plassering er i enkelte tilfeller mulig for målestasjoner i byer og i skogkledde områder.
3. Prøvetakingssonden på innløpet bør plasseres i god avstand fra slike kilder som skorsteiner fra ovner og forbrenningsovner og mer enn 10 meter fra nærmeste vei, en avstand som bør økes i forhold til trafikkintensiteten.
4. Utløpet på prøvetakingsutstyret bør plasseres slik at luften som kommer ut, ikke strømmer tilbake til innløpet.

Det kan også tas hensyn til følgende faktorer:

1. muligemulige påvirkningskilder,
2. sikkerhet,
3. tilgjengelighet,
4. mulighet for tilkobling til elektrisk strøm og telekommunikasjoner,
5. stedets synlighet i omgivelsene,
6. offentlighetens og driftsoperatørenes sikkerhet,
7. ønskeligheten av felles plassering av prøvetakingspunkter for ulike forurensende stoffer,
8. plankrav.

III. Dokumentasjon og gjennomgåelse av stedsvalg

Framgangsmåte for valg av målested bør dokumenteres fullt ut på klassifiseringsstadiet ved hjelp av blant annet fotografi av omgivelsene med angivelse av kompassretning, samt et detaljert kart. Plasseringen av målested bør gjennomgås med regelmessige mellomrom med ajourført dokumentasjon for å sikre at kriteriene fremdeles er oppfylt.

Dette krever riktig utvelgelse og tolking av overvåkingsdataene i sammenheng med de meteorologiske og fotokjemiske prosessene som påvirker ozonkonsentrasjonene målt på det aktuelle stedet .

VEDLEGG V

**KRITERIER FOR FASTSETTING AV MINSTE ANTALL PRØVETAKINGSPUNKTER FOR FAST MÅLING
AV OZONKONSENTRASJONER**

- I. **Minste antall prøvetakingspunkter for faste kontinuerlige målinger for vurdering av luftkvaliteten med henblikk på overholdelse av målverdier, langsiktige mål, informasjonstreskel og alarmtresskel i tilfeller der kontinuerlig måling er eneste informasjonskilde**

Befolking (× 1 000)	Tettbebyggelser (byer og forsteder) (a)	Andre soner (forsteder og landdistrikter) (a)	Bakgrunn i landdistrikter
< 250		1	1 stasjon/50 000 km ² som en gjennomsnittlig tetthet for alle soner per stat (b)
< 500	1	2	
< 1 000	2	2	
< 1 500	3	3	
< 2 000	3	4	
< 2 750	4	5	
< 3 750	5	6	
> 3 750	1 ekstra stasjon per 2 millioner innbyggere	1 ekstra stasjon per 2 millioner innbyggere	

- (a) Minst 1 stasjon i de forstadsområdene der det er fare for størst eksponering av befolkningen. I tettbebyggelser bør minst 50 % av stasjonene plasseres i forstadsområder.
 (b) Det anbefales 1 stasjon per 25 000 km² i terrenge med kompliserte topografiske forhold.

- II. **Minste antall prøvetakingspunkter for faste målinger i soner og tettbebyggelser der de langsiktige målene blir nådd**

Antall prøvetakingspunkter for ozon mål, i kombinasjon med andre metoder for utfyllende vurdering, som modellberegning av luftkvaliteten og samordnede målinger av nitrogendioksid, være tilstrekkelig for å kunne undersøke utviklingen av ozonforeurensningen og kontrollere at de langsiktige målene overholdes. Antall målestasjoner i tettbebyggelser og andre soner kan reduseres til en tredel av antallet angitt i avsnitt I. Der opplysninger fra faste målestasjoner er eneste informasjonskilde, bør det beholdes minst én overvåkingsstasjon. Dersom resultatet i soner der det foretas utfyllende vurderinger er at en sone ikke lenger har noen målestasjon, må det ved en samordning med antall målestasjoner i nabosoner sikres en tilstrekkelig vurdering av ozonkonsentrasjonene i forhold til de langsiktige målene. Antallet bakgrunnsstasjoner i landdistrikter bør være 1 per 100 000 km².

*VEDLEGG VI***MÅLING AV OZONDANNENDE STOFFER****Mål**

Hovedmålene for slike målinger er å analysere enhver utvikling når det gjelder ozondannende stoffer, kontrollere effektiviteten i strategiene for utslippsreduksjoner, kontrollere om utslippsfortegnelsene er konsekvente, og bidra til at utslippskilder blir satt i sammenheng med forurensningskonsentrasjoner.

Et tilleggsmål er å bidra til en bedre forståelse av hvordan ozon dannes og ozondannende stoffer spres, samt til anvendelse av fotokjemiske modeller.

Stoffer

Måling av ozondannende stoffer må omfatte minst nitrogenoksider og relevante flyktige organiske forbindelser (VOC). Det anbefales å foreta målinger av de flyktige organiske forbindelsene på nedenstående liste.

etan	1-buten	2-metyl-1,3-butadien	etylbenzen
	trans-2-buten	n-heksan	m+p-xilen
eten	cis-2-buten	i-heksan	o-xilen
acetylen	1,3-butadien	n-heptan	1,2,4-trimetylbenzen
propan	n-pentan	n-oktan	1,2,3-trimetylbenzen
propen	i-pentan	i-oktan	1,3,5-trimetylbenzen
n-butan	1-penten	benzen	formaldehyd
i-butan	2-penten	toluen	hydrokarboner totalt, unntatt metan

Referansemetoder

Referansemetoden angitt i direktiv 1999/30/EF⁽¹⁾ eller i senere fellesskapsregelverk vil også gjelde for nitrogenoksider.

Alle medlemsstater må underrette Kommisjonen om metoder som benyttes ved prøvetaking og måling av flyktige organiske forbindelser. Kommisjonen må så snart som mulig utføre sammenlignende målinger og undersøke muligheten for å fastsette referansemetoder for prøvetaking og måling av ozondannende stoffer for å forbedre målingenenes sammenlignbarhet og presisjon i forbindelse med gjennomgåelsen av dette direktiv i samsvar med artikkkel 11.

Valg av målesteds

Målinger bør særlig foretas i byer og forstadsområder ved overvåkingssteder som er opprettet i henhold til kravene i direktiv 96/62/EF og som anses hensiktsmessige i forhold til de ovennevnte overvåkingsmålene.

⁽¹⁾ EFT L 163 av 29.6.1999, s. 41

VEDLEGG VII**DATAKVALITETSMÅL OG SAMMENFATNING AV RESULTATENE FRA VURDERINGEN AV LUFTKVALITETEN****I. Datakvalitetsmål**

Følgende datakvalitetsmål for tillatt usikkerhet ved vurderingsmetoder og for minstekrav til tidsdekning og dataregistrering ved målinger, skal være retningsgivende for kvalitetssikringsprogrammer.

	For ozon, NO og NO ₂
Kontinuerlig fast måling	
Usikkerhet ved enkeltmålinger	15 %
Minstekrav til dataregistrering	90 % om sommeren 75 % om vinteren
Veiledende måling	
Usikkerhet ved enkeltmålinger	30 %
Minstekrav til dataregistrering	90 %
Minstekrav til tidsdekning	> 10 % om sommeren
Modellberegnung	
Usikkerhet	
Timegjennomsnitt (dagtid)	50 %
Høyeste daglige åttetimersgjennomsnitt	50 %
Objektivt anslag	
Usikkerhet	75 %

Usikkerheten ved målemetodene (innenfor et konfidensintervall på 95 %) skal vurderes i samsvar med prinsippene i «Guide to the Expression of Uncertainty in Measurement» (ISO 1993), eller med metodikken i ISO 5725-1 «Accuracy (trueness and precision) of measurement methods and results» (1994) eller tilsvarende. Prosentverdiene for usikkerhet i tabellen gjelder gjennomsnittet av enkeltmålinger i tidsrommet for beregning av målverdier og langsigtede mål, innenfor et konfidensintervall på 95 %. Usikkerheten for kontinuerlige faste målinger bør tolkes som å gjelde i området rundt den konsentrasjonen som brukes som terskel.

Usikkerheten ved modellberegnung og objektive anslag er definert som høyeste avvik mellom målte og beregnede konsentrasjonsnivåer i tidsrommet for beregning av den aktuelle terskelen, uten hensyn til hendelsenes rekkefølge.

«Tidsdekning» defineres som prosentdelen av det tidsrommet da det forurensende stoffet måles med sikte på fastsettelse av terskelverdien.

«Dataregistrering» defineres som forholdet mellom den tiden instrumentet produserer gyldige data og det tidsrommet den statistiske parameteren eller den sammenfattende verdien skal beregnes for.

Minstekravene til dataregistrering og tidsdekning omfatter ikke tap av data på grunn av regelmessig kalibrering eller normalt vedlikehold av instrumentene.

II. Resultater av vurderingen av luftkvaliteten

Følgende opplysninger skal sammenfattes for soner eller tettbebyggelser der det benyttes andre kilder enn måling til å utfylle opplysningene fra målinger:

- en beskrivelse av de vurderingene som er foretatt,

- hvilkehvilke metoder som er benyttet, med henvisning til beskrivelser av metoden,
- kildene til dataene og opplysningene,
- en beskrivelse av resultatene, herunder usikkerhetsgraden og særlig utstrekningen av eventuelle områder innenfor sonen eller tettbebyggelsen der konsentrasjonene overstiger de langsiktige målene eller målverdiene,
- for langsiktige mål eller målverdier som har som mål å verne menneskers helse, størrelsen på den delen av befolkningen som risikerer å bli eksponert for konsentrasjoner som overstiger den aktuelle terskelen.

Der det er mulig, bør medlemsstatene utarbeide kart som viser konsentrasjonsfordelingen innenfor hver enkelt sone og tettbebyggelse.

III. Standardisering

For ozon må volumet standardiseres for følgende temperatur- og trykkforhold: 293 K, 101,3 kPa. For nitrogenokside gjelder standardiseringen som er angitt i direktiv 1999/30/EF.

VEDLEGG VIII

REFERANSEMETODE FOR ANALYSE AV OG KALIBRERING AV MÅLEINSTRUMENTER FOR OZON

I. Referansemetode for analyse av ozon og kalibrering av måleinstrumenter for ozon

- Analysemetode: UV-fotometrisk metode (ISO FDIS 13964),
- Kalibreringsmetode: Referanse UV-fotometer (ISO FDIS 13964, VDI 2468, B1.6).

Den europeiske standardiseringsorganisasjon (CEN) er i ferd å standardisere denne metoden. Så snart den har offentliggjort standarden, skal metoden og teknikkene som er beskrevet der, være dette direktivs referansemetode og kalibreringsmetode.

En medlemsstat kan også benytte enhver annen metode dersom den kan godtgjøre at den gir tilsvarende resultater som ovennevnte metode.

II. Referanseteknikk for modellberegning for ozon

Referanseteknikker for modellberegning kan ikke angis på det nåværende tidspunkt. Endringer som tilpasser dette punktet til den vitenskapelige og tekniske utvikling, skal vedtas i samsvar med framgangsmåten fastsatt i artikkel 13 nr. 2.

2004/EØS/29/23	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/39/EF av 10. juni 2002 om endring av direktiv 97/67/EF med hensyn til ytterligere åpning for konkurranse i markedet for posttjenester i Fellesskapet	207
2004/EØS/29/24	Europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 484/2002 av 1. mars 2002 om endring av rådsforordning (EØF) nr. 881/92 og (EØF) nr. 3118/93 med henblikk på innføring av en førerattest	212
2004/EØS/29/25	Rådsforordning (EF) nr. 1177/2002 av 27. juni 2002 om en midlertidig beskyttelsesordning for skipsbyggingsindustrien	218
2004/EØS/29/26	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/84/EF av 27. september 2001 om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk	221
2004/EØS/29/27	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/14/EF av 11. mars 2002 om fastsettelse av en generell ramme for informasjon til og konsultasjon med arbeidstakere i Det europeiske fellesskap	226
2004/EØS/29/28	Kommisjonsvedtak 2002/371/EF av 15. mai 2002 om fastetjing av miljøkriterium for tildeling av fellesskapsmiljømerket til tekstilprodukt, og om endring av vedtak 1999/178/EF	231
2004/EØS/29/29	Kommisjonsvedtak 2002/272/EF av 25. mars 2002 om fastsettelse av miljøkriteriene for tildeling av fellesskapsmiljømerket til harde underlagsdekker	244
2004/EØS/29/30	Europaparlaments- og rådsdirektiv 2002/3/EF av 12. februar 2002 om ozon i omgivelsesluft	259
3.	Parlamentarikerkomiteen for EØS	
4.	Den rådgivende komité for EØS	
II	EFTA-ORGANER	
1.	EFTA-statenes faste komité	
2.	EFTAs overvåkningsorgan	
3.	EFTA-domstolen	
III	EF-ORGANER	
1.	Rådet	
2.	Kommisjonen	
3.	Domstolen	